WYBORCZA *na* DŁUGI WEEKEND

Karol Nawrocki: prezydent, który chce być wodzem ▸12

Czy Izrael dołączył do republik bananowych? ▸19

Polowanie na ludzi pod Charkowem przez rosyjskie drony ▸8-9

FOT. JAKUB WŁODEK/AGENCJA WYBORCZA.PL, ZACHARY SCOTT / GETTY IMAGES

MAGAZYN wyborcza

wyborcza.pl

NIE MA WOLNOŚCI BEZ SOLIDARNOŚCI

Świat po Ozempicu

▸15

GAZETA wyborcza

Wydaje Wyborcza Sp. z o.o.
nr indeksu 348198

ISSN 0860-908X 9 770860 908150

Piątek – niedziela, 14-16 sierpnia 2026 | Redaktorzy prowadzący **Anna Kwiatkowska, Mirosław Maciorowski** | Cena gazety **14,99 zł** (w tym 8% VAT) | nr 189.11288, 1 Nakład 95 tys. + **322 tys. prenumerat cyfrowych**

REKLAMA Kraj/34447046

1 RP

eprasa.pl af6903b910

Bartosz T. Wieliński

W Naddniestrzu, czyli w Rosji

W Naddniestrzu, części Mołdawii, w której Rosjanie stworzyli separatystyczne państewko, nic nie dzieje się bez wiedzy FSB. Bez zgody Moskwy nie można tam wjechać ani nadać listu do Warszawy. Sprawa Marcina Romanowskiego powinna ożywić dyskusję o rosyjskich powiązaniach PiS.

Mija doba od pojawienia się informacji, że Romanowski, ścigany za wielomilionowe oszustwa polityk PiS i były wiceminister sprawiedliwości, mógł się schronić w Tyraspolu, stolicy Naddniestrza. Stamtąd do warszawskiego sądu okręgowego wpłynęło pismo z prośbą o wydanie listu żelaznego. Uznano je za autentyczne. Co do jego obecności w Naddniestrzu nie mamy jednak ani potwierdzenia, ani dementi. Prawnik Romanowskiego mówi o „pobycie poza UE" swojego klienta. Jego partyjni koledzy, którzy jeszcze niedawno jeździli solidaryzować się z nim do Budapesztu, nabrali wody w usta.

Były wiceminister sprawiedliwości Polski to dla rosyjskich służb specjalnych skarb

Być może oficjalnego potwierdzenia nie będzie nigdy. Naddniestrze to czarna dziura, w której człowiek może – z pomocą rosyjskich służb specjalnych – zniknąć bez śladu. Sam fakt powiązania Romanowskiego, chociażby tylko miejscem nadania listu, z tą częścią świata jest kompromitujący dla niego i jego politycznej formacji. Naddniestrze to w 100 proc. Rosja. A ile Rosji jest w historii Romanowskiego? Analogia do sytuacji Tomasza Szmydta, hołubionego przez rząd PiS sędziego, który w 2024 r. uciekł przed odpowiedzialnością karną na Białoruś i rozpoczął współpracę z tamtejszym reżimem, jest ewidentna.

Kiedy Rosjanie zainteresowali się Romanowskim? Gdy mieszkał jako uchodźca w Budapeszcie? Przebywał wówczas pod ochroną węgierskich służb specjalnych, które pracowały z Rosjanami ręka w rękę. A może, gdy w kwietniu zawalił się reżim Orbána, a Romanowski nie dostał – jak Zbigniew Ziobro – wizy do USA, odstawiono go za wiedzą Rosjan do Tyraspolu? Czy te związki, które unaoczniła koperta z Naddniestrza, nie trwały latami?

Były wiceminister sprawiedliwości, który miał dostęp do tajemnic i osobiście zna silne i słabe strony wielu polityków, jest dla rosyjskich służb specjalnych skarbem. Nie mam wątpliwości, że z jego wiedzy Rosja skorzysta.

Pytanie o związki i zbieżności Rosji oraz Prawa i Sprawiedliwości, a także organizacji znajdujących się na orbitach partii pojawiają się od lat. Tropicieli tych powiązań wielokrotnie dezawuowano jako paranoików. Gdy gen. Piotr Pytel, były szef kontrwywiadu wojskowego, mówił na łamach „Wyborczej", że „Rosja już tu jest", zarzucano mu, że rzuca bezpodstawne oskarżenia.

Koperta z Tyraspolu to sygnał, że te sprawy trzeba jeszcze raz dokładnie zbadać. ●

Andrzej rysuje

Zaćmienie Słońca

Ciemności zakryły Ziemię

FOT. REUTERS/CHRISTIAN HARTMANN

FOT. JAKUB ORZECHOWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

FOT. PAP/EPA/ MARTIN DIVISEK

To było pierwsze całkowite zaćmienie Słońca widoczne z kontynentalnej Europy od 1999 roku. Pas zaćmienia całkowitego zaczynał się na półwyspie Tajmyr na północy Rosji. Potem przebiegał przez Ocean Arktyczny i Grenlandię, aż trafił na Islandię. Następnie przebiegł przez Atlantyk, Hiszpanię, skrawek Portugalii i zakończył się na Morzu Śródziemnym na wyspach Ibiza i Majorka.

W Polsce Księżyc zasłonił sporą część słonecznej tarczy. ●

▲ **Obserwatorium Astrofizyczne Javalambre w Arcos de las Salinas, niedaleko Teruel w Hiszpanii**

▼ **Obserwacja zaćmienia Słońca zorganizowana przez Oddział Polskiego Towarzystwa Miłośników Astronomii w Lublinie i Ośrodek Kultury w Urzędowie**

◀ **Samolot na tle Słońca częściowo zasłoniętego przez Księżyc w czeskiej Pradze**

Kod dostępu do Wyborcza.pl

UŻYJ BEZPŁATNEGO KODU I BĄDŹ NA BIEŻĄCO PRZEZ 3 DNI*

CU73TS4

1 Wejdź na stronę Wyborcza.pl/magazynkod
2 Wpisz kod w polu „Kod promocyjny"
3 Podaj adres e-mail, na który przyznamy dostęp
4 Aktywuj dostęp **

*Oferta tylko dla użytkowników, którzy w ostatnim roku nie posiadali prenumeraty w serwisie Wyborcza.pl
**Dostęp do serwisu w dniach 14-16.08.2026 r.

1 RP

eprasa.pl af6903b910

Klasyczna Toskania i Cinque Terre

Historyczne miasta, góry z marmuru w Carrara i malownicze wybrzeża Ligurii od Portofino aż do Pizy.

Program wycieczki: Dz. 1 Przelot Warszawa – Bolonia i przejazd do hotelu w Montecatini Terme. **Dz. 2** Lukka i Piza – historyczne perły Toskanii. **Dz. 3** Florencja – kolebka renesansu. **Dz. 4** Dzień wolny lub wycieczka fakultatywna do San Gimignano z wizytą w winnicy. **Dz. 5** Montecatini Terme – marmury Carrara – lardo w górskim miasteczku Colonnata – Cavi. **Dz. 6** Rapallo, Portofino i San Fruttuoso – Rejs wzdłuż liguryjskiego wybrzeża. **Dz. 7** Cinque Terre – podróż pociągiem przez pięć wyjątkowych miasteczek. **Dz. 8** Ostatnie zakupy w Bolonii i przelot do Polski.

6 kolacji w cenie

8 dni | Wylot z Warszawy
13/10 2026

od **6.298,–**

2 posiłki dziennie

Królewskie miasta Maroka i relaks w Agadirze

Dołącz do naszej magicznej podróży po starych, królewskich miastach, górach Atlas, piaskach Sahary i zrelaksuj się na plaży w nadmorskim kurorcie Agadir.

Program wycieczki: Dz. 1 Warszawa – Marrakesz. Przylot do Maroka i powitalna kolacja. **Dz. 2** Marrakesz. Zwiedzanie miasta, Wieża Koutoubia, Pałac Bahia, stare miasto, barwny i tętniący życiem plac Djemaa el Fna. **Dz. 3** Marrakesz – Casablanca. Zwiedzanie Casablanki. **Dz. 4** Casablanca – Rabat – Fez. Przejazd przez stolicę Maroka – Rabat aż do starożytnego królewskiego miasta Fez. **Dz. 5** Fez – Meknes – Fez. Zwiedzanie miasta Meknes oraz Volubilis – rzymskiego miasta wpisanego na listę UNESCO. **Dz. 6** Fez. Zwiedzanie starego miasta, bazar, Meczet Andaluzyjski, Fontanna Nejjarine, dzielnica Fes el-Jdid. **Dz. 7** Fez – Erfoud – Merzouga. Góry Atlas, pustynne krajobrazy i nocleg w berberyjskim namiocie. **Dz. 8** Merzouga – Tinghrir – Ouarzazate. Wschód słońca na pustyni, dolina Todra i Droga „Tysiąca Kazb". **Dz. 9** Ouarzazate – Taroudant – Agadir. Imponujące mury miejskie w Taroudant i przyjazd do hotelu w Agadirze. **Dz. 10–11** Czas wolny na relaks i plażowanie. **Dz. 12** Agadir – Marrakesz – Warszawa.

12 dni I Wyloty z Warszawy 14/11 2026, 13/03 2027

od **9.498,–**

W poszukiwaniu Tajemnic Majów – od Panamy do Gwatemali

Program wycieczki: Dz. 1 Wylot z Polski do Panama City. **Dz. 2** Panama City. Zwiedzanie miasta oraz Kanału Panamskiego. **Dz. 3** Panama City – Bocas del Toro. **Dz. 4** Bocas del Toro – całodniowa wycieczka do Zatoki Delfinów (Dolphin's Bay), Crawl Cay i Zapatilla Cay. **Dz. 5** Bocas del Toro – Puerto Viejo, Kostaryka. **Dz. 6** Park Narodowy Cahuita. **Dz. 7** Wyprawa do rezerwatu Tirimbina – tajemnice kakao i czekolady. **Dz. 8** La Fortuna. Wiszące mosty w dżungli i kąpiel w gorących źródłach. **Dz. 9** La Fortuna – Liberia. **Dz. 10** Liberia - Granada, Nikaragua. Wycieczka po mieście. **Dz. 11** Rejs statkiem po wyspach Las Isletas, targ w Masaya. Wycieczka po mieście Managua - León. **Dz. 12** León - Potosí. Rejs statkiem przez Zatokę Fonseca. La Unión, Salwador. **Dz. 13** La Unión - stanowisko archeologiczne cywilizacji Majów Joya de Cerén - San Salvador. **Dz. 14** San Salvador – ruiny miasta Majów w Copán, Honduras. **Dz. 15** Copán – ruiny miasta Majów w Quiriguá – Livingston, Gwatemala. **Dz. 16** Livingston - Flores. Rejs statkiem po rzece Dulce. Fort San Felipe. **Dz. 17** Flores – Tikal i zwiedzanie najlepiej zachowanego miasta Majów (lista Unesco) – przelot do Guatemala City i przejazd do Antigua. **Dz. 18** Antigua. Zwiedzanie miasta z architekturą kolonialną i przejazd nad jezioro Atitlán. **Dz. 19** Rejs po jeziorze Atitlán **Dz. 20** Jezioro Atitlán - miasto Gwatemala. Podróż powrotna. **Dz. 21** Przylot do Polski.

21 dni | Wyloty z Warszawy lub Krakowa 14/11 2026, 13/03 2027 I od **27.998,–**

3 posiłki dziennie z wyjątkiem kolacji w dniu 4 i 6

Cesarskie miasta Chin – od Placu Niebiańskiego Spokoju po Terakotową Armię

Wybierz się w klasyczną podróż objazdową, podczas której przeszłość spotyka się z teraźniejszością w dwóch najbardziej ikonicznych miastach Chin: Pekinie i Xi'an.

Program wycieczki: Dz. 1 Wylot z Warszawy. **Dz. 2** Przylot do Pekinu. Świątynia Nieba i odpoczynek. **Dz. 3** Pekin. Plac Niebiańskiego Spokoju, Zakazane Miasto i Wzgórze Węgielne. **Dz. 4** Pekin. Wielki Mur Chiński, produkcja pereł, Pałac Letni i opcjonalnie pokaz akrobatyki z kolacją. **Dz. 5** Pekin – Xi'an. Miasteczko olimpijskie i szybki pociąg do Xi'an. **Dz. 6** Xi'an. Armia Terakotowa, Wielki Meczet i teatr tańca z epoki Tang (opcjonalnie). **Dz. 7** Xi'an. Zajęcia Tai Chi na murach miejskich , Wielka Pagoda Dzikiej Gęsi i lokalny targ. Kolacja pożegnalna. **Dz. 8** Xi'an – Pekin. Przejazd szybkim pociągiem do Pekinu, zakupy i kolacja pożegnalna. **Dz. 9** Pekin – Warszawa. Powrót do domu.

9 dni I Wyloty z Warszawy 06/03, 17/04, 28/08 2027

od **7.998,–**

albatros.pl | rezerwacja +48 22 128 48 81 | Warszawa, ul. Marszałkowska 76 (8 piętro)

Cena zawiera: BILETY WSTĘPÓW, opiekę polskiego pilota, przeloty rejsowe, zakwaterowanie w pokojach 2-os., wyżywienie i transport zgodnie z programem, ubezpieczenie podstawowe.

Kod reklamy: GW28

Kraj/34447373

eprasa.pl af6903b910

Gazeta Wyborcza
Piątek – niedziela, 14-16 sierpnia 2026

Mentzen mobilizuje prezydenta w sprawie paktu senackiego

Sławomir Mentzen przekonuje, że budowa paktu „to będzie pierwszy duży test sprawności politycznej dla prezydenta”. **Czy Jarosław Kaczyński zaakceptuje w nim Grzegorza Brauna?**

Tomasz Nyczka

• **12 lipca br., Warszawa. Plac Trzech Krzyży. Grzegorz Braun podczas Marszu Wołyńskiego Konfederacji Korony Polskiej**

FOT. KUBA ATYS / AGENCJA WYBORCZA.PL

Pakt senacki to szerokie porozumienie partii demokratycznych, które zostało zawarte przed wyborami parlamentarnymi w 2019 roku. Polega na tym, że w poszczególnych okręgach partie nie wystawiają kandydatów przeciwko sobie.

Dzięki temu ówczesna opozycja uzyskała w 2019 roku większość w Senacie. Jej kandydaci zdobyli 51 na 100 mandatów. Pakt senacki obowiązywał również w kolejnych wyborach w 2023 roku, po których demokraci przejęli zarówno Senat, jak i Sejm.

Prawica widzi, że pakt jest skuteczny, i chce mieć swój własny. Cel to odbicie w przyszłym roku Senatu partiom tworzącym koalicję 15 października.

Konfederacja: Bez Korony to nie ma sensu

Lider Konfederacji Sławomir Mentzen mówi, że pakt senacki zaproponował prezydentowi Karolowi Nawrockiemu jeszcze jesienią zeszłego roku, podczas wizyty w Pałacu Prezydenckim. Przekonuje, że „prezydent był zainteresowany tą ideą, żeby dogadać partie prawicowe i przejąć Senat”.

Ale droga do stworzenia tego paktu jest wyboista. To, co wiadomo na pewno, to to, że rozmowy trwają, bo przyznają to publicznie politycy, ale trzeba pogodzić interesy w tej chwili już czterech partii.

Jarosław Kaczyński przekonywał, że nie wyobraża sobie żadnej współpracy z Koroną Grzegorza Brauna.

Poseł Korony Roman Fritz mówił „Wyborczej”, że to dlatego, że Kaczyński jest pod wpływem Amerykanów, którzy nie chcą, żeby PiS dogadywał się z Braunem. W podobnym tonie wypowiadał się Mentzen, który przekonywał, że to „amerykański ambasador zakazał Kaczyńskiemu paktu senackiego z Braunem”.

– A bez niego pakt nie ma sensu – mówił Mentzen.

Kandydat PiS na premiera Przemysław Czarnek zgadzał się, że prawica „ma tego świadomość, że bez paktu senackiego bardzo trudno będzie wygrać Senat”, ale dodał, że „nie akceptuje pewnych zachowań Brauna”, i przekonywał: – Jestem za szerokim paktem, ale na pewno bez takich ludzi (...), z panem Braunem włącznie.

Pakt senacki taki nie do końca

Konfederacja robi w tej sprawie „fikołki”, mówi o porozumieniu senackim z Braunem, które jest „porozumieniem”, ale nie do końca jest paktem. Opowiadał o tym w tym tygodniu w TVN24 wicemarszałek Krzysztof Bosak.

Jak miałoby to wyglądać? – Nie będzie wspólnej listy. Magia wyborów do Senatu polega na tym, że nie trzeba żadnej wspólnej listy. Wystarczy porozumienie o tym, kto w którym okręgu wyborczym kandyduje – mówił Krzysztof Bosak.

Pytany o to, czy konfederaci ustąpią gdzieś ludziom Brauna, Bosak powiedział: – Jeżeli to byłaby cena za porozumienie obejmujące wszystkie siły opozycji, to uważam, że należy to zrobić.

Bosak przyznał, że „nie podobają mu się różne wypowiedzi Grzegorza Brauna”, ale stwierdził, że „wielu Polaków mu ufa”.

– Uważam, że odwojowanie Senatu od sił centrolewicowych jest celem, dla którego warto porozumieć się na opozycji. I to nie wymaga zgody na to, co kto mówi – powiedział Bosak i dodał, że „racją stanu jest zmniejszenie zakresu wpływu na nasze państwo KO, Lewicy, bezideowych karierowiczów z PSL, absolutnie pogubionych ludzi od Szymona Hołowni”.

– Gdybym się zgadzał z Grzegorzem Braunem albo Jarosławem Kaczyńskim, tobym się zapisał do ich partii – zastrzegł Bosak.

Kluczowa rola prezydenta, a nie prezesa PiS

Kolejny problem, który może się pojawić przy okazji prób konstruowania paktu senackiego na prawicy, to Jarosław Kaczyński. Mentzen odmawia mu kluczowej roli przy okazji tworzenia paktu i zapewnia, że „z Kaczyńskim dogadywać się nie zamierza”. Lider Konfederacji chce, żeby to prezydent wziął na siebie rolę budowniczego takiego paktu.

Mentzen powtórzył to w poniedziałek na swoim kanale na YouTubie.

– Uważam, że prezydent powinien próbować wykonać pewien wysiłek i zorganizować pakt senacki pomiędzy czterema partiami. Bo jeżeli on się za to weźmie i zrobi to dobrze, to ten pakt ma szansę zaistnieć – przekonywał lider Konfederacji.

Dalej Mentzen argumentował, że „najwięcej plusów miałby z tego później sam prezydent”.

– Dlaczego on nie może robić teraz tych referendów, o które wnioski ciągle składa? Dlatego, że blokuje je Senat, w którym większość ma obecna koalicja. Jeżeli udałoby się w 2027 roku przejąć Senat, to jest duża szansa, że on by akceptował wnioski referendalne prezydenta – mówił. I podsumował: – Ale żeby tak się wydarzyło, to musi powstać pakt senacki.

Kim jest Kaczyński, by organizować pakt?

Jak dotąd jednak jedyne środowiska, jakie w sprawie ewentualnego paktu się dogadały, to PiS i Bezpartyjni Samorządowcy. Kaczyński wystąpił na konferencji z ich liderem Markiem Wochem i zapowiedział taką współpracę. Tyle że wcześniej Woch nawiązał polityczną współpracę z Koroną Grzegorza Brauna.

Gdy Kaczyński ogłosił pakt z Wochem, Mentzen go wyśmiał. – Żeby powstał prawicowy pakt senacki, muszą być spełnione dwa warunki – patronat prezydenta Nawrockiego i trzy liczące się partie na pokładzie [to było przed rozłamem w PiS] – skwitował lider Konfederacji.

Konfederaci regularnie spotykają się z Nawrockim. – Z tego, co wiem, to ogłoszenie tego porozumienia Kaczyńskiego z Wochem bardzo się w Pałacu Prezydenckim nie spodobało. Bo to było ponad głową pana prezydenta – mówi nam poseł Ruchu Narodowego.

Magia wyborów do Senatu polega na tym, że nie trzeba żadnej wspólnej listy. Wystarczy porozumienie o tym, kto w którym okręgu wyborczym kandyduje

KRZYSZTOF BOSAK

Dorzuca, że nie spodobało się też w Konfederacji, bo „Kaczyński uzurpuje tu sobie rolę decydującego o tym pakcie”. Przekonuje, że PiS nie powinien być taki pewny siebie, bo „nie jest w tej chwili żadnym liderem na prawicy”, gdzie rywalizują aż cztery ugrupowania.

W podobnym tonie mówił w poniedziałek Mentzen, który znów wyprowadził cios w Kaczyńskiego.

– Teraz nie ma już takiego świata, w którym PiS jest hegemonem, gdzie Jarosław Kaczyński decyduje o wszystkim, co się dzieje na prawicy. Mamy cztery partie, które w swoich sondażach wiele się tak naprawdę nie różnią – dwie większe, czyli Konfederację i PiS, i dwie mniejsze, czyli Koronę oraz Morawieckiego – powiedział Mentzen. Stwierdził, że „to nie może być tak, że Jarosław Kaczyński będzie organizował teraz pakt senacki”.

– Kim jest Kaczyński, żeby organizować pakt senacki? Nie nadaje się do tego. On może wyjść na konferencję prasową z Wochem i ogłosić, że zawarli pakt senacki. No, z Wochem może się dogadać, ale nie z Morawieckim, Konfederacją czy Braunem. Tu niezbędny jest prezydent Karol Nawrocki – powiedział Mentzen.

Wyjaśnił, że „ten pakt senacki to będzie taki pierwszy naprawdę duży sprawdzian dla prezydenta”, bo „być w opozycji do rządu, który jest w opozycji do własnych wyborców, to jest proste” i wystarczy „wetować, atakować Tuska”.

– Ale dużo trudniej być liderem dla tego swojego obozu politycznego. Bo tu różnice między Braunem a Morawieckim mogą być na tyle duże, że to nie łatwo będzie spiąć. Ale zobaczymy, może się uda. To będzie na pewno pierwszy duży test sprawności politycznej dla prezydenta oraz jego ludzi – powiedział Mentzen. ●

eprasa.pl af6903b910

Organizator:

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Narodowy Instytut Muzyki i Tańca

Projekt współfinansowany ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury – państwowego funduszu celowego, w ramach programu „Muzyka", realizowanego przez Narodowy Instytut Muzyki i Tańca.

Mecenas:

Wrocław miasto spotkań

swiss arts council prohelvetia

BRITISH COUNCIL

austriackie forum kultury

projekt współfinansuje miasto stołeczne Warszawa

DOLNY ŚLĄSK

DOFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW BUDŻETU SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO www.dolnyslask.pl

CENTRUM KULTURY W LUBLINIE

LEGNICA

Kraj/34447231

eprasa.pl af6903b910

Gen. Polko: Romanowski wyniósł wiedzę o najczulszych mechanizmach państwa

Nie miejmy złudzeń – obecność byłego wiceszefa resortu sprawiedliwości w Naddniestrzu to żaden przypadek. Na taki krok musiała paść wyraźna zgoda ze strony Moskwy. Mówimy o strefie całkowicie kontrolowanej przez Rosję, w której to wyłącznie Kreml decyduje o tym, kto i na jakich warunkach otrzymuje schronienie – mówi „Wyborczej" gen. Roman Polko.

FOT. MACIEK JAŹWIECKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

ROZMOWA Z
GEN. ROMANEM POLKĄ
byłym dowódcą jednostki GROM

DOROTA ROMAN: Polityk, były wiceminister sprawiedliwości w rządzie PiS Marcin Romanowski przez lata współdecydował o strategicznych obszarach w Ministerstwie Sprawiedliwości. O czym świadczy to, że dziś – jak wszystko na to wskazuje – znajduje się w bezpośredniej strefie wpływów Kremla?

GEN. ROMAN POLKO: Mamy już, niestety, w naszej najnowszej historii przypadek sędziego Tomasza Szmydta, który uciekł na Białoruś. Mówimy o człowieku, który bezpośrednio kierował procesami weryfikacji i decydował o tym, kto w Polsce otrzyma dostęp do informacji niejawnych.

Sytuacja z Marcinem Romanowskim, który według wszelkich przesłanek odnalazł się w kontrolowanym przez Rosję Naddniestrzu, to kolejny potężny cios w nasz system bezpieczeństwa. Różnica polega na tym, że Romanowski jako wiceminister stał jeszcze wyżej w hierarchii państwowej.

Obaj ci ludzie mają unikalną wiedzę o strukturach, procedurach i słabościach polskich organów ścigania oraz wymiaru sprawiedliwości.

Fakt, że kluczowe osoby z polskiego systemu prawnego lądują w strefach bezpośrednich wpływów Kremla, to dla polskich służb najwyższy stan alarmu i konieczność natychmiastowego szacowania strat wywiadowczych.

Dziś były wiceminister sprawiedliwości Marcin Romanowski wysyła pisma z Tyraspola, czyli serca prorosyjskiego Naddniestrza. To nie jest przypadkowy kierunek. Mamy do czynienia z ucieczką ludzi dysponujących strategiczną wiedzą o państwie prosto w ramiona rosyjskiego aparatu bezpieczeństwa.

Jeśli wysocy urzędnicy odpowiedzialni za kluczowe piony państwa szukają schronienia na terytoriach zależnych od Moskwy, to przestaje to być wyłącznie sprawa karna, a staje się bezpośrednim zagrożeniem dla suwerenności i bezpieczeństwa Rzeczypospolitej.

Czym w praktyce skutkuje sytuacja, w której człowiek z taką wiedzą państwową mógł trafić w ręce prorosyjskich struktur?

– Dla rosyjskich służb były polski wiceminister to absolutna kopalnia wiedzy. Przecież wiedza i dane, którymi dysponuje z racji pełnionego urzędu, stanowią dla drugiej strony gotową bazę operacyjną. Pamiętajmy o najważniejszym: wciąż nie znamy szczegółów i nie wiemy, od jak dawna on tam przebywa. A w tamtym świecie – świecie rosyjskich służb specjalnych – nic nie dzieje się z przypadku ani za darmo.

Żeby znaleźć się w takim miejscu i zyskać tam bezpieczną przystań, trzeba przynieść coś cennego w zamian.

Na terytorium kontrolowanym przez FSB i lokalne KGB nikt nie pojawia się przypadkiem. W tym świecie nie ma darmowych przysług. Istnieje ogromne ryzyko, że za ochronę trzeba zapłacić konkretną informacją.

Z punktu widzenia kontrwywiadu sytuacja jest skrajnie niebezpieczna. Przyznam szczerze, że z początku sam uważałem to za fake news – aż nie chciało się wierzyć, że taki scenariusz jest w ogóle możliwy.

Jeśli jednak ostatecznie te doniesienia potwierdzą nasze służby, będziemy mieli dowód na to, jak daleko potrafią posunąć się niektórzy ludzie. Pokazuje to, że w obliczu odpowiedzialności karnej zdrada własnej ojczyzny i ucieczka do wrogiej enklawy stają się dla nich ceną, którą są w stanie zapłacić, byle tylko ratować własną skórę.

Patrząc na to z perspektywy bezpieczeństwa państwa, mamy do czynienia z sytuacją skrajną. Przecież jako prominentny polityk ówczesnej władzy i wiceminister sprawiedliwości ten człowiek przez lata znajdował się w samym sercu najczulszych mechanizmów polskiego państwa. Miał wgląd w procedury, systemy teleinformatyczne, śledztwa i wiedzę o ludziach służb.

Jeśli dziś – jak wszystko na to wskazuje – oddał się pod skrzydła struktur kontrolowanych przez Kreml, to poziom zagrożenia kontrwywiadowczego przekracza wszelkie dotychczasowe normy. To potężne uderzenie w architekturę bezpieczeństwa Rzeczypospolitej.

Taki kryzys paraliżuje wewnętrzne procedury i uderza w fundamenty naszych instytucji. Co więcej, ta sytuacja głęboko podważa wiarygodność Polski na arenie międzynarodowej. Pokazuje bowiem naszym sojusznikom z NATO i Unii Europejskiej, że ludzie z samego szczytu władzy mogą bez przeszkód uciekać do strefy wpływów wroga.

Gdy na początku pojawiały się głosy, że uciekinierzy przed polskim wymiarem sprawiedliwości mogą szukać schronienia na Białorusi czy w Rosji, brzmiało to niemal jak ponury żart. Dzisiaj, gdy okazuje się, że były wiceminister sprawiedliwości – człowiek, który współdecydował o kierunkach rozwoju państwa – rzeczywiście odnajduje się w kontrolowanym przez Moskwę Naddniestrzu, ten żart zamienia się w przerażającą rzeczywistość. To porażające, że ludzie odpowiedzialni za kluczowy resort w kraju szukają ratunku przed zarzutami przestępczymi w ramionach wrogich reżimów.

> *Człowiek, który współtworzył polskie państwo, wybrał protekcję wroga. To czysta zdrada*
>
> **gen. ROMAN POLKO**
> eksdowódca GROM-u

Czy pobyt Romanowskiego w Tyraspolu to efekt wcześniejszej operacji, inwigilacji i nacisków ze strony rosyjskich służb?

– Naddniestrze od początku pełnoskalowej wojny Rosji z Ukrainą jest postrzegane jako tykająca bomba i potencjalny front, z którego Kreml mógłby zaatakować Ukrainę od południowego zachodu. Mówimy o strefie, z której w każdej chwili mogą zostać wyprowadzone rosyjskie ataki wymierzone w Ukrainę. To de facto wysunięta placówka wojskowa Moskwy.

Skoro były wiceszef resortu sprawiedliwości ląduje w tak zapalnym punkcie, polskie służby powinny traktować to jako scenariusz skrajnego zagrożenia, w którym polskie tajemnice państwowe trafiają bezpośrednio na zaplecze frontu wroga.

Nazwijmy rzeczy po imieniu: to nie jest zwykły azyl dla zbiega, lecz wejście w sam środek wrogiej infrastruktury wojennej.

Z perspektywy operacyjnej sprawa jest oczywista. Do Naddniestrza nie da się ot tak wjechać, a tym bardziej tam ukryć, bez zielonego światła od lokalnego aparatu bezpieczeństwa, który jest sterowany bezpośrednio przez Moskwę. Obecność tego człowieka w Tyraspolu to jasny sygnał, że jego pobyt odbywa się za zgodą rosyjskich władz i pod ich pełną, permanentną kontrolą.

Czy jest w ogóle wyobrażalny scenariusz, w którym człowiek z taką wiedzą pojawia się w Tyraspolu bez przyzwolenia Moskwy?

– Nie miejmy złudzeń: obecność tego człowieka w tamtym regionie to żaden przypadek. Musiała na to paść wyraźna zgoda. Owszem, mówimy o Naddniestrzu – o terytorium i miejscowości, której nazwy większość ludzi w Polsce pewnie nawet nie potrafi dobrze wymówić. Ale pod względem politycznym i operacyjnym nie ma to najmniejszego znaczenia. Czy on przebywa fizycznie w Moskwie, czy właśnie tam – to bez różnicy. To strefa całkowicie kontrolowana przez Rosję i to Kreml decyduje, kto dostaje tam schronienie.

Litera prawa i polski Kodeks karny inaczej definiują zdradę stanu czy szpiegostwo. W obliczu wojny hybrydowej, z jaką się mierzymy, oddanie się w ręce struktur kontrolowanych przez Kreml nie wypełnia moralnych i politycznych znamion zdrady własnego kraju?

– Mówmy o tym głośno: tego typu działania są w gruncie rzeczy zdradą państwa i tutaj nie mam najmniejszej wątpliwości. Niezależnie od tego, jak surowo czy formalnie Kodeks karny definiuje to pojęcie, rzeczywistość jest brutalna. Oddanie się w ręce tych, którzy życzą naszemu krajowi jak najgorzej, to akt całkowitej kapitulacji z lojalności wobec ojczyzny.

Najgorsza w tym wszystkim jest jednak perspektywa systemowej bezradności naszego państwa. Zastanówmy się, co się stanie, jeśli w obliczu kolejnych wyborów polityczne wahadło w Polsce znów się przechyli i do władzy w ten czy inny sposób powróci dawny obóz. Czy to oznacza, że człowiek, który dziś ucieka w ramiona Kremla, nagle wróci do kraju w pełni chwały? To porażające. ●

Rozmawiała **Dorota Roman**

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34448045

1 RP

eprasa.pl af6903b910

Kraj/34445738

eprasa.pl af6903b910

Polowanie na ludzi. Jak Char

Oczywiście, że się boimy, w każdej chwili coś może spaść. A tu nawet prowizorycznego schronu nie ma – opowiada pani Anna z niewielkiej stacji benzynowej w pobliżu Charkowa. Niedaleko dron zabił niedawno polskiego wolontariusza.

FOT. JAKUB WŁODEK / AGENCJA WYBORCZA.PL (3)

Roman Imielski
KORESPONDENCJA CHARKÓW – CZUCHUJIW

Droga z Połtawy do Charkowa to ok. 140 km. Oba miasta są największymi ośrodkami w północno-wschodniej Ukrainie, a trasa pomiędzy nimi to jeden z kluczowych szlaków zaopatrzenia ukraińskiej armii. Od kilku tygodni Rosjanie systematycznie niszczą stacje benzynowe pomiędzy nimi – zburzyli już 90 proc. z nich, zabijając kilku pracowników.

Stacja pani Anny położona jest ok. 15 km przed Charkowem. To dwa dystrybutory i niewielki budynek obłożony workami z piaskiem. Pomiędzy nimi okienko do obsługi klientów.

– W zabezpieczeniu pomogło wojsko – opowiada pani Anna. – Klienci podjeżdżają, szybko tankują i odjeżdżają, bojąc się ataku. Kobiety z pobliskich miejscowości też nie chcą u nas pracować, mają przecież dzieci i rodziny. Oczywiście że się boimy, ale co mamy robić? – pyta pani Anna.

– Popatrzcie, tu są resztki jednego z rosyjskich dronów, co spadł niedaleko – do rozmowy włącza się Dmytro, wojskowy weteran ranny w walkach o Charków w 2022 r. Dziś poza wojskiem, lekko kuleje na jedną nogę.

Patrzymy na szczątki, widać numery seryjne i datę produkcji. – Niedawno znaleźliśmy inny, a tam na jednym z elementów wyposażenia było „Made in Europe" – krzywi się Dmytro.

Efpiwiszka zabija polskiego wolontariusza

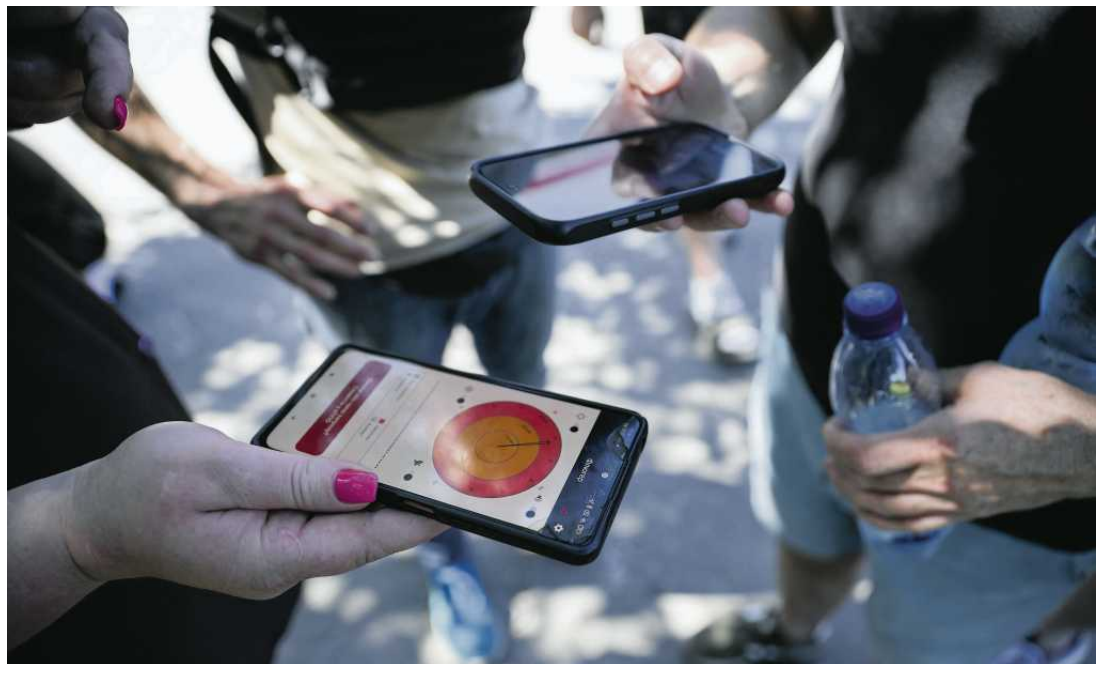
Do Charkowa pojechaliśmy po raz kolejny z pomocą humanitarną – komputery, powerbanki, stacje energii EcoFlow, żywność i środki czystości, mnóstwo rzeczy dla dzieci: bloki rysunkowe, farbki, kredki czy interaktywne zabawki – kupioną dzięki wpłatom czytelniczek i czytelników w serwisie zrzutka.pl (szczegóły na końcu tekstu).

Zaledwie 25 km od północnych rogatek miasta swoje pozycje mają Rosjanie. Dlatego Charków atakowany jest nie tylko przez rakiety balistyczne, drony Szached czy mniejsze Mołnia, ale także przez małe drony FPV popularnie zwane efpiwiszkami.

To skrót od angielskiego First Person View (widok w pierwszej osobie). Pilot steruje dronem, mając podgląd na żywo z kamery na pokładzie. Obraz pokazywany jest na monitorze lub w specjalnych goglach – ma się wtedy wrażenie, jakby siedziało się w środku drona.

Zwykle takie drony są sterowane przy pomocy fal radiowych, ale Rosjanie bardzo mocno rozwinęli technologię sterowania przy pomocy światłowodu. Takie drony FPV mają zasięg nawet 30 km, a ich przewaga polega na tym, że obraz przekazywany operatorowi drona jest jakości HD, co znacznie zwiększa efektywność ataków.

Właśnie taki dron FPV zabił 27 lipca w pobliżu Charkowa polskiego wolontariusza Marka Ruska-Wolskiego. Wbił się w jego vana tuż za kabiną kierowcy. – Był bez szans – mówi mi polski wolontariusz, pokazując na telefonie zdjęcia zniszczonego auta. W bocznym poszyciu blaszaka dziura, wnętrze pokiereszowane odłamkami.

Dlatego północna obwodnica Charkowa oraz łączące się z nimi drogi na Derkacze i Lipce są już osiatkowane, a wjazdy do takich tuneli często zabezpieczają zwisające sznurki. Mają zatrzymać małe drony, choć i na siatki są sposoby, o czym dalej.

Co jakiś czas wzdłuż tunelu z siatki, od strony wrogich pozycji, stoją przypominające myśliwskie ambony metalowe platformy. Na jednej z nich zamontowano już automatyczne bezobsługowe działko, które ma zestrzeliwać większe drony.

Jedziemy na Sałtiwkę, wielkie blokowisko w północnej części Charkowa, mocno zniszczone podczas walk o miasto w 2022 r. Dziś to także jeden z głównych celów ataków Rosjan, którzy czasami urządzają sobie polowania na samochody przy pomocy dronów FPV z podwieszonym ładunkiem, najczęściej ważącym ok. pół kilograma.

Zajeżdżamy na jedną ze stacji benzynowych. Cała kryje sie pod antydronową siatką, a wjazd i wyjazd szczelnie zabezpieczają zwisające kawałki materiału.

– Wojskowi nam zrobili to zabezpieczenie dwa dni temu, na szczęście jeszcze nie mieliśmy okazji przetestować skuteczności – opowiada pracownik stacji, mężczyzna w średnim wieku.

Akurat, kiedy stoimy na stacji, ogłaszają kolejny alarm przeciwlotniczy. Ale na to nikt już w Charkowie nie zwraca uwagi, takich alarmów jest czasami kilkanaście przez całą dobę. – Ja mam nadzieję, że ta osłona zadziała – mówi kobieta przy kasie.

eprasa.pl af6903b910

rków broni się przed dronami

– A tu alarmy są cały czas, dlatego tak bardzo lubię ciszę.

Dron czeka przy drodze

Jak zawsze naszym przewodnikiem w Charkowie jest Ihor. To nie jest prawdziwe imię, bo tego podać nie możemy. Od początku służy w jednostce Kraken – legendarnym oddziale, który na początku wielkiej inwazji rosyjskiej w lutym 2022 r. walnie przyczynił się do obrony miasta. Ihor to specjalista od dronów, operator z pokaźną listą misji bojowych, zniszczonego sprzętu i zabitych Rosjan.

Mkniemy jego pick-upem obwodnicą Charkowa, w osiatkowanym tunelu. Ihor zżyma się, że siatka jest z tworzywa sztucznego, a nie metalowa. – Metalowa jest bardziej wytrzymała, jeśli chodzi o warunki atmosferyczne, jak i drony kacapów – tłumaczy. Ihor nigdy o Rosjanach nie mówi inaczej jak „kacapy". – Jak przyjdzie zima i spadnie śnieg, taka siatka może się po prostu zawalić – dopowiada.

Jeśli zaś chodzi o same siatki, to jest sposób na ich uszkodzenie. – Operator puszcza drona FPV i wbija się nim w siatkę. Próbuje go poderwać tylko po to, by szybko wyczerpać baterię, bo wtedy dochodzi do samozniszczenia drona. Chodzi o to, by nie wpadł w ręce wroga. Taki wybuch powoduje dziurę w siatce, przez którą mogą wlecieć kolejne drony – opowiada Ihor. I dodaje:

Czasami dron FPV wlatuje przez dziurę i operator siada nim obok drogi. I czeka, aż trafi się odpowiedni cel.

Ihor zabiera nas na południe od Charkowa, za Czuchujiw, na drogę prowadzącą do Wełykiego Burłuku. To miejscowość notorycznie atakowana mi.n. przez drony FPV, bo Rosjanie mają swoje pozycje niecałe 20 km dalej. Po drodze jest zapora na rzece Doniec i duży sztuczny zbiornik, popularne miejsce wypoczynku i wędkarstwa.

Dobrą asfaltową drogą mkną gównie wojskowe auta, z systemami REB na dachu. To przypominające grzyby anteny do zagłuszania fal radiowych, dzięki którym sterowane są drony FPV. My REBa nie mamy, przez większość drogi nie ma też tunelu z siatki. – Cholera, to już dawno powinno być osiatkowane – denerwuje się Ihor.

Mijamy kolejne wioski. Pyta, czy chcemy jechać dalej, bo to niebezpieczne rejony. Jeszcze kawałek – proponujemy – i zawrócimy.

Przy drodze leży spalony wrak samochodu. Stajemy, wychodzimy, Ihor fachowym okiem ogląda szczątki. – To toyota hilux. O, tu było trafienie. Chłopaki byli droniarzami, tu są resztki po bateriach do FPV. Ładunek wybuchowy miał jakieś 600 gram, to w zupełności wystarczy – mówi Ihor. – Paradoksalnie, najbardziej niebezpiecznie jest w nocy. Po pierwsze, drony mają kamery termowizyjne, łatwo namierzają i trafiają w cel. Po drugie, atakują prawie wszystko, co jeździ, bo w nocy idzie wyłącznie transport wojskowy.

◀ Zniszczony przez dron samochód na drodze z Charkowa w kierunku Wołczańska

▲ Zabezpieczona przed atakiem z powietrza stacja benzynowa pod Charkowem

▲ Aplikacja Fluger wskazuje odległosć od najbliżej wykrytych dronów

Charków atakowany jest nie tylko przez rakiety balistyczne, drony Szached czy mniejsze Mołnia, ale także przez małe drony FPV popularnie zwane efpiwiszkami

Pomóż z nami Ukrainie

• Jako dziennikarze „Wyborczej" od początku rosyjskiej inwazji z 2022 r. pomagamy Ukrainie i osobiście zawozimy daleko na wschód pomoc humanitarną. Byliśmy wiele razy w Chersoniu, Mikołajowie, Zaporożu, Słowiańsku, Izjum, Kupiańsku, Charkowie i Sumach. I będziemy nadal pomagać i jeździć.

• Możesz wspomóc naszą akcję, wpłacając pieniądze w serwisie zrzutka.pl, nasza zbiórka to: „Wyborcza" dla Ukrainy. Numer konta do przelewów: 39 1750 1312 6883 8774 8180 4583.

„Pompa" dobra na FPV

W końcu wjeżdżamy w osiatkowany tunel, bo jesteśmy zaledwie kilka kilometrów przed Wełykim Burłakiem. Pytam Ihora, co zrobić, gdy zobaczy się lub usłyszy drona FPV.

Ihor: – Po pierwsze, ani chwili się nie zastanawiać. Natychmiast zatrzymać samochód i uciekać, najlepiej w gęste krzaki, kępę drzew lub pole kukurydzy. Operatorowi drona bardzo trudno was wtedy znaleźć. Po drugie, gdy jest was kilku, każdy ucieka w swoją stronę, bo operator jest na chwilę zdezorientowany, jaki cel wybrać: was czy może jednak puste auto.

Dopytuję, jak takiego drona unieszkodliwić.

Ihor: – Czasami wystarczy REB do zagłuszania, po prostu was nie zauważy, ale kacapy często zmieniają częstotliwości i oszukują REB. Warto mieć ze sobą „pompę", jak nazywamy myśliwską przeładowywaną strzelbę na śrut, po angielsku shotgun. Uciekasz albo masz człowieka na pace pick-upa, który wali do drona, gdy ten się zbliży. Albo uciekasz w krzaki i czekasz na strzał, gdy dron zacznie szukać celu i podleci na kilkanaście metrów.

My „pompy" nie mamy, więc jedziemy jeszcze z kilometr i zawracamy. Lepiej nie kusić losu...

REKLAMA
Kraj/34447848

patronat honorowy
PATRONAT HONOROWY WOJEWODA POMORSKI BEATA RUTKIEWICZ
PATRONAT HONOROWY: MIECZYSŁAW STRUK MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO
POLSKA ORGANIZACJA TURYSTYCZNA
sponsor główny
PORT GDYNIA
PGE
sponsor
opec
GDANSK LECH WALESA AIRPORT
partner
vectra
POLSKIE ELEKTROWNIE JĄDROWE
bmc budujemy marzenia
COLTEX
patronat medialny
onet
100 LAT POLSKIEGO RADIA
STRÖER
HELIOS
TVP3 GDAŃSK
Radio Gdańsk
trojmiasto.pl
prestiż magazyn trójmiejski
DZIENNIK BAŁTYCKI

1 RP

eprasa.pl af6903b910

Dlaczego młodzi wybierają medycynę?

Maria Korcz

Spytaliśmy młodych, dlaczego wybierają medycynę.

– Zdarzało mi się słyszeć, że niektórzy po aferze z zarobkami lekarzy idą na medycynę tylko ze względu na pieniądze. Niestety, mogą się rozczarować – zaznacza Zosia, tegoroczna maturzystka, która za kilka tygodni zacznie studia na Uniwersytecie Medycznym w Poznaniu.

Mama Zosi jest lekarką i to ona zaraziła ją miłością do biologii. O studiowaniu medycyny na poważnie zaczęła myśleć, gdy sama po raz pierwszy zderzyła się z systemem ochrony zdrowia. – Byłam wtedy w II klasie liceum. Kolejni lekarze nie potrafili mi pomóc, aż wreszcie trafiłam do cudownej pani doktor. Zmagając się z chorobą, poznałam ludzi, którzy niestety nie zawsze otrzymywali odpowiednią pomoc. Chciałabym pomagać innym tak skutecznie, jak lekarka, na którą trafiłam – mówi.

Rekordowa rekrutacja

Tegoroczna rekrutacja na studia medyczne budzi ogromne emocje i jeszcze więcej zainteresowania niż zwykle. Rywalizacja o miejsca na najlepszych uczelniach stała się wyjątkowo zacięta, bo biorą w niej udział uczniowie z rocznika, który przed laty objęła próba reformy wieku szkolnego. W tym samym czasie posłano wówczas do pierwszej klasy zarówno siedmiolatków, jak i część sześciolatków.

Skalę konkurencji dobrze pokazują liczby. W 2025 r. maturę zdawało 256 tys. osób, a w maju tego roku blisko 345 tys. Szkołę średnią skończyło więc blisko 35 proc. osób więcej. Miejsc na kierunkach medycznych przybyło w tym czasie tylko o 2 proc.

Na wyjątkowo trudny wyścig nakłada się dodatkowo gorąca debata o zarobkach lekarzy i ujawnianych przez media nadużyciach systemu. W tym o najgłośniejszym przypadku, od którego zaczęła się ogólnokrajowa afera – o sprawie byłego już radnego KO, Dawida Kacprzyka, który, choć nie mając jeszcze nawet specjalizacji, kierował SOR-em w warszawskim Szpitalu Południowym i w 2025 roku zarobił 1,7 mln zł.

Nietrudno więc o wniosek, że młodzi prą na medycynę drzwiami i oknami zachęceni doniesieniami o zarobkach idących w setki tysięcy, a nawet w miliony złotych. Rzeczywistość jest jednak nieco bardziej skomplikowana.

Pensja razy trzy

Ponadprzeciętne zarobki lekarzy są faktem. Nawet gdyby założyć, że pracują tylko na jednym kontrakcie, mediana wynagrodzeń z umów B2B (pracuje na nich niemal trzy czwarte lekarzy) wynosi 25,6 tys. zł brutto. To trzykrotność przeciętnej pensji w Polsce. Mediana zarobków za luty wyniosła w polskiej gospodarce 7,7 tys. zł brutto.

Ale co ciekawe, badanie nad motywacjami studentów medycyny, które w 2024 roku przeprowadzono wśród uczących się na Warszawskim Uniwersytecie Medycznym, wykazało, że wysokie zarobki znalazły się dopiero na czwartym miejscu wśród powodów, dla których wybrali tę ścieżkę kariery (średnio w skali od 1 do 5 ocenili ich wpływ na decyzję o studiach medycznych na 4,03). Tak samo istotna, przynajmniej deklaratywnie, okazała się chęć pomagania innym.

Większe znaczenie przyszli lekarze przypisali temu, że wykształcenie medyczne daje stabilność zatrudnienia (średnio 4,5 pkt), „wnosi coś do świata" (4,3 pkt) i daje możliwość rozwoju zawodowego (4,1 pkt).

O to, dlaczego zdecydowali się stanąć w szranki o miejsce na kierunku lekarskim, zapytaliśmy samych młodych, którzy od października zaczną studia medyczne.

• **Na wyjątkowo trudny wyścig nakłada się debata o zarobkach lekarzy i ujawnianych przez media nadużyciach systemu** FOT. WŁADYSŁAW CZULAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

– Wydaje mi się, że to dość wcześnie, żeby decydować, co będę robić przez resztę życia. Chcę mieć szansę iść do szpitala, do prosektorium i wtedy podjąć decyzję – mówi Alicja.

„Czuję presję"

– Nie jestem pewna tego wyboru. Wydaje mi się, że to dość wcześnie, żeby decydować, co będę robić przez resztę życia. Chcę mieć szansę iść do szpitala, do prosektorium i wtedy zdecydować, czy to praca dla mnie. Idę na te studia, bo w razie czego będzie mi się łatwiej z nich przenieść na inne, niż gdybym chciała potem np. z psychologii dostać się na medycynę – tłumaczy Alicja, rocznik 2007.

Zdała rozszerzoną maturę z biologii na 90 proc. i mimo wątpliwości postanowiła iść ścieżką, którą wcześniej przetarli jej rodzice.

– Jestem z rodziny lekarskiej i czuję z tego powodu pewną presję. Myślę, że to był kluczowy czynnik mojego wyboru – przyznaje. Alicja jest jednak wdzięczna rodzicom za to, jak pokierowali nią na początku liceum. Gdyby nie to, zamiast rozszerzonej chemii, biologii i matematyki wybrałaby geografię i języki. Dziś jej perspektywy zawodowe byłyby zupełnie inne.

– Rodzice od zawsze mnie uczyli, że zarobki są bardzo ważne, że bez nich dużo trudniej realizować pasje. Mam raczej humanistyczne zainteresowania, chciałabym pisać, ale to nie jest rzecz, z której można się utrzymać. Chciałabym też mieć w przyszłości dużą rodzinę, a to wymaga stabilnej, dobrej pracy – mówi.

W upewnieniu się co do słuszności tego, że medycyny warto choćby spróbować, pomogły jej też własne doświadczenia z systemem ochrony zdrowia. Od kilku lat choruje na endometriozę.

– Wiedza o ciele kobiety wciąż jest mała. Młode kobiety są krzywdzone przez system, bo mówi im się, że okres boli i po ciąży przestanie. Sama to słyszałam i chciałabym, żeby to się zmieniło.

Ponadprzeciętne zarobki lekarzy są faktem. Nawet gdyby założyć, że pracują tylko na jednym kontrakcie, mediana wynagrodzeń z umów B2B wynosi 25,6 tys. zł brutto. To trzykrotność przeciętnej pensji w Polsce

Zawód z misją

Natalia była w liceum uczennicą znaną z dobrych ocen i świadectw z paskiem. Ze świetnymi wynikami skończyła klasę językową w jednej ze szkół średnich w Ciechanowie. I ku zdziwieniu wszystkich postanowiła, że po maturze robi roczną przerwę. Zamiast pierwszego lepszego kierunku – a tych do wyboru miałaby zapewne całkiem sporo – postanowiła, że przez rok będzie się uczyć biologii i matematyki, a potem spróbuje dostać się na medycynę.

– Chcę mieć zawód z jakąś misją, jakimś celem – tłumaczy. – Chwilowo pracuję jako sprzedawca i dobrze widzę, że to praca, która niczyjego życia nie zmieni. Jako psychiatra mogę dawać ludziom chociaż nadzieję. Jak byłam mała, chciałam być weterynarzem, ale trudno byłoby mi usypiać zwierzęta. Wiem, że jako lekarka będę też pewnie widzieć ludzi, którzy będą umierać, ale o człowieka walczy się do końca. W przypadku zwierząt to nie zawsze prawda – mówi. Przez rok chodziła na kurs z rozszerzonej matematyki i biologii, a resztę czasu spędzała, ucząc się na własną rękę. Plan przyniósł efekty. Od października będzie studentką Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

– Rok temu nie czułam się jeszcze gotowa. Nie wiedziałam, co chcę robić, nie byłam gotowa wyjechać z domu. Moja mama jest pielęgniarką. Wspierała mnie w tej decyzji, od razu powiedziała, że rok to niewiele w perspektywie całego życia – wspomina.

Coś z biologią

– Wiedziałam, że jakikolwiek kierunek wybiorę, to będzie coś związanego z biologią. Na początku nie myślałam o lekarskim, bo wiedziałam, że bardzo trudno jest się dostać, że na UJ nie wystarczy tylko biologia i matematyka – mówi Nikola. Ale strach okazał się mieć wielkie oczy. Od października będzie studentką kierunku lekarskiego na UJ. – Wcześniej myślałam o dietetyce albo rehabilitacji, ale w pewnym momencie, kiedy wszystkie trzy przedmioty zaczęły mi iść całkiem dobrze, pomyślałam: czemu by nie spróbować? – dodała.

Jak mówi, szalę na korzyść medycyny przeważył ostatecznie fakt, że praca lekarza daje więcej stabilizacji, nie jest tak obciążająca fizycznie i pozwala na lepsze zarobki niż praca fizjoterapeuty. – Miałam zarobki z tyłu głowy, ale przede wszystkim zależało mi na pracy z człowiekiem, takiej, w której się komuś pomaga. Nie mogę być chirurgiem, bo naturalnie, od urodzenia, trzęsą mi się ręce. Myślałam np. o anestezjologii. Anestezjolodzy są bardzo potrzebni, to praca w dużym stresie, mniej widoczna dla pacjentów, ale bardzo ważna – mówi.

Weterynaria

Inga pracuje na półtora etatu jako lekarz weterynarii. Dzieli pracę między gabinet a Inspektorat Weterynarii. W marcu spontanicznie zdecydowała, że chce powtórzyć maturę z biologii i spróbować dostać się na medycynę.

– Wcześniej o tym nie myślałam, ale z biegiem czasu, porównując warunki pracy lekarzy z warunkami pracy w moim zawodzie, doszłam do wniosku, że to może być dla mnie lepsza ścieżka – mówi. Po dwóch miesiącach nauki poprawiła maturę z biologii z 72 proc. na 85 proc., co pozwoliło dostać się na medycynę w Opolu. – Tego z zewnątrz często nie widać, ale weterynaria to zawód bardzo trudny psychicznie. Widzimy najgorsze oblicze ludzi, którzy nie troszczą się o dobrostan zwierząt. Nas, lekarzy weterynarii, traktują bez szacunku, podważają nasze kompetencje. Pod tym względem lekarze pracujący z ludźmi są w dużo lepszej sytuacji.

Porównanie zarobków także przemawia na korzyść lekarzy medycyny. Inga na start, po trwających pięć i pół roku studiach weterynaryjnych, dostała 6 tys. zł brutto. – To zarobki nieproporcjonalne do wszystkich trudów tego zawodu – mówi. Zaznacza przy tym, że jej sytuacja i tak była nienajgorsza. Większość jej znajomych trafiła na staże z urzędu pracy, gdzie zarabiali po 1,8 tys. zł na rękę.

– Do medycyny przyciągają mnie też wyższe standardy leczenia, które są regulowane, unormowane. W weterynarii nie ma odgórnych schematów leczenia, każdy układa je sam, co sprawia, że poziom jest nierówny i utrudnia pracę, prowadzi do wzajemnego podważania metod. W efekcie jakość opieki jest zróżnicowana, a na koniec dnia ludzie i tak wrzucają nas do tego samego worka – tłumaczy. I dodaje: – Mam obawy, bo nie mam już 19 lat. Będę musiała też sama się utrzymać, łączyć pracę ze studiami. Dalej będę przyjmować jako weterynarz. Przy dobrych wiatrach skończę studia, mając 32 lata. Mimo to uważam, że nigdy nie jest za późno, żeby się spełniać zawodowo i robić to, co się kocha. ●

eprasa.pl af6903b910

Co wiemy po gigantycznym wycieku danych

Rządowy serwis bezpiecznedane.gov.pl pozwala sprawdzić, czy nasze dane wyciekły w jednym z licznych ataków hakerskich. Nie ma tam jednak informacji z największego wycieku z MyDr.

Bolesław Breczko

• **– Dziś już wiemy, jaki błąd techniczny doprowadził do wycieku. Został on już naprawiony – mówi wicepremier Krzysztof Gawkowski**

FOT. SHUTTERSTOCK

Atakujący twierdzą, że wykradli dane dotyczące niemal 19 mln Polaków. Według serwisu Zaufana Trzecia Strona ta liczba może być prawidłowa, bo serwis MyDr obsługuje większość placówek medycznych w Polsce.

W rządowym serwisie bezpiecznedane.gov.pl można sprawdzić, czy nasze informacje zostały wykradzione w jednym z niezliczonych ataków hakerskich na przestrzeni lat. Powstał on po to, żeby informować obywateli o potencjalnym zagrożeniu – jeśli dane wyciekły, to m.in. należy zmienić hasła, które poznali przestępcy.

Na bezpiecznedane.gov.pl można m.in. sprawdzić, czy nasze dane pojawiły się w wyciekach z laboratoriów ALAB, serwisu Itaka, Facebook, i innych.

Na razie jednak nie można sprawdzić, czy nasze dane znalazły się w wycieku z MyDr. Na stronie znajduje się informacja, że „zostaną [one] udostępnione niezwłocznie po przekazaniu ich przez podmioty do tego upoważnione". Dlaczego tych danych nie ma w serwisie i kiedy może to nastąpić?

„Firma [MyDr] nie może (zgodnie z RODO) przekazać danych NASK, który to prowadzi serwis bezpiecznedane.gov.pl. Gdyby przekazać mogła, to każdy mógłby pewnie już wkrótce do serwisu zajrzeć i sprawdzić, czy był w bazie. Ale firma danych przekazać nie może, prezes UODO nie pozwoli, a nikt mu nie każe pozwolić. Przepis to przepis i basta" – pisze ekspert ds. cyberbezpieczeństwa Adam Haertle na stronie Zaufana Trzecia Strona.

Chodzi o to, że o incydencie bezpieczeństwa potencjalne ofiary powinien poinformować gabinet, który przyjmował nasze dane (MyDr tylko je przetwarza). Problem polega na tym, że gabinety same nie wiedzą, czyje dane wyciekły, musiałyby dostać taką informację od MyDr, a ta dopiero ustala, jakie dane faktycznie zostały wykradzione. W przepisach zatem jest luka.

Wyciek z serwisu usług medycznych MyDr może być największym dotąd wyciekiem danych polskich obywateli

– Trwają prace nad tym, aby wszystkie dane z MyDr przekazać do serwisu bezpiecznedane.gov.pl z pominięciem administratorów (placówek medycznych) zgodnie z prawem – mówił wicepremier Krzysztof Gawkowski. – Dziś już wiemy, jaki błąd techniczny doprowadził do wycieku, został on już naprawiony.

Wicepremier dodał także, że Polska nie prowadzi, ani nie będzie prowadzić negocjacji z przestępcami w celu wykupienia danych.

Serwis Zaufana Trzecia Strona jako pierwszy opisał wyciek, a także rozmawiał z włamywaczami, którzy się z nimi skontaktowali. Na podstawie przekazanych informacji i rozmów eksperci oceniają, że prawdopodobieństwo, że dane faktycznie wyciekły przekracza 50 proc.

Przestępcy przekazali Zaufanej Trzeciej Stronie dane, które eksperci mogli niezależnie zweryfikować (m.in. numer PESEL szefa strony Adama Haertle, oraz dane leczenia jednego z polityków). Wszystkie przekazane przez przestępców informacje albo zostały potwierdzone przez ekspertów, albo ich potwierdzenie nie było możliwe.

Eksperci Zaufanej Trzeciej Strony zaznaczają, że numery PESEL są łatwe do pozyskania z innych wycieków czy publicznie dostępnych danych o firmach i osobach.

Kiedy dane z wycieku MyDr mogą pojawić się w serwisie bezpiecznedane.gov.pl? Konkretnej daty nie da się przewidzieć, ale drogi są dwie. Pierwsza to udostępnienie informacji przez MyDr i gabinety medyczne NASK-owi, który odpowiada w Polsce za bezpieczeństwo internetu. Druga to ujawnienie danych przez przestępców. W internecie pojawiła się informacja, rzekomo pochodząca od przestępców, że nie planują sprzedawania ani publikowania wykradzionych danych.

Moje dane mogą być w wycieku, jak się zabezpieczyć? Jeśli podejrzewasz, że twoje dane mogły znaleźć się w wycieku z MyDr zastosuj poniższe kroki:

• zastrzeż numer PESEL w usłudze mObywatel;

• zmień dane logowania do usługi ZnanyLekarz, gabinetów lekarskich i innych usług medycznych;

• zmień hasła w innych serwisach, jeśli były w nich używane te same hasła co powyżej.

Dodatkowo:

• stosuj weryfikację dwuetapową, czyli potwierdzanie logowania przez mail, SMS lub fizyczny klucz;

korzystaj z menedżera haseł;

• nie używaj tych samych par login+hasło w kilku miejscach;

• zwracaj uwagę na podejrzane maile i telefony, w których przestępca może podszywać się pod bank, służby, jednostki administracji itp.

Jak korzystać z serwisu bezpiecznedane.gov.pl?

• wejdź na stronę bezpiecznedane.gov.pl;

• zaloguj się używając np. aplikacji mObywatel;

• kliknij swoje imię i nazwisko w prawym górnym rogu, wpisz dane (PESEL, email, nr telefonu), które chcesz sprawdzić.

Czy moje dane są bezpieczne?

Niestety, nawet jeśli zobaczymy informację, że nasze dane nie brały udziału w wyciekach, to nie znaczy, że nigdy nie wyciekły. Serwis bezpiecznedane.gov.pl przeszukuje około 20 baz z wyciekami. Zdecydowanie więcej baz przeszukuje prywatny serwis haveibeenpwnd.com (na którym rządowy się wzoruje), w którym niestety najczęściej znajdziemy swoje dane i informacje, w jakim wycieku się pojawiły. W przypadku autora rządowy serwis pokazał zero wycieków, a haveibeenpwnd.com – 21.

Kraj/34414001

eprasa.pl af6903b910

Armia to ja!

Jako zwierzchnik sił zbrojnych Karol Nawrocki zachowuje się tak, **jakby po wybuchu wojny miał nimi dowodzić.**

Dorota Roman, Arkadiusz Gruszczyński

Wasz prezydent nigdy nie powie do was: »naprzód«. Zawsze będę mówił do was: »za mną«". Te słowa wypowiedziane przez Karola Nawrockiego 6 sierpnia ubiegłego roku miały zdefiniować jego relacje z wojskiem. Po roku jego urzędowania w kuluarach armii mówi się, że Pałac Prezydencki przestał być jedynie ośrodkiem reprezentacyjnym, ale podjął walkę z kierownictwem Ministerstwa Obrony Narodowej i premierem Donaldem Tuskiem o kontrolę nad armią.

Jak Nawrocki widzi siebie w roli zwierzchnika sił zbrojnych, można było się przekonać jeszcze w czasie kampanii wyborczej. Zapowiadał wówczas, że chce decydować o zakupach nowoczesnego sprzętu, obiecywał milion rezerwistów i 5 proc. PKB na armię. A kiedy już pokonał Rafała Trzaskowskiego, oznajmił, że będzie „głosem polskich żołnierzy i oficerów", bo bezpieczeństwo Polski zaczyna się od każdego szeregowego.

Ważny był kontekst, bo mówił to, gdy: • za naszą wschodnią granicą od trzech lat trwała wojna; • na polskie niebo zaczęły się wdzierać rosyjskie rakiety i drony; • trwała przyspieszona okolicznościami wojennymi modernizacja armii; • państwa NATO na nowo zaczęły układać swoje relacje ze Stanami Zjednoczonymi rządzonymi przez Donalda Trumpa, przeciwnika amerykańskiego zaangażowania w wojnę w Ukrainie, który w dodatku zapowiadał wycofanie żołnierzy z Europy.

Pamiętając o tym wszystkim, przyjrzyjmy się temu, jak Nawrocki buduje relacje z wojskiem i MON-em.

Prezydent, który krzyczy

O tym, że zwierzchnictwo nad siłami zbrojnymi Nawrockiego będzie miało szczególny charakter, przekonaliśmy się już w momencie, gdy oficjalnie je obejmował. 6 sierpnia 2025 roku na Placu Józefa Piłsudskiego w Warszawie w obecności szefa MON-u Władysława Kosiniaka-Kamysza pozdrowił wojsko tak głośno, jakby chciał wszystkim oznajmić, że należy do niego. Prezydencki okrzyk: „Czołem żołnierze!" omal nie rozwalił głośników.

Dziś już wiemy, że podczas spotkań z wojskiem zawsze nadmiernie eksploatuje struny głosowe. To przemyślana demonstracja, która ma trzy cele: zyskać wizerunkową i emocjonalną przewagę nad wyważonymi generałami, zaimponować młodym żołnierzom, którzy mają w nim widzieć swego lidera, i zepchnąć w cień polityków rządowych, przede wszystkim szefa MON-u Władysława Kosiniaka-Kamysza.

W następnym tygodniu – 15 sierpnia podczas swojej pierwszej defilady z okazji Święta Wojska Polskiego – sytuacja się powtórzyła. Nawrocki w asyście szefa Sztabu Generalnego gen. Wiesława Kukuły najpierw przejechał otwartym samochodem przed defilującymi pododdziałami, a następnie teatralnie zasiadł na trybunie honorowej. Tam również nie oszczędzał bębenków zgromadzonych. Patrzyli na niego nie tylko politycy, ale też przede wszystkim wojskowi. W porównaniu ze służalczym wobec własnego obozu politycznego Andrzejem Dudą, którego mimika podczas wystąpień ocierała się czasem o groteskę, zobaczyli człowieka pewnego siebie, pociągająco aroganckiego, który nie przemawiał, lecz krzyczał.

Do ekspresyjnego stylu Nawrockiego generałowie z wieloletnim stażem podchodzą z dystansem i rezerwą. Wychowani w duchu chłodnej, wojskowej dyplomacji i poszanowania procedur dostrzegają w tych gestach element politycznego teatru. Oczywiście, przestrzegając zasad ceremoniału, salutują zwierzchnikowi sił zbrojnych, ale w ciągu roku prezydentury Nawrockiego wśród wojskowych narastało zaniepokojenie, że armia staje się scenografią do budowania osobistego mitu przywódcy.

– Ten ryk na obchodach Święta Wojska Polskiego nie przystoi prezydentowi. W ten sposób nie zawojuje serc ani umysłów żołnierzy – ocenia generał Piotr Pytel, były szef Służby Kontrwywiadu Wojskowego.

eprasa.pl af6903b910

• Prezydent Karol Nawrocki i szef Sztabu Generalnego gen. Wiesław Kukuła podczas ubiegłorocznej defilady z okazji święta Wojska Polskiego, Warszawa, 15 sierpnia 2025 rok

FOT. KUBA ATYS / AGENCJA WYBORCZA.PL

Bardziej wyrozumiały jest gen. Stanisław Koziej, były szefa Biura Bezpieczeństwa Narodowego: – Tak się po prostu utarło. Zwłaszcza przy powitaniu. Zawsze trzeba zachowywać się adekwatnie do sytuacji, a wojsko lubi siłę, również w głosie.

To PiS wprowadził politykę do koszar

Wielu naszych rozmówców, zarówno z armii, jak i z rządu, ocenia te gesty jednoznacznie: to próba upolitycznienia relacji prezydenta z wojskiem. Dla innych to żadna nowość, bo polityka na stałe wkroczyła do koszar podczas ośmioletnich rządów Prawa i Sprawiedliwości. Rok prezydentury Nawrockiego to jedynie kontynuacja tego zjawiska, choć w znacznie bardziej drapieżnej odsłonie.

– Wcześniej wojsko bywało tłem dla rządowych konferencji prasowych i dynamicznych pokazów sprzętu, a teraz stało się bezpośrednim zakładnikiem w walce o realną, instytucjonalną władzę – tłumaczy nam młodszy oficer, który dopiero zaczyna karierę w armii. – W codziennej służbie wyraźnie widać, że moi przełożeni, a więc doświadczeni generałowie, z narastającym niepokojem patrzą na to, jak wojsko zostaje wciągane w brutalny klincz kohabitacji – komentuje.

Wojskowe doły czują po prostu, że codzienne decyzje i stabilność dowodzenia zaczynają zależeć od temperatury sporu między prezydentem a rządem. – Każdy nominacja na wyższe stanowisko, każdy awans oficerski czy zakup uzbrojenia nie są oceniane przez pryzmat przydatności na polu walki, lecz stają się punktami przetargowymi w bezwzględnej rozgrywce między Pałacem Prezydenckim a MON-em – twierdzi nasz rozmówca.

Ten polityczny klincz stał się jednym z głównych tematów kuluarowych rozmów w armii.

Andrzej Szejna, poseł Nowej Lewicy i członek sejmowej komisji obrony, przypomina, że zgodnie z konstytucją prezydent w czasach pokoju sprawuje swoje zwierzchnictwo nad siłami zbrojnymi „za pośrednictwem ministra obrony narodowej". Strategię zakupów zbrojeniowych, współpracę z wojskiem i sojusznikami powinni więc realizować wspólnie szef MON-u oraz dowództwo sił zbrojnych, a nie prezydent. – Karol Nawrocki, nawet przy współpracy najbardziej światłych ekspertów, nie opracuje ani strategii obrony narodowej, ani programu rozwoju polskiej armii – mówi Szejna. – Wydaje się, że prezydent tego nie rozumie, a to niezrozumienie wpływa na współpracę w rządem.

Dowódcy wojskowi stoją więc przed trudnym zadaniem: muszą lawirować między żądnym coraz większej władzy nad armią prezydentem a cywilnym szefem MON-u. Spróbujmy wziąć pod lupę relacje między Karolem Nawrockim a Władysławem Kosiniakiem-Kamyszem.

Prezydent bruździ, czyli trudna kohabitacja

Podczas inauguracyjnego przemówienia przed Zgromadzeniem Narodowym prezydent ostentacyjnie pominął rolę rządu w systemie dowodzenia. A podczas wspomnianych uroczystości na Placu Piłsudskiego jego zwolennicy zagłuszali przemówienie szefa MON-u. Kosiniak-Kamysz usłyszał okrzyki: „Precz z komuną!", choć, gdy upadała, miał zaledwie 8 lat, oraz że ma się wynosić do Berlina. Nawrocki nie zareagował, czym wyżsi oficerowie byli zszokowani.

– Zwierzchnik sił zbrojnych ma obowiązek dbać o powagę munduru i autorytet władzy wojskowej. Pozwolenie na partyjny wiec i werbalny lincz na ministrze w obecności generalicji to fatalny sygnał. To demoluje hierarchię i przenosi nienawiść z polityki wprost do armii, która powinna być apolityczna – komentuje wysoki rangą oficer Sztabu Generalnego.

Szef MON-u nie dał się wyprowadzić z równowagi. Na nienawistne okrzyki przytomnie zareagował wezwaniem do jedności w obliczu zewnętrznych zagrożeń. – Bezpieczeństwo wymaga współpracy, a nie nienawiści,

Do ekspresyjnego stylu Nawrockiego generałowie podchodzą z dystansem i rezerwą. Dostrzegają w tym element politycznego teatru, ale wśród wojskowych narasta zaniepokojenie, że armia staje się scenografią do budowania osobistego mitu przywódcy

nie krzyku – zwrócił się wprost do prezydenta. Podkreślił, że choć reprezentują skrajnie różne obozy, to w obliczu zagrożeń ze Wschodu ich nienaruszalnym wspólnym mianownikiem musi pozostać Polska.

– Dla milczącego Nawrockiego był to bolesny przytyczek w nos. Szef MON-u bezlitośnie przypomniał mu, że zwierzchnik sił zbrojnych powinien jednoczyć państwo, a nie biernie przyglądać się partyjnemu linczowi – komentował tę sytuację gen. Roman Polko, były dowódca jednostki Grom, elity polskich sił specjalnych.

Z naszych informacji wynika, że obejmując resort obrony Kosiniak-Kamysz zwrócił się do generałów tak: „Nie znam się na armii, ale wiem, jak robić politykę. Dlatego zostawiam wam swobodę w podejmowaniu decyzji wojskowych, ale pod warunkiem, że weźmiecie za nie pełną odpowiedzialność". Nasi rozmówcy z rządu podkreślają, że minister Kosiniak-Kamysz przestrzega tej zasady i nie wtrąca się w decyzje wojskowych.

Gdy Nawrocki obejmował urząd prezydencki, spodziewano się, że pojawi się między nimi rywalizacja o wpływy w wojsku i uznanie żołnierzy. Mówiło się nawet o nieuchronnej powtórce z „obiadu drawskiego". Chodzi o wydarzenie z 30 września 1994 roku, które historycy nie wahają się nazwać próbą puczu w armii. Przeciwko ówczesnemu szefowi MON-u w rządzie SLD-PSL admirałowi Piotrowi Kołodziejczykowi zbuntowała się generalicja skupiona wokół szefa Sztabu Generalnego Tadeusza Wileckiego. Buntownicy mieli za sobą prezydenta Lecha Wałęsę. W kulminacyjnym momencie podczas wspólnego obiadu Wałęsa zaatakował Kołodziejczyka, a współpracujący z nim generałowie zażądali jego dymisji, do której ostatecznie nie doszło.

W przypadku Kosiniaka-Kamysza i Nawrockiego do tak spektakularnego wydarzenia nie doszło. Ale zdarzyło się bardzo nieczyste zagranie prezydenta. Pod koniec marca, nie informując o tym ministra, zaprosił do siebie generalicję.

– Swoją naradę zorganizował w samym środku kryzysu wokół weta do programu SAFE [o nim poniżej]. Chciał bez obecności szefa MON-u przekonać wyższych dowódców do swoich racji, ale przede wszystkim przetestować ich lojalność. Czy stawią się na jego wezwanie bez zgody swego cywilnego przełożonego – mówi nam osoba towarzysząca jednemu z generałów.

Pominięcie konstytucyjnego ministra obrony narodowej wywołało w resorcie wściekłość i zostało uznane za złamanie niepisanych zasad kohabitacji.

– To niekorzystne dla prawidłowego politycznego zwierzchnictwa nad siłami zbrojnymi i dla cywilnej kontroli nad armią – ocenił tę sytuację gen. Stanisław Koziej. Według niego narada prezydenta z najwyższą kadrą sił zbrojnych bez szefa MON-u nie powinna być nawet planowana.

Do kolejnego zgrzytu doszło miesiąc temu, kiedy wicepremier stanął w obliczu trudnej decyzji przekazania Ukrainie zaawansowanych pocisków przeciwlotniczych Patriot (PAC-3 MSE). Nawrocki wbił mu wtedy szpilę, zamieszczając na platformie społecznościowej prowokacyjny wpis: „Zdumiewa mnie Pan. Decyzję podjął Pan, proszę się z nią po męsku zmierzyć". Zamiast poważnej dyplomacji Polacy zobaczyli dwóch kłócących się liderów państwa frontowego.

Mimo takich zgrzytów prezydent i szef MON-u współpracują. Kosiniak-Kamysz miał z Andrzejem Dudą relacje przyjazne, kiedy na przykład Agata Duda zażyczyła sobie na jakimś pikniku obstawy wojska, szef MON-u jej to zapewnił. Z Nawrockim takiej bliskości nie ma, obaj politycy trzymają się na dystans, ale przestrzegają ram, które na ich funkcje nakłada konstytucja. Prezydent wręcza nominacje oficerskie, jego ludzie z BBN utrzymują stały kontakt ze Sztabem Generalnym i MON-em, a Kosiniak-Kamysz „sprawuje cywilny nadzór nad armią". Z otoczenia ministra słyszymy, że za kulisami tego spektaklu jest spokojnie i rzetelnie.

Czołowy polityk PSL-u przekonuje nas, że prezydent tak naprawdę nie ma pomysłu na wojsko. – Jego polityczne marzenia wykraczają poza bieżące administrowanie państwem czy wojskiem. On chce zająć miejsce Jarosława Kaczyńskiego w roli zbawcy narodu. To dlatego wymaga, żeby go na bieżąco o wszystkim informować, i chce parafować większość decyzji rządu związanych z armią. Robi to głównie po to, by budować wizerunek władcy, który gospodarskim okiem dogląda królestwa.

Weto, którego nikt nie rozumie

Co jakiś czas Nawrocki próbuje pokazać, że szuka porozumienia z rządem. – Tylko jedność i wspólnota dają nam siłę do budowania naszego systemu odporności i bezpieczeństwa – przekonywał rok temu. Deklarował gotowość pełnej współpracy z premierem i szefem MON-u. Do Donalda Tuska apelował o podpisanie ponadpolitycznego porozumienia w kwestii bezpieczeństwa.

– Żadna propozycja czy choćby szkic takiego porozumienia nigdy nie trafiły do resortu – mówi wiceminister obrony narodowej Cezary Tomczyk z Koalicji Obywatelskiej. Tomczyk uważa, że działania Nawrockiego są obliczone wyłącznie na użytek opinii publicznej, chodzi w nich wyłącznie o politykę, a nie o dobro armii. Przypomina też, że prezydent do dziś nie spełnił obietnicy przekazania na dozbrajanie i modernizację polskich sił zbrojnych blisko 200 mld zł z w ramach polskiego programu SAFE z Narodowego Banku Polskiego. – Szczerze mówiąc, nie przypominam sobie, aby jakikolwiek zwierzchnik sił zbrojnych tak wprost oszukał swoich podwładnych jak Karol Nawrocki w sprawie funduszy na program SAFE – mówi Tomczyk.

SAFE (Security Action for Europe) to unijny program pożyczkowy, który ma doprowadzić do militaryzacji kontynentu. Mogą z niego korzystać nie tylko państwa UE, ale także jej sojusznicy: Wielka Brytania, Kanada, Japonia, Korea Południa, Albania czy Macedonia. Z puli 180 mld euro Polska miała otrzymać najwięcej – ponad 43 mld euro. Nawrocki jednak zawetował ustawę, która miała ułatwić i przyspieszyć wydawanie pieniędzy na modernizację wojska. Stwierdził, że unijny kredyt zagraża naszej suwerenności. W zamian wspólnie z PiS-owskim prezesem NBP Adamem Glapińskim zaproponował „Polski SAFE 0 procent". Pomysł opiera się na wy-

eprasa.pl af6903b910

przedaży polskich rezerw złota, a następnie przekazaniu blisko 200 mld zł na wojsko. Problem w tym, że bank centralny rok do roku notuje stratę, ale nawet jakby miał zysk, to i tak byłby on przekazywany do budżetu państwa.

Dla wielu doświadczonych żołnierzy decyzja o odrzuceniu gigantycznych i pewnych pieniędzy na modernizację armii była niezrozumiała. Wszyscy doskonale wiedzą, że stała za nią wyłącznie polityczna kalkulacja. Generał Koziej ocenia, że prezydent przedłożył interes partyjny nad strategiczną rację państwa: – Ta decyzja położy się cieniem na całej jego kadencji, a odzyskanie pełnego zaufania armii będzie niezwykle trudne.

Jeszcze ostrzej wypowiedział się gen. Mirosław Różański, przewodniczący senackiej komisji obrony narodowej, niegdyś związany z Polską 2050, dziś z klubem Vadima Tyszkiewicza: – Dyskusja nad programem SAFE ostatecznie zdyskredytowała prezydenta. Pokazała, że jest nie państwowcem, ale człowiekiem partii realizującym konfrontacyjną politykę, którą zasygnalizował już w kampanii wyborczej.

Szarża szefa Sztabu Generalnego

Na pieniądze z SAFE czekała cała armia, kiedy więc Nawrocki zawetował ustawę, z krytyką nie kryli się też inni oficerowie.

27 lutego tego roku w podwarszawskiej Kobyłce, w siedzibie Pit-Radwaru, kluczowej spółki Polskiej Grupy Zbrojeniowej, zorganizowano konferencję „SAFE – Bezpieczna Polska". W wypełnionej wojskowym sprzętem hali stawili się: premier, szefowie MON-u, MSWiA, infrastruktury, dowódcy wojska, policji oraz przedstawiciele krajowych firm zbrojeniowych. Tylko z Kancelarii Prezydenta nie pojawił się nikt.

Po przemówieniach polityków głos zabrał gen. Wiesław Kukuła, szef Sztabu Generalnego. Jego słowa wybrzmiały najmocniej, sugerował, że zostało podważone zaufanie do oficerów, którzy „brali aktywny udział w projektowaniu programu", i przede wszystkim podkreślił, że SAFE dla polskiej armii to game changer (fakt zmieniający reguł gry). Jednak najbardziej zaskoczył, kiedy stwierdził, że sytuacja, do której doszło, powoduje, iż armia „z pozycji biernego obserwatora przeszła na pozycję obrońcy rządowych planów".

Kukuła uchodził dotąd za ulubionego generała PiS-u – był zaufanym ministra obrony Mariusza Błaszczaka, a wcześniej, gdy resortem rządził Antoni Macierewicz, stworzył Wojska Obrony Terytorialnej, oczko w głowie ministra.

– Słowa o „pełnym zaufaniu do oficerów" to jasny komunikat do Pałacu Prezydenckiego: kwestionując program SAFE, uderzacie w ludzi, którzy odpowiadają za nasze życie. W tej sytuacji dalszy opór przeciwników tych funduszy wygląda na polityczny sabotaż – skomentował wówczas wystąpienie szefa Sztabu Generalnego generał Polko.

Dziś podtrzymuje tamtą ocenę i zwraca uwagę na to, że spór prezydenta z wojskiem pokazał w jaskrawy sposób kontrast: z jednej strony zespół doświadczonych oficerów opracował precyzyjny plan modernizacji, a z drugiej politycy z otoczenia prezydenta próbowali udowodnić, że wiedzą lepiej, czego potrzebuje wojsko. – Publiczna manifestacja własnego stanowiska przez Sztab Generalny to sytuacja bezprecedensowa – ocenia Polko.

Weto prezydenta wywołało też poruszenie w wojskowych dołach. – Ignorując stanowisko gen. Kukuły, prezydent Nawrocki brutalnie podważył autorytet najwyższych dowódców w oczach ich własnych podwładnych – mówi młoda oficerka zastrzegająca anonimowość. Podkreśla, że dla każdego żołnierza, także dla niej, szef Sztabu Generalnego to najwyższy merytoryczny i operacyjny autorytet, który odpowiada za planowanie obrony kraju i życie ludzi na polu walki. Kiedy więc zwierzchnik sił zbrojnych demonstracyjnie odrzuca kluczowe analizy przygotowane przez gen. Kukułę, wysyła do koszar niezwykle groźny sygnał: zdanie waszych dowódców nic nie znaczy, jeśli koliduje z moim interesem politycznym.

Takie głosy młodych oficerów powinny niepokoić Nawrockiego, tym bardziej że doskonale zdaje sobie sprawę, iż w młodych rocznikach dominują prawicowe, konfederackie poglądy.

Polityka na stałe wkroczyła do koszar podczas ośmioletnich rządów Prawa i Sprawiedliwości. Rok prezydentury Nawrockiego to jedynie kontynuacja tego zjawiska, choć w znacznie bardziej drapieżnej odsłonie

Nawrocki kumpel Trumpa

Od początku kadencji Karola Nawrockiego trwa rywalizacja o to, czyj podpis ostatecznie przypieczętuje historyczne porozumienie w sprawie nowej, stałej bazy amerykańskiej w Polsce. Zarówno prezydent, jak i premier zdają sobie sprawę, że załatwienie zgody Białego Domu na stałą obecność sił amerykańskich w Polsce to wizerunkowy Święty Graal.

Nawrocki, budując swój mit twardego, proamerykańskiego lidera, próbuje za wszelką cenę udowodnić, że to jego relacje z administracją w Waszyngtonie są kluczem do sukcesu. Z kolei ludzie z resortu dyplomacji i MON-u przypominają, że to oni prowadzą realne, budżetowe negocjacje techniczne i kwestie finansowania infrastruktury dla Amerykanów. Waszyngton widzi w Warszawie dwóch pretendentów do miana „najlepszego przyjaciela Ameryki", co rodzi obawy, że wewnętrzne tarcia mogą opóźnić ten strategiczny projekt.

– Nasi zagraniczni koledzy łapią się za głowę, słuchając o tym, co dzieje się na linii zwierzchnik sił zbrojnych i MON – mówi polski oficer służący w strukturach NATO. Ten chaos skutkuje według niego niepewnością partnerów: kto w razie kryzysu wojennego naprawdę podejmuje w Polsce decyzje i czyje rozkazy będą dla generałów wiążące.

Na sejmowych korytarzach można usłyszeć, że podczas którejś z wizyt w Pentagonie Kosiniak-Kamysz został w żołnierskich słowach poproszony o poprawę relacji z Karolem Nawrockim. Nasi informatorzy z rządu to potwierdzają, ale dodają, że podobną prośbę usłyszał od Amerykanów prezydent. Od ludzi z otoczenia szefa MON-u słyszymy zapewnienia, że dla naszych sojuszników przewidywalnym partnerem jest rząd. Przede wszystkim dlatego, że gabinetowi Tuska szybko udało się zwiększyć wydatki na wojsko do 5 proc. PKB, czego od członków NATO domagał się Donald Trump. Ta sztuka nie udała się Kaczyńskiemu – na koniec ośmioletnich rządów Zjednoczonej Prawicy Polska przeznaczała na armię tylko 3,27 proc.

Nasz rozmówca z rządu twierdzi, że Republikanie drugi raz nie poparliby tak ostentacyjnie Nawrockiego i PiS-u. Kiedy zauważamy, że Trump nie tylko wsparł Nawrockiego w kampanii wyborczej, ale też przyznał, że wpływ na jego decyzję o stacjonowaniu wojsk amerykańskich w Polsce miała jego przyjaźń z prezydentem, słyszymy, że to nie ma znaczenia. – Trump nie mógł poprzeć Trzaskowskiego, ponieważ wydawał mu się i Republikanom zbyt europejski – twierdzi nasz rozmówca. Uważa też, że oceny dużej skuteczności prezydenta w relacjach ze Stanami Zjednoczonymi są mocno na wyrost. – Trump komunikuje się z Nawrockim, ponieważ nie rozróżnia, w których systemach politycznych większe znaczenie ma premier, a w których prezydent. Proszę pamiętać, że całą robotę wykonuje zaplecze Kosiniaka-Kamysza, a Nawrocki jedynie spija śmietankę – twierdzi nasz rozmówca.

Sojusznicy są zdziwieni

To zaplecze napotyka jednak czasem niespodziewane działania ludzi prezydenta. O jednym z nich opowiada wiceprzewodnicząca sejmowej komisji obrony, posłanka KO Joanna Kluzik-Rostkowska. Do kuriozalnej sytuacji doszło w grudniu 2025 roku w Pentagonie, gdy ludzie prezydenta nie zgodzili się na udział w spotkaniu z amerykańskimi sojusznikami attaché wojskowego gen. Krzysztofa Nolberta. Sytuacja była o tyle dziwna, że właśnie on jako wysłannik MON-u był odpowiedzialny za organizację tego spotkania. Za tą decyzją stało ówczesne kierownictwo BBN-u ze Sławomirem Cenckiewiczem na czele.

– Takie traktowanie szanowanego w Pentagonie gen. Nolberta było niepoważne i szkodliwe z punktu widzenia Polski – ocenia Kluzik-Rostkowska. Przypomina też o napięciach, które pojawiły się między Karolem Nawrockim a wojskiem na tle przyznawania gwiazdek generalskich.

Kolejna sporna kwestia to sprawa Strategii Bezpieczeństwa Narodowego. To dokument określający ramy obronne kraju, fundamentalny, gdy za naszą wschodnią granicą trwa wojna. Rada Ministrów przyjęła zaktualizowany projekt strategii już w lipcu 2025 roku, ale Kancelaria Prezydenta i nowe kierownictwo BBN-u odmówiły jego akceptacji, uznając rządowe założenia za wadliwe. – Jeżeli nadrzędny dokument doktrynalny staje się narzędziem w wewnętrznej walce politycznej i grze o wpływy nad siłami zbrojnymi, to dla obronności kraju fatalna wiadomość – ocenił to zamieszanie gen. Mieczysław Cieniuch, były szef Sztabu Generalnego Wojska Polskiego.

Zamiast współpracować w sprawie nowej Strategii Bezpieczeństwa Narodowego, kancelaria prezydenta otworzyła nowy front rywalizacji z rządem. Dopiero wiosną 2026 roku BBN poinformowało o wypracowaniu kompromisowej wersji dokumentu. Miesiące paraliżu zdążyły jednak wywołać niepokój wśród planistów wojskowych. Dziwią się tej sytuacji nasi sojusznicy: – Nie rozumiem, jak to możliwe, że w momencie, gdy wojna jest u bram Polski, wasi liderzy nie potrafią się porozumieć w tak fundamentalnych sprawach – mówił z niedowierzaniem NATO-wski dowódca, z którym rozmawialiśmy podczas uroczystości podpisania amerykańsko-polskiego kontraktu zbrojeniowego.

Nawrocki czasem jednak pokazuje, że mimo politycznych różnic w ważnych momentach potrafi współpracować z rządem. Tak było, gdy wspólnie reagowali na rosyjskie drony na polskim niebie czy ostatnio, kiedy pod Lublinem spadła rosyjska rakieta. O współdziałaniu można było mówić także w czasie lipcowego szczytu NATO w Ankarze, gdy w kuluarach prezydent mówił językiem rządu Tuska. Jedność, miejmy nadzieję, że nie na pokaz, wdzieliśmy także w minioną środę w Gdyni, gdzie prezydent, premier i wiceminister obrony narodowej wspólnie uczestniczyli w ceremonii chrztu okrętu ORP „Wicher", czyli pierwszego z trzech nowych statków wojennych. Najważniejsi politycy w kraju mówili jednym głosem. Donald Tusk stwierdził, że budowa nowej floty morskiej jest przykładem myślenia ponad podziałami politycznymi, a sukces – jak zawsze – ma wielu ojców. – Idee rodziły się w 2013 roku, ale potrzeba było wysiłków kolejnych rządów i także obecnego. Natomiast Karol Nawrocki zapowiedział, że po kolejnych wyborach – „ktokolwiek je wygra" – będzie pilnował rządu, by dbał o rozwój marynarki wojennej.

Co dalej z armią?

Na koniec zadajmy dwa pytania: co dalej z armią i czy politycy będą wykorzystywać wojsko w kampanii wyborczej?

Odpowiedź na pierwsze wydaje się prosta: można się spodziewać nowych kontraktów wojskowych, kolejnych unijnych pieniędzy na zbrojenia i modernizację armii z programu SAFE. Można się też spodziewać kolejnych rosyjskich ataków i prowokacji na naszym terytorium. Dlatego premier Tusk zapowiedział już konsultacje z generalicją i prezydentem w sprawie przyspieszenia prac nad obroną przeciwlotnicza i przeciwdronową.

Jeśli chodzi o drugie pytanie, to politycy po obu stronach zapewniają, że wojsko nie będzie brało udziału w kampanii wyborczej. Na razie ani PSL, ani Kosiniak-Kamysz nie zyskują sondażowej premii za w sumie udane kierowanie przez lidera ludowców kluczowym resortem w trudnych czasach. Premier Tusk też nie zaprzęgnie armii do polityki, choć na każdym kroku będzie podkreślał fakty: że to za jego rządów przeznaczono na nią rekordowe nakłady i że nastąpiła poprawa bezpieczeństwa Polaków.

A jak będzie się zachował Nawrocki? Jako zwierzchnik sił zbrojnych wciąż będzie testował ustrój polityczny, walcząc o zachowanie wpływów w armii. Czy skutecznie? Trudno powiedzieć, tym bardziej że niektórzy generałowie twierdzą, że ich zwierzchnikiem jest dziś bardziej minister finansów niż prezydent.

Obchody Święta Wojska Polskiego 15 sierpnia w zamierzeniu rządu mają pokazać sukces programu SAFE. Nawrocki z pewnością będzie tego dnia głośno krzyczał o patriotyzmie, Bogu, honorze i ojczyźnie. Ale tak naprawdę w tej chwili ważniejszą dla niego kwestią niż relacje z wojskiem i rządem może się okazać to, co dzieje się po prawej stronie sceny politycznej, która właśnie rozpada się na kawałki. ●

wyborcza | MAGAZYN WYBORCZA

REDAKCJA: ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
E-mail: redakcja@wyborcza.pl
Listy do redakcji: listy@wyborcza.pl
Redakcja nie zwraca tekstów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo ich redagowania i skracania. Wnioski i pytania w sprawie ochrony danych osobowych: iod@wyborcza.pl
REDAKTOR NACZELNY: Adam Michnik;
PIERWSZY ZASTĘPCA, REDAKTOR NACZELNY WYBORCZA.PL: Roman Imielski;
ZASTĘPCY: Agata Żelazowska, Bartosz T. Wieliński;
MAGAZYN WYBORCZEJ: Mirosław Maciorowski (szef), Marek Markowski (zastępca), Ewa Wieczorek, Jan Cywiński, Andrzej Kulasek, Grażyna Żabińska
LICENCJE NA TREŚCI: licencje@wyborcza.pl
WYDAWCA:
Wyborcza sp. z o.o., ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa; NIP: 521-403-30-11
DRUK: Polska Press
PREZES ZARZĄDU: Aleksandra Sobczak
Biuro reklam i ogłoszeń:
reklama@wyborcza.pl;
tel.: 22 555 55 55,
faks: 22 555 54 44
Rozpowszechnianie redakcyjnych materiałów publicystycznych bez zgody wydawcy jest zabronione.
NAKŁAD KONTROLOWANY

eprasa.pl af6903b910

Pytania ozempicowej ery

A jeśli nauczymy się farmakologicznie sterować metabolizmem, apetytem i masą ciała, to gdzie postawimy granicę?

Krystyna Romanowska

FOT. GETTY IMAGES, MONTAŻ

eprasa.pl af6903b910

Przez lata nie potrafiliśmy skutecznie zapobiegać otyłości, za to nauczyliśmy się bezlitośnie oceniać ciała. Medycyna właśnie spełniła nasze marzenia o szczupłości. Pytanie: co dalej?

Ewelina Michalik z Ciechanowa od niespełna dwóch tygodni jest dyplomowaną pielęgniarką. Ma 33 lata i właściwie mogłaby od tego momentu zacząć pisać scenariusz swojego życia: nowy zawód, powrót do pracy, wyjście z domu, plany, na które znowu ma siłę.

Trzy lata temu, tuż przed 30. urodzinami, trafiła do szpitala. Ważyła ponad 128 kg, na SOR przyjechała z niedoczynnością kory nadnerczy. W karcie wypisowej znalazło się dziesięć powikłań: hashimoto, insulinooporność, nadciśnienie, bezsenność, bezdech obturacyjny, depresja, zaburzenia lękowe, patologiczny niedobór witaminy D3.

– Lekarka prowadząca powiedziała mi, że podstawową chorobą jest nie niedoczynność kory nadnerczy, tylko choroba otyłościowa. Popłakałam się – wspomina Ewelina. – Nigdy wcześniej nie myślałam o swoich kilogramach jako o objawie choroby, którą można leczyć.

Znałam za to doskonale inną narrację: trzeba mniej jeść, więcej się ruszać, przejść na dietę i „wreszcie się ogarnąć". Przez lata próbowała właśnie tego. Kolejne restrykcyjne diety działały przez chwilę, potem problem wracał, a wraz z nim coraz większe poczucie winy. Odbijała się od drzwi gabinetów i słyszała, że skoro inni potrafią schudnąć, ona też powinna.

Dopiero w szpitalu zaproponowano jej leczenie. Lekarka długo tłumaczyła mechanizm choroby i przedstawiła możliwości terapeutyczne. Dostała farmakoterapię. Po roku lek został zmieniony na preparat podawany raz w tygodniu, bo pierwszy wyczerpał swoje działanie.

Mroczny obiekt pożądania

Semaglutyd na modelu chemicznym nie wygląda szczególnie uwodzicielsko. Raczej zwyczajnie, jak długi, poskręcany łańcuch aminokwasów bardziej przypominający mikroskopijną biżuterię albo dziwny naszyjnik. W rzeczywistości rozpętał globalną gorączkę i spełnił marzenie milionów ludzi: uciszył uczucie głodu.

Podobnie wyglądają jego starszy kuzyn liraglutyd i młodszy tirzepatyd. Pierwszy znamy z Saxendy, drugi z Ozempicu i Wegovy, trzeci z Mounjaro. To leki nowej generacji, które zmieniły leczenie otyłości, choć sam Ozempic jest formalnie lekiem na cukrzycę typu 2 i to Wegovy – zawierający tę samą substancję – ma wskazanie do leczenia otyłości.

Zamknięte w penach do zastrzyków potrafią ingerować w coś niezwykle pierwotnego: apetyt, sytość, pragnienie kolejnego kęsa.

To zmienia ludzkie życia, farmakologię i ekonomię. Rewolucja, która zaczęła się od zastrzyku, szybko przestała więc dotyczyć wyłącznie medycyny. Przez dziesięciolecia przemysł uczył nas pragnąć więcej: większej porcji, słodszego lub słonego smaku, następnej przekąski, kolejnej nagrody.

Te leki sabotują uświęcony latami porządek nienasycenia. To rewolucja na miarę szczepień, antybiotyków, tabletki antykoncepcyjnej.

– W kardiologii taką rewolucją są i były na pewno statyny. Ale patrząc na epidemiologię, na to, jak wielu mamy pacjentów z otyłością, myślę, że jest duża szansa na to, że skuteczne leczenie otyłości będzie absolutnym przełomem – mówi prof. Artur Mamcarz, kardiolog, kierownik III Kliniki Chorób Wewnętrznych i Kardiologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

– Te leki są skuteczne w terapii cukrzycy, mamy pierwsze dowody, że poprawiają rokowanie kardiologiczne też u pacjentów bez cukrzycy, ale z chorobą otyłościową, która jest matką wielu innych chorób. Niewątpliwie mamy do czynienia z przełomem.

Dr n. med. Karina Barszczewska, ginekolożka i położniczka, obecnie w trakcie drugiej specjalizacji z seksuologii , patrzy na leki z grupy GLP-1 inaczej, niż mogłoby się wydawać. Dla niej to nie jest „kolejny lek na odchudzanie" — to coś, co może zmienić medycynę na dekady.

- Pomyślmy o antykoncepcji, antybiotykach, szczepionkach czy statynach. Wszystkie miały wspólną cechę: rozwiązywały konkretny problem raz a porządnie, przy w miarę prostym schemacie. GLP-1 działa inaczej: sięga po coś dużo trudniejszego: apetyt, poczucie nagrody, naszą relację z jedzeniem. To już nie jest naprawienie jednego mechanizmu, jak przy infekcji czy wzroście ciśnienia. Mamy ingerencję w oś mózg-jelito, czyli w jeden z najbardziej podstawowych ludzkich popędów. Dlatego uważam, że potencjał cywilizacyjny tych leków może być porównywalny, a nawet większy niż statyn — mówi dr Karina Barszczewska.

Ale zaraz dodaje wyraźne „ale". Te leki są drogie, wciąż nierówno dostępne, a przede wszystkim - nie znamy jeszcze pełnego rachunku strat. Co się dzieje z mięśniami, płodnością, ciążą czy reakcjami seksualnymi w kontekście: pożądanie, podniecenie, orgazm po latach terapii? Tego jeszcze nie wiemy.

- To rewolucja w toku. Bliżej jej do wczesnych lat statyn niż do dojrzałej ery antybiotyków. Prawdziwa odpowiedź przyjdzie za dekadę, kiedy zobaczymy, kto faktycznie utrzymuje efekty i jakim kosztem - mówi.

Podobnie myśli prof. Artur Mamcarz, który od razu studzi pokusę opowiadania o cudownym leku bez skutków ubocznych.

– Wiele leków bardzo aktywnych biologicznie nie tylko działa prewencyjnie, terapeutycznie, ale także ma pewien pakiet działań niepożądanych. Po prostu leki, które nie mają działań niepożądanych, najczęściej nie działają – podkreśla kardiolog.

Jego niepokoi akurat sarkopenia – utrata masy mięśniowej, której towarzyszy spadek siły mięśni i sprawności fizycznej. Podczas szybkiego chudnięcia organizm nie pozbywa się bowiem wyłącznie tkanki tłuszczowej.

– Dlatego sam wynik na wadze nie mówi jeszcze wszystkiego o zdrowotnym bilansie terapii – podkreśla prof. Mamcarz. – Zasadą powinno być nie tylko przepisywanie leku na receptę, ale też recepty na wysiłek, czyli na siłownię albo na ćwiczenia.

Poza tym farmakologia nie zwalnia z troski o własne zdrowie pod hasłem: można robić i jeść, co się chce, bo później zażyję lekarstwo. Nowe leki nie zmieniają też faktu, że otyłość nie jest krótkim epizodem, który wystarczy raz wyleczyć i mieć za sobą.

Ja się nie odchudzam, ja się leczę

– Operacja bariatryczna, którą lekarze też brali pod uwagę, nie była potrzebna. Do dziś przyjmuję farmakoterapię podtrzymującą i pilnuję jednego: ja się nie odchudzam, ja leczę chorobę otyłościową. To dwie kompletnie różne rzeczy – podkreśla Ewelina Michalik.

Pierwszy przełom nastąpił już po trzech tygodniach i nie wydarzył się wtedy, kiedy stanęła na wadze. Jadła obiad i nagle się zorientowała, że może zostawić coś na talerzu. Przez lata miała w głowie przekonanie, że jedzenia nie wolno marnować. Jeśli coś zostało po dzieciach, trzeba było dojeść.

Podczas leczenia musiała się nauczyć, że jej ciało nie jest pojemnikiem na resztki.

Jeśli jest najedzona, może zostawić jedzenie na talerzu, schować je, zamrozić albo czasem po prostu wyrzucić.

Nie przeszła na kolejną dietę („dieta zawsze miała początek i koniec, a nie o to chodzi"), nie opróżniła lodówki, robiąc przy tym listę produktów zakazanych. Najpierw zmniejszyły się porcje, potem zmieniła się częstotliwość jedzenia, z czasem odrzuciło ją od słodkiego smaku.

Do sposobu, w jaki je dzisiaj, dochodziła przez dwa lata. Sam lek nie załatwił sprawy. Ewelina spotykała się z endokrynologiem, pracowała z ortopedą i fizjoterapeutą, przeszła operację stawu skokowego, pozostaje pod opieką psychiatry i psychoterapeuty.

Podczas leczenia okazało się, że jej historia z otyłością sięga wieku nastoletniego, kiedy mierzyła się z niezdiagnozowaną depresją. Ta choroba później przeszła w depresję przewlekłą, wysoko funkcjonującą, a jedzenie stało się jednym ze sposobów radzenia sobie z emocjami.

FOT. ARCHIWUM PRYWATNE

Ewelina Michalik trzy lata temu ważyła ponad 128 kg. Nim trafiła do szpitala ,słyszała tylko: trzeba mniej jeść, więcej się ruszać, przejść na dietę i „wreszcie się ogarnąć"

Czego jeszcze nie wiemy

Pięć podstawowych pytań spędza sen z oka osobom zażywającym analogi GLP-1.

Czy będę je brać do końca życia?

Czy po odstawieniu natychmiast utyję?

Co stanie się ze mną po 20 latach?

Czy może wywołać raka albo uszkodzić trzustkę?

Czy schudnę z tłuszczu czy również z mięśni?

Prof. Leszek Czupryniak, diabetolog z WUM, i Maja Sosnowska, dietetyczka kliniczna i psychodietetyczka, autorzy książki „Cudowne zastrzyki. Fakty i mity o nowoczesnym leczeniu otyłości", lęków wokół nowych leków nie podsycają.

Przeciwnie. Piszą wprost: po odstawieniu zwykle wracają apetyt, food noise, czyli obsesyjne myślenie o jedzeniu, i kilogramy, ale to nie dowód, że lek uzależnia, tylko konsekwencja przewlekłej natury otyłości. Nie straszą też rakiem tarczycy ani utratą mięśni, którą ich zdaniem można ograniczać ruchem i odpowiednią dietą.

Ich optymizm idzie zresztą znacznie dalej: przewidują, że wcześniej czy później wszyscy będziemy stosować te leki, żeby „żyć dłużej, lżej i w jak najlepszym stanie zdrowia".

Prof. Artur Mamcarz zwraca uwagę na najważniejszą niewiadomą. Leki są na tyle nowe, że nawet przy bardzo dobrych dotychczasowych wynikach nie możemy jeszcze wiedzieć o nich wszystkiego. Historia farmakologii zna działania niepożądane, które ujawniały się dopiero po dłuższym czasie albo dopiero wtedy, gdy lek zaczynały przyjmować ogromne grupy pacjentów.

Szczególnie wymowna jest fenfluramina stosowana w leczeniu otyłości i będąca składnikiem popularnego w latach 90. zestawu „fen-phen". Dopiero po upowszechnieniu terapii okazało się, że wiąże się z poważnym ryzykiem uszkodzenia zastawek serca i nadciśnienia płucnego; w 1997 roku fenfluramina i deksfenfluramina zostały wycofane z amerykańskiego rynku.

Innym przykładem jest troglitazon, lek przeciwcukrzycowy, który wycofano po narastających doniesieniach o ciężkich, a czasem śmiertelnych uszkodzeniach wątroby.

Dr Karinę Barszczewską szczególnie ciekawi jeden wątek: układ nagrody w mózgu. Badania wokół semaglutydy pokazują mniejszy głód alkoholu, nikotyny, zachowań kompulsywnych. Leki w postaci analogów GLP-1 zamieniają się w narzędzie, jakiego jeszcze dekadę temu nikt się nie spodziewał.

To właśnie prowadzi do pytania, które pojawia się coraz częściej: skoro te leki potrafią uciszyć apetyt na jedzenie, a nawet głód alkoholu czy papierosów - to czy mogą wyciszyć też inne popędy? Receptory GLP-1 znajdują się między innymi w obszarach mózgu odpowiedzialnych za poczucie nagrody - tych samych, które reagują na jedzenie, uzależnienia, ale i na seks.

A co z libido? Dr Karina Barszczewska od razu studzi emocje wokół tej atrakcyjnej, ale przedwczesnej teorii, że GLP-1 „wygasza" wszystkie ludzkie pragnienia naraz.

- U zwierząt faktycznie mamy już badania pokazujące, że pobudzenie tych receptorów w mózgu tłumi zachowania seksualne - to nie jest czysta spekulacja, takie prace istnieją. Brakuje tylko dowodów na ich działanie u ludzi. Nikt jeszcze nie zmierzył tego bezpośrednio. To, że mechanizm hamujący apetyt na jedzenie mógłby działać podobnie na popęd seksualny, jest logiczne i biologicznie prawdopodobne - seks też jest „nagrodą" w tym samym obwodzie mózgu. Ale to wciąż wniosek wyciągnięty przez analogię, a nie coś, co zostało faktycznie zbadane u ludzi - podkreśla.

Czy więc nowe leki na otyłość będą miały wpływ na libido? Na razie uczciwa odpowiedź brzmi: nie wiemy.

Wszyscy jesteśmy Ozempicami

Na razie zamiast pytań o losy libido po analogach GLP-1 mamy „Ozempic babies". Tak internet ochrzcił dzieci poczęte przez kobiety, które zaszły w ciążę podczas stosowania leków GLP-1, niekiedy po wcześniejszych problemach z płodnością.

Nie oznacza to, że semaglutyd czy tirzepatyd są lekami na niepłodność. U części kobiet utrata masy ciała i poprawa metabolizmu mogą jednak sprzyjać powrotowi regularnej owulacji, a więc zwiększyć szanse na poczęcie. W przypadku tirzepatydu dochodzi jeszcze jeden mechanizm: producent ostrzega, że lek może okresowo zmniejszać skuteczność doustnej antykoncepcji po rozpoczęciu terapii i po zwiększeniu dawki.

„Ozempic babies" szybko dołączyły do całej ozempicowej rodziny pojęć. Jest „Ozempic face", czyli charakterystyczna zmiana wyglądu twarzy po dużej utracie masy ciała, „Ozempic butt" odnoszący się do utraty objętości pośladków i „Ozempic personality" – internetowe określenie rzekomego emocjonalnego spłaszczenia czy utraty zainteresowania dotychczasowymi przyjemnościami (których dowodów nie widzi dr Karina Barszczewska).

Ozempic stał się słowem, którym próbujemy nazwać niemal każdą zmianę zachodzącą w ciele i życiu człowieka w epoce GLP-1. Internet odkrywa co jakiś czas kolejne cuda semaglutydu: ostatnio jest to „Ozempic penis". Mężczyźni na Reddicie donoszą, że po kuracji nie tylko schudli, ale także przybyło im centymetrów w zupełnie innym miejscu.

– Panowie, przykro, ale farmakologicznego cudu jednak nie ma: wraz z utratą kilogramów zmniejsza się poduszka tłuszczowa nad nasadą prącia i odsłania większą część trzonu. Penis nie rośnie, po prostu więcej go widać – mówi prof. Artur Mamcarz.

Ale – uwaga! – „Ozempic vulva" – naprawdę istnieje! Wiedzą to wszyscy specjaliści zajmujący się labioplastyką – bezbłędnie potrafią rozpoznać, która z pacjentek zażywa leki nowej generacji.

– Kiedy tłuszcz znika ze wzgórka łonowego i warg sromowych większych, mogą one stracić pełność, skóra staje się luźniejsza, a wargi sromowe mniejsze – wcześniej częściowo schowane – bardziej widoczne. U części kobiet

eprasa.pl af6903b910

utrata tej naturalnej poduszki może oznaczać również większą wrażliwość albo dyskomfort podczas siedzenia, jazdy na rowerze czy seksu – mówi specjalistka medycyny estetycznej.

I znowu: nie ma dowodów na to, że GLP-1 w jakiś szczególny sposób przebudowują genitalia. Zmienia je przede wszystkim duża utrata tkanki tłuszczowej.

Wojna chudych z grubymi

Dzisiaj Ewelina waży 65-67 kg i od roku utrzymuje tę wagę. Ma dobre wyniki badań, choroba otyłościowa jest w remisji. Czuje, że odzyskała osobę, która przez lata była gdzieś uśpiona pod depresją, pogarszającym się zdrowiem i przekonaniem, że nie ma już wyjścia. Ewelina wróciła do aktywności zawodowej, wyszła z domu, zaczęła się spotykać z ludźmi i realizować plany, na które wcześniej brakowało jej siły i odwagi.

– Zaczęłam być znowu prawdziwą mamą dla mojej trójki – mówi. Zaangażowała się też w działalność Fundacji na rzecz Leczenia Otyłości, bo – kiedy sama zaczynała leczenie – bezskutecznie szukała w internecie ludzi, którzy opowiadaliby nie o spektakularnym odchudzaniu, lecz o powolnym wychodzeniu z choroby.

Najwyraźniej nie wszyscy jednak uwierzyli, że otyłość jest chorobą jak każda inna. W lutym 2026 roku, w apogeum zainteresowania analogami GLP-1, podczas posiedzenia sejmowej komisji zdrowia poświęconego właśnie jej profilaktyce, diagnostyce i leczeniu, wiceminister zdrowia Katarzyna Kęcka oznajmiła:

– Refundacja nie może obejmować terapii możliwych do zastąpienia zmianą stylu życia. Sama farmakoterapia bez zmiany nawyków żywieniowych, opieki dietetycznej, psychologicznej, medycznej i rehabilitacyjnej nie przyniesie trwałych efektów i nie będzie „racjonalnym wykorzystaniem środków publicznych".

W kręgach zwalczania otyłości zawrzało i oburzenie trwa do dzisiaj. – WHO uznało otyłość za chorobę, ale to wciąż jest hasło wydmuszka. Nadal jest przekonanie, że chodzi o wygląd, masę ciała i silną wolę – mówi Ewa Godlewska, założycielka i prezeska Fundacji na rzecz Leczenia Otyłości, członkini Zespołu ds. Przeciwdziałania Otyłości przy Radzie do spraw Zdrowia Publicznego.

Jak podkreśla, w Polsce z otyłością żyją miliony ludzi, więc objęcie ich wszystkich nowoczesnym leczeniem byłoby dla systemu ogromnym wydatkiem (miesięczna farmakoterapia otyłości nowoczesnymi lekami kosztuje od kilkuset do ponad 1,5 tys. zł, w zależności od preparatu, dawki i apteki).

- Eksperci medyczni i Ministerstwo Zdrowia pracują nad programem lekowym dla grupy chorych na otyłość, u których leczenie może przynieść największe korzyści. Dane naukowe, jasno mówią, że silna wola i zmiana stylu życia czyli tzw. „mniej jeść i więcej się ruszać' nie są wystarczającą terapią choroby otyłościowej - uważa Godlewska. - Pacjenci - niezależnie od tego, na co chorują, powinni mieć zapewniony równy dostęp do leczenia – takie zapisy znajdują się w art. 68 ust. 2. Konstytucji RP.

Tymczasem chorym na otyłość odracza się np. zabiegi operacyjne, dopóki nie zredukują masy ciała, bo ryzyko przeprowadzenia zabiegu jest zbyt wysokie. Jeśli sami nie potrafią tego zrobić, zostają właściwie bez wyjścia.

Lek na otyłość czy na szczupłość?

Tymczasem po farmakoterapię szybko zaczęli sięgać także ludzie, którzy chcieli zrzucić kilka kilogramów przed wakacjami czy weselem. Zastrzyk na otyłość w popkulturze szybko zamienił się w zastrzyk na szczupłość.

Nie znaczy to jednak, że to osoby szczupłe czy z niewielką nadwagą są dziś głównymi konsumentami tych leków – dostępne dane tego nie potwierdzają. Problem jest raczej inny: to właśnie one stały się ich najbardziej widocznymi konsumentami, a obraz leczenia choroby otyłościowej został przykryty opowieścią o szybkim odchudzaniu między między jednym sezonem bikini a drugim.

– „Załatwiają sobie" te leki, albo kupują na czarnym rynku. W efekcie terapie mogą być kojarzone bardziej z poprawą figury niż z leczeniem ciężkiej, przewlekłej choroby, która skraca życie, prowadzi do ponad dwustu powikłań zdrowotnych, a nawet może doprowadzić do śmierci – mówi Godlewska - Na tym najbardziej cierpią pacjenci, którzy naprawdę potrzebują leczenia.

Pojawiły się słynne „mikrodawki", proponowane w internecie także przez niektórych lekarzy i specjalistów. Problem w tym, że badań klinicznych potwierdzających bezpieczeństwo i skuteczność takiego sposobu stosowania leków wciąż brakuje.

– Leczenie choroby otyłościowej jest uzasadnione tak samo jak leczenie nadciśnienia, czy cukrzycy – tłumaczy Ewa Godlewska.

A człowiek z cukrzycą nie dostaje wyłącznie instrukcji: proszę mniej jeść i więcej się ruszać, chociaż – tak samo jak w przypadku otyłości - jest to istotny element zaleceń terapeutycznych. Pacjent otrzymuje należne mu leczenie, opiekę diabetologa, dietetyka, możliwość skorzystania z konsultacji innych specjalistów. Godlewska chciałaby dokładnie tego samego dla osób chorujących na otyłość: lekarza prowadzącego, dietetyka, psychologa, fizjoterapeutę, a jeśli istnieją wskazania – również farmakoterapię albo leczenie operacyjne. Jednym słowem chodzi o leczenie zgodne w wytycznymi medycznymi, Dokładnie takie, jakie dostała Ewelina Michalik, a nie jest to standard.

Jeżeli powstrzymamy jedzenie, nie znaczy to przecież, że zniknie napięcie, które wcześniej w ten sposób rozładowywaliśmy

– Sam lek niczego za pacjenta nie załatwia– podkreśla Ewa Godlewska. Dlatego sama refundacja leków nie jest dla niej Świętym Graalem. Jeśli państwo zacznie dopłacać do leków, ale po ich przepisaniu zostawi pacjenta samego, problemu nie rozwiąże.

Jest jednak w opowieści o „zmianie stylu życia" jeszcze jedna rzecz, która ją wyraźnie złości. Państwo bardzo chętnie rozlicza obywatela z jego wyborów, znacznie mniej chętnie rozlicza się z własnych błędów.

- Pomyślmy przez chwilę, kto „wyprodukował" ludzi z chorobą otyłościową. Kto zgodził się na to, że w jednym produkcie jest „sto" składników? Kto zgodził się na tyle reklam niezdrowej żywności, które stały się dziś źródłem informacji dla konsumentów? Dlaczego mamy tyle akcji: promocji cenowych na tłuste, słone i słodkie produkty? – pyta Ewa Godlewska.

Od dziecka funkcjonujemy w świecie taniej, łatwo dostępnej, wysoko przetworzonej żywności, słodkich napojów i reklam, które przekonują nas, żebyśmy po nie sięgali. A liczby pokazują, że problem zaczyna się bardzo wcześnie. Według najnowszej badań monitorowania otyłości wśród dzieci i nastolatków WHO COSI nadmierną masę ciała ma już co trzeci polski ośmiolatek, a 15 proc. dzieci w tym wieku choruje na otyłość. Wśród chłopców jest to aż 19 proc., wśród dziewczynek 11 proc. Polska znalazła się w pierwszej dziesiątce spośród 37 badanych krajów pod względem odsetka dzieci z nadwagą i otyłością. – Powinniśmy tworzyć warunki sprzyjające zdrowiu, a nie otyłości. Coraz więcej krajów podejmuje działania legislacyjne które sprzyjają zdrowiu a my stoimy w miejscu, mimo, że skala problemu jest ogromna – podkreśla Godlewska. - Proszę spojrzeć choćby na podatki. Zwykła woda butelkowana ma 23 proc. VAT, a niektóre słodkie napoje bezalkoholowe – 5 proc. I potem mówimy ludziom: dokonujcie zdrowych wyborów.

Inni nie czekają, aż obywatele wykażą się „silniejszą wolą". W Seinäjoki w Finlandii zmieniono szkolne posiłki, usunięto słodkie przekąski z przedszkoli, zwiększono ilość ruchu w szkołach, poprawiono place zabaw, a do walki z otyłością wciągnięto jednocześnie ochronę zdrowia, edukację, sport i urbanistykę. Efekt? Wśród pięciolatków odsetek dzieci z nadwagą lub otyłością spadł z 17 do 10 proc., a wśród uczniów piątej klasy – z 16 do 8 proc.

Brytyjczycy uderzyli w cukier od strony producentów. Podatek od słodzonych napojów skonstruowali tak, żeby firmom opłacało się zmniejszać ilość cukru w recepturach. Zadziałało: między 2015 a 2024 rokiem średnia zawartość cukru w napojach objętych podatkiem spadła o 47 proc. Badania wykazały również spadek spożycia cukru przez dzieci oraz mniej hospitalizacji związanych z usuwaniem zębów z powodu próchnicy.

W Norwegii od października 2025 obowiązuje zakaz marketingu niezdrowej żywności i napojów skierowanego do osób poniżej 18 lat.

W Polsce udało się ograniczyć reklamę papierosów i palenie nikotyny w miejscach publicznych, nałożyć obowiązki na producentów. Dało się ograniczać dostępność alkoholu. Przy niezdrowej żywności i słodkich napojach podobnej determinacji już nie widać. Podatek cukrowy skłonił część producentów do zmiany receptur, ale trudno uznać go za całościową politykę przeciwdziałania otyłości.

Jest jednak coś, co się może być początkiem malutkiej rewolucji. To tzw. rozporządzenie sklepikowe. W 2015 roku wszedł w życie słynny kontrowersyjny przepis: ze szkolnych półek zaczęły znikać chipsy, batoniki i słodkie napoje. Skończyło się awanturą. Uczniowie chodzili po zakazane produkty do sklepów za rogiem, a przepisy wyśmiewano jako przykład państwa zaglądającego dzieciom do kanapek. Rok później regulacje złagodzono. Teraz państwo robi drugie podejście. Od września 2026 roku zasady znowu zostaną zaostrzone: mniej cukru, soli i wysoko przetworzonej żywności w sklepikach i automatach, nowe wymagania dla stołówek. Ale czy wystarczy uczyć dziecko, żeby wybierało zdrowo, jeśli na każdym kroku otacza je świat zaprojektowany tak, żeby wybierało coś dokładnie przeciwnego?

I tu koło się zamyka. Zawsze można przecież odwołać się do silnej woli obywatela.

Ozempic economy

Najciekawsze jednak dzieje się z ofertą rynkowo-biznesową wokół Ozempicu. „Ozempic economy" (tak nazwał tę gałąź rynku kilka lat temu Scott Galloway, profesor marketingu w Stern School of Business na New York University) zaczyna się od rzeczy banalnej: człowiek bierze lek i je mniej.

No ale jeżeli robią to miliony ludzi, ta zmiana apetytu zaczyna przesuwać miliardy dolarów w kompletnie inne niż dotychczas obszary. Pierwsze dane już to pokazują. W gospodarstwach domowych, w których choć jedna osoba zaczęła stosować semaglutyd, wydatki na żywność spadały średnio o 5,3 proc. w ciągu pierwszych sześciu miesięcy, a w gospodarstwach o wyższych dochodach – o ponad 8 proc.

Maleje sprzedaż dużych opakowań i wielopaków, rośnie znaczenie małych porcji. Najmocniej dostają w kość chipsy, ciastka, słodycze, fast foody i słodzone napoje. Pojawiają się też pierwsze sygnały, że zmniejsza się zainteresowanie alkoholem i nikotyną.

Właściciele restauracji zaczynają rozważać wprowadzanie specjalnego menu dla ludzi stosujących leki najnowszej generacji: byłyby one mniejsze i wysoko proteinowe. Przemysł spożywczy nie czeka: produkowane są mrożone posiłki bogate w białko i błonnik, zmniejszają się opakowania, zwiększa się produkcję napojów zero i wód funkcjonalnych.

Powstają całe linie produktów: „GLP-1 Companion Brands": suplementy, preparaty na skutki uboczne terapii. Supermarkety tworzą kategorię „GLP-1 friendly", w której nie sprzedają szczególnie nowych rzeczy: białko, elektrolity, suplementy.

Nowa jest za to opowieść wokół nich, bo jeżeli znika potrzeba, kapitalizm nie obraża się na konsumenta. Szuka i kreuje następne potrzeby. Okazuje się np., że GLP-owcy lubią... wąchać. NielsenIQ odnotował wzrost wydatków na perfumy o 23 proc. Interesujący jest boom na zapachy gourmand: wanilię, karmel, czekoladę, wszystko, czym można pachnieć jak deser, którego nie ma się już ochoty zjeść.

Na naszych oczach przebranżawia się także kawałek medycyny. Leczenie otyłości, przez lata spychane gdzieś pomiędzy gabinet diabetologa, dietetyka i zalecenie „proszę mniej jeść i więcej się ruszać", stało się osobnym i gwałtownie rosnącym rynkiem.

W USA i Kanadzie jeszcze w 2018 roku certyfikat z obesity medicine miało około 2,6 tys. lekarzy, dziś jest ich ponad 11,5 tys. I wcale nie są to głównie endokrynolodzy. Do leczenia otyłości wchodzą interniści, lekarze rodzinni, ginekolodzy, psychiatrzy, chirurdzy i pediatrzy.

Wokół GLP-1 wyrósł jednocześnie cały ekosystem prywatnych klinik, teleporad i programów redukcji masy ciała. Otyłość nagle stała się jednym z najbardziej dynamicznych pól współczesnej farmakoterapii.

– Jest prawo Amary, nazwane od amerykańskiego futurologa Roya Amary, które stosuje się do przełomowych technologii i innowacji: od internetu i smartfonów po sztuczną inteligencję czy biotechnologię. Mówi ono, że mamy tendencję do przeceniania wpływu nowych technologii w krótkim okresie, a niedoceniania zmian, które przyniosą w dłuższej perspektywie – mówi Grzegorz Wachowicz, ekspert od sprzedaży, marketingu i zachowań konsumenckich, twórca popularnego instagramowego profilu Algorytm Biznesu.

– Myślę, że leki GLP-1 możemy potraktować podobnie – jako nowe rozwiązanie technologiczne dla człowieka. Dzisiaj jesteśmy w pierwszym, bardzo euforycznym etapie, który trwa już mniej więcej dwa lata. Widać go nie tylko w notowaniach firm farmaceutycznych na giełdzie, ale też w potężnym zamieszaniu kulturowym wokół tych leków.

Po pierwszym momencie euforii zwykle przychodzi rozczarowanie. Na początku wydaje nam się, że znaleźliśmy złoty środek na wszystko. Później się okazuje, że złotym środkiem nie jest. A potem zaczyna się długi okres, w którym ta technologia naprawdę wchodzi do naszej rzeczywistości i zaczyna ją zmieniać. Właśnie te długofalowe zmiany są zwykle najtrudniejsze do przewidzenia.

Wachowicz uspokaja: kapitalizm w erze nowych leków na odchudzanie ma się dobrze. Szybko zaadaptuje się do nowej sytuacji.

– Zmieni się najwyżej rozkład zwycięzców i przegranych. Koncern produkujący chipsy rzadko produkuje wyłącznie chipsy. Jeśli klient nie chce już tłustej przekąski, można mu sprzedać baton. Wystarczy napisać na nim „proteinowy" i przenieść go z symbolicznego świata grzechu do świata zdrowia, sprawności i dbania o siebie.

– De facto jesteśmy w biznesie substytutu szczęścia – mówi Wachowicz. – Jeśli jedzenie przestaje być sposobem regulowania stresu, samotności czy lęku, same stres, samotność i lęk przecież nie znikają. Człowiek nadal będzie potrzebował ukojenia.

Do tej pory mógł wrócić z fatalnego dnia w pracy, usiąść przed telewizorem i zjeść czekoladę. Jeśli czekolada przestanie działać albo przestanie go interesować, znajdzie coś innego. Co? – Hazard? Ale nie musi chodzić o ruletkę czy Black Jacka albo ryzykowne inwestowanie na giełdzie, choć to też.

Mechanizm nagrody może być wpisany w aplikację oceniającą jakość snu, która przyznaje punkty za kolejną dobrze przespaną noc. Może nim być gaming. Ale też biohacking, czyli przekonanie, że własnej biologii nie trzeba po prostu przyjmować takiej, jaka jest – można ją mierzyć, regulować, poprawiać, a czasem farmakologicznie przeprogramowywać. Skoki ze spadochronem dla większych adrenalinowców. Wszystko, co pozwala zbierać małe „drobinki szczęścia" – mówi Wachowicz.

Paradoks polega na tym, że następne kompulsje mogą przyjść przebrane za cnoty. Zamiast kompulsywnie jeść będziemy kompulsywnie biegać. Zamiast liczyć ciastka – liczyć

eprasa.pl af6903b910

kroki, fazy snu, tętno spoczynkowe, VO2 max, wiek biologiczny. - Problemem nie są konkretne zachwania tylko podłoże ich powstawania i nadmiarowość – dodaje Wachowicz.

Przez dziesięciolecia na Zachodzie szczupłość była oznaką statusu. Informowała: mam pieniądze na dobre jedzenie, czas na trening, wiedzę, samokontrolę. Jeśli jednak – jak przewiduje Wachowicz – leki staniejąą, pojawią się generyki i farmakologiczna redukcja masy ciała stanie się powszechna, sama szczupłość straci funkcję wyróżnika.

Jak demonstrować status szczupłości, skoro wszyscy będą szczupli?

Hollywood już to zauważył w statystykach: Amy Schumer – ok. 23 kg mniej, Sharon Osbourne – ok. 19 kg, Serena Williams – ok. 14 kg, Rebel Wilson – ok. 36 kg, Kathy Bates – 45 kg zniknęło. Trochę jej „nadwagowego" flairu jednak zabrały ze sobą. No i kto teraz będzie grał w Hollywood grubasów?

Mniej kalorii, więcej teatru

– Dobrze, jesteś szczupły. Ale nie jesteś fit – tak Wachowicz wyobraża sobie następny etap.

Czyli nowym dobrem luksusowym będzie ciało, którego nadal nie da się kupić w aptece.

Umięśnione ręce, wyrzeźbione nogi, zdrowo wyglądająca skóra, czyli baby face przy szczupłej sylwetce, sprawność.

Proszę eksperta, żeby zrobił ze mną eksperyment. Wysiadamy za 15-20 lat na Rondzie de Gaulle'a i idziemy Nowym Światem w stronę Placu Zamkowego. Leki GLP-1 są tanie i powszechne. Co widzimy?

Psuje mi futurystyczną zabawę. Przypomina, że zmiany, które obserwujemy wykraczają poza pojedyncze trendy, jak leki GLP-1. I że Warszawa w 2046 roku może nie będzie jedną Warszawą. Coraz większe rozwarstwienie społeczne może sprawić, że inaczej będą wyglądać dzielnice bogate, a inaczej biedne. „Average is over" – środek zanika.

Ale idziemy dalej. Restauracje nie zniknęły. Tyle że jeszcze mniej chodzi w nich o najedzenie się. Porcje są mniejsze, jedzenie bardziej funkcjonalne, za to większa część ceny płacona jest za doświadczenie. Jak w słynnym Atelier Amaro, gdzie maleńka porcja była elementem spektaklu. Taki model może stać się normą: mniej kalorii, więcej teatru.

Obok restauracji pojawiają się miejsca, których dzisiaj jeszcze nie umiemy dobrze nazwać. Nie siłownia, nie spa ani nie gabinet lekarski. Raczej „lokal regeneracji": sen, recovery, pomiary, drobne zabiegi kosmetyczne, być może kilka urządzeń i aplikacja, która powie, jak bardzo poprawiliśmy dzisiaj siebie.

Na ulicach zobaczymy mniej reklam obiecujących „schudnij", więcej takich, które mówią: „zbuduj, odmłodź, zoptymalizuj".

A może będzie zupełnie inaczej? Może za kilka lat powstanie ruch anty-GLP-1, a po dekadzie farmakologicznej szczupłości luksusem stanie się ciało, którego nikt nie optymalizował? Może do łask wrócą rubensowskie kształty, a rynek, który dziś zarabia na odchudzaniu, zacznie zarabiać na odzyskiwaniu krągłości?

Co z dziećmi, którym rodzice zaczną samowolnie podawać analogi GLP-1, żeby uciszyć nie tylko ich apetyt, ale i własne wyrzuty sumienia z powodu wcześniejszych zaniedbań?

A jeśli nauczymy się coraz skuteczniej farmakologicznie sterować metabolizmem, apetytem i masą ciała, to gdzie postawimy granicę?

Dzisiaj zastrzyk, jutro tabletka, pojutrze być może nowa technologia. I wcale nie jest pewne, czy kolejne pokolenie będzie jeszcze uważało ingerowanie w metabolizm zdrowego człowieka za coś niezwykłego.

Prawo zachowania popędu

Co na to wszystko filozofia i psychologia? Gdyby spojrzeć na nowe leki na otyłość oczami różnych szkół psychologii, behawiorysta zapewne odtrąbiłby sukces: człowiek rzadziej myśli o jedzeniu, mniej je, inaczej reaguje na bodźce, które wcześniej uruchamiały apetyt.

Ale już nurt psychodynamiczny zapytałby, czy jedzenie pomagało regulować napięcie, samotność, złość albo smutek i co dzieje się z tymi emocjami, kiedy dotychczasowy sposób radzenia sobie nagle przestaje być potrzebny albo dostępny?

Gestalt zainteresowałby się doświadczeniami ciała: „jak teraz odczuwasz głód, sytość, przyjemność?", „czy potrafisz te sygnały w ogóle rozpoznać?".

Wojciech Kruczyński, psycholog i terapeuta, patrzy na to jeszcze inaczej. Jego najbardziej interesuje pytanie o kontrolę: co dzieje się z człowiekiem, kiedy coś, nad czym wcześniej musiał czy usiłował panować sam, zaczyna regulować za niego lek.

Nie twierdzi przy tym, że leki GLP-1 są czymś złym – przeciwnie, dla osoby z chorobą otyłościową może być rozrusznikiem: pierwszy sukces daje nadzieję i pozwala zacząć porządkować także inne obszary życia. Problem zaczyna się wtedy, kiedy jako grupa ludzka, społeczeństwo, całą pracę oddajemy na zewnątrz.

Bo to wiele mówi o kierunku rozwoju ludzkości. Kruczyński porównuje to do psychoterapii, która przez pewien czas również może być rodzajem protezy, ale ostatecznie człowiek powinien nauczyć się radzić sobie sam. I właśnie dlatego GLP-1 stawia przed psychologiem ciekawe pytanie: czy człowiek, który przestał walczyć z jedzeniem, rzeczywiście rozwiązał swój problem, czy tylko nie musi już z nim walczyć?

A co z seksem i libido? Czy farma logiczne przyciszenie jednego rodzaju apetytu może przy okazji przyciszyć inny?

– Można tu mówić o czymś w rodzaju prawa zachowania popędu: jeśli w jednym miejscu zostaje on zablokowany, gdzieś indziej musi znaleźć ujście.

Jeżeli powstrzymamy jedzenie, nie znaczy to przecież, że zniknie napięcie, które wcześniej w ten sposób rozładowywaliśmy.

Możemy przestać się objadać, ale zacząć robić inne rzeczy popędowo. Pytanie brzmi więc: jeśli przyhamujemy się tutaj, to gdzie się odhamujemy? – mówi Wojciech Kruczyński.

Pamiętajmy, że przez większą część historii cywilizacji odpowiedzią na ludzkie wybieranie natychmiastowej przyjemności zamiast tej odroczonej było ćwiczenie samego siebie. Co z tym przekonaniem teraz?

Prof. Piotr Nowak, filozof z Uniwersytetu w Białymstoku, zastępca redaktora naczelnego „Kronosa", cofa tę historię aż do Platona i „Uczty": – Greków interesowało przede wszystkim samoopanowanie. Problemem dla nich był człowiek, który nie znał miary.

Człowiek taki jadł, choć był już najedzony, pił, choć powinien przestać, ulegał pożądaniu, choć wiedział, że może go ono zgubić. Nie dlatego, że apetyt, przyjemność czy seks były same w sobie czymś złym. Problem zaczynał się wtedy, gdy człowiek przestawał nad nimi panować. Greckim ideałem nie był więc asceta, który niczego nie pragnie, lecz ktoś, kto potrafi powiedzieć sobie: wystarczy.

Cała gospodarka nauczyła się zarabiać na człowieku, który nie mówi sobie „wystarczy". A teraz pojawia się farmakologia. Nie uczy umiarkowania, po prostu sprawia, że łatwiej jest zachować wagę.

Tu jest pytanie, które dla prof. Piotra Nowaka jest znacznie ciekawsze niż sama utrata kilogramów: czy człowiek, któremu medycyna pomaga odzyskać miarę, rzeczywiście staje się bardziej opanowany? Czy może jedynie dostał technologię, która opanowuje jego, a nie on samego siebie? ?

Po Platonie przychodzi Nietsche, Freud. – Mówią, że człowiek ma nie tylko rozum, ma też ciało. Kultura jest źródłem cierpień właśnie dlatego, że tłumi zachcianki ciała. Tymczasem człowiek nie jest tylko istotą zmagającą się z własnymi pragnieniami, ale i z własnymi ograniczeniami – konkluduje prof. Nowak.

Psycholog Wojciech Kruczyński mówi właściwie o tym samym, tylko z perspektywy gabinetu. – Freud mówił o popędzie i o jego kontroli, czyli de facto o umiejętności odraczania przyjemności.

Często, kiedy ktoś zaczyna wychodzić z kryzysu, pierwszą rzeczą, którą robi, jest odchudzanie albo sprzątanie mieszkania. Chodzi o odzyskanie kontroli nad czymś, co jest trochę mną, a trochę nie mną. Ciało jest przecież także kawałkiem przyrody, nad którym nie mamy pełnej władzy – mówi.

Jak podkreśla, kontrola nie jest więc wyłącznie dyscypliną ani tresurą. Jest także jednym z fundamentów poczucia sprawczości. Człowiek mówi sobie: czegoś chcę, ale potrafię poczekać. Jest mi źle, ale nie muszę natychmiast tego zagłuszyć. Mam impuls, ale nie każdy impuls musi się zamieniać w działanie.

Psycholog mówi o tym jako o coraz szerszym społecznym outsourcingu: jedzenie można oddać diecie pudełkowej, emocje – lekowi, decyzje – aplikacji, myślenie – technologii. Człowiek staje się trochę centrum przyłączeniowym, do którego z każdej strony dochodzi kolejny kabel.

– Jeśli coraz więcej kontroli oddajemy na zewnątrz, to co dzieje się z nami jako podmiotem. Gdzie jeszcze jesteśmy autorami własnego działania, a gdzie tylko użytkownikami czegoś, co reguluje nas za nas? – pyta.

I, zdaje się, że są to dosyć niewygodne pytania. Zwłaszcza że sporo osób odchudzających się „o dwa rozmiary" albo „na wesele" mówi o braku poczucia satysfakcji z tej przemiany.

– Chodzimy po tym biurze wszystkie tak samo szczupłe i nic – mówi Magda, która przez ostatnie kilka lat doszła do rozmiaru 36 (z 40).

Wojciech Kruczyński: – To też pojawia się w psychoterapii. Ludzie, chociaż cieszą się ze zmiany, mają poczucie niedosytu, bo potrzebują wyzwań, poczucia, że z czymś sobie poradzili. I potrzebują dumy. Duma jest czymś, co potrafi ludzi wyciągać nawet z depresji. Jeśli więc ktoś patrzy na efekt i nie ma z niego satysfakcji, być może właśnie tego mu brakuje: dumy z tego, że sam czegoś dokonał.

Betryzacja liraglutydem

Justyna ma 50 lat, przez połowę życia była bardzo szczupła, przez wiele lat miała nawet niedowagę. Po ciąży zaczęła tyć, miała poczucie, że ciało, które widzi w lustrze, przestaje być jej. Dwa lata temu próbowała terapii liraglutydem, później tirzepatydem. Na tym drugim schudła 14-16 kg. Szybko, momentami aż za szybko: była osłabiona, zaczęły wypadać jej włosy, straciła też część masy mięśniowej. Z drugiej strony poprawiły się wyniki badań i zniknęło nadciśnienie.

Najciekawsze jest jednak, jak Justyna opowiada o nowym ciele. Nie mówi, że stała się piękniejsza ani że wreszcie podoba się sobie w lustrze. Mówi raczej o powrocie. – Dla mnie „ja" to „ja szczupła". Ten proces to nawet nie jest odnalezienie się w swojej skórze, tylko powolne wracanie do siebie. Bardzo przyjemne uczucie – mówi Justyna. – Bo wcześniej przez bardzo długi czas byłam dla siebie obcą osobą.

- Ale nie wylewajmy dziecka z kąpielą. Nie każda technologia jest zła – uważa prof. Piotr Nowak. Jeśli za pomocą farmakologii możemy sprawić, że człowiek poczuje się bardziej sobą, trudno powiedzieć po prostu: nie wolno poprawiać natury. Medycyna robi to przecież bez przerwy. Prof. Nowaka interesuje raczej, gdzie przebiega granica między leczeniem, poprawianiem i takim ulepszaniem człowieka, które zaczyna zmieniać również jego sposób przeżywania świata, ba – nawet jego samego.

W „Powrocie z gwiazd" Stanisława Lema Hal Bregg wraca z kosmosu do społeczeństwa, które podczas jego nieobecności poddano betryzacji – zabiegowi medyczno-biologicznemu mającemu wyeliminować agresję. – Jego celem jest stworzenie idealnego społeczeństwa, w którym będzie się żyło bezpiecznie, bez krwawych wojen i bez zbrodni – przypomina Piotr Nowak.

Tyle że Lem każe zapytać o cenę takiego ulepszenia. Człowiekowi odbiera się agresję, ale przy okazji znika coś, czego wcale nie zamierzano leczyć.

Nowak: – Ciemniejsza strona tej przyszłej medycyny w książce Lema polega na tym, że proszki podawane w ramach betryzacji odbierają ludziom zdolność do ryzyka, pasję, dążenie do twórczości. W tym nowym świecie ryzyko ma zostać wyeliminowane. Nikt nie będzie miał ochoty podejmować trudnych wyzwań.

Lem pytał, czy da się wyciąć z człowieka jedną niepożądaną cechę bez naruszania całej konstrukcji.

Czy można wyłączyć lęk, a zostawić odwagę? Wyłączyć agresję, a zostawić energię? Wyłączyć pragnienie, a zostawić pasję? Czy zawsze wiemy, co razem z tym zyskujemy albo tracimy?

– Cały czas krążymy wokół pytania, czy da się efektywnie poprawić człowieczeństwo. Poprawić czy udoskonalić, bo to nie to samo. Poprawiać ciało, owszem można, ale to nie zwalnia nas z obowiązku dalszej pracy nad sobą – mówi Nowak.

Jest jeszcze jedno zasadnicze pytanie, stawianie najczęściej nie tylko przez przeciwników terapii GLP-1, ale także samych korzystających z niej: co się stanie, jeśli któregoś dnia tego wszystkiego nam zabraknie?

Justynę bardziej przeraża odwrotna możliwość: że nie zabraknie nigdy, bo lek będzie musiała brać do końca życia. Wprawdzie w lustrze znowu widzi siebie, ale myśl o dożywotniej farmakoterapii nie daje jej spokoju.

Już raz odstawiła lek i zaczęła przybierać na wadze. Teraz chce najpierw ustabilizować wagę, uporządkować jedzenie, zacząć regularnie ćwiczyć, a potem spróbować bardzo powoli zmniejszać dawkę. Czy się uda?

– Trafia do mnie argument, że ludzie chorują na cukrzycę i cały czas biorą leki, chorują na nadciśnienie i też cały czas je biorą. Ludzie po operacji tarczycy biorą leki do końca życia. Więc może i tutaj tak trzeba? Nie wiem – mówi Justyna.

Ewelina stoi dokładnie po przeciwnej stronie tego samego lęku. Nie przeraża jej tak bardzo perspektywa dalszego leczenia jak możliwość, że któregoś dnia leku mogłoby zabraknąć.

– Mam nadzieję, że to się nigdy nie stanie. Wierzę w to, że nauczyłam się rozpoznawać sytość, przeszłam psychoedukację i psychoterapię, odzyskałam sprawczość. Nie wrócę więc chyba do punktu wyjścia. Na pewno jakiś czas byłabym w stanie funkcjonować bez leku. Jak długo i jak by się to potoczyło? Trudno powiedzieć – mówi.

To jest nowe pytanie ozempicowej ery, kiedy ucichło to, które przez lata nie dawało ludziom spokoju: „jak mam przestać jeść?". Na jego miejscu pojawia się następne: „czy będę jeszcze umiała bez nich?".

Na nie jeszcze nie ma zastrzyku. ●

eprasa.pl af6903b910

KRUSZY SIĘ SEKRET IZRAELA

Izraelski pułkownik i historyk: Dołączyliście do naszego klubu republik bananowych. Jesteście tacy jak my – śmieją się moi arabscy koledzy.

FOT. AMER SHALLODI/ANADOLU VIA GETTY IMAGES

• **Izraelscy osadnicy, którzy pod ochroną sił izraelskich wtargnęli do Starego Miasta w Hebronie na Zachodnim Brzegu Jordanu, 1 sierpnia 2026**

Z **MICHAELEM MILSHTEINEM**
ROZMAWIA **MACIEK KUCHARCZYK**

Państwo w stanie permanentnej wojny na wielu frontach, coraz bardziej skłócone nawet z najbliższymi sojusznikami, z rosnącą skrajną prawicą, bez jasnej wizji co dalej. W jakim kierunku zmierza dziś Izrael?
– Bez wątpienia podążamy bardzo trudną drogą. Jeśli zapytać o to przypadkowych Izraelczyków, to większość powie, że sytuacja jest gdzieś między „skomplikowana" a „zła". Choć znajdą się też zwolennicy koalicji Benjamina Netanjahu, którzy będą utrzymywać, że wszystko jest super, a część religijnych wyborców powie oczywiście, że jesteśmy wręcz bardzo blisko zbawienia. Natomiast ja widzę w ostatnich latach proces narastającej, nieprzerwanej degradacji.

Jeśli spojrzeć powierzchownie, to od początku wojny, czyli ataku Hamasu na izraelskie pogranicze 7 października 2023 roku, widać szereg sukcesów militarnych. Wręcz regionalne mocarstwo, które zdołało zadać potężne ciosy wszystkim przeciwnikom. Nawet Iranowi, bo patrząc z perspektywy stricte militarnej, to ostatnia wojna była dla Izraela błyskotliwym zwycięstwem.

Jednak są z tym dwa bardzo poważne problemy.

Po pierwsze, nie można opierać się wyłącznie na sukcesach militarnych. Zrozumiało to już nawet wielu ludzi w Izraelu. Wygląda bowiem na to, że tkwimy w głębokim kryzysie strategicznym, w klinczu. Nie potrafimy wykorzystać tych zwycięstw i przekuć ich na jakieś trwałe polityczne rozwiązanie. W efekcie znaleźliśmy się w sytuacji gorszej niż choćby w lutym tego roku, kiedy zaczynaliśmy tę odsłonę wojny z Iranem.

Drugi problem to to, co dzieje się wewnątrz izraelskiego społeczeństwa. Mamy bardzo dużą polaryzację i dużo złych emocji.

Mam 53 lata. 25 z nich służyłem w armii. Byłem w Libanie, na Zachodnim Brzegu, w Gazie. Brałem udział w trzech wojnach, włącznie z tą obecną. Dużo widziałem, ale nie pamiętam czegoś takiego. To nie jest po prostu trudny moment, który sam minie. To czas pełen frustracji, rozczarowania i strachu o fundamentalne relacje między głównymi grupami izraelskiego społeczeństwa. Ono zawsze było zróżnicowane: religijni syjoniści, ultraortodoksyjni charedim, świeccy Żydzi, Arabowie, mieszkańcy kibuców. Istniał jednak pewien wspólny fundament poglądów i przekonań o tym, czym jest Izrael, które spajały nas i czyniły wspólne funkcjonowanie możliwym.

FOT. ARCHIWUM PRYWATNE

Michael Milshtein

• kierownik Studiów Palestyńskich na Uniwersytecie Telawiwskim, pułkownik w stanie spoczynku, był doradcą przy Koordynatorze Działań Rządowych na Terytoriach (COGAT) – jednostce resort obrony zajmującej się Strefą Gazy i Zachodnim Brzegiem, przez lata kierował wydziałem do spraw palestyńskich w Aman, izraelskim wywiadzie wojskowym. Autor książek „Between Revolution and Statehood – Fateh and the Palestinian Authority", „The Green Revolution – The Social Profile of Hamas", „Muqawama: The Challenge of Resistance to Israel's National Security Concept".

Dziś, głównie przez działania rządu i to, co uważam za niemal szaleńczą wizję Netanjahu, to się rozpada. Mamy narastające napięcie, wręcz wrogość. Ten wewnętrzny konsensus był sekretem izraelskiej odporności i siły przez dekady: niezależnie od naszych sporów, ostatecznie trzymaliśmy się razem. Teraz to się kruszy.

Czy to nie jest efekt tego, o czym wspomniałeś? Że za dobrze wam poszło militarnie? Historia wojen izraelsko? arabskich to historia bycia otoczonym przez wrogów. Teraz tego już nie ma. Izrael nie jest oblegany czy egzystencjalnie zagrożony. Wręcz przeciwnie.
– Zgadza się. Widać to było choćby 7 października 2023 roku. Wówczas i w tygo-

eprasa.pl af6903b910

dniach po tym tragicznym dniu nie było sporów politycznych. Byliśmy razem przeciw egzystencjalnemu wrogowi. Jednak kiedy go pokonaliśmy, a potem kolejnego i następnego, coraz bardziej zaczęliśmy się zajmować sporami wewnętrznymi.

To nie przypadek. To rezultat działania jednego człowieka: Netanjahu. To on zdecydował się forsować radykalne rozwiązania, które właśnie rozbijają fundamenty naszego społeczeństwa.

Netanjahu sprzed 20 lat i ten dzisiejszy to zupełnie inne osoby. Kiedyś był bardzo zrównoważonym politykiem. Dziś wciąż forsuje nie tylko reformę sądownictwa, która doprowadziła do dramatycznych napięć w społeczeństwie, ale również pozwala radykałom robić, co chcą. Religijnym syjonistom daje wolną rękę na Zachodnim Brzegu. Charedim wspiera projektami skrajnych ustaw. Nie tylko zwalnia ich ze służby wojskowej, ale płaci im za całodniowe studiowanie Tory. Nieustannie mówi o potrzebie wroga i nowej wojny, bo wierzy, że to zjednoczy społeczeństwo pod jego przywództwem. Tymczasem społeczeństwo jest wyczerpane. Dlatego nadchodzące wybory tej jesieni są tak ważne.

Jednak to nigdy nie jest tak, że taki czy inny Netanjahu sam niszczy państwo i społeczeństwo wbrew woli ludzi. Do tego trzeba licznych zwolenników wierzących w jego wizję. Przecież jego partia, Likud, jest największą w Knesecie. Czym on przekonuje wyborców? Co takiego atrakcyjnego jest w jego wizji?

– Po pierwsze, on nie ma już żadnej wizji. Jego motywacja jest niemal w całości polityczna i osobista. To cynizm. Powtórzę się, ale to jest niezmiennie zdumiewające, jak ten człowiek się zmienił w ostatnich dwóch dekadach. W imię politycznego przetrwania i uniknięcia więzienia robi rzeczy, które dawny Netanjahu nazwałby katastrofalnymi.

Jeśli chodzi o poparcie, to istnieje twarde jądro wyborców, którzy będą za nim bez względu na wszystko. Izrael nadal jest społeczeństwem otwartym, krytyka jest możliwa i wielu rozumie, że „Bibi" zawiódł w ostatnich kampaniach przeciw Iranowi i Libanowi, a jednak część elektoratu upiera się, że Netanjahu jest genialny, że robi tylko dobre rzeczy.

Choć 15–20 procent wyborców Likudu jest bardzo sfrustrowanych. Ich głos słychać coraz wyraźniej. Nie chcą głosować na Netanjahu i szukają alternatyw.

Ale nawet jeśli będzie inny rząd, to czy on jakoś istotnie zmieni politykę Izraela? Zdecyduje się znów rozmawiać z Palestyńczykami?

– Sondaże pokazują, że Likud może nie być największą partią w przyszłym Knesecie. Jednak to oznacza nowy problem.

Opozycja może liczyć na sporo mandatów, może nawet zbliżyć się do posiadania połowy Knesetu. Jednak jest bardziej niż prawdopodobne, że będą potrzebować partii arabskich, by zbudować koalicję. Inaczej nie będą mieli stabilnej większości. Tymczasem większość liderów opozycji mówi dziś, że nie zamierza ponownie zasiadać w jednej koalicji z partiami arabskimi jak cztery lata temu. Po 7 października nie chcą już słyszeć o arabsko-żydowskiej współpracy politycznej. To zapowiedź ciągłego chaosu politycznego. Po wyborach w październiku bardzo szybko możemy znów znaleźć się w kampanii wyborczej.

Gdyby jednak jakimś sposobem opozycja zdoła stworzyć większościowy rząd i przejąć władzę, to dojdzie do znaczącej zmiany w polityce zagranicznej.

Netanjahu ma bardzo słabe relacje z większością świata, w tym z administracją Trumpa. Powód jest prosty: wszystko podporządkował arytmetyce koalicyjnej. On wie, że aby utrzymać rząd, nie może dążyć do normalizacji relacji z państwami arabskimi, bo te oczekują realnych rozmów w sprawie Palestyńczyków. Natomiast jeśli poważnie zaczęłaby

FOT. RONEN ZVULUN/AFP/EAST NEWS

Ponieważ fronty z Iranem, Libanem i Gazą już nie przynoszą zwycięstw, Netanjahu szuka kolejnego. Wszystkie loty z Izraela przelatują nad Turcją, ropa z Azerbejdżanu płynie do nas przez Turcję – a on mówi, że teraz „zmiażdżymy Erdogana"

negocjacje w tej kwestii, to jego skrajnie prawicowi partnerzy, Bacalel Smotricz i Itamar Ben-Gwir, opuściliby koalicję. Skutek jest taki, że dziś sojusznikami Izraela są miejsca takie jak Somaliland, Fidżi, Papua-Nowa Gwinea, Wyspy Salomona czy Mikronezja.

Nowy rząd postawiłby sobie za jeden z głównych celów poprawę relacji z Europą. Bo te, mówiąc uczciwie, są w kryzysie.

Po drugie, trzeba będzie poprawić relacje ze światem arabskim. Istnieją co prawda stare traktaty pokojowe z Egiptem i Jordanią, ale relacje z tymi państwami są w stanie kryzysowym. Tyle że każda rozmowa z Arabami będzie wymagać poważnego zajęcia się kwestią palestyńską.

Po trzecie – kwestia aktywnych frontów wojennych: Iran, Liban i Gaza. Mam nadzieję, że kolejny rząd zrozumie, iż ważniejsze jest znalezienie politycznych rozwiązań tych konfliktów niż powtarzanie haseł o „całkowitym zwycięstwie", „wymazaniu wroga", „obaleniu reżimu w Iranie" czy „zajęciu całej Gazy". Ale to oznacza rozmowy nie tylko z Libanem i Iranem, lecz też, znów – bardzo ostrożny powrót do dialogu z Palestyńczykami. Nie twierdzę, że następny rząd natychmiast poprze powstanie państwa palestyńskiego. Co to, to nie. Jednak musi dopuszczać myśl o rozmowie z Palestyńczykami i o Palestyńczykach.

Kolejnym kluczowym celem będzie naprawa relacji z Waszyngtonem. Netanjahu twierdzi, że są one znakomite, a współpraca w czasie wojny świetna. W niektórych aspektach to prawda. Jednak w ostatnich tygodniach narasta kryzys polityczny na tle prób zakończenia przez USA wojny z Iranem. Nie jestem pewien, czy Trump wspiera Izrael tak mocno, jak stara się to przedstawiać Netanjahu. Co gorsza, wizerunek Izraela w amerykańskiej debacie publicznej jest bardzo zły.

Wstępne porozumienie USA z Iranem z czasem okazało się optymistyczną fikcją i trwa pełzająca wojna od ataku do odwetu, od eskalacji do eskalacji – niemniej tamta perspektywa pokoju, jednostronnie narzucona przez Amerykanów, wstrząsnęła Izraelem i było traktowane jako zdrada. Czy ktoś w Izraelu jeszcze wierzy, że Trump jest wiarygodnym lub chociaż wiernym sojusznikiem? W gruncie rzeczy sprowadza się to do pytania, czy z nim w Waszyngtonie w ogóle da się „wygrać" wszystkie te konflikty?

– Chyba tylko najbardziej fanatyczny zwolennik Netanjahu powie: „Oczywiście, osiągniemy totalne zwycięstwo, stworzymy tu raj, pokonamy i wymażemy wszystkich wrogów". Większość Izraelczyków, także po prawej stronie sceny, myśli dziś znacznie bardziej realistycznie. Zdają sobie sprawę, że to puste hasła, fantazje i iluzje.

Libańskiego Hezbollahu nie da się wymazać. Można próbować doprowadzić do porozumienia, które zapewni, że południowy Liban będzie od niego wolny, ale samej organizacji nie da się zlikwidować.

W sprawie Iranu można zabiegać o mniej zły układ niż ten wstępny z czerwca. Bo z naszej perspektywy on był fatalny. Gdyby go wdrożono, to lepiej byłoby całej tej wojny nie zaczynać.

Uważam, że to, co może zrobić Izrael, to skupić się na irańskim programie nuklearnym. Nie na rakietach, nie na finansowaniu przezeń bojówek, lecz na wyprowadzeniu z Iranu 445 kilogramów wzbogaconego uranu. To samo w sobie, choć nie idealne, byłoby wystarczające.

W Gazie Netanjahu sygnalizuje, że chce wznowić wojnę, zmiażdżyć Hamas, zająć całą Strefę. Tylko że to nie on o tym decyduje, tylko Trump, a coś nie widzę, żeby on pozwolił na wznowienie działań bojowych przeciwko Palestyńczykom. Wręcz przeciwnie, przypuszczam, że Amerykanie niebawem będą naciskać na wycofanie się i realne rozmowy o odbudowie.

Dlatego powinniśmy myśleć o rozsądniejszych rozwiązaniach. Na przykład Izrael może wycofać się z Gazy do granicy międzynarodowej przy jednym kluczowym warunku: utrzymaniu kontroli nad korytarzem Filadelfia, czyli granicą między Gazą a Egiptem. Przy czym wszyscy wiedzą, że Hamas nie zniknął. Pozostaje w ukryciu i ciągle dysponuje znaczącą siłą.

Jest niemal pewne, że obecny rząd tego rodzaju decyzji nie podejmie. Koalicja by tego nie przetrwała. Kolejny gabinet będzie musiał zmierzyć się z bardzo bolesnymi wyborami.

Co więc tak właściwie Izrael zyskał po 7 października? Poza zaspokojeniem żądzy zemsty i wymierzenia kary?

– Wiesz, po pierwsze zemsta i kara to na Bliskim Wschodzie bardzo ważne pojęcia. Żadne puste slogany, ale autentycznie istotne elementy polityki w tym regionie. To miało duże znaczenie. Może smutne, ale prawdziwe.

Ale rozumiem, do czego czynisz aluzję. Jednak uważam, że pomimo wszystkiego, co powiedziałem wcześniej, to strategicznie sytuacja militarna Izraela jest teraz znacznie lepsza. Wszyscy wrogowie zostali znacząco osłabieni. W samej Gazie zginęło około 30 tysięcy członków Hamasu. Cały mózg tej organizacji, który planował i przeprowadzał atak z 7 października, został zlikwidowany. Choć oczywiście doprowadziło to do totalnej destrukcji Strefy. Znałem ją dobrze. Służyłem tam 20 lat temu. Teraz te miejsca są kompletnie nie do poznania.

Idąc dalej, Hezbollah oraz Iran również ponieśli poważne straty. Są bardzo osłabieni, choć nie zostali całkowicie pokonani. Ogólnie rzecz biorąc, bezpośrednie zagrożenia militarne dla Izraela są dziś ograniczone. To jaśniejsza strona bilansu.

Musimy jednak uczciwie przyznać: żadnego wroga nie pokonano całkowicie. Po 7 października deklarowaliśmy, że ich „zmiażdżymy". W rzeczywistości nadal istnieją i dominują na swoich podwórkach w Iranie, Libanie i Gazie. Co więcej, wszyscy mają silną wolę kontynuowania oporu i ciągłej konfrontacji z Izraelem. Wprost wynika to z ich ideologii, która głosi, że bez względu na liczbę ofiar i skalę zniszczeń, dopóki stoimy na nogach, jesteśmy zwycięzcami.

Reasumując – nie nazwałbym tego porażką Izraela ani nie powiedziałbym, że nic nie zyskał. Jednak to oznacza, że strategiczny bilans trzy lata po wybuchu wojny jest skomplikowany. Mógłby być lepszy, gdyby Izrael ponad rok temu zdecydował się zakończyć działania wojenne i szukać politycznych porozumień.

Czytałem jednak wielokrotnie, że Izraelczycy są powszechnie dumni i zadowoleni z kolejnych zwycięstw militarnych. Że chcą kontynuować walkę do zwycięstwa, czymkolwiek by było. To się zmieniło w ostatnich miesiącach?

– Tak, zdecydowanie. Zwłaszcza w toku obecnej wojny z Iranem. Na jej początku było inaczej. Po zabiciu ajatollaha Chameneiego i wysokich dowódców sił zbrojnych reżimu Netanjahu ogłosił, że jesteśmy blisko dziejowego przełomu, wezwał Irańczyków do rewolucji, zapowiadał upadek reżimu szyickiego, a w konsekwencji wielką zmianę całego Bli-

eprasa.pl af6903b910

skiego Wschodu. Nastrój był pełen optymizmu, wręcz euforii.

Dziś ludzie widzą, że nic z tego się nie zmaterializowało. Iran jest osłabiony, ale trwa. W Gazie nie ma rozstrzygającego zwycięstwa, a to przecież najbardziej znienawidzony wróg ze względu na masakrę 7 października. Widzą też, że w Libanie tkwimy w bagnie. Coraz więcej osób, nie tylko po lewej stronie, ale także wyborców prawicy mówi teraz wprost: „Dość. Nie chcemy już słuchać bzdur o totalnym zwycięstwie". Domagają się szczerości: „Powiedzcie nam, co da się osiągnąć, a czego nie. Nie sprzedawajcie nam marzeń o nowym Bliskim Wschodzie bez wrogów, o jakimś ziemskim raju".

Jednak czy Netanjahu i jego skomplikowana koalicja potrafią szczerze powiedzieć, że nie wyszło, tak jak miało wyjść?

– Absolutnie nie. Mimo że sondaże pokazują, że coraz więcej wyborców prawicy jest sceptycznych i sfrustrowanych. Jeśli ktoś nie należy do najbardziej zagorzałego rdzenia elektoratu tego rządu, to nie wierzy już w te opowieści. Pomimo tego Netanjahu nadal przekonuje lojalnych zwolenników, że odnieśliśmy wielkie zwycięstwo w Iranie, że teraz „zmiażdżymy Erdogana"... Ale to odklejone od rzeczywistości.

Zaraz, zaraz. Turcja? On chciałby wszczynać otwarty konflikt z Turcją? Teraz?

– Ano tak. Jakkolwiek może się to wydawać zdumiewające. Oczywiście Turcja nie jest sojusznikiem Izraela. Erdogan nie popiera syjonizmu. Mamy często spory. Jednak nie jest wrogiem i realnie nie dąży do konfliktu. Netanjahu nakręca jednak narrację, że Turcja to nowy Iran. To pokazuje, że przed wyborami rozpaczliwie szuka sobie nowych wrogów. On nie potrafi już funkcjonować bez konfliktu. Ponieważ fronty z Iranem, Libanem i Gazą pozostają aktywne, ale nie przynoszą już zwycięstw, to szuka kolejnego.

Tego nie da się nazwać inaczej niż szaleństwem. Mamy ambasadę w Ankarze. Wszystkie loty z Izraela na wschód przelatują nad Turcją. Ropa z Azerbejdżanu płynie do nas przez Turcję. Trzeba być naprawdę szalonym, żeby marzyć o konflikcie z Turkami, gdy mamy już otwarte trzy inne fronty.

To co się stanie, jeśli obóz Netanjahu utrzyma władzę po wyborach? Należy się spodziewać kolejnej wojny? Co to będzie oznaczać dla Izraela?

– To byłaby bardzo zła wiadomość. Netanjahu nabierze pewności siebie i chętniej podejmie kolejne niebezpieczne przygody. Dziś bardzo chce wznowić działania bojowe w Gazie i w Iranie, ale waha się, bo boi się Trumpa i nie chce z nim konfliktu. Jednak jeśli poczuje się całkiem bezpiecznie w polityce wewnętrznej, to jego kalkulacja może się zmienić.

Pierwszym poważnym skutkiem będzie jednak ucieczka Izraelczyków z kraju. Wielu, zwłaszcza przedstawicieli tak zwanych elit biznesowych i intelektualnych, najpewniej uzna, że nie ma już dla nich przyszłości w tym kraju. Rozmawiam z przyjaciółmi, rodziną, kolegami. To ludzie biznesu, naukowcy, akademicy, siła napędowa izraelskiego społeczeństwa. Mówią, że kolejne cztery lata w dotychczasowym stylu, z dokonującą się fundamentalną zmianą tożsamości i polityki państwa, będą nie do zniesienia. Nie chcą żyć w kraju coraz mniej wolnym i demokratycznym, a coraz bardziej radykalnym i religijnym, który przekazuje ogromne zasoby i władzę radykałom oraz ekstremistom, a dla reszty obywateli ma obowiązki i podatki.

Do tego nie chcą znosić rosnącej presji zewnętrznej na Izrael. Dziś wielu ludzi na Zachodzie mówi o Izraelu jak o nowej RPA ery apartheidu. Jest realne, że możemy stać się państwem-pariasem: odizolowanym, objętym sankcjami, karanym, odpychanym.

Czy Izrael mógłby przetrwać w dłuższej perspektywie sam? Jak ta przywołana RPA? Dotychczasowe przetrwanie i sukces zawdzięcza w bardzo dużej mierze współpracy z Zachodem, a zwłaszcza jego sympatii czy poczuciu moralnego zobowiązania.

– Nie, nie mógłby. Nie we współczesnym świecie. Przy czym wszystko zależy tak naprawdę od USA.

Choć jeśli słuchać wyłącznie rządowej retoryki, to da się. Netanjahu nazwał już nawet Izrael „nową Spartą". Jego religijno-syjonistyczni partnerzy powołują się na fragment Tory opisujący Izrael jako wyjątkowy, odizolowany naród, który nie musi oglądać się na resztę świata. To postawa głupia i niebezpieczna. Może sprawdzała się trzy tysiące lat temu, za króla Dawida czy Salomona. Dziś jesteśmy całkowicie zależni od Stanów Zjednoczonych. Oczywiście Netanjahu mówi o „samowystarczalności zbrojeniowej" i że Izrael nie będzie już potrzebował amerykańskiej

Zemsta i kara to na Bliskim Wschodzie bardzo ważne pojęcia. Żadne puste slogany, ale autentycznie istotne elementy polityki w tym regionie

broni, bo wytworzymy wszystko sami, ale to czysta fantazja. W XXI wieku jesteśmy wpięci w globalny system. Jeśli świat powie „nie" Izraelowi, to mamy poważny problem.

Niestety wielu ludzi w rządzie woli fantazje i biblijne wizje. To dlatego coraz więcej Izraelczyków jest tak bardzo zaniepokojonych.

Kiedy rozmawiam z arabskimi kolegami w Izraelu i poza nim, to mówią mi dwie rzeczy. Po pierwsze, kiedyś sądzili, że Żydzi to mądry naród. Dziś nie są tego tacy pewni. Po drugie, przez dekady Izrael szczycił się, że jest „willą w dżungli". Tak to nazywaliśmy. Spokojnym, uporządkowanym domem w środku chaotycznego Bliskiego Wschodu pełnego przewrotów i wojen. Dziś ci koledzy śmieją się i mówią: „Dołączyliście do naszego klubu republik bananowych. Jesteście tacy jak my".

Jak do tego doszło? W historii Izraela jest pełno pragmatycznych przywódców stawiających przetrwanie państwa i narodu na absolutnie pierwszym miejscu. Ben Gurion, Golda Meir, Ariel Szaron... Możemy mieć różne opinie co do tego, jakie narzędzia stosowali do osiągnięcia tego celu, ale jest niewątpliwe, że potrafili być raz brutalni, raz elastyczni, zaprzeczać nawet sami sobie – i go osiągnęli.

– Chciałbym odpowiedzieć szlagwortem, że „to skomplikowane", ale bliżej prawdy jest „to szalone".

Izrael był zawsze zrównoważony w swojej strategii. Wiedzieliśmy, kiedy zbliżamy się do groźnej przepaści i decydowaliśmy, by do niej nie skakać. Rozumieliśmy, że jesteśmy silni, ale też, że ta siła ma granice. Dziś mamy u sterów bez mała wariatów. Kiedy patrzysz na wielu ministrów i posłów, głównie z prawej strony, to widać po prostu szaleństwo. Mówią o czystych fantazjach, na przykład o „oczyszczeniu" Gazy z Palestyńczyków i zmienieniu jej w śródziemnomorską Riwierę.

To był swego czasu pomysł Trumpa, ale szybko o nim zapomniał. Oni wciąż jednak traktują to serio. Jeśli zapytać: „A co z dwoma milionami Palestyńczyków? Kto otworzy przed nimi granice?", odpowiadają: „Coś się znajdzie, Somaliland, Burundi, Rwanda, Gujana...". To obłęd. A to nie są przypadkowi ludzie z ulicy. Tak mówi minister obrony czy minister spraw zagranicznych.

Netanjahu opowiada teraz o chrześcijańskich wioskach w Libanie, które rzekomo chcą zostać przyłączone do Izraela. O czym on plecie? To naprawdę bańka polityki wariatów i fantastów. To nie jest język i to nie są wartości, którym posługiwaliśmy się kiedyś.

Czy tę zmianę w izraelskim społeczeństwie i polityce spowodowało coś wyjątkowego, specyficznego dla Izraela? Bo w sumie podobne tendencje widzimy w USA i Europie Zachodniej, gdzie debata polityczna staje się wyścigiem populizmu, oderwanych od rzeczywistości cudownych recept na wszelkie problemy i podążaniem – z premedytacją – ku idiotokracji.

– Jako historyk zawsze patrzę na relację między liderem a zbiorowością. W naszym przypadku oczywiście przyczyn jest wiele i sytuacja jest złożona, ale Netanjahu odegrał tu ogromną rolę. Największą. Nie działa sam i nie jest wyłącznym sprawcą, ale to człowiek o ogromnym wpływie na współczesnym Izrael. To on uruchomił wiele negatywnych procesów. Otworzył naszą puszkę Pandory: przyzwolił na przemoc skrajnej prawicy i przemoc na Zachodnim Brzegu, wzmaga wrogość między obywatelami świeckimi a religijnymi, między charedim a resztą... To wszystko oczywiście było już wcześniej, ale jednak państwo trzymało to pod przykrywką. Kontrolowało, starało się te pęknięcia jakoś scalać. Netanjahu zrobił coś wręcz odwrotnego. Te pęknięcia zaczął pogłębiać.

Teraz, nawet gdyby w październiku doszło do zmiany władzy, bardzo trudno będzie wrócić do tego, co było. Nie można wejść dwa razy do tej samej rzeki. Nie jesteśmy już w tym samym miejscu. Nawet jeśli nowy rząd będzie chciał zatrzymać wojnę w Gazie, wycofać się z Libanu, zlikwidować część nowych osiedli na Zachodnim Brzegu, to będzie trudne. Takie kroki wywołają gwałtowny konflikt wewnątrz Izraela.

Mam nadzieję, że się mylę, ale przed nami bardzo trudne czasy. ●

REKLAMA
Kraj/34447240

1RP

eprasa.pl af6903b910

FOT. MARCIN WOJCIECHOWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

• Wernisaż wystawy „Christian Dior i Ikony Paryskiej Mody z kolekcji Adama Lei" w Muzeum Włókiennictwa w Łodzi, 2018 r.

Z **ADAMEM LEJĄ**
ROZMAWIA
WOJCIECH SZOT

Jak upolować modę

„Elsa Schiaparelli zaprojektowała specjalny kombinezon, który kobieta mogła szybko założyć i zejść do piwnicy, gdy usłyszała alarm czy nalot". Co znajdziemy w kolekcji największego kolekcjonera mody w Polsce?

Skąd pomysł na kolekcjonowanie mody?
– Nie planowałem tego. Gdy skończyłem historię sztuki, w 1992 roku założyłem galerię specjalizującą się w biżuterii polskich projektantów. Po dziesięciu latach postanowiłem trochę zmienić działalność. Zacząłem prowadzić galerię-antykwariat i kolekcjonować rzemiosło artystyczne w stylu art déco, czyli przedmioty z lat 20. i 30. XX wieku. Zawsze interesował mnie ten okres, a do tego polskie muzea zaczęły tworzyć własne kolekcje art déco. Pomagałem im w tym.

Klienci, od których kupowałem obiekty, czasem chcieli sprzedać torebkę czy kapelusz. Gdy zapytałem w muzeach, z którymi współpracowałem, czy byliby zainteresowani kolekcjonowaniem mody, odzew był entuzjastyczny.

Czyli pana klientami były głównie instytucje publiczne?
– Prywatnych kolekcjonerów mody praktycznie wtedy nie było. Nawet dzisiaj zainteresowanie nie jest duże.

Mówi pan, że kolekcjonuje modę. Czyli nie tylko ubrania?
– Bardzo ważnym elementem mody są akcesoria. Jeśli mamy suknię, to do niej były jakieś buty, kapelusze, torebki. Była sztuczna biżuteria, były rękawiczki, wachlarze i tak dalej.

Po okresie kolekcjonowania mody z okresu art déco przyszedł czas na rozszerzenie działalności. Zacząłem jeździć na pokazy mody do Paryża, zaglądać do tamtejszych muzeów, nie tylko tych poświęconych wyłącznie modzie. W efekcie moja kolekcja zaczęła się rozchodzić w dwa kierunki: mody dawnej, XIX-wiecznej i tej najnowszej.

Gdzie pan kupuje?
– Wszędzie. Na targach staroci, w antykwariatach, choć niekoniecznie w Polsce. Warszawa została zniszczona podczas wojny, niewiele takich przedmiotów przetrwało. Przez jakiś czas można było znaleźć ciekawą modę w Krakowie, ale to już minęło.

Trzeba pamiętać, że czasy powojenne w Polsce były bardzo ciężkie, więc większość ubrań, które przetrwały wojnę, była przerabiana. Co innego na zachodzie Europy. Tam można buszować w wyspecjalizowanych sklepach. Ale największą zmianę wprowadził internet. Nie trzeba się ruszać z domu, żeby kupić modę z całego świata.

Są też oczywiście aukcje słynnych domów aukcyjnych jak Chistie's czy Sotheby's. Ceny nie są niskie, ale można znaleźć starannie wyselekcjonowane najlepsze egzemplarze. Kolekcjoner jest kimś w rodzaju bezkrwawego myśliwego. Poluje. Ponieważ nie dysponuję takim budżetem jak niektórzy zachodni kolekcjonerzy, muszę być ostrożniejszy i po prostu sprytniejszy, szukam okazji. Czasem się udaje, czasem nie. Satysfakcję dają nie tylko zakupy. Gdy coś, na co polowałem, kupi dobre muzeum, to się z tego cieszę. Znaczy, że miałem oko.

Ile przedmiotów liczy pana kolekcja?
– Ponad 5 tysięcy eksponatów.

Co decyduje o zakupie nowego?
– Po pierwsze, szukam czegoś, czego jeszcze nie mam. Po drugie, ważne, żeby było zaprojektowane przez znanego projektanta. To dotyczy zwłaszcza mody powojennej. Sprzed wojny mamy więcej anonimowych projektów, dlatego tym bardziej znane przedwojenne nazwiska są w cenie.

Zwracam uwagę na to, żeby rzecz, którą chcę kupić, była w dobrym stanie. Konserwacja jest bardzo trudna i kosztowna, nie zawsze możliwa. Gdy pokazujemy obiekty na wystawach czy pokazach, publiczność oczekuje, że będą w idealnym stanie. Czasem wypożyczającym muszę tłumaczyć, że właściwie to niemożliwe. Większość z tych ubrań była kiedyś noszona. I różne były ich koleje losu.

Bywało tak, że świetna suknia od świetnego projektanta została założona tylko raz. Ale potem została przekazana komuś, kto o nią nie dbał czy przerobił na swoje potrzeby. Staram się nie kupować rzeczy, którym trudno przywrócić pierwotny charakter. Liczy się to, żeby wyglądały jak od projektanta.

Długo podejmuje pan decyzje?
– Czasem to są minuty. Gdy na aukcji nie uda mi się kupić tego, na co się nastawiłem, muszę szybko skalkulować, co mnie jeszcze interesuje, jakie mam fundusze, i podjąć decyzję.

Czy rzeczy, które pan kupuje, muszą się panu podobać?
– Tak, zawsze kieruję się też swoim gustem.

A co się panu podoba?
– Staram się nie kupować czarnych rzeczy, bo one się źle fotografują i przeważnie fatalnie wyglądają na wystawie, choć mam sporo takich rzeczy. Gdy dysponuje się ograniczonym budżetem, nie zawsze można wybrzydzać.

Lubię, jak coś jest nietypowo wykonane, zwracam też uwagę na detale. Wiadomo, że spektakularne, widowiskowe rzeczy cieszą bardziej, ale na wystawach widzowie doceniają też bardziej minimalistyczne projekty, które przyciągają wzrok precyzją detalu. Na przykład bogate, ręcznie wykonane hafty. Ręczna robota wyróżnia szczególnie projekty haute couture. Haftowane koralikami, blaszkami, strasami suknie są unikatowe.

Liczy się to, że dana rzecz była pokazywana na wybiegu?
– Oczywiście. To sama przyjemność zobaczyć, jak rzecz, którą mam w domu, „idzie" w pokazie. Mam w kolekcji buty zaprojektowane przez Johna Galliano z kolekcji egipskiej dla Diora. Na nagraniu z pokazu jest nawet zbliżenie na nie. To jedyny taki obiekt. Nigdy nie zostały powtórzone.

Na ile ważna jest historia ludzi, do których należały te przedmioty?
– Byłaby niezwykle ważna, gdyby nie to, że w tej chwili prawie niemożliwe jest zdobycie takich obiektów. Gdy kupujemy w internecie czy butikach specjalizujących się w dawnych ubraniach, niemal nigdy nie mamy pewności, czy dany przedmiot na pewno należał do oso-

eprasa.pl af6903b910

by, której jest przypisywany. Gdy pewność mamy, takie przedmioty najczęściej trafiają na aukcje i osiągają szalone ceny.

Byłem na aukcji w paryskim Christie's, na której Marisa Berenson sprzedawała przedmioty należące do jej babci, słynnej projektantki mody Elsy Schiaparelli. To była szalona licytacja, a przebicia, czyli różnice między ceną wywoławczą, sięgały kilkuset procent. Za bolero ze słomkowym kapeluszem z 1938 roku oczekiwano ceny maksymalnie 5 tysięcy euro, a kwota wyniosła 32,5 tysiąca euro.

Kupują tylko kolekcjonerzy, galerie i muzea?
– Byłem na aukcji projektów Yves'a Saint Laurenta z garderoby Catherine Deneuve, na której udało mi się kupić kilka obiektów. Po aukcji można odebrać przedmioty osobiście. Gdy poszedłem po moje, spotkałem dwie Japonki, które odbierały wylicytowane przez siebie ubrania. Zagadnąłem, co kolekcjonują, ale spojrzały się na mnie zdziwione. „My będziemy to do pracy nosić" – usłyszałem.

Zatem bywa różnie. Wraca moda na ubrania vintage, dla bardzo zamożnych nie jest zatem problemem wydanie kilku tysięcy euro na aukcji. Co ciekawe, to wciąż mniej, niż kosztują nowe ubrania od projektantów, a przeważnie trafia się coś naprawdę unikatowego.

Moda na vintage niesie za sobą problemy. W 2022 roku Kim Kardashian na galę MET założyła sukienkę Marilyn Monroe...
– I był skandal. Zrozumiały. Założyła coś, co jest po prostu bezcenne. Żadne szanujące się muzeum nie wypożyczyłoby takiego stroju. Przecież to są niezwykle delikatne rzeczy. Każdy człowiek się poci, nawet Kim Kardashian. I rusza.

Akurat Kardashian ledwo się poruszała w tej sukni.
– Narzuciła na siebie futerko, żeby nie było widać, że sukienka jest niedopięta. Całość była kuriozalna, ale w jakiś sposób rzeczywiście pokazywała, że najbogatsi mogą dzisiaj niemal wszystko.

Pańskie obiekty można założyć?
– Czasem, ale bardzo rzadko, wypożyczam je do filmów czy na pokazy. I za każdym razem drżę o nie. Z jednej strony fascynujące jest zobaczyć, jak te ubrania leżą na żywym człowieku. Ale większość z tego, co posiadam w kolekcji, to obiekty o wartości muzealnej. Szkoda, żeby się zniszczyły. Chętniej zgadzam się na wypożyczenia do sesji zdjęciowych w kontrolowanych warunkach.

Rozmawialiśmy o haute couture, a co z modą bardziej masową? Zbiera pan?
– Zdecydowanie, zwłaszcza jeśli chodzi o modę przedwojenną. To często ubrania bez metki, które mogły, ale nie musiały pochodzić ze znanych domów mody. Wtedy haute couture była niezwykle kosztowna i myślę, że mogło sobie na nią pozwolić jeszcze mniej osób niż dzisiaj. Natomiast ubrań-kopii czy inspirowanych haute couture jest sporo. W międzywojniu domy mody sprzedawały nawet tzw. patrony, czyli formy pozwalające na powtórzenie kreacji pokazywanych w żurnalach czy na wybiegach. Było trochę inne myślenie.

Nie kolekcjonuje pan mody męskiej. Dlaczego?
– Głównie dlatego, że moda męska uległa dużo mniejszym przemianom. Jest mniej spektakularna, bywa nudniejsza. Kobiety często nie mogły sobie pozwolić na to, by dwa razy pokazać się w tej samej kreacji. W tym samym czasie mężczyzna zakładał po raz dziesiąty frak i nikt mu tego nie wyrzucał. Mam kilka eksponatów, ale to na pewno nie jest kolekcja. Zawsze się też boję, że wtedy już miałbym pokusę zakładania tych ubrań.

Nie było takiej pokusy z damską modą?

FOT. ROMAN BOSIACKI (3), DAWID ZUCHOWICZ / AGENCJA WYBORCZA.PL

• **Eksponaty z kolekcji Adama Lei na wystawie „Od princeski do New Look" w Muzeum Okręgowym w Bydgoszczy w 2021 r.**

– Nie. To są rzeczy tak bardzo niepasujące do mojego charakteru, że nigdy się nie pojawiła.

Co było największym przełomem w modzie damskiej XX wieku?
– Pierwsza wojna światowa. Gdy mężczyźni poszli na front, wiele kobiet musiało zająć ich miejsca w fabrykach. Gorsety, które krępowały ich ruchy, zostały odrzucone. Po wojnie kobiety niechętnie wracały do tego elementu garderoby i moda lat 20. to moment pojawienia się dużo luźniejszych ubrań. Modne były proste suknie, koszulki czy koszule. Ceniono wygodę i sportowy wygląd. Ścinano włosy. Długie włosy, które dotąd były chlubą kobiet, przestały być modne. Wykształcił się typ chłopczycy. Rozwój mody zahamował kryzys gospodarczy przełomu lat 20. i 30.

Po II wojnie światowej gorset wrócił. Pierwszym, który po niego sięgnął, był Christian Dior. Jego kolekcja New Look była bardzo krytykowana. Czas był powojenny, wszędzie panowała reglamentacja, a Dior pokazał stroje uszyte z olbrzymiej ilości tkaniny. I jeszcze wrócił do gorsetu. Nie wszystkim się to podobało, ale niezależnie od protestów to właśnie Dior wyznaczył drogę modzie drugiej połowy XX wieku. Można by chyba opowiedzieć historię mody XX wieku właśnie przez gorset, który po wojnie przestał być bielizną i stał się widocznym elementem stroju. Najsłynniejszym jest chyba ten zaprojektowany przez Jeana-Paula Gaultiera dla Madonny.

A jak z akcesoriami? Torebka?
– Tu przemiana jest olbrzymia i cały czas trwa. Zamożna kobieta z XIX wieku niemal nie potrzebowała torby. W końcu rachunki regulował mąż, nie nosiło się też kosmetyków. W latach 20. XX wieku modne były kopertówki lub malutkie kompakty, w których mieściło się kilka kosmetyków. Torba zaczęła rosnąć w czasie II wojny światowej. W momencie nalotu trzeba było się w coś spakować. Francuscy projektanci zaprojektowali nawet specjalne torebki, w której można było schować maskę przeciwgazową.

Elsa Schiaparelli stworzyła specjalny kombinezon, który kobieta mogła szybko założyć i zejść do piwnicy, gdy usłyszała alarm przeciwlotniczy. To się może dziś wydawać absurdem, ale moda reagowała na wojnę.

Wracając do torebek, po wojnie ich rozmiar rośnie. Dziś kobiety noszą duże torby, bo muszą zmieścić w nich kosmetyki, laptop, portfel, telefon komórkowy... Tu też dochodzimy do absurdów. Czasami ze zgrozą patrzę w teatrze na panie przepychające się z wielkimi torbami.

Polską modę pan kolekcjonuje?
– Nie. Mam jedną suknię od Gosi Baczyńskiej, którą bardzo cenię. Lubię jej projekty, bo ona rzeczywiście tworzy haute couture.

Zastanawiałem się, czy dołączyć do kolekcji polskich projektantów, ale uprzedziły mnie polskie muzea, które dość szybko zaczęły budować kolekcje mody najnowszej. Bardzo mnie to cieszy, nie chcę z nimi konkurować.

Jednocześnie wciąż nie mamy muzeum poświęconego wyłącznie modzie.
– Centralne Muzeum Włókiennictwa w Łodzi posiada sporą kolekcję, ale oni patrzą na modę z perspektywy tkaniny. I to jest zupełnie inna opowieść. Muzea w Krakowie, Poznaniu czy Wrocławiu mają coraz lepsze kolekcje modowe, ale rzeczywiście nie traktują jej jako czegoś osobnego, co można pokazać zwiedzającym. A dzisiaj moda przyciąga tłumy. Młody widz, dla którego wystawa rzeźb czy malarstwa może być niezrozumiała, na wystawie mody odnajdzie się doskonale.

Nie ma co ukrywać – moda jest łatwa w odbiorze. Zachodnie muzea już dawno to dostrzegły. Przełomem była wystawa „Louvre Couture" otwarta w styczniu 2025 roku. Oto najważniejsze muzeum na świecie po raz pierwszy w historii pokazało modę. Oczywiście tuż obok jest Musée des Arts Décoratifs z całym działem poświęconym modzie, ale wystawa w Luwrze na pewno sprawiła, że moda zacznie na stałe być obecna w muzeach.

W Polsce ten proces dopiero się zaczyna.

Ma pan ulubioną rzecz w kolekcji?
– Nie. I to nie jest kokieteria ani autoreklama, że wszystko jest takie wspaniałe. Naprawdę kocham wszystkie te rzeczy.

Jesteśmy w pańskim antykwariacie przy Krakowskim Przedmieściu w Warszawie. Nie ma tu ubrań, są za to przedmioty, z których większość ma już pewnie ze sto lat. Po co ludzie tu przychodzą?
– Żeby odetchnąć inną atmosferą niż ta za oknem. Poczuć magię przeszłości. I kupić coś, co ma historię.

Urządzić mieszkanie?
– Nie polecam urządzać całego mieszkania w tym stylu, nie chodzi przecież o to, żebyśmy mieszkali w antykwariacie. Ale polecam wybrać coś, co sprawi, że nasz dom będzie miał to coś, co czasem nazywamy duszą. Takie przedmioty nadają miejscu indywidualność, wyróżniają je. Sprawiają, że zyskujemy połączenie z historią. To nie musi być nasza historia, ale możemy się w niej odnaleźć.

W modzie są raczej lata 60., 70. Szkło czy design sprzed pięciu dekad potrafią osiągać wysokie ceny na aukcjach i wyspecjalizowanych sklepach.
– Racja, ale to nie są rzeczy, które mnie interesują. Może dlatego, że wciąż pamiętam je z rodzinnego domu. Gdy się mieszkało wśród tych przedmiotów, trudno zrozumieć ich magię. Jest też coś jeszcze. To były obiekty przeważnie produkowane masowo. Ich wysokie ceny dzisiaj niekoniecznie utrzymają się w kolejnych latach. Na rynku jest ich sporo. Wydaje mi się, że ich ceny są często nieadekwatne, nakręcone przez modę. A przedmioty sprzed wojny są rzadkością. Ich masowość była też nieporównywalnie skromniejsza od tej, z którą mamy do czynienia w przypadku designu z PRL.

Mody się zmieniają.
– Art déco szczególnie popularnej było w latach 90., dzisiaj ta moda osłabła, ale wciąż ludzie szukają unikatowych przedmiotów. Dzisiaj popularna jest na przykład biżuteria produkowana przez ORNO – założoną w 1949 roku warszawską spółdzielnię złotników. W latach 80. i 90. XX wieku była uważana za brzydką, czasem nawet ją przetapiano. Obecnie projekty ORNO potrafią osiągać szalone ceny. Podobnie jest z biżuterią Warmetu – kolekcjonerki potrafią słono zapłacić za najciekawsze projekty, choć ich wartość, jeśli wziąć pod uwagę to, z czego są zrobione, jest niska.

Trudno przewidzieć, co stanie się popularne, modne. Figurki ćmielowskie też nie od razu były przecież uważane za kolekcjonerski rarytas, a dzisiaj ich ceny sięgają na aukcjach kilkudziesięciu tysięcy złotych. Popularne obecnie szkła Horbowego pięć lat temu były sprzedawane za bezcen. Dawne rzemiosło może już nigdy nie stanie się masowo popularne, ale nie podlega też zmianom mody i tak silnej fluktuacji cen, choć i tu zdarzają się nagłe mody.

Przykład?
– Platery przedwojennej projektantki Julii Keilowej. To posrebrzane naczynia, które dzisiaj potrafią osiągnąć wyższą cenę niż dobra XIX-wieczna srebrna cukiernica od najlepszego warszawskiego złotnika Karola Malcza. Z jednej strony metal, z drugiej kruszec. Ale finalnie liczą się emocja i opowieść.

A to, czy inwestycja się opłaci?
– Nie lubię słowa „inwestycja". Czasem tłumaczę moim klientom, żeby nie patrzyli, jaką dany przedmiot będzie miał wartość za kilka, kilkanaście lat. Tego się nie da przewidzieć. Warto kupować to, co nam się podoba. I na co możemy sobie pozwolić. Zawsze na pierwszym miejscu powinniśmy stawiać to, czy nam się podoba. Czy sprawia nam przyjemność obcowanie z danym obiektem. Radość powinna być ważniejsza od pytania o to, czy się opłaci. ●

FOT. DAWID ZUCHOWICZ / AGENCJA WYBORCZA.PL

*** Adam Leja**

• historyk sztuki, właściciel Galerii 32 i jeden z najważniejszych polskich kolekcjonerów mody. Ma największą w Polsce kolekcję ubrań; na liczący ponad 5 tysięcy eksponatów zbiór składają się: kapelusze, buty, torebki czy suknie wieczorowe. Wypożyczają je muzea i prywatne instytucje.

eprasa.pl af6903b910

Z głębokim smutkiem przyjęliśmy wiadomość
o śmierci naszego Kolegi, Pana Inspektora

Janusza Niedziółki

Główny Inspektor Pracy
oraz pracownicy Państwowej Inspekcji Pracy

składają

Rodzinie i Bliskim

wyrazy najgłębszego współczucia i żalu.

Pan Janusz Niedziółka był Człowiekiem oddanym swojej pracy,
pełnym pasji do działania na rzecz bezpieczeństwa i prawa pracy.
Na zawsze zapamiętamy jego zaangażowanie i profesjonalizm,
a także koleżeńską postawę.

Pozostajemy w ogromnym smutku po tej stracie.

www.nekrologi.wyborcza.pl/34447796

ODESZLI.pl
Dziel się wspomnieniami o bliskich
Wejdź na serwis **odeszli.pl**

GRYFINO

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU USTNYM NIEOGRANICZONYM

Burmistrz Miasta i Gminy Gryfino
informuje,

że w dniu **20 października 2026 r.,** o godzinie **11.00,** w sali nr 34 Urzędu Miasta i Gminy w Gryfinie przy ul. 1 Maja nr 16, przeprowadzony zostanie **I przetarg ustny nieograniczony** na sprzedaż nieruchomości gruntowej położonej w obrębie ewidencyjnym **Wełtyń II** (przy drodze wojewódzkiej nr 120, na odcinku pomiędzy Gryfinem a Wełtyniem), **przeznaczonej pod zabudowę usługową – usługi komercyjne, komunalne z dopuszczeniem lokalizacji funkcji biurowo – administracyjnej i magazynowej (W2.86.02.U).**

- działka nr 96/20 i 97/9 (KW SZ1Y/00043015/7) o łącznej pow. 0,8547 ha
- cena wywoławcza netto 850.000,00 zł
- wadium – 85.000,00 zł

Pełna treść ogłoszenia o przetargu, wywieszona została na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta i Gminy w Gryfinie oraz zamieszczona na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej (www.bip.gryfino.pl). Szczegółowe informacje dotyczące nieruchomości będącej przedmiotem przetargu uzyskać można w Wydziale Działalności Gospodarczej, Rolnictwa i Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miasta i Gminy w Gryfinie, ul. Parkowa nr 3 (II piętro w budynku Banku Pekao S.A) lub telefonicznie pod numerem 91 416 20 11 wew. 402.

Kraj/34447763

KONKURS NA STANOWISKO PREZESA ZARZĄDU.

Rada Nadzorcza Spółdzielni Mieszkaniowej „Kolonia Kasprzaka"
ogłasza konkurs na stanowisko

Prezesa Zarządu

Ofertę można składać osobiście w sekretariacie Spółdzielni do 25.08.2026r. do godz. 12.00 lub wysłać pocztą (decyduje data wpływu do Spółdzielni).
Adres: Spółdzielnia Mieszkaniowa „Kolonia Kasprzaka", ul. M. Kasprzaka 7 U16, 01-211 Warszawa,
z dopiskiem – „Postępowanie konkursowe na stanowisko Prezesa Zarządu. Nie otwierać."

WYMAGANIA:

1. umiejętność kierowania zespołem i zarządzania zasobami ludzkimi;
2. komunikatywność, rzetelność i umiejętność podejmowania decyzji;
3. posiadanie pełnej zdolności do czynności prawnych;
4. niekaralność za umyślne przestępstwo w tym przestępstwo skarbowe;
5. brak przeciwwskazań zdrowotnych do pracy na stanowisku kierowniczym;
6. dobra znajomość obsługi komputera.

To oferujemy:

1. Umowę o pracę na okres próbny 3 miesiące, następnie na czas nieokreślony – wymiar etatu jest elastyczny i podlega indywidualnemu uzgodnieniu z kandydatem.
2. Wynagrodzenie miesięczne brutto 9 000 – 16 000 zł,
3. Premia kwartalna do 20% wynagrodzenia miesięcznego
4. Nagroda roczna do 50% wynagrodzenia miesięcznego po uzyskaniu absolutorium.

Spółdzielnia Mieszkaniowa „Kolonia Kasprzaka" znajduje się w Warszawie na Woli, obejmuje 11 budynków.

OFERTA ZŁOŻONA PRZEZ KANDYDATA W KONKURSIE POWINNA ZAWIERAĆ:

1. list motywacyjny;
2. życiorys (CV) wraz z informacją o sposobie kontaktowania kandydata (adres, telefon kontaktowy, adres poczty e-mail);
3. Pisemną zgodę na przetwarzanie danych osobowych dla potrzeb konkursu zgodnie z ustawą z dnia 10.05.2018 r. o ochronie danych osobowych i Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27.04.2016 r.
4. dokumenty potwierdzające informacje zawarte w CV w tym:

a) dokument potwierdzający wykształcenie kandydata,
b) dokumenty potwierdzające przebieg i ocenę pracy zawodowej,
c) aktualne oświadczenie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do zajmowania stanowiska,
d) zakres oczekiwań finansowych kandydata /brutto/,
e) kandydat biorący udział w konkursie, o ile uzna to za właściwe, może na potrzeby prowadzonego postępowania konkursowego, przedłożyć inne dokumenty, w tym również dokumenty zawierające informacje wrażliwe, pod warunkiem wyrażenia przez siebie pisemnej zgody na przetwarzanie tych dokumentów, w rozumieniu właściwych przepisów RODO, na potrzeby postępowania konkursowego,

Ponadto oferta powinna zawierać oświadczenia o:

1) korzystaniu z pełni praw publicznych;
2) posiadaniu pełnej zdolności do czynności prawnych;
3) niepodleganiu określonym w przepisach prawa ograniczeniom lub zakazom wykonywania funkcji Prezesa Zarządu lub Członka Zarządu Spółdzielni;
4) zapoznaniu się z Regulaminem przeprowadzenia konkursu na kandydata na stanowisko Prezesa i jego akceptacji;
5) oświadczenia o nieprowadzeniu przez kandydata działalności konkurencyjnej wobec Spółdzielni, stosownie do art. 56 § 3 ustawy z dnia 16 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze;
6) oświadczenie czy kandydat wyraża zgodę na pozostawienie jego dokumentacji na wypadek powtórzenia konkursu na okres nie dłuższy niż 1 rok;
7) gotowości podjęcia pracy w terminie 30 dni od daty pozytywnego rozstrzygnięcia konkursu;
8) oświadczenie o niepozostawaniu z członkami Rady Nadzorczej i Zarządu w związku małżeńskim albo w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej i drugim stopniu linii bocznej zgodnie z art. 57 ustawy z dnia 16 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze.

Spółdzielnia zastrzega sobie możliwość swobodnego wyboru kandydata oraz możliwość zakończenia postępowania konkursowego w każdym czasie bez podania przyczyny.

Kraj/34447861

ArcelorMittal Poland Spółka Akcyjna

Aleja J. Piłsudskiego 92, 41-308 Dąbrowa Górnicza

zaprasza do składania ofert na zakup składników majątku znajdujących się na terenie wyłączonego z produkcji zakładu koksowniczego, zlokalizowanego w ArcelorMittal Poland S.A. Oddział w Krakowie, ul. T. Sendzimira 1, 31-752 Kraków. Majątek obejmuje wyłączone z użytkowania wyposażenie technologiczne stacji pomp stanowiącej element układu chłodzenia wielkiego pieca. Szczegółowe informacje na temat składników majątku można uzyskać pod nr telefonu +48 795 437 067 oraz na stronie internetowej: https://poland.arcelormittal.com/media/nieruchomosci-i-uplynnienia/ pod pozycją: *„Składniki majątku ZKK Kraków".*

Cena wywoławcza: **85 000,00 zł netto**
Do ceny sprzedaży należy doliczyć należny podatek VAT 23%.

Termin składania ofert: **31.08.2026 roku** pod adresem: ArcelorMittal Poland S.A., Biuro Środowiska, Produktów ubocznych i Zarządzania Majątkiem, 41-308 Dąbrowa Górnicza, Aleja J. Piłsudskiego 92.

Zamieszczone na stronie internetowej dokumenty są integralną częścią niniejszego zaproszenia do składania ofert.

Kraj/34447820

OBWIESZCZENIE

Stosownie do wymogów art. 49 ustawy z 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego* (Dz.U.2025.1691) oraz art. 12 ust. 4 pkt 1), w związku art. 15 ust. 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. *o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu* (Dz.U.2025.1222)

WOJEWODA MAŁOPOLSKI

zawiadamia o wniesieniu odwołania od decyzji NR 4/BS/2026 znak: WIII.7840.30.1.2026.MB, z 26 czerwca 2026 r., zatwierdzającej projekt zagospodarowania terenu i projekt architektoniczno-budowlany i udzielającej pozwolenia na budowę inwestycji pn.: **Budowa gazociągu ś/c PE DN 250, DN 225, DN 180 na odcinku od miejscowości Chełmek ul. Piastowska, Krakowska do Libiąża (okolice skrzyżowania ul. Słowackiego i Wańkowicza) z wykorzystaniem tzw. Specustawy terminalowej – PSGKR. ZZSP.902.487.22.**

Odwołanie wraz z aktami sprawy, w tym ww. decyzją Wojewody Małopolskiego zostały przesłane w celu rozpatrzenia do Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego.

Obwieszczenie w niniejszej sprawie podlega publikacji:
– na tablicy ogłoszeń, na stronie internetowej oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie,
– na tablicy ogłoszeń, na stronie internetowej oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Chełmek i Urzędu Miasta Libiąż, *właściwych ze względu na lokalizację inwestycji towarzyszącej i*nwestycjom w zakresie terminalu,
– w prasie o zasięgu ogólnopolskim,

Właścicielom i użytkownikom wieczystym nieruchomości objętych decyzją, zawiadomienie o wniesieniu odwołania od decyzji wysyła się na adres określony w katastrze nieruchomości ze skutkiem doręczenia.

Kraj/34447710

OBWIESZCZENIE
o wniesieniu odwołania od decyzji

Na podstawie art. 131 oraz art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego* (Dz.U.2025.1691) oraz art. 12 ust. 4 pkt 1 w związku art. 15 ust. 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. *o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu* (Dz.U.2025.1222 tekst jednolity),

WOJEWODA MAŁOPOLSKI

zawiadamia, że zostało wniesione odwołanie od decyzji Wojewody Małopolskiego Nr 5/BS/2026 znak: WI-II.7840.30.2.2026.BK z 07.07.2026 r. o zatwierdzeniu projektu zagospodarowania terenu i udzieleniu pozwolenia na budowę inwestycji towarzyszącej inwestycji w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu pn.: **Budowa gazociągu w/c DN500 MOP 5,5 MPa wraz z infrastrukturą towarzyszącą w ramach zadania Gazociągi relacji Oświęcim-Zelczyna DN500 PN 6,3 MPa odcinek: przekładka Kossowa etap I - Ryczów - wykonanie dokumentacji projektowej. Dane nieruchomości** (miejsce wykonywania robót budowlanych) *– zgodnie z treścią ww. decyzji.*

Odwołanie wraz z aktami sprawy, w tym ww. decyzją Wojewody Małopolskiego zostały przesłane w celu rozpatrzenia do Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego.

Obwieszczenie podlega publikacji (art. 12 ust. 1 i 1a w związku z art. 12 ust. 4 pkt 1 oraz art. 15 ust. 4 ustawy *o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu*):
– na tablicach ogłoszeń Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie, na stronie internetowej urzędu wojewódzkiego,
– w Biuletynie Informacji Publicznej Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie,
– na tablicy ogłoszeń, na stronie internetowej oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Spytkowice;
– w prasie o zasięgu ogólnopolskim.

Właścicielom i użytkownikom wieczystym nieruchomości obj**ętych decyzją, zawiadomienie o** wniesieniu odwołania od decyzji wysyła się na adres określony w katastrze nieruchomości ze skutkiem doręczenia.

Kraj/34447711

Warszawa, dnia 14.08.2026 r.

S.M. SŁUŻEWIEC
02-695 WARSZAWA, ul. BEŁDAN 2
tel.22 843 68 51., fax 22 843 64 16
E mail: sekretariat@smsluzewiec.pl

OGŁASZA ROZPOCZĘCIE POSTĘPOWANIA PRZETARGOWEGO nr 7/2026

„Dostosowanie budynku mieszkalnego wielorodzinnego do wymogów ochrony przeciwpożarowej – montaż grawitacyjnego systemu oddymiania klatki schodowej w budynku przy ul. Wiartel 8 w Warszawie".

Termin świadczenia przedmiotu zamówienia – zgodnie z podpisaną Umową

Formularz specyfikacji (SIWZ) zawierającej szczegółowe materiały przetargowe można otrzymać drogą e-mail lub w siedzibie Organizatora przetargu: Warszawa, ul. Bełdan 2, pok. 12 (lub Modzelewskiego 15/ biuro administracji), w **dniach od 20.08.2026 r. do 28.08.2026 r.** w godz. pracy biura Spółdzielni, po wpłaceniu kwoty 100,00 zł na konto SM Służewiec nr 28 1020 1169 0000 8302 0011 3696.

Wszelkie zapytania prosimy przesyłać na email: sekretariat@smsluzewiec.pl / przetargi@smsluzewiec.pl, tel. 22 843 68 51 / 881 754 076

Termin związania z ofertą z Organizatorem przetargu – 30 dni.

Od oferentów wymagane jest wniesienie wadium w wysokości 8 000,00 zł w pieniądzu na konto Organizatora przetargu nr 28 1020 1169 0000 8302 0011 3696, najpóźniej w dniu składania ofert.

Składanie ofert w siedzibie Spółdzielni: Warszawa, ul. Bełdan 2 **do dnia 31.08.2026 r. do godz. 09.00**
Otwarcie ofert odbędzie się w siedzibie Spółdzielni: Warszawa, ul. Bełdan 2 **w dniu 31.08.2026 r. godz. 09.30**

Organizator przetargu zastrzega sobie prawo do unieważnienia przetargu bez podania przyczyn.

Kraj/34447873

eprasa.pl af6903b910

Uniwersytet Gdański

UNIWERSYTET GDAŃSKI

ogłasza przetarg (obejmujący negocjacje)
na sprzedaż atrakcyjnie położonej nieruchomości:

w Gdańsku Sobieszewie, przy **ul. Ornitologów 26**,
KW nr GD1G/00069607/9.

W skład nieruchomości wchodzą: działki o numerach 116/1 i nr 114 oraz 115/1 o łącznej powierzchni 15 457m² oraz dwa budynki o powierzchniach użytkowych: 469 m² i 403 m².

Cena wywoławcza wynosi: 10 000 000,00 zł (**dziesięć milionów złotych)**

Wadium w kwocie: 500 000,00 zł (pięćset tysięcy złotych), należy wpłacić przelewem na konto: PEKAO S.A. IV/O Gdańsk **54 1240 1271 1111 0000 1492 5434** do **dnia 23 września 2026 r.** (liczy się data wpływu na konto bankowe UG)

Szczegóły dotyczące przetargu znajdują się na stronie internetowej:
https://nieruchomosci.ug.edu.pl

Pisemne oferty z podaniem ceny oraz potwierdzeniem złożenia wadium, zgodnie z „Regulaminem i Informacją" dotyczącego przetargu (obejmującego negocjacje) na sprzedaż nieruchomości położonej w Gdańsku Sobieszewie Górki Wschodnie" zamieszczonym pod adresem: https://nieruchomosci.ug.edu.pl w zakładce „Sprzedaż nieruchomości – Gdańsk Sobieszewo, Górki Wschodnie", należy składać osobiście lub przesłać pocztą do dnia **24 września 2026 r**. do godz. 12:00 na adres: Uniwersytet Gdański ul. Marii Janion 4, 80-309 Gdańsk, pok. 324 z dopiskiem "Przetarg Górki Wschodnie– NIE OTWIERAĆ do dnia 24 września do godz. 13:00". Wszelkie informacje można uzyskać pod numerem telefonu (58) 523-24-64/94 w godz. 10.00–14.00 lub osobiście w biurze ww. miejscu.

Uniwersytet Gdański zastrzega sobie prawo w każdym czasie do:
1. odwołania/unieważnienia/zamknięcia bez wybrania oferenta przetargu/warunków przetargu i/lub ogłoszenia, w całości lub w części, bez podania przyczyny, na każdym etapie postępowania,
2. zmiany warunków przetargu i/lub ogłoszenia.

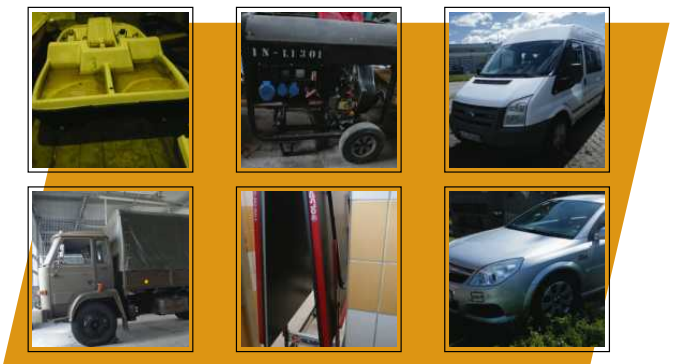
Kraj/34446270

AGENCJA MIENIA WOJSKOWEGO

PRZETARG PRZETARG PRZETARG PRZETARG PRZETARG PRZETARG PRZETARG PRZETARG

ODDZIAŁ REGIONALNY AMW W POZNANIU

ZAPRASZA NA PRZETARG

W OFERCIE MIĘDZY INNYMI:

KAJAK ▪ ROWERY WODNE ▪ HONKERY, STARY I POJAZDY TYPU BUS ▪ AUTA OSOBOWE (OPEL VECTRA) ▪ AGREGATY PRĄDOTWÓRCZE ▪ MASZYNY DO SZYCIA ▪ STÓŁ DO TENISA ▪ STÓŁ BILARDOWY ▪ KOSIARKA ROTACYJNA SYMULATOR ZDERZENIA DROGOWEGO ▪ STACJA METEOROLOGICZNA ZESPÓŁ SPALINOWO-ELEKTRYCZNY

ZŁÓŻ OFERTĘ DO 19.08.2026 DO GODZ. 12.00 WWW.AMW.COM.PL 61 660 67 80

ODDZIAŁ REGIONALNY POZNANIU
60-631 Poznań • ul. Dojazd 30
tel. 61 660 67 00 • fax 61 660 67 01
e-mail: poznan@amw.com.pl • www.amw.com.pl

PRZETARG PRZETARG PRZETARG PRZETARG PRZETARG PRZETARG PRZETARG PRZETARG

Kraj/34447601

Sąd Rejonowy w Kutnie I Wydział Cywilny zawiadamia, że przed tutejszym Sądem pod sygnaturą akt I Ns 179/25 toczy się postępowanie z wniosku Roberta Szafrańskiego i Andrzeja Szafrańskiego o **zasiedzenie własności nieruchomości stanowiącej działkę nr 146 o powierzchni** 0,0334 ha położonej w Kutnie w obrębie 0005 Śródmieście, dla której nie ma założonej księgi wieczystej.

Sąd wzywa wszystkich zainteresowanych, aby w terminie 3 miesięcy od daty ukazania się ogłoszenia zgłosili się do Sądu i wykazali swoje prawo do nieruchomości, gdyż w przeciwnym razie Sąd stwierdzi zasiedzenie, o ile zostanie ono udowodnione.

Kraj/34447789

OGŁOSZENIE

Wójt Gminy Tarnów

podaje do publicznej wiadomości, że w dniu 15 października 2026 r. o godz. 9^{30} w siedzibie Urzędu Gminy Tarnów – ul. Krakowska 19 (sala konferencyjna, II piętro) odbędzie się pierwszy przetarg ustny, nieograniczony na sprzedaż nieruchomości położonej w Woli Rzędzińskiej działki numer : 3144/9 o pow. 0,2281 ha, 3145/7 o pow. 0,16 ha, 3147 o pow. 0,08 ha, 3148 ha o pow. 0,06 ha i 3149/1 o pow. 0,07 ha (łączna pow. 0,5981ha), objęte KW nr TR1T/00077044/6, niezabudowane. Licytacja wszystkich działek numer 3144/9, 3145/7, 3147, 3148 i 3149/1 – łącznie. W Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego na obszarze Gminy Tarnów w części miejscowości Wola Rzędzińska zatwierdzonym Uchwałą Nr II/22/2024 z dnia 29 maja 2024 r. w/w działki oznaczone są symbolem 1 MW – przeznaczenie podstawowe: zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna.

Cena wywoławcza 1 000 700,00 zł netto (232 742,58 euro), wadium 50035,00 zł.
Ograniczenia – nie dotyczy.
Obciążenia – nie dotyczy.
Termin zagospodarowania – brak.
Zobowiązania – brak.

Do wylicytowanej ceny doliczony zostanie podatek VAT w wysokości 23 %. Wadium należy wpłacać w pieniądzu, przelewem na konto: NRB 51 8589 0006 0250 0926 0360 0003 Bank Spółdzielczy Rzemiosła w Krakowie Oddział w Tarnowie Urząd Gminy Tarnów w terminie do dnia 9 października 2026 r. włącznie. Za datę wniesienia wadium uważa się datę wpływu środków pieniężnych na rachunek Urzędu. Wadium podlega zwrotowi w całości osobie, która nie stała się nabywcą.
Pouczenie:
W przetargu należy brać udział osobiście lub za pośrednictwem notarialnie ustanowionego pełnomocnika. Wadium ulega przepadkowi w razie uchylenia się uczestnika, który wygrał przetarg od zawarcia umowy. Koszty sporządzenia aktu notarialnego ponosi nabywca. Ogłoszenie o przetargu wywieszono na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Tarnów, na tablicach ogłoszeń w miejscowości Wola Rzędzińska, zamieszczono na stronie internetowej Urzędu, w prasie oraz w Biuletynie Informacji Publicznej. Dane teleadresowe – nr telefonu: 14 688 01 14.

Kraj/34447765

Syndyk masy upadłości ROJA Sp. z o.o. oferuje na sprzedaż z wolnej ręki pakiet sześciu wierzytelności za łączną cenę nie niższą niż 200 tys. zł.

Jedna z wierzytelności zabezpieczona jest hipoteką umowną w KW WA6M/00167386/6 na 500 tys. zł (poprzedzoną dwoma wpisami do kwoty 121 140 USD). Inna z wierzytelności znajduje się w skutecznej egzekucji komorniczej z której egzekwowane są sumy od 3 do 5 tys. miesięcznie (pozostało ok. 100 tys.). Wszystkie wierzytelności posiadają tytuły wykonawcze.

Szczegółowy wykaz wierzytelności można uzyskać po skierowaniu zapytania do syndyka na adres oferty@inlex.pl lub pobrać za pomocą załączonego kodu QR

Oferty należy składać w terminie do 18 września 2026 r. do godziny 16:00 w formie pisemnej na adres: syndyk masy upadłości ROJA sp. z.o.o. ul. Pogodna 36/11, 20-337 Lublin lub poprzez e-doręczenie **AE:PL-50563-20643-JGGHU-21**. Przy wpływie więcej niż jednej oferty zarządzona zostanie licytacja po uprzedniej wpłacie wadium 10% na konto masy upadłości. Licytacja nastąpi w formie telekonferencji z przybiciem po trzykrotnym wywołaniu. Zapłata całości ceny na konto masy upadłości, za pakiet wierzytelności najpóźniej w terminie 30 dni od daty wyboru oferty lub przybicia, nie później niż w dniu złożenia podpisu na umowie cesji wierzytelności przez syndyka masy upadłości.

Kraj/34447624

GAZETA wyborcza

DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI

Przetargi,
licytacje,
zamówienia
publiczne

Ogłoszenia
sądowe
i rekrutacyjne

Nekrologi,
kondolencje,
wspomnienia

KONTAKT:

kontakt_komunikaty@wyborcza.pl,
tel. 507 094 232
nekrologi@wyborcza.pl,
tel. 22 555 55 55

Komunikaty.pl

nekrologi.wyborcza.pl

Ogłoszenie o zamiarze wszczęcia postępowań o ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości o nieuregulowanych stanach prawnych

na podstawie art. 4 pkt. 9, art. 124 ust. 1, 1b i 2 oraz 124a, w związku z art. 114 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz.U.2026.399 ze zm.)

Starosta Radomski,

wykonujący zadania z zakresu administracji rządowej

zawiadamia o zamiarze wszczęcia postępowań administracyjnych w sprawach dotyczących wydania decyzji ograniczających sposób korzystania z nieruchomości gruntowych o nieuregulowanych stanach prawnych, położonych w granicach administracyjnych Powiatu Radomskiego, tj.:

1. **Bukowiec obręb Grabina gmina Kowala,** działka ewidencyjna **nr 594/2** – ograniczenie polegające na udzielenie zezwolenia na budowę słupa telekomunikacyjnego oraz telekomunikacyjnej napowietrznej linii światłowodowej ADSS 10mm.
   Według zapisów rejestru ewidencji gruntów i budynków jako władająca samoistnie figuruje Gmina Kowala (brak informacji o urządzonej księdze wieczystej).

2. **Dąbrówka Nagórna Kolonia gmina Zakrzew**, działka ewidencyjna **nr 163** – ograniczenie polegające na udzieleniu zezwolenia na budowę inwestycji liniowej polegającej na budowie wodociągu 225PE o długości 569,00m.
   Według zapisów rejestru ewidencji gruntów i budynków jako władająca samoistnie figuruje Gmina Zakrzew (brak informacji o urządzonej księdze wieczystej).

W związku z powyższym w terminie dwóch miesięcy od dnia podania do publicznej wiadomości niniejszego ogłoszenia osoby, którym przysługują prawa rzeczowe do wskazanych nieruchomości, winny zgłaszać się do Wydziału Geodezji, Kartografii, Katastru i Nieruchomości Starostwa Powiatowego w Radomiu – budynek przy ul. Granicznej 24, pok. 306 (II piętro), tel. (48) 36-55-801 wew. 427

Jeżeli w wyznaczonym terminie nie zgłoszą się osoby, które wykażą, że przysługują im prawa rzeczowe do nieruchomości, zostaną wszczęte postępowania w sprawach ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości o nieuregulowanych stanach prawnych.

Niniejsze ogłoszenie wywiesza się również na okres dwóch miesięcy, tj. **od dnia 14 sierpnia 2026 roku do dnia 14 października 2026 roku**, na tablicy ogłoszeń Starostwa Powiatowego w Radomiu, Urzędu Gminy Kowala, Urzędu Gminy Zakrzew oraz na stronie internetowej organu prowadzącego postępowanie www.radompowiat.pl i ww.spradom.finn.pl.

Kraj/34447507

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

Zarząd Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego

ogłasza

II przetarg ustny nieograniczony

na sprzedaż nieruchomości stanowiącej własność Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego

1. Oznaczenie nieruchomości:
   Przedmiotem przetargu jest prawo własności gruntowej niezabudowanej, położonej w gminie Kędzierzyn-Koźle, obręb Azoty, oznaczonej w ewidencji gruntów i budynków jako działka nr 37/7 o powierzchni 0.4417 ha, stanowiącej tereny rekreacyjno-wypoczynkowe oznaczone symbolem Bz. Dla nieruchomości Sąd Rejonowy w Kędzierzynie-Koźlu prowadzi księgę wieczystą nr OP1K/00036584/9.
2. Cena wywoławcza:
   Cena wywoławcza nieruchomości wynosi 1 500 000,00 zł netto (słownie: jeden milion pięćset tysięcy złotych 00/100) + podatek VAT według obowiązujących przepisów.
3. Termin i miejsce przetargu:
   Przetarg odbędzie się w dniu 20 października 2026 r. o godzinie 10^{00} w siedzibie Wydziału Geodezji, Kartografii, Katastru i Nieruchomości Starostwa Powiatowego w Kędzierzynie-Koźlu przy ul. Judyma 4 w pokoju nr 7.
4. Wadium:
   Wadium w wysokości 150 000,00 zł (słownie: sto pięćdziesiąt tysięcy złotych 00/100) oferent zobowiązany jest wpłacić na rachunek Starostwa Powiatowego w Kędzierzynie-Koźlu, prowadzony przez PKO Bank Polski S.A. I Oddział Kędzierzyn-Koźle: nr 06 1020 3714 0000 4602 0105 5573. Termin wpłacenia wadium upływa w dniu 13 października 2026 r. Wadium winno znajdować się na ww. koncie w dniu 13 października 2026 r.
5. Informacja o miejscu wywieszenia i publikacji ogłoszenia:
   - tablica ogłoszeń Starostwa Powiatowego przy Placu Wolności 13 w Kędzierzynie-Koźlu;
   - tablica ogłoszeń Wydziału Geodezji, Kartografii, Katastru i Nieruchomości przy ul. Judyma 4 w Kędzierzynie-Koźlu;
   - strona internetowa Starostwa Powiatowego w Kędzierzynie-Koźlu: www.powiat.kedzierzyn-kozle.pl w zakładce ogłoszenia i przetargi;
   - Biuletyn Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Kędzierzynie-Koźlu: bip.powiat.kedzierzyn-kozle.pl w zakładce ogłoszenia/przetargi, sprzedaż, dzierżawa, oddanie w najem.
6. Dane teleadresowe:
   Szczegółowe informacje udzielane są przez Wydział Geodezji Kartografii, Katastru i Nieruchomości w Kędzierzynie-Koźlu przy ul. Judyma 4 pok. nr 1 w godzinach pracy Starostwa Powiatowego w Kędzierzynie-Koźlu lub telefonicznie pod numerem: 77 40 52 798.

Kraj/34447676

eprasa.pl af6903b910

OBWIESZCZENIE

Na podstawie art. 12 ust. 1 i 1a ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. *o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu* (Dz.U.2025.1222), art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego* (Dz.U.2025.1691),

WOJEWODA MAŁOPOLSKI

zawiadamia, że 7 sierpnia 2026 r. została wydana decyzja znak: WI-IV.747.1.8.2026 o ustaleniu lokalizacji inwestycji towarzyszącej inwestycji w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu dla inwestycji pod nazwą: *Budowa gazociągu w/c DN150 oraz stacji gazowej redukcyjno-pomiarowej wysokiego ciśnienia o przepustowości Q = 8000 m³/h w miejscowości Balice, gm. Zabierzów*, po rozpatrzeniu wniosku inwestora: Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. z siedzibą w Tarnowie, ul. Wojciecha Bandrowskiego 16, 33-100 Tarnów, działającego przez pełnomocnika,

Wojewoda doręcza decyzję wnioskodawcy, natomiast pozostałe strony zawiadamia o jej wydaniu, w drodze obwieszczenia, w urzędzie wojewódzkim i urzędach gmin właściwych ze względu na lokalizację inwestycji w zakresie terminalu, w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronach podmiotowych urzędów tych gmin oraz urzędu wojewódzkiego, a także w prasie o zasięgu ogólnopolskim.

Właścicielom i użytkownikom wieczystym nieruchomości objętych decyzją zawiadomienie o jej wydaniu wysyła się na adres określony w katastrze nieruchomości. Doręczenie zawiadomienia na adres wskazany w katastrze nieruchomości jest skuteczne.

W przypadku nieuregulowanego stanu prawnego nieruchomości objętych decyzją lub braku w katastrze nieruchomości danych pozwalających na ustalenie danych osobowych, w szczególności adresu zamieszkania, właściciela lub użytkownika wieczystego nieruchomości, właściciela lub użytkownika wieczystego zawiadamia się o decyzji poprzez obwieszczenie.

Decyzja Wojewody Małopolskiego o ustaleniu lokalizacji inwestycji towarzyszącej inwestycji w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu podlega natychmiastowemu wykonaniu z mocy prawa.

Strony lub ich pełnomocnicy, legitymujący się pełnomocnictwem sporządzonym zgodnie z art. 32 i 33 *Kodeksu postępowania administracyjnego* mogą zapoznać się z treścią decyzji osobiście w Wydziale Infrastruktury Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie, pokój 19, ul. Basztowa 22, po wcześniejszym uzgodnieniu terminu drogą telefoniczną: (12 39 21 653).

Treść ww. decyzji została udostępniona 13 kwietnia 2026 r. w Biuletynie Informacji Publicznej Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego pod linkiem:

https://bip.malopolska.pl/muw,a,2919024,decyzja-wojewody-malopolskiego-znak-wi-iv747182026-z-7-sierpnia-2026-r-o-ustaleniu-lokalizacji-inwes.html

(ścieżka dostępu: Biuletyn Informacji Publicznej Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie/menu podmiotowe/***Urząd Wojewódzki/ Wydziały/ Infrastruktury/ Repozytorium plików/ Decyzja Wojewody Małopolskiego znak: WI-...)***

Zawiadomienie uważa się za dokonane po upływie 14 dni od dnia, w którym nastąpiło obwieszczenie w Małopolskim Urzędzie Wojewódzkim.

Stronie postępowania przysługuje prawo złożenia odwołania od decyzji Wojewody Małopolskiego. Odwołanie wnosi się do Ministra Finansów i Gospodarki za pośrednictwem Wojewody Małopolskiego – w terminie 14 dni od dnia, w którym zawiadomienie o jej wydaniu w drodze obwieszczenia w Małopolskim Urzędzie Wojewódzkim uważa się za dokonane. Odwołanie od decyzji powinno zawierać zarzuty odnoszące się do decyzji, określać istotę i zakres żądania będącego przedmiotem odwołania oraz wskazywać dowody uzasadniające to żądanie.

W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania stronom przysługuje prawo do zrzeczenia się odwołania. Z dniem doręczenia Wojewodzie Małopolskiemu oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, niniejsza decyzja staje się ostateczna i prawomocna. Zrzeczenie się prawa do wniesienia odwołania skutkuje brakiem możliwości odwołania od decyzji oraz jej zaskarżenia do wojewódzkiego sądu administracyjnego.

Decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie terminalu wiąże właściwe organy przy sporządzaniu planów ogólnych oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie terminalu jest wiążąca dla właściwych organów w zakresie wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej oraz decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej.

Ostateczna decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie terminalu stanowi podstawę do dokonywania wpisów w księdze wieczystej i w katastrze nieruchomości. Wpisy dokonywane są na wniosek złożony przez wojewodę.

Kraj/34447821

OBWIESZCZENIE

Stosownie do wymogów art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego* (tekst jednolity Dz. U. z 2025 r. poz. 1691) oraz art. 12 ust. 1 w związku z art. 15 ust. 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. *o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu* (tekst jednolity Dz. U. z 2025 r. poz. 1222),

WOJEWODA MAŁOPOLSKI

zawiadamia o wydaniu 6 sierpnia 2026 r. decyzji Nr 6/BS/2026, znak: WI-II.7840.30.6.2026.MT o zatwierdzeniu projekt zagospodarowania terenu i projekt architektoniczno-budowlany oraz udzieleniu pozwolenia na budowę inwestycji pn.: **Budowa sieci przesyłowej wysokiego ciśnienia w zakresie: stacji pomiarowej Q=60000 m3n/h wraz z infrastrukturą towarzyszącą niezbędną do jej obsługi, kątowego dwustronnego zespołu zaporowo – upustowego DN500/ DN250 MOP 5.5 MPa, budowa odcinka gazociągu DN500 MOP 5.5 MPa relacji Łukanowice – Skawina o długości nie większej niż 120 m, odcinka gazociągu DN250 MOP 5.5 MPa stanowiącego połączenie stacji pomiarowej z infrastrukturą gazową PSG sp. z o. o.; przebudowa sieci gazowej przesyłowej wysokiego ciśnienia w zakresie: zespołu zaporowo – upustowego nr 606A oraz 606B poprzez zabudowę armatury (A) oaz (AC) ZZU nr 652P; rozbiórka sieci gazowej przesyłowej wysokiego ciśnienia w zakresie: istniejącego odcinka gazociągu wysokiego ciśnienia DN500 relacji Łukanowice – Skawina o długości nie większej niż 110 m, zespołu zaporowo – upustowego nr 652P wraz z połączeniami pomiędzy gazociągiem DN500 MOP 5.5 MPa i siecią PSG sp. z o. o.; budowa i przebudowa zjazdu z drogi powiatowej ul. Petrażyckiego na terenie stacji pomiarowej oraz na teren istniejącej stacji gazowej PSG sp. z o. o.; realizowane w ramach zadania pn.: „Opracowanie dokumentacji projektowej budowy SP Kraków ul. Petrażyckiego”.**

Dane nieruchomości (miejsce wykonywania robót budowlanych): województwo małopolskie, powiat M. Kraków, gmina M. Kraków ul. Petrażyckiego, identyfikator działki ewidencyjnej: 126104_9.0084.95/13, 126104_9.0084.95/14, 126104_9.0084.95/15, 126104_9.0084.95/16, 126104_9.0084.95/7, 126104_9.0084.95/8, 126104_9.0084.96/1, 126104_9.0084.96/5, 126104_9.0084.96/11, 126104_9.0084.96/12, 126104_9.0084.105/1, 126104_9.0084.105/2, 126104_9.0084.106/1, 126104_9.0084.106/2, 126104_9.0084.245/1, 126104_9.0084.260/1, 126104_9.0084.260/2.

Zainteresowane strony lub ich pełnomocnicy (legitymujący się pełnomocnictwem sporządzonym zgodnie z art. 32 i 33 *Kodeksu postępowania administracyjnego,* które podlega opłacie skarbowej zgodnie z przepisami ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. *o opłacie skarbowej*) mogą zapoznać się z treścią decyzji, w Wydziale Infrastruktury Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie, ul. Basztowa 22, pokój 68, od poniedziałku do piątku w godz. od 9^{00} do 15^{00}, po wcześniejszym umówieniu terminu spotkania pod numerem tel. 12 39 21 681.

Zgodnie z art. 49 *Kodeksu postępowania administracyjnego* zawiadomienie uważa się za dokonane po upływie 14 dni od dnia, w którym nastąpiło obwieszczenie w urzędzie wojewódzkim (art. 12 ust. 2a ustawy *o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu*).

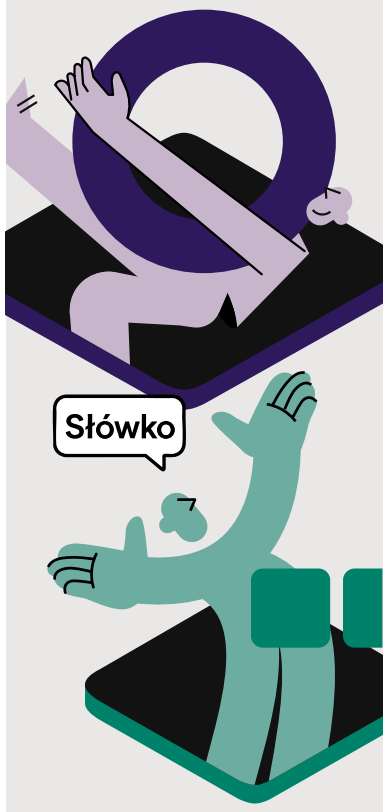
Od wyżej wymienionej decyzji przysługuje stronom postępowania prawo wniesienia odwołania do Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego, ul. Krucza 38/42, 00-926 Warszawa za pośrednictwem Wojewody Małopolskiego w terminie 7 dni od dnia doręczenia decyzji stronie albo w terminie 14 dni od dnia, w którym zawiadomienie o jej wydaniu w drodze obwieszczenia w urzędzie wojewódzkim zostało dokonane.

Odwołanie od decyzji powinno zawierać zarzuty odnoszące się do decyzji, określając istotę i zakres żądania będącego przedmiotem odwołania oraz wskazywać dowody uzasadniające to żądanie.

Przed upływem terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec Wojewody Małopolskiego. Z dniem doręczenia Wojewodzie Małopolskiemu oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

Obwieszczenie Wojewody Małopolskiego podlega zamieszczeniu w Małopolskim Urzędzie Wojewódzkim: na tablicy ogłoszeń, na stronie podmiotowej urzędu wojewódzkiego, w Biuletynie Informacji Publicznej; w Urzędzie Miasta Krakowa: na tablicy ogłoszeń, na stronie podmiotowej tego urzędu, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz w prasie o zasięgu ogólnopolskim.

Kraj/34447823

NOWOŚĆ
Słówko Literówka Quizy Sudoku Krzyżówki
Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

Zeskanuj QR kod i pobierz aplikację
POBIERZ Z Google Play
Pobierz w App Store

eprasa.pl af6903b910

„Forteca" Manchesteru United

Od świata zewnętrznego odgradzają je ponad dwa kilometry wysokiego na osiem metrów muru oraz 30 tys. drzew. Do Trafford Training Centre, ośrodka treningowego Manchesteru United, wstęp mają tylko nieliczni. Oprócz nas nie było tam żadnego polskiego dziennikarza.

Konrad Ferszter

• **Carrington. Pilnie strzeżony ośrodek treningowy Manchesteru United**
FOT. KONRAD FERSZTER

– Kim są ludzie w twoim samochodzie? – z poważną miną zapytał ochroniarz, kiedy podjechaliśmy pod pierwszy z dwóch szlabanów. Mimo że Adam – pracownik klubu – który chwilę wcześniej oprowadzał nas po Old Trafford, pokazał swoją przepustkę i przedstawił nas postawnemu mężczyźnie, ten pozostał nieufny. Jeszcze zanim otworzył nam szlaban, przez krótkofalówkę przekazał informację, że w kierunku głównego wjazdu zbliża się niebieskie auto z piątką pasażerów.

Zanim dojechaliśmy do celu, pokonaliśmy jeszcze blisko dwa kilometry wąską drogą, otoczoną jedynie polami i drzewami. Do tego miejsca dostęp mają tylko nieliczni, przede wszystkim pracownicy, piłkarze i trenerzy Manchesteru United. W trakcie sezonu tylko raz w tygodniu na kilka minut mogą pojawić się tu dziennikarze i fotoreporterzy.

Witajcie w Trafford Training Centre, ośrodku treningowym Manchesteru United. Na świecie znany jest przede wszystkim pod nazwą Carrington, pochodzącej od położonego obok miasteczka.

MU zaczął tu trenować dokładnie 26 lat temu. Ośrodek w Carrington był marzeniem legendarnego trenera, sir Aleksa Fergusona, który miał dość poprzedniego miejsca treningów – The Cliff. To było przede wszystkim stare i niefunkcjonalne, bo MU pracował w nim nieprzerwanie od 1938 r. No i nie było szczególnie strzeżone. W ośrodku codziennie przebywali dziennikarze, przeciwnicy bez problemu mogli podglądać treningi, a kibice zatrzymywali piłkarzy, prosząc ich o zdjęcia i autografy.

Ośrodek w Carrington to jedno z najpilniej strzeżonych miejsc w futbolu, a drużyna prowadzona obecnie przez Carricka jest jedną z najbardziej odciętych od świata. Ośrodek ogradza aż 2,4 km wysokiego na blisko osiem metrów muru. Boiska pierwszej drużyny, które znajdują się na końcu centrum, otoczone są dodatkowymi ścianami. Dodatkowo cały ośrodek otoczony jest przez około 30 tys. drzew.

Buty zostają pod szatnią

Już pierwsze pomieszczenie w budynku pierwszej drużyny robi na nas wielkie wrażenie. To ogromna sala, której co najmniej połowę zajmuje siłownia. Są tu też bieżnia, małe boisko ze sztuczną trawą i kosz do koszykówki. Sprzętu do gimnastyki i ćwiczeń fizycznych nie sposób policzyć. Tuż obok znajduje się dużo mniejsza sala, w której trenują piłkarze kontuzjowani i ci, którzy dopiero dochodzą do pełnej sprawności. Są tu przyrządy do specjalnych treningów, jak na przykład fotel dla zawodników, którzy zerwali więzadło krzyżowe. Na ścianach cytaty legend sportu – Rogera Federera i Usaina Bolta: „Przezwyciężto", „Nie ma drogi na skróty", „Żadnych dni wolnych, nigdy się nie poddawaj, bądź niezwyciężony".

To Ferguson chciał, by kontuzjowani byli jak najbliżej drużyny. Zawodnicy mieli nie tylko bez przerwy czuć się częścią grupy, ale też mieć większą motywację do pracy i szybszego powrotu na boisko.

Wchodzimy do szatni. Uwagę przyciągają ekrany, które znajdują się w drzwiach szafek każdego piłkarza. Na nich wyświetlają się najpierw słowa powitania, a później plan na konkretny dzień i cały tydzień. W okresie przygotowawczym są one niemal takie same. Piłkarze Carricka mają stawić się w Carrington najpóźniej o 9.45, a trening zaczynają o 11.

W szatni w oczy rzuca się też nienaruszona podłoga. Wszystko to dzięki zakazowi wchodzenia w korkach. Zawodnicy, schodząc z treningu, mają obowiązek zostawić buty w małym pomieszczeniu kitmanów, którzy przygotowują je do kolejnych zajęć. Korki są czyszczone i odwieszane na wieszaki ponumerowane tak jak koszulki piłkarzy. Ale to tylko część zadań, które dziesiątki ludzi wykonują za zawodników Manchesteru United.

Marzenie trenerów na całym świecie

Na parterze, oprócz wspomnianych pomieszczeń, są jeszcze: miejsce do spędzania wspólnego czasu, boisko do squasha, spa, sauny, solaria, podwodne bieżnie i pralnie. Jest tu też pokój, do którego piłkarze MU przychodzą tylko pojedynczo. To tutaj mogą zgłosić wszelkie problemy, które doskwierają im w życiu poza boiskiem. Tu mogą poprosić o drobną naprawę w domu, zmianę miejsca zamieszkania czy nawet opłacenie rachunku. Wszystko po to, by codziennie mogli skupić się tylko na treningu i dobrej regeneracji po nim.

Kto spędzał najwięcej czasu w Carrington? Nie zaskakuje nas, gdy słyszymy, że Cristiano Ronaldo. Prawdą jest, że Portugalczyk przyjeżdżał do ośrodka pierwszy i wyjeżdżał z niego ostatni. Swoją mentalność starał się przekazać innym, co w klubie funkcjonuje do dziś. Bruno Fernandes – kapitan United i kolega Ronaldo z reprezentacji Portugalii – stara się wiernie odwzorowywać pracę rodaka i namawiać partnerów z zespołu do podobnych zachowań. To jedyna droga do odniesienia sukcesu.

W końcu wychodzimy na zewnątrz i z bliska przyglądamy się boiskom. Jest ich tu aż 18, z czego sześć najbardziej oddalonych i osłoniętych należy do pierwszej drużyny. Na pozostałych trenują zawodnicy z akademii oraz drużyna kobiet. Są tu nie tylko boiska pełnowymiarowe, ale też mniejsze, do małych gier i treningu bramkarskiego. Każde z nich jest zadbane w najwyższym stopniu, a króciutko przystrzyżona i podlana murawa to marzenie każdego trenera na świecie.

Wróćmy jeszcze na chwilę do głównego budynku. Z wielkich okien na pierwszym piętrze doskonale widać wszystkie boiska. W przestronnej sali piłkarze Manchesteru United jedzą i spędzają wolny czas. Jak słyszymy, w ciągu dnia w Carrington zawodnicy czasami spożywają nawet po sześć posiłków. Kucharzy trudno się doliczyć, bo duża część dań przygotowywana jest pod konkretnych piłkarzy. Nie tylko z powodu ich upodobań i diet, ale też wiary.

Stołówkę od miejsca do spędzania wspólnego czasu odgradza jedynie wielki regał z dużym telewizorem i drobnymi trofeami. Piłkarze lubią oglądać tu nie tylko mecze, ale też Formułę 1. Poza tym mogą pograć w darta i piłkarzyki, a nawet... ostrzyc włosy i ogolić brodę. Barber przyjeżdża do ośrodka dzień lub dwa przed meczem, by zawodnicy wyglądali dobrze na tle przeciwników nie tylko pod względem sportowym.

Na pierwszym piętrze znajdują się też pokoje pierwszego trenera, analityków i sztabu. Ich niestety nam nie pokazano. Są tu również biura dla personelu, bo w Carrington pracuje około 300 osób. Na każdym kroku klub przypomina o swoich sukcesach. Repliki pucharów, które zobaczyliśmy przy wejściu, mijaliśmy jeszcze co najmniej dwukrotnie. Na ścianach jest dużo zdjęć, przypominających ikoniczne momenty z historii klubu, jak triumfy w Pucharze Europy w 1968 r., czy Lidze Mistrzów w 1999 r. i 2008 r. To i tak tylko część Carrington. Oddzielny budynek ma tu akademia oraz dział zajmujący się medycyną i badaniami naukowymi.

Obecnego Carrington nie byłoby pewnie bez Ronaldo. Portugalczyk, który wrócił do MU w 2021 r., po roku ostro skrytykował klub. Skomentował między innymi właśnie ośrodek, który nazwał przestarzałym. Portugalczyk zwrócił uwagę, że mimo iż oczekiwał nowych technologii, wiele rzeczy zastał w identycznym stanie jak w 2009 r., kiedy zamieniał Manchester United na Real Madryt. – Nic tu się nie zmieniło – mówił.

Kiedy pytamy w Carrington o te słowa, przewodnicy uśmiechają się z przekąsem. Słów Portugalczyka komentować nie chcą. Ale słowa Ronaldo odbiły się szerokim echem na całym świecie i przyniosły efekt.

W 2024 r. nowy właściciel Manchesteru United – sir Jim Ratcliffe – zainwestował 50 mln funtów w gruntowną renowację ośrodka. ●

Mecz Manchester United – AC Milan odbędzie się w sobotę, 15 sierpnia, na Tarczyński Arena we Wrocławiu. Początek o g. 16.45. Patronem medialnym wydarzenia jest Sport.pl

SPORT.PL
- **Relacja z meczu Igi Świątek z Eleną Rybakiną w finale turnieju w Toronto**
- **Jak poszło polskim drużynom w eliminacjach Ligi Europy i Ligi Konferencji**

Wiadomości, wyniki, historie sportowe znajdziesz na **Sport.pl**

Zapraszamy na Sport.pl+. Subskrypcja za 1 zł miesięcznie przez pół roku. Płatność 6 zł z góry za 6 miesięcy, potem 9,90 zł co cztery tygodnie.

OGŁOSZENIE PŁATNE
Kraj/34447599

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

Prezydent Miasta Skarżyska-Kamiennej
ogłasza przetarg ustny nieograniczony
na sprzedaż prawa własności nieruchomości gruntowej niezabudowanej, oznaczonej w rejestrze ewidencji gruntów prowadzonym przez Starostę Skarżyskiego jako działka nr 1/305 (obręb 0005 Młodzawy, arkusz mapy nr 74) o powierzchni 0,7006 ha, położonej w Skarżysku-Kamiennej przy ul. Ekonomii.

Dla nieruchomości będącej przedmiotem przetargu w Sądzie Rejonowym w Skarżysku-Kamiennej w V Wydziale Ksiąg Wieczystych urządzona jest księga wieczysta nr KI1R/00016022/7.
1. Cena wywoławcza przy sprzedaży nieruchomości wynosi: **714 600,00 zł** (słownie: siedemset czternaście tysięcy sześćset złotych 00/100) **+ 23% VAT**.
   Wadium w wysokości: 72 000,00 zł (słownie: siedemdziesiąt dwa tysiące złotych 00/100).

Otwarcie przetargu nastąpi w dniu **16 października 2026 r. o godzinie 10.00** w siedzibie Urzędu Miasta w Skarżysku-Kamiennej przy ul. Sikorskiego 18, sala konferencyjna (nr 201) II piętro.
Pełna treść ogłoszenia o przetargu jest dostępna na stronach internetowych: www.um.skarzysko.pl, www.bip.skarzysko.pl oraz na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta w Skarżysku-Kamiennej przy ul. Sikorskiego 18.
Dodatkowe informacje odnośnie przetargu można uzyskać w siedzibie Urzędu Miasta w Skarżysku-Kamiennej przy ul. Sikorskiego 18, Wydział Gospodarki Nieruchomościami pok. nr 023 (parter) – tel. 41 25-20-179.
Skarżysko-Kamienna, dnia 11.08.2026 r.

1 RP

34444325

wyborcza

REDAKCJA
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
E-mail: redakcja@wyborcza.pl
Listy do redakcji: listy@wyborcza.pl
Redakcja nie zwraca tekstów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo ich redagowania i skracania. Wnioski i pytania w sprawie ochrony danych osobowych: iod@wyborcza.pl

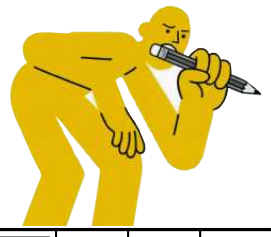
REDAKTOR NACZELNY: Adam Michnik
PIERWSZY ZASTĘPCA, REDAKTOR NACZELNY WYBORCZA.PL: Roman Imielski
ZASTĘPCY: Agata Żelazowska, Bartosz T. Wieliński
PROJEKT GRAFICZNY: Jacek Utko
KOLPORTAŻ: Michał Szałański
Problemy z dostępnością „Wyborczej" lub z właściwą mutacją lokalną: kolportaz@wyborcza.pl
Prenumerata cyfrowa: prenumerata.wyborcza.pl; pomoc@wyborcza.pl, 22 555 54 55, 519 255 455

Inne formy prenumeraty: wyborcza.pl/prenumerataGW
Gazeta Wyborcza w serwisach społecznościowych: facebook.com/wyborcza, bsky.app/profile/wyborcza.pl, instagram.com/gazeta_wyborcza
LICENCJE NA TREŚCI: licencje@wyborcza.pl

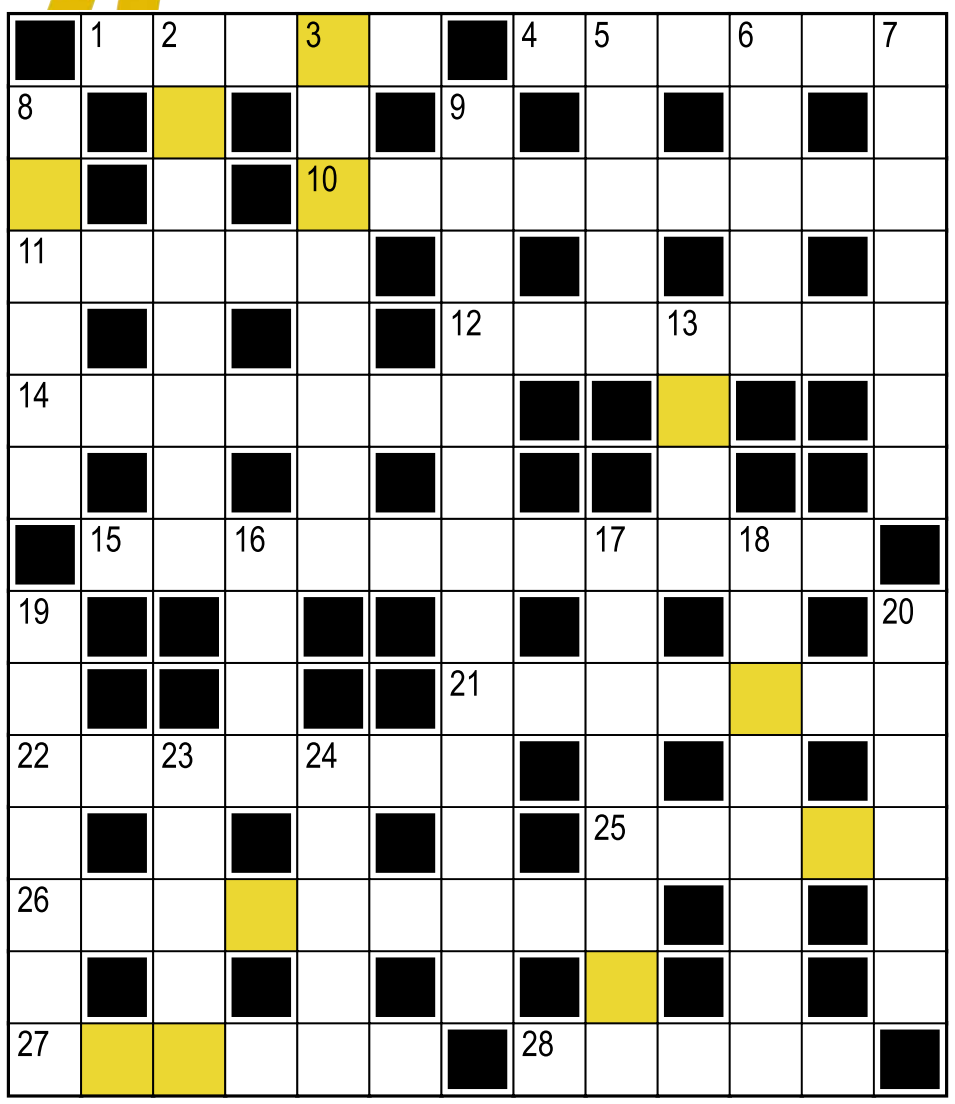
WYDAWCA
Wyborcza sp. z o.o., ul. Czerska 8/10
00-732 Warszawa; NIP: 521-403-30-11
PREZESKA ZARZĄDU: Aleksandra Sobczak
REKLAMA
Dyrektor sprzedaży: Bartosz Wysocki
Biuro reklam i ogłoszeń:
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
reklama@wyborcza.pl; 22 555 55 55, faks: 22 555 54 44
DRUK: Polska Press
ISSN 0860-908X
Rozpowszechnianie redakcyjnych materiałów publicystycznych bez zgody wydawcy jest zabronione.

IZBA WYDAWCÓW PRASY
NAKŁAD KONTROLOWANY

eprasa.pl af6903b910

krzyżówka

Hasło:

Litery w kolorowych polach, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie.

Poziomo:
1) beztlenowe lub tlenowe
4) kulisty model Ziemi
10) wystartowali w regatach na Tamizie lub na poznańskiej Malcie
11) klub sportowy, któremu szefował Ryszard Ochódzki („Miś")
12) „... i inne czasy", powieść Olgi Tokarczuk
14) naradza się z ministrami
15) wróżenie z linii dłoni
21) Albanki ze stolicy
22) lukasówka albo ulęgałka
25) Henryk, autor dramatu „Nora, czyli Dom lalki"
26) Monterrey – Meksykanka, Montevideo – ?
27) matka Achillesa
28) silnie ukrwiona tkanka wypełniająca kość

Pionowo:
2) imię Waglewskiego, lidera zespołu Voo Voo
3) brat żony lub mąż siostry
5) powieść, w której występuje Żyd Szlangbaum
6) wziąłeś zbyt wielki ciężar na swoje ...
7) barman miesza w nim koktajle (pisownia spolszczona)
8) trudno dostępne obszary kniei
9) wielki wstyd, blamaż
13) spotkanie z kandydatem na burmistrza, posła
16) zwany też kosaćcem
17) sprawdzi wiązania, nim pomknie po stoku
18) „Hej, jadą w saniach panny, przy nich ...!" (Skaldowie)
19) imię najsłynniejszego z wawelskich dzwonów
20) owoc w tytule piosenki Kaśki Sochackiej
23) obniżenie ceny towaru
24) wyuczony – czasem inny niż wykonywany

Rozwiązanie „krzyżówki" nr 95 z 13.08:
Poziomo: 1) eseje **4)** sposób **10)** Noc komety **11)** ulewa **12)** neofita **14)** hot dogi **15)** serdeczność **21)** embrion **22)** praktyk **25)** inwit **26)** Czarnolas **27)** lameta **28)** Katyń
Pionowo: 2) sugestie **3)** jonagold **5)** proso **6)** sieci **7)** brylant **8)** ciuchy **9)** pchnięcie kulą **13)** fado **16)** rock **17)** noblista **18)** śpiewacy **19)** szpicel **20)** Anatol **23)** alarm **24)** Tenet
Hasło: Surowe prawo.

sudoku

7	2	1						
5	6				9	4		
9			7	6	2	1	3	5
	4	6		8	7	9		3
3			1		4	7	8	6
			9	3	6	2		
			3		1		4	
	1		6	9	8		2	
	3	9	4	7	5			

2	5	3						7
					5	1		
				9		3		
					4			
		4	5	8		9		6
8	6	5						
		2	6		1			
	1		8	3		5	7	
	3		2					

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY Kraj/34427030

Czekamy na Twoje uwagi i pomysły

ROZRYWKA @WYBORCZA.PL

zakreślanka

Zakreślaj słowa z listy na planszy. Mogą być ukryte w wierszach, kolumnach lub prowadzić wężykiem. Niewykorzystane litery czytane rzędami utworzą hasło

O	W	I	A	K	H	O
C	T	I	Ó	W	N	N
A	B	T	M	J	C	O
R	Y	A	A	A	A	R
F	A	L	R	N	Z	A
A	Z	I	M	W	I	T
R	O	A	U	A	M	A
I	L	N	R	L	L	T
M	Z	I	C	E	O	S

honorata, walec, ramówka, iloraz, solmizacja, rum, italianizm, rybactwo

Hasło z 13.08: metafora

skojarzenia

Aborygen	Wielki finał	Dźwięki muzyki	Mamma mia
Ostenda	Na zawsze i na wieczność	Waterloo	Baśka
Łabędzi śpiew	Deszczowa piosenka	Kropka nad i	Evita
Spa	Bohema	Wisienka na torcie	Bruksela

Znajdź powiązania między hasłami i połącz je w cztery grupy po cztery hasła, by każdą grupę łączyło jedno wspólne skojarzenie.

Rozwiązanie z 13.08:
O czymś bardzo trudnym, nie do ogarnięcia: Kosmos, Czarna magia, Abrakadabra, Chińszczyzna. **Część rzeki:** Źródło, Ujście, Meander, Koryto. **Nie zdradzamy ich innym:** Sekret, Niespodzianka, Spojler, Hasło. **Tytuły powieści Kurta Vonneguta:** Hokus-pokus, Matka noc, Galapagos, Kocia kołyska

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY Kraj/34426992

Słówko
Wybierz słowo, sprawdzaj litery i kombinuj, aż skończą Ci się próby

Literówka
Kilka liter i jedno zadanie: ułożyć jak najwięcej słów

Jeszcze więcej rozrywki w Aplikacji Wyborczej
Szukaj w aplikacji

Zakreślanka

Skojarzenia

1 RP

eprasa.pl af6903b910

wyborcza

KATOWICE
TYGODNIK

Piątek – niedziela, 14-16 sierpnia 2026 | Redaktor prowadzący **Wojciech Todur**

katowice.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: katowice@wyborcza.pl

O rolniku, który przeorał świeży asfalt

Dla Józefa ziemia to świętość

W Ostropie mówią, że rolnik o którym głośno dziś w całej Polsce, kochał ziemię jak jego ojciec. Gonił każdego, a w końcu wjechał pługiem i zniszczył nową drogę.

Michalina Bednarek

Otoczona lasami Ostropa to zielona część Gliwic. Mimo że to właśnie tędy przebiega autostrada A4 to dzielnica zachowała rolniczy charakter. Wokół ciągną się lasy, pola.

Także i te, które należały do pana Józefa. Rolnika, który od niemal tygodnia jest znany w całej Polsce. Wszystko po tym, gdy przeorał świeży asfalt nowo powstającej drogi traktorem uzbrojonym w pług.

Pan Józef od początku utrzymywał, że droga powstała nielegalnie, bo na jego własności. Policja złapała go na gorącym uczynku. Postawiono mu zarzut zniszczenia mienia o znacznej wartości, rolnika aresztowano na trzy miesiące. Teraz grozi mu 10 lat pozbawienia wolności.

„Jego ojciec był taki sam"

Pan Józef w Ostropie się urodził i nigdy tego miejsca nie opuścił. – To rolnicza rodzina. Józka znam od 50 lat. Nigdy nie założył swojej rodziny, żyje do teraz samotnie. Ma siostry, ale one dawno temu się wyprowadziły, a rodzice nie żyją. Zawsze był trochę dziwakiem, ale nieszkodliwym. Miał „hopla" na punkcie swojej ziemi. Zresztą podobnie jak jego ojciec. Ojcowizna to świętość – mówi nam pan Adam, mieszkaniec Ostropy.

Nie wie, czy pan Józef nadal jest właścicielem pola, przy którym powstawała nowa droga. – Józek zawsze twierdził, że to wszystko jego. Jak już 20 lat temu próbowali coś tu naprawiać, to pogonił pracowników z widłami. Piekli się, kiedy samochody parkowały przy jego polu, po tym, gdy obok wybudowano nowe boisko sportowe. Podobno kiedy robili krawężniki, to rozbijał je młotkiem.

Pan Adam akurat w piątek był w ogrodzie, kiedy połapał się w tym, że na ulicy dzieje się coś niepokojącego. – Najpierw usłyszałem traktor i wiedziałem, że to Ursus Józka. Kojarzę ten dźwięk. Patrzę, a on jedzie po tym nowym asfalcie i nie patrzy na nic. Nie powiem, trochę mnie to rozbawiło, bo przyznam, że czułem, że Józek im tego nie odpuści. Budujący drogę wyjechali na Józka z pługiem. Tak go zatrzymali, a potem już przyjechała policja i cała reszta – opowiada.

W Ostropie dziwią się, że „Józka" aresztowano na trzy miesiące. – To przesada. Mogli go zatrzymać na kilka godzin na otrzeźwienie. Może by się uspokoił? Ale to nie jest przecież przestępca, żeby go tak traktować. On ma swoje racje i próbował bronić swego. Niech to sąd określi, kto ma rację, a nie że człowieka od razu puszkują – dodaje.

„Wyprowadzali go jak najgorszego przestępcę"

Podobnego zdania jest pan Daniel, którego dom stoi tuż obok skromnego gospodarstwa pana Józefa. – My żyliśmy dobrze, bo z sąsiadami warto żyć dobrze. Codziennie zamienialiśmy jakieś słowo przez płot. Sąsiad mi czasem pomógł w jakichś pracach. Może i był trochę dziwny, ale jak zobaczyłem, że go wielcy, napakowani goście prowadzą zakutego, pod ramiona, to pomyślałem, że to przesada. Pan Józek jest mały, chudy i zgarbiony – mówi pan Daniel.

Ludzie w okolicy mówią, że pan Józef żył na tyle skromnie, że w domu miał już nawet nie mieć prądu. Krowę miał, ale dawno temu. Został mu pies, którym się opiekował. Teraz opiekują się nim sąsiedzi.

– Coś tam się zawsze u niego w pokoju świeciło, ale nie wiem, czy to lampka, czy świeczka. Na pewno żył skromnie, a myślę, że jakby te swoje ziemie sprzedał, to by żył jak pączek w maśle. Nigdy go jednak o to nie pytałem. Zazwyczaj widziałem go w ciągu dnia, jak coś robił w obejściu. Czasem wyjeżdżał swoim ciągnikiem przez bramę. Może i był trochę „nietypowy", ale ja stoję za nim – mówi pan Daniel.

Jednak są też mieszkańcy ulicy Rybackiej, którzy od dawna czekali na drogę i od wielu lat wiedzieli, że może być problem. – Nie szło się z tym panem porozumieć. On miał swoją prawdę, jedyną właściwą i żadnej dyskusji nie mogło być. Już nawet jak chcieliśmy tę drogę utwardzać w latach 90. to on się o to kłócił. Tak samo się kłócił, jak budowali w okolicy autostradę. Życie z takim człowiekiem jako sąsiadem naprawdę nie należało do łatwych – mówią nam mieszkańcy Rybackiej.

Urzędnicy: Nie wiemy, dlaczego ten pan uważał pole za swoje

Tymczasowe aresztowanie Sąd Okręgowy w Gliwicach uzasadnił surową karą pozbawienia wolności, która realnie grozi podejrzanemu oraz możliwością podejmowania bezprawnych działań by uniknąć kary. Szczególnie że szkody oszacowano na 300 tys. zł.

Urzędnicy twierdzą, że pola pana Józefa od wielu lat nie należą już do mężczyzny. Jedna z działek została przejęta na podstawie decyzji wojewody śląskiego. Właścicielowi przysługiwało odszkodowanie, które zostało wypłacone. Z kolei dwie kolejne działki gmina przejęła zgodnie z decyzją podziałową, ponieważ miejscowy plan zagospodarowania przewidywał w tym miejscu drogę publiczną. I ta właśnie droga została przeorana.

Artur Kruczek, zastępca dyrektora Zarządu Dróg Miejskich w Gliwicach, w rozmowie z „Wyborczą" wyjaśnił, że pan Józef miał się nie zgodzić na przyjęcie pieniędzy z odszkodowania.

– Może pan nie dopuszczał do siebie informacji, że niektóre działki przeszły z mocy prawa na rzecz gminy i uważał, że jak nie przyjął odszkodowania, to pole nadal jest jego? Najpierw było postanowienie legalizujące podział, potem kolejny wniosek pana Józefa M., który spowodował wykup tych działek. Wszystko zostało prawnie usankcjonowane. Nie wiem, skąd taka zmiana decyzji u tego pana – powiedział nam Artur Kruczek.

Prawnicy przeciwko aresztowi dla rolnika

Za rolnikiem z Gliwic wstawił się prawnik i polityk Janusz Wojciechowski, poseł i europoseł. Do Prokuratora Generalnego skierował petycję w sprawie uwolnienia rolnika. – Niezależnie od tego, której stronie sporu zostanie ostatecznie przyznana racja, sięgnięcie po tymczasowe aresztowanie wobec starszego człowieka, rolnika posiadającego stałe miejsce zamieszkania i prowadzącego ustabilizowany tryb życia, nie znajduje dostatecznego uzasadnienia, jeżeli nie wykazano konkretnych i aktualnych zagrożeń dla prawidłowego toku postępowania – przekonuje adwokat.

W swojej petycji Janusz Wojciechowski wskazał też, że „rolnik posiadający gospodarstwo, stałe miejsce zamieszkania oraz silne związki z miejscem swojego życia i pracy nie jest osobą, wobec której można automatycznie zakładać obawę ucieczki lub ukrywania się".

O prawę rolnika z Gliwic zapytaliśmy także katowickiego adwokata Bartłomieja Piotrowskiego. – Negatywnie oceniam zachowanie tego pana. Niezależnie od sporu natury własnościowej tego gruntu, to broną się takich spraw nie załatwia – mówi Piotrowski, który jednak z aresztowaniem rolnika się nie zgadza.

– Mamy jednak w Polsce taki przepis, że jeśli grozi surowa kara, to każdego można wtedy aresztować. Chcieliśmy z tym, jako prawnicy, zawalczyć, ale prezydent Nawrocki to zawetował [prezydent Karol Nawrocki zawetował 13 marca 2026 roku nowelizację Kodeksu postępowania karnego, która miała ograniczyć stosowanie tymczasowego aresztowania – przyp.red.]. W tym przypadku absolutnie nie widzę podstaw do aresztu. Mamy nagrany ten czyn. Sprawca się przyznał. Nie ma obawy matactwa, a sam areszt jest dla mnie rzeczą zrobioną na pokaz. Myślę, że należy walczyć z praktyką stosowania aresztu nieadekwatnego do czynu – powiedział „Wyborczej" mecenas Piotrowski.

Prace nad naprawą drogi mają się rozpocząć z początkiem przyszłego tygodnia.

• **Gliwice, ulica Rybacka. Świeżo położony asfalt na drodze w dzielnicy Ostropa zaorany przez rolnika, który twierdzi, że droga jest jego własnością Szkody oszacowano na 300 tys. zł**

FOT. DOMINIK GAJDA / AGENCJA WYBORCZA.PL

eprasa.pl af6903b910

Biuro Interwencji Turystycznej

Podróże koleją są świetne, ale sprzedaż biletów jest postawiona na głowie

Hyra

Żeby z Częstochowy jechać nad morze wagonem sypialnym, trzeba kupić bilet na odjazd z innej stacji. Inaczej nie ma szans na podróż. Przekonałem się o tym, wybierając się z rodziną do Gdańska. Powrót też wymagał „gimnastyki".

Przez ostatnie kilkanaście lat polska kolej zmieniła się nie do poznania. Inwestycje, dzięki którym skrócił się czas podróży oraz poprawił tabor, sprawiły, że Polacy chętnie korzystają z pociągów, które zazwyczaj są wypełnione pasażerami. Doskonale widać to w statystykach. W ubiegłym roku Intercity chwaliło się, że na pokładach pociągów dalekobieżnych podróżowało 89,2 mln osób, co jest najlepszym dotychczasowym wynikiem.

W tym roku rekord najpewniej zostanie pobity. Z danych Intercity wynika, że tylko w styczniu ten największy przewoźnik kolejowy w kraju przewiózł 6,7 mln pasażerów. To wzrost rok do roku o 13 proc. Spółka szacuje, że w 2026 roku przewiezie 96 mln pasażerów, czyli około 8 proc. więcej niż w 2025 roku.

Jeśli ktoś chce kupić przejazd z wagonem sypialnym przez internet, musi zarwać noc i polować na bilet w momencie, kiedy te pojawiają się w sprzedaży, czyli miesiąc przed odjazdem

Pociągi dają komfort i w przeciwieństwie do podróży autem nie trzeba stać w korkach, które w sezonie wakacyjnym tworzą się w pobliżu miejscowości turystycznych. W tym roku dla podróżujących nad polskie morze wielkim utrudnieniem jest remont na płatnym odcinku A1 na Pomorzu.

Dlatego wybierając się z rodziną na krótki urlop do Trójmiasta, zdecydowałem się na pociąg. W sezonie wakacyjnym Intercity ma bardzo ciekawą ofertę dla urlopowiczów. Jednym z hitów jest TLK Karpaty. Pociąg jedzie przez cały kraj. Zaczyna podróż w Zakopanem i kończy w Gdyni Głównej, po drodze zatrzymując się m.in. w Krakowie, Częstochowie, Warszawie i Iławie. To pociąg nocny, więc ma wagony sypialne.

Podróż w takim wagonie to w zasadzie luksus, którego nie zaznamy w samochodzie. Na pasażerów w zamykanym od wewnątrz przedziale czeka łóżko z pościelą i poczęstunek. Rano pracownik Warsu nas budzi i przyniesie gorącą kawę. Bilety są oczywiście droższe – o ok. 80 zł w porównaniu z przejazdem drugą klasą.

Niestety, Intercity nie ma wielu wagonów sypialnych i bilety rozchodzą się w mgnieniu oka. Jeśli ktoś chce kupić taki przejazd w internecie, musi zarwać noc i polować na bilet w momencie, kiedy te pojawiają się w sprzedaży, czyli miesiąc przed odjazdem.

Problem w tym, że gdy ktoś z Częstochowy, a nawet – jak się okazało – z Krakowa, usiądzie przy komputerze o godz. 0.30 (wówczas kończy się przerwa techniczna) miesiąc przed odjazdem... to biletu i tak nie kupi. Przekonałem się o tym już rok temu. Próbowałem w nocy, ale bez skutku. Okazało się, że w momencie, kiedy walczyłem z systemem rezerwacyjnym, podawałem nazwy stacji, liczbę pasażerów, to bilety na wagon sypialny były już dawno wyprzedane.

Sprawa okazała się banalna. TLK Karpaty odjeżdża z Częstochowy po godz. 2, ale podróż zaczyna poprzedniego dnia – o godz. 21.16 odjeżdża z Zakopanego. Więc pasażerowie jadący ze stacji od Zakopanego do Kalwarii Zebrzydowskiej mają pierwszeństwo w zakupie, mogą to zrobić dobę wcześniej. I robią. Co ciekawe, pociąg przyjeżdża do Krakowa przed północą, ale odjeżdża kwadrans po niej, więc pasażerowie z Krakowa są w takiej samej sytuacji jak ci z Częstochowy.

Rozwiązaniem jest więc kupno biletu na odjazd z wcześniejszych stacji. W tym roku kupiłem bilety relacji Kalwaria Zebrzydowska – Gdańsk. Kalwaria to ostatnia stacja przed północą, dzięki czemu różnica w cenie biletów była symboliczna. Wszystko wydawało się załatwione. Aż jednego dnia, oglądając postępy w budowie nowego dworca kolejowego w Częstochowie, zaszedłem do kasy zapytać, co w sytuacji, gdy kupuję bilet na wagon sypialny i nie pojawiam się na dworcu.

– Bilet przepada, jak pan nie wsiądzie w ciągu pół godziny – odpowiedziała bez mrugnięcia okiem pani w kasie.

Stanowczość kasjerki zasiała ziarno niepewności. Na infolinii Intercity mój rozmówca przez kilka minut ustalał, jak jest w rzeczywistości, dwukrotnie dopytując, czy pociąg na całym odcinku jedzie przez Polskę. – Jeśli pociąg nie jest międzynarodowy, to może pan wsiąść, gdzie pan chce – wreszcie odpowiedział.

Lekka niepewność była aż do momentu, kiedy pociąg wjechał na peron. Wagony sypialne mają „swojego" konduktora z listą pasażerów wsiadających na danej stacji. W Częstochowie na liście nie było nikogo, bo nikogo nie mogło być. Kilka godzin po tym, jak kupiłem bilet, sprawdziłem w systemie dostępność – nie było już ani jednego wolnego miejsca. Mimo to konduktor pojawił się w drzwiach, a jak usłyszał, że to my jesteśmy pasażerami z Kalwarii, uśmiechnął się szeroko i zaprowadził nas do przedziału.

Michał Hyra

Biuro Interwencji Turystycznej powstało specjalnie dla Was. Kłopoty w podróży? Brudny hotel? Nierzetelny organizator? Opowiedzcie, co Was spotkało w czasie urlopu. Czekamy na listy: wakacje@wyborcza.pl i katowice@wyborcza.pl.

Jura Krakowsko-Częstochowska

Powstały dwa nowe rezerwaty przyrody

Bogdaniec i Psi Nos w powiecie częstochowskim to w sumie niemal 220 hektarów lasów, wapiennych wzgórz i ostańców skalnych. Teraz będą pod specjalną ochroną.

Marek Mamoń

Jura Krakowsko-Częstochowska od lat należy do najcenniejszych przyrodniczo obszarów w Polsce. Jednocześnie jest coraz intensywniej wykorzystywana przez turystykę, rekreację i rozwój infrastruktury. Tworzenie rezerwatów na tym terenie pozwoli zachować najcenniejsze fragmenty dla następnych pokoleń.

Decyzja Regionalnej Dyrekcji Ochrony Przyrody w Katowicach o utworzeniu dwóch nowych rezerwatów wykracza poza administracyjne granice obszarów chronionych. Wpisuje się w ogólnopolską inicjatywę „Rezerwaty przyrody – czas na come back", której celem jest odbudowa systemu ochrony najcenniejszych miejsc w Polsce.

• **Rezerwat Bogdaniec** FOT. RDOŚ KATOWICE

Skomplikowana sieć zależności

Rezerwat Bogdaniec jest położony w gminie Janów na terenie Nadleśnictwa Złoty Potok w powiecie częstochowskim. Obejmuje ponad 126 hektarów lasów o cechach naturalnych. Rosną tu żyzne buczyny, a wapienne wzgórza kryją liczne ostańce i schroniska skalne – jedne z najbardziej charakterystycznych elementów krajobrazu Jury Krakowsko-Częstochowskiej.

Obszar rezerwatu obejmuje wzgórza Bogdaniec i Koziarską Górę wraz z licznymi wychodniami skalnymi oraz mozaiką cennych siedlisk obszaru Natura 2000 Ostoja Złotopotocka PLH240020. Takie lasy są znacznie cenniejsze niż mogłoby się wydawać podczas zwykłego spaceru. Ich wartość nie polega wyłącznie na wieku drzew. Tworzą skomplikowaną sieć zależności między roślinami, grzybami, owadami, ptakami i ssakami. W runie zachowały się gatunki roślin będące wskaźnikami dobrze zachowanych lasów liściastych, takie jak buławnik wielkokwiatowy, żywiec dziewięciolistny czy przytulia wonna. To właśnie takie miejsca najskuteczniej magazynują wodę, wiążą dwutlenek węgla i łagodzą skutki zmian klimatycznych.

Wokół rezerwatu wyznaczono otulinę o powierzchni 159,12 ha, która będzie wspierać ochronę tego cennego obszaru przed oddziaływaniami zewnętrznymi.

Różnorodność, której nie da się odtworzyć

Drugi rezerwat – Psi Nos – obejmuje ponad 93 hektary lasów w gminach Mstów i Olsztyn. Występują tu grądy, buczyny oraz kwaśne dąbrowy, a krajobraz tworzą wapienne wzgórza z licznymi wychodniami skalnymi.

Rezerwat Psi Nos obejmuje 93,07 ha lasów Nadleśnictwa Złoty Potok. Na terenie rezerwatu występują cenne siedliska chronione w ramach obszaru Natura 2000 Ostoja Olsztyńsko-Mirowska PLH240015, a także wiele rzadkich gatunków roślin. Spotkać tu można m.in. lilię złotogłów, miodownika melisowatego, gnieźnika leśnego, wawrzynka wilczełyko oraz naturalne stanowisko kłokoczki południowej. Ich obecność świadczy o wysokiej jakości siedlisk, których nie da się szybko odtworzyć po wycince czy przekształceniu terenu.

Charakterystycznym elementem krajobrazu są wzgórza Psi Nos, Dębowa Góra i Wzgórza Srockie z licznymi wapiennymi wychodniami skalnymi. Dla rezerwatu ustanowiono również otulinę o powierzchni 185,80 ha, obejmującą przyległe tereny leśne i nieleśne.

– Ochrona rezerwatowa daje lasom perspektywę niezmiennego trwania przez kolejne dekady. Cenne jurajskie buczyny tak charakterystyczne dla tego rejonu będą mogły rozwijać się zgodnie z naturalnymi procesami, zachowując ciągłość siedlisk oraz warunki życia związanych z nimi rzadkich gatunków – wskazuje Przemysław Skrzypiec, zastępca Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach, Regionalny Konserwator Przyrody.

1KA

eprasa.pl af6903b910

Muzułmanie w Polsce

Protest przeciwko nieistniejącemu meczetowi

– Deportacja, deportacja – krzyczeli rozzłoszczeni mężczyźni przed Muzułmańskim Centrum Dialogu i Kultury „Doha", które istnieje od ponad dekady.

Michalina Bednarek

Nie dla islamizacji, tak dla deportacji! – krzyczał tłum ludzi, którzy zebrali się przy ul. 1 Maja w Katowicach na placu przy Muzułmańskim Centrum Dialogu i Kultury.

To wszystko po tym, jak przedstawiciele Konfederacji i narodowcy, a także prawicowi politycy zaczęli nagłaśniać, że w tym miejscu ma powstać meczet.

Krzysztof Bosak, poseł Konfederacji, podzielił się z internautami informacją o budowie w Katowicach. – Wygląda to raczej jak nieoficjalny meczet na kilkaset osób, a nie salę na 45 osób. Po obrazach i doniesieniach z największych miast Polski widać, że proces islamizacji ruszył – stwierdził. Temat podchwycili inni, publikując w sieci zdjęcia wielkich meczetów z państw Bliskiego Wschodu i sugerując, że podobna budowla powstaje na podwórku kamienicy w Katowicach.

Te kłamstwa szybko zdementował Urząd Miasta, informując, że zgodnie z pozwoleniem na budowę przy ul. 1 Maja 130 powstanie m.in. sala wielofunkcyjna na 45 osób. Dodajmy, że sala powstaje na prywatnym terenie.

• **Protest przeciwko inwestycji Muzułmańskiego Centrum Dialogu i Kultury w Katowicach** FOT. MICHALINA BEDNAREK

Nie przeszkadzało to jednak Łukaszowi Koladzie, działaczowi Ruchu Narodowego nakręcać emocji wokół inwestycji. – Powstaje sala do modlitwy muzułmańskiej na 45 osób. (...) Kto jest chętny aby razem dopilnować, żeby zgodnie z przepisami nie weszło tam więcej niż 45 osób? Czekam na zgłoszenia i działamy – nawoływał. W sieci zaczęły się pojawiać także groźby.

Meczetu nigdy nie było w planach

Jabbar Koubaisy pochodzi z Iraku, ale w Polsce mieszka od kilku dekad. To właśnie on założył istniejącą już „Dohę" i to on stoi za nową inwestycją. W połowie lat 90. otworzył jeden z pierwszych samoobsługowych sklepów na Górnym Śląsku, centrum Handlowe „Belg". Za to centrum „Doha" od początku służyło do spotkań międzykulturowych i międzywyznaniowych, a sam Jabbar gości u siebie księży. Zapraszany jest także na spotkania w Archidiecezji Katowickiej. Co więcej, organizują regularnie zbiórki charytatywne na różne cele. Do tej pory z tym miejscem nie było żadnych problemów.

Mimo to na ul. 1 Maja zgromadziło się ponad 100 osób z nienawistnymi hasłami na banerach i krzyczących o deportacji. Dominowali głównie mężczyźni w czarnych koszulkach z patriotycznymi hasłami, informującymi o ich przynależności do ruchu narodowego. Niektórzy przyszli całymi rodzinami, nawet z dziećmi. Mimo że nawet ze sceny padały wulgaryzmy.

W tłumie było też kilka starszych osób, głównie kobiet. Dlaczego przyszły?

– No, ale żeby w Polsce jacyś muzułmanie? To się nie godzi! – mówiła nam jedna z nich. Na pytanie, czy wie, że od ponad 15 lat przy ul. Warszawskiej funkcjonuje już muzułmański dom modlitwy i co piątek odbywają się tam spotkania, nic nie odpowiedziała. Nie chciała też uwierzyć, że w tym miejscu nie będzie meczetu. – Na pewno będzie, bo inaczej ci panowie w garniturach by tak nie mówili. Wyglądają na poważnych ludzi – powiedziała. Wiele innych osób zapytanych przez nas, czy zdają sobie sprawę z tego, że meczetu w Katowicach nie będzie, nie chciało w to uwierzyć. – Na pewno będzie, oni chcą nas wykończyć – mówili.

Dowodów na meczet nie ma, ale „na pewno będzie!"

Konfederaci i narodowcy przekonywali ze sceny tłum, że to bogaci i wpływowi ludzie chcą imigracji do Polski, bo ich dzieci chodzą do prywatnych szkół i mieszkają na zamkniętych osiedlach. – A was na ulicy jak będą napadać, to nikogo to nie będzie obchodzić – krzyczeli.

Jabbar nie był na proteście z przyczyn zdrowotnych, choć w takich sytuacjach zawsze wychodził do tłumu. Zapewnia, że w nowym budynku w Zawodziu „Doha" będzie robić dokładnie to, co robi do tej pory – organizować spotkania kulturalne, warsztaty kaligrafii, zapraszać uczniów i seniorów.

Budowa nowego centrum jest konieczna, ponieważ w dotychczasowej siedzibie jest po prostu za mało miejsca. Działa tu bowiem Muzułmańskie Centrum Pomocy.

– Nasi zapraszani goście nie mieścili się na różne imprezy, stąd powstał ten pomysł budowy. Jest mi bardzo przykro, że to się dzieje, ale nie mam na to wpływu. Mam nadzieję, że ludzi dobrej woli jest więcej. Dostałem już dużo słów wsparcia, także od naszych katolickich księży z sąsiedztwa, którzy u nas regularnie goszczą. Mam nadzieję, że w końcu prawda się obroni – mówił w rozmowie z „Wyborczą". ●

OGŁOSZENIE PŁATNE Katowice/34447736

Wójt Gminy Krupski Młyn
informuje, iż w dniach
od 14.08.2026 r. do 4.09.2026 r.
w siedzibie Urzędu Gminy
Krupski Młyn został wyłożony
do publicznego wglądu
wykaz Nr 7/2026/Ig
dla dzierżawy nieruchomości
gruntowej niezabudowanej
położonej na terenie
Gminy Krupski Młynie.

OGŁOSZENIE PŁATNE Częstochowa/34447670

Burmistrz Miasta i Gminy Olsztyn

Informuję, że w dniach
od 14.08.2026 roku do 03.09.2026 roku,
podany jest do publicznej wiadomości – na
tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta
i Gminy w Olsztynie, przy Placu Piłsudskiego
10, oraz stronie internetowej Urzędu Miasta
i Gminy w Olsztynie, wykaz niezabudowanej
nieruchomości położonej w obrębie
ewidencyjnym Turów, gm. Olsztyn,
przeznaczonej do dzierżawy.
Bliższe informacje:
Urząd Miasta i Gminy w Olsztynie,
pokój nr 19, tel. (034) 3285-076 wew. 33

OGŁOSZENIE PŁATNE Katowice/34414054

KATOWICKIE CMENTARZE KOMUNALNE

POMOC W ORGANIZOWANIU POGRZEBÓW

ul. Murckowska 9
40-266 Katowice

CAŁODOBOWE USŁUGI
tel.: 32 255 21 32,
32 255 15 51, 607 399 321

mail: kck@kck.katowice.pl

1KA

OGŁOSZENIE PŁATNE Katowice/34447749

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

Prezydent Miasta Mysłowice

ogłasza pisemny przetarg nieograniczony

na dzierżawę na okres 30 lat niezabudowanej nieruchomości o powierzchni 12.869 m^2, położonej w Mysłowicach przy ulicy Katowickiej, oznaczonej jako działki o numerach: 6042/35 o powierzchni 0,0845 ha, 6040/35 o powierzchni 0,0382 ha, 6038/35 o powierzchni 0,0084 ha, 7990/20 o powierzchni 0,0580 ha dla których prowadzona jest księga wieczysta o numerze KA1L/00022731/6, oraz działki o numerach: 4181/35 o powierzchni 0,0897 ha, 4180/37 o powierzchni 0,0202 ha dla których prowadzona jest księga wieczysta numer KA1L/00040009/8, oraz części działek o numerach ewidencyjnych: 4183/20 w zakresie o powierzchni 0,1709 ha (powierzchnia całkowita 0,2098 ha), 3408/20 w zakresie o powierzchni 0,0401 ha (powierzchnia całkowita 0,0660 ha), 3409/20 w zakresie o powierzchni 0,2879 ha (powierzchnia całkowita 0,4182 ha), 7320/36 w zakresie o powierzchni 0,4582 ha (powierzchnia całkowita 0,5738 ha), dla których prowadzona jest księga wieczysta numer KA1L/00022731/6, oraz część działki o numerze 7316/37 w zakresie o powierzchni 0,0308 ha (powierzchnia całkowita 0,0589 ha), dla której prowadzona jest księga wieczysta KA1L/00008473/5, wszystkie działki położone są na a.m. 3 w obrębie Mysłowice, **z przeznaczeniem na zrealizowanie i prowadzenie rekreacyjnego parku linowego celem wybrania najkorzystniejszej oferty, w której oferenci wskażą propozycję zagospodarowania nieruchomości oraz propozycję wysokości czynszu dzierżawnego netto za całą nieruchomość płatnego miesięcznie w terminie do 10 dnia każdego miesiąca za dany miesiąc.**

Stawka wywoławcza czynszu dzierżawnego została ustalona w wysokości: 8.000,00 zł (słownie: osiem tysięcy złotych) netto miesięcznie za całą nieruchomość, czynsz płatny miesięcznie w terminie do 10 dnia każdego miesiąca za dany miesiąc.

Do czynszu dzierżawnego, zgodnie z obowiązującymi przepisami doliczony zostanie podatek VAT według stawki obowiązującej na dzień zawarcia umowy dzierżawy (obecnie obowiązuje stawka 23 %)

Część jawna przetargu odbędzie się w dniu 6 października 2026 roku o godz. 9^{00}. w sali nr 204 Urzędu Miasta Mysłowice przy ul. Powstańców 1

W przetargu mogą wziąć udział osoby fizyczne i prawne, które najpóźniej do dnia **30 września 2026 roku** wniosą w formie pieniężnej **wadium** w wysokości: 4.800,00 zł. Wpłaty wadium dokonuje się na konto depozytowe Urzędu Miasta Mysłowice **Nr 57 1030 1508 0000 0008 2417 7003** Citi Handlowy Bank Handlowy w Warszawie S.A.. Za datę wniesienia wadium uważa się datę wpływu środków pieniężnych na powyższy rachunek bankowy oraz w terminie do dnia **30 września 2026 roku do godz. 12^{00}** w pokoju nr 407 na III piętrze budynku Urzędu Miasta Mysłowice przy ul. Powstańców 1 w Mysłowicach złożą pisemną ofertę w zamkniętej kopercie z napisem „Pisemny przetarg nieograniczony na **dzierżawę na okres 30 lat** niezabudowanej nieruchomości przy ul. Katowickiej z przeznaczeniem na zrealizowanie i prowadzenie parku linowego"

Pełna treść ogłoszenia dostępna jest na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej www.bip.myslowice.pl w zakładce Nieruchomości – Ogłoszenia o przetargach na sprzedaż lub dzierżawę nieruchomości, a także na tablicy ogłoszeń Wydziału Gospodarki Nieruchomościami znajdującej się na II piętrze budynku Urzędu Miasta Mysłowice mieszczącego się przy ul. Powstańców 1 w Mysłowicach. Wszelkie informacje dotyczące organizowanego przetargu można uzyskać w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami, pokój nr 407, III piętro, tel. kontaktowy (32) 31 71 168 w godzinach pracy Urzędu.

OGŁOSZENIE PŁATNE Katowice/34447600

Prezydent Miasta Mysłowice
informuje:

Na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miasta Mysłowice, na II piętrze oraz na stronie internetowej www.myslowice.pl, BIP podano do publicznej wiadomości szczegółowe wykazy nieruchomości stanowiących własność Gminy Mysłowice przeznaczonych do:

DZIERŻAWY:

- na okres 3 kolejnych lat przy ulicy Oświęcimskiej nieruchomości stanowiącej własność Gminy Mysłowice – z przeznaczeniem pod magazyn materiałów (kontener) oraz cele rekreacyjne (przedłużenie dzierżawy) – zarządzenie 423/26,
- na okres do dnia 31 sierpnia 2029 roku przy ulicy Stawowej nieruchomości stanowiącej własność Gminy Mysłowice – z przeznaczeniem pod garaż (zmiana dzierżawcy) – zarządzenie 427/26,
- na okres 3 lat przy ulicy Bartosza Głowackiego nieruchomości stanowiącej własność Gminy Mysłowice – z przeznaczeniem pod cele rekreacyjne (przedłużenie dzierżawy) – zarządzenie 428/26,
- na okres 3 lat przy ulicy Długiej nieruchomości stanowiącej własność Gminy Mysłowice – z przeznaczeniem pod cele rekreacyjne (zmiana dzierżawcy) – zarządzenie 429/26,
- na czas nieoznaczony przy ulicy Mieczysława Jastruna nieruchomości stanowiącej własność Gminy Mysłowice – z przeznaczeniem pod cele rekreacyjne oraz utwardzone dojście i drogę dojazdową (zmiana dzierżawcy) – zarządzenie 430/26,
- na okres do dnia 31 sierpnia 2029 roku przy ulicy Stawowej nieruchomości stanowiącej własność Gminy Mysłowice – z przeznaczeniem pod garaż (przedłużenie dzierżawy) – zarządzenie 431/26.

Termin wywieszenia: 14.08.2026r. do 04.09.2026r.

SPRZEDAŻY W DRODZE USTNEGO PRZETARGU NIEOGRANICZONEGO:

- nieruchomość zabudowana, stanowiąca własność Gminy Mysłowice, położona w Mysłowicach przy ul. Grunwaldzkiej 9, wyznaczona do sprzedaży w drodze ustnego przetargu nieograniczonego, z przeznaczeniem na cele zgodne z zapisami obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, zarządzenie 425/26.

Osoby, którym na podstawie art. 34 ust. 1 pkt. 1 i pkt. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz. U. z 2026r. poz. 399), przysługuje pierwszeństwo w nabyciu wyżej opisanej nieruchomości Gminy Mysłowice, mogą w terminie 6 tygodni, licząc od dnia wywieszenia niniejszego wykazu, złożyć wniosek o jej nabycie.

Termin wywieszenia: 14.08.2026r. do 25.09.2026r.

SPRZEDAŻY W DRODZE BEZPRZETARGOWEJ:

- nieruchomość niezabudowana, stanowiąca własność Gminy Mysłowice, położona w Mysłowicach przy ul. Cedrowej, przeznaczona do sprzedaży w drodze bezprzetargowej na podstawie art. 37 ust. 2 pkt 6 ustawy o gospodarce nieruchomościami, w celu poprawienia warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej, zarządzenie 424/26.

Osoby, którym na podstawie art. 34 ust. 1 pkt. 1 i pkt. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz. U. z 2026r. poz. 399), przysługuje pierwszeństwo w nabyciu wyżej opisanej nieruchomości Gminy Mysłowice, mogą w terminie 6 tygodni, licząc od dnia wywieszenia niniejszego wykazu, złożyć wniosek o jej nabycie.

Termin wywieszenia: 14.08.2026r. do 25.09.2026r.

eprasa.pl af6903b910

Partnerka Łukasza Litewki po jego śmierci:

Niektórzy zlecieli się jak sępy

– Byliśmy razem od czterech lat. Nie wiem, czy to długo, czy krótko, ale jestem pewna: nigdy się z nim nie pożegnam – mówi Natalia Bacławska.

Anna Malinowska

Łukasz Litewka, poseł z listy Nowej Lewicy, wcześniej radny Sosnowca, zapisał się w pamięci wielu osób przede wszystkim jako organizator akcji, w których pomagał chorym dzieciom i porzuconym zwierzętom. Zginął 23 kwietnia w Dąbrowie Górniczej, 3 kilometry od swojego domu w Sosnowcu.

ROZMOWA Z
NATALIĄ BACŁAWSKĄ,
partnerką Łukasza Litewki

ANNA MALINOWSKA: Rzesze ludzi w całej Polsce obserwowały profil Łukasza Litewki, wpłacały pieniądze na organizowane przez niego zbiórki. Teraz widzą, że wciąż działa jego fundacja TeamLitewka, ale pojawiła się też Fundacja im. Łukasza Litewki. Można się pogubić.

NATALIA BACŁAWSKA: Fundację TeamLitewka Łukasz założył 3 lata temu. Była pewnego rodzaju wypadkową tego, co działo się od 16 lat, kiedy Łukasz na Facebooku zaczął organizować akcje na rzecz chorych dzieci, zwierząt. Założenie fundacji było formalnością. Ludzie obserwowali jego profil nie dla fundacji, a dla tego, co on sam robił.

Łukasz nie był formalistą, nie znosił biurokracji, ale trzy lata temu jego bliski przyjaciel Paweł Cyz, wspierający go od lat w działaniach, zaproponował, by założył fundację. Łukasz na początku był sceptyczny, lubił spontaniczność. Paweł jednak był niczym jego Anioł Stróż, czuwał, by wszystko odbywało się zgodnie z przepisami. W końcu Łukasz uznał, że trzeba to zrobić. Po jego śmierci spotykaliśmy się w gronie przyjaciół, którzy zajmowali się fundacją. Mieliśmy wiele dylematów, ale w końcu doszliśmy do wniosku, że nie można roztrwonić potencjału, który był wokół TeamLitewka, że Łukasz tego by sobie życzył.

Zdecydowaliśmy się więc na kontynuowanie jego dzieła. Nie przewidzieliśmy jednak, że osobom z rady nadzorczej fundacji, związanej z sosnowiecką Spółdzielnią Mieszkaniową Hutnik, przyjdzie do głowy przejęcie fundacji. Tak się stało. Nie chcieliśmy jednak rezygnować z dzieła Łukasza i w porozumieniu z jego rodziną zdecydowaliśmy się założyć Fundację im. Łukasza Litewki. To bliscy, czyli rodzice i brat mają prawo do wizerunku Łukasza, to oni mają dostęp do jego profilu na Facebooku. Dzięki temu liczymy, że nie rozproszy się społeczność tych, którzy nie potrafią być obojętni na czyjąś krzywdę.

• **Natalia Bacławska i Łukasz Litewka**
FOT. ARCHIWUM NATALII BACŁAWSKIEJ

W ten oto sposób powstały dwie fundacje. I niech działają. Niestety, ci, którzy przejęli LitewkaTeam, doprowadzają do wojny. Nie chcemy się w nią wikłać. Mielibyśmy walczyć o sławę? O pieniądze? Jeśli już o te ostatnie, to nie dla siebie, ale dla chorych dzieci, poszkodowanych zwierząt. Fundację założyliśmy z zerem na koncie, ale nie martwimy się tym, bo wierzymy, że dobrych, bezinteresownych ludzi wciąż nie będzie brakowało.

Zajęła się pani fundacją. Od śmierci Łukasza minęły ponad trzy miesiące. Udało się przeżyć w tym czasie żałobę?

– Byliśmy razem od czterech lat. Nie wiem, czy to długo, czy krótko, ale jestem pewna: nigdy się z nim nie pożegnam. Łukasz żył bardzo intensywnie, potwornie się we wszystko angażował, wiedział, że ma zadania do wykonania. Podobnie reagowałam po jego śmierci – wiedziałam, że muszę zająć się tym i tym, że trzeba rozwiązać dany problem, coś załatwić.

Czuję, że muszę wspierać rodziców Łukasza, naszych przyjaciół. Prowadzenie fundacji to kolejna powinność, która mu się należy.

Do tych obowiązków doszły, niestety, ataki ze strony osób ze Spółdzielni Mieszkaniowej Hutnik, którzy postanowili wchodzić z butami w życie moje, jego bliskich. Nie tylko takie, których doświadczamy osobiście, ale też publicznie, bo np. wydawane są oświadczenia, że na drodze sądowej odbiorą nam prawa do wizerunku Łukasza. Ktoś nagrywa i umieszcza w internecie filmiki, w których atakuje Pawła Cyza, bo jest „uwikłany w układy polityczne" i „zależy mu tylko na pieniądzach", czy mnie, „bo żeruję na Łukaszu". Jak przy czymś takim przeżyć żałobę?

No właśnie, jak przeżyć?

– Jestem z pokolenia, dla którego internet jest normą, ale jak z czymś takim mają poradzić sobie rodzice? Nigdy w życiu nie dostałam od Łukasza złotówki, byliśmy dla siebie partnerami. Prowadzę salon kosmetyczny. Kiedy go otwierałam, Łukasz proponował, że pomoże mi w promocji. „A co, ja sama nie potrafię?" – prawie się na niego wkurzyłam. Tymczasem w sieci czytam komentarze, że „dzięki niemu żyłam". Jakby tego było mało, w internecie widzę różne pogłoski o życiu prywatnym Łukasza. Jak mam na to reagować? Łukasz już nie żyje, nie może zabrać głosu. Wiem jednak, że mieszkałam z nim i dzieliłam wszystkie troski.

Tuż przed śmiercią Łukasza Litewki przygotowałam duży materiał na jego temat. Dotarłam do wielu osób, które go znały, ale kiedy pytałam o przyjaciół, okazało, że to tylko kilka nazwisk. Teraz ich przybyło. Wkurzające?

– Jeśli kończy się to tylko na pustym stwierdzeniu, to pal sześć. Ale są osoby, które wymyślają sobie taką teorię i zachowują się bardzo nie w porządku. Jak jeden z mieszkańców Sosnowca. Owszem, znali się z Łukaszem, ale nigdy nie byli blisko! Tymczasem w dniu pogrzebu ten człowiek na swoim Facebooku umieścił czarno-białe zdjęcie Łukasza i ogłosił zrzutkę, opisując, jakie to mieli wspólne plany! To nie jest prawda i my, bliscy, dobrze o tym wiemy. Jak można tak kłamać? Łukasz działał sam, prócz nas z nikim niczego nie planował. Tymczasem ten pan uwidział sobie działalność na jego plecach.

Być może ktoś mógłby powiedzieć, że teraz w fundacji ja będę robić to samo. Problem jednak w tym, że choć przed śmiercią Łukasza nie byłam formalnie w fundacji, to cały czas nią żyłam. Mieszkaliśmy razem, więc nie miałam wyjścia. W domu, na spotkaniach towarzyskich z naszymi przyjaciółmi, często nie było luźnych rozmów, ale te związane z fundacją. Co i jak zrobić, jak co załatwić. Moje życie z Łukaszem było też życiem z akcjami charytatywnymi, potrzebującymi dziećmi, psami. Tego nie dało się separować. Zresztą nie miałam takich aspiracji. Jeśli coś było ważne dla Łukasza, było też ważne dla mnie.

Nie dowiedziałam się o pani, pisząc reportaż o Łukaszu Litewce, a dopiero po jego śmierci. Dlaczego?

– Szanowaliśmy prywatność i nasi przyjaciele o tym wiedzieli. Nie do przesady, bo to nie było tak, że z naszym związkiem ukrywaliśmy się. Bywaliśmy na mieście, na publicznych spotkaniach. Ale nigdy nie chciałam być osobą publiczną. Nie było mi to do niczego potrzebne. Pamiętam, jak kiedyś w czasie wakacji pojechaliśmy do Chorwacji, gdzie wypoczywał nasz przyjaciel, który akurat miał urodziny. Super niespodzianka, poszliśmy do knajpki na kolację. Pyszne jedzenie, alkohol, śmiechy, żarty. „Łukasz Litewka?" – zapytała pani przy sąsiednim stoliku. „Matko, mam nadzieję, że nie mówiłem żadnych głupot" – martwił się Łukasz. Czar prysł, wielka szkoda. Wystarczyło więc, że on był taką rozpoznawalnością obarczony.

Ja jestem zwykłą dziewczyną z Ostrołęki, która lubi schabowego z ziemniakami i spędzać czas z psem w domu. Nie chciałam i nie chcę tego zmieniać.

Ludzie kojarzyli Łukasza Litewkę nie tylko z akcjami charytatywnymi. Nie przeszkadzała pani polityka w jego życiu?

– Kiedy wygrał wybory i dostał się do Sejmu, usiedliśmy przy stole na przeciwko siebie i zaczęliśmy rozmawiać. Pytałam, czy jest świadomy tego, co będzie robił. Był pewien, że nie żałuje. Prawda jest jednak taka, że polityka to nie był jego świat. W ostatnim roku był już nią bardzo zmęczony. Nie mówił o tym, nie skarżył się, ale widziałam to ja, przyjaciele. Nasza ostatnia wspólna impreza odbyła się w lutym, jakieś niespełna dwa miesiące przed jego śmiercią. Nasi przyjaciele poprosili, żebyśmy byli w domu, a oni wpadną. Miałam nic nie mówić Łukaszowi. Wszystko zaaranżowaliśmy i Łukasz zobaczył, że nagle wchodzi do naszego domu 30 osób ze stołami, jedzeniem, alkoholem. Usiedliśmy, biesiadowaliśmy, śmiechu było co niemiara.

Ta spontaniczna akcja podbudowała Łukasza. Na drugi dzień obudził się i powiedział znamienne słowa: „Z takimi przyjaciółmi to można i umrzeć". To był jego prawdziwy świat. Nie ten w polityce. Na objęcie mandatu zdecydował się m.in., by walczyć o prawa zwierząt. Immunitet dawał mu prawo interwencji poselskich.

Łukasz w polityce był sobą. Często zarzucano mu, że jego poglądy są bardziej prawicowe. Zgadzał się na aborcję, ale pod pewnymi warunkami. Kiedy jechał na zaprzysiężenie do Sejmu, pytał mnie, czy powinien dodać do przysięgi „Tak mi dopomóż Bóg". „Przecież jesteś wierzący". „No jestem", „Więc z czym problem?". Łukasz się roześmiał i złożył przysięgę z odniesieniem do Boga, za co dostał pierwszy ochrzan. Później różne partie proponowały mu przejście z Lewicy w zamian za różne apanaże. Nie zdecydował się, nie chciał robić żadnych transferów, być na ustach innych i dalej robił to wszystko, by być w zgodzie z sobą. Udał się na spotkanie z prezydentem Karolem Nawrockim, za co dostał kolejny ochrzan, którym w ogóle się nie przejmował. Bo na spotkaniu omawiano sprawy zwierząt, a to dla Łukasza było najważniejsze.

Przyznał mi się, że po skończeniu kadencji nie wyklucza ubiegania się o urząd prezydenta Sosnowca.

– Miał taki plan, ale też zastanawiał się nad jeszcze jedną kadencją. Kochał Sosnowiec, jestem pewna, że w swoim mieście wygrałby wybory. On sam nie był taki pewien. Cały Łukasz, który nie do końca wierzył w siebie, swoje możliwości, sprawczość. Mam czasem do siebie żal, że za mało mu o tym mówiłam, przypominałam.

Co jeszcze by mu pani powiedziała?

– Szczerze przyznam, rozmawiam z nim każdego dnia. On jest wciąż obecny w moim życiu! W domu wiszą jego zdjęcia i jak ktoś przychodzi, wita się najpierw „Cześć Łukasz". Jakiś czas temu przyjechała do mnie przyjaciółka. Popłakałyśmy sobie, pożaliły się. Później otrząsnęłyśmy się ze smutku, zaczęłyśmy wspominać różne śmieszne sytuacje. „A pamiętasz, jak Łukasz zrobił to?" Wspominałyśmy i śmiałyśmy się. Siedziałyśmy w kuchni i w pewnym momencie, ot tak, w kuchence zapaliło się światełko. „Łukasz nie gniewaj się, wtedy nie śmiałyśmy się z ciebie, ale z sytuacji, która cię spotkała".

Nie jestem osobą wierzącą, ale wierzę, że ciągle spotykam w życiu znaki, które świadczą o jego obecności. Tak to sobie tłumaczę, tak mi jest łatwiej.

Z tymi wszystkimi, którzy po jego śmierci zlecieli się jak sępy, jakoś sobie poradzę. Ale nie mogę całkowicie odciąć od tego rodziców. Sprawić, by się tym nie martwili. To mnie frustruje. ●

1 KA

eprasa.pl af6903b910

Drożejące akademiki

Przybywa studentów i coraz trudniej znaleźć im lokum

W połowie lipca uczelnie z województwa śląskiego ogłosiły wyniki pierwszej tury rekrutacji na studia. Nowo przyjęci studenci natychmiast zaczęli rozglądać się za kwaterami.

Magdalena Warchala-Kopeć

Konkurencja na rynku mieszkaniowym jest jednak olbrzymia. Studentów, przyjętych przez uczelnie publiczne jest bowiem znacznie więcej niż rok temu. 5 sierpnia Uniwersytet Śląski poinformował, że do tej pory przyjął na studia 7 303 kandydatów, podczas gdy z początkiem sierpnia zeszłego roku nowo przyjętych osób było zaledwie 5 608. Tymczasem rekrutacja uzupełniająca na niektóre kierunki wciąż trwa i zakończy się dopiero we wrześniu. Więcej kandydatów na studia niż rok temu przyjął m.in. także Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach.

To chwilowy trend. Społeczeństwo się starzeje, a Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia się wyludnia. Z danych prezentowanych w zeszłym roku podczas Forum Dyskusyjnego, które prowadził na Uniwersytecie Śląskim prof. Tomasz Pietrzykowski, prorektor tej uczelni, wynika, że w latach 2020-2023 liczba studentów na uczelniach wyższych na terenie GZM zmniejszyła się o około 1-2 proc.

Na razie kryzysu jednak nie widać. Według raportu Cushman & Wakefield krajowa populacja akademicka wróciła bowiem do wysokiego poziomu sprzed dekady. W Polsce kształci się obecnie 1,32 mln studentów, co daje nam szóste miejsce w Europie – po Francji, Wielkiej Brytanii, Niemczech, Włoszech i Hiszpanii. Na polskich uczelniach studiuje też około 102 tys. obcokrajowców. W 2025 roku ich liczba spadła o około 6,5 proc. w stosunku do wcześniejszego roku, w związku z m.in. z uszczelnieniem systemu wizowego i zaostrzeniem wymogów rekrutacyjnych. Ale i tak w porównaniu z 2016 rokiem studentów zagranicznych jest o 54 proc. więcej.

10 STUDENTÓW NA JEDNO ŁÓŻKO

Rodzi to problemy z zakwaterowaniem. Według raportu Cushman & Wakefield publiczne i prywatne akademiki oferują łącznie zaledwie nieco ponad 129 tys. miejsc w całym kraju. To średnio prawie 10 studentów na jedno łóżko.

W Katowicach od wielu lat mówi się o budowie akademików UŚ w rejonie ulic Górniczej, Pawła i Wodnej. Przygotowania do ich budowy czynił już prof. Janusz Janeczek, rektor UŚ w latach 2002-2008. Jego następcy, prof. Wiesław Banyś i prof. Ryszard Koziołek podkreślali, że zamierzają realizować zamiar poprzednika. Do tej pory budowa jednak się nie rozpoczęła, a w tym roku pojawiły się plotki, że UŚ zamierza likwidować nawet te akademiki, które posiada.

Rektor Koziołek wielokrotnie dementował te pogłoski i zapewniał, że uczelnia nie zrezygnowała z planów powiększenia bazy noclegowej. Ale dla wielu studentów miejsce w akademiku nie jest już atrakcyjną propozycją.

– Szukam pokoju w centrum. Nie wyobrażam sobie dojeżdżać na uczelnię z osiedla akademickiego w Ligocie. Studia to czas, gdy chce się korzystać z możliwości, jakie daje mieszkanie w dużym mieście: chodzić do pubów, na koncerty, do kina, ale też mieć blisko np. bibliotekę – mówi Iga, która dostała się na UŚ na Wydział Humanistyczny.

Niestety, na razie mieszkania, którymi była zainteresowana, szybko zniknęły z rynku.

– W zeszłym tygodniu umówiłam się na oglądanie czterech mieszkań. Dwa z nich mi się spodobały, ale gdy zadzwoniłam do właścicieli, żeby umówić się na podpisanie umowy, okazało się, że ktoś mnie uprzedził – opowiada Iga.

Obecnie wystawiane mieszkania są dla niej za drogie. Na przykład kawalerka 35 m kw. przy ul. Świętego Jacka, w której płacić trzeba 1,9 tys. zł odstępnego miesięcznie, a ponadto 565 zł opłat administracyjnych (wraz z ogrzewaniem). Do tego doliczyć należy rachunki za prąd i internet.

– Wychodzi około 2,7 tys. zł miesięcznie, a jeszcze wpłaca się jednorazową kaucję w wysokości 3,5 tys. zł. To dla mnie za dużo – mówi Iga.

Niewiele taniej wychodzi kawalerka przy ul. Czerwińskiego. Za 32 m kw. właściciel oczekuje 1 750 zł odstępnego miesięcznie, dodatkowo trzeba pokryć 510 zł opłat administracyjnych oraz zapłacić za wodę, prąd, gaz i internet według zużycia. Wymagane jest także 2,5 tys. zł kaucji.

– Cenowo oba mieszkania wychodzą podobnie – zauważa Iga.

• **Akademik Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Sosnowcu**
FOT. AGNIESZKA STEFANIAK-ZUBKO

1,6 TYS. ZŁ ZA POKÓJ

Dlatego zastanawia się, czy nie zrezygnować z kawalerki i nie wynająć pokoju w większym mieszkaniu. Ale w tym przypadku ceny też bywają wysokie. Na przykład za pojedynczy pokój z własnym aneksem kuchennym i łazienką przy ul. Żwirki i Wigury trzeba zapłacić 1,1 tys. zł za miesiąc, do tego 500 zł zaliczki na media i kaucję w wysokości miesięcznych opłat. Uiścić trzeba także jednorazową opłatę bezzwrotną w wysokości 500 zł. Z kolei za pokój przy ul. Grażyńskiego zapłacić trzeba 850 zł plus media (około 350 zł). Niby taniej, ale to jeden z trzech pokoi w mieszkaniu, a Iga trochę boi się dzielenia lokalu z obcymi. Zastanawia się, czy nie będą hałasować, brudzić przestrzeni wspólnych i ingerować w jej prywatność.

Mieszkanie w akademiku jest o wiele tańsze, ale ich lokatorzy też narzekają.

– Przez ciągłe podwyżki, o około 100 zł rok do roku, ceny akademików zbliżają się do cen wynajmu mieszkań czy pokoi w centrum Katowic, skąd dojazd na uczelnię jest dogodniejszy – mówił jeden ze studentów podczas czerwcowego spotkania z rektorem w Klubie Rawa.

Tymczasem, w związku z trudną sytuacją finansową UŚ, w przedstawionym w kwietniu planie oszczędnościowym uczelni, jako jeden z celów do zrealizowania zapisano zwiększenie przychodów z najmu w Domach Asystenta oraz Domach Studenckich, w oparciu o podwyżki dla ich mieszkańców. Planowano też o 15 proc. zmniejszyć zakres sprzątania w uczelnianych budynkach i wprowadzić oszczędności na ogrzewaniu.

Pytany o to podczas czerwcowego spotkania ze studentami rektor Koziołek obiecał jednak, że w związku z ich apelami zrobi wszystko, by nie podnosić cen za akademiki. Jedyne podwyżki, które dopuszczał, miały być równe wskaźnikowi inflacji, czyli wynieść około 20 zł. Z bardziej znaczącymi podwyżkami miały się liczyć jedynie osoby z zewnątrz, pragnące skorzystać z uczelnianej bazy noclegowej. Rektor zapewnił też, że akademiki nie zostaną objęte oszczędnościami w zakresie sprzątania. Ich lokatorzy nie muszą się też obawiać spadku temperatur w pokojach.

Rzeczywiście, tegoroczne podwyżki nie są zbyt wysokie, choć nieco przekroczyły kwoty, deklarowane przez rektora Koziołka.

UŚ ma domy studenckie w trzech miastach: w Katowicach, Sosnowcu i Cieszynie.

Na osiedlu w katowickiej Ligocie za pokój jednoosobowy student zapłaci w nadchodzącym roku akademickim od 804 do 981 zł (w zeszłym roku było to od 777 do 948 zł). Taniej za „jedynkę" zapłaci student z niepełnosprawnością lub wskazaniem lekarskim – 741 zł (wcześniej 717 zł).

Za miejsce w pokoju dwuosobowym zapłacić trzeba od 741 do 894 zł (wcześniej od 717 do 864 zł). Jeśli ktoś chce mieszkać w „dwójce" sam, do tej kwoty doliczyć musi 279 zł miesięcznie (lub 213 w przypadku osób z niepełnosprawnością lub wskazaniem lekarskim).

AKADEMIK NAWET ZA TYSIĄC ZŁOTYCH

Najdroższe pokoje w Katowicach są jednak nie na Ligocie, lecz w Domu Asystenta przy ulicy Paderewskiego, gdzie student za miejsce w pokoju dwuosobowym uiścić musi opłatę 1071 zł (w zeszłym roku było to 1035 zł). Budynek przeznaczony jest jednak przede wszystkim dla pracowników uczelni.

Na sosnowieckiej Pogoni, gdzie UŚ ma najnowocześniejsze i najlepiej wyposażone domy studenckie, z indywidualnymi łazienkami i aneksami kuchennymi przy pokojach, średnie opłaty są jeszcze wyższe niż w Katowicach.

Za „jedynkę" zapłacić tu trzeba od 969 do 1029 zł (wcześniej od 936 do 993 zł).

Osoby z niepełnosprawnością lub zaświadczeniem lekarskim zapłacą od 822 do 894 zł (wcześniej 795 do 864 zł). Z kolei miejsce w „dwójce" kosztuje od 822 do 894 zł (wcześniej od 795 do 864 zł).

Najtaniej jest na osiedlu w Cieszynie, gdzie zakwaterowanie kosztuje od 660 do 777 zł (wcześniej od 639 do 750 zł).

Tym samym zakwaterowanie w akademikach UŚ zdrożało w stosunku do zeszłego roku akademickiego o 21-36 zł od osoby.

W akademikach Politechniki Śląskiej na razie obowiązuje zeszłoroczny cennik. Za zakwaterowanie w akademiku w Gliwicach student tej uczelni zapłaci od 400 zł za miejsce w pokoju trzyosobowym do 1300 zł za pokój w zmodernizowanym dwa lata temu domu studenckim Solaris o podwyższonym standardzie – dwa lata temu ceny te wahały się od 360 zł do 1320 zł.

Za zamieszkanie w domach studenckich w Katowicach i Zabrzu studenci Politechniki Śląskiej zapłacą od 500 do 550 zł za miejsce.

Cen w okresie ostatnich dwóch lat nie podniósł za to Śląski Uniwersytet Medyczny. Za zakwaterowanie w katowickiej Ligocie student zapłaci od 445 zł za miejsce w dwuosobowym pokoiku o powierzchni 10 m kw. do 1740 zł za przestronną 24-metrową „jedynkę".

W akademikach SUM w Zabrzu ceny wahają się od 557 do 1740 zł. Z kolei w Sosnowcu – od 445 do 890 zł.

Są bardzo atrakcyjne, zwłaszcza że uiszczając opłatę za akademik, student nie musi dopłacać już za wodę, prąd, internet czy ponosić jakichkolwiek dodatkowych kosztów. W zamian musi zrezygnować z komfortu – tańsze są pokoje współdzielone z innymi studentami, mniejsze i o niższym standardzie.

eprasa.pl af6903b910

Geolog radzi, żeby pomóc naturze

Rzeka wyschła, ale budują zaporę

Wraca wiara, że woda znów popłynie korytem Sztoły. – Brakuje 150 metrów – słyszymy.

• **Budowa nowej tamy na zalewie Leśny Dwór na rzece Sztoła**
FOT. DOMINIK GAJDA / AGENCJA WYBORCZA.PL

Wojciech Todur

W Bukownie – na pograniczu ziemi olkuskiej i Zagłębia Dąbrowskiego – poruszenie, bo też przy Leśnym Dworze budują nową zaporę.

– Znowu popłynie woda i będzie można się kąpać? – pyta mężczyzna, który przyjechał w to miejsce na skuterze z pobliskiego Olkusza.

To miejsce nazywano przed laty „płucami Zagłębia". Nad brzegiem zalewu powstawały kolejne domki letniskowe. Na starej pocztówce widnieje napis „Letnisko Bukowno" i lista atrakcji, które oferuje: plaża, kąpiele, brydż, dancingi, kajaki.

PROKURATURA ODMAWIA WSZCZĘCIA ŚLEDZTWA

Obecnie „Leśny Dwór" to raczej przygnębiający widok. Część domków wciąż służy letnikom. Zostały wydzierżawione lub sprzedane. Inne ledwo stoją. Ogrodzenie w wielu miejscach przewróciło się pod własnym ciężarem. Droga wokół ośrodka to istny tor przeszkód. Stare betonowe płyty pękają, części brakuje. Para młodych ludzi, która stara się pchać tędy wózek z małym dzieckiem, z trudem pokonuje każdy metr. – Ostatnim atutem tego miejsca była woda – mówi nasz rozmówca z Olkusza.

Ale woda przestała płynąć. To pokłosie decyzji z grudnia 2021 roku, gdy w ZGH Bolesław podjęto decyzję o wyłączeniu systemu odwadniania likwidowanej kopalni cynku i ołowiu „Olkusz-Pomorzany".

Odwadnianie kopalń było w przeszłości konieczne, żeby uzyskać dostęp do złóż rud metali. Doprowadziło to jednak do zmian hydrogeologicznych. Pierwsza doświadczyła ich natura. Szybko wyschła malownicza rzeka Sztoła, której ciek zasilały także odpompowane wody.

Leśny Dwór powstał tymczasem na Sztole. Po co więc ta nowa zapora skoro rzeka nie płynie? Marcin Cockiewicz, burmistrz Bukowna, przyznaje, że to może wyglądać dziwnie, ale rośnie w nim wiara, że woda wróci szybciej, niż to wieszczyli naukowcy.

Gdy wody w rzece zabrakło, to społecznicy ze Związku Stowarzyszeń „Zielony Ring Przemszy" oczekiwali ukarania winnych. Prokuratura w Olkuszu odmówiła wszczęcia śledztwa. Pozostało czekać, aż lej wypełni się wodą i rzeki wrócą.

– Kiedy? Dokładnie nie wiadomo. Przecież w żadnym miejscu na świecie nie doprowadzono do takiej sytuacji. Może stanie się to za 25, a może i za 40 lat – rozkłada ręce Stefan Piętka, były radny Bukowna, który od lat nagłaśnia problemy regionu związane ze skutkami górniczej eksploatacji.

BRAKUJE 150 METRÓW

W Leśnym Dworze woda ma mętny kolor. Nie zachęca, żeby przy niej usiąść, nie mówiąc o kąpieli. – Leśny Dwór zasila obecnie tylko woda deszczowa, która trafia do zalewu kanałem Baba od strony Olkusza – mówi burmistrz, który jednak zachęca do spaceru wzdłuż brzegu akwenu.

Leśny Dwór to tak naprawdę trzy ciągnące się w leśnej otulinie zbiorniki. Woda jest obecnie tylko w tym pierwszym. Drugi to ledwie zatęchła kałuża. Coś pozytywnego dzieje się natomiast przed zbiornikiem trzecim. – Sztoła powoli, ale jednak wraca do życia. Brakuje jej obecnie około 150 metrów, żeby zacząć zasilać trzeci zbiornik – mówi z nadzieją burmistrz.

Wtedy inwestycja w hydrologiczną konstrukcję przy Leśnym Dworze będzie miała sens. – Pozyskaliśmy 8 milionów złotych dofinansowania z Unii Europejskiej na inwestycje związane z zielono-błękitną infrastrukturą. W naszym przypadku zostaną spożytkowane nie tylko na dużą retencję, czyli zaporę, ale i parki kieszonkowe – wymienia Marcin Cockiewicz i dodaje, że odnowione zostanie też nadbrzeże przy Leśnym Dworze.

Złośliwi tymczasem wskazują, że skoro między Bolesławiem a Bukownem jest już zalana obwodnica – zwana „podwodnicą", to może być i zapora bez wody.

POZOSTAŁY WSPOMNIENIA

ZGH od chwili, gdy zaprzestało odpompowywania wód, zleca przygotowywanie sprawozdań z monitoringu przyrodniczego i nadzoru nad działaniami ograniczającymi skutki ekologiczne w związku z zakończeniem odwadniania kopalni „Olkusz-Pomorzany".

Andrzej Czylok i Andrzej Tyc, naukowcy związani z Uniwersytetem Śląskim oceniają, że źródłowy odcinek Sztoły nie zmienił zasadniczo swojego zasięgu w drugim kwartale 2026 roku. Pytamy Andrzeja Tyca, czy może podpowiedzieć, kiedy Sztoła znowu popłynie swoim korytem. Nie chce wypowiadać się na ten temat. – Nie jestem specjalistą – odpowiada. – Tak naprawdę nikt tego nie wie. Wiele tez, które głosili naukowcy, już natura rozliczyła – mówi burmistrz.

Na internetowej stronie miasteczka w zakładce „turysta" wymieniono kilka atrakcji. Wśród nich jest i „Dolina Rzeki Sztoły".

„Dolina Rzeki Sztoły, która jeszcze w 2020 roku była turystyczną perłą powiatu olkuskiego, ponownie staje się miejscem przyciągającym miłośników przyrody. Piaszczyste plaże, malownicze meandry i urokliwe ścieżki dla pieszych zachęcają do odkrywania tego unikalnego terenu. W przeszłości odwiedzający często korzystali z jej uroków, organizując ogniska, pikniki, a także ciesząc się aktywnym spędzaniem czasu – od rowerowych wycieczek po biegi i spacery. Szczególnym zainteresowaniem cieszył się także spływ kajakowy po malowniczym szlaku rzecznym.

Niestety, zniknięcie wody w Sztole nastąpiło po zakończeniu procesu likwidacji kopalni Olkusz-Pomorzany, która wcześniej zasilała rzekę. Likwidacja kopalni miała złożony charakter, wymagając lat przygotowań. Po wyłączeniu pomp odwadniających poziom wody w rzekach stopniowo spadał, a bukowieński odcinek cieku stał się jedynie wspomnieniem" – czytamy.

SIOSTRY DOLEWAŁY WODĘ

Wspomniany spływ rzeczywiście był wyjątkową atrakcją. Sztoła wiła się leniwie po lesie. Rodziny z małymi dziećmi przystawały kajakami przy piaszczystych zakolach rzeki. Jedni się bawili, inni szli do lasu w poszukiwaniu jagód lub grzybów.

W najbardziej urokliwym miejscu na trasie dawnego spływu łacha złotego piasku wysoko wznosi się ku górze. Na brzegu siedzi mama z dwójką synów. Młodszy zawzięcie wierci kijem dziurę w miejscu, gdzie kilka lat temu wartko płynęła woda.

– Płynęłam tu kajakiem, gdy byłam z nim jeszcze w ciąży. Starszy spłynął ze dwa razy. Wracam w to miejsce z dużym sentymentem. Bardzo żałuję, że Sztoły już nie ma – mówi.

W 2022 roku byliśmy nad Sztołą, gdy „Siostry Rzeki" – ekologiczne aktywistki – dolewały wodę do umierającej rzeki. „Ludzie wody mi zgonili. Do wyrobisk spuścili. Jam nie Sztolnia, ale Sztoła. Po co mi do tego doła? O ty Sztoło, ty Czartorio! Gdzieżeś ty ze swą glorią? Jam w podziemia spać poszła. Płaczem wody żem zaniosła. I my po tobie płaczemy" – śpiewały nad zakolem Sztoły.

„Wody nie ma, ale za to jest barszcz Sosnowskiego" – napisał czytelnik, który zachęcał nas do powrotu w to miejsce. Barszcz to inwazyjna roślina, która trafiła do Polski przed laty z Kaukazu. Sprowadzono go jako roślinę pastewną. Uprawę jednak szybko zarzucono. Szybko rozprzestrzeniał się spontanicznie, a przede wszystkim jego dotknięcie powoduje bolesne oparzenia. Sok wręcz „pali" skórę.

Andrzej Czylok i Andrzej Tyc odnotowują występowanie barszczu w dolinie Sztoły. Rozprzestrzenia się też kolejna roślina inwazyjna, czyli kolczurka klapowana. To już pnącze z rodziny dyniowatych. Została sprowadzona z Ameryki Północnej na przełomie XIX i XX wieku, przede wszystkim za sprawą białych kwiatostanów.

– Barszcz rzeczywiście jest problemem, ale akurat obecnie mniejszym niż w czasach, gdy woda roznosiła nasiona – zaznacza burmistrz. Przy zdewastowanej przystani, gdzie zaczynał się spływ kajakowy, wciąż stoi niewielkich rozmiarów drewniany domek, na którego drzwiach znajduje się informacja o tym, żeby w czasie spływu unikać barszczu.

KAJAKI CZEKAJĄ W HANGARZE

Po kajakach nie ma śladu. Pozostało wspomnienie, że w 2016 roku spływ otrzymał wyróżnienia w kategorii „ATRAKCJA TURYSTYCZNA w plebiscycie »Wielkie Odkrywanie Małopolski«". Miasto tak opisywało wówczas atrakcję – „Miejscami silny nurt rzeki, naturalne przeszkody oraz meandry sprawiają, że spływ Sztołą jest ciekawym i emocjonującym przeżyciem. Wytyczony 3-kilometrowy odcinek rzeki można pokonać w czasie do 1,5 godziny. [...] Do korzystania zapraszamy wszystkie osoby, które chciałyby podziwiać walory przyrodnicze Doliny Rzeki Sztoły z innej niż dotychczasowa perspektywy".

– Też mi brakuje naszego spływu. Kajaki zostały. Czekają na lepszy czas w hangarze. Czy wrócą? Sztoła moim zdaniem wróci, ale kajaki nie. Oglądałem archiwalne zdjęcia z czasów, gdy rzeka nie była sztucznie zasilana wodą z kopalni. Była zbyt płytka, żeby dało się nią spływać. Może jednak wykorzystamy nasze kajaki w innym miejscu? Na przykład na tworzącym się pojezierzu – mówi Marcin Cockiewicz.

Józef Niewdana, emerytowany pracownik Zakładów Górniczo-Hutniczych „Bolesław" w Bukownie podpowiada, że Sztole należałoby pomóc.

– Wystarczyłby niewielkiej już obecnie długości rurociąg i woda zaczęłaby zasilać Leśny Dwór. A tak pozostaje nam posłusznie i cierpliwie czekać. Kras, który znajduje się pod naszymi stopami, jest strukturą nie do opanowania. Co za tym idzie, nie sposób też przewidzieć, kiedy Sztoła wróci do swojego koryta. Leśnemu Dworowi nie służy też pobliskie sąsiedztwo piaskowni Szczakowa. W tamtą stronę też ucieka woda, którą tak bardzo chcielibyśmy dziś w tym miejscu zatrzymać – kończy geolog, który jest autorem wielu publikacji poświęconych geologii i hydrologii tego regionu. ●

1 KA

eprasa.pl af6903b910

Pamiątka z Częstochowy

Odczynniki były w wiadrach, a zdjęcia schły na słońcu

Sesje zdjęciowe z płóciennym ekranem za plecami były w przeszłości dodatkową atrakcją pobytu w Częstochowie. W sezonie pielgrzymkowym pod Jasną Górą pracowało nawet kilkunastu ulicznych fotografów i każdy miał co robić.

Beata Strąk

• **Zdjęcia można oglądać do końca tego roku, a w przyszłym prawdopodobnie powędrują do warszawskiego Muzeum Literatury** FOT. ARCHIWUM BEATY STRĄK

Był rok 1951. W pierwszych dniach sierpnia z Wolbromia w Małopolsce wyszła pielgrzymka na Jasną Górę. Wśród pątników Karol Sosnowski z córką Zdzisławą. Kiedy po kilku dniach wędrówki dotarli do Częstochowy, pomodlili się przed Cudownym Obrazem. Na pamiątkę pobytu zrobili sobie zdjęcie – na tle ekranu z rysunkiem jasnogórskiego klasztoru. Było gotowe jeszcze tego samego dnia.

Ta fotografia wciąż jest w rodzinnym zbiorze. Dziewczynka w środku to Zdzisława, moja mama. Wtedy miała 12 lat. Obok jej tata, a mój dziadek. Niestety, nie wiem, kim jest kobieta, która z nimi wtedy stała przed obiektywem. Mama nie pamięta, dziadka już nie zapytam.

Podobnych do tego zdjęć powstało przez lata w Częstochowie tysiące. W wielu domach przetrwały do dziś.

TŁA BYŁY PODOBNE, ALE NIE JEDNAKOWE

Tła z widokiem Jasnej Góry były w powszechnym użyciu w pierwszej połowie XX wieku. Rozpinano je na specjalnych ramach w okolicach klasztoru: na jasnogórskich błoniach, w al. Sienkiewicza, na ulicach św. Barbary i 7 Kamienic, w III Alei Najświętszej Maryi Panny. Ekrany służyły ulicznym fotografom do robienia pamiątkowych zdjęć pielgrzymom. Niewiele osób miało wtedy własne aparaty, aby utrwalić swój pobyt na Jasnej Górze.

– W 1939 roku w Częstochowie było zarejestrowanych około 15 fotografów ulicznych – mówi Agnieszka Ciuk-Koćwin, kustosz Działu Etnografii Muzeum Częstochowskiego. Ilu działało ich w okresie powojennym, nie udało się policzyć.

Fotografowie zazwyczaj mieli kilka ekranów, które zwinięte, nie zajmowały aż tak dużo miejsca. Były podobne, ale nie jednakowe. Najczęściej malowano na nich klasztor i wizerunek Matki Boskiej Częstochowskiej. Obok napisu „Pamiątka z Częstochowy" zwykle widniał rok, czasem umieszczano też dzień i miesiąc.

– To bardzo częstochowska historia, tworząca lokalną tożsamość miasta – podkreśla Agnieszka Ciuk-Koćwin. – Pamiątka zapomnianego już zjawiska fotografii ulicznej, które było bardzo popularne na ulicach Częstochowy.

Ale nie tylko, bo podobną uliczną działalność od początku XX wieku prowadzili fotografowie w innych ośrodkach pielgrzymkowych czy kurortach turystycznych, choć może nie na taką skalę jak w Częstochowie. Sprzyjał temu rozwój technik fotograficznych, dających większą mobilność oraz pozwalających na szybkie wywoływanie zdjęć i przygotowywanie odbitek.

– Potrzebne do tego odczynniki były w wiadrach, a zdjęcia schły na słoneczku – wspominał kilka lat temu Eugeniusz Grzebielucha, częstochowski fotograf, który fach przejął od ojca. – Klient od razu dostawał pamiątkę, z którą mógł wracać do domu.

To bardzo częstochowska historia, tworząca lokalną tożsamość miasta

AGNIESZKA CIUK-KOĆWIN
kustosz Działu Etnografii Muzeum Częstochowskiego

MATKA BOSKA NA OBŁOKU

W Częstochowie ekrany były oficjalnie używane do końca września 1965 roku, kiedy władze Częstochowy zakazały fotografom ulicznej działalności. Nie wszyscy się podporządkowali, niektórzy działali jeszcze kilka lat. Dowodem jest tło, które ma w swoich zbiorach Muzeum Częstochowskie.

Wszystko wskazuje na to, że po raz ostatni ekran został użyty do zrobienia pamiątkowego zdjęcia w 1966 roku, bo taka data się na nim zachowała. Należał do fotografa ulicznego Jana Słotwińskiego i powstał w pierwszej połowie XX wieku.

Tło ma wymiary 305 na 260 cm. To tak naprawdę wielkoformatowy obraz olejny anonimowego autora, plastyka amatora. Na płótnie namalował klasztor jasnogórski i – na obłoku – Matkę Boską Częstochowską. Jest także napis: „1000 lat Polski / Pamiątka z Częstochowy / 1966 r." z miejscem na umieszczenie aktualnej daty.

Zniszczone tło trafiło do Muzeum Częstochowskiego w 1981 roku. – Już wtedy było w bardzo złym stanie, długo leżało gdzieś na strychu, ale było wiadomo, że to unikat i że inne takie obiekty trudno będzie znaleźć – opowiadała „Wyborczej" Agnieszka Ciuk-Koćwin.

W 2023 roku koordynowała działania, w ramach których udało się odnowić cenną zdobycz. Na projekt „Konserwacja tła do fotografii z wizerunkiem klasztoru jasnogórskiego i Matki Boskiej Częstochowskiej" muzeum otrzymało w konkursie Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego 54,6 tys. zł.

Dzięki ministerialnemu dofinansowaniu zniszczone tło zostało po ponad 40 latach poddane konserwacji i rekonstrukcji. „Zobaczcie imponujące etapy pracy!!!" – relacjonowało Muzeum Częstochowskie na swoim facebookowym profilu, pokazując filmową relację z działań specjalistów w pracowni w Mysłowicach. „Dotychczas przy obiekcie przeprowadzono następujące prace konserwatorskie: prostowanie płótna z doprasowaniem deformacji, dezynfekcja, oczyszczenie odwrocia z zabrudzeń powierzchniowych, sklejanie rozdarć" – wyliczało wtedy muzeum.

Tło Jana Słowińskiego jest jednym z dwóch, które ma w swoich zbiorach Muzeum Częstochowskie. To unikaty. – Prawdopodobnie jesteśmy jedynym muzeum w Polsce, które posiada tego typu obiekty – mówi Agnieszka Ciuk-Koćwin w filmie, który powstał w ramach projektu.

„PAMIĄTKA Z CZĘSTOCHOWY" W CENTRUM MIASTA

Tło nie tylko odzyskało blask, ale i drugie życie. W grudniu 2023 roku w częstochowskim ratuszu każdy mógł zrobić sobie przy nim zdjęcie. A teraz stało się częścią instalacji „Pamiątka z Częstochowy", która pojawiła się w centrum miasta, na Placu Biegańskiego. Okazją są tegoroczne obchody 200-lecia nowoczesnej Częstochowy.

Dla bezpieczeństwa zamiast cennego oryginału jest kopia, ale na zdjęciu, jeśli ktoś sobie je zrobi, nie będzie widać różnicy. Częstochowianie, turyści czy pielgrzymi mogą się bezpłatnie fotografować o każdej porze dnia i nocy.

Instalację uzupełniło drugie tło do fotografii – współczesne, autorstwa Jacka Pałuchy, plastyka, a w przeszłości też muzyka, m.in. założyciela zespołu Formacja Nieżywych Schabów. Nawiązując do tradycji, w swojej propozycji wykorzystał najbardziej charakterystyczne dla miasta elementy.

NA EKRANACH NIE TYLKO JASNA GÓRA

Instalacja będzie stała w centrum Częstochowy do 18 października. Zdjęcia robione na jej tle pewnie krążą już po Facebooku czy Instagramie. A co z „Pamiątkami z Częstochowy" sprzed ponad pół wieku?

Takie zdjęcia od dawna wyszukują Częstochowianie: antykwariusz Zbigniew Biernacki i historyk Amadeusz Szklarz-Habrowski, pracownik Muzeum Literatury w Warszawie. Gromadzi je także Muzeum Częstochowskie. Kilkadziesiąt fotografii wybranych z tych kolekcji można od niedawna zobaczyć w ratuszu.

Na wszystkich jest oczywiście Jasna Góra, choć na niektórych dołożono też pobliski kościół św. Barbary i częstochowską katedrę. Bohaterowie statecznie pozują przed obiektywem fotografa, ale też czasem wyglądają przez otwór w ekranie nad napisem „Pamiętaj o mnie", albo siedzą w namalowanym samolocie, unoszącym się nad Częstochową. Są również ujęcia z malowanymi rowerami czy samochodami.

Po ubraniach widać, że z oferty ulicznych fotografów korzystali wszyscy: mieszkańcy wsi w ludowych strojach, eleganccy mieszczanie, kolejarze w mundurach, cykliści pozujący z rowerami. Na wystawie jest nawet fotografia dwóch niemieckich żołnierzy, którzy taką pamiątkę z Częstochowy zrobili sobie w 1939 roku.

Zdjęcia można oglądać do końca tego roku, a w przyszłym prawdopodobnie powędrują do warszawskiego Muzeum Literatury, gdzie zostaną pokazane w ramach obchodów jubileuszu 160-lecia urodzin Władysława Stanisława Reymonta. Laureat literackiej Nagrody Nobla z 1924 roku jest autorem nie tylko „Chłopów" i „Ziemi obiecanej", ale również „Pielgrzymki do Jasnej Góry" – reporterskiej relacji z wędrówki, którą odbył w 1894 roku. Czy Reymont zrobił sobie wtedy pamiątkowe zdjęcie na tle malowanej Jasnej Góry?

eprasa.pl af6903b910

KONSULTACJE SPOŁECZNE

W GMINIE MIERZĘCICE

– wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

WÓJT GMINY MIERZĘCICE

zaprasza interesariuszy procesu rewitalizacji do udziału w konsultacjach społecznych w sprawie projektu uchwały o wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Mierzęcice.

Konsultacje potrwają od 14 sierpnia 2026 r. do 18 września 2026 r.

Uwagi można składać poprzez formularz udostępniony na stronie internetowej Urzędu Gminy Mierzęcice :

- za pomocą środków komunikacji elektronicznej na adres: e-mail: gmina@mierzecice.pl lub e-Doręczenia: AE:PL-41400-72743-JFHWD-21, z dopiskiem „Konsultacje – Rewitalizacja”;
- pocztą tradycyjną na adres: Urząd Gminy Mierzęcice, ul. Wolności 95, 42-460 Mierzęcice, z dopiskiem „Konsultacje – Rewitalizacja”;
- osobiście w Sekretariacie Urzędu (ul. Wolności 95, 42-460 Mierzęcice);
- poprzez wypełnienie formularza uwag on-line (link do formularza znajduje się na stronie internetowej Urzędu Gminy Mierzęcice: www.mierzecice.pl)

a także wypełniając dostępną na stronie Urzędu Gminy Mierzęcice ankietę dotyczącą opinii na temat projektowanego obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

W ramach konsultacji zaplanowano również:

- spotkanie konsultacyjne dla Radnych, Sołtysów, zainteresowanych mieszkańców i innych interesariuszy – **3 września 2026r. o godz. 13:00** w siedzibie Urzędu Gminy Mierzęcice, ul. Wolności 95, 42-460 Mierzęcice (sala posiedzeń – nr 20);
- dyżur konsultacyjny online na platformie MS Teams dla zainteresowanych mieszkańców i innych interesariuszy – **7 września 2026r. w godzinach od 15:00 do 16:00**, możliwość dołączenia poprzez link:

  https://teams.microsoft.com/l/meetup-join/19%3ameeting_MTQwYTQwODAtYTgzZi00NjIwLWEyZmMtZDUwZWJjNjQzODU0%40thread.v2/0?context=%7b%22Tid%22%3a%22707ecee6-cb61-49a4-b86b-9f2783f4a4e1%22%2c%22Oid%22%3a%22b3954f4d-1bd1-4341-85c0-65e26d5f7b1d%22%7d

Formularz do składania uwag, projekt uchwały a także zasięg proponowanego obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wraz z diagnozą, na podstawie której został wyznaczony, dostępne są na stronie internetowej Urzędu Gminy Mierzęcice: www.mierzecice.pl oraz w BIP https://bip.mierzecice.pl/konsultacje-spoleczne-350/rok-2026-816

Wójt Gminy Mierzęcice
(-) mgr Grzegorz Podlejski

Administratorem danych osobowych jest Wójt Gminy Mierzęcice, ul. Wolności 95, 42-460 Mierzęcice. Szczegółowa informacja o zasadach przetwarzania danych osobowych, zgodna z 13 ust. 1 i 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.), została opublikowana na stronie internetowej Urzędu Gminy Mierzęcice (www.mierzecice.pl), w zakładce DLA MIESZKAŃCÓW „Klauzule informacyjne z zakresu ochrony danych osobowych” i w Biuletynie Informacji Publicznej (Ochrona Danych Osobowych).

Katowice/34447875

Czeladź 11.08.2026 r.

OGŁOSZENIE
BURMISTRZA MIASTA CZELADŹ

o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu:

miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Czeladź – dla terenu przy ulicy Saturnowskiej

Na podstawie art. 17 pkt 9 i 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 538 z późniejszymi zmianami), w związku z art. 66 i 67 ust. 3 pkt 1 i pkt 4 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023, poz. 1688 z późniejszymi zmianami), art. 39 ust. 1 pkt. 1, 2, 3, 4, 5 i art. 54 ust. 1 i 2, art. 55 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 670 z późniejszymi zmianami)

zawiadamiam o wyłożeniu do publicznego wglądu ww. projektu planu oraz o możliwości zapoznania się z ich dokumentacją wraz z uzasadnieniem
w dniach: od 21-go sierpnia 2026 r. do 10-go września 2026 r.

w siedzibie Urzędu Miejskiego w Czeladzi ul. Katowicka 45, Czeladź od poniedziałku do piątku w godzinach pracy Urzędu,

oraz na stronie BIP/UM w Czeladzi

Dyskusja publiczna nad rozwiązaniami przyjętymi w ww. projekcie planu miejscowego odbędzie się dnia **2 września 2026 r. w godzinach: 16.00-17.00.** w budynku Urzędu Miejskiego w Czeladzi ul. Katowicka 45 **w sali sesyjnej.**

Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, każdy kto kwestionuje ustalenia przyjęte w projektach ww. aktów planowania przestrzennego wyłożonych do publicznego wglądu, może wnieść uwagi.

Uwagi, składa się na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej na adres: : czeladz@um.czeladz.pl, na formularzu w postaci papierowej lub w formie dokumentu elektronicznego w nieprzekraczalnym terminie do dnia **24-go września 2026 r.**

Formularz do składania uwag musi być zgodny z rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 13 listopada 2023 r. w sprawie wzoru formularza pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego (Dz.U. z 2023 r. poz. 2059), który dostępny jest w BIP urzędu tj. www.bip.czeladz.pl w zakładce planowanie przestrzenne – > formularz pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego.

Zgodnie z art. 46 ust.1 pkt 1 oraz art. 54 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, ww. projekty planów miejscowych podlegają strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, z zapewnieniem możliwości udziału społeczeństwa – w okresie wyłożenia do publicznego wglądu, o którym mowa wcześniej.

Uwagi w postępowaniu w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko – stosownie do przepisu art. 54 ust. 2 i 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko – należy składać do Burmistrza Miasta Czeladź na piśmie lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej na adres www.bip.czeladz.pl w nieprzekraczalnym terminie do dnia **24-go września 2026 r.**

Organem właściwym do rozpatrzenia wniosków jest Burmistrz Czeladzi.

Informacja o przetwarzaniu danych osobowych

Zgodnie z art. 13 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016) informuje się, że:

1. Administratorem danych jest Burmistrz Miasta Czeladź z siedzibą w Urzędzie Miasta Czeladź,ul. Katowicka 45, 41-250 Czeladź, tel. 32 763 79 20, e-mail: czeladz@um.czeladz.pl, BIP: bip.czeladz.pl.
2. Administrator danych wyznaczył Inspektora Ochrony Danych z siedzibą w Urzędzie Miasta Czeladź, ul. Katowicka 45, 41-250 Czeladź, e-mail: mkubasik-janicka@um.czeladz.pl.
3. Dane osobowe przetwarzane będą w celu realizacji zadań związanych z procedurą sporządzenia planu miejscowego, zgodnie z art. 6 ust. 1 lit. c oraz lit. e RODO, w związku z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym; ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz w celu wypełnienia obowiązku archiwizacji dokumentów
4. Dane osobowe będą przekazywane wyłącznie podmiotom uprawnionym do ich uzyskania na podstawie przepisów prawa.
5. Dane osobowe przechowywane będą w czasie określonym w Rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych lub innych przepisach prawa, regulujących czas przetwarzania danych, którym podlega Administrator danych.
6. Osoba, której dane dotyczą posiada prawo do żądania od Administratora danych dostępu do treści swoich danych osobowych i ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania, a także przenoszenia danych.
7. Podanie danych osobowych jest dobrowolne, lecz niezbędne w celu rozpatrzenia wniosku o zmianę w miejscowym planie oraz ewentualnego kontaktu z wnioskodawcą.
8. Administrator danych nie stosuje profilowania.
9. Osoba, której dane dotyczą posiada prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego, tzn. do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa.

Katowice/34447762

Wójt Gminy Dąbrowa Zielona
podaje do publicznej wiadomości,
że został sporządzony
WYKAZ
nieruchomości przeznaczonych
do oddania w dzierżawę.
Szczegółowe informacje
znajdują się na stronie:
www.bip.dabrowazielona.pl
oraz tablicy ogłoszeń w Urzędzie
Gminy Dąbrowa Zielona od dnia
14.08.2026 r. do dnia 04.09.2026 r.

Częstochowa/34447767

Burmistrz Miasta Wojkowice
działając na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy
o gospodarce nieruchomościami
z dnia 21 sierpnia 1997 r.
informuje,
że na tablicy ogłoszeń
Urzędu Miasta Wojkowice,
przy ul. Jana III Sobieskiego 290A,
w dniach **od 14.08.2026r. do**
04.09.2026r.
zostanie wywieszony
do publicznej wiadomości
wykaz nieruchomości
przeznaczonej do dzierżawy
tj. działka nr 1550/31, obręb Wojkowice.

Katowice/34447777

GAZETA wyborcza
DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI

Przetargi,
licytacje,
zamówienia publiczne

Ogłoszenia
sądowei rekrutacyjne

Nekrologi,
kondolencje,
wspomnienia

KONTAKT:
kontakt_komunikaty@wyborcza.pl,
tel. 507 094 232
nekrologi@wyborcza.pl,
tel. 22 555 55 55

Komunikaty.pl
nekrologi.wyborcza.pl

KAL 1

eprasa.pl af6903b910

wyborcza
KRAKÓW
TYGODNIK

Piątek – niedziela, 14-16 sierpnia 2026 | Redaktorka prowadząca **Małgorzata Skowrońska** krakow.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: krakow@wyborcza.pl

Walka o fotel prezydenta miasta

Kraków do wzięcia

Kraków jest już zmęczony politycznym wzmożeniem. Jeśli we wrześniu frekwencja będzie niska, wybory może rozstrzygnąć nie walka o niezdecydowanych, lecz mobilizacja własnego elektoratu.

Małgorzata Skowrońska

171 tys. krakowian zagłosowało za odwołaniem Aleksandra Miszalskiego, czyli o niewiele ponad 43 tys. więcej niż liczba wyborców, którzy dwa lata temu poparli Łukasza Gibałę w drugiej turze wyborów prezydenckich. Teraz mieszkańcy ponownie pójdą do urn – premier wyznaczył przedterminowe wybory na 27 września.

Do pierwszej tury zostało niewiele ponad półtora miesiąca, a stawka wcale nie jest symboliczna. Nowy prezydent obejmie urząd co prawda tylko na resztę kadencji, ale w praktyce oznacza to ponad dwa i pół roku rządzenia: trzy budżety miasta, decyzje inwestycyjne, zmiany personalne w urzędzie i spółkach miejskich oraz – co zapewne najbardziej nęci kandydatów – możliwość zbudowania pozycji przed wyborami samorządowymi w 2029 roku.

Kto przejmie energię referendum?

Najważniejszy spór tej kampanii będzie dotyczył tego, kto potrafi przekonać Krakowian, że wynik referendum właśnie jego upoważnia do przejęcia miasta. Tyle że 171 tys. głosów oddanych przeciw Miszalskiemu nie należy do żadnego z kandydatów.

Łukasz Gibała (Kraków dla Mieszkańców) będzie przedstawiał odwołanie Miszalskiego jako dowód, że Krakowianie odrzucili dotychczasowy model rządzenia i chcą kandydata spoza partyjnego układu. Łatwego zadania mieć nie będzie, bo nawet przy wykorzystaniu skrajnie manipulacyjnych kanałów społecznościowych trudno będzie mu przekonać mieszkańców, że to właśnie on jest człowiekiem „spoza układu", skoro ma za sobą polityczną historię w różnych ugrupowaniach i wieloletnie próby przejęcia Krakowa. To przecież już czwarty start Gibały w wyborach prezydenckich.

Co więcej, głosów oddanych przeciw Miszalskiemu nie można automatycznie przepisać na konto lidera Krakowa dla Mieszkańców. W referendum spotkali się wyborcy Gibały, PiS, Konfederacji, ale także ludzie, których nie łączyła żadna wspólna wizja Krakowa, ale chęć odwołania urzędującego prezydenta.

• **Kandydatka KO oraz PSL senatorka Monika Piątkowska wraz z przedstawicielami Krakowskiej Izby Rzemieślniczej**
FOT. JAKUB WŁODEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

„Kasztelanka" Piątkowska

Z kolei Monika Piątkowska, którą Tusk i Kosiniak-Kamysz przedstawili jako wspólną kandydatkę KO i PSL, też ma pod górkę, bo musi korzystać z partyjnego zaplecza, a jednocześnie udowadniać, że jej rządy nie będą przedłużeniem prezydentury Miszalskiego. Już za ogłoszenie kandydatury w ogrodach Kancelarii Premiera, a nie w Krakowie, posypały się na nią gromy.

Na razie sporą część swojej kampanijnej opowieści Piątkowska poświęca związkom z Krakowem i pracy w magistracie (w latach 2003–2012 kierowała Wydziałem Strategii i Rozwoju Miasta). Przeciwnicy natychmiast wykorzystali sposób, w jaki mówi o swoim udziale w ówczesnych przedsięwzięciach miasta, tworząc prześmiewcze filmy – oczywiście przy pomocy AI – w których Piątkowska występuje jako kasztelanka rządząca Krakowem, a służy jej nawet Jacek Majchrowski. Absurdalność tych klipów jest oczywista, ale pożywką dla nich stała się przesada w przypisywaniu sobie wpływu na dokonania miasta z czasów, gdy Piątkowska pracowała w magistracie.

Za wcześnie jednak, by ogłaszać, że Kraków wybiera między Gibałą a Piątkowską. Sondaże zgodnie dają dziś pierwsze miejsce Gibale, ale nie wskazują jednoznacznie, z kim miałby się zmierzyć w drugiej turze. Wiele będzie zależało od tego, jaką wizję miasta pokażą Daria Gosek-Popiołek z Nowej Lewicy, Michał Drewnicki z PiS czy Aleksandra Owca, radna Krakowa i współprzewodnicząca Partii Razem. Owca ma przy tym własną polityczną historię z Gibałą, bo do rady miasta dostała się w 2024 roku z list Krakowa dla Mieszkańców, z którym później się rozstała.

Drewnicki i politycy PiS przekonują, że to właśnie kandydat tej partii może znaleźć się w drugiej turze z Gibałą, a Gosek-Popiołek przestrzega przed traktowaniem lidera Krakowa dla Mieszkańców jak przyszłego prezydenta jeszcze przed rozpoczęciem właściwej kampanii. Przy wysokiej frekwencji przebicie się kandydatów zajmujących dziś dalsze miejsca byłoby trudne. Przy niskiej rachunek zaczyna jednak wyglądać inaczej.

Krótka kampania będzie premiowała tych, którzy już mają rozpoznawalność, struktury i gotową opowieść o tym, dlaczego powinni przejąć Kraków, ale jeszcze większą wartością może się okazać twardy, zdyscyplinowany elektorat

Egzotyczne wyścigi

Na Gosek-Popiołek, Drewnickim i Owcy lista chętnych do przejęcia prezydenckiego gabinetu przy placu Wszystkich Świętych się jednak nie kończy.

Start zapowiedział Jan Hoffman, bezpartyjny radca prawny, przewodniczący Rady Dzielnicy I Stare Miasto i jeden z inicjatorów referendum, które doprowadziło do odwołania Miszalskiego.

Konfederacja wystawiła Bartosza Bocheńczaka.

Konfederacja Korony Polskiej Grzegorza Brauna postawiła na Michała Klimka.

Do wyścigu zgłaszali się też kolejni kandydaci, wśród nich były prezes NIK Marian Banaś, Grażyna Zofia Świat z Bezpartyjnych Samorządowców Małopolski, Sławomir Pietrzyk z Socjaldemokracji Polskiej czy bezpartyjny Łukasz Wantuch, były radny Krakowa.

Stawkę zamykają Marta Ratuszyńska, związana z ugrupowaniem Dobry Radom, oraz patocelebrytka Marianna Schreiber.

Pierwszym sprawdzianem tego, kto z tych kandydatów i kandydatek wyjdzie poza deklaracje, będzie jednak zebranie 3 tys. podpisów potrzebnych do rejestracji. Dla dużych partii i komitetów z działającymi strukturami to formalność, dla kandydatów bez zaplecza – pierwszy test, czy poza profilem w kanałach społecznościowych mają jeszcze ludzi gotowych stanąć z listami i przekonywać Krakowian do złożenia podpisu.

Zdecydują twarde elektoraty

O wyniku wyborów ostatecznie może jednak zdecydować, ilu wyborców 27 września będzie miało ochotę przejść się do lokalu wyborczego. W drugiej turze wyborów prezydenckich w 2024 roku, kiedy Miszalski pokonał Gibałę różnicą zaledwie 5434 głosów, frekwencja wyniosła 45,5 proc. W majowym referendum do urn poszło niespełna 30 proc. uprawnionych. A 27 września Krakowianie nie będą przy okazji wybierali radnych miasta, sejmiku ani wójtów i burmistrzów w podkrakowskich gminach. Nie będzie całej samorządowej machiny, która zwykle przypomina wyborcom, że właśnie nadszedł dzień głosowania.

Krótka kampania będzie oczywiście premiowała tych, którzy już mają rozpoznawalność, struktury i gotową opowieść o tym, dlaczego powinni przejąć Kraków, ale jeszcze większą wartością może się okazać twardy, zdyscyplinowany elektorat. Przy frekwencji zbliżonej do tej z referendum kilkanaście procent poparcia będzie oznaczało zupełnie inną liczbę głosów niż przy frekwencji z regularnych wyborów samorządowych.

Dlatego sztaby mogą szybko dojść do wniosku, że zamiast skupiać się na przekonywaniu tych, którzy wahają się między Gibałą, Piątkowską, Drewnickim, Gosek-Popiołek czy Owcą, bardziej opłaca się mobilizować własnych wyborców. Tym bardziej że dla reszty Polski krakowskie wybory są testem przed wyborami parlamentarnymi. ●

eprasa.pl af6903b910

„Urodziliśmy się, żeby pracować i się modlić”

Śmierć 25-letniego strażaka

Dwa lata po śmierci Pawła z Białego Dunajca jego matka wciąż czeka na sprawiedliwość. Teraz policja bada, czy ktoś celowo niszczy jego grób.

Piotr Starmach

Grób Pawła Ziętkowicza zniszczył ogień. Kamień jest osmolony, niektóre znicze są stopione, a granitowe serce z napisem „Odszedłeś, choć nie chciałeś...” jest uszkodzone. Pod nim została wielka, czarna plama po pożarze.

Grób spłonął niemal dokładnie dwa lata po tragicznej śmierci młodego strażaka. Człowiek, który podejrzany jest o pobicie 25-latka ze skutkiem śmiertelnym, wciąż chodzi na wolności.

GRÓB ZABITEGO STRAŻAKA ZNISZCZONY

Na cmentarzu w Białym Dunajcu jestem kilka dni po pożarze nagrobka. Kamienne płyty są rozgrzane od słońca. Między grobami spotykam Monikę, która regularnie przyjeżdża tu na grób matki. Pokazuję jej osmolony nagrobek Pawła. Odpowiada: – Mnie samej pękł kiedyś znicz na grobie mamy. Wosk rozlał się po nagrobku i zaczął płonąć. Sąsiedzi wcześniej ostrzegali mnie nawet, żebym nie zostawiała obok sztucznych kwiatów, bo przy takim pożarze mogą się zapalić.

Obchodzę cmentarz, zaglądam między kolejne rzędy grobów. Szukam podobnych śladów: osmalonego kamienia, stopionych zniczy, śladów większego pożaru. Ale tylko grób Pawła wygląda w ten sposób.

TRAGICZNA NOC W REMIZIE

Biały Dunajec leży kilka kilometrów od Zakopanego. To jedna z głównych noclegowni dla jadących pod Tatry. Pensjonaty i kwatery stoją niemal wzdłuż całej głównej drogi przez wieś. Turyści nie mają jednak pojęcia o tragedii, do jakiej doszło nocą z 1 na 2 sierpnia 2024 roku.

To właśnie wtedy, w miejscowej remizie, strażacy przygotowywali się do nadchodzącego odpustu. Spotkanie szybko przerodziło się w alkoholową imprezę. Pawła początkowo tam nie było. Koledzy zadzwonili do niego i poprosili, żeby przywiózł jedzenie. 25-latek przyjechał na miejsce. Doszło do awantury.

Jej przebieg nagrały kamery monitoringu. Na ujawnionym nagraniu widać, jak starszy od Pawła strażak Władysław M. wielokrotnie uderza 25-latka. Paweł upada na posadzkę. Po wszystkim zostaje odprowadzony do domu.

Paweł zauważył jednak, że nie ma telefonu, portfela i kluczyków. Wyszedł więc z domu i ruszył z powrotem w stronę remizy. Matka i siostra poszły za nim. Znalazły go około stu metrów od strażnicy. Leżał przy drodze z ciężkimi obrażeniami głowy. Wezwały karetkę.

25-latek trafił do szpitala, gdzie przeszedł operację neurochirurgiczną. Na ratunek było już za późno. Zmarł 11 sierpnia.

Do dziś nie wiadomo, co działo się z nim od chwili, gdy wyszedł z domu, do momentu, gdy odnalazła go rodzina.

WIEŚ ŻYJE DALEJ

Janina ma prawie 90 lat. Mieszka niedaleko cmentarza: – Ten znicz sam się nie zapalił. Ktoś grób zniszczył. Ze swojego domu mam rzut beretem na cmentarz. Starzy ludzie w moim wieku mówią, że zmarły chłopak musiał komuś strasznie zajść za skórę w młodości. Inaczej tego wytłumaczyć się nie da.

Mieszkańcy, których spotykamy na ulicy, nie są skorzy do rozmowy. Część z nich na pytanie o Pawła wchodzi szybko do domu i zamyka drzwi. Jeszcze inni twierdzą, że nic nie wiedzą.

– Ludzie nie interesują się tymi sprawami. Minęły dwa lata, po prostu trzeba żyć dalej. Myśmy się urodzili, żeby pracować i modlić się – słyszę od Marka, łysego mężczyzny w średnim wieku.

Przed budynkiem remizy Ochotniczej Straży Pożarnej – tej samej, w której dwa lata temu doszło do tragicznej bójki – zastaję kilku strażaków. Akurat wnoszą na piętro nową szafę. Początkowo nikt nie ma ochoty rozmawiać. Kiedy mówię, że jestem dziennikarzem i pytam o zniszczony grób Pawła, druhowie kierują mnie do starszego mężczyzny. Przedstawiają go jako „prezesa”.

• Rodzina umieszczała na nagrobku Pawła kamery. Za każdym razem ktoś niszczył sprzęt albo kartę pamięci

FOT. MATERIAŁY PRASOWE

STRAŻACY: TO JEST CHORE, CO SIĘ DZIEJE

Mężczyzna o zniszczeniu nagrobka nie słyszał. Pokazujemy mu zdjęcia z cmentarza. Ogląda je wyraźnie wzburzony.

– To wygląda, jakby ktoś młotkiem uderzył – mówi.

Po chwili wstaje i bez słowa rusza do druhów. Rozmawia z nimi kilka minut. – Chłopaki nie wiedzą nic. To jest chore, co się dzieje. Gdyby tylko prokuratura i sąd wyjaśniły już to do końca, wszystko wyglądałoby całkiem inaczej.

Do dziś nie wiadomo, co działo się z Pawłem od chwili, gdy wyszedł z domu, do momentu, gdy odnalazła go rodzina. Mieszkańcy, których spotykamy na ulicy, nie są skorzy do rozmowy. Część z nich na pytanie o Pawła wchodzi szybko do domu i zamyka drzwi

Pytam, co się stało ze strażakami, którzy brali udział w tamtejszej imprezie. Starszy strażak odpowiada, że większość nadal jest na służbie. – Nie licząc tego, który bił. Tego jednego zawiesiliśmy z dnia na dzień. A potem wyrzuciliśmy go ze straży – dodaje ze złością.

Chwilę później jedziemy do rodzinnego domu zmarłego strażaka. Nietrudno go znaleźć – na posesji stoją banery z hasłami „Żądamy sprawiedliwości dla Pawła”. Pukamy do drzwi wejściowych. Po chwili zza firanki ukradkiem spogląda kobieta. To jego matka, Anna Ziętkowicz.

Nie otwiera nam drzwi. Nie chce nawet szerzej uchylić kuchennego okna, więc rozmawiamy przez wąską szczelinę. Przedstawiam się, mówię, że jestem dziennikarzem, ale kobieta nie chce mi uwierzyć. Pyta, kim jestem, skąd przyjechałem i dlaczego jej szukam. W końcu przyznaje wprost: boi się, że mogli ją nasłać ludzie, których obwinia o śmierć Pawła, i że mogę zrobić jej krzywdę.

– Straciłam syna. Pobili go na śmierć. Na ulicach dostaję groźby. Ja już naprawdę boję się wszystkiego – mówi przestraszona.

MATKA ZABITEGO STRAŻAKA BOI SIĘ OTWORZYĆ OKNO

Kobieta nie chce rozmawiać dłużej. Jest wyraźnie zdenerwowana. Mówi o groźbach, które – jak twierdzi – po śmierci syna miała

eprasa.pl af6903b910

podzieliła Biały Dunajec

słyszeć od osób związanych ze strażą. Zawiadamiała o nich organy ścigania, jednak postępowanie zostało umorzone. Dziś mówi, że obawia się już nawet obcych ludzi pojawiających się pod jej domem.

– Wciąż myślę o wyjeździe stąd. Ale dokąd mam pojechać? Wybudowałam tutaj dom, aby był dla Pawła. Ale mojego syna już nie ma.

Dwa dni później udaje się nam ponownie skontaktować z Anną Ziętkowicz. Sprawdziła, że rzeczywiście rozmawiała z dziennikarzem. Tym razem chce opowiedzieć wszystko.

Kobieta przekonuje, że do zniszczenia grobu nie doszło w wyniku pożaru znicza. Z prostego powodu: to nie pierwszy raz, kiedy nagrobek został zdewastowany.

– Od stycznia poprzedniego roku zaczęły się drobne uszkodzenia. Niszczono znicze i lampki solarne. Założyłyśmy więc własną kamerę. Po niecałych dwóch tygodniach znalazłyśmy ją rzuconą obok grobu, bez karty pamięci – opowiada.

Słowa Anny Ziętkowicz potwierdza jej córka, Agnieszka. Rodzina umieszczała na nagrobku kolejne urządzenia. Za każdym razem ktoś niszczył sprzęt albo kartę pamięci. – Było też tak, że nagrania z nowych kart były usuwane – relacjonuje siostra zmarłego strażaka.

POCHOWAŁA SYNA, TERAZ OTRZYMUJE GROŹBY

Matka Pawła nie ukrywa, kogo podejrzewa o nękanie. Łączy kolejne incydenty ze sprawą śmierci syna i ludźmi związanymi z miejscową strażą. Policja jednak do tej pory nie wskazała sprawcy zniszczenia grobu.

– Prowadzimy czynności, by wyjaśnić, czy doszło do celowego uszkodzenia mienia – przekazuje w rozmowie z „Wyborczą" Roman Wieczorek z Komendy Powiatowej Policji w Zakopanem.

Matka pobitego na śmierć strażaka: – W sierpniu mój mąż stał w kolejce do sklepu. Jeden ze strażaków przejeżdżał obok, po chwili wrócił i zaczął krzyczeć, że jeszcze raz coś powiem, to, cytuję, „tak jej przypier..., że nie wstanie". Kolejne groźby były w listopadzie, pod tym samym sklepem.

I dodaje: – Skarżyłam się wójtowi i proboszczowi, ale zero współczucia. Córka była świadkiem, jak po śmierci Pawła ksiądz mi powiedział, że „gorsze przypadki widział".

Kobieta twierdzi, że zwracała duchownemu uwagę, że cmentarz nie jest monitorowany i apelowała o zainstalowanie kamer. Bez skutku. Próbowałem skontaktować się w tej sprawie z parafią w Białym Dunajcu, jednak mimo prób nikt nie odebrał telefonu.

PODEJRZANY CHODZI NA WOLNOŚCI

Najbardziej boli ją jednak to, co stało się z pamięcią o Pawle. Syn przez lata działał w Ochotniczej Straży Pożarnej. Prowadził stronę internetową jednostki, zajmował się jej kroniką od 2015 roku. Po jego śmierci – twierdzi matka – większość przygotowanych przez niego materiałów zniknęła ze strony. Zachowały się jedynie publikacje od 2022 roku.

Skarżyłam się wójtowi i proboszczowi, ale zero współczucia. Córka była świadkiem, jak po śmierci Pawła ksiądz mi powiedział, że „gorsze przypadki widział"

ANNA ZIĘTKOWICZ
matka strażaka pobitego na śmierć

– Zniszczyli całą pracę mojego syna. Chciałam wejść na stronę, zobaczyć jego stare zdjęcia, kiedy był jeszcze młodym chłopakiem i robił pierwsze kursy. Tego już nie było. Jakim trzeba być człowiekiem, żeby jeszcze po jego śmierci robić takie rzeczy? – pyta.

Choć do tragicznej nocy w remizie doszło dwa lata temu, to dopiero w lipcu tego roku Władysław M. usłyszał zarzuty. Prokuratura zarzuca mu nieumyślne spowodowanie śmierci Pawła Ziętkowicza oraz spowodowanie u niego średnich obrażeń ciała. Mężczyzna nie przyznał się do winy i odmówił składania wyjaśnień.

Do aresztu nie trafił. Jest pod dozorem policji, ma zakaz kontaktowania się ze świadkami i opuszczania kraju, wpłacił też 10 tys. zł poręczenia majątkowego. Nikomu innemu prokuratura nie postawiła zarzutów.

Śledczy tłumaczą, że przełom w sprawie przyniosła ponowna analiza opinii biegłych, zeznań świadków oraz poprawionego jakościowo nagrania z remizy. Postępowanie jest na końcowym etapie. Jeżeli nie pojawią się nowe wnioski dowodowe, prokuratura skieruje do sądu akt oskarżenia. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE 34444682

KLEPSYDRA

CMENTARZ KOMUNALNY
I KREMATORIUM

INFOLINIA: 12 352 44 44
CMENTARZ: +48 502 930 185
KREMATORIUM: +48 502 930 170

Nowy zielony cmentarz
Pierwsza kwatera ekologiczna
Kolumbaria na urny
Kamieniarstwo i opieka nad grobami

www.cmentarzkrakow.pl | Kraków, ul. Wielogórska 16

REKLAMA Kraków/34445313

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34447527

eprasa.pl af6903b910

• **Kadr z filmu „Odyseja" w reżyserii Christophera Nolana** FOT. UNIVERSAL PICTURES

Wojciech Rzehak o krytycznych recenzjach filmu Nolana

Polacy pokłócili się o „Odyseję"

Gdyby Christopher Nolan znał język polski i natknął się na recenzje „Odysei", zapewne zawstydzony zmieniłby zawód. Ludzie oburzają się na czarnoskórą Helenę, a w domach mają blond Jezusa z niebieskimi oczami – mówi Wojciech Rzehak.

ROZMOWA Z
WOJCIECHEM RZEHAKIEM*
scenarzystą

OLGA SZPUNAR: „Tylem już przebył, takie przechodził katusze, na wojnie i na morzu, że i to znieść muszę" – mógłby powiedzieć Odyseusz, czytając o „Odysei" w reżyserii Christophera Nolana. Każdy, kto ją widział i miał taką możliwość, uznał za stosowne się na ten temat publicznie wypowiedzieć.

WOJCIECH RZEHAK: I w wielu przypadkach zmieszać Nolana z błotem. Czytam te recenzje i nie mogę wyjść z podziwu. Jedni, po kursach scenopisarstwa, wytykają mu błędy w sztuce budowania bohaterów, inni przyznają, że film najpierw im się podobał, ale później zmienili zdanie, bo w jakiejś recenzji pojawiły się słowa krytyki, jeszcze inni, że Nolanowi nie po drodze z postaciami kobiecymi, kolejni, że słabo kreśli postaci męskie, że jest płytki, że spłaszcza, że zubaża. Myślę sobie, że gdyby Nolan znał polski i natknął się na te publikacje, zawstydzony zmieniłby zawód i przestał zajmować się kinem. Na szczęście nie zna, bo w ten sposób jest szansa, że do tych osiemnastu Oscarów, jakie dotąd zgarnęły jego filmy, dojdą następne. A już na poważnie: zadziwia mnie, że nie potrafimy pójść do kina i po prostu przeżyć fascynującej przygody z dobrym filmem. Poddać się magii chwili, ucieszyć oczy, uradować uszy, zatrzymać się przez moment w zadumie.

Ekranizacja książki nie jest mechanicznym przeniesieniem tekstu na ekran. „Odyseja" Nolana to również zderzenie się z mitem, a nie tylko i wyłącznie kolejne odczytanie eposu Homera. Nie możemy odbierać reżyserowi prawa do tego, by na podstawie istniejącej książki opowiedział swoją własną historię

Nie tylko polskie recenzje są krytyczne. Emily Wilson, filolożka klasyczna, która jako pierwsza kobieta przełożyła „Odyseję" na angielski, napisała o filmie w „London Review", że zobaczenie go to dobry pomysł na schronienie się w kinie przed wysokimi temperaturami, ale ona takiego scenariusza by się wstydziła. Zarzuciła, że zabrakło w nim wielu elementów, które decydują o wielkości dzieła Homera.

– Ekranizacja książki nie jest mechanicznym przeniesieniem tekstu na ekran. „Odyseja" Nolana to również zderzenie się z mitem, a nie tylko i wyłącznie kolejne odczytanie eposu Homera.

Zatrzymajmy się przy tym na chwilę. Wybitny amerykański mitograf, Joseph Campbell, którego bardzo szanuję, w swoim monumentalnym dziele „Bohater o tysiącu twarzy" opisał i porównał większość mitów, jakie powstały na przestrzeni dziejów w wielu kulturach, a następnie postawił arcyciekawą tezę o istnieniu tak zwanego monomitu. Według niego ludzkość od wieków opowiada w zasadzie jedną historię, nieustannie przetwarzając ją na różne warianty. Niezależnie od szerokości geograficznej i czasu, posiłkujemy się tym samym mitem, tłumaczymy i wartościujemy nim świat, odnosząc przy tym, jak pisał Campbell, „nieodparte wrażenie, że doświadczyć można znacznie więcej, niż kiedykolwiek da się poznać czy opowiedzieć". I tak właśnie rozumiem wszelkiego rodzaju ekranizacje historii, które związane są z mitami. Jako sposób czytania świata, jako przypis do tego, co się aktualnie dzieje.

Nie zgadzam się fundamentalnie z tym, że w „Odysei" Nolana są scenariuszowe braki. Nie kupuję takiego gadania. Scenariusz filmowy polega na tym, że pokazujesz „wędrówkę bohatera", czyli drogę postaci od punktu wyjścia do punktu dojścia. W środku pojawiają się punkty zwrotne, wpływające na przemianę bohatera. I to właśnie Nolan uczynił, w sposób charakterystyczny dla swojego sposobu budowania fabuły.

Nie możemy odbierać reżyserowi prawa do tego, by na podstawie istniejącej książki opowiedział swoją własną historię.

Dlatego też bardzo intrygujące są decyzje twórców, co w filmie zostawić, by zbudować konkretną postać, a dla mnie jeszcze ciekawsze mogłyby być dyskusje, co pominięto, co zostało wyrzucone.

eprasa.pl af6903b910

Całodobowe wsparcie i doradztwo

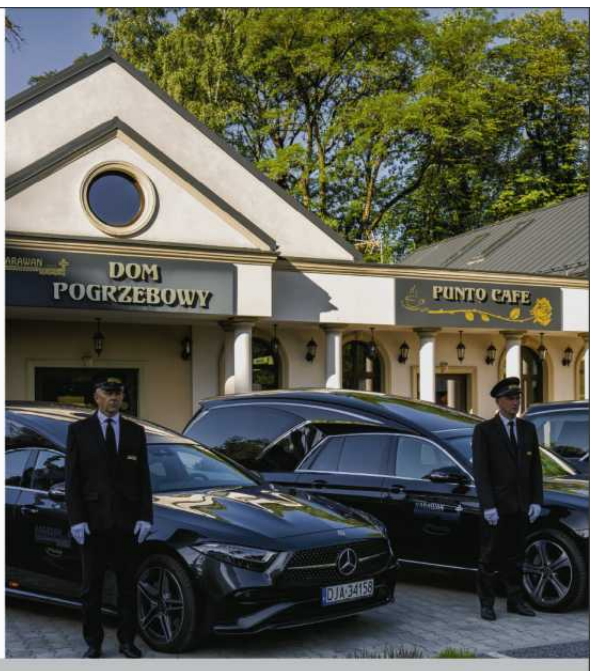
Dbamy o godne pożegnanie w każdej cenie

- Kompleksowe usługi pogrzebowe
- Rozliczenia bezgotówkowe
- Transport krajowy i międzynarodowy
- Własne krematorium
- Organizacja stypy i pożegnań

KARAWAN GRUPA FIRM POGRZEBOWYCH
TRADYCJE OD 1981 ROKU

Punkty Obsługi Klienta
10 lokalizacji w Krakowie

- ul.Rakowicka 26A 12 222 00 30
- ul. Sieroszewskiego 5B 12 686 61 45
- ul. Bieżanowska 24 12 656 21 11
- ul. Reduta 3B 12 222 50 49
- ul. Rakowicka 33A 12 421 89 83
- ul. Dolnych Młynów 3 12 632 11 22
- ul. Wrocławska 8 12 631 77 95
- ul. Ćwiklińskiej 10 606 793 279
- Cm.Batowice 12 413 63 46
- Cm.Grębałów 12 645 14 35
- Krakowskie Krematorium
- ul. Wielogórska 12 413 33 33

KRAKOWSKIE KREMATORIUM
tel. 12 413-33-33
biuro@kremacja-krakow.pl

30-398 Kraków, ul. Wielogórska 20
Gwarantujemy:
bezpieczeństwo i profesjonalizm | duży wybór urn | możliwość przechowania po kremacji

Zapraszamy do współpracy firmy pogrzebowe

Kraków/34444701

PREZYDENT MIASTA KRAKOWA
OGŁOSZENIE
z dnia 14 sierpnia 2026 r.

o przystąpieniu do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru „Bieńczyce – Osiedle” z zastosowaniem postępowania uproszczonego

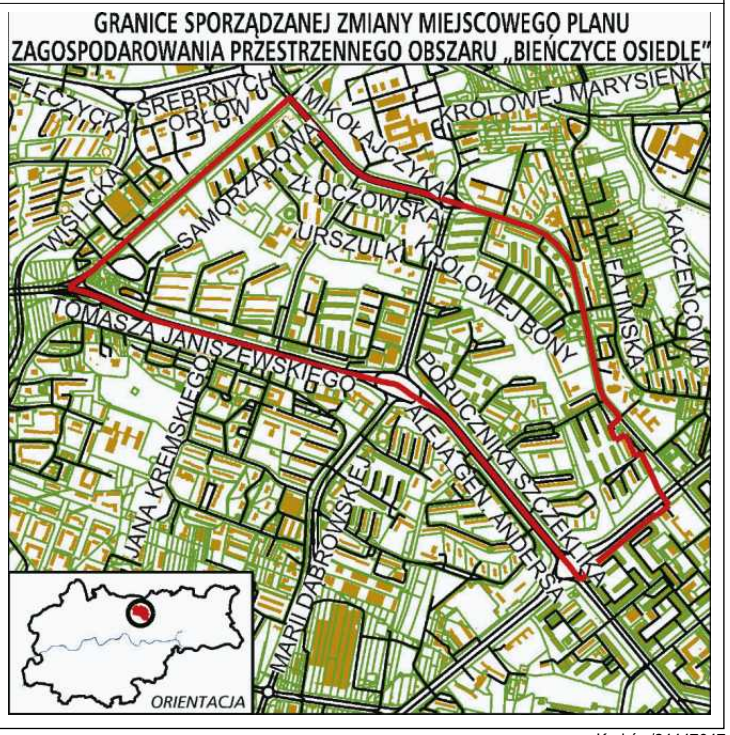
Na podstawie art. 27b ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2026 r. poz. 538 ze zm.), w związku z zarządzeniem nr 1685/2026 Prezydenta Miasta Krakowa z dnia 10 sierpnia 2026 r.,

zawiadamiam

o przystąpieniu do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru **„Bieńczyce – Osiedle”** z zastosowaniem postępowania uproszczonego**.**

Przedmiotem zmiany planu miejscowego będzie zmiana zapisów w § 14 ust. 2 pkt 3 oraz w § 15 ust. 2 pkt 3 w zakresie dopuszczenia rozbudowy istniejących budynków o balkony.

Granice obszaru objętego zmianą planu miejscowego szczegółowo określa załącznik graficzny.

Kraków/34447647

Spółdzielnia Mieszkaniowa „Podgórze”
w Krakowie ul. Podedworze 20

OGŁASZA NIEOGRANICZONY PRZETARG – USTNY

na ustanowienie odrębnej własności lokalu mieszkalnego i przeniesienie własności lokalu przy ul. Sanockiej 11/39 o pow. 62,10 m², położonego na I piętrze.

Cena wywoławcza 630 000,00 zł (słownie: sześćset trzydzieści tysięcy złotych).
Spółdzielnia posiada zaświadczenie Urzędu Miasta Krakowa o braku osób zameldowanych w tym lokalu.

Przetarg odbędzie się w dniu 03.09.2026 r. (czwartek) o godz. 13^{00} w siedzibie Spółdzielni przy ul. Podedworze 20 w Krakowie.

Zgłoszenie uczestnictwa w przetargu należy składać w sekretariacie Spółdzielni ul. Podedworze 20 w zamkniętych kopertach z dopiskiem „przetarg na lokal mieszkalny” najpóźniej do godz. 12^{00} w dniu przetargu.

Zgłoszenie winno zawierać:
- nazwisko i imię, adres zamieszkania, własnoręczny podpis,
- oświadczenie o zapoznaniu się ze stanem technicznym lokalu,
- oświadczenie o zapoznaniu się z Regulaminem Przetargu i przyjęciu go bez zastrzeżeń,
- zgodę na przetwarzanie danych osobowych zawartych w zgłoszeniu dla potrzeb niezbędnych do zrealizowania przetargu,
- potwierdzenie wpłaty wadium.

Lokal można oglądać po uprzednim uzgodnieniu terminu z Administracją osiedla Wola Duchacka Zachód ul. Sas Zubrzyckiego 5 – tel. 12 312 13 58.

Warunkiem przystąpienia do przetargu jest wpłata wadium w wysokości 31 500,00 zł na rachunek bankowy: PEKAO SA nr 89 1240 4722 1111 0000 4856 7916.

Spółdzielnia zastrzega sobie prawo odwołania przetargu w każdym czasie bez podania przyczyny.

Kraków/34447138

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny. Nasi najlepsi redaktorzy.
Możesz wybrać z bogatej oferty ponad **40** różnych newsletterów.

Zapisz się na:
wyborcza.pl/newsletlery

INFORMACJA

Prezydent Miasta Tarnowa informuje, że w budynku Urzędu Miasta Tarnowa przy ul. Nowej 3 i Nowej 4 na tablicach ogłoszeń oraz na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Miasta Tarnowa został wywieszony wykaz nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasta Tarnowa przeznaczonych do sprzedaży:
1) w trybie przetargu ustnego nieograniczonego:
   a) kompleks składający się z działek oznaczonych numerami 50/7 o pow. 164 m², 73/8 o pow. 1682 m², 43/39 o pow. 2467 m², 48/6 o pow. 2947 m², 108/32 o pow. 488 m² i 107/34 o pow. 700 m² obrębu 151 położony w rejonie ul. Wojska Polskiego w Tarnowie,
2) w trybie przetargu ustnego ograniczonego do właścicieli nieruchomości przyległych:
   b) nieruchomość oznaczoną numerem działki 123/5 o pow. 138 m² obrębu 327 położoną w rejonie ul. Kasprzyków w Tarnowie,

Informacji w przedmiotowej sprawie udziela się w Wydziale Geodezji i Nieruchomości ul. Nowa 3 pok. 204 tel. (014) 68-82-754.

Kraków/34447665

GAZETA wyborcza **DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI**

- **Przetargi,** licytacje, zamówienia publiczne
- **Ogłoszenia** sądowe i rekrutacyjne
- **Nekrologi,** kondolencje, wspomnienia

KONTAKT: | **kontakt_komunikaty@wyborcza.pl, tel. 507 094 232 | nekrologi@wyborcza.pl, tel. 22 555 55 55**

Komunikaty.pl nekrologi.wyborcza.pl

eprasa.pl af6903b910

W filmie Nolana Odyseusz nie przedstawia się cyklopowi Polifemowi jako „Nikt". A to przecież jedna z kluczowych historii pokazująca Odyseusza jako męża wychodzącego z opresji i osiągającego cel dzięki zdolności do podstępów i forteli.

– Przyznam, że akurat na tę scenę czekałem. Szanuję decyzję Nolana, by zrezygnować z pokazania chwilowego wyrzeczenia się przez protagonistę swojej tożsamości, nawet jeśli miałaby być wpisana w fortel. Być może nie pasowała mu do sposobu, w jaki chciał przedstawić nam postać Odysa, jak przełożyć tę część eposu na język filmu.

Mitologiczny Odyseusz jest archetypem wędrowca, podróżnika, rozbitka. To jeden z najważniejszych toposów w naszym kręgu kulturowym: homo viator, przejawiający się i w eposie Homera, i w starotestamentowej Księdze Wyjścia, kiedy Izraelici przez 40 lat wędrują do Ziemi Obiecanej. To bohater „Boskiej Komedii" Dantego Alighieri i bohater „Robinsona Crusoe" Daniela Defoe, to Kordian Słowackiego i Pielgrzym z „Sonetów krymskich" Mickiewicza... Zauważ, że za każdym razem pierwowzór zostaje zmieniony, przekształcony, dopasowywany do aktualnych założeń i celów.

Jakiego Odysa zbudował Nolan?

– Wiele już na temat zostało powiedziane, najczęściej słyszymy, że jest to człowiek zmagający się z PTSD, czyli zespołem stresu pourazowego. I faktycznie, świat przedstawiony w filmie jest światem bezustannych wojen. A to jest przecież nasz świat – doświadczamy go właśnie, mając krwawą wojnę tuż za naszą wschodnią granicą.

W filmie Nolana możemy więc przeglądnąć się jak w lustrze i przy okazji poznać cenę, jaką za udział w wojnie płacą jej bohaterowie. W Polsce lubimy ten temat romantyzować, lubimy mieć herosów.

Popatrz, co kilka dni temu działo się z okazji 82. rocznicy Powstania Warszawskiego, pan prezydent skwitował tę gigantyczną tragedię słowami: „Warszawo, zwyciężyłaś". A powstanie to nie tylko mali chłopcy z karabinami, ale to także rzeź Woli, masowe gwałty na Zieleniaku, śmierć 200 tysięcy Polaków.

Być może niektórych odbiorców filmu Nolana nawet nieświadomie drażni ten brak heroizacji i romantyzowania wojny. Jest za to czysta przemoc, niszcząca zarówno tych, którzy przegrywają, jak i tych, którzy zwyciężają. Cena, jaką za zwycięstwo płaci filmowy Odyseusz, jest ogromna.

W filmowej rozmowie z Ateną opowiada, że zdaje sobie sprawę ze skali rzezi, do której doprowadził za pomocą podstępu.

– I tu robi się naprawdę ciekawie, trochę paradoksalnie. W Polsce jesteśmy wychowani na „Mitologii" Jana Parandowskiego, od dziesięcioleci obowiązkowej lekturze szkolnej. Z tej właśnie książki – bo przecież nie z eposów Homera, bądźmy poważni – większość odbiorców czerpie wiedzę na temat przyczyn, przebiegu i skutków wojny trojańskiej. Właśnie na poziomie mitologicznej frazeologii „koń trojański", którego znaczenie maturzyści mieli jakiś czas temu wyjaśniać w arkuszu maturalnym, jest synonimem sprytu, fortelu, działania podstępnego, ale prowadzącego do triumfu, więc chwalebnego. Dla Odyseusza Nolana moment jego największego triumfu, gdy udaje mu się wprowadzić konia do Troi, jest jednocześnie jego największą katastrofą. Zwyciężył, ale splugawił sacrum. Wykorzystał świętą ofiarę przeciwko ludziom. Sprzeniewierzył się odwiecznym prawom. Wartość każdego mitu polega na tym, że jest on punktem wyjścia do refleksji nad współczesnym światem. Myślę, że każdy widz przefiltrował sobie obrazy płonącej Troi przez swoje doświadczenia.

Świat przedstawiony w filmie jest światem bezustannych wojen. A to jest przecież nasz świat – doświadczamy go właśnie, mając krwawą wojnę tuż za naszą wschodnią granicą

Ja wypatrzyłem tam wieżę, która zapada się dokładnie tak samo, jak jedna z wież WTC. Nie wiem, czy tylko ja tak tę migawkę odebrałem, czy dostrzegli też inni, ale nie ma to dla mnie znaczenia. Zobaczyłem i to jest moje, własne. W wojnie przedstawionej przez Nolana nie ma nic pięknego. Nie ma bezbrzeżnej chwały pięknych mężczyzn, którzy walczą z radością i zapałem. Jak pisał Julian Tuwim w wierszu „Do prostego człowieka", gdy nadchodzi czas wojny, to „trzeba iść i z armat walić, mordować, grabić, truć i palić". Na tym polega wojna. Na niczym innym i to pokazał Nolan. W filmie widzimy rzeź, która rozpoczyna się wraz z otwarciem bram Troi i wejścia Agamemnona jako czarnego rycerza, Dartha Vadera.

Wiadomości, które teraz do nas docierają, czy to z Ukrainy, czy z Gazy, czy Izraela 7 października 2023, to jest wciąż ta sama historia, którą ludzkość zna od blisko trzech tysięcy lat i nie wyciąga z niej żadnych wniosków.

A czarnoskóra Helena tylko podkreśla uniwersalność tej opowieści.

***Wojciech Rzehak**

• polonista, scenarzysta, współtwórca scenariusza do filmu „Kler" Wojciecha Smarzowskiego, kierownik działu edukacji w teatrze im. Juliusza Słowackiego w Krakowie

Na ten temat już chyba wszystko powiedziano. Ciekawe, że ludzie stoją na stanowisku, że Helena nie mogła mieć czarnej skóry, ale nie dyskutują o istnieniu syren i cyklopów.

– To właśnie po informacjach o czarnoskórej Helenie nadciągnęła pierwsza fala oburzenia na film Nolana. Zalała także Polskę, co jest o tyle ciekawe, że u nas w prawie co drugim domu na ścianie wisi obraz przedstawiający Jezusa z długimi blond włosami i niebieskimi oczami. Więc powiedzmy to raz jeszcze: historia o Odyseuszu to jest mit, a mit funkcjonuje poza kategoriami prawdy i fałszu. W takim kontekście dyskusja o kolorze skóry Heleny jest bezpodstawna.

Jeżeli ktoś „nie wierzy" w czarnoskórą Helenę, a wierzy w cyklopów, Lestrygonów, przemianę ludzi w wieprze czy Skyllę i Charybdę, to znaczy, że ma poważny problem.

Kulturoznawca profesor Jarosław Płuciennik zauważa: „Helena jest figurą mitycznego piękna, nie paszportem".

– Jeśli Dominika Bednarczyk-Krzyżowska w głośnych „Dziadach" Mai Kleczewskiej gra Konrada, a epokę wcześniej Teresa Budzisz-Krzyżanowska Hamleta w spektaklu reżyserowanym przez Andrzeja Wajdę, to między innymi dlatego, że twórcy chcieli w ten sposób pokazać uniwersalizm pewnych doświadczeń. Zwrócić uwagę, że to, co dzieje się na świecie, dotyka w równym stopniu mężczyzn, jak i kobiet. Świat nie jest i nie był ani wyłącznie męski, ani wyłącznie biały. U Nolana czarnoskóra Helena jest ofiarą wojny, jest okaleczona, jak okaleczane były niewolnice. W tym też można znaleźć bardzo dużo znaczeń. Do dzisiaj też trwają dyskusje, jak bardzo Helena współpracowała z Parysem, a na ile została przez niego porwana.

Zetknąłem się kiedyś z fascynującą teorią, tłumaczącą pewien wulgaryzm. Oto Włosi, którzy uważają się za spadkobierców Trojan, bo wygnany ze zrujnowanego miasta Eneasz był praojcem założycieli Rzymu, przyjmują tę pierwszą wersję. I na kobietę lekkich obyczajów mają takie określenie: porca troia.

Co do kobiet przedstawionych w „Odysei" Nolana też było wiele zarzutów. Wspomniana Emily Wilson zarzuca reżyserowi, że są mało wyraziste, spłycone, za słabe...

– Tu się znowu nie zgodzę. Weźmy Penelopę. U Nolana żona Odysa jest pokazana jako silna i zdecydowana kobieta, dodatkowo świetnie zagrana przez Anne Hathaway. To w książce jest słabsza i słuchająca syna Telemacha, który w filmie długo jest niedojrzałym młodzieńcem z mlekiem pod nosem.

Odys się do niej nie spieszył. Siedem lat siedział na wyspie z Nimfą Calypso, rok siedział u Kirke.

– W każdej niemal wersji tej historii autorzy dają mu na to kilka wymówek. Bo dostał kwiat lotosu i zapomniał. Bo powrót do domu po dwudziestu latach przepowiedzieli mu bogowie. Bo klątwa Posejdona. Bo chłopcy z załogi się pogubili... Ale znowu mamy dosłowną historię i mit, który buduje warstwę sensów naddanych.

Opowieść o Odysie to opowieść o człowieku, który wraca do domu i spotykają go takie historie, na które w różnych sytuacjach może trafić każdy człowiek. Przeszkodzić w powrocie może inna kobieta albo demon, albo głupi zbieg okoliczności. Jeśli odejdziemy od literalnego tekstu na rzecz rozumienia mitu jako sposobu czytania świata, to nagle historia Odyseusza stanie się dla nas jeszcze bardziej atrakcyjna. Dla mnie to jest fenomen, że coś, co powstało prawie trzy tysiące lat temu, ciągle się aktualizuje i wciąż budzi takie emocje. To pokazuje, że mity trafiają głęboko w nas. Wszyscy, którzy recenzują „Odyseję" przefiltrowują tę historię przez swoje własne doświadczenia, emocje i wiedzę. Mamy więc tłumaczy, antropologów, scenarzystów, historyków, kulturoznawców, geografów i tysiące innych ludzi odbierających film Nolana we własny, indywidualny i niepowtarzalny sposób. I to jest piękne.

Pytanie, ilu przeczytało książkę

– Nie mam złudzeń: niewielu... Jak już wspomniałem, w szkole czyta się przede wszystkim „Mitologię" Jana Parandowskiego. Fragmenty „Odysei" pojawiają się w podręcznikach, a sam epos jest lekturą obowiązkową na rozszerzeniu. Również we fragmentach. Dzisiaj wszyscy mogą czuć się zaskoczeni, bo chyba nikt nie spodziewał się aż takiego narodowego wzmożenia wokół „Odysei". Zostawmy już opinie negatywne. Dla mnie film Nolana jest przede wszystkim ogromnym widowiskiem, ze wspaniałymi pejzażami i świetną muzyką. Podejrzewam, że tu pojawią się Oscary. Ale przede wszystkim to dzieło nie jest puste. Niesie ze sobą treści bardzo dzisiaj aktualne.

A na koniec taka historia. Wracając z córkami z kina, znaleźliśmy małego kota, którego ktoś porzucił. Zabraliśmy go ze sobą i zamieszkał z nami. Nie było innego wyjścia, dostał imię Odyseusz. Znalazł swoją Itakę. ●

Rozmawiała Olga Szpunar

wyborcza.pl

DOWIEDZ SIĘ WIĘCEJ

• **Wejdź: Wyborcza.pl**

ZAPISZ SIĘ NA CODZIENNY NEWSLETTER

• **Wyborcza.pl/newslettery**

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34447858

1 KR

eprasa.pl af6903b910

Kraków

PATRONAT HONOROWY
PREZYDENTA MIASTA KRAKOWA

51. Festiwal Muzyka w Starym Krakowie

15–31.08.2026

dyrektor artystyczny: Stanisław Gałoński

15 sierpnia, sobota, godz. 18.00, Sala im. prof. Jerzego Katlewicza, Filharmonia Krakowska, ul. Zwierzyniecka 1
ORKIESTRA FILHARMONII KRAKOWSKIEJ
MICHAŁ KLAUZA *dyrygent* • **PIOTR PAWLAK** *fortepian*
J. Engel, W.A. Mozart, L. van Beethoven

16 sierpnia, niedziela, godz. 18.00, Dziedziniec Collegium Maius, ul. Jagiellońska 15; w wypadku niepogody: Filharmonia Krakowska, ul. Zwierzyniecka 1
KRAKOWSKI KWINTET DĘTY
KATARZYNA KUROWSKA-MLECZKO *flet* • **MAREK MLECZKO** *obój* • **ROMAN WIDASZEK** *klarnet* • **PAWEŁ SOLECKI** *fagot* • **TADEUSZ TOMASZEWSKI** *róg*
F. Danzi, F. Farkas, G. Ligeti, K. Dębski, J. Ibert, M. Arnold

17 sierpnia, poniedziałek, godz. 20.00 Aula bł. Jakuba, ul. Franciszkańska
FLORIPARI
MICHAŁ JAN BARAŃSKI *baryton* • **MARIA KLICH** *sopran, lira korbowa, psalterium* • **VIOLETTA SZOPA-TOMCZYK** *fidel* • **MATEUSZ KOWALSKI** *fidel kolanowa* • **JUSTYNA GRABOWSKA** *portatyw* • **ADAM NOWAKOWSKI** *lutnia* • **ALEKSANDER TOMCZYK** *dawne instr. dęte i perkus.; kier. art.*
Mikołaj z Radomia, Jerzy Liban z Legnicy, Anonim, J. Ciconia, H. Finck, Piotr z Grudziądza, Obadiasz Prozelita

18 sierpnia, wtorek, godz. 19.30 Sala Hotelu Saskiego, ul. Sławkowska 3
SEKSTET WOKALNY SEI TERRE
KATARZYNA GURAN *sopran* • **JOANNA STAWARSKA** *sopran, kier. art.* • **ANNA ZAWISZA** *sopran* • **JOANNA ŚWIĘSZEK-PRZELIORZ** *mezzosopran* • **ALEKSANDRA KALICKA** *alt* • **ALEKSANDRA KORZONEK** *alt* • **MONIKA PŁACHTA** *fortepian*
M. Górecki, M. Blajda, S. Moniuszko, K. Sałapa

19 sierpnia, środa, godz. 19.30 Katedra Wawelska
PAMIĘCI PROF. STANISŁAWA KRAWCZYŃSKIEGO
KRÓLEWSCY RORANTYŚCI · **PIOTR PIWKO** *dyrygent*
Pedro de Escobar, K. Borek

20 sierpnia, czwartek, godz. 19.30 Kościół oo. Jezuitów, ul. Kopernika 26
WIRTUOZI LWOWA · **SERHIJ BURKO** *dyrygent, kier. art.*
SOFIA SOLOVIY *sopran* • **JAREMA PAVLIV** *skrzypce*
M. Kolessa, I. Sonevytsky, H. Gavrylets, J. Stepowyj, M. Łysenko, S. Moniuszko, W. Lutosławski, L. Kołodub, M. Skoryk

21 sierpnia, piątek, godz. 19.30 Aula Collegium Novum, ul Gołębia 24
SOFIA SOLOVIY *sopran* • **TETIANA HRYSKOVA** *fortepian*
A. Catalani, G. Puccini, S. Gounod, J. Massenet, S. Moniuszko, M. Verykivsky, A. Dvořák, W. Barwinskyj, S. Liudkiewycz, M. Karłowicz

22 sierpnia, sobota, godz. 19.30 Bazylika Mariacka, Rynek Główny
ANDRZEJ BIAŁKO *organy*
O. Messiaen, M. Dupré, Ch.-M. Widor

23 sierpnia, niedziela, godz. 18.00, Sala Złota im. Wiesława Kolankowskiego, Filharmonia Krakowska, ul. Zwierzyniecka 1
SIRKKA-LIISA KAAKINEN-PILCH *skrzypce*
ANDRZEJ ZAWISZA *klawesyn*
J.S. Bach

24 sierpnia, poniedziałek, godz. 19.30 Kościół św. św. Piotra i Pawła, ul. Grodzka 52a
NOSPR STRING QUARTET
SULAMITA ŚLUBOWSKA *I skrzypce* • **ALEKSANDER DASZKIEWICZ** *II skrzypce* • **DAWID JADAMUS** *altówka* • **ŁUKASZ FRANT** *wiolonczela*
F. Mendelssohn-Bartholdy, M. Ravel

25 sierpnia, wtorek, godz. 19.30 Kościół oo. Augustianów, ul. Augustiańska 7
COLLEGIUM ZIELEŃSKI · **MACIEJ TWOREK** *dyrygent*
JOANNA STAWARSKA *sopran* • **AGNIESZKA KAŁUŻNA** *sopran* • **JOEL FREDERIKSEN** *bas profondo*
M. Zieleński, J.S. Bach

26 sierpnia, środa, godz. 20.00 Kościół oo. Pijarów, ul. Pijarska 2
MUSICA CON GRAZIA
ZUZANA RONCK *dyrygent* • **DARIA DURYNINA, CHRISTINE SCHÄFFER** *sopran* • **EVGENIA SHUGAI** *alt* • **MARIO LESIAK** *tenor* • **HOLGER LINN** *bas* • **MANAKO ITO** *skrzypce I* • **OLESIA ROMANIV** *skrzypce II* • **MIKI TAKASU WATHUSIRI** *altówka* • **JONAS CARLSSON** *wiolon* • **KLAUS HUBMANN** *fagot barokowy* • **LUKAS FRANCK** *pozytyw*
A. Masat, V. Kalous, J.I. Kolenec, A.J. Brossmann, F. Floder

27 sierpnia, czwartek, godz. 20.00 Bazylika oo. Karmelitów „Na Piasku", ul. Karmelicka 19
TRIPLUM
KACPER SZCZUREK *kontratenor* • **PIOTR PIWKO** *tenor* • **MACIEJ MICHALIK** *baryton* • **MARIUSZ ZARZYCKI** *bas* • **MARIA KLICH** *lira korbowa*
Anonim, chorał gregoriański, B. Pękiel, Wacław z Szamotuł, Władysław z Gielniowa, Jakub Lubelczyk, M. Gomółka, Sebastian z Felsztyna, G.G. Gorczycki

28 sierpnia, piątek, godz. 19.30 Kościół ss. Norbertanek, ul. Kościuszki 88
KRAKOWSKI KONSORT VIOL
MATEUSZ KOWALSKI *kier. art.*, **AGATA SANCHEZ MARTOS, SYLWIA HEINRICH, KARINA KRYCHUN, MARTYNA BACHOWSKA, RAFAŁ GORCZYŃSKI** *viola da gamba*
A. Ferrabosco II, O. Gibbons, A. Holborn, J. Dowland, T. Hume, G. Coperario vel J. Cooper, W. Lawes, J. Hingeston, H. Purcell

29 sierpnia, sobota, godz. 19.30 Kościół Ewangelicki św. Marcina, ul. Grodzka 58
ELŻBIETA STEFAŃSKA, MARIKO SHIOYA *klawesyn*
ANNA HARA-PIÓRO *skrzypce barokowe* • **AGATA SANCHEZ MARTOS** *viola da gamba*
G.F. Händel, J.S. Bach

30 sierpnia, niedziela, godz. 18.00, Sala im. prof. Jerzego Katlewicza, Filharmonia Krakowska, ul. Zwierzyniecka 1
ORKIESTRA FILHARMONII KRAKOWSKIEJ
MACIEJ TWOREK *dyrygent* • **KRZYSZTOF JAKOWICZ** *skrzypce* • **LIDIA GRYCHTOŁÓWNA** *fortepian*
M. Radziwiłł, W.A. Mozart, K. Kurpiński

31 sierpnia, poniedziałek, godz. 20.00 Kościół oo. Pijarów, ul. Pijarska 2
STARCK COMPAGNAY
TOMASZ ŚLUSARCZYK *trąbka barokowa, kier. muz.* • **ARTUR KOVALCHUK** *trąbka barokowa* • **JULIAN POPITSANU** *trąbka barokowa* • **KAROL GAŃCZARCZYK** *puzon altowy* • **PATRYK BRODA** *puzon tenorowy* • **ANDRZEJ TKACZYK** *puzon basowy* • **BARTOSZ SAŁDAN** *kotły* • **ARTUR SZCZERBININ** *organy*
C. Monteverdi, C. Bendinelli, A.M. Brunckchorst, Anonim, J.S. Bach, J.K. Kerll, D. Buxtehude, P.J. Vejvanovsky

Na koncerty 19 i 22 sierpnia – wstęp wolny
Bilety na pozostałe koncerty można nabyć:
- **w kasie Filharmonii Krakowskiej, tel. 12 619 87 33**
- **na stronie www Filharmonii Krakowskiej**
- **w miejscu koncertu na godzinę przed rozpoczęciem**

Ceny biletów od 20 zł do 70 zł. Miejsca nienumerowane – z wyjątkiem koncertów w Filharmonii Krakowskiej

BIURO FESTIWALU: Fundacja dla realizacji siedziby Capellae Cracoviensis
pl. Na Groblach 7, 31-101 Kraków
czynne od 15 do 30 sierpnia w godz. 11.30–14.30,
tel. 12 341 44 39, 537 791 664

PROJEKT WSPÓŁFINANSOWANY ZE ŚRODKÓW MIASTA KRAKOWA

WSPÓŁORGANIZACJA

FILHARMONIA im. Karola Szymanowskiego W KRAKOWIE
INSTYTUCJA KULTURY WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO
KULTURALNA MAŁOPOLSKA
Projekt realizowany przy wsparciu Województwa Małopolskiego
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Narodowy Instytut Muzyki i Tańca
Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury – państwowego funduszu celowego

WSPÓŁPRACA

AKADEMIA MUZYCZNA IM. KRZYSZTOFA PENDERECKIEGO W KRAKOWIE
UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI W KRAKOWIE
Parafia Najświętszego Salwatora
Katedra Wawelska
Państwowa Szkoła Muzyczna II stopnia im. Władysława Żeleńskiego w Krakowie
FALL
Elżbieta Stefańska

PATRONAT MEDIALNY

65 TVP3 KRAKÓW
Radio Kraków
TVP Info
KrakówCulture
TVP KULTURA
Radio Kraków Kultura

Kraków/34447529

eprasa.pl af6903b910

Letnie Tanie Kinobranie w Krakowie

Jak wygląda codzienność niemieckiego didżeja?

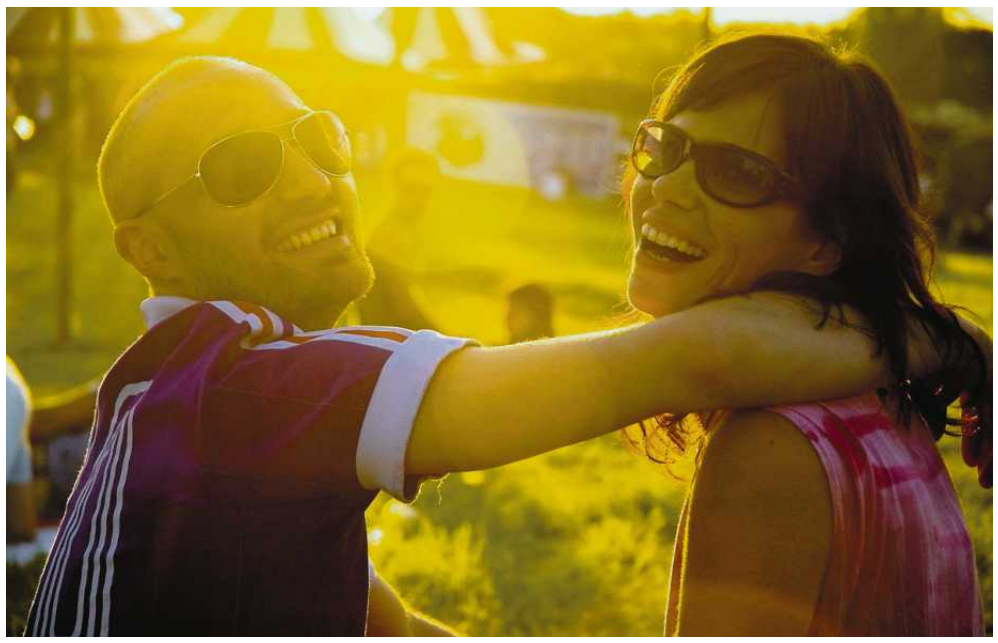
„Lato tajemnic" – takie hasło łączy 27 nowych propozycji repertuarowych Kina Pod Baranami. To w ramach 20. Letniego Taniego Kinobrania.

Marta Gruszecka

Ósmy tydzień Letniego Taniego Kinobrania przypomina, że za nami już więcej niż połowa wakacji. Warto zatem skorzystać z festiwalowej promocji i okazji do nadrobienia zaległości lub obejrzenia po raz kolejny ulubionych filmów. Bilety kosztują tylko 15 zł, za to letnie wspomnienie wyjścia do kina jest bezcenne.

Tym razem filmy zaproszone na wielki ekran Kinobrania opowiedzą o tajemnicy.

– Labirynty i zagadki, cuda i dziwy. Podwójne znaczenia. Nierozpoznana przeszłość, nieznana przyszłość, zagięcia czasoprzestrzeni, iluzoryczna rzeczywistość. Letnie wyprawy pod magiczne skały i oślepienie blaskiem słońca. Złożone intrygi i niewyjaśnione zdarzenia budują nastrój tajemnicy i tworzą niezwykłe ekranowe napięcie. Wciągające, pełne sekretów, zaskakujące obrazy będzie można zobaczyć podczas ósmego tygodnia 20. Letniego Taniego Kinobrania w Kinie Pod Baranami – zaprasza Marynia Gierat, dyrektorka Kina Pod Baranami.

• **19 sierpnia w repertuarze „Berlin Calling" w reż. Hannesa Stöhra** FOT. SOLOPAN

NOWE ŻYCIE BLIŹNIAKÓW

W kinie pełnym tajemnic nie mogłoby zabraknąć horrorów. Na festiwalowym ekranie zobaczymy m.in. nominowanych do szesnastu Oscarów „Grzeszników" w reż. Ryana Cooglera. Finalnie film zdobył cztery statuetki: dla najlepszego aktora pierwszoplanowego Michaela B. Jordana, za najlepszy scenariusz oryginalny (Ryan Coogler), za najlepszą muzykę oryginalną (Ludwig Göransson) i za najlepsze zdjęcia (Autumn Durald Arkapaw). „Grzesznicy" to opowieść o braciach bliźniakach, którzy wracają do rodzinnej miejscowości, by zacząć życie na nowo. Wbrew ich oczekiwaniom okazuje się, że powrót po latach wcale nie będzie taki prosty.

Repertuar obejmuje również m.in. czarno-biały „Lighthouse" Roberta Eggersa z aktorskim duetem Roberta Pattinsona i Willema Dafoe oraz hit ostatnich miesięcy – „Backrooms. Bez wyjścia" w reż. 21-letniego reżysera Kane'a Parsonsa.

W ROLI GŁÓWNEJ: MUZYKA ELEKTRONICZNA

Podczas ósmego tygodnia festiwalu będzie można wrócić wspomnieniami do kultowych filmów sprzed lat. W paśmie Kultowe Kinobranie kino pokaże klasyki Davida Lyncha: „Mulholland Drive", „Zagubioną autostradę", „Inland Empire" i „Głowę do wycierania" oraz Stanleya Kubricka: „2001: Odyseję kosmiczną", „Lśnienie" i „Oczy szeroko zamknięte".

Widzowie, którzy wyczekują pokazów pod chmurką, również w tym tygodniu nie będą zawiedzeni. W ogrodzie Muzeum Manggha obejrzymy „Perfect Days" w reż. Wima Wendersa o codzienności czyściciela toalet z Tokio (18 sierpnia) oraz „Ścieżki życia" w reż. Marianne Elliott – opowieść o starszym małżeństwie, które w obliczu postępującej choroby męża wyrusza w roczną podróż po brytyjskim wybrzeżu (20 sierpnia). Festiwalowe kino plenerowe działa też w przestrzeni Wesoła Immersive – New Media Art Center (Kopernika 17a). 19 sierpnia w repertuarze „Berlin Calling" w reż. Hannesa Stöhra z Paulem Kalkbrennerem, niemieckim producentem muzyki elektronicznej, w roli głównej. Dla miłośników elektroniki film z 2008 roku to propozycja obowiązkowa.

Kto woli kino w domowym zaciszu, może skorzystać z wirtualnej oferty festiwalowej. Filmy w ramach Kinobrania można obejrzeć w E-kinie Pod Baranami (e-kinopodbaranami.pl). Bilety na pokazy online kosztują 11 zł.

Filmy owiane tajemnicą pojawią się na festiwalowych ekranach między 14 a 20 sierpnia. 20. Letnie Tanie Kinobranie w Kinie Pod Baranami potrwa do 3 września. Szczegółowy repertuar jest dostępny na stronie kinopodbaranami.pl. Bilety są dostępne zarówno wirtualnie, jak i w kasie kina. ●

Piotr Pawlak przy fortepianie

Tak brzmi „Muzyka w Starym Krakowie"

– Rozpoczynamy drugie pięćdziesięciolecie Festiwalu „Muzyka w Starym Krakowie" – mówi Stanisław Gałoński, dyrektor festiwalu. Na scenie przeglądu, obecnego od ponad pół wieku w kalendarzu kulturalnym miasta, m.in. Piotr Pawlak, Orkiestra Filharmonii Krakowskiej oraz NOSPR String Quartet.

Marta Gruszecka

Historia festiwalu sięga 1976 roku. To podwójna data – nie tylko pierwszej edycji muzycznego święta, które właśnie świętuje pół wieku w Krakowie, ale również założenia znanej na całym świecie orkiestry miejskiej Capelli Cracoviensis. O początkach festiwalu opowiada jego pomysłodawca, Stanisław Gałoński.

Pół wieku „Muzyki w Starym Krakowie"

– Po maturze przyjechałem pierwszy raz do Krakowa i zostałem na 12 lat organistą w kościele św. Barbary u oo. Jezuitów. Tu rozpocząłem prawdziwe studia w szkołach muzycznych, na Uniwersytecie Jagiellońskim, studiowałem dyrygenturę u Witolda Krzemieńskiego i Bohdana Wodiczki, a dyplom zdałem, dyrygując koncertem symfonicznym w Filharmonii Krakowskiej. Miastu Kraków zawdzięczam całe moje zawodowe wykształcenie oraz możliwość obcowania z jego tysiącletnią kulturą, a także jego środowiskiem naukowym i artystycznym. Tu powołałem do życia – wzorem Filharmonii Pomorskiej – Capellę Cracoviensis, Fundację dla Realizacji Siedziby Capelli Cracoviensis, i w 1976 roku Festiwal „Muzyka w Starym Krakowie". Miałem zaszczyt być kierownikiem artystycznym tego festiwalu. Czuję z tego powodu wielkie wzruszenie i wdzięczność dla Krakowa, że powierzono mi to zadanie.

Znak rozpoznawczy? Wolność artystyczna

Przez pół wieku Muzyka w Starym Krakowie zapewniała artystom dowolność w wyborze repertuaru i wspierała rozwój muzyków młodego pokolenia. Grali i grają tutaj najwybitniejsi artyści i to na wielu instrumentach – zarówno tych dawnych, jak i bardziej współczesnych. Co w tegorocznym repertuarze?

Festiwal zainauguruje 15 sierpnia koncert Orkiestry Filharmonii Krakowskiej ze specjalnym udziałem Piotra Pawlaka przy fortepianie – uczestnika aż trzech edycji Konkursu Chopinowskiego. Publiczność czeka zatem pianistyczna uczta z m.in. Mozartem i Beethovenem w repertuarze. Artystów poprowadzi maestro Michał Klauza. Koncert inauguracyjny odbędzie się w Filharmonii Krakowskiej. Ale to nie jedyne miejsce trwającego aż dwa tygodnie festiwalu. Artyści wystąpią też m.in. na Dziedzińcu Collegium Maius (16 sierpnia, Krakowski Kwintet Dęty i goście), w Katedrze Wawelskiej (19 sierpnia, koncert Królewskich Rorantystów poświęcony pamięci prof. Stanisława Krawczyńskiego) czy w Bazylice Mariackiej (22 sierpnia, Andrzej Białko). ●

51. Festiwal Muzyka w Starym Krakowie odbędzie się między 15 a 31 sierpnia. Szczegółowy program i informacje o biletach znajdziemy na stronie mwsk.pl.

REKLAMA Kraków/34440717

1KR

eprasa.pl af6903b910

wyborcza

WROCŁAW
TYGODNIK

Piątek – niedziela, 14-16 sierpnia 2026 | Redaktor prowadzący **Leszek Frelich** wroclaw.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: wroclaw@wyborcza.pl

To pierwszy taki wyrok w Polsce

50 tys. za traumę przez antyaborcyjne billboardy

– Wierzę, że ten wyrok otwiera innym rodzicom drogę do dochodzenia praw swoich dzieci – podkreśla Agnieszka Kossowska z Opola, która w imieniu syna z niepełnosprawnością sprzężoną pozwała fundację „Pro – Prawo do życia" i wygrała.

Karolina Kijek

• **Agnieszka Kossowska, matka Franciszka, na sali sądowej** FOT. PIOTR ZAPOTOCZNY

Franciszek miał 11 lat, gdy podczas podróży samochodem z rodzicami na badania do Wrocławia regularnie widywał drastyczne zdjęcia zakrwawionych płodów na wielkich billboardach. – To Franek poprosił mnie, żebym coś zrobiła i poszła na policję – opowiada Agnieszka Kossowska, jego mama i prezes Fundacji Rozwoju Edukacji Empatycznej FREE. – Za każdym razem jego reakcja była niezwykle silna. Mówiłam mu, żeby naciągnął czapkę na oczy, licząc, że to załatwi sprawę. Tak się nie stało: miał problemy ze snem, bał się, płakał i chciał, żeby tylko te „straszne obrazy zniknęły".

Tak zaczęła się jej sądowa walka, która trwała sześć lat.

Sześć lat batalii prawnej

Najpierw, w lutym 2021 roku, pani Agnieszka zgłosiła na policję trzy billboardy antyaborcyjne, które mijali jeżdżąc na badania do Wrocławia. Policja złożyła wniosek o ukaranie Adama B. z fundacji „Pro – Prawo do życia". Sąd Rejonowy w Opolu w wyroku nakazowym skazał go na 500 zł grzywny. Obie strony złożyły sprzeciw: Pani Agnieszka, bo kara była za niska, a B., bo uważał, że jest niewinny.

Później stało się to, co za rządów PiS działo się w wielu sprawach przeciwko działaczom antyaborcyjnym – włączyła się prokuratura i wycofała wniosek policji o ukaranie. Z uwagi na brak wniosku, sąd umorzył sprawę.

Pani Agnieszka odwołała się od tego postanowienia i sąd nakazał prowadzić postępowanie. Trzyletni proces jednak zakończył się uniewinnieniem Adama B. w obu instancjach.

„Na pierwszej rozprawie, wówczas w postępowaniu wykroczeniowym, usłyszałam od strony przeciwnej, że nikt im nie udowodnił, że te obrazy są szkodliwe dla psychiki dzieci. Pomyślałam wtedy, że mi się uda. Z każdą rozprawą i wyrokiem traciłam jednak nadzieję – opisała pani Agnieszka w serwisie społecznościowym. – Po ostatnim wyroku chciałam już zrezygnować z tej walki. Tydzień przed przedawnieniem czynu pomyślałam jednak, że nie mogę się poddać na ostatniej prostej. W końcu jeśli Franek nie będzie mógł liczyć na swoich rodziców, to na kogo może?"

Pozostała jej jeszcze cywilna ścieżka. W lutym tego roku w Sądzie Okręgowym we Wrocławiu zaczął się więc proces o naruszenie dóbr Franciszka Kossowskiego. Wytoczenie sprawy było możliwe dzięki wsparciu innych osób – pani Agnieszka założyła zbiórkę na ten cel.

Billboardy wywołały u Franciszka zespół stresu pourazowego

– Każda rozprawa była dla mnie trudna, bo musiałam mówić o rzeczach, które są dla mnie oczywiste – mówi Agnieszka Kossowska. – Powtarzałam, że nie wolno narażać dzieci na oglądanie drastycznych obrazów. Przecież mamy ograniczenia wiekowe w filmach i internecie.

O tym, jaki wpływ na dziś 17-letniego Franciszka miał ten widok, świadczyła też opinia lekarza psychiatrii. Jak mówi pani Agnieszka, zdiagnozowano u niego zespół stresu pourazowego.

– Lekarka napisała w opinii, że u dziecka z takimi obciążeniami zdrowotnymi leczenie może trwać wiele miesięcy, a nawet lat – mówi. – Niestety miała rację. Minęło sześć lat, a Franek wciąż jest w procesie terapeutycznym i musimy robić wszystko, żeby nie narażać go na oglądanie tych obrazów na ulicach.

Franciszek miał 11 lat, gdy podczas podróży samochodem z rodzicami na badania do Wrocławia regularnie widywał drastyczne zdjęcia zakrwawionych płodów na wielkich billboardach

Jak wyjaśnia dr Izabela Fornalik, psychoterapeutka, plakaty ze zdjęciami rozczłonkowanych płodów mogą wywołać silne reakcje u osób, które nie są w stanie przetworzyć zawartych na nich informacji i mogą mieć trudność ze zrozumieniem, że to jedynie obraz. To przykładowo dzieci, osoby z niepełnosprawnością intelektualną czy w spektrum autyzmu. Zdjęcia z tych antyaborcyjnych plakatów, ze względu na swoją realistyczność, mogą być przez nie postrzegane jako realne zagrożenie. Reakcja może być tym silniejsza, że ekspozycja na billboard jest zwykle przypadkowa i nagła.

Precedensowy wyrok. „Otwiera drogę innym rodzicom"

3 sierpnia Sąd Okręgowy we Wrocławiu wydał nieprawomocny wyrok. Zobowiązał Adama B. i fundację „Pro-Prawo do życia" do „zaniechania dalszych naruszeń dóbr osobistych" 17-letniego Franciszka. Jeden billboard w międzyczasie zniknął, więc muszą usunąć pozostałe dwa, umieszczone na DK 46 i autostradzie A4. Nie mogą również w przyszłości ich tam umieszczać.

Muszą także zapłacić 50 tys. zł zadośćuczynienia i zwrócić koszty procesu.

To pierwsza sprawa w Polsce, w której matka dziecka z niepełnosprawnością pozwała organizację antyaborcyjną o rozpowszechnianie drastycznych treści i wygrała. Pani Agnieszka spodziewa się jednak apelacji.

„Drodzy dorośli, rodzice, wierzę, że ten wyrok otwiera także Wam drogę do dochodzenia praw Waszych dzieci – nie musicie się godzić na to, by niewielka grupa ludzi traumatyzowała Wasze dzieci, narażając je na oglądanie drastycznych obrazów, Naprawdę nie musicie" – napisała w serwisie społecznościowym.

eprasa.pl af6903b910

Prof. Dariusz Doliński:

Kampania wyborcza nasili antyukraińskie nastroje

– **Na pewno to będzie ważny element:** stosunek do Ukrainy, czy nawet do hasła „Ukraińcy do domu".

ROZMOWA Z
PROF. DARIUSZEM DOLIŃSKIM
psychologiem społecznym
z Uniwersytetu SWPS

EWA WILCZYŃSKA: Jak wynika z danych policji, w pierwszym półroczu obywatele Ukrainy 180 razy zawiadamiali, że byli ofiarami ataków na tle narodowościowym. Tylko w ostatnich tygodniach głośno było o mieszkance Legnicy, która zaatakowała dzieci mówiące po ukraińsku w piaskownicy, trójce osiłków, którzy pobili Ukraińców „za akcent" czy zwyzywanych za pochodzenie nastolatkach w autobusie w Bielsku-Białej. Skąd w nas tyle nienawiści?
PROF. DARIUSZ DOLIŃSKI: Trzeba spojrzeć na tę sytuację od samego początku, to znaczy od momentu, kiedy rozpoczęła się wojna rosyjsko-ukraińska. I warto tutaj odwołać się do koncepcji psychologa Krzysztofa Kaniastego, który zajmuje się klęskami żywiołowymi.

Stwierdził on, że zaraz po takich wydarzeniach następuje faza heroizmu i mobilizacji. Pojawiają się wtedy bardzo pozytywne emocje, ogromna fala współczucia, poczucia jedności, tendencja do pomagania sobie wzajemnie. Ta faza zawsze jednak stopniowo wygasa i dochodzi do erozji, w trakcie której rozpadają się te więzi i struktury wsparcia, dochodzić do tego może poczucie niesprawiedliwości. Mogliśmy to zaobserwować na przykład po powodzi w 1997 roku, czy dwa lata temu. Ale też właśnie po inwazji Rosji w Ukrainie. Tu faza heroizmu trwała dłuższy czas, ale ta erozja zaczęła postępować i widać było, że stosunek Polaków do Ukraińców wolno, ale konsekwentnie się pogarsza.

Natomiast takim czynnikiem, który z całą pewnością to bardzo mocno przyspieszył, była nieszczęsna decyzja Zełenskiego o nadaniu jednemu z oddziałów wojsk ukraińskich imienia bohaterów UPA.

Polityk powinien przewidzieć, że będzie to związane z ogromnym żalem i poczuciem niesprawiedliwości wśród Polaków, którzy odbiorą uhonorowanie UPA jako policzek. A niestety tu nastąpiło jeszcze pewne stereotypowe zgeneralizowanie tego na cały naród. Nie zmienił się stosunek Polaków do Zełenskiego, który za to odpowiada, ale do Ukraińców jako takich. Te negatywne odczucia zdecydowanie się pogłębiły.

Mamy do czynienia z większym hejtem i nienawistnym językiem w portalach społecznościowych, ale też na ulicy. Widać bardzo wyraźnie coraz silniejsze antyukraińskie postawy, a za nimi idą czyny.

Zresztą jak popatrzymy na poparcia dla partii politycznych, to również jest to dosyć wyraźne. Te, które wpisują się w hasła antyukraińskie, wyraźnie rosną w siłę.

Materiał na kampanię wyborczą.
– Na pewno to będzie ważny element: stosunek do Ukrainy, oferowanej pomocy, pracy, możliwości inwestowania czy nawet hasła „Ukraińcy do domu".

Ta narracja, że nam zagrażają, jest coraz powszechniejsza. Nawet takie egzotyczne teorie, że po zakończonej wojnie, to nas zaatakuje Ukraina, stają się coraz powszechniejsze.

Duże emocje wywołują też sytuacje, gdy przestępstwo popełnia obywatel Ukrainy. Niedawno we Wrocławiu 18-latek zaatakował nożem kobietę. Nic na razie nie wskazuje, by była to zbrodnia na tle narodowościowym, kiedy jednak nie podaliśmy w tytule obywatelstwa sprawcy, to choć było ono w treści artykułu i tak niemal wszyscy komentujący atakowali nas, że chcemy ukryć prawdę.
– To bardzo charakterystyczne i wpisuje się w ogólny wzrost postaw antyukraińskich. W tej chwili część ludzi domaga się, żeby bardzo wyraźnie pokazywać, że sprawcą był Ukrainiec, ponieważ odpowiada to ich wcześniejszym przekonaniom.

Nie twierdzę oczywiście, że takie informacje należy ukrywać i gazeta zresztą ich nie ukrywała. Widać jednak, że istnieje

eprasa.pl af6903b910

potrzeba podkreślania, iż Ukraińcy są źli, niewdzięczni i mamy na to kolejne dowody.

Co nam to daje?
– Z punktu widzenia tożsamości społecznej można poczuć się lepiej, gdy moja grupa zrobi coś dobrego albo kiedy jakaś inna grupa zrobi coś złego, szczególnie jeśli można jej przypisać szeroko rozumianą niewdzięczność wobec przedstawicieli mojej grupy.

W związku z tym zachowanie jednego człowieka staje się dla niektórych wystarczające, by ocenić całą grupę. Ukrainiec zaatakował kobietę nożem, co jest rzekomo dowodem na to, że „Ukraińcy są źli".

Oczywiście trzeba pamiętać, że ludzie, którzy są pełni nienawiści, mają większą potrzebę komentowania w internecie niż osoby spokojne. Nie możemy więc na podstawie komentarzy zakładać, że tak myśli większość społeczeństwa.

Jednak grupa ludzi, którzy potrzebują wierzyć, że Polacy są dobrzy, a wszyscy inni już nie, jest dość duża. To kwestia dumy, źle rozumianego patriotyzmu.

W psychologii nazywa się to narcyzmem kolektywnym. To właśnie przekonanie, że moja grupa jest po prostu absolutnie znakomita, lepsza, zwłaszcza pod względem moralnym. A inni chcą nas zniszczyć od wewnątrz albo od zewnątrz, zazdroszczą nam. Nienawiść do Ukraińców wyraźnie się w to wpisuje.

Warto tu zwrócić uwagę na jeszcze jeden mechanizm. Jeśli chodzi o przypadki takie jak atak nożem na kobietę we Wrocławiu, to niemal natychmiast pojawia się potrzeba rewanżu.

Zaraz po nim, w tej samej dzielnicy, doszło do sytuacji, w której Polka biegała z nożem i szukała Ukraińców. To jest bardzo symptomatyczne. Pojawia się myślenie: „Skoro oni nas zaatakowali, ja też wyjdę i będę bronić Polski". A następnie: „Znajdę jakiegoś Ukraińca i go zaatakuję".

To mechanizm symbolicznego odwetu, który może być bardzo niebezpieczny.

Ukrainiec może w Polsce zastąpić Żyda z okresu międzywojennego, a więc to będą ci, którzy nam szkodzą i których lepiej żeby nie było. I bardzo, bardzo chciałbym się mylić, ale takie mam obawy

PROF. DARIUSZ DOLIŃSKI
psycholog społeczny z Uniwersytetu SWPS

FOT. KORNELIA GŁOWACKA-WOLF / AGENCJA WYBORCZA.PL

◀ **Z danych policji wynika, że w pierwszym półroczu obywatele Ukrainy 180 razy zawiadamiali, że byli ofiarami ataków na tle narodowościowym**
FOT. KONRAD KOZŁOWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Jak w takim razie przerwać tę nakręcającą się spiralę?
– To jest bardzo trudne pytanie, ponieważ zaszliśmy już dość daleko. Argumenty humanistyczne, że człowiek jest przede wszystkim człowiekiem, a dopiero potem przedstawicielem jakiegoś narodu, choć prawdziwe, raczej nie przekonają tych najbardziej zaciekłych „patriotów".

Skuteczne mogą być jednak argumenty ekonomiczne. Zbudowanie potęgi gospodarczej Niemiec po II wojnie światowej wiązało się z tym, że pozwolono pracować uciekającym tam Turkom, Jugosławianom czy Polakom. Nasze PKB też rośnie dzięki Ukraińcom, więcej dają gospodarce niż biorą z budżetu i to należy podkreślać. Wtedy jest szansa, że człowiek z wyraźnie antyukraińskim nastawieniem zacznie myśleć: „Skoro ich obecność zwiększa bogactwo Polski i wzmacnia nasze bezpieczeństwo ekonomiczne, to może jednak warto, żeby tutaj byli".

Jak się do tego ma hipoteza kontaktu, koncepcja psychologiczno-socjologiczna, zakładająca, że bezpośredni, osobisty kontakt między członkami różnych grup społecznych może skutecznie zmniejszać uprzedzenia i dyskryminację. Takich kontaktów nam przecież nie brakuje.
– Tak, ale hipoteza kontaktu działa przede wszystkim wtedy, kiedy kontakt między grupami spełnia określone warunki. Jednym z nich jest równy status, a często osoby z Ukrainy pracują na niższych stanowiskach.

Choć oczywiście kontakty z uczciwymi Ukraińcami z całą pewnością pomagają. Problem w tym, że niektórzy w ogóle nie chcą tego zobaczyć.

Jeśli ktoś ma negatywne nastawienie do Ukraińców, może zwracać szczególną uwagę na kontakt, w którym ktoś zachował się źle. Taki przypadek staje się wtedy potwierdzeniem wcześniejszego stereotypu.

Trudno nam zmienić sposób myślenia.
– Bardzo trudno. Człowiek jest raczej osobą racjonalizującą niż racjonalną. Każdy ma jakieś postawy, które mogą być pozytywne albo negatywna. Nie ma czegoś takiego jak całkowicie neutralna postawa – ktoś, kto mówi, że ma neutralny stosunek, albo nie chce go ujawnić, albo nie jest do końca świadomy własnych przekonań.

A jeżeli ktoś ma nawet niewielkie antyukraińskie nastawienie, stosunkowo łatwo może ono zostać wzmocnione i przekształcić się w bardzo negatywną postawę niż zmienić się w zdecydowanie pozytywną. Znak postawy zmienia się bardzo trudno, natomiast jej siłę można zwiększyć stosunkowo łatwo.

Dlatego też najlepiej kształtować te postawy od najmłodszych lat. Dużo ma tu do zrobienia szkoła i rodzice.

Docierają już do nas informacje o tym, że ukraińskie dzieci są źle traktowane przez polskie koleżanki i kolegów.

Takie postawy dziecko może wynieść z domu, ale może się ich również nauczyć od rówieśników. Dzieci potrafią być zarówno wspaniałe i altruistyczne, jak i okrutne. Niestety w niektórych środowiskach ta druga strona zaczyna dominować.

Nawet jeśli sądzimy, że nasze dziecko nie jest nastawione antyukraińsko, to jeśli przebywa w takim środowisku, może zacząć się tak zachowywać. Konformizm młodych ludzi jest czymś bardzo typowym, niezależnie od tego, jakie postawy przekazano im w domu.

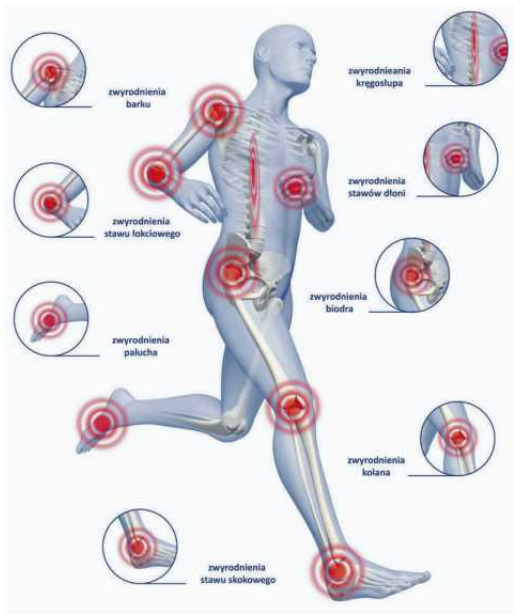
Jako dorośli powinniśmy więc zadbać, żeby w grupie szkolnej nie dochodziło do izolowania czy gorszego traktowania ukraińskich dzieci. Zaczyna się od języka, odwracania się plecami, a potem już tylko krok do upowszechnienia takich postaw i aktów agresji.

Zresztą osoby wykluczone też mogą reagować wtedy agresją. Frustracja jest jednym z najważniejszych czynników, które ją wzbudzają.

Jak pan profesor widzi polsko-ukraińską przyszłość?
– Jestem zdecydowanie pesymistą. Myślę, że nadchodząca kampania wyborcza nasili antyukraińskie nastroje. Ukrainiec może w Polsce zastąpić Żyda z okresu międzywojennego, a więc to będą ci, którzy nam szkodzą i których lepiej żeby nie było. I bardzo, bardzo chciałbym się mylić, ale takie mam obawy. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE

Wrocław/34447223

FENOMEN OSOCZA i FIBRYNY

Jedyne przyczynowe leczenie bólu - REGENERACJA KRĘGOSŁUPA, STAWÓW, MIĘŚNI I TKANEK

Jesteśmy w Centrum Terapii Kręgosłupa (SPONDLO-CLINIC group) prowadzone przez dra Jarosława Jawnego- (uznany ekspert w dziedzinie spondyliatrii i znany terapeuta manualny) – który pracuje ponad 30 lat z tkanką łączną a jego zespół to uznani specjaliści w swoich dziedzinach. **Centrum słynie z nowoczesnych i skutecznych metod leczenia kręgosłupa, stawów i mięśni.**

Z jakimi schorzeniami najczęściej trafiają do nas pacjenci?
Z bólami i uszkodzeniami kręgosłupa, kolana, biodra czy też barku (cały aparat ruchu) – uszkodzenie po urazie, przeciążenie, wiek i zwyrodnienie. Tam gdzie inni lekarze nie potrafili pomóc lub chcieli tylko operować. A **dysfunkcje i ból należy leczyć zawsze** i za wszelką cenę. Im wcześniej podejmiemy leczenie tym szybciej i taniej dojdziemy do zdrowia.

Co to jest proloterapia?
Proloterapia to najnowocześniejsza na świecie metoda leczenia i regeneracji kręgosłupa, więzadeł, stawów i mięśni. Podajemy preparat w miejsce uszkodzenia i w punkty sterujące. Likwidujemy ból poprzez **naprawę uszkodzonej** tkanki. Dużą skuteczność osiąga się podając gotowy **kolagen MD. PRP to osocze bogato-płytkowe a i-PRF to fibryna** które uzyskuje się po odwirowaniu z krwi własnej pacjenta. **PRP** to skoncentrowana objętość **płytek krwi** i **czynników wzrostu stymulujące** przebudowę naprawczą. **I-PRF** to najwyższe osiągnięcie medycyny regeneracyjnej, jest świetnie **usieciowana (struktura 3D) i zawiera dodatkowo znaczną ilość komórek macierzystych** (nazywana **jest osoczem III generacji**). Z HBOT (**komora tlenowa** hyperbayczna) działa rewelacyjnie. **Odrasta zwykła, zdrowa tkanka.**

Metody u nas stosowane są uznawane za najlepsze na całym świecie
Dodatkowo aby przyspieszyć proces regeneracji stosujemy proloterapię, terapię manualną, igło-terapię, masaże, trening indywidualny kręgosłupa, kinezyterapię, dietę, ale też fizykoterapię - najnowsze technologie XXI wieku. Dzięki temu uzyskujemy **najwyższą skuteczność.**

Czemu kolagen jest aż tak ważny?
Kolagen a szczególnie fibrynogen jest odpowiedzialny za to, że nasze tkanki są elastyczne i mocne. Jego brak sprzyja uszkodzeniom wielu struktur (kolana, biodra, ale też dyskopatie czy przepukliny).

Czy starszym ludziom można pomóc?
Tak, dostarczamy kolagen w ten sposób, żeby w uszkodzonym miejscu następowała regeneracja. Do **pobudzenia regeneracji** należy podać **czynniki wzrostu(PRP), komórki macierzyste, tlen** i zapewnić nowoczesną rehabilitację. **Zaczynają być sprawni i bez bólu.**

A co z ludźmi po wypadkach lub urazach sportowych?
Ważne jest prawidłowe i szybkie rozpoczęcie leczenia. Zastosowanie **proloterapii z kolagenem, PRP lub i-PRF i właściwej rehabilitacji oraz fizykoterapii na najnowocześniejszym sprzęcie** znacznie skraca czas leczenia i całkowitego wyzdrowienia. Tutaj **HBOT** (hyperbaria tlenowa) czyni wręcz cuda. Mówimy o prawdziwej **rewolucji w regeneracji. Uważa się, że leczenie PRP, i-PRF i kolagenem jest lepsze od innych metod.** Około **90% ludzi po leczeniu u nas** funkcjonuje bez bólu. Nawet u pacjentów ze skierowaniem na operację mamy podobne wyniki.

Czy warto polecić leczenie tlenem pod ciśnieniem (HBOT)?
Tak. Leczenie **tlenem pod wyższym ciśnieniem** to nie moda ale **nowoczesna i bardzo skuteczna** metoda wspomagania terapii w bardzo wielu schorzeniach. Także **znacznie skraca czas leczenia i regeneracji**. Po kilku zabiegach w komorze tlenowej poziom **komórek macierzystych** zwiększa się nawet **7-8 krotnie**. To także skuteczna profilaktyka (**idealna w czasach COVID-19**) oraz najdoskonalszy **doping sportowy i intelektualny**.
Do naszej oferty wprowadziliśmy również INHALACJE WODOROWE, do których stosujemy jedno z najbardziej wydajnych i technologicznie zaawansowanych urządzeń na rynku (HIM-19). Inhalacje te stanowią uzupełnienie prowadzonej terapii - zwiększają odporność organizmu, działają antyoksydacyjnie oraz wspomagająco przy leczeniu wielu chorób (cukrzyca, nadciśnienie, astma, reumatyzm, alergie) oraz stanów zapalnych mięśni i uszkodzeń tkanek miękkich.

WARTO WIEDZIEĆ: Schorzenia, w leczeniu których się specjalizujemy to:
bóle kręgosłupa, dyskopatie (przepukliny), rwa kulszowa, bóle i zawroty głowy, migreny, bóle kończyn, barku, bóle kolan i bioder, łokieć tenisisty, wady postawy i skoliozy, bóle menstruacyjne, nerwobóle oraz wszelkie urazy sportowe i po wypadkach komunikacyjnych. Nasze metody (przy współpracy ze specjalistą stomatologii) są bardzo skuteczne przy **regeneracji stawu skroniowo-żuchwowego oraz przy leczeniu BRUKSIZMU (o ile wiadomo jesteśmy pierwsi)**
Dr Jarosław Jawny prowadzi szkolenia z praktycznego stosowania osocza i fibryny dla lekarzy z całej Polski propagując nowe metody.

ZAPRASZAMY
DO CENTRUM TERAPII KRĘGOSŁUPA,
Wrocław, ul. Wyszyńskiego 116/2,
tel. 71 726-11-71, 503-183-095,
www.ctkregoslupa.pl

1 WR

eprasa.pl af6903b910

Ujawniamy, jak na potęgę wykorzystywano służbowe auta do celów prywatnych

Wiceminister Ciążyński nie był jedyny

Wykazała to kontrola, zlecona po aferze z tankowaniem Bartłomieja Ciążyńskiego. Łukasiewicz-PORT zapowiada walkę o „odzyskanie każdej publicznej złotówki", a byli dyrektorzy przedstawiają „Wyborczej" swoją wersję wydarzeń.

Karolina Kijek

Raport, do którego dotarła „Wyborcza", liczy ponad 50 stron. To protokół po kontroli w instytucie naukowo-badawczym Łukasiewicz – PORT we Wrocławiu, która dotyczyła użytkowania służbowych samochodów i kart flotowych, a także rozliczania delegacji w latach 2019-2024.

Z ustaleń kontrolerów płyną dwa główne wnioski: były wiceminister sprawiedliwości Bartłomiej Ciążyński nie był jedyny, a nadzór nad korzystaniem ze służbowych aut praktycznie nie istniał.

AFERA PALIWOWA W ŁUKASIEWICZ – PORT

Kontrola została zlecona po tym, jak latem 2024 roku portal wp.pl ujawnił, że ówczesny wiceminister sprawiedliwości – jako wicedyrektor instytutu – pojechał służbowym autem na zagraniczne wakacje i zapłacił za benzynę flotową kartą. Bartłomiej Ciążyński przeprosił, zwrócił pieniądze i podał się do dymisji. Prokuratura postawiła mu zarzuty, ale w czerwcu tego roku sąd nieprawomocnie go uniewinnił.

W rozmowie z „Wyborczą" Ciążyński przekonywał, że nie wiedział, iż prywatne korzystanie ze służbowego auta jest niedozwolone.

– Wszyscy dyrektorzy i zastępcy dyrektorów korzystali z tych samochodów do celów osobistych – tłumaczył. – To zbudowało we mnie uzasadnione przeświadczenie, że auto służy zarówno do użytku służbowego, jak i prywatnego.

W raporcie jest mowa o piątce dyrektorów i wicedyrektorów. Poza Ciążyńskim to: były dyrektor instytutu Andrzej Dybczyński, jego następczyni Alicja Bachmatiuk, obecny dyrektor Jarosław Bosy oraz Paweł Kurant, zastępca dyrektora ds. finansowych i operacyjnych.

W przypadku Bosego kontrolerzy nie mieli uwag. U pozostałych wykryli nieprawidłowości. Według kontrolerów zdarzało się, że korzystali ze służbowych aut także wtedy, gdy nie byli w delegacji, np. w weekendy, święta i podczas urlopów. A za paliwo – według raportu – płacili służbowymi kartami flotowymi.

Z raportu wynika też, że mieli zgodę na użytkowanie służbowych aut do celów prywatnych. Jednak w regulaminie zapisano: wtedy za paliwo trzeba płacić z własnej kieszeni, przekazać do instytutu kopię paragonu i prowadzić uproszczoną ewidencję przebiegu pojazdu.

Kontrolerzy nie znaleźli ani jednego przypadku, by te zasady zostały zastosowane.

„JEDYNIE ZNIKOME ZUŻYCIE PALIWA"

Kierownik działu administracji Łukasiewicz–PORT zapewniał, że służbowe auta „w przeważającej mierze były wykorzystywane stricte na potrzeby zawodowe".

– Prywatne użycie tych samochodów miało znaczenie jedynie marginalne i dotyczyło typowych sytuacji związanych z funkcjonowaniem w życiu codziennym (np. odbiór dziecka z przedszkola, dojazd do sklepu itp.) – wyjaśniał kontrolerom. – Prywatne użycie pojazdu prowadziło jedynie do znikomego zużycia paliwa.

Podkreślił, że wymóg dostarczania paragonów dotyczyłby jedynie sytuacji, gdy ktoś z dyrekcji jedzie służbowym samochodem np. na urlop nad morze. – A taka sytuacja, co do wskazanych użytkowników, nie miała miejsca – zapewniał.

Kontrolerzy uważają inaczej. W raporcie opisują przypadki zakupu paliwa kartą flotową np. w miejscach odległych od Łukasiewicz-PORT w dniach wolnych od pracy lub podczas urlopów wypoczynkowych.

CHCĄ ODZYSKAĆ „KAŻDĄ PUBLICZNĄ ZŁOTÓWKĘ"

Z raportu wynika, że w latach 2019–2024 Łukasiewicz–PORT wydał na paliwo i materiały eksploatacyjne ponad 540 tys. zł. W raporcie napisano, że w dokumentacji państwowego instytutu brakowało dokumentów, a kolejne zestawienia zawierały sprzeczne dane. Kontrolerzy nie byli więc w stanie ustalić pełnej skali prywatnego korzystania ze służbowych aut. Uznali jednak za „niecelowe" wydatki na co najmniej 11 438,36 zł.

„Prezes Centrum Łukasiewicz dr Hubert Cichocki wykorzystuje wszelkie przewidziane prawem drogi, aby odzyskać każdą publiczną złotówkę, która została wydana na prywatne cele" – zapewnia „Wyborczą" biuro prasowe Centrum Łukasiewicz.

W odpowiedzi instytucji czytamy też, że prezes Cichocki – kierując się „uzasadnionymi podejrzeniami o nieprawidłowościach w gospodarowaniu środkami publicznymi" – zawiadomił Krajową Administrację Skarbową. Odwołał także Pawła Kuranta ze stanowiska wicedyrektora ds. finansów Łukasiewicz – PORT, bo „figurował w dokumentacji jako jedna z osób korzystających ze środków instytutu do zakupu paliwa w związku z prywatnymi podróżami".

„Odpowiedzialność służbową poniósł również kierownik odpowiedzialny za nadzór nad samochodami i prowadzenie dokumentacji ich eksploatacji, ponieważ kontrola wykazała nieprawidłowości również w tym obszarze" – dodaje biuro prasowe. – „Łukasiewicz – PORT zakończył współpracę z członkami kierownictwa instytutu, którzy przyczynili się do wykorzystania środków publicznych w prywatnych celach."

BYŁY DYREKTOR: NĘKANIE I ZEMSTA

Inaczej sprawę przedstawiają osoby, których dotyczą ustalenia raportu.

W raporcie jest mowa o Andrzeju Dybczyńskim. To dyrektor Łukasiewicz – PORT w latach 2019-2023.

Kontrolerzy podkreślili, że do zestawienia jego transakcji nie dołączono żadnego rachunku, więc nie mogli ich zweryfikować. Jednak według nich jego prywatne przejazdy kosztowały instytut co najmniej 540,34 zł.

Andrzej Dybczyński podkreśla, że o tej kwocie po raz pierwszy dowiaduje się od „Wyborczej".

Według kontrolerów 31 grudnia 2021 roku zatankował służbowe auto za 225,36 zł, choć tego dnia był na urlopie. Z kolei 6 kwietnia 2022 roku w podwarszawskim Baranowie zapłacił flotową kartą 314,98 zł za benzynę, mimo że nie był tam w podróży służbowej.

„(...) Paliwo zostało zakupione w celach prywatnych i jego koszt jest nieuzasadnionym kosztem Łukasiewicz – PORT" – ocenili w obu przypadkach kontrolerzy.

Z ustaleń kontrolerów płyną dwa główne wnioski: były wiceminister sprawiedliwości Bartłomiej Ciążyński nie był jedyny, a nadzór nad korzystaniem ze służbowych aut praktycznie nie istniał

Zwrócili tez uwagę na użycie karty flotowej w opolskim Gogolinie 19 lipca 2022 roku. Twierdzą, że zapłacono nią za paliwo do samochodu, którego nie było w ewidencji instytutu ani wśród aut wynajmowanych przez Łukasiewicz–PORT.

– Nie znam ustaleń żadnego raportu czy wyników kontroli. Nie przedstawiono mi ich i nie poinformowano o ich treści. Nie przedstawiono mi żadnych dokumentów dotyczących rzekomych nieprawidłowości – wyjaśnia „Wyborczej" Andrzej Dybczyński. – Nigdy wcześniej nie proszono mnie o żadne informacje lub wyjaśnienia z PORTu w jakiejkolwiek sprawie. Nie wzywano mnie do zwrotu żadnej z przytaczanych powyżej kwot.

Dopiero – jak relacjonuje – 3 kwietnia tego roku dostał z instytutu „wezwanie do złożenia wyjaśnień" w sprawie „potencjalnie niecelowo poniesionych wydatków" w dwóch dniach: 19 lipca 2022 roku i 4 lipca 2021 roku (tej drugiej daty nie widzieliśmy w raporcie).

– Ponieważ nie pamiętam, co robiłem 4 i 19 lipca 4–5 lat wcześniej, za radą prawnika poprosiłem o uzupełnienie wezwania o dodatkowe informacje – podkreśla. – Na to pismo nie otrzymałem żadnej odpowiedzi.

Dybczyński:– Według mojej wiedzy prezes Centrum Łukasiewicz Hubert Cichocki zlecał kilka kontroli dotyczących korzystania z aut służbowych, ale ich wyniki za każdym razem były inne. Działania obecnego dyrektora PORT Jarosława Bosego trudno traktować mi inaczej niż nękanie i zemstę za ujawnianie przeze mnie sposobu objęcia przez niego stanowiska w miejsce zwolnionej w tym celu prof. Alicji Bachmatiuk.

„PÓŹNIEJSZA ANALIZA NIE WYKAZAŁA NIEPRAWIDŁOWOŚCI"

Prof. Bachmatiuk była dyrektorką w Łukasiewicz-PORT w latach 2023-2024.

Z raportu wynika, że dzień przed urlopem – 9 sierpnia 2023 r. – zatankowała służbowe auto za 117,03 zł. Następnego dnia, już podczas

eprasa.pl af6903b910

Protokół po kontroli w instytucie naukowo-badawczym Łukasiewicz – PORT liczy ponad 50 stron
FOT. KRZYSZTOF ĆWIK / AGENCJA WYBORCZA.PL

ponownie zatankował – w Bolesławcu – płacąc flotową kartą 474,06 zł. Kontrolerzy uznali, że paliwo zostało wykorzystane do celów prywatnych, a jego koszt niezasadnie poniósł instytut.

Według raportu podobnie było kilka dni później. 30 grudnia, dzień przed Sylwestrem, Kurant zatankował w Sierakowie, choć nie był w delegacji. Kolejne tankowanie opłacił flotową kartą 2 stycznia w Obornikach Śląskich. Pomiędzy tymi transakcjami nie było ani jednego dnia roboczego.

Kontrolerzy zakwestionowali m.in. tankowanie w Szczecinie 15 sierpnia 2024 r., gdy Kurant przebywał na urlopie, oraz kolejne z 26 kwietnia 2024 r. – w dniu rozpoczęcia urlopu. Jest też osobny rozdział poświęcany rozliczeniu przez Pawła Kuranta wyjazdów na studia MBA – kontrolerzy kwestionowali część delegacji i kosztów przejazdów.

Kurant odpowiada „Wyborczej", że mógł się zapoznać z raportem i przekazał swoje stanowisko dyrektorowi.

Kwestionowane tankowania wyjaśniał kontrolerom, ale – jak uważa – jego wyjaśnienia zostały albo pominięte, albo uznane za niewystarczające. Jak przekonuje, wszystkie wiązały się z realizacją zadań służbowych. Co do urlopu, ponownie sięgnęła po służbową kartę flotową i zapłaciła za paliwo 413,40 zł – kontrolerzy uznali, że zostało wykorzystane do celów prywatnych.

W rozmowie z „Wyborczą" Ciążyński przekonywał, że nie wiedział, iż prywatne korzystanie ze służbowego auta jest niedozwolone. – Wszyscy dyrektorzy i zastępcy dyrektorów korzystali z tych samochodów do celów osobistych – tłumaczył

W raporcie są też opisy tankowania w weekendy i w dniach, gdy – zgodnie z dokumentacją – Bachmatiuk nie była w podróży służbowej. Według kontrolerów co najmniej 766,63 zł wydano na paliwo do prywatnych przejazdów.

Była dyrektorka także zaznacza, że podczas kontroli nie była proszona o żadne wyjaśnienia ani odniesienie się do kwestionowanych przejazdów. Uwagi złożyła więc po zapoznaniu się z raportem i wniosła o sprostowania. Podkreśla również, że Łukasiewicz-PORT później zlecił zewnętrznej kancelarii analizę, która nie wykazała wobec niej żadnych nieprawidłowości.

– Wszystkie zakwestionowane przejazdy miały charakter służbowy, co wykazałam w przekazanych wyjaśnieniach i co potwierdziła ponowna analiza przeprowadzona przez zewnętrzną kancelarię na zlecenie Łukasiewicz-PORT – zaznacza prof. Bachmatiuk. – Z tego powodu nigdy nie otrzymałam wezwania do zwrotu kwoty 766,63 zł ani żadnej innej kwoty z tego tytułu.

Łukasiewicz–PORT potwierdza „Wyborczej", że zlecił zewnętrznej kancelarii dodatkową analizę prawną dokumentacji dotyczącej wykorzystania aut i kosztów paliwa. Prof. Bachmatiuk faktycznie nie została wymieniona wśród osób, wobec których kancelaria potwierdziła nieprawidłowości.

PAWEŁ KURANT O WĄTPLIWOŚCIACH

Wobec Pawła Kuranta kontrolerzy sformułowali najwięcej zastrzeżeń. Flotową kartą miał płacić za paliwo podczas urlopów, świąt i długich weekendów.

20 grudnia 2023 r., wracając z delegacji, zatankował w Nowej Wsi Legnickiej. Dwa kolejne dni spędzał na urlopie, potem przypadały weekend i święta Bożego Narodzenia. Mimo to 26 grudnia studiów, część wyjazdów łączył z obowiązkami służbowymi.

Jak dotąd nie dostał żadnego wezwania do zwrotu środków ani informacji o dalszym toku postępowania. Gdy w maju tego roku został odwołany z funkcji zastępcy dyrektora instytutu, decyzję miał otrzymać mailowo, bez rozmowy i uzasadnienia.

– Wskazane przeze mnie wątpliwości potwierdzone zostały w zasadzie w całości przez zewnętrzną kancelarię, której PORT na przełomie 2025 i 2026 r. zlecił ponowną analizę sprawy – podkreśla Paweł Kurant. – W jej wyniku niemal wszystkie wydatki zakwestionowane wcześniej w raporcie przez Centrum Łukasiewicz zostały ocenione jako poniesione prawidłowo. Nie stwierdzono także żadnych nowych kosztów, które powinny podlegać zwrotowi.

ANALIZA KANCELARII I DANYCH Z GPS

Zarówno Łukasiewicz–PORT, jak i Centrum Łukasiewicz przedstawiają inną interpretację tej analizy. Twierdzą, że kancelaria potwierdziła nieprawidłowości dotyczące Bartłomieja Ciążyńskiego, Andrzeja Dybczyńskiego i Pawła Kuranta. Rozbieżności z raportem kontrolerów miały dotyczyć jedynie wysokości kwot uznanych za wydane na cele prywatne. I wynikały z braków w dokumentacji i trudności z jednoznacznym przypisaniem części transakcji do konkretnych osób.

– Aby ostatecznie ustalić skalę naruszeń i na jej podstawie dochodzić zwrotu środków, instytut prowadzi obecnie bardzo szczegółową analizę danych z nadajników GPS samochodów – wyjaśnia Łukasiewicz-PORT.

Tymczasem Centrum Łukasiewicz podkreśla, że „ostatecznym dokumentem jest protokół pokontrolny". I oczekuje od instytutu, że ten wykona zalecenia pokontrolne, których celem jest „zwrot nienależnie wypłaconych środków publicznych". ●

Współpraca: Marcin Rybak

List Czytelnika

Kierowcy tuningowanych aut terroryzują Wrocław

To, co się dzieje tego sezonu, przekracza jakiekolwiek ludzkie pojęcie. Wyścigi, jazda do odcięcia, testowanie prędkości maksymalnej, pisk opon, ryk silników. Nie ma nad tym żadnej, najmniejszej kontroli – pisze Wrocławianin, Przemysław Dąbrowski.

Czytelnik wysłał „Wyborczej" list, jaki napisał w tej sprawie do wrocławskiej policji. Oto jego treść:

„W ostatnim czasie obserwujemy makabryczne rozzuchwalenie przestępców drogowych i ich poczynań.

Piszę na przykładzie rejonu wrocławskiego: Popowice-Kozanów. Dominują tu przelotowe arterie z ograniczeniem do 60km/h, jednak miejscami – 40km/h. Ulice takie jak Legnicka, Popowicka, Milenijna, Na Ostatnim Groszu czy Pilczycka są szerokie, wygodne i zwykle pozbawione zakrętów.

To, co się dzieje tego sezonu, przekracza jakiekolwiek ludzkie pojęcie. Wyścigi, jazda do odcięcia, testowanie prędkości maksymalnej, pisk opon, ryk silników. Zarówno ze strony motocykli jak i samochodów. Nie ma nad tym żadnej, najmniejszej kontroli.

Hałas towarzyszy mieszkańcom w godzinach wieczornych, zaczynając się od około 20-21, do godzin nocnych, a następnie jeszcze o poranku. Za dnia nasilenie odrobinę spada z powodu zwiększonego ruchu.

Patrole policji mógłbym policzyć na palcach jednej ręki

Jestem mieszkańcem Popowic. Codziennie od lat spaceruję w Parku Zachodnim oraz późnym wieczorem – biegam. Mieszkam tu i tak spędzam czas blisko 15 lat. W „terenie" jestem dosłownie codziennie, czasem dwa lub trzy razy. Patrole policji podczas tysięcy takich wyjść mógłbym policzyć na palcach jednej ręki. Najczęstszy widok to wasze zjeżdżanie do bazy na Kozanowie. To wszystko. Nigdy w życiu nie napotkałem patrolu stojącego i kontrolującego prędkość, np. na zjeździe do parku przy ulicy Pilczyckiej. Jest tam ograniczenie do 40km/h, tymczasem w obydwu kierunkach testowane są możliwości świeżo nabytych zabawek: ile narobi hałasu, jaką prędkość osiągnie itd.

Czy ktokolwiek jest mi w stanie wyjaśnić, jaki konkretnie problem występuje, aby ograniczyć tę patologię?

Zadanie jest teoretycznie banalnie proste i ogarnąłby je byle rozsądny student – wysłać kilka patroli w rejon, niech komunikują się między sobą i przekazują informacje, którędy poruszają się bandyci. Następnie: śledzić, „suszyć" i wyłapywać. Zabierać dowody rejestracyjne, bo będzie za co. Przestępstwa idą zawsze parami. Jak zatrzymacie bandytę w tuningowanym aucie, to zaraz okaże się, że układ wydechowy zmodyfikowany, normy przekroczone, hałas niedopuszczalny. A jak już nie ma lepszego powodu, to kasować za przeterminowaną gaśnicę, ledy w przednich lampach, tudzież nad tablicą rejestracyjną.

Tych bandytów jest kilkudziesięciu na miasto i to oni je terroryzują. Wyłapać i zabrać uprawnienia. Nikt normalny tak nie korzysta z samochodu i motocykla.

Dużo jeżdżę po Europie. Nie istnieją takie zjawiska w Pradze, Brnie, Dreźnie, Berlinie ani żadnym miejscu, które odwiedzam. To po prostu niemożliwe

Ludzie chcą po prostu załatwić swoje sprawy, a potem odpocząć. Tymczasem ciągle obecne jest zagrożenie, straszenie, hałasowanie i wyzwiska po zwróceniu uwagi.

To jest wasza odpowiedzialność, że do tego doprowadziliście. Jak tego nie okiełznacie teraz, to wyrośnie kolejne pokolenie, które za nic ma jakiekolwiek normy społeczne. Poczekajcie tylko, aż przesiądą się z hulajnóg i elektrycznych pojazdów, którymi obecnie rozjeżdżają chodniki, do aut. Któż z nas nie widział młodocianych jadących 40-50 km/h w niezarejestrowanych, nielegalnych pojazdach? Ich też nie potrafię opanować i już o tym do was pisałem. Podałem konkretne miejsca, jak np. targowisko z gastronomią przy ul. Niedźwiedziej. Nigdy nie widziałem tam pieszego patrolu policji. I tak to sobie trwa.

Totalne zdziczenie

Na czym dokładnie polega problem, że jest to niemożliwe? Bo ja już dawno wymyśliłem teorię spiskową, że musi istnieć odgórny nakaz niepodejmowania czynności, podobnie jak to się dzieje w przypadkach np. „samochodozy", gdzie policjant, jak już pojawi się na akcji, to kierowcy jadącemu wzdłuż po chodniku, wśród pieszych, daje „w dniu dzisiejszym pouczenie".

Przecież to wygląda na zaplanowane działanie – zbadać, jak się zachowa naród pod wpływem ciągłego stresu spowodowanego chociażby niemożnością otwarcia okien w letni wieczór, z powodu hałasu i zdziczenia!

Dużo jeżdżę po Europie. Nie istnieją takie zjawiska w Pradze, Brnie, Dreźnie, Berlinie ani żadnym miejscu, które odwiedzam. To po prostu niemożliwe. Grupy kibolskie widziałem pacyfikowane w Pradze zaraz po wyjściu z tramwaju – wszystkich do radiowozu. Berlin jest cichy i spokojny (byłem tam dwa tygodnie temu) – takiej ogromnej rangi i wielkości metropolia. To samo można powiedzieć o pozostałych. Cisza, spokój, brak stresu, można odpoczywać i zrelaksować się po pracy. U nas totalne zdziczenie. A was nie ma. I ja znów piszę taki elaborat. Nie zmieniło się przez lata nic, a wręcz pogorszyło. Pytam po raz kolejny, jaki jest tego powód?" ●

Przemysław Dąbrowski

eprasa.pl af6903b910

„Taniec z Gwiazdami”

Aktor WTW rusza na parkiet

Dominik Smaruj, aktor wrocławskiego Współczesnego i serialu „Pierwsza Miłość”, wystąpi w 19. edycji „Tańca z Gwiazdami”.

Jessica Krysiak

34-letni Dominik Smaruj pochodzi z Gryfina, ale od lat związany jest z Wrocławiem. Ukończył tutejszą filię Akademii Sztuk Teatralnych im. Stanisława Wyspiańskiego, a swoje umiejętności rozwijał także w Akademii Teatru Alternatywnego przy Instytucie im. Jerzego Grotowskiego.

Od 2022 roku występuje na deskach Wrocławskiego Teatru Współczesnego, gdzie stworzył szereg ról – od „Trąbki do słuchania” po „Atlas ptaków”.

Najbardziej jednak zwrócił uwagę tytułową kreacją w „Młodym mężczyźnie”, spektaklu opowiadającym o relacji pisarki z dużo młodszym partnerem, zainspirowanym autobiograficznym tekstem noblistki Annie Ernaux. Katarzyna Mikołajewska z „Wyborczej” określiła duet Smaruja i Eweliny Paszke-Lowitzsch jako „mistrzowsko pomyślany i zrealizowany”, podkreślając, że oboje stworzyli idealnie wyważone – nieprzesadzone, ale pełne napięć kreacje.

Aktora można oglądać także w realizowanym we Wrocławiu serialu Polsatu „Pierwsza Miłość”, gdzie wciela się w postać studenta Filipa Wenerskiego.

Z WTW DO „TAŃCA Z GWIAZDAMI”

Jesienią Smaruj dołączy do 19. edycji „Dancing with the Stars. Taniec z gwiazdami”.

Jak przyznaje „Wyborczej”, pierwszy raz usłyszał o możliwości udziału już przy poprzedniej edycji, ale wtedy nie mógł zrezygnować ze zobowiązań scenicznych.

– Teraz okazało się, że nie wchodzę w nowy spektakl do końca roku, więc to była idealna przestrzeń. Są przygotowywane za mnie zastępstwa w teatrze, więc będę mógł swobodnie tańczyć – mówi.

Propozycja była dla niego zaskoczeniem, ale też wywołała euforię: – Pomyślałem, że to niesamowite, że taki chłopak z Gryfina, jak ja który gra w „Pierwszej Miłości” i występuje teraz we Wrocławskim Teatrze Współczesnym, będzie mógł wystąpić w największym programie rozrywkowym w kraju. Pamiętam, jak w dzieciństwie siadałem przed telewizorem z rodzicami i wspólnie oglądaliśmy. Wtedy te wszystkie serialowe i filmowe gwiazdy na parkiecie – to był dla mnie świat niedoścignięty. Nigdy nie myślałem, że będę po tej stronie – opowiada.

Doświadczenie teatralne daje mu pewien punkt startowy, choć – jak zaznacza Dominik Smaruj – nie zastąpi ono treningu tancerza.

– W szkole teatralnej mieliśmy trochę tańca – w ramach dyplomu z Wojciechem Kościelniakiem robiliśmy „Wesele” Wyspiańskiego w konwencji jazzowej. Dwie i pół godziny po scenie tanecznym krokiem, praktycznie śpiewając, poruszaliśmy się w świecie klasyki. Głównie jednak uczono nas elementów, które mają dawać poczucie rytmu, świadomość ciała, jak słynne łapanie rytmu na ‘5, 6, 7, 8’ – opowiada.

„CHCĘ ZOBACZYĆ, JAK OPOWIADA SIĘ BEZ SŁÓW”

Decyzję o udziale w programie pomogły mu też podjąć rozmowy ze znajomymi z branży.

– Po otrzymaniu propozycji byłem przeszczęśliwy, ale też lekko przerażony ogromem tego przedsięwzięcia. Rozmawiałem jednak z aktorami, którzy wcześniej wystąpili w programie. Mówili, że to super przygoda, niesamowite wyzwanie fizyczne, psychiczne, emocjonalne. Coś mnie ciągnęło, żeby się z tym zmierzyć – wspomina aktor.

– Jeszcze trudno mi rozróżnić wszystkie tańce od siebie, ale na pewno jestem ich ciekaw. Myślę, że dobrze czuję się w latynoskich – tango kocham tańczyć z moją żoną. Quickstep czy jive mogą być większym wyzwaniem, bo tam jeszcze bardziej liczy się tempo, rytm, pewność w nogach – dodaje.

O tańcu myśli też jak o małym spektaklu:

– Jeśli chodzi o taniec, mam w pamięci jedno zdanie, które lata temu utkwiło mi w głowie: „Słowa często kłamią, ale ciało nie”. Myślę, że chciałbym to eksplorować w programie – zobaczyć, co się dzieje, kiedy nie ma tekstu, tylko dwie osoby w ruchu. To często potrafi mieć większą moc opowieści niż słowa, w których na co dzień czujemy się swobodniej.

Smaruj z wrocławskim środowiskiem aktorskim, z małymi przerwami, związany jest od 2017 r. – Wrocław jest dla mnie naprawdę przyjaznym miejscem. Takim, w którym można spokojnie żyć i pracować. Mam tu poczucie, że gdziekolwiek się trafi, można się poczuć dobrze – mówi

– Aktorsko też jest tu dużo przestrzeni do rozwoju. Jasne, że czasy największego rozkwitu teatralnego i filmowego były tu w drugiej połowie XX wieku, ale nadal myślę, że miasto ma różnorodną ofertę kulturalną i jest coraz bardziej zauważalne na mapie Polski i trzymam kciuki, żeby dalej w tę stronę się rozwijało – dodaje.

FOT. ADAM JANKOWSKI/REPORTER

• **Dominik Smaruj na prezentacji jesiennej ramówki telewizji Polsat**

„PIERWSZY RAZ JESTEM TAK BLISKO SHOW-BIZNESU”

„Taniec z Gwiazdami” to jednak zupełnie inny format niż te, z którymi Dominik miał do czynienia dotychczas. Jak podkreśla, pierwszy raz znalazł się tak blisko dużej show-biznesowej machiny – i to w tak intensywnym stopniu.

– Dobrze zobaczyć tyle osób pracujących na tak wysokim poziomie. Charakteryzacja, kostiumy, fotografowie, media społecznościowe: każdy dział funkcjonuje osobno, każdy za coś odpowiada, ale jednocześnie wszyscy grają do jednej bramki i można się jako uczestnik poczuć zaopiekowanym – mówi.

Zwraca też uwagę na drugą stronę show-biznesu.

– To bardzo kolorowy, ale też męczący świat. Wiem, że może być przytłaczający. Jest niebezpieczeństwo świata plotek i wszyscy mówią mi, żeby uważać. Program daje ogromne możliwości, ale kiedy się skończy i kurz opadnie, dobrze jest mieć coś ugruntowanego i wrócić do siebie, do tego, co stałe, a nie do tego, co teraz błyszczy – przekonuje Wrocławianin. ●

www.nekrologi.wyborcza.pl/34447792 www.nekrologi.wyborcza.pl/34447494 OGŁOSZENIE PŁATNE Wrocław/34447033

Panu

Andrzejowi Jabłońskiemu

Sędziemu Sądu Okręgowego w Opolu

delegowanemu do Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu

wyrazy szczerego żalu i głębokiego współczucia

z powodu śmierci

Taty

składają

Prezes, Wiceprezesi, Dyrektorzy, sędziowie i pracownicy Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu oraz sędziowie w stanie spoczynku

Nasza najukochańsza żona, matka i babcia,

Krystyna Uczkiewicz
z domu Szuleszko

zmarła po długich cierpieniach 8 sierpnia 2026 r.
przeżywszy 76 lat.

Uroczystość pożegnania i pochówku odbędzie się 18 sierpnia b.r.
o godz. 14:00 na cmentarzu parafialnym w Chrząstawie Wielkiej.

Pogrążona w głębokim smutku i żalu

Rodzina

Firma zatrudni

KIEROWCĘ kat.C
do obsługi przenośnych kabin wc.

Wynagrodzenie netto
9-10 tyś.

tel. 609-678-890

OGŁOSZENIE PŁATNE 34447913

GAZETA wyborcza

DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI

Przetargi • Ogłoszenia
Nekrologi

kontakt_komunikaty@wyborcza.pl
nekrologi@wyborcza.pl

Komunikaty.pl

nekrologi.wyborcza.pl

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34447867

ODESZLI.pl

Dzieli się wspomnieniami o bliskich
Wejdź na serwis **odeszli.pl**

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34447868

ODESZLI.pl

Stwórz Miejsce Pamięci
Wejdź na serwis **odeszli.pl**

1 WR

eprasa.pl af6903b910

Jessica Krysiak

FOT. KRZYSZTOF ZATYCKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Kulisy transportów zwierząt do zoo

Od łez opiekunów po niedźwiedzie gotowe do ucieczki

– Transport zwierząt to proces trwający nawet kilka miesięcy – opowiada nam ekspert od przewozu zwierząt z wrocławskiego zoo.

Wojciech Stachowiak od dwóch lat odpowiada we wrocławskim zoo za transport, wymianę i rejestrację zwierząt – przy samym przewożeniu zwierząt pracował jednak jeszcze kilka lat wcześniej.

Podkreśla, że choć na pierwszy rzut oka tego nie widać, operacje odbywają się bez przerwy. – Na chwilę obecną mamy ich zaplanowanych około 130 – przyjazdów i wyjazdów łącznie – mówi nam, kiedy odwiedzamy ogród.

Transport zwierząt to jednak proces, który ze względu na formalności potrafi trwać miesiącami, a czasem latami, dlatego należy odróżnić liczbę operacji zaplanowanych od tych zakończonych. – Tych drugich i tak jest rocznie około stu: od małych agam po nosorożce – mówi Stachowiak.

O tym, dokąd trafi lub skąd przyjedzie dane zwierzę, nie decyduje sam ogród zoologiczny, lecz koordynator programu EEP. Nad każdym zagrożonym gatunkiem czuwa ekspert wyznaczony przez EAZA (European Association of Zoos and Aquaria), który zarządza jego populacją w całej Europie. Wyznaczając nowe miejsce dla konkretnego osobnika, koordynator kieruje się nie tylko zapewnieniem mu odpowiednich warunków. Kluczowe znaczenie mają dla niego wartość genetyczna i pochodzenie zwierzęcia, struktura całej populacji, długofalowe cele programu hodowlanego oraz realne możliwości i zaplecze danego ogrodu.

Kluczowa przy transporcie jest też komunikacja – Jeśli jest dobra między nami a drugim ogrodem zoologicznym oraz firmą transportową, to ten transport idzie gładko.

W praktyce oznacza to stały kontakt, wymianę dokumentów, ustalanie terminów, przygotowanie sprzętu i dopilnowanie, by wszystkie elementy złożyły się na bezpieczną podróż zwierzęcia.

ŁZY OPIEKUNÓW

Najbardziej spektakularne operacje dotyczą oczywiście dużych zwierząt, jak chociażby manatów. Te 16 i 24 kwietnia były transportowane z wrocławskiego zoo do belgijskiego ogrodu Pairi Daiza.

W operacji brało udział około 15-20 osób: – Opiekunowie, którzy mają codzienną relację ze zwierzętami, osoby odpowiedzialne za dźwiganie, lekarze powiatowi oraz weterynarze zoo. – wylicza Stachowiak

I podkreśla:

Ograniczamy ilość ludzi tylko do tych, którzy naprawdę są potrzebni. Chodzi tu przede wszystkim o dobrostan zwierząt, żeby doświadczały jak najmniej stresu na każdym etapie.

Manaty przebywają w Afrykanarium. Żeby transport mógł się udać trzeba było obniżyć poziom wody w zbiorniku, a pod matą z manatami umieścić specjalną kratownicę – konstrukcję techniczną, która rozprowadzała nacisk ciężkiego sprzętu na większą powierzchnię i pozwoliła operatorowi dźwigu wjechać na teren budynku

– Musieliśmy sprawdzić nacisk maszyny na betonową płytę, żeby mieć pewność, że sprzęt nie będzie za ciężki – tłumaczy Stachowiak.

Później zwierzę wyciągano z wody na specjalnej macie, przenoszono na noszach i umieszczano w ogromnej skrzyni transportowej przygotowanej przez firmę przewozową z Holandii.

Podróż do Belgii trwała około 16 godzin. W trasie manaty cały czas obserwowali opiekunowie. Kontrolowano także temperaturę wody, która musiała utrzymywać się na odpowiednio wysokim poziomie, bo manaty źle znoszą wychłodzenie.

Stachowiak podkreśla też, że dla opiekunów zwierząt transporty bywają emocjonujące – Czasami są to rozstania po 10-15 latach. Przy manatach opiekunowie nie kryli łez – wspomina.

JAK OSWOIĆ TYGRYSA Z KLATKĄ TRANSPORTOWĄ?

Osobną kwestią jest przygotowanie zwierzęcia do transportu. W przypadku tygrysa Musiego, który w maju tego roku opuścił wrocławskie zoo, by zamieszkać w ogrodzie w Lizbonie, kluczowe było wcześniejsze oswojenie go z klatką transportową. Opiekunowie musieli przeprowadzić trening tak, by zwierzę traktowało ją jako element codziennego otoczenia, a nie zagrożenie.

Klatka przez dłuższy czas stała na wybiegu, a tygrys mógł swobodnie do niej podchodzić, wchodzić i wychodzić. Z czasem opiekunowie zaczęli podawać mu tam jedzenie, a tygrys wiedział, że wejście do klatki oznacza nagrodę w postaci kawałka mięsa – opowiada Stachowiak.

Dla opiekunów zwierząt transporty bywają emocjonujące. Czasami są to rozstania po 10-15 latach. Przy manatach opiekunowie nie kryli łez

WOJCIECH STACHOWIAK,
który we wrocławskim zoo odpowiada za transport, wymianę i rejestrację zwierząt

Dzięki temu w dniu transportu zwierzę nie stresowało się nową sytuacją, tylko powtarzało znany schemat.

– W przypadku Musiego efekt był natychmiastowy. Wbiegł nam do tej klatki tak naprawdę w ciągu minuty, nie zawsze się to zdarza – mówi Stachowiak. Dodaje, że również firma transportowa, która realizowała przewóz, była zaskoczona, że załadunek przebiegł tak szybko i bez żadnych problemów.

NIEPRZEWIDYWALNY TRANSPORT

Każdy gatunek ma jednak inne wymagania. Przykładowo żyrafy przewozi się w specjalnych przyczepach, które można rozwijać i opuszczać w zależności od potrzeb: – Rozwijamy ją w górę, tak żeby żyrafa mogła spokojnie wejść. Później, kiedy zwierzę jest już w środku, jest ona delikatnie odpuszczana do takiego stopnia, aby dany samochód przejechał pod mostami w czasie trasy – tłumaczy pracownik zoo.

Każdy gatunek ma inne wymagania podczas transportu. Przykładowo żyrafy przewozi się w specjalnych przyczepach, które można rozwijać i opuszczać w zależności od potrzeb

Oczywiście firma transportowa przed wyruszeniem w drogę musi przygotować dokładny roadplan i przedstawić go zoo, by mieć pewność, że na trasie nie ma przeszkód.

W trakcie transportu wciąż może jednak dojść do nieprzewidywalnych sytuacji. Stachowiak wspomina przewóz niedźwiedzi brunatnych z Ukrainy: – Jeden z dwóch osobników próbował nam uciec z klatki na polskim punkcie kontrolnym. Musieliśmy szybko zareagować, żeby go zabezpieczyć i uspokoić – mówi.

Podkreśla, że takie sytuacje pokazują, jak ważny jest wcześniejszy wywiad z innym ogrodem zoologicznym. – Trzeba wiedzieć, jak dane zwierzę się zachowuje, czy jest agresywne, czy spokojne.

OSWAJANIE Z NOWYM ZOO: OSTATNI ETAP TRANSPORTU

Po dotarciu do nowego zoo zwierzęta nie trafiają od razu do stada. Najpierw jest kwarantanna i adaptacja.

Jednym z najnowszych mieszkańców wrocławskiego ogrodu jest nosorożec, który w połowie czerwca przyjechał z zoo w Szeged. Oryginalnie nazywał się Csülök, co w tłumaczeniu oznacza „Golonka", ale wrocławscy opiekunowie mówią o nim po prostu Czulek. Przyjechał jako przyszły partner samicy Maruśki, jednak, mimo że jest już prawie półtora miesiąca we Wrocławiu, zwierzęta wciąż się nie widziały.

Teraz Czulek jest na wybiegu sam. Maruśka przebywa po drugiej stronie muru. Jak tłumaczy Wojciech Stachowiak:

Nosorożce to z natury samotniki. Teraz oboje przyzwyczajają się do swoich zapachów. Opiekunowie obserwują go i zdecydują, kiedy będzie odpowiedni moment, żeby mógł się spotkać z Maruśką

– Warto pamiętać, że te zwierzęta łączone są tylko w czasie rui, a na co dzień po prostu żyją osobno – dodaje.

Pracownik zoo podkreśla, że adaptacja jest jedną z części procesu transportu: zwierzę musi najpierw oswoić się z nowym otoczeniem, dźwiękami i zapachami, zanim zostanie połączone z innymi osobnikami.

– Kiedy to my wysyłamy zwierzę do innego zoo, dopiero w momencie, kiedy po czasie dostaję informację, że zwierzę się zaklimatyzowało, mogę sobie odhaczyć, że wszystko poszło dobrze, że transport był sukcesem – mówi.

wyborcza.pl

• **Więcej czytaj na wroclaw.wyborcza.pl**

eprasa.pl af6903b910

Architekci komentują projekt nowego budynku urzędu marszałkowskiego

„Bardzo porządny” czy „klocek w kratkę”?

Nowa siedziba urzędu marszałkowskiego ma być pierwszą inwestycją zmieniającego się Placu Społecznego. Zapytaliśmy znanych wrocławskich architektów, co sądzą o zwycięskim projekcie.

Sławomir Szymański

• **Tak ma wyglądać nowa siedziba UMWD we Wrocławiu**
FOT. MAT. UMWD

Nowa siedziba Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego ma powstać w miejscu eksponowanym, u zbiegu ul. Mazowieckiej i Wybrzeża Juliusza Słowackiego, czyli w bezpośrednim sąsiedztwie Mostu Grunwaldzkiego. Będzie to budynek o wysokości ok. 45 metrów, czyli zdecydowanie wyższy niż kamienice, z którymi ma sąsiadować. Wyraźnie wyższy i odmienny w charakterze również od budynku Urzędu Wojewódzkiego, znajdującego się po przeciwnej stronie ulicy. Wysokością nawiąże natomiast do „Sedesowców” stojących po drugiej stronie Odry, które są nawet o ok. 10 metrów wyższe.

Ten projekt został wybrany w dwuetapowym konkursie architektonicznym. Wygrała go warszawska pracownia Projekt Praga. Zapytaliśmy wrocławskich architektów, czy ich zdaniem taki obiekt jest odpowiedni dla tej lokalizacji.

NIE TYLKO „PO SUKIENCE”

– W mojej ocenie to bardzo porządny budynek, który będzie wyglądał dobrze również za 100 lat. Nie potrzebujemy w tym miejscu fajerwerków czy świecidełek. Wystarczy spojrzeć, co się buduje na świecie i jak wyglądają obiekty tego rodzaju. Jeszcze jedno: ten projekt jest oceniany „po sukience”, a nikt nie skupia się na tym, czy będzie funkcjonalny, ekologiczny, przyjazny. Tymczasem to jest najważniejsze, mówimy o urzędzie. Zaufałbym tutaj profesjonalnym sędziom – podkreśla Marcin Major z pracowni Major Architekci, która w centrum Wrocławia ma na koncie kilka projektów, m.in. Marinę 3 przy mostach Pomorskich, kompleks przy ul. Drobnera 5-7, wyróżniający się pochyloną elewacją od strony Odry, czy modernizację kamienicy Oppenheimów na pl. Solnym.

Pytam jeszcze o wysokość nowej siedziby UMWD. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dopuszcza tu taką zabudowę. Ale czy na pewno jest właściwa?

– To będzie domknięcie osi grunwaldzkiej, charakterystyczny punkt, jak też dobre przedłużenie istniejących obiektów UMWD, dobra relacja z budynkiem poczty itd. Takie dominanty są sprawdzonym rozwiązaniem w urbanistyce, co nie powinno oczywiście przekładać się na aspekt społeczny w kwestii urzędnik – petent. Nie zmienia to faktu, że pl. Społeczny powinien zostać odbudowany w innej, niższej skali. To nie powinna być dzielnica wieżowców – dodaje architekt.

Dodajmy, że Daniel Gibski, dolnośląski wojewódzki konserwator zabytków, postuluje zmianę obecnego MPZP tak, by powrócić do historycznego układu urbanistycznego i nie dopuścić do budowy na terenie pl. Społecznego żadnych wysokościowców.

NASTĘPNY „KLOCEK W KRATKĘ”

– Projekt jest poprawny warsztatowo i zapewne bardzo dobrze rozwiązuje program funkcjonalny, co, jak wynika z wypowiedzi urzędników, było decydującym argumentem. Umieszczenie sali Sejmiku na najwyższej kondygnacji z panoramą miasta to niewątpliwie mocny element koncepcji. Jednak z perspektywy architekta pozostaje pewien niedosyt – zauważa Dorota Szlachcic, która projektowała m.in. Afrykarium we Wrocławiu i Orientarium w Łodzi.

Tak uzasadnia swój punkt widzenia: – Architektonicznie to neutralny modernizm, regularna siatka elewacji, spokojne proporcje, powściągliwa kolorystyka. To architektura poprawna, bezpieczna, ale pozbawiona jakiejkolwiek tożsamości. Taki budynek mógłby stanąć niemal w każdym europejskim mieście i trudno byłoby odczytać jego związek z Wrocławiem czy rangą instytucji samorządu województwa – podkreśla.

Jej zdaniem coraz częściej konkursy wygrywa nie projekt najbardziej inspirujący, lecz ten, który niesie najmniejsze ryzyko dla jury i eliminuje dyskusję.

– W konkursie na urząd marszałkowski ograniczono ryzyko formalne do minimum, a wraz z nim zniknęła odwaga twórcza. W efekcie otrzymujemy kolejny „klocek w kratkę”, poprawny, elegancki, lecz pozbawiony elementu, który zapada w pamięć – podsumowuje Dorota Szlachcic.

CO DALEJ Z PROJEKTEM

Rozstrzygnięcie konkursu to jeden z pierwszych etapów procesu inwestycyjnego. Teraz zwycięski zespół ma opracować pełną dokumentację projektową. Powinna być gotowa w marcu 2028 roku i będzie kosztować 8 mln zł netto.

Rozpoczęcie budowy zaplanowano na II kwartał 2028 roku. Budynek powinien być gotowy do końca 2030 roku, w na pierwszą połowę 2031 roku przewidziano wyposażenie obiektu, odbiory i uruchomienie nowej siedziby UMWD.

Ten projekt jest oceniany „po sukience”, a nikt nie skupia się na tym, czy będzie funkcjonalny, ekologiczny, przyjazny. Tymczasem to jest najważniejsze, mówimy o urzędzie

MARCIN MAJOR
pracownia Major Architekci

Projekt jest poprawny warsztatowo i zapewne bardzo dobrze rozwiązuje program funkcjonalny, co, jak wynika z wypowiedzi urzędników, było decydującym argumentem. Umieszczenie sali Sejmiku na najwyższej kondygnacji z panoramą miasta to niewątpliwie mocny element koncepcji. Jednak z perspektywy architekta pozostaje pewien niedosyt

DOROTA SZLACHCIC
architektka, projektowała m.in. Afrykarium we Wrocławiu i Orientarium w Łodzi

Do 14 sierpnia w Muzeum Architektury we Wrocławiu można obejrzeć wszystkie finałowe prace konkursowe i zobaczyć różne pomysły, na zagospodarowanie tego eksponowanego miejsca w centrum miasta.

Dodajmy, że ten budynek będzie pełnić ważną funkcję. Znajdzie się tu nowa siedziba Sejmiku Województwa Dolnośląskiego wraz z Kancelarią Sejmiku, które obecnie korzystają z wynajmowanych powierzchni w Dolnośląskim Urzędzie Wojewódzkim. Przeniosą się tu również departamenty i wydziały urzędu marszałkowskiego z budynku przy ul. Walońskiej 3–5, a także jednostki funkcjonujące obecnie przy ul. Dobrzyńskiej i ul. Matejki. „Dzięki temu większość administracji samorządu województwa zostanie skupiona w jednym miejscu, co usprawni zarówno pracę urzędu, jak i obsługę mieszkańców” – przekonuje UMWD.

W tym obiekcie znajdzie się również Centrum Zarządzania Kryzysowego. Zaplanowano też dwupoziomowy parking podziemny, który w sytuacjach nadzwyczajnych będzie mógł pełnić funkcję schronu. ●

1 WR

eprasa.pl af6903b910

wyborcza.pl

wyborcza TV

14-20 SIERPNIA 2026

VOD: Netflix | Disney+ | HBO Max | Prime Video
CANAL+ | SkyShowtime | Player | Apple TV+

„HEARTSTOPPER FOREVER”. NIE MÓW DO MNIE JAK TERAPEUTA
S. 4-5

„LINE OF DUTY: WYDZIAŁ WEWNĘTRZNY”. STANĄĆ PRZECIW SWOIM
S. 6

OBSESJA

Dlaczego ona zabija? S. 2-3

VOD

Dlaczego ona ZABIJA?

„Obsesja" to serial o kobietach, które budzą się i chodzą spać wściekłe.

Każda z bohaterek kipi tu pierwotną furią.

Agentka FBI Alice Black, bo koledzy z pracy traktują ją jak pilną, ale niezbyt bystrą uczennicę.

Seryjna morderczyni Catherine, bo mężczyźni, którzy odebrali jej dzieciństwo, nie ponieśli żadnych konsekwencji. Więc musi ich zabić.

Nora, szefowa wydziału FBI ds. przestępstw seksualnych, bo naoglądała się kobiet strzęczących inne kobiety i dziewczynek wracających z własnej woli do swoich alfonsów.

Bohaterki serialu „Obsesja" idą spać wściekłe i takie się budzą.

Zrozumieć morderczynię

Alice Black (doskonała Emmy Rossum) zauważa związek między nową sprawą wydziału zabójstw a morderstwem sprzed laty. Na przekór przełożonym, elitom Nowego Jorku i sobie samej pogrąża się w obsesji, by schwytać morderczynię.

Alice to interesująca postać. Śmierdzi. Przesłuchiwani marszczą przy niej nosy, bo nie brała prysznica od wielu dni. Nie chodzi tylko o to, że jest zbyt zajęta – sama doświadczyła przemocy. Jej chłopak, policjant, pobił ją po pijaku i ranną zostawił w kabinie prysznicowej pod strumieniem wody. Od tego czasu Alice boi się wejść do łazienki.

Najlepszy przyjaciel Alice i jej dawny partner Danny Kelly (Scoot McNairy) najpierw

Catherine mężczyzn, którzy ją skrzywdzili, morduje bez wahania · FOT. DISNEY/SARAH SHATZ

grzecznie zwraca jej uwagę, potem polewa ją perfumami. W końcu namawia ją, żeby się umyła. Ich relacja jest dziwna. Znają się od wielu lat, razem dorastali. To on poparł ją, kiedy oskarżyła swojego chłopaka o przemoc domową. I podobnie jak Alice spotkał się z tego powodu z ostracyzmem.

Kiedy zaczynają wspólne śledztwo, kłócą się o dochodzenie. Tak naprawdę jednak spierają się o coś innego, czego żadne z nich nie mówi na głos. To sprawia, że napięcie między nimi rośnie ze sceny na scenę.

No i jest jeszcze Catherine. Czysta psychopatka. Mężczyzn, którzy ją skrzywdzili, morduje bez wahania. Nie skończyła żadnej szkoły, ale manipulację mogłaby wykładać na Sorbonie. Śliczna, urocza, radosna – to jej tajna broń.

Catherine zabija z zemsty. Jako dziecko była zmuszana do prostytucji, a teraz, po latach, odnajduje swoich dawnych oprawców. Nieważne, czy to zwykli kryminaliści, czy członkowie nowojorskiej wierchuszki. Gra ją świetna Lola Petticrew, dzięki której ta w sumie kreskówkowa postać nabiera człowieczeństwa.

Catherine tańczy w bieliźnie w domach swoich ofiar, czasami uśmiecha się jak księżniczka Disneya. Wspaniale odgrywa bezradność, pod którą czai się okrucieństwo. Po trzech odcinkach „Obsesji" nie mam jeszcze pewności, czy twórcom uda się obronić jej motywacje, bo poza zabijaniem gwałcicieli i stręczycieli pozbywa się też wszystkich, którzy staną jej na drodze.

Ofiary są okrutnymi oprawcami

„Obsesja" to przede wszystkim dreszczowiec, klasycznego kryminału tu nie ma. Od początku wiadomo przecież, kto zabija i dlaczego. Jeśli serial wywołuje dreszcze, to nie brutalnością morderstw czy ciężką atmosferą. To opowieść o przemocy wobec kobiet, wieloletniej traumie i o tym, jak postrzegane są ofiary, które same stają się oprawczyniami. Nora mówi w jednej ze scen do Alice, że ci, którzy sami doświadczyli okrucieństwa, są najbardziej wyzuci z uczuć wyższych. To ciekawe, choć po chwili sama dodaje, że wiele kobiet stało się ofiarami przemocy, niewiele jednak zaczyna mordować.

Najciekawsza „Obsesja" nie jest jednak wtedy, gdy Alice Black wpada na kolejny trop. To wszystko już widzieliśmy. Najbardziej serial porusza wtedy, gdy agentka znów staje twarzą w twarz ze swoim eks, facetem, który regularnie ją bił, a teraz mówi, że wciąż ją kocha.

Scena, w której Black na jego prośbę idzie do jego domu, by spotkać się ze śmiertelnie chorą byłą teściową, zostaje w głowie na dłużej.

Jest jednak w „Obsesji" coś, a właściwie ktoś, kto sprawia, że serial nabiera głębi. Emmy Rossum jako Alice Black zdaje się grać w nieco innym, lepszym serialu niż reszta obsady. Po raz pierwszy widziałam ją w kinie w „Upiorze w operze". Miała 16 lat i była eteryczną śpiewaczką o anielskim głosie, który uwiódł oszpeconego (w granicach rozsądku i prawideł kina głównego nurtu) Gerarda Butlera w tytułowej roli.

Od tamtej pory minęło ponad 20 lat, a Rossum stała się jedną z najlepszych aktorek w USA. Po „Niepokornych" myślałam, że niczym mnie już nie zaskoczy. A jednak. W „Obsesji" 39-letnia aktorka jest jednocześnie odpychająca i krucha, arogancka i wrażliwa. To jedna z najlepszych kobiecych ról telewizyjnych tego roku.

Marta Górna

OBSESJA
serial kryminalny, USA 2026, wyk. Emmy Rossum, Lola Petticrew, Scoot McNairy, Quincy Tyler Bernstine
odc. 5/8, Disney+. Nowe odcinki w poniedziałki

VOD

Powstrzymać Saurona

Najdroższy serial w historii obejrzało już 185 mln widzów. Nadchodzi nowy sezon.

FOT. BEN ROTHSTEIN/PRIME

Władca Pierścieni: Pierścienie Władzy" to najbardziej kosztowna produkcja serialowa w historii streamingu. Szacuje się, że planowany na pięć sezonów projekt może kosztować w całości od miliarda do dwóch.

„Pierścienie Władzy" po raz pierwszy przenoszą na ekran legendy z czasów mitycznej Drugiej Ery Śródziemia. Akcja produkcji rozgrywa się tysiące lat przed wydarzeniami z „Hobbita" i „Władcy Pierścieni".

W trzecim sezonie „Pierścieni Władzy" Śródziemie pogrążone jest w wojnie. Od upadku Eregionu minęło pięć lat.

Armie Saurona przemierzyły niemal cały świat i podbiły wszystko, co napotkały na drodze. Między Mrocznym Władcą a zwycięstwem stoją już tylko nieliczne bastiony oporu – Khazad-dum, gdzie krasnoludy odcięły się od świata w głębi górskich komnat, oraz chronione mocą Trzech Pierścieni elfickie królestwa Lindonu i Rivendell.

Tymczasem w głębi Mordoru, w nowo ukończonej wieży Barad-dur, Sauron pracuje dzień i noc. Jest owładnięty obsesją ujarzmienia mocy, która pozwoli mu rzucić na kolana ostatnich przeciwników. Dąży do stworzenia Jedynego Pierścienia, „by wszystkimi rządzić".

Wolne ludy Śródziemia – krasnoludy, elfy, ludzie i czarodzieje – muszą znaleźć sposób, by zjednoczyć siły i powstrzymać Saurona.

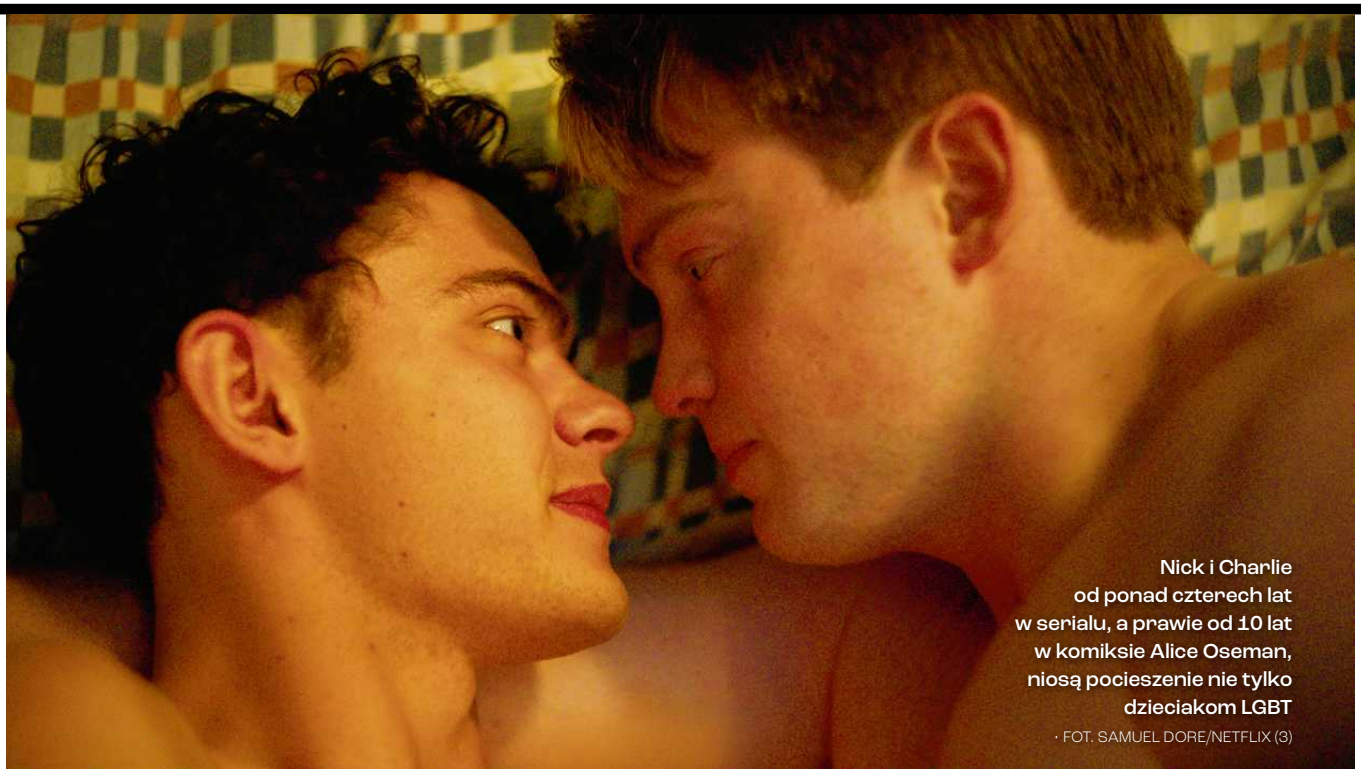
W trzecim sezonie zobaczymy uwielbianego za rolę Vecny w „Stranger Things" Jamiego Campbella Bowera w roli Celeborna – dawno zaginionego męża Galadrieli, a także Zubina Varli jako Khamula ze Wschodu. To nie koniec niespodzianek, bo Simon Pegg użyczy głosu legendarnemu demonowi Balrogowi – temu samemu, z którym Gandalf stoczył pojedynek w czasie wyprawy Drużyny Pierścienia.

Podczas panelu na Comic Conie ogłoszono, że Eddie Marsan wcieli się w rolę Thraina, starszego brata króla Durina IV, a Andrew Richardson zagra Anariona, syna Elendila i brata Isildura. To nie wszystko – Adam Young wystąpi jako Marnukh, tajemniczy ork, który może nie być tym, za kogo się podaje.

Pierwsze cztery odcinki trzeciego sezonu serialu „Władca Pierścieni: Pierścienie Władzy" pojawią się na Prime Video 11 listopada 2026 roku. Odcinki piąty i szósty będzie można obejrzeć od 18 listopada, zaś dwa finałowe epizody trafią na serwis 25 listopada.

Justyna Bryczkowska

VOD

Nick i Charlie od ponad czterech lat w serialu, a prawie od 10 lat w komiksie Alice Oseman, niosą pocieszenie nie tylko dzieciakom LGBT

· FOT. SAMUEL DORE/NETFLIX (3)

NIE MÓW DO MNIE jak terapeuta

„Heartstopper Forever" angażuje widza, gdy stroni od ostentacji.

„Heartstopper" pojawił się na Netfliksie cichutko, bez reklamy, wiosną 2022 roku. Co prawda był ekranizacją popularnego w sieci komiksu, ale nikt nie spodziewał się, że w ciągu kilku dni stanie się jednym z najchętniej oglądanych seriali na świecie.

Źródła sukcesu były dwa: queerowa miłość i optymizm. Pierwszy sezon opowiadał o nieśmiałym Charliem, jedynym wyoutowanym geju w szkole dla chłopców w małym angielskim miasteczku. Chłopak zadurzył się w starszym o rok Nicku, kapitanie szkolnej drużyny rugby, a ten miłość odwzajemnił, odkrywając po drodze, że jest biseksualny.

Film zamiast sezonu

Otoczeni przez przyjaciół, wśród których była transpłciowa dziewczyna Elle, heteroseksualny Tao i Toby, który swoją tożsamość miał dopiero zrozumieć, chłopcy przeżywali typowe szkolne przygody i uczyli się, że mają prawo do szczęścia.

Choć „Heartstopper" spoglądał na świat przez różowe okulary, nie unikał tego, z czym nastolatki LGBTQ+ naprawdę się mierzą: prześladowania, nietolerancja, homofobia, problemy psychiczne, problemy w domu. To jednak nie one, a rozwijające się uczucie i szczenięca, ale nie znaczy to, że nieprawdziwa czy niepoważna, miłość były na pierwszym planie.

Sezon pierwszy kończył się wykrzyczaną przez Nicka publicznie deklaracją, że Charlie jest jego chłopakiem. W kolejnych dwóch ich więź tylko się wzmacniała, choć życie wystawiało ich na próby.

Charlie, który wcześniej się okaleczał, zaczął chorować na poważne zaburzenia odżywiania i spędził dłuższy czas w szpitalu. Nick, dzięki wsparciu którego Charlie odważył się opowiedzieć o swoim problemie, martwił się, czy jest dostatecznie dobrym chłopakiem. Przeżywał też rozmaite wstrząsy związane ze swoim mieszkającym we Francji ojcem. Do tego doszły obawy o przyszłość, maturę, studia i związany z nimi wyjazd.

W tym momencie spotykamy Nicka i Charliego w filmie „Heartstopper Forever", który powstał zamiast czwartego sezonu.

„Nastoletnie związki są nietrwałe"

Zahukany, nieśmiały Charlie zmienił się do tego stopnia, że wystartował w wyborach na starostę szkoły i je wygrał.

Tymczasem odważny, silny Nick nie może się odnaleźć. Przeraża go wizja wyjazdu na studia, bycia z dala od Charliego. Za dużo pije, robi sceny zazdrości. W końcu doprowadza do rozstania, choć tak naprawdę wcale tego nie chce. Nie chce tego też Charlie, ale skoro Nick uważa, że tak trzeba...

„Nastoletnie związki są nietrwałe" – słyszą chłopcy zewsząd. I jeszcze „trudno jest utrzymać związek na odległość", co paraliżuje Nicka, bo ze wszystkich uczelni, które odwiedził, najbardziej spodobał mu się odległy o pięć godzin jazdy Uniwersytet w Leeds.

Ale przecież wiemy, jak to się skończy. Przecież to Nick

i Charlie, którzy od ponad czterech lat w serialu, a prawie od 10 lat w komiksie Alice Oseman, niosą pocieszenie nie tylko dzieciakom LGBT.

Fenomen „Heartstoppera" polegał na tym, że nie oglądała go tylko queerowa młodzież ani w ogóle tylko młodzież, ale też wielu dorosłych. I tych, którzy chcieliby mieć taki serial, dorastając, i tych, dla których był on przepustką do świata pokolenia ich dzieci czy wnuków.

Naturalność i poza

Zamykając tę opowieść, twórcy zdecydowali się na kilka ważnych kroków. Niektóre z nich wypadły naturalnie, jak seksualna relacja chłopaków, która rozwinęła się w tempie, jakiego chcieli, nawzajem się słuchając. Inne nieco zbyt ostentacyjnie, jak monolog Elle przed Paradą Równości.

Z balansem „Heartstopper Forever" ma zresztą problem. Dialogi często brzmią jak napisane deklaratywnie. Gdy Charlie próbuje pomóc Nickowi się otworzyć, brzmi jak terapeuta. Na szczęście, zanim zaczęłam zgrzytać zębami na nienaturalność takiego zachowania u 17-latka, Nick zareagował: nie mów do mnie jak terapeuta.

Być może jednak lepiej by się to oglądało podzielone na odcinki. Być może za długo czekano z nakręceniem finału i wszyscy byli już trochę zbyt zmęczeni graniem nastolatków i ich problemów.

Choćby Connor i Locke, dziś 22-letni, są już na zupełnie innym etapie życia i kariery. Nie znaczy to, że źle czy powierzchownie wykonują swoją pracę. Po prostu są już młodymi mężczyznami, co zresztą kilka razy powtarzają w filmie.

Widzom na pocieszenie zostaje urocza i wzruszająca scena rozgrywająca się między parą starszych gejów w kawiarni, w której pracuje Charlie. Przypomina ona, że miłość, bliskość, przywiązanie mogą trwać. Jak w tytule filmu – na zawsze.

Maja Staniszewska

HEARTSTOPPER FOREVER

dramat, romans, Wielka Brytania 2026, tw. Wash Westmoreland, wyk. Joe Locke, Kit Connor, Rhea Norwood, Yasmin Finney, William Gao, Jenny Walser, Tobie Donovan

Netflix

VOD

Akcja! Ekranizacja

Czytelnicy wybierają historię z książki, którą chcieliby zobaczyć na ekranie.

Która polska książka najbardziej zasługuje na ekranizację? A może na drugą szansę i lepszą adaptację? Redakcje kultury „Gazety Wyborczej" i Gazeta.pl rozpoczynają wspólną zabawę „Akcja! Ekranizacja", w której oddają głos czytelnikom.

Przez ostatnie lata kino i seriale coraz chętniej sięgały po literaturę. Nie wszystkie ekranizacje spełniły jednak oczekiwania widzów i czytelników, a wiele znakomitych książek wciąż czeka na swoje pięć minut na ekranie. Dlatego chcemy wspólnie z odbiorcami odpowiedzieć na pytanie: którą polską książkę warto dziś zekranizować – albo nakręcić na nowo?

W pierwszym etapie akcji zaprosimy czytelników do udziału w specjalnej ankiecie towarzyszącej publikacjom w „Gazecie Wyborczej" i Gazeta.pl (ankietę znajdziecie też pod tym tekstem). Poprosimy nie tylko o wskazanie tytułu, który zasługuje na filmową lub serialową adaptację, ale także o podzielenie się opiniami na temat ekranizacji: co powinno być w nich najważniejsze, jak wiele zmian wobec książkowego pierwowzoru są w stanie zaakceptować i które adaptacje zapisują się w pamięci na lata.

Na podstawie wyników ankiety wybierzemy zwycięską książkę. W kolejnym etapie redakcja zaproponuje obsadę i kierunek artystyczny projektu, pokazując, jak mogłaby wyglądać współczesna adaptacja wybranego tytułu. Ostatecznie głos w sprawie aktorek i aktorów jednak znów będzie należał do czytelników.

„Akcja! Ekranizacja" będzie również okazją do rozmów o relacjach między literaturą a kinem. Sprawdzimy, które miejsca w Polsce z powodzeniem udają zagraniczne plenery, a także zastanowimy się nad idealnymi rolami dla... to na razie niespodzianka.

Projekt będzie realizowany od 31 lipca do pierwszej połowy września. W pierwszym etapie akcji zapraszamy do udziału w specjalnej ankiecie, którą znajdziecie przy publikacjach dotyczących akcji na Wyborcza.pl i Gazeta.pl. To co, zaczynamy?

Marta Korycka

FOT. KRZYSZTOF ZATYCKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Stanąć przeciw swoim

Schwytać przestępcę w szeregach policji jest trudniej.

· FOT. BBC

Nad tym, żeby ludzie pilnujący porządku byli bez skazy czuwa specjalna jednostka antykorupcyjna AC-12. O jej pracy opowiada od 2012 roku serial „Line of Duty: Wydział wewnętrzny".

Na Wyspach to jedna z najpopularniejszych produkcji w historii BBC (ogląda ją średnio 4 mln widzów). Przez 11 lat powstało sześć sezonów (36 odcinków), które oprócz prześwietlania życia pozornie kryształowych funkcjonariuszy, łączy postać sierżanta Steve'a Arnotta (Martin Compston).

Gorący kartofel

Arnott to gliniarz z powołania. Sprawiedliwość leży mu na sercu, odpowiedzialność ciąży zaś jak pełen kamieni plecak. Dlatego nie może dojść do siebie po akcji spartaczonej przez przełożonych: w czasie policyjnego szturmu ginie niewinny człowiek. A koledzy zrzucają winę na Arnotta.

Ze wschodzącej gwiazdy policji staje się gorącym kartoflem, zdrajcą zeznającym przeciwko swoim. Przygarnia go szef AC-12, któremu cynizm Arnotta odpowiada: zawiódł się już na policji, nie będzie jej więc idealizował. Te cechy będą potrzebne, kiedy antykorupcyjni biorą na tapet inspektora Tony'ego Gatesa (Lennie James z serialu „The Walking Dead").

Obwieszony orderami Gates jest dla podwładnych superbohaterem, ale Arnott czuje, że na nieskazitelnym wizerunku Gatesa jest kilka rys. Arnott zrobi wszystko, żeby poznać prawdę.

Pułapka się zaciska

„Line of Duty" to serial nieco inny niż klasyczne kryminały proceduralne. Fabuła pięciu odcinków pierwszego sezonu skupia się na jednej sprawie, napięcie rośnie, a Gates miota się jak ryba w sieci, przeczuwając, że funkcjonariusze AC-12 zbliżają się do odkrycia jego mrocznych tajemnic. Arnott i jego koleżanka Kate (Vicky McClure) naciskają na Gatesa z dwóch stron. On szpera w jego przeszłości otwarcie, ona przenika do oddziału, którym dowodzi Gates.

Nie ma tu jednoznacznych bohaterów, nie ma postaci w oczywisty sposób pozytywnych. Presja, jakiej poddawani są Arnott i Gates, zarysowana jest po mistrzowsku, a finał serialu pozostawia widza w osłupieniu.

Chroni ich system i koledzy

Brytyjskie media co chwila donoszą o przypadkach korupcji wśród policjantów, masowych zwolnieniach przemocowców albo funkcjonariuszy posądzanych o molestowanie seksualne.

Serial „Line of Duty" pokazuje, że doprowadzenie przestępcy w mundurze przed sąd jest trudniejsze niż złapanie mordercy czy złodzieja.

Tych pierwszych chroni system, usprawiedliwiają koledzy gotowi usuwać komputerowe dane, kłamać i – w skrajnych przypadkach – zabijać.

Trudniejsze, ale nie niemożliwe. Choć tutaj praca nigdy się nie kończy. Po emocjonujących wydarzeniach z pierwszego sezonu sierżant Arnott w drugiej serii będzie przyglądał się detektyw Lindsay Denton. W czasie kiedy ona pełniła służbę, zamordowany został ważny świadek koronny.

Marta Górna

LINE OF DUTY: WYDZIAŁ WEWNĘTRZNY

Serial dramatyczny, Wielka Brytania 2012-21, wyk. Martin Compston, Adrian Dunbar, Vicky McClure

2 sezony

czwartek | 21:00 | BBC First. Powtórki w niedziele o 22:00.

Serial będzie także dostępny w BBC Player

„WYBORCZĄ TV" redaguje Magdalena Birska; **Projekt makiety „Wyborczej TV":** Dorota Jezierska i Tomasz Lebioda; **Grafik:** Joanna Patyk; **Wydawca:** Wyborcza Sp. z o.o., ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa, tel. 22 555 66 00, **e-mail:** kultura@wyborcza.pl, **Licencje na treści:** licencje@wyborcza.pl **Naświetlanie i druk:** Quad/Graphics Europe Sp. z o.o.; **Okładka:** Disney+; **Serwis telewizyjny przygotowuje media-press.tv.**
Za zmiany w programie wprowadzone przez stacje po wysłaniu numeru gazety do drukarni redakcja nie odpowiada.

PIĄTEK 14.08

GOLF

• PGA TOUR – FEDEX ST. JUDE CHAMPIONSHIP
2. dzień
20:00 | EUROSPORT 2

KOLARSTWO

• ARCTIC RACE OF NORWAY
UCI ProSeries – 2. etap
13:35 | EUROSPORT 2

• CZECH TOUR
UCI ProSeries – 2. etap
15:30 | EUROSPORT 2

LEKKOATLETYKA

• MISTRZOSTWA EUROPY W BIRMINGHAM
5. dzień – sesja poranna
11:30 | TVP SPORT
5. dzień: sesja wieczorna
20:30 | TVP 1

PIŁKA NOŻNA

• PKO BP EKSTRAKLASA
Legia Warszawa – Radomiak
20:25 | CANAL+ SPORT 3 HD, CANAL+ SPORT 4 HD

SNOOKER

• CHINA OPEN
Ćwierćfinały
08:00 | EUROSPORT 1
13:30 | EUROSPORT 1

SPORTY WODNE

• MISTRZOSTWA EUROPY W PARYŻU I SAINT-DENIS
Pływanie – 5. dzień – sesja poranna
09:25 | TVP SPORT
Pływanie – 5. dzień – sesja wieczorna
18:25 | TVP SPORT

TENIS

• ATP MASTERS 1000 – CINCINNATI OPEN
17:00 | 19:00 | 21:00 | 23:00 | 01:00 | 03:00 | POLSAT SPORT 1

• WTA 1000 – CINCINNATI OPEN
17:00 | CANAL+ SPORT2 HD
19:00 | CANAL+ SPORT2 HD
21:00 | CANAL+ SPORT2 HD

SOBOTA 15.08

GOLF

• PGA TOUR – FEDEX ST. JUDE CHAMPIONSHIP
3. dzień
19:00 | EUROSPORT 2

KOLARSTWO

• ARCTIC RACE OF NORWAY
UCI ProSeries – 3. etap
14:15 | EUROSPORT 2

• CZECH TOUR
UCI ProSeries – 3. etap
15:30 | EUROSPORT 2

LEKKOATLETYKA

• MISTRZOSTWA EUROPY W BIRMINGHAM
6. dzień – sesja poranna
08:25 | TVP SPORT
6. dzień – sesja wieczorna
20:50 | TVP SPORT

PIŁKA NOŻNA

• PKO BP EKSTRAKLASA
Zagłębie Lubin – Śląsk Wrocław
14:40 | TVP SPORT
CANAL+ SPORT 3 HD
Piast – Wieczysta Kraków
17:25 | CANAL+ SPORT 3 HD
Widzew Łódź – Korona Kielce
20:10 | CANAL+ SPORT 3 HD

• PUCHAR WŁOCH
1. runda: Udinese Calcio – Calcio Padova
18:20 | POLSAT SPORT 3

SNOOKER

• CHINA OPEN
Półfinał
08:00 | EUROSPORT 1, EUROSPORT 2
13:30 | EUROSPORT 1

SPORTY WODNE

• MISTRZOSTWA EUROPY W PARYŻU I SAINT-DENIS
Pływanie – 6. dzień – sesja wieczorna
18:25 | TVP SPORT

TENIS

• ATP MASTERS 1000 – CINCINNATI OPEN
17:00 | 19:00 | 21:00 | 23:00 | 01:00 | 03:00 | POLSAT SPORT 1

• WTA 1000 – CINCINNATI OPEN
17:00 | CANAL+ SPORT2 HD
19:00 | CANAL+ SPORT2 HD
21:00 | CANAL+ SPORT2 HD

NIEDZIELA 16.08

FUTBOL AMERYKAŃSKI

• LIGA EUROPEJSKA FUTBOLU AMERYKAŃSKIEGO
Panthers Wrocław – London Warriors
14:55 | POLSAT SPORT 3
Wrocław Panthers – London Warriors
14:55 | POLSAT SPORT FIGHT

GOLF

• PGA TOUR – FEDEX ST. JUDE CHAMPIONSHIP
4. dzień
18:00 | EUROSPORT 2

KOLARSTWO

• ADAC CYCLASSICS HAMBURG
UCI World Tour
14:30 | EUROSPORT 2

• ARCTIC RACE OF NORWAY
UCI ProSeries – 4. etap
16:30 | EUROSPORT 2

Futbol Amerykański. W niedzielę Panthers Wrocław (na zdjęciu w niebieskich koszulkach podczas meczu ligowego w Białymstoku) zmierzą się z drużyną London Warriors. Transmisja w Polsacie Sport 3.
· FOT. WOJCIECH WOJTKIELEWICZ/POLSKA PRESS/EAST NEWS

• CZECH TOUR
UCI ProSeries – 4. etap
13:00 | EUROSPORT 2

LEKKOATLETYKA

• MISTRZOSTWA EUROPY W BIRMINGHAM
7. dzień – sesja poranna
08:25 | TVP SPORT
7. dzień – sesja wieczorna
20:25 | TVP SPORT

PIŁKA NOŻNA

• 2. BUNDESLIGA
Arminia Bielefeld – Energie Cottbus
13:25 | ELEVEN SPORTS 2
Hannover 96 – VfL Wolfsburg
13:25 | ELEVEN SPORTS 1
SG Dynamo Drezno – SV Darmstadt 98
13:25 | ELEVEN SPORTS 3

• BETCLIC 2. LIGA
4. kolejka: Zawisza Bydgoszcz – Lechia Zielona Góra
12:55 | TVP SPORT

• EREDIVISIE
Feyenoord – Go Ahead Eagles
14:25 | POLSAT SPORT 1

• LIGA PORTUGAL BETCLIC
Casa Pia AC – SL Benfica
21:25 | ELEVEN SPORTS 2

• PKO BP EKSTRAKLASA
Motor Lublin – GKS Katowice
14:40 | CANAL+ SPORT 3 HD
Cracovia – Raków Częstochowa
17:25 | CANAL+ PREMIUM
Jagiellonia Białystok – Pogoń Szczecin
17:25 | CANAL+ SPORT 3 HD
Cracovia – Raków Częstochowa
20:10 | CANAL+ SPORT 3 HD

• SUPERPUCHAR FRANCJI
RC Lens – Paris Saint-Germain
20:40 | ELEVEN SPORTS 1

• TARCZA WSPÓLNOTY
Inauguracja sezonu w Anglii: Arsenal FC – Manchester City
15:55 | TVP SPORT

SIATKÓWKA PLAŻOWA

• MISTRZOSTWA EUROPY W STARYCH JABŁONKACH
1. półfinał mężczyzn
10:55 | POLSAT SPORT 2
2. półfinał mężczyzn
12:10 | POLSAT SPORT 2
Mecz kobiet o 3. miejsce
13:25 | POLSAT SPORT 2
Finał kobiet
14:40 | POLSAT SPORT 2
Mecz mężczyzn o 3. miejsce
15:55 | POLSAT SPORT 2
Finał mężczyzn
17:10 | POLSAT SPORT 2

SNOOKER

• CHINA OPEN
Finał – 1. sesja
08:00 | EUROSPORT 1, EUROSPORT 2
Finał – 2. sesja
13:30 | EUROSPORT 1

SPORTY WODNE

• MISTRZOSTWA EUROPY W PARYŻU I SAINT-DENIS
Pływanie – 7. dzień – sesja wieczorna
18:25 | TVP SPORT

TENIS

• ATP MASTERS 1000 – CINCINNATI OPEN
17:00 | 19:00 | 21:00 | 23:00 | 01:00 | 03:00 | POLSAT SPORT 1

• WTA 1000 – CINCINNATI OPEN
17:00 | CANAL+ SPORT2 HD
19:00 | CANAL+ SPORT2 HD
21:00 | CANAL+ SPORT2 HD

PONIEDZIAŁEK 17.08

LEKKOATLETYKA

• MITYNG GOLDEN SAND – MEMORIAŁ IRENY SZEWIŃSKIEJ, WŁADYSŁAWA KOMARA I TADEUSZA ŚLUSARSKIEGO W MIĘDZYZDROJACH
14:30 | TVP SPORT

TENIS

• CINCINNATI OPEN
17:00 | 19:00 | 21:00 | 23:00 | 01:00 | 03:00 | POLSAT SPORT 1

• WTA 1000 – CINCINNATI OPEN
17:00 | CANAL+ SPORT2 HD
19:00 | CANAL+ SPORT2 HD
21:00 | CANAL+ SPORT2 HD

WTOREK 18.08

PIŁKA NOŻNA

• KWALIFIKACJE LIGI MISTRZÓW UEFA
Play-off – 1. mecz
20:55 | CANAL+ EXTRA 1
20:55 | CANAL+ EXTRA 2

TENIS

• ATP MASTERS 1000 – CINCINNATI OPEN
17:00 | 19:00 | 21:00 | 23:00 | 01:00 | 03:00 | POLSAT SPORT 1

• WTA 1000 – CINCINNATI OPEN
17:00 | CANAL+ SPORT2 HD
19:00 | CANAL+ SPORT2 HD
21:00 | CANAL+ SPORT2 HD

ŚRODA 19.08

KOLARSTWO

• RENEWI TOUR
UCI World Tour – 1. etap
15:30 | EUROSPORT 1

PIŁKA NOŻNA

• KWALIFIKACJE LIGI MISTRZÓW UEFA
Play-off – 1. mecz
20:55 | CANAL+ EXTRA 1
20:55 | CANAL+ EXTRA 2

TENIS

• ATP MASTERS 1000 – CINCINNATI OPEN
17:00 | 19:00 | 21:00 | 23:00 | 01:00 | 03:00 | POLSAT SPORT 1

• WTA 1000 – CINCINNATI OPEN
17:00 | CANAL+ SPORT2 HD
19:00 | CANAL+ SPORT2 HD
21:00 | CANAL+ SPORT2 HD

CZWARTEK 20.08

GOLF

• PGA TOUR – BMW CHAMPIONSHIP
1. dzień
21:00 | EUROSPORT 2

KOLARSTWO

• RENEWI TOUR
UCI World Tour – 2. etap
15:30 | EUROSPORT 1

TENIS

• CINCINNATI OPEN
21:00 | POLSAT SPORT 1
02:30 | POLSAT SPORT 1

• WTA 1000 – CINCINNATI OPEN
19:00 | CANAL+ SPORT2 HD
01:00 | CANAL+ SPORT2 HD

Od A do Z

AFTER. OCAL MNIE ★★
dramat miłosny, USA/Bułgaria 2021, reż. Castille Landon, wyk. Josephine Langford, Hero Fiennes Tiffin, Louise Lombard
20:00 | tvn 7
Trzecia (i zapewne nie ostatnia) część kultowego wśród młodzieży cyklu melodramatów według powieści Anny Todd: zakochani w obliczu wyzwań dorosłości, dziewczyna musi wybierać między uczuciem i karierą.

ANATOMIA ZBRODNI ★★
komedia kryminalna, USA 2013, reż. Daniel Schechter, wyk. Jennifer Aniston, Mos Def, John Hawkes
20:10 | ale kino+ hd
Dziwnie znajome: dwaj panowie porywają dla okupu żonę bogacza, a mężowi to porwanie jest bardzo na rękę, bowiem ma nowszy model do lokowania uczuć i nadmiaru pieniędzy. Jako porwana - Jennifer Aniston.

APOLLO 13 ★★★
film katas., USA 1995, reż. Ron Howard, wyk. Tom Hanks, Bill Paxton, Kevin Bacon
20:00 | cinemax
Kosmiczna psychodrama: statek kosmiczny „Apollo 13" ulega awarii w locie na Księżyc. Walor autentyku na 9 nominacji do Oscara (statuetki za montaż i dźwięk). Plus doborowa obsada pod dowództwem Toma Hanksa.

AŻ DO PIEKŁA ★★★
film sens., USA 2016, reż. David Mackenzie, wyk. Jeff Bridges, Chris Pine, Ben Foster
22:15 | ale kino+ hd
Jakby western: dwaj bracia dokonują napadu na lokalny bank w Teksasie, by zdobyć pieniądze na wykupienie zadłużonego rancza. Tropem rabusiów rusza doświadczony strażnik Teksasu i jego indiański partner.

CÓRKA KRÓLA MOCZARÓW ★★
film krym., USA 2023, reż. Neil Burger, wyk. Daisy Ridley, Ben Mendelsohn, Garrett Hedlund
23:15 | tvn
Młoda kobieta, wychowana wśród bagien przez człowieka, który uprowadził ją wraz z matką, powraca do cywilizacji, ale nie może uwolnić się od traumy –dopóki nie pomści matki, zadręczonej przez porywacza.

Nie oddychaj

20:00 | hbo
★★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Popisowe rozwinięcie wątków klasycznego „Doczekać zmroku". Troje intruzów wdziera się w celach rabunkowych do domu niewidomego, który – jak się okaże – nie jest wcale tak bezbronny, jakby się wydawało.

THRILLER
USA/WĘGRY 2016, REŻ. FEDE ALVAREZ, WYK. STEPHEN LANG, JANE LEVY, DYLAN MINNETTE

CUDOWNE ŻYCIE ★★★
komediodramat, Francja/Kanada 2025, reż. Ken Scott, wyk. Leïla Bekhti, Jonathan Cohen, Joséphine Japy
19:20 | canal+ premium
W Paryżu lat 60. XX wieku rodzi się chłopiec z wadą stopy, uniemożliwiającą chodzenie. Ale pełna oddania matka (negująca osiągnięcia tradycyjnej medycyny) uczyni wszystko, by chłopiec mógł chodzić.

DOM DUSZ ★★
dramat obycz., Niemcy/Dania/Portugalia/Francja/USA 1993, reż. Bille August, wyk. Jeremy Irons, Meryl Streep, Glenn Close
20:00 | tvp kultura
Rozwlekła iberoamerykańska saga o namiętności, miłości i magii z niespełnionymi ambicjami historiozoficznymi. Poczucie realizmu magicznego, gwiazd więcej niż na niebie, ale nie do końca udane.

FURIOSA: SAGA MAD MAX ★★★★
film s.f., Australia/USA 2024, reż. George Miller, wyk. Anya Taylor-Joy, Chris Hemsworth, Tom Burke
20:00 | tvn
Dynamiczny, wręcz brawurowy prequel „Na drodze gniewu": skąd się wzięła i jak osiągnęła swoją pozycję w Cytadeli „Nieśmiertelnego Joe" pretorianka Furiosa. Plus Anya Taylor-Joy zamiast Charlize Theron.

GIGANT ★★★
film biograficzny, Wlk. Brytania/USA 2025, reż. Rowan Athale, wyk. Pierce Brosnan, Philip Gascoyne, Doren John Farmer
21:50 | canal+ premium
Odmieniony Pierce Brosnan jako Brendan Ingle, trener i mentor angielskiego boksera jemeńskiego pochodzenia Naseema Hameda, na przełomie tysiącleci 16-krotnego zawodowego mistrza wagi piórkowej.

GRINDHOUSE VOL. 2 PLANET TERROR ★★
horror, USA/Meksyk 2007, reż. Robert Rodriguez, wyk. Rose McGowan, Freddy Rodríguez, Josh Brolin
23:45 | canal+ premium
Ciąg dalszy hołdu taniemu kinu: dziewczyna z karabinem maszynowym zamiast nogi daje odpór hordzie zombi atakującej amerykańskie miasteczko. A gdzie cienka granica między pastiszem i kiczem?

KIEDY NIKT NIE PATRZY ★★★
thriller, USA 2021, reż. Michael Mohan, wyk. Sydney Sweeney, Justice Smith, Ben Hardy
22:20 | cinemax
Para zajmuje mieszkanie i odkrywa, że okno wychodzi na apartament naprzeciwko, zamieszkały przez fotografa i jego partnerkę. Podglądanie sąsiadów staje się pasją pary, co niesie groźne konsekwencje.

NA TWOIM MIEJSCU ★★
komedia, Polska 2023, reż. Antonio Galdamez, wyk. Paulina Gałązka, Miron Jagniewski, Oliwier Grzegorzewski
22:10 | tvn 7
Młode współczesne polskie małżeństwo nie potrafi dojść do porozumienia – każdy drobiazg wywołuje sprzeczkę. Do czasu, kiedy pewnej nocy dochodzi do zamiany ciał: ona staje się nim, a on – własną żoną.

PANNA MŁODA! ★★★
horror, USA 2026, reż. Maggie Gyllenhaal, wyk. Jessie Buckley, Christian Bale, Jake Gyllenhaal
23:05 | hbo
Chicago lat 30. XX w.: Frankenstein (Christian Bale!) prosi szaloną badaczkę o stworzenie partnerki – leku na samotność. Ale wskrzeszenie zamordowanej młodej kobiety niesie nieprzewidywalne konsekwencje.

ZWERBOWANA MIŁOŚĆ ★★★
film sens., Polska 2010, reż. Tadeusz Król, wyk. Joanna Orleańska, Robert Więckiewicz, Krzysztof Stroiński
20:00 | tvp historia
Kiedy wobec przemian 1989 roku funkcjonariusze SB próbują się zabezpieczyć na przyszłość, szantażowana przez nich prostytutka wciela w życie szatański plan, niweczący ich zamiary. Brawurowe!

KONRAD J. ZARĘBSKI

TVP1

07:00 Msza święta
07:30 Welon, fura i brawura
08:00 Serwis Info
08:15 Chłopi (9) - serial obycz.
09:15 Ranczo IX (4)
10:10 Komisarz Alex XXIII (12)
11:05 Ojciec Mateusz XVIII (8)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes
12:40 Magazyn rolniczy (787)
12:55 Grecja. Kraina ptaków drapieżnych - film dok.
14:00 Splątane losy
15:00 Serwis Info
15:10 Pogoda Info
15:25 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5750)
18:05 Reporterzy (591)
18:25 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 **Lekkoatletyka: Mistrzostwa Europy w Birmingham** sesja wieczorna (na żywo)
23:10 **Triumf serca** ★★★ **(Triumph of the Heart)** - dramat wojenny USA/Polska 2025, reż. Anthony D'Ambrosio (130 min)
01:10 **Czarne złoto (Black** ★★★ **Gold)** - film przyg. F/Katar/Tunezja/Włochy 2011, reż. Jean-Jacques Annaud, wyk. Tahar Rahim (135 min)

TVP2

05:30 M jak miłość
06:25 Anna Dymna – spotkajmy się (441) - dyskusja
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7645) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7645) - mag. Polska 2026
11:30 Operacja zdrowie (59)
12:00 Rodzinka.pl III (21/26)
12:35 Koło fortuny (2070)
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (1039)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (2071)
16:35 Familiada (3105)
17:20 Panna młoda - serial obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque (1040)
18:45 Jeden z dziesięciu
19:25 Barwy szczęścia

20:05 **Rodzinka.pl XVIII** (8) - serial kom. Polska 26
20:40 **Lato z Radiem i Telewizją Polską** - koncert Polska 2026
22:50 **To jest grane** (101) - program muzyczny
23:30 **Mazurska Noc Kabaretowa – Rejs Miłości** (1, 2) - kabaret i satyra Polska 2025
01:45 **Szansa na miłość** ★★★ **(Falling for the Competition)** - kom. romant. USA 2023, reż. Brittany Goodwin (95 min)

POLSAT

05:40 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - mag.
09:15 Malanowski i Partnerzy VIII (12,13) - serial fabularno-dok., wyk. Bronisław Cieślak
10:20 Trudne sprawy XX (7/40) - serial fab.-dok.
11:20 Dlaczego ja? 33 (35,36) - serial fabularno-dok.
13:20 Gliniarze XVI (40,41) - serial fabularno-dok.
15:30 Wydarzenia
15:55 Milionerzy (10) - teleturniej Polska 2025
16:35 Gliniarze XIX (23,24) - serial fabularno-dok. Polska 2025, wyk. Arkadiusz Krygier, Tomasz Skrzypniak
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (814)
19:30 Sport - Polska 2026

19:55 **Festiwal Weselnych Przebojów – Mrągowo 2026** (1) - koncert Polska 2026
00:30 **Uciekaj! (Get Out)** ★★★★ - thriller USA/Japonia 2017, reż. Jordan Peele, wyk. Daniel Kaluuya, Allison Williams, Bradley Whitford, Caleb Landry Jones, Stephen Root, Betty Gabriel, Lakeith Stanfield, Lil Rel Howery (200 min)
03:50 **Ewa gotuje** (565) - mag. kulinarny

TVN

05:20 Nauka jazdy (9) - program rozrywkowy
05:40 Uwaga! (8066) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (41/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Płock – „Sho Sho" XXV (11) - reality show Polska 2022
07:45 Dzień dobry wakacje (49) - mag. Polska 2026
11:25 Babski biznes (7/8) - serial dok. Polska 2025
12:35 Ukryta prawda (4,5,2/60) - serial fab.-dok.
15:45 Detektywi III (43/60) - serial fab.-dok. Polska 2024
16:50 Szpital św. Anny III (14/53) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Młode gliny (48/50) - serial krym. Polska 2026
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:50 Uwaga! (8067) - mag.

20:00 **Furiosa: Saga Mad** ★★★★ **Max (Furiosa: A Mad Max Saga)** - film s.f. Australia/USA 2024, reż. George Miller, wyk. Anya Taylor-Joy (195 min)
23:15 **Córka króla mo-** ★★ **czarów (The Marsh King's Daughter)** - film krym. USA 2023, reż. Neil Burger, wyk. Daisy Ridley (130 min)
01:25 **Pod ścianą (Summit** ★★ **Fever)** - dramat obycz. Wlk. Bryt. 2022, reż. Julian Gilbey (145 min)

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami IV (7,8/22) - serial krym. USA 1987, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XXIV (3,8/18)
10:00 Zaklinaczka duchów IV (7/23) - serial fantasy
11:00 Kotka - serial obycz.
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie III - serial obycz. Turcja 2013
14:00 Kurierzy II (18)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XI - serial obycz.
17:00 Kurierzy II (19) - serial obycz. Polska 2023
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (45,46)
20:00 **Pora odkupienia (The** ★★ **Enforcer)** - film sens. USA 2022, reż. Richard Hughes, wyk. Antonio Banderas, Kate Bosworth (110 min)
21:50 **12 godzin (Stolen)** ★★ - film sens. USA 2012, reż. Simon West, wyk. Nicolas Cage (115 min)
23:45 **Klub zabójców** ★★ - thriller USA/Włochy 2023, reż. Camille Delamarre (135 min)
02:00 **Lombard. Życie pod zastaw XVIII** (41)

TVN7

05:20 Ten moment (20/20) - serial fab.-dok. Polska 2015
05:55 Szkoła (12,13,14/72) - serial fab.-dok. Polska 2017
08:45 Ukryta prawda (11,32,33) - serial fab.-dok.
11:50 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2014
13:55 Kryminalni III (4) - serial krym. Polska 2005, wyk. Marek Włodarczyk
15:00 Szpital (21,22/68) - serial fab.-dok. Polska 2018
17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
18:00 SOS. Ekipy w akcji (43/60) - telenowela dokumentalna Polska 2018
19:00 Ukryta prawda (31/60)
20:00 **After. Ocal mnie** ★★ **(After We Fell)** - dramat miłosny USA/Bułgaria 21, reż. Castille Landon, wyk. Josephine Langford, Hero Fiennes Tiffin, Louise Lombard (130 min)
22:10 **Na twoim miejscu** ★★ - kom. Polska 2023, reż. Antonio Galdamez, wyk. Paulina Gałązka (125 min)
00:15 **Gremliny II (Gremlins** ★★ **2: The New Batch)** - film s.f. USA 1990, reż. Joe Dante (135 min)

MEZZO

11:40 Filharmonicy Berlińscy, Kirił Pietrienko, Jonas Kaufmann: Waldbühne 2026
13:10 Intermezzo
13:15 Giuseppe Verdi: Bal maskowy - opera Hiszp. 2024
15:40 Pierre Boulez, Filharmonicy Wiedeńscy
17:00 Intermezzo
17:15 Międzynarodowy Festiwal Jazzowy w Montrealu
18:20 Jazz w Vienne: Marcel Khalife i Bachar Mar-Khalife
19:20 Charles Lloyd Sky Quartet Ljubljana 2024
20:30 Bruckner: IX Symfonia – Sergiu Celibidache, Orkiestra Filharmonii Monachijskiej
21:25 Filharmonia Monachijska, Sergiu Celibidache
22:20 Filharmonia Monachijska, Sergiu Celibidache: Ravel, Boléro - muzyka klas

PULS 2

08:30 Wielkie przygody małego rekina II (11) - serial anim.
08:50 Masza i niedźwiedź VII
09:25 Świnka Peppa
09:45 Bing (61/78)
10:00 Jeżyk i przyjaciele
10:35 Spidey i superkumple II
11:35 Gus. Mały (46,47/52)
12:00 Psi patrol (21/26)
12:35 Marta mówi! II
13:00 Smerfy (19)
14:00 Baranek Shaun V
14:35 My Little Pony (15/26)
15:00 Miraculous II (1,3/26)
16:00 Fineasz i Ferb II
17:00 Smerfy (20,21/27)
18:00 Pingwiny z Madagaskaru
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (33) - serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu X
23:00 Rekin - horror USA 2022, reż. Le-Van Kiet

TV4

07:00 Strażnik Teksasu (10/24) - serial sens. USA 1993
07:55 Bogaty dom – biedny dom XII (1) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci XI (1,2/65) - serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII (45,46) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? XVIII (10,11/40) - serial fab.-dok.
13:55 Trudne sprawy XVII (2,3,4/40) - serial fab.-dok.
16:55 Policjantki i policjanci XXIV (54/65) - serial obycz.
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (542) - reality show
19:00 Policjantki i policjanci XXIV (55/65) - serial obycz.
20:00 Gwiazdy kabaretu (180, 87) - kabaret i satyra
22:00 Ben Hur - film przygodowy USA 2016
00:30 STOP Drogówka (332)

METRO

07:35 Tajemnice miłości
08:30 Szpital (29,30/68)
10:30 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:30 SOS. Ekipy w akcji (57/60) - telenowela dokumentalna Polska 2018
13:30 Brzydula (85,86)
14:40 Za głosem serca - telenowela Brazylia 2023
15:50 Magda M. II (3)
16:55 Idź na całość (13)
18:00 Złomowisko PL (4)
19:00 Kartoteka V (18/30) - serial fabularno-dok.
20:05 Akademia policyjna VI: Operacja Chaos - komedia USA 1989, reż. Peter Bonerz
22:00 Kobiety pragną bardziej - komedia romantyczna USA 2009, reż. Ken Kwapis
00:40 Zbrodnie z pierwszych stron gazet III (14/15)

PIĄTEK 14.08

STOPKLATKA

08:45 Robert Makłowicz (153) - mag. kulinarny
09:40 Zagadki kryminalne panny Fisher: Gem, set i śmierć III (7/8) - serial krym. Aus. 2015
10:55 Górski lekarz XIV (9,10/13) - serial obycz. Niemcy/Austria 2009
12:55 Zagadki kryminalne panny Fisher: Póki nas śmierć nie rozłączy III (8/8) - serial kryminalny Australia 2015
14:00 Zajazd. Będzie się działo (20,21)
16:00 Katastrofy w przestworzach XII (9,5,3/13) - serial dok. Kanada 2013
19:00 Aukcja w ciemno III (8,9/26) - serial dok.
20:00 Młode wilki - film ** sens. Polska 1995, reż. Jarosław Żamojda, wyk. Michelle Cleo Godsey, Jarosław Jakimowicz, Piotr Szwedes (125 min)
22:05 Ucieczka gangstera (The Getaway) ** - film sensacyjny USA/Japonia 1994, reż. Roger Donaldson (135 min)
00:20 Ekstradycja (3,4) - serial sens. Polska 1995

ALE KINO+

08:50 The Office PL II (7,8/12) - serial kom. Polska 2022, wyk. Piotr Polak
10:00 Van der Valk III (2/3)
11:55 Vera XII (3/5)
13:55 Sekret Madeleine
Collins (Madeleine Collins) *** - thriller Francja/B/Szwajcaria 2021, reż. Antoine Barraud (135 min)
16:10 Jak zostać belfrem (Un métier sérieux) *** - komediodramat F 2023, reż. Thomas Lilti, wyk. Vincent Lacoste, François Cluzet, Louise Bourgoin (125 min)
18:15 Vera XII (4/5) - serial krym. Wlk. Brytania 2023
20:10 Anatomia zbrodni (Life of Crime) ** - komedia kryminalna USA 2013, reż. Daniel Schechter, wyk. Jennifer Aniston (125 min)
22:15 Aż do piekła (Hell or High Water) *** - film sens. USA 2016, reż. David Mackenzie, wyk. Jeff Bridges, Chris Pine, Ben Foster (125 min)
00:20 The Sitting Duck (La syndicaliste) *** - thriller F/Niemcy 2022 (145 min)

TVP KULTURA

08:35 Kolekcja (6)
09:00 Dziewczyna i chłopak (2/6) - serial przyg.
10:00 Lalka - dramat obycz. *** Polska 68, reż. Wojciech Jerzy Has (165 min)
12:45 Niepokorny Alain Resnais - film dok.
13:50 Kraj lat dziecinnych
14:35 42. Studencki Festiwal Piosenki
15:40 Mój przyjaciel Hachiko (Hachi: A Dog's Tale) *** - dramat obycz. Wlk. Brytania/USA 2009, reż. Lasse Hallström (105 min)
17:25 Dziewczyna i chłopak (3/6) - serial przyg.
18:20 Video Killed the Radio Star - serial dok.
18:55 Rawhide II (10/32)
20:00 Dom dusz (The House of the Spirits) ** - dramat obycz. Niemcy/Dania/Portugalia/Francja/USA 1993 (140 min)
22:20 Powrót Sherlocka Holmesa (12/13) - serial krym. Wlk. Brytania 1988
23:30 Stan i Ollie (Stan & Ollie) *** - film biograficzny Wlk. Brytania/Kanada/USA 2018 (110 min)
01:20 Stagnant - film krótkom. Polska 22 (35 min)

HBO

09:10 Milcząca przyjaciółka **** - film biograficzny Niemcy/Węgry/Francja/Chiny 2025 (145 min)
11:35 Na planie (33) - mag.
12:05 Nasz dom - film biograficzny Hiszpania 2024, reż. Álex Montoya, wyk. David Verdaguer (80 min)
13:25 Batman – Początek *** - film przyg. USA/Wlk. Brytania 2005, reż. Christopher Nolan, wyk. Christian Bale (135 min)
15:40 The Pitt II (4/15)
16:30 Teściowie 3 - komedia *** Polska 2025 (90 min)
18:00 Jane Eyre - dramat **** obycz. Wlk. Brytania/USA 2011, reż. Cary Joji Fukunaga (120 min)
20:00 Nie oddychaj - thriller **** USA/Węgry 2016, reż. Fede Alvarez, wyk. Stephen Lang (90 min)
21:30 Sprzedawcy 2 - komedia *** USA 2006, reż. Kevin Smith, wyk. Brian O'Halloran (95 min)
23:05 Panna młoda! - horror *** USA 2026 (125 min)
01:10 Dzień Bastylii - film *** sens. USA/Francja/Luksemburg 2016, reż. James Watkins (90 min)

CANAL+ PREMIUM

08:35 Ida - dramat obycz. ***** Polska/Dania/F/Wlk. Brytania 2013 (80 min)
09:55 Morderstwo w ambasadzie ** - film sens. Wlk. Brytania 2025 (85 min)
11:20 Miss mokrego podkoszulka - komedia Polska 2002 (55 min)
12:15 Łapu-Capu (193)
12:20 Balony - film krótkom. Polska 2024 (30 min)
12:50 To nie jest zagadka kryminalna (5/6)
13:45 Ocean, nasz dom
15:20 Saga »Zmierzch« – Zaćmienie ** - film fantasy USA 2010 (120 min)
17:20 Tożsamość Bourne'a *** - thriller USA/Niemcy/Czechy 2002 (115 min)
19:15 Łapu-Capu (194)
19:20 Cudowne życie *** - komediodramat F/Kanada 2025 (100 min)
21:00 The Walking Dead: Dead City III (3)
21:50 Gigant - film biograficzny *** Wlk. Brytania/USA 2025 (115 min)
23:45 Grindhouse vol. 2
Planet Terror ** - horror USA/Meksyk 2007, reż. Robert Rodriguez, wyk. Rose McGowan (105 min)

KINO POLSKA

07:35 Reksio - serial anim.
08:10 Pan Anatol szuka miliona - komedia Polska 1959
09:50 Quo vadis - film historyczny Polska/USA 2001, reż. Jerzy Kawalerowicz, wyk. Paweł Deląg, Magdalena Mielcarz, Bogusław Linda
13:35 Żegnaj, Ameryko! - komediodramat Niemcy/Polska 1993, reż. Jan Schütte, wyk. Ya'ackov Bodo
15:15 Nie ma róży bez ognia - komedia Polska 1974, reż. Stanisław Bareja, wyk. Jacek Fedorowicz, Halina Kowalska
17:20 Stawka większa niż życie (9) - serial wojenny Polska 1967, wyk. Stanisław Mikulski, Barbara Sołtysik
20:00 Job, czyli ostatnia szara komórka - komedia Polska 2006, reż. Konrad Niewolski, wyk. Borys Szyc, Agnieszka Włodarczyk, Tomasz Borkowski
22:00 Nie lubię poniedziałku - komedia Polska 1971, reż. Tadeusz Chmielewski, wyk. Jerzy Turek, Kazimierz Witkiewicz, Andrzej Herder, Halina Kowalska, Zygmunt Apostoł, Bogusz Bilewski
00:05 Ostatnia misja - film sens. Polska 1999, reż. Wojciech Wójcik, wyk. Peter J. Lucas, Janusz Gajos

POLSAT FILM

08:30 Przyjaciółki XVI (3,4)
10:25 Świat według Kiepskich (1,11,1,2,17,19/16) - serial kom.
14:15 Uzdrowiciel z tropików - film przyg. USA 1992
16:35 S.W.A.T.: Miasto w ogniu - film sensacyjny USA 2011
18:30 Piąty element - film s.f. Francja 1997, reż. Luc Besson
21:00 Mężczyzna imieniem Otto - komediodramat USA/Szwecja/Kanada/Irlandia/Wielka Brytania 2022
23:25 Leon zawodowiec - dramat krym. Francja/USA 1994
01:55 Ślad (31/48) - serial krym.

FILMBOX+ ONE

08:05 Zagadki kryminalne panny Fisher III (2/8)
09:15 Panna Scarlet i komisarz (4/6) - serial krym.
10:20 Panna Marple II (3/4)
12:15 Hudson i Rex V (4,5/20)
14:30 Poirot: Karty na stół X: Po pogrzebie (3) - film krym. Wlk. Brytania 2005
16:40 Strażnik Teksasu III (19,10/25) - serial sens.
18:55 Poirot V (6/8)
20:00 Junior - kom. USA 1994
22:30 Nieśmiertelny II: Nowe życie - film fantasy Wlk. Brytania/Francja/Argentyna/USA 1991, reż. Russell Mulcahy

WARNER TV

08:00 Teraz albo nigdy! III (8)
09:00 Bajer z Bel-Air (9,10/25)
10:05 Prawo Agaty V (1)
11:05 Pełniejsza chata III
12:05 Teraz albo nigdy! III
14:05 Bajer z Bel-Air
16:10 Pełniejsza chata III (11,12,13,14/18) - serial kom.
18:15 Pan Niania - komedia USA 93, reż. Michael Gottlieb
20:00 Interkosmos - film s.f. USA 1987, reż. Joe Dante
22:25 Zabójcza broń II - film sensacyjny USA 1989
00:40 W sieci kłamstw - film sens. USA/Wlk. Brytania 2008

PARAMOUNT

07:30 Czarodziejki (19,20/22)
09:25 Policyjna grupa pościgowa XVIII - serial dok.
10:25 Mission: Impossible II - film sens. USA 2000
13:00 Czarodziejki (21,22/22)
15:00 Top Gun - film sens. USA 1986, reż. Tony Scott
17:20 Buntownik z wyboru - dramat obycz. USA 1992
20:00 Olimp w ogniu - film sensacyjny USA 2013
22:30 Barbarzyńcy - horror USA 2022, reż. Zach Cregger
00:30 Austin Powers: szpieg, który nie umiera nigdy - kom. szpiegowska USA 1999

CINEMAX

09:35 Głębia - film przyg. Wlk. Brytania/USA 1977
11:35 Fremont - dramat obyczajowy USA 2023
13:05 Hulk - film sens. USA 2003
15:20 Uciekające kurczaki - film anim. USA/Francja/Wlk. Brytania/Irlandia 2000
16:45 Klik: i robisz, co chcesz - komedia USA 2006
18:35 Wielkie nic - kom. krym. Wlk. Bryt./Kanada/USA 2006
20:00 Apollo 13 - film katas. USA 1995, reż. Ron Howard
22:20 Kiedy nikt nie patrzy - thriller USA 2021

ROMANCE TV

08:45 Górski lekarz
10:30 Pokój ze stajnią - komedia Niemcy 2022
14:20 Inga Lindström: Uciekające konie w Sudermanii - film obycz. Niemcy/S 2022
16:15 Jak wygrać wojnę rozwodową - film obycz. Niemcy 2015, reż. Titus Selge
18:05 Górski lekarz (2/8)
20:00 Statek marzeń - serial obycz. Niemcy/Austria 2011
22:00 Dwa osły na Sardynii - komedia Niemcy 2015
23:55 Górski lekarz (2/8)
01:50 Statek marzeń - serial obycz. Niemcy/Austria 2011

TVN FABUŁA

07:45 Detektywi (13,14,15,16)
09:50 Prawo Agaty V (13)
10:55 Lekarze II (7)
11:55 Zapukaj do moich drzwi
13:55 Prawo Agaty V (12)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:05 Na Wspólnej (39,40)
17:10 Seriaale: Rozmowy (5)
18:00 Motywy filmowe (4)
18:10 Psi Patrol: Wielki Film - film anim. Kanada/USA 2023
20:00 Epidemia - film sens. USA 1995, reż. Wolfgang Petersen, wyk. Dustin Hoffman
22:50 Testosteron - komedia Polska 2007

AMC

09:10 Wielki podryw - komedia USA 2001, reż. David Mirkin
11:50 Stara miłość nie rdzewieje - kom. romant. USA 2006
13:40 Kuloodporny - film fantasy USA/Kanada 2003
15:45 Przypadkowy mąż - komedia USA/Irlandia 2008
17:40 To nie jest kolejna komedia dla kretynów - komedia USA 2001, reż. Joel Gallen
19:30 Star Trek - film s.f. USA/Niemcy 2009, reż. J.J. Abrams
22:00 Niebezpieczny związek - thriller Kanada/USA 2000
23:55 Wilk - horror USA 1994, reż. Mike Nichols

AXN

08:05 Ostry dyżur III (8/22)
09:10 Castle V (8,9/24)
11:10 Rekrut IV (1,2/22)
13:05 Dowody zbrodni III (11,12/23) - serial sens.
15:05 Agenci NCIS: Hawaje III (8,9/10) - serial krym.
17:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas VI (4,5/24)
19:10 Castle V (10,11/24) - serial krym. USA 2013
21:05 Bad Boys For Life - film sensacyjny USA 2020
23:35 Legenda Zorro - film przygodowy USA 2005

EPIC DRAMA

08:40 Detektyw Murdoch XVIII (8/22) - serial krym.
09:35 Wszystkie stworzenia duże i małe V (2/6)
10:30 Lekarze na start
12:05 Zatraceni w miłości
13:10 Panna Scarlet VI
14:15 Agenci NCIS XVII (19/20)
15:10 Panna Marple V (3/4)
17:00 Dalgliesh II (5/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2022
19:00 Agenci NCIS XVII
19:55 Poirot III (5/11)
21:00 Marlow: klub zbrodni II
22:00 Morderstwo w małym mieście (5/8) - serial krym.
22:55 Poirot III (5/11)

TVN STYLE

11:25 Ugotowani (4, 5) - reality show Polska 2014
13:30 Kuchenne rewolucje (11, 6) - reality show
15:35 Zgłoś remont (2) - reality show Polska 2026
16:35 Pary młode ponad miarę - serial dok. Polska 2020
17:40 Kuchenne rewolucje
20:50 Bitwa o gości (2) - reality show Polska 2025
21:50 Jestem z Polski VII (7/15)
22:50 Ślub od pierwszego wejrzenia: Australia IX
00:25 Mroczne sekrety małżeńskie VI - serial dok.

TVN TURBO

08:20 Nic do ukrycia II (1/4)
09:20 Samochód marzeń
10:15 Ciężarówką przez Stany IV (3/9) - serial dok.
11:15 101 napraw (6, 7)
12:15 Jeździć, obserwować IV
13:00 Mobilni mechanicy
14:30 Zawodowi handlarze
16:00 Wojny samochodowe
18:00 Raport Turbo (5045)
18:15 Mobilni mechanicy
20:30 Jeździć, obserwować V (8,9/16) - serial dok.
22:00 Raport Turbo (5045)
22:15 Wojny samochodowe
00:10 Niebezpieczne dzielnice II - serial dok. Polska 2025

BBC FIRST

08:40 Lewis VIII (6/6)
09:40 Ojciec Brown III (4/15)
10:40 Śmierć pod palmami V
11:45 Z pamiętnika położnej XI
12:55 Ulica nadziei III (15,1/15)
15:00 Ojciec Brown X (4/10)
16:00 Lewis VIII (6/6)
17:00 My Life is Murder
18:00 Morderstwa w Midsomer XV (1/6) - serial krym.
19:55 Śmierć pod palmami VI
21:00 Zaproszona - miniserial
22:15 W cieniu podejrzeń (1/8)
23:15 Annika II (1/6)
00:20 Sherlock IV (3/3)

FX

08:00 Kości X (7/22)
09:00 SkyMed II (5/9)
10:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami III (18,19/24)
11:55 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (20,21/23)
13:45 Agenci NCIS VIII (23,24/24) - serial krym.
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Miami III (20,21/24)
17:25 Z Archiwum X III
19:15 Agenci NCIS: Sydney III
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (22,23/23)
22:00 Armageddon - film katastroficzny USA 1998
01:10 Z Archiwum X III (23/24)

HGTV

08:00 Poszukiwacze domów: Australia - serial dok.
09:00 Remontujemy dom na plaży VIII - serial dok.
09:55 Letnia chata na lata 12R
11:55 Usterka XI (23)
13:05 Moje miasto, mój dom IX
15:10 Mieszkanie na miarę IV
17:05 Polowanie na ogród V
18:20 Weekendowa metamorfoza (4, 5) - reality show
20:10 Będzie pięknie (6/8) - serial dok. Polska 2025
21:10 Zgłoś remont (10)
22:05 House Hunters
00:20 Usterka XI (19,21)

BBC LIFESTYLE

09:30 Życie w Dubaju (2,3/3)
11:30 Rezydencje na Mauritiusie (5) - serial dok.
12:30 Najdroższe brytyjskie domy II - serial dok.
13:30 Mistrzowie szycia (4)
14:30 Wielkie brytyjskie wypieki (9) - pr. rozrywkowy
15:40 Zapraszam do stołu
17:50 Rezydencje na Mauritiusie (5) - serial dok.
18:50 Mistrzowie szycia (5)
19:50 Wielkie brytyjskie wypieki (10) - pr. rozrywkowy
21:00 Miłosne przekręty (2/4)
22:00 Mężczyźni do towarzystwa - film dokumentalny

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół X (13/23)
08:55 Przyjaciele IV (6,7,8,9,10,11/24) - serial kom.
11:55 Teoria wielkiego podrywu (17,1,2,3,4,5/17)
14:30 Dwóch i pół X (14,15,16,17/23) - serial kom.
16:30 Przyjaciele IV
19:30 Teoria wielkiego podrywu II (6,7,8,9,10,11/23)
22:00 The Office PL III (2,3/12) - serial kom. Polska 2023
23:05 Comedy Club (8, 9)
00:05 Miasteczko South Park VI (3,2/17) - serial anim.

TVP SERIALE

08:10 Komisarz Alex IV (11/13)
09:05 Rodzinka.pl V (26/26)
09:40 Klan - telenowela
10:10 Ranczo X - serial kom.
11:50 Komisarz Alex IV (12/13)
12:40 Ojciec Mateusz 32 (4,5) - serial krym. Polska 2024
15:25 Komisarz Alex IV (13)
16:20 Na sygnale
17:25 Ranczo X (1) - serial kom.
19:30 Ojciec Mateusz 32 (7)
20:30 Komisarz Alex XXV (8) - serial krym. Polska 2025
21:30 Ranczo (2,3/13) - serial komediowy Polska 2006
23:30 Ojciec Mateusz 32 (8)
00:30 Prokurator (10/10)

CANAL+ KUCHNIA

12:50 Michel Roux – sielskie smaki francuskiej kuchni II
13:50 Sekrety świata przypraw
14:50 U sąsiadów w kuchni XI
15:55 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (5) - mag.
16:10 Jakubiak rozgryza Polskę (7) - mag. kulinarny
16:40 Po prostu Jamie (5)
17:35 Jamie gotuje w Gruzji
18:30 Jakubiak rozgryza Tajlandię i Kambodżę (8)
18:55 m jak mięso (4)
19:25 Gotuj taniej z Jamiem
21:15 Anthony Bourdain X
23:00 Jakubiak rozgryza Maltę

CANAL+ DOMO

09:00 Twój kawałek ogrodu
10:00 Gardeners' World (31)
11:10 Ucieczka na wieś XXII
12:05 Wielkie projekty
13:05 Cuda z drewna (11/12)
14:05 Wakacyjne domy na wynajem (18) - lifestyle
15:00 Liczy się miejsce (5)
15:55 Przekopiemy Ci ogródek
16:50 Gardeners' World (2)
18:00 Ucieczka na wieś XXII
18:55 Wielkie projekty
20:00 Daleko od miasta X (5,6)
21:00 Wakacyjne domy na wynajem (19) - lifestyle
21:55 Wielkie projekty
23:00 Domy na krańcu świata

PLANETE+

13:45 Najdzikskze ostępy Europy (4/5) - serial dok.
14:45 Berlusconi. Początki imperium - serial dok.
15:50 Niezwykłe podróże koleją
16:55 Świat z góry (9,10/14)
18:00 Dokąd dzisiaj? IV
18:40 Zaginiony lot MH370 (3)
19:40 Życie codzienne w Protektoracie Czech i Moraw
20:45 „Mechaniczna pomarańcza" - film dok.
21:55 Seks chrześcijący chityną - film dokumentalny
23:00 Adonis - film dok.

DISCOVERY CHANNEL

09:00 Parker na złotym szlaku III (1/9) - serial dok.
10:00 Wyprawa w nieznane VI
11:00 Dżungla złota (3/7)
12:00 Psy policyjne (2/10)
13:00 Nagi instynkt przetrwania: Brazylia III - serial dok.
14:30 Jak funkcjonuje miasto?
15:00 Złomowisko PL VIII
16:00 Łowcy opali VIII (6/20)
17:00 Celnicy na straży Niemiec
18:00 Polscy truckersi II
19:00 Nagi instynkt przetrwania VII (5/17) - serial dok.
21:00 Zawodowcy - serial dok.
22:00 Najniebezpieczniejszy zawód świata XXII - serial dok.

TVP HISTORIA

08:40 1920. Wojna i miłość (2)
09:35 Marzenie Leonarda
10:45 Katedry na Korsyce
11:50 By coś zostało z tych dni. Irena Jarocka - film dok.
13:00 Tutanchamon (3/3)
13:55 Królowie (80/80)
14:35 Janosik (2/13)
15:35 Sensacje XX wieku
18:10 1920. Wojna i miłość (3)
19:00 Wszystkie kolory świata
20:00 Zwerbowana miłość - film sens. Polska 2010
21:35 Historia w postaciach zapisana - serial dok.
23:40 Sensacje XX wieku

HISTORY

12:10 Gwiazdy lombardu XXV
13:05 Starożytni kosmici XVII
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata III (3/22)
14:50 Największe tajemnice świata VI (8/20) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
16:15 Jak to wyjaśnić IV (4/20)
17:10 Tajemnice, które miały trwać wiecznie (1/8)
18:10 Największe tajemnice świata VII (12) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XVI
21:00 Wojownicy wszech czasów (6) - serial dok. USA 2026
22:00 Starożytni kosmici XVII (9) - serial dok. USA 2025

NATIONAL GEOGRAPHIC

11:00 Na granicy wytrzymałości (10/10) - serial dok.
11:35 Kataklizmy pogodowe
15:00 Katastrofa w przestworzach XIX (5/10) - serial dok.
16:00 Starożytne konstrukcje
17:00 Premiera: Sekrety starożytnej medycyny (10)
18:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy VI (1,2/6) - serial dok.
20:00 Katastrofa w przestworzach XXIII (6/10) - serial dok.
21:00 II wojna światowa: historia przed trybunałem
23:10 1946: proces tokijski

FOCUS TV

09:00 Starożytni kosmici VII
10:00 Gwiazdy lombardu
12:00 Tajemnice II wojny światowej - serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii XXI (9) - serial dok.
14:00 Zaginione królestwo piratów (5) - historia
15:00 Truckersi przez Australię VIII (10/13)
16:00 Dorwać tuńczyka VII
18:00 Rolnicy. Podlasie V
20:00 Kosmos – niewyjaśnione tajemnice starożytności
21:00 Koloseum (4/8)
22:00 Naziści: ściśle tajna nauka (3,4/8) - serial dok.

BBC EARTH

11:10 Sekrety jurajskich dinozaurów (2/2) - serial dok.
12:15 Dzikie Karaiby z Liz Bonnin (4/4) - serial dok.
13:20 Wyspy. Laboratoria natury: Okawango (5/6)
14:20 W okowach mrozu VI
16:25 Sekretne życie ogrodu
17:35 Wyspy. Laboratoria natury: Okawango (5/6)
18:40 Gordon Buchanan: przez Gobi na wielbłądzie
19:45 Wietnamskie przygody Billa Baileya (4/6) - serial dok.
20:55 W okowach mrozu VI
22:55 Brutalna planeta

POLSAT VIASAT HISTORY

10:10 Dyktatorzy (4/6)
11:15 Tajne bazy nazistów III
12:15 Dolina Królów: odnalezienie tajemniczego grobowca
14:20 Zaginione tajemnice piramid (1,2/2) - serial dok.
16:35 Punkty zwrotne II wojny światowej (2/6) - serial dok.
17:40 Dyktatorzy: droga do władzy (5/6) - serial dok.
18:50 Złote miasta: mity i rzeczywistość - film dok.
20:00 Wikingowie: narodziny imperium (5/6) - serial dok.
21:00 Wojna Adolfa Hitlera: Spalona ziemia (5/6)
22:05 Królowie-zabójcy (1/6)

SOBOTA 15.08

Od A do Z

CHAMPION IV: WALKA O HONOR ★★★
film sens., USA/Bułgaria 2016, reż. Todor Chapkanov, wyk. Scott Adkins, Teodora Duhovnikova, Alon Aboutboul
20:00 | tv puls
Mistrz bokserski, tudzież champion nielegalnych więziennych turniejów, znów wpada w tarapaty, gdy jego przeciwnik umiera na ringu. Ale jest szansa – nielegalna, rzecz jasna! - na rehabilitację.

G20 ★★
film sens., USA 2025, reż. Patricia Riggen, wyk. Viola Davis, Anthony Anderson, Ramon Rodriguez
23:55 | hbo
Hotel w Kapsztadzie, gdzie odbywa się szczyt G20, zostaje przejęty przez terrorystów, powiązanych z rynkiem kryptowalut, ale dzięki wojskowemu doświadczeniu pani prezydent USA udaje się ich powtrzymać.

KAC VEGAS ★★★
komedia, USA/Niemcy 2009, reż. Todd Phillips, wyk. Bradley Cooper, Ed Helms, Zach Galifianakis
20:00 | tvn
Wieczór kawalerski czterech przyjaciół w Las Vegas kończy się gigantycznym kacem, zaginięciem pana młodego i mnóstwem innych zaskakujących konsekwencji. Ku rozbawieniu, ale i przestrodze.

KINGSMAN: TAJNE SŁUŻBY ★★★★
film sens., Wlk. Brytania/USA 2015, reż. Matthew Vaughn, wyk. Colin Firth, Taron Egerton, Samuel L. Jackson
23:35 | cinemax
Więcej niż jeszcze jeden komiks na ekranie - inteligentny pastisz kina sensacyjno-szpiegowskiego: wychowanek ulicy zostaje wybrany na następcę superszpiega. Majstersztyk w swojej klasie.

KOBIETA NA SKRAJU DOJRZAŁOŚCI ★★★
komediodramat, USA 2011, reż. Jason Reitman, wyk. Charlize Theron, Patton Oswalt, Patrick Wilson
22:20 | tvn
Charlize Theron jako pani w średnim wieku, która dla poprawy samopoczucia postanawia odzyskać swego chłopca z czasów szkolnych, dziś żonatego i dzieciatego. Ku przestrodze.

Baw się dobrze i przeżyj

21:00 | canal+ premium ★★★

· FOT. KINO ŚWIAT

Wysłannik przyszłości terroryzuje bywalców knajpy w Los Angeles, by zebrać grupę śmiałków, którzy wyrusza w przyszłość i dokonają zamachu na nieodpowiedzialną sztuczną inteligencję. Zdrowo odjechane.

FILM S.F.
USA/NIEMCY 2025, REŻ. GORE VERBINSKI, WYK. SAM ROCKWELL, HALEY LU RICHARDSON, MICHAEL PEÑA

KOS ★★★
film historyczny, Polska/Szwecja/Niemcy 2023, reż. Paweł Maślona, wyk. Bartosz Bielenia, Jacek Braciak, Jason Mitchell
21:10 | tvp historia
Wielokrotnie nagradzana opowieść o Tadeuszu Kościuszce, który w przeddzień insurekcji podróżuje po kraju, szukając wsparcia politycznego i militarnego. Okrzyknięte „kinem a la Tarantino". Czy słusznie?

MIŁOŚĆ JAK MIÓD ★★★
komedia, Polska 2024, reż. Maciej Migas, wyk. Agnieszka Suchora, Edyta Olszówka, Michał Czernecki
23:05 | tvp 2
Dwie przyjaciółki, panie pod pięćdziesiątkę, zamieniają się domami na wakacje – jedna jedzie nad morze, druga w góry. Dla obu oznacza to rozwiązanie odkładanych problemów oraz nieoczekiwaną miłość.

MISSION: IMPOSSIBLE ★★★
film sens., USA 1996, reż. Brian De Palma, wyk. Tom Cruise, Jon Voight, Emmanuelle Béart
20:00 | tvn 7
Tom Cruise jako superagent do zadań (pozornie) niemożliwych w ekranowej adaptacji kultowego serialu: szkoda, że w ujęciu Briana De Palmy pozostała tylko akcja dla samej akcji i efektów specjalnych.

NAJPIERW STRZELAJ, POTEM ZWIEDZAJ ★★★★
komedia sensacyjna, Wlk. Brytania/USA 2008, reż. Martin McDonagh, wyk. Colin Farrell, Brendan Gleeson, Elizabeth Berrington
23:10 | canal+ premium
Dwaj płatni mordercy po wypadku przy pracy zostają wysłani przez szefa – dla wyciszenia – do belgijskiej Brugii, gdzie mają czas na refleksję nad życiem. Niby ograne, ale tu odzyskuje świeżość.

NIEDOKOŃCZONE ŻYCIE ★★★
dramat obycz., USA/Niemcy 2005, reż. Lasse Hallström, wyk. Robert Redford, Jennifer Lopez, Morgan Freeman
21:20 | tvp 1
Uciekając przed kochankiem brutalem, młoda wdowa przybywa wraz z córką na farmę teścia, który obwinia ją o tragiczną śmierć syna. Plus obiecująca – choć nie do końca spełniona – psychodrama.

NIEZNISZCZALNI III ★★★
film sens., USA/Bułgaria/Francja/Niemcy 2014, reż. Patrick Hughes, wyk. Sylvester Stallone, Jason Statham, Antonio Banderas
21:55 | polsat
Jeszcze raz Sylvester Stallone zwołuje kumpli, by w stary dobrym stylu lat 80. dać łupnia kolejnemu zbirowi. Ale zbir nazywa się Mel Gibson i do jego pokonania potrzeba świeżej krwi.

PEWNEGO RAZU W MEKSYKU: DESPERADO II ★★★
film sens., USA/Meksyk 2003, reż. Robert Rodriguez, wyk. Antonio Banderas, Salma Hayek, Johnny Depp
20:00 | cinemax
Powtórka z rozrywki, czyli Robert Rodriguez bawi się w Sergia Leone: legendarny El Mariachi powraca ze swej samotni, by wyrównać kolejne porachunki. Plus niezawodny Antonio Banderas.

SEKSMISJA ★★★★
komedia, Polska 1984, reż. Juliusz Machulski, wyk. Olgierd Łukaszewicz, Jerzy Stuhr, Bożena Stryjkówna
22:15 | kino polska
Poddani hibernacji mężczyźni budzą się w następnym stuleciu – w postapokaliptycznym świecie kobiet, pozbawionym pierwiastka męskiego. Wielki przebój od czasów kinowej premiery: nie starzeje się.

ŚCIEŻKI ŻYCIA ★★★
dramat obycz., Wlk. Brytania 2024, reż. Marianne Elliott, wyk. Gillian Anderson, Jason Isaacs, James Lance
20:00 | hbo
Małżonkowie tracą dom, lecz zamiast szukać nowego schronienia wyruszają w podróż wzdłuż wybrzeża, odkrywając po drodze, że dom nie zawsze oznacza budynek, ale przestrzeń pomiędzy nimi. Na faktach.

KONRAD J. ZARĘBSKI

SOBOTA 15.08

TVP1

06:20 Balans bieli (136)
07:00 Msza święta
07:50 Z dawna Polski
08:00 Rok w ogrodzie (1178)
08:25 Rok w ogrodzie extra (451) - mag. poradnikowy
08:40 Pełnosprawni
09:00 Ranczo IX (5)
09:50 Święto Wojska Polskiego
10:50 Paderewski. Człowiek czynu, sukcesu i sławy
11:45 Święto Wojska Polskiego
14:05 63. KFPP w Opolu
15:10 Okrasa łamie przepisy (296) - mag. kulinarny
15:45 Przed ekranem
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:20 Pogoda
17:35 Rolnik szuka żony (10)
18:40 Jaka to melodia? (5823)
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:25 **Gra z Cieniem** (8/13) - serial krym. Polska 24
21:20 **Niedokończone życie (An Unfinished Life)** ★★★ - dramat obycz. USA/Niemcy 2005, reż. Lasse Hallström (120 min)
23:20 **Pierwszy strzał (First Kill)** ★★ - film sens. USA/Kanada/Wlk. Brytania 2017, reż. Steven C. Miller (110 min)
01:10 **Ślub na medal (The Wedding Contest)** ★★ - komedia romantyczna Kan. 2023 (100 min)

TVP2

05:20 Fatima - dramat obycz. Portugalia/USA 2020
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7646) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7646) - mag. Polska 2026
10:45 Przed ekranem
10:55 Zmiennicy (11,12) - serial kom. Polska 1986
13:05 Panna młoda
14:00 Familiada (3137) - teleturniej Polska 2026
14:35 Koło fortuny (2072)
15:10 Szansa na sukces. Opole 2026 (5) - show
16:20 Na dobre i na złe - serial obycz. Polska 2026
17:15 Panna młoda
18:10 Va banque (1041)
18:40 Słowo na niedzielę (1176) - program religijny
18:50 Rodzinka.pl XVIII (8,9) - serial kom. Polska 2026

20:00 **Lato z Radiem i Telewizją Polską** - koncert Polska 2026
22:10 **Gabi Drzewiecka zaprasza** (10)
23:05 **Miłość jak miód** ★★★ - komedia Polska 2024, reż. Maciej Migas, wyk. Agnieszka Suchora, Edyta Olszówka, Bartosz Opania (110 min)
00:55 **Druga córka (Zerrissen – Zwischen zwei Müttern)** ★★ - dramat obyczajowy Niemcy 2013 (105 min)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje - program reklamowy
06:00 Nowy dzień - mag. informacyjny Polska 2026
08:30 Halo tu Polsat - magazyn Polska 2026
11:25 Farma (154, 155, 156) - reality show Polska 2025, program prowadzi Marcelina Zawadzka, Ilona Krawczyńska, Milena Krawczyńska
14:45 Rybki z ferajny (Shark Tale) - film anim. USA/Francja/Korea Północna 2004 (115 min)
16:40 Aniołki Charliego (Charlie's Angels) - film sens. USA/Niemcy 2000, reż. Joseph McGinty Nichol, wyk. Cameron Diaz, Lucy Liu (130 min)
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Prezydenci i premierzy - pr. publicystyczny

19:55 **Festiwal Weselnych Przebojów – huczne poprawiny w Mrągowie** (1) - koncert Polska 2026
21:55 **Niezniszczalni III (The Expendables 3)** ★★★ - film sens. USA/Bułgaria/Francja/Niemcy 2014, reż. Patrick Hughes, wyk. Sylvester Stallone, Jason Statham, Harrison Ford (165 min)
00:40 **Pamięć absolutna (Total Recall)** ★★★ - film s.f. USA/Kan. 2012 (155 min)

TVN

05:10 Zamieszkać na plaży VII (2/14) - serial dok. USA 2020
05:40 Uwaga! (8067) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (42/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Wrocław – Bistro „Zapętlone" 31 (12) - reality show
07:45 Dzień dobry wakacje (50) - mag. Polska 2026
11:35 Kochaj i tańcz - komedia romantyczna Polska 2008
14:20 Głupi i głupszy (Dumb and Dumber) - komedia USA 1994, reż. Peter Farrelly, Bobby Farrelly (145 min)
16:45 Kogel-mogel - komedia Polska 1988, reż. Roman Załuski, wyk. Grażyna Błęcka-Kolska, Ewa Kasprzyk, Zdzisław Wardejn (135 min)
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:45 Uwaga! (8068)

20:00 **Kac Vegas (The Hangover)** ★★★ - komedia USA/Niemcy 2009, reż. Todd Phillips, wyk. Bradley Cooper, Ed Helms (140 min)
22:20 **Kobieta na skraju dojrzałości (Young Adult)** ★★★ - komediodramat USA 2011, reż. Jason Reitman (115 min)
00:15 **Margaux** ★★ - horror USA 2022, reż. Steven C. Miller, wyk. Madison Pettis (135 min)
02:30 **Uwaga!** (8068)

TV PULS

06:00 Taki jest świat (33)
06:40 Robin Hood – faceci w rajtuzach - komedia USA/Francja 1993, reż. Mel Brooks
08:45 Pies i kot - komedia Francja/Kanada 2024
10:30 Legenda Zorro - film przyg. USA 2005, reż. Martin Campbell, Martin Kempbel
13:15 Hrabia Monte Christo (The Count of Monte Cristo) - film przyg. USA/Wlk. Bryt./Irl./Szwajc. 2002 (155 min)
15:50 Prezydencka córka (The First Daughter) - komedia romantyczna USA 2004, reż. Forest Whitaker (130 min)
18:00 Pies (Dog) - komedia USA 2022 (120 min)
20:00 **Champion IV: Walka o honor (Boyka: Undisputed IV)** ★★★ - film sens. USA/Bułgaria 2016, reż. Todor Chapkanov, wyk. Scott Adkins (115 min)
21:55 **Najemnik (The Contractor)** ★★ - film sens. USA 2022, reż. Tarik Saleh, wyk. Chris Pine, Ben Foster (125 min)
00:00 **Odwet (Reprisal)** ★★★ - film akcji USA/Wlk. Brytania 2018, reż. Brian A. Miller (120 min)

TVN7

05:10 Szkoła (15/72)
06:10 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie III
07:05 New Looney Tunes III (21,22/52) - serial anim.
07:50 Igrając z ogniem - komedia USA 2019
09:55 Bitwa o gości (7)
11:00 Ukryta prawda (24,25,26,27/60) - serial fabularno-dok. Polska 2023
15:00 Szpital św. Anny (15,16/50) - serial obycz. Polska 2025, wyk. Jolanta Fraszyńska, Joanna Liszowska
17:05 Detektywi (11/56)
18:05 Tysiąc słów (A Thousand Words) - komedia USA 2012, reż. Brian Robbins (115 min)
20:00 **Mission: Impossible** ★★★ - film sens. USA 1996, reż. Brian De Palma, wyk. Tom Cruise, Jon Voight (150 min)
22:30 **Nocny pościg (Run All Night)** ★★★ - film sens. USA 2015, reż. Jaume Collet-Serra, wyk. Liam Neeson (135 min)
00:45 **Nieustraszeni bracia Grimm (The Brothers Grimm)** ★★ - film fantasy USA/Czechy/Wlk. Brytania 2005, reż. Terry Gilliam (150 min)

MEZZO

10:15 Marc-André Dalbavie: Melancholia sprzeciwu - opera Niemcy 2024
12:35 Intermezzo
13:00 Gregory Porter na festiwalu Jazzaldia - koncert
14:30 Pink Martini w Peraladzie - koncert
16:00 Międzynarodowy Konkurs Muzyczny w Genewie 2025: Koncert inauguracyjny
17:25 Międzynarodowy Konkurs Dyrygentów Rotterdam 2025 - muzyka klas.
18:50 Mahler: IX Symfonia – Orkiestra Szwajcarii Romańskiej, Jonathan Nott
20:30 Richard Wagner: Zygfryd - opera Szwajc. 2024
00:40 Nielsen: Symfonia nr 6 – Duńska Narodowa Orkiestra Symfoniczna, Fabio Luisi - muzyka klasyczna

PULS 2

08:35 Panda i banda - film animowany USA/Rosja 2019
10:05 Nel i tajemnica Kurokota - film anim. Francja 2021
12:00 Wojciech Cejrowski. Boso – Karaiby (8)
12:35 Boso przez świat (66, 67) - cykl reportaży
13:45 Gwiazdy Mazurskiej Nocy Kabaretowej (6, 7)
15:45 7 krasnoludków – Las to za mało! Historia jeszcze prawdziwsza - kom. Niemcy 2006, reż. Sven Unterwaldt Jr.
17:45 Błękitny książę i wróżka Lupina - film fam. Niemcy 2016, reż. Markus Dietrich
19:00 Kumple z dżungli - film animowany Francja 2017
21:00 Jeszcze raz - komedia romantyczna Polska 2008
23:00 Osada - thriller USA 2004, reż. M. Night Shyamalan

TV4

07:00 Galileo - pr. popularn.
09:05 #JesteśmyDlaDzieci (340) - mag. Polska 2026
09:30 Galileo
12:35 Spider–Man - film s.f. USA 2002, reż. Sam Raimi, wyk. Tobey Maguire
15:00 Policjantki i policjanci XXIV (41,42,43,44,45/65) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Mariusz Węgłowski, Paweł Kowalczyk, Wojciech Sikora
20:00 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (41,42,43,44) - serial krym. PL 2026, wyk. Jerzy Zelnik, Artur Dziurman, Aleksandra Galczynska
00:00 Gwiazdy kabaretu (52, 53) - kabaret i satyra Polska 2020, program prowadzi Robert Korólczyk
02:05 STOP Drogówka (359) - mag. policyjny Polska 2025

METRO

08:00 Klan z Alaski II (6,8/16)
10:00 Złomowisko PL II (1,2,3) - serial dok. Polska 2016
13:00 Strażacy 24h - serial dokumentalny Polska 2020
14:05 Makłowicz w drodze (4)
14:40 Farma Clarksona (3/8)
15:50 Jestem z Polski (7,8/9) - serial dok. Polska 2018
17:50 Kryminalni (1,2/10) - serial krym. Polska 2007, wyk. Marek Włodarczyk
20:05 Świadek koronny - film sens. PL 2007, reż. Jaroslaw Sypniewski, Jacek Filipiak, wyk. Paweł Małaszyński
22:10 Gliniarz z Beverly Hills - komedia sensacyjna USA 1984, reż. Martin Brest
00:15 Zbrodnie z pierwszych stron gazet IV (4/12)
01:20 Szpital (16/68)
02:15 Szkoła (7/68)

SOBOTA 15.08

STOPKLATKA

08:55 Komisarz Rex V (2/12) - serial sensacyjny
09:55 Hudson i Rex III (6,7/16) - serial kryminalny
11:55 Robin z Sherwood II (1/7) - serial fantasy
13:05 Marley i ja (Marley & Me) - komedia USA 2008 (140 min)
15:25 1920. Bitwa Warszawska - dramat hist. Polska 2011 (145 min)
17:50 Max - film przyg. USA 2015, reż. Boaz Yakin, wyk. Josh Wiggins, Thomas Haden Church, Luke Kleintank (130 min)
20:00 November Man (The November Man) - thriller USA/Wlk. Brytania 2014, reż. Roger Donaldson, wyk. Pierce Brosnan (130 min)
22:10 Stan zagrożenia (Clear and Present Danger) - film sens. USA/Meksyk 1994, reż. Phillip Noyce, wyk. Harrison Ford, Willem Dafoe (175 min)
01:05 Demony wojny wg Goi - dramat wojenny Polska 1998, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Bogusław Linda, Tadeusz Huk (145 min)

ALE KINO+

10:55 Shalako - western Wlk. Brytania/Niemcy/Hiszp./USA 1968, reż. Edward Dmytryk (140 min)
13:15 Marzyłam o Afryce (I Dreamed of Africa) - dramat obyczajowy USA 2000 (145 min)
15:40 Nora Roberts – Płomienie wspomnień (Blue Smoke) - thriller USA 2006 (125 min)
17:45 Pokuta (Atonement) - melodramat Wlk. Brytania/Francja/USA 2007, reż. Joe Wright, wyk. Keira Knightley, James McAvoy (145 min)
20:10 Plan ucieczki (Escape Plan) - film sens. USA 13, reż. Mikael Håfström, wyk. Sylvester Stallone (140 min)
22:30 Tajne przez poufne (Burn After Reading) - komedia kryminalna USA/Wlk. Brytania/Francja 2008, reż. Ethan Coen, Joel Coen (120 min)
00:30 Ostatni oddział (Les derniers hommes) - dramat wojenny Francja 2023, reż. David Oelhoffen, wyk. Guido Caprino (145 min)

TVP KULTURA

08:15 Mój przyjaciel Hachiko (Hachi: A Dog's Tale) - dramat obycz. Wlk. Brytania/USA 2009, reż. Lasse Hallström (105 min)
10:00 Kosmos 1999 (21/24)
11:05 Lalka - dramat obycz. PL 1968, reż. Wojciech Jerzy Has, wyk. Mariusz Dmochowski (170 min)
13:55 Rzymski geniusz w 3D - film dok. Francja 2024
15:00 Barbara i Jan (3,4)
16:15 Lawrence z Arabii (Lawrence of Arabia) - film przyg. Wlk. Brytania 1962, reż. David Lean, wyk. Peter O'Toole, Alec Guinness (225 min)
20:00 Dziewczyna z perłą (Girl with a Pearl Earring) - dramat Wlk. Brytania/Luksemburg/Francja/Belgia/USA 2003, reż. Peter Webber, wyk. Scarlett Johansson, Colin Firth (110 min)
21:50 Marcin Masecki gra Warsa - koncert
23:15 Dom dusz (The House of the Spirits) - dramat obycz. Niemcy/Dania/Portugalia/Francja/USA 1993 (140 min)
01:35 Wydarzenie aktualne

HBO

09:25 Przypadek Harolda Cricka - kom. USA/Wlk. Brytania 2006 (110 min)
11:15 Dzielna banda i tajemnica zaginionego wujka - film anim. Hiszpania 2024 (80 min)
12:35 Makbet - dramat wojenny Wlk. Brytania/Francja 2015 (110 min)
14:25 Wyzwolenie - dramat obycz. USA 2023, reż. Finn Taylor (100 min)
16:05 Scott Pilgrim kontra świat - komedia USA/Wlk. Brytania/Kanada/Japonia 2010 (110 min)
17:55 Anna Karenina - dramat obycz. Wlk. Brytania/USA 2012, reż. Joe Wright (125 min)
20:00 Ścieżki życia - dramat obycz. Wlk. Brytania 2024, reż. Marianne Elliott, wyk. Gillian Anderson (115 min)
21:55 Mortal Kombat II - film s.f. USA 2026 (120 min)
23:55 G20 - film sensacyjny USA 2025, reż. Patricia Riggen (105 min)
01:40 Martwe zło: Przebudzenie - horror USA/Nowa Zelandia/Irlandia 2022 (95 min)

CANAL+ PREMIUM

09:25 Kawałek po kawałku - film anim. USA/Dania/Australia/Hongkong 2024 (95 min)
11:00 Saga „Zmierzch": Przed świtem, cz. 1 - film przyg. USA 2011, reż. Bill Condon (115 min)
12:55 To nie jest zagadka kryminalna (6/6)
13:50 Balony - film krótkom. Polska 2024 (35 min)
14:25 Wicked - musical USA/Wlk. Brytania/Kanada 2024, reż. Jon M. Chu, wyk. Cynthia Erivo, Ariana Grande (165 min)
17:10 Pod gwiaździstym niebem - komedia romant. USA 2025, reż. Michelle Danner, wyk. Alex Pettyfer (100 min)
18:50 Battleship: Bitwa o Ziemię - film przyg. USA/Jap. 2012 (130 min)
21:00 Baw się dobrze i przeżyj - film s.f. USA/Niemcy 2025, reż. Gore Verbinski (130 min)
23:10 Najpierw strzelaj, potem zwiedzaj - komedia sens. Wlk. Bryt./USA 2008 (105 min)
00:55 Potępiony - film sens. USA 2007 (110 min)

KINO POLSKA

07:45 Polska Kronika Filmowa 17A/63: Spotkanie z Aktywem
07:55 Polska Kronika Filmowa 08B/69 - reportaż Polska 1969
08:15 Przygody Myszki - serial dla dzieci Polska 1978
08:35 Bolek i Lolek (13,1/13)
09:00 Siedem życzeń (5,6/7) - serial młodzieżowy Polska 1986, wyk. Daniel Kozakiewicz
11:45 7 słów o przemijaniu
11:55 Syn szczęścia - film krótkom. Polska 2024
12:30 Nad Niemnem, cz. 1 - film obycz. Polska 1986, reż. Zbigniew Kuźmiński
14:05 Nad Niemnem, cz. 2 - film obycz. Polska 1986, reż. Zbigniew Kuźmiński
16:25 Motylem jestem, czyli romans czterdziestolatka - komedia Polska 1976, reż. wyk. Andrzej Kopiczyński
18:25 Poszukiwany, poszukiwana - komedia Polska 1974
20:00 Kogel-mogel - komedia Polska 88, reż. Roman Załuski, wyk. Grażyna Błęcka-Kolska, Ewa Kasprzyk, Zdzisław Wardejn, Katarzyna Łaniewska
22:15 Seksmisja - kom. Polska 1984, reż. Juliusz Machulski
00:50 Dzień świra - komediodramat Polska 2002, reż. Marek Koterski, wyk. Marek Kondrat, Janina Traczykówna

POLSAT FILM

10:25 Turbo - film anim. USA 2013, reż. David Soren
12:25 Ania z Zielonego Wzgórza – nowy początek - film dla młodzieży Kan. 2008
13:45 Pani Doubtfire - kom. USA 1993, reż. Chris Columbus
16:25 Gru, Dru i Minionki - film animowany USA 2017
18:20 Szybcy i wściekli VII - film przyg. USA/Chiny/Jap./Kanada/Arabia Saudyjska 2015
21:00 Obcy: Przymierze - film s.f. USA/Wlk. Brytania 2017
23:35 Zaułek koszmarów - thriller USA/Meksyk/Kanada 2021

WARNER TV

09:20 Głupi i głupszy II: Kiedy Harry poznał Lloyda - komedia USA 2003, reż. Troy Miller
11:00 Invictus: Niepokonany - dramat hist. USA 2009
13:40 Miłość jak narkotyk - komedia romant. USA 1997
15:40 Akademia Policyjna V – Misja w Miami Beach - kom. USA 1988, reż. Alan Myerson
17:25 Akademia policyjna VI: Operacja Chaos - kom. USA 1989
19:05 Seks w wielkim mieście II - komedia USA 2010
22:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XII (18,19,20/22)

CINEMAX

11:35 Apollo 13 - film katas. USA 1995, reż. Ron Howard
13:55 Nomadland - dramat obyczajowy USA 2020
15:45 Kod da Vinci - thriller USA/Malta/F/Wlk. Bryt. 2006
18:10 Whiplash - dramat obyczajowy USA 2014
20:00 Pewnego razu w Meksyku: Desperado II - film sens. USA/Meksyk 2003
21:40 Ultimatum Bourne'a - film sens. USA/Niemcy/Francja/Hiszpania 2007
23:35 Kingsman - film sens. Wlk. Brytania/USA 2015

TVN FABUŁA

07:40 Prawo Agaty VII (4,5,6)
10:40 Tedi i szmaragdowa tablica - film anim. Hiszp. 2022
12:35 Za duży na bajki II - film przygodowy Polska 2024
14:30 Był sobie chłopiec - komedia Wlk. Brytania/USA/Francja/Niemcy 2002
16:45 Harry Potter i Czara Ognia - film przyg. USA/Wlk. Bryt. 2005, reż. Mike Newell
20:00 Harry Potter i Zakon Feniksa - film przygodowy Wlk. Brytania/USA 2007
22:55 Oszukać przeznaczenie III - horror USA/Niemcy 2006

FILMBOX+ ONE

09:00 Strażnik Teksasu III (4,6,9/25) - serial sens. USA 1994, wyk. Chuck Norris
12:00 Zaginione miasto Z - film biograficzny USA 2016
14:55 Dobry rok - komediodramat USA/Wlk. Brytania 06
17:30 Fenomen - film obycz. USA 1996, reż. Jon Turteltaub
20:00 Uprowadzona II - film sens. Francja 2012, reż. Olivier Megaton, wyk. Liam Neeson
21:55 Zaginiona dziewczyna - thriller USA 2014
01:00 Underworld - thriller USA/Wlk. Brytania/Niemcy/Węgry 2003, reż. Len Wiseman

PARAMOUNT

09:40 Balerina - film anim. Francja/Kanada 2016
11:35 Liga Potworów - film animowany USA 2021
13:45 Psi Patrol: Film - film anim. Kanada/USA 2021
15:30 Sonic. Szybki jak błyskawica - film przyg. USA/Japonia/Kanada 2020
17:35 Iluzja - thriller USA/F 2013
20:00 Bogowie Egiptu - film fantasy USA/Australia/Chiny/Hongkong 2016
22:35 Bodyguard zawodowiec - film akcji USA/Holandia/Bułgaria/Hongkong/Kanada/Wlk. Brytania/Francja 2017

ROMANCE TV

07:50 Górski lekarz
12:40 Lato we Włoszech - romans Niemcy 2024
14:30 Lato w Amalfi - film obyczajowy Niemcy 2013
16:25 Lato na Sycylii - film obyczajowy Niemcy/Włochy 2016, reż. Michael Keusch
18:20 Toskański romans - komedia romant. USA 2022
20:00 Zabójcze tropiki (5,6/8) - serial krym. Francja 2021
22:15 Kryminał z Bolzano (3) - serial krym. Niemcy 2016
00:05 Zabójstwo nad Morzem Wattowym - komedia Niemcy 2023, reż. André Erkau

AMC

08:15 Przypadkowy bohater - komediodramat USA 1992
10:20 Tutanchamon (1,2,3)
15:50 Nasza niania jest agentem - komedia USA 2010
17:50 Robin Hood – faceci w rajtuzach - komedia USA/Francja 1993, reż. Mel Brooks
20:10 Underworld: Wojny krwi - film sens. USA 2016, reż. Anna Foerster, wyk. Kate Beckinsale, Theo James
22:10 Extraterrestrial - film s.f. Kanada 2014, reż. Colin Minihan, wyk. Brittany Allen
00:20 Długi weekend - horror Aus. 1978, reż. Colin Eggleston

AXN

08:05 FBI: International IV (17/22) - serial akcji USA 2025
09:05 FBI: Most Wanted IV
10:05 MacGyver V - serial akcji
15:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIII (8,9,10,11,12/23) - serial krym. USA/Kan. 2012
20:00 Legion - horror USA 2010, reż. Scott Stewart
22:00 Bodyguard zawodowiec - film akcji USA/Holandia/Bułgaria/Hongkong/Kanada/Wlk. Brytania/Francja 2017
00:20 Uprowadzona II - film sensacyjny Francja 2012

EPIC DRAMA

08:10 Zatraceni w miłości - serial obycz. Turcja 2024
11:30 Agenci NCIS XVII (16,17,18,19/20) - serial krym.
15:00 Panna Marple V (2/4) - miniserial Wlk. Brytania 2010
16:55 Poirot IV (3/3) - serial krym. Wlk. Brytania 1992
19:10 Agenci NCIS XVII (20/20)
20:00 Detektyw Murdoch: Diabeł w siodle XIX - serial krym. Kan./Wlk. Brytania 2026
21:00 Komisarz Maigret II (2/2) - serial krym. Wlk. Bryt. 2017
23:00 Hiszpańska księżniczka (6/8) - serial historyczny
00:10 Detektyw Murdoch XIX

TVN STYLE

11:30 Jestem z Polski VII (5,6,7/15) - serial dok.
14:30 Ostre cięcie (2)
15:30 Bitwa o gości (2) - reality show Polska 2025
16:30 Do zobaczenia II (3/11) - cykl reportaży Polska 2025
17:05 Zgłoś remont (3) - reality show Polska 2026
18:05 Ugotowani (2)
19:05 Kuchenne rewolucje (7,12) - reality show Polska 16
21:05 Śmierć Diany: dwa śledztwa (2/4) - serial dok.
22:10 Ślub od pierwszego wejrzenia (11, 12) - real tv

TVN TURBO

08:55 Duda kontra Szafrański
09:40 Jeździć, obserwować IV
10:25 Z drugiej ręki (2, 3)
11:55 Naprawy nie do naprawy
12:40 Wojny samochodowe (13, 14) - program rozrywkowy
14:35 Zawodowi handlarze (1)
15:15 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia (3,4/12)
16:15 Moto Fachury (8)
17:00 Moto kombat (13)
17:45 Jeździć, obserwować IV
19:15 Mobilni mechanicy
20:45 Wojny samochodowe
21:45 Z drugiej ręki (2, 3)
23:10 Naprawy nie do naprawy (8) - mag. motoryzacyjny

BBC FIRST

09:45 My Life is Murder V
11:45 Śmierć z dala od palm II
12:55 Śmierć pod palmami VI
14:00 Duma i uprzedzenie (1,2,3,4,5,6/6) - serial obycz. Wlk. Brytania 1995, wyk. Jennifer Ehle, Colin Firth
21:00 Annika II (2/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2023, wyk. Nicola Walker, Jamie Sives
22:00 Milczący świadek XXIII (7,8/10) - serial kryminalny
00:10 Zaproszona - miniserial
01:25 Śmierć z dala od palm II (2/6) - serial kryminalny

FX

08:00 Agenci NCIS: Sydney III (10,11) - serial kryminalny
10:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami (12,13/24) - serial krym.
12:00 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (14,15,16/23)
14:50 Z Archiwum X III (19,20,21/24) - serial s.f.
17:50 Karmazynowy przypływ - film sens. USA 95, reż. Tony Scott, wyk. Gene Hackman
20:20 Uprowadzona III III - film sens. USA/Hiszpania/Francja 2014, reż. Olivier Megaton
22:35 Szklana pułapka III - film sensacyjny USA 1995
01:10 Zakłamanie

HGTV

08:00 Najdziwniejsze domy na wynajem (3, 4) - reality show
09:05 Nowa Maja w ogrodzie
10:35 Uratuj swój ogród (20)
11:35 Postaw na kolor (1, 2)
12:40 Pogromcy chaosu (3)
13:40 Weekendowa metamorfoza (5, 6) - reality show
15:35 Polowanie na ogród IV
17:15 House Hunters (12, 1, 2)
18:55 Będzie pięknie (6/8)
19:55 Weekendowa metamorfoza (6, 7) - reality show
21:50 Mieszkanie na miarę IV
23:45 Usterka XI (26,20,22) - serial dok. Polska 2019

BBC LIFESTYLE

08:40 Mistrzowie ceramiki (6) - teleturniej muzyczny
09:45 Wielkie nowozelandzkie wypieki (5, 6) - show
12:35 Książę Karol: 70 lat następcy tronu - film dok.
13:40 W świecie luksusu (1/6)
14:40 Najlepsze hotele Indii
15:40 Zapraszam do stołu (33, 34, 35, 36) - mag. kulinarny
17:40 Jane Austen: narodziny geniuszu (2/3) - serial dok.
18:50 Bajecznie bogaci agenci
20:00 Bake off: zawodowcy
22:00 Bad Boyfriends (1, 2)
00:30 Wstydliwe choroby: online IV (3) - serial dok.

COMEDY CENTRAL

08:00 Tata ma plan (17/22) - serial kom. USA 2017
08:30 Teoria wielkiego podrywu XII - serial kom.
12:45 Teoria wielkiego podrywu (9,10/17)
13:30 Przyjaciele III
18:30 Przyjaciele III (23/25)
19:00 Duchy (13,14/18)
20:00 Baywatch: Słoneczny patrol - komedia sensacyjna USA/Wlk. Brytania/Chiny 2017
22:30 The Office PL III (4/12)
23:05 Comedy Club (10, 11)
00:05 Miasteczko South Park

TVP SERIALE

08:15 U Pana Boga za miedzą - komedia Polska 2009
10:15 Ranczo Wilkowyje - komedia Polska 2007
12:00 Rodzinka.pl XVII (13,2)
13:40 Ojciec Mateusz 31
15:35 Komisarz Alex XXV (8)
16:30 Ranczo X - serial kom.
17:30 Czarne chmury (1)
18:30 Ogniem i mieczem (2/4) - serial Polska 2000, wyk. Izabella Scorupco
19:35 Ojciec Mateusz 32 (1,2,3) - serial krym., wyk. Katarzyna Pachelska
22:30 Ranczo X - serial kom.
00:25 Komisarz Alex XXV (8,9)

CANAL+ KUCHNIA

13:10 Dzień dobry, obiad (7)
13:40 Jamie Oliver (3, 4)
14:35 Ziemia, ogień i smak (1)
15:30 Nie bój ryby! (4)
16:00 m jak mięso (5, 6)
16:55 Jamie Oliver
17:50 Ekoporady z Julią Oleś II
17:55 Ziemia, ogień i smak (2)
18:50 Jedz, podróżuj, smakuj
19:50 Poza utartym szlakiem: Colin i Manu (1) - serial dok.
20:45 Kulisy wielkiej kuchni
21:40 Mistrzowie przekąsek w akcji – Nowa Zelandia (5)
22:35 Tajemnice indyjskich smaków (1) - pr. rozrywkowy

CANAL+ DOMO

09:30 Mam zamek III (6)
10:00 Daleko od miasta XIII (4)
10:30 Ucieczka na wieś XXII
12:15 Cuda z drewna (7/12)
13:10 Cudotwórcy: zakochaj się w swoim domu na nowo (7)
14:10 Wielkie projekty: Australia XI - serial dok.
15:20 Gardeners' World (19)
16:30 Mam zamek III (6,7)
17:30 Kupione i co dalej? (4)
18:00 Daleko od miasta XIII
19:00 Zbudujemy ten dom
20:00 Po pierwsze lokalizacja! Nowa Zelandia - serial dok.
21:00 Wielkie projekty XII
22:10 W mieście czy na wsi

PLANETE+

11:25 Patagonia - serial dok.
12:20 Najpiękniejsze rzeki świata II (7/10) - serial dok.
13:25 Homo plasticus
14:40 Stawy nad Brenne
15:50 Watykan. W jakim stanie jest Kościół? (5/6) - serial dok.
17:00 Głos. Narzędzie zaniedbane - film dok. Kan. 2023
18:00 Dokąd dzisiaj? IV
18:40 Polska z góry (6,7/12)
19:45 Franz Kafka - film dok.
20:50 AC/DC – Forever Young
22:00 Życia i śmierci Christophera Lee - film dok.

DISCOVERY CHANNEL

10:00 Złoto drwali II (4)
11:00 Celnicy na straży Szwecji IV (13/14) - serial dok.
12:00 Awantura o furę (1,2/10)
13:00 Złomowisko PL IV
15:00 Nic do ukrycia II (4)
16:00 Bracia Collins biorą się do roboty (3) - pr. rozrywkowy
17:00 Ciężarówką przez Afrykę - serial dok. Polska 20
18:00 Ed Stafford: inicjacja (6)
19:00 Teorie spiskowe pod lupą (6) - serial dok. USA 2026
20:00 W oku cyklonu III (2)
21:00 Najniebezpieczniejszy zawód świata XXII (4)
22:00 Złoto drwali II (4)

TVP HISTORIA

09:55 Lena na Bałkanach (4)
10:25 Podziemne Włochy II
11:40 Wszystkie kolory świata
12:45 Magiczny Adriatyk (1/6)
13:45 Biały rycerz
14:15 Przybyli ułani - komedia Polska 2005
15:20 Z ruin Warszawy
16:25 Bitwa Niemeńska 1920
17:35 Nad Niemnem (3/4)
18:40 Wojna światów
20:10 Zabójcza nauka II (4/6)
21:10 Kos - film historyczny Polska/Szwecja/Niemcy 2023
23:20 Zwerbowana miłość - film sens. Polska 2010

HISTORY

08:15 Starożytni kosmici XVII
09:15 Gwiazdy lombardu XIII
10:10 Wojny magazynowe XVI
11:10 Wojownicy wszech czasów (6) - serial dok. USA 2026
12:05 Starożytni kosmici XIV
13:05 Tajemnice zaginionych miast (4) - serial dok.
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata III (4/22) - serial dok.
14:55 Gwiazdy lombardu XXV
17:10 Papież Franciszek – ostatni w dziejach?
19:05 Starożytni kosmici XVI
21:00 Starożytni kosmici
23:00 Niewyjaśnione tajemnice świata VII (11,12/18)

NATIONAL GEOGRAPHIC

08:55 Ekstremalne zagrożenia
10:00 Katastrofa w przestworzach XV (1,2,3,4,5,6/10)
16:00 Car S.O.S. XIII (10/10) - serial dok. Wlk. Bryt. 2025
16:55 Utracone bomby zimnej wojny - serial dok. F 2018
19:00 Sekrety starożytnej medycyny (1/10) - serial dok.
20:00 Pompeje: podróż w czasie z Tomem Hiddlestonem
21:00 Starożytne konstrukcje (1/6) - serial dok. Kanada 2025
22:00 Ukryte pod miastami (3)
23:00 Ciemna strona świata

FOCUS TV

08:00 Rolnicy. Podlasie VII (12)
09:00 Wielkie wycieczkowce
11:00 Wraki, które zmieniły świat (6,8/10) - serial dok.
13:00 Rolnicy. Podlasie VIII
16:00 Podglądacze przyrody
17:00 Największe statki świata (7/8) - serial dok. USA 2019
18:00 Ekstremalne drogi do szkoły (1) - serial dok.
19:00 Jak to wyjaśnić III (2/20)
20:00 Tajemnice zamków (7/8)
21:00 Okręt wojenny – życie w Royal Navy - serial dok.
22:00 Wygrać z żywiołem
23:00 Poza kontrolą: World Trade Center - film dok.

BBC EARTH

08:45 Wielkie koty 24/7 II
10:00 Sekretne życie ogrodu
11:05 Wietnamskie przygody Billa Baileya (4/6) - serial dok.
12:15 W okowach mrozu III
17:15 Potęga ssaków: kulisy
17:45 Ben Fogle: wyścig do źródła Nilu (1,2/2) - serial dok.
19:45 Skandynawia i Simon Reeve (1/3) - serial dok.
21:00 Pociągiem przez Nową Zelandię (2/2) - film dok.
22:05 W okowach mrozu: Odwilż - serial dok.
23:05 Sekretne życie ogrodu (3) - serial dok. Wlk. Bryt. 2026

POLSAT VIASAT HISTORY

08:20 Największe postaci zimnej wojny II (4) - serial dok.
09:25 Naziści: korzenie zła
12:15 Najważniejsze wydarzenia II wojny światowej w kolorze (1,2,3,4,5/10) - serial dok.
17:50 Anna Boleyn i Elżbieta I: królowe-więźniarki
18:50 Maria Stuart: listy pisane szyfrem - film dok.
19:55 Sisi: zabójstwo cesarzowej - film dok. Niemcy 2018
21:00 Berlin 1936: olimpiada Hitlera w kolorze - film dok.
22:10 Zakazana historia VII
23:05 Tajemnica Włóczni Przeznaczenia - film dok.

Od A do Z

28 LAT PÓŹNIEJ: ŚWIĄTYNIA KOŚCI ★★★
horror, Wlk. Brytania/USA 2026, reż. Nia DaCosta, wyk. Ralph Fiennes, Jack O'Connell, Alfie Williams
20:00 | hbo
Druga część sequela „28 dni później" Danny'ego Boyle'a: w dystopijnym świecie pod pręgierzem inwazji zombie ludzie coraz bardziej zatracają swoje człowieczeństwo. Szczęśliwie, nie wszyscy. Dla koneserów.

DŹWIĘK ŚMIERCI ★★
horror, Kanada/Irlandia 2025, reż. Corin Hardy, wyk. Dafne Keen, Sophie Nélisse, Nick Frost
23:15 | canal+ premium
Nowa uczennica w liceum, panienka z burzliwą przeszłością, znajduje w swojej szafce aztecki gwizdek, który – jak się wkrótce okaże – przywołuje gwałtowną śmierć. Bez niespodzianek.

INVICTUS: NIEPOKONANY ★★★
dramat historyczny, USA 2009, reż. Clint Eastwood, wyk. Morgan Freeman, Matt Damon, Tony Kgoroge
19:25 | warner tv
Mądrość Nelsona Mandeli: prezydent poleca kapitanowi narodowej drużyny rugby stworzenie drużyny, która sięgnie po mistrzostwo świat – sukces, który zjednoczy rozdarty apartheidem kraj. Do zadumy.

JERRY MAGUIRE ★★★
dramat obycz., USA 1996, reż. Cameron Crowe, wyk. Tom Cruise, Cuba Gooding Jr., Renée Zellweger
22:30 | cinemax
Poczciwe: agent sportowy, który proponuje ojcowski stosunek do klientów zamiast czystego merkantylizmu, odnosi zaskakujący sukces. Plus Oscar dla Cuby Goodinga jr.: ukradł show Tomowi Cruise!

LE MANS '66 ★★★★
film biograficzny, USA 2019, reż. James Mangold, wyk. Matt Damon, Christian Bale, Caitriona Balfe
20:00 | cinemax
Na faktach. Amerykański konstruktor Carroll Shelby i brytyjski kierowca Ken Miles łączą siły, by – przy wsparciu Forda – przełamać włoską dominację w wyścigach samochodowych w latach 60. XX wieku.

Armageddon

19:55 | polsat
★★★

Dzielny nafciarz Bruce Willis udaje się w kosmos, by wysadzić planetoidę, z którą zderzenie zagraża życiu ludzi na Ziemi. Widowisko w wielkim stylu, choć Bruce bardzo taki sobie.

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

FILM KATAS.
USA 1998, REŻ. MICHAEL BAY, WYK. BRUCE WILLIS, BILLY BOB THORNTON, BEN AFFLECK

LWICA ★★
film sens., Wlk. Brytania 2025, reż. James Nunn, wyk. Kate Beckinsale, Charles Dance, Alice Krige
21:35 | canal+ premium
Była agentka sił specjalnych, jedna z najlepszych w swym fachu, porzuca zasłużoną emeryturę i reaktywuje swój zespół, by odzyskać porwaną córkę. Nie dość, że rutyna aż piszczy, to jeszcze przewidywalne.

MIŁOŚĆ NA NOWO ★★★
komediodramat, USA 2023, reż. Jim Strouse, wyk. Priyanka Chopra, Sam Heughan, Céline Dion
23:10 | polsat
Po śmierci ukochanego dziewczyna nadal wysyła SMS-y na jego komórkę. Ale numer został przeniesiony i odbiorcą wyznań staje się dziennikarz, który ma właśnie przeprowadzić wywiad z Celine Dion.

MUMIA: FILM LEE CRONINA ★★
horror, USA/Irlandia 2026, reż. Lee Cronin, wyk. Jack Reynor, Laia Costa, May Calamawy
21:50 | hbo
Mała Amerykanka mieszkająca w Kairze znika bez śladu w burzy piaskowej. Po kilku latach wraca do rodziny, by wkrótce ujawnić swą przerażającą tajemnicę – została obłożona starożytną klątwą.

NICZEGO NIE ŻAŁUJĘ – EDITH PIAF ★★★★
film biograficzny, Francja/Wlk. Brytania/Czechy 2007, reż. Olivier Dahan, wyk. Marion Cotillard, Jean-Pierre Martins, Sylvie Testud
20:00 | tvp kultura
Wspaniała Marion Cotillard (Cezar, Oscar i nagroda BAFTA) jako wielka francuska piosenkarka Edith Piaf we wzorcowej biografii z udziałem zastępu gwiazd. Porusza do głębi.

ROB ROY ★★★
film przyg., Wlk. Brytania/USA 1995, reż. Michael Caton-Jones, wyk. Liam Neeson, Jessica Lange, John Hurt
20:00 | stopklatka
Historia z sir Waltera Scotta: Robin Hood w szkockim kilcie mści się za swoje krzywdy. Liam Neeson jako amant bohaterski, Jessica Lange jako tragiczna heroina, Tim Roth – najlepszy – jako czarny charakter.

SKINCARE ★★
thriller, USA/Włochy 2024, reż. Austin Peters, wyk. Elizabeth Banks, Lewis Pullman, Luis Gerardo Méndez
20:00 | canal+ premium
Sarkastycznie o branży beauty; uznana kosmetyczka wypuszcza na rynek własną linie kosmetyków do pielęgnacji skóry, gdy nieoczekiwanie jej rywalka otwiera salon piękności vis-a-vis jej lokalu.

ŚMIETANKA TOWARZYSKA ★★★★
komedia, USA 2014, reż. Woody Allen, wyk. Jesse Eisenberg, Kristen Stewart, Steve Carell
21:20 | tvp 1
Woody Allen jak za dawnych lat: młodzieniec, któremu nie udała się kariera producencka w Hollywood, wraca do Nowego Jorku, by z sukcesem poprowadzić modny klub. Jest też Jesse Eisenberg udający Allena.

TYLKO MNIE KOCHAJ ★★★
komedia romantyczna, Polska 2006, reż. Ryszard Zatorski, wyk. Maciej Zakościelny, Agnieszka Grochowska, Agnieszka Dygant
19:45 | tvn
Przebój sezonu w polskich kinach: w domu niezwykle przystojnego właściciela biura projektowego pojawia się kilkuletnia dziewczynka i twierdzi, że jest jego córką. Ładna bajka.

WAŁĘSA. CZŁOWIEK Z NADZIEI ★★★★
film biograficzny, Polska 2013, reż. Andrzej Wajda, wyk. Robert Więckiewicz, Agnieszka Grochowska, Iwona Bielska
21:05 | tvp historia
Nakreślona przez Andrzeja Wajdę biografia polityczna i rodzinna Lecha Wałęsy od grudnia '70: może i niejednoznaczna, ale za to z wielkimi kreacjami Roberta Więckiewicza i Agnieszki Grochowskiej.

KONRAD J. ZARĘBSKI

TVP1

07:00 Msza święta
08:00 Tydzień (1094)
08:35 Kariera Nikodema Dyzmy (2,3/7) - serial obycz.
10:45 Ojciec Mateusz XVIII (9)
11:40 Przed ekranem
11:55 Między ziemią a niebem
12:00 Anioł Pański
12:15 Między ziemią a niebem
12:45 W głąb Jasnogórskiej Ikony (1) - cykl reportaży
13:10 Planeta Ziemia III III (8/8) - serial dok.
14:55 Parada oszustów - serial sens. Polska 1977
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:20 Pogoda
17:35 Żona dla Polaka (11) - reality show Polska 2024
18:40 Jaka to melodia? (5831)
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:25 **Gra z Cieniem** - serial krym. Polska 2024, wyk. Natalia Rybicka
21:20 **Śmietanka towarzyska (Café Society)** ★★★★ - kom. USA 2014, reż. Woody Allen (110 min)
23:10 **Dewajtis** (4/7) - serial kostiumowy Polska 2023, wyk. Karol Dziuba, Tomasz Sapryk
00:05 **Niedokończone życie (An Unfinished Life)** ★★★ - dramat obycz. USA/Niemcy 2005, reż. Lasse Hallström (120 min)

TVP2

05:10 Barwy szczęścia
06:25 M jak miłość
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7647) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7647) - mag. Polska 2026
11:15 Porozmawiajmy szczerze (20) - rozmowa
11:50 Lato z Radiem i Telewizją Polską - koncert
14:00 Familiada (3106)
14:35 Koło fortuny (2073) - teleturniej Polska 2025
15:10 Szansa na sukces. Opole 2026 (6) - show
16:15 Tak to leciało! (72)
17:15 Akwen Eldorado (2/4) - serial sens. Polska 1989, wyk. Artur Dziurman
18:20 Rodzinka.pl XVII (6) - serial kom. Polska 2025
18:55 Kocham Cię, Polsko! (10) - quiz Polska 2026

20:20 **Postaw na milion** (388) - teleturniej
21:20 **Świat w obłokach – muzyczni spadkobiercy Marka Grechuty** (1, 2) - koncert Polska 2026
23:30 **Harry Wild** (5,6/8) - serial krym. Wlk. Brytania/Niemcy 2022, wyk. Jane Seymour
01:35 **Król** (6/8) - serial krym. Polska 2020
03:00 **Miłość jak miód** ★★★ - kom. Polska 2024, reż. Maciej Migas (105 min)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - mag. informacyjny Polska 2026
08:30 Halo tu Polsat (3089) - magazyn Polska 2026
11:25 Świt jeźdźców smoków - film anim. USA 2014 (35 min)
12:00 Jak wytresować smoka II (How to Train Your Dragon 2) - film anim. USA/Indie 2014
14:10 Jeszcze większe dzieci (Grown Ups 2) - komedia USA 2013, reż. Dennis Dugan, wyk. Adam Sandler, Chris Rock, David Spade (145 min)
16:35 Piksele (Pixels) - komedia USA/Chiny 2015, reż. Chris Columbus, wyk. Adam Sandler, Kevin James (135 min)
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (816) - program publicystyczny

19:55 **Armageddon** ★★★ - film katas. USA 1998, reż. Michael Bay, wyk. Bruce Willis, Billy Bob Thornton (195 min)
23:10 **Miłość na nowo (Love Again)** ★★★ - komediodramat USA 2023, reż. Jim Strouse, wyk. Priyanka Chopra (130 min)
01:20 **Państwo młodzi: Chuck i Larry (I Now Pronounce You Chuck and Larry)** ★★★ - komedia romantyczna USA 2007 (160 min)

TVN

05:10 Zamieszkać na plaży VII
05:40 Uwaga! (8068) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (43/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Marklowice Górne – Przystań na Kępce 31 (13) - reality show
07:45 Dzień dobry wakacje
11:35 Co za tydzień (1256) - mag. Polska 2026
12:30 Ugotowani (11)
13:45 Bumbleebee - film s.f. USA/Chiny 2018, reż. Travis Knight, wyk. Hailee Steinfeld, John Cena (150 min)
16:15 Akademia policyjna VII: Misja w Moskwie (Police Academy 7: Mission to Moscow) - komedia USA 1994, reż. Alan Metter (100 min)
17:55 Kuchenne rewolucje 31 (10) - reality show Polska 2025
19:00 Fakty, sport, pogoda

19:45 **Tylko mnie kochaj** ★★★ - komedia romant. Polska 2006, reż. Ryszard Zatorski, wyk. Maciej Zakościelny, Agnieszka Grochowska, Agnieszka Dygant (135 min)
22:00 **Pułapka (Ambush)** ★ - film sens. USA 2023, reż. Mark Burman, wyk. Jonathan Rhys Meyers, Connor Paolo (125 min)
00:05 **Fanfik** ★★★ - dramat obycz. Polska 2023, reż. Marta Karwowska, wyk. Alin Szewczyk (125 min)

TV PULS

06:00 Taki jest świat (33)
06:35 Don Matteo: Boski detektyw XV
08:40 Kurierzy II (15,16)
10:35 Prezydencka córka - komedia romantyczna USA 2004, reż. Forest Whitaker
12:40 Pies (Dog) - komedia USA 2022 (125 min)
14:45 Legenda Zorro (The Legend of Zorro) - film przygodowy USA 2005, reż. Martin Campbell, Martin Kempbel, wyk. Alberto Reyes (165 min)
17:30 Hrabia Monte Christo (The Count of Monte Cristo) - film przyg. USA/Wlk. Bryt./Irlandia/Szwajcaria 2002, reż. Kevin Reynolds (150 min)
20:00 **W obronie własnej (Homefront)** ★★★ - film sens. USA 2013, reż. Gary Fleder, wyk. Jason Statham, James Franco (125 min)
22:05 **Apocalypto** ★★★ - film przyg. USA/Meksyk/Wlk. Bryt. 2006, reż. Mel Gibson, wyk. Rudy Youngblood (170 min)
00:55 **Hooligans III (Green Street 3: Never Back Down)** ★★ - film sens. Wlk. Bryt./USA 2013, reż. James Nunn (115 min)

TVN7

05:15 Szkoła (16/72)
06:15 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie III
07:15 New Looney Tunes III
08:00 Krowy na wypasie - film anim. USA/Niemcy/Holandia 2006, reż. Steve Oedekerk
09:50 Ukryta prawda - serial fabularno-dok. Polska 2023
14:55 Szpital św. Anny (17,18/50) - serial obycz.
16:55 Detektywi (12/56) - serial fab.-dok. Polska 2023
17:55 Karol. Człowiek, który został papieżem (Karol. Un uomo diventato papa) (1/2) - film biograf. Polska/Włochy 2005, reż. Giacomo Battiato, wyk. Piotr Adamczyk (125 min)
20:00 **Mission: Impossible II** ★★ - film sens. USA 2000, reż. John Woo, wyk. Tom Cruise, Dougray Scott (160 min)
22:40 **Szukając sprawiedliwości (Out For Justice)** ★★ - film sens. USA 1991, reż. John Flynn, wyk. Steven Seagal (120 min)
00:40 **Dunkierka (Dunkirk)** ★★★★ - dramat wojenny Wlk. Bryt./USA/Francja/Hol. 2017, reż. Christopher Nolan (135 min)

MEZZO

13:15 Glass: Another Look at Harmony – Les Métaboles, Léo Warynski - muzyka klasyczna
14:10 L'Ensemble Intercontemporain gra utwory Roberta Negro - muzyka klas.
15:10 Théotime Langlois de Swarte, Orkiestra Opery Królewskiej w Wersalu: Bach
16:35 Orkiestra Szwajcarii Romańskiej, Jonathan Nott, Emmanuel Pahud: Ibert, Mahler
17:50 Intermezzo
18:15 Georges Bizet: Poławiacze pereł
20:30 Elisabeth Leonskaja, Quatuor Danel: Szostakowicz, Wajnberg – Théâtre du Capitole, Tuluza - muzyka klas.
22:30 Thomas Adès i Pekka Kuusisto w Fondation Louis Vuitton: Janacek, Adès, Strawiński, Ravel - muzyka klas.

PULS 2

08:00 Aukcja w ciemno (20,1) - serial dok. USA 2011
09:20 Boso przez świat (68, 69, 70) - cykl reportaży
11:00 Żandarm w Nowym Jorku - komedia Francja/Włochy 1965, reż. Jean Girault
13:20 Żandarm się żeni - komedia Francja/Włochy 1968, reż. Jean Girault
15:15 Pies i kot - komedia Francja/Kanada 2024
16:50 Trzej bracia - film dla dzieci Czechy/Dania 2014, reż. Jan Svěrák, wyk. Vojtěch Dyk
18:45 Czarodziejski flet - film fantasy Niemcy 2023
20:00 W szczękach rekina - horror Australia/Singapur/Chiny 2012, reż. Kimble Rendall, wyk. Xavier Samuel
21:55 Dzielnica strachu X (26,27,28,29,30) - serial krym.

TV4

07:00 Ewa gotuje (478)
07:30 The Americas (10/10)
09:30 Galileo
11:35 Ben Hur - film przyg. USA 2016, reż. Timur Bekmambetov, wyk. Jack Huston
14:05 Wyścig z czasem - thriller USA 2003
16:25 Spider–Man II - film sens. USA 2004, reż. Sam Raimi, wyk. Tobey Maguire
19:00 Uroczysko IV (37,38/52) - serial krym. Polska 2025, wyk. Antoni Królikowski, Honorata Witańska
20:00 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (41,42,43,44) - serial krym. Polska 2026, wyk. Marek Włodarczyk
00:05 STOP Drogówka (360) - mag. policyjny Polska 2025
01:05 Covidowi zwycięzcy - film dok. Singapur 2021

METRO

08:05 Klan z Alaski II (9,10/16)
10:05 The Floor (10, 13)
11:35 Igrając z ogniem - komedia USA 2019, reż. Andy Fickman, wyk. John Cena, Keegan-Michael Key
13:30 Diagnoza III (4,5) - serial obycz. Polska 2018, wyk. Maja Ostaszewska
15:35 Kryminalni (3,4,5/10) - serial krym. Polska 2007
18:55 Milionerzy (633, 635)
20:00 Yellowstone II (7,8/10) - serial obycz. USA 2019, wyk. Kevin Costner, Luke Grimes
22:05 Reminiscencja - thriller USA 2021, reż. Lisa Joy, wyk. Hugh Jackman, Rebecca Ferguson, Thandiwe Newton
00:20 Zbrodnie z pierwszych stron gazet IV (6/12)
01:25 Szpital (17/68)
02:25 Szkoła (11/68)

NIEDZIELA 16.08

STOPKLATKA

08:00 Komisarz Rex V (4,5/12) - serial sens.
10:00 Hudson i Rex III (8,9,10/16) - serial krym.
13:00 Robin z Sherwood II (2/7) - serial fantasy
14:25 Ostatni smok (DragonHeart) *** - film fantasy USA 1996, reż. Rob Cohen (125 min)
16:30 Poszukiwany, poszukiwana *** - kom. Polska 1974, reż. Stanisław Bareja (110 min)
18:20 Starsza pani musi zniknąć (Duplex) ** - komedia USA/Niemcy 2003, reż. Danny DeVito, wyk. Ben Stiller (100 min)
20:00 Rob Roy *** - film przyg. Wlk. Brytania/USA 1995, reż. Michael Caton-Jones, wyk. Liam Neeson, Jessica Lange, John Hurt, Tim Roth (170 min)
22:50 Wesele *** - dramat obycz. Polska/Łotwa 2021, reż. Wojciech Smarzowski, wyk. Robert Więckiewicz, Agata Kulesza, Andrzej Chyra (155 min)
01:25 Anna German - serial biograf. Ukraina/Polska/Chorwacja 2012

KINO POLSKA

07:40 Polska Kronika Filmowa 18B/69 - film dok. Polska 1969
07:55 Polska Kronika Filmowa 8A/72 - reportaż Polska 1972
08:10 Przygody Myszki (11) - serial dla dzieci Polska 1978
08:35 Bolek i Lolek (3,4/13)
09:00 Siedem życzeń (7/7) - serial młodzieżowy
10:05 Janosik - film przyg. Polska 1974, reż. Jerzy Passendorfer, wyk. Marek Perepeczko, Ewa Lemańska, Witold Pyrkosz
12:55 Stara baśń. Kiedy słońce było Bogiem - film hist. Polska 2003, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Michał Żebrowski
15:10 Nie lubię poniedziałku - komedia Polska 1971, reż. Tadeusz Chmielewski
17:40 Mała wielka miłość - komedia romant. Polska/USA 2008, reż. Łukasz Karwowski, wyk. Agnieszka Grochowska
20:00 Demony wojny wg Goi - dramat wojenny Polska 1998, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Bogusław Linda
22:05 Orzeł. Ostatni patrol - dramat historyczny Polska 2022, reż. Jacek Bławut, wyk. Tomasz Ziętek
00:10 Historie miłosne - dramat obyczajowy Polska 1997, reż. Jerzy Stuhr, wyk. Jerzy Stuhr, Katarzyna Figura

ALE KINO+

08:00 Kate Winslet. Naturalna i piękna
09:10 Tatami - film sens. **** USA/Wlk. Brytania/Izrael/Gruzja 2023, reż. Zar Amir Ebrahimi, Guy Nattiv (130 min)
11:20 41 dni nadziei (Adrift) *** - film biograf. USA/Isl./Hongkong 2018, reż. Baltasar Kormákur (120 min)
13:20 W sieci wojny (Fog of War) ** - thriller USA 2025, reż. Michael Day, wyk. John Cusack (130 min)
15:30 Zbrodnie na wybrzeżu III (1/2) - serial krym.
17:25 Rebeliant (Free State of Jones) *** - film sens. USA 2016, reż. Gary Ross, wyk. Matthew McConaughey (165 min)
20:10 Szepty mroku (3,4/6) - serial krym. USA 2022, wyk. Zahn McClarnon
22:15 Gorący temat (Bombshell) *** - film biograficzny USA 2019, reż. Jay Roach, wyk. Charlize Theron, Nicole Kidman, Margot Robbie (125 min)
00:20 Eastern - thriller Polska *** 2019, reż. Piotr Adamski, wyk. Maja Pankiewicz, Marcin Czarnik (95 min)

POLSAT FILM

07:55 Sąsiedzi - serial anim.
08:20 Był sobie człowiek
10:05 Jeźdźcy smoków
11:00 Gru, Dru i Minionki - film animowany USA 2017
12:50 Sam w domu – po raz trzeci - komedia sens. USA 1997
15:00 Piąty element - film s.f. Francja 1997, reż. Luc Besson
17:40 Hobbit: Bitwa Pięciu Armii - film przyg. USA/Nowa Zel. 2014, reż. Peter Jackson
21:00 Leon zawodowiec - dramat krym. Francja/USA 1994
23:15 40–letni prawiczek - komedia romant. USA 2005

FILMBOX+ ONE

08:00 Strażnik Teksasu III
10:00 Czarny rumak - film przygodowy USA 1979
12:40 E.T. - film s.f. USA 1982
15:00 Komandosi z Navarony - film woj. Wlk. Bryt./USA 1978
17:40 Junior - komedia USA 1994, reż. Ivan Reitman
20:00 Nieśmiertelny III: Czarnoksiężnik - film fantasy Kanada/F/Wlk. Brytania 1995
22:05 Wyspa tajemnic - film sens. USA 2010, reż. Martin Scorsese, wyk. Leonardo DiCaprio, Mark Ruffalo
01:00 I stanie się koniec - film sensacyjny USA 1999

TVP KULTURA

08:00 Liturgia prawosławna
09:00 Przystań nad Biblią (24) - program religijny
09:15 Wspólny dom (40)
09:50 Miałem farta
10:40 Rzymski geniusz w 3D
11:45 Kosmos 1999 (22/24)
12:50 Opole – koncertowe wspomnienia (15)
13:10 23. Krajowy Festiwal Piosenki Polskiej Opole '86 - koncert
14:15 Dziewczyna z perłą (Girl with a Pearl Earring) **** - dramat Wlk. Brytania/Luksemburg/F/B/USA 2003 (110 min)
16:05 Barbara i Jan (5,6) - serial obyczajowy
17:15 Studio Kultura (703)
18:00 Jesteś moją piosenką - recital Polska 1998
18:40 Irena Jarocka. Koncert w Malborku
19:35 Wydarzenie aktualne
20:00 Niczego nie żałuję – Edith Piaf (La Vie en Rose) **** - film biograf. Francja/Wlk. Brytania/Czechy 2007 (150 min)
22:30 Kulturalni (31) - mag.
23:25 Pragnienie Robina
00:55 Ewa (Eeva) - film animowany Estonia/Chorwacja 2022 (15 min)

WARNER TV

08:05 Sophia Grace i Rosie: Królewska przygoda - komedia USA 2014, reż. Brian Levant
11:10 Akademia policyjna VI - komedia USA 1989
12:45 Seks w wielkim mieście II - komedia USA 2010
15:45 Pan Niania - komedia USA 93, reż. Michael Gottlieb
17:25 Miłość jak narkotyk - komedia romantyczna USA 1997, reż. Griffin Dunne
19:25 Invictus: Niepokonany - dramat hist. USA 2009
22:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XII (21,22/22)

PARAMOUNT

09:00 Idealny mąż - komedia romantyczna Wlk. Brytania/USA/Francja 1999
11:05 Tedi i szmaragdowa tablica - film anim. Hiszp. 2022
13:00 Psi Patrol: Wielki Film - film anim. Kanada/USA 2023
14:55 Iluzja - thriller USA/F 2013, reż. Louis Leterrier
17:20 Iluzja II - thriller USA/Hongkong 2016
20:00 Uprowadzona III - film sens. USA/Hiszpania/F 2014
22:10 Olimp w ogniu - film sensacyjny USA 2013
00:30 Niemoralna propozycja - dramat obycz. USA 1992

HBO

09:15 Noc w zoo - film animowany Kanada/Francja/Belgia 2024 (90 min)
10:45 Millerowie - komedia *** USA/Wlk. Brytania 2013, reż. Rawson Marshall Thurber (110 min)
12:35 Siła naszych marzeń *** - kom. Francja/Kanada 2022, reż. Christian Duguay (105 min)
14:20 Dzikie łowy - komedio-**** dramat Nowa Zelandia 2016, reż. Taika Waititi, wyk. Sam Neill (100 min)
16:00 Eleanor Wspaniała *** - dramat obyczajowy USA 2025, reż. Scarlett Johansson (100 min)
17:40 Więzień labiryntu: Lek na śmierć ** - thriller USA 2018 (140 min)
20:00 28 lat później: Świątynia kości *** - horror Wlk. Brytania/USA 2026, reż. Nia DaCosta, wyk. Ralph Fiennes, Jack O'Connell (110 min)
21:50 Mumia: Film Lee Cronina ** - horror USA/Irlandia 2026 (130 min)
00:00 Sisu: Droga do zemsty *** - film wojenny USA/Finlandia/Wlk. Brytania 2025 (90 min)

CINEMAX

11:10 Ultimatum Bourne'a - film sens. USA/Niemcy/Francja/Hiszpania 2007
13:05 Dwóch mężczyzn w mieście - dramat obycz. Francja/B/Algieria/USA 2014
15:00 Pan i władca: Na krańcu świata - film przyg. USA 2003
17:15 Interstellar - film s.f. USA/Wlk. Brytania/Kanada 2014, reż. Christopher Nolan
20:00 Le Mans '66 - film biograficzny USA 2019
22:30 Jerry Maguire - dramat obyczajowy USA 1996
00:45 Fargo IV (7,8/11)

ROMANCE TV

08:15 Górski lekarz (2)
12:00 Lilly Schönauer: Und dann war es Liebe - film obycz. Niemcy/Austria 2008
13:55 Zabójcze tropiki (3,4/8)
16:15 Rzeka życia: Ponowne spotkanie nad Dunajem - dramat obycz. Niemcy 2014
18:05 Lato w Grecji - film obyczajowy Niemcy 2015
20:00 Lato na Lanzarote - romans Niemcy 2016
21:55 Lato w Barcelonie - komedia romantyczna Niemcy/Hiszpania 2015
23:50 Bella vita - komedia romantyczna Niemcy 2010

CANAL+ PREMIUM

09:30 Cudowne życie *** - komediodramat Francja/Kanada 2025, reż. Ken Scott (100 min)
11:10 Co ukrywa Elon Musk?
12:40 Łapu-Capu Extra (8)
13:10 Chopin, Chopin! *** - dramat obyczajowy Polska 2025 (130 min)
15:20 Thelma - komedia **** USA/Szwajcaria 24, reż. Josh Margolin (95 min)
16:55 Wstęp do meczu
17:25 Piłka nożna: PKO BP Ekstraklasa: Cracovia – Raków Częstochowa (na żywo)
19:30 The Office PL: Chłopak Asi V (2/12) - serial kom. Polska 2025, wyk. Piotr Polak
20:00 Skincare - thriller USA/** Włochy 2024, reż. Austin Peters, wyk. Elizabeth Banks, Lewis Pullman, Mj Rodriguez (95 min)
21:35 Lwica - film sens. Wlk. ** Brytania 2025 (100 min)
23:15 Dźwięk śmierci - horror Kanada/Irl. 2025, reż. Corin Hardy, wyk. Dafne Keen (100 min)
00:55 Herosi wojny - film ** sens. USA 2024, reż. John Swab (105 min)

TVN FABUŁA

07:35 Prawo Agaty VII (8,9,10)
10:40 Pierścień i róża - film dla młodzieży Polska 1986
12:50 Ekspres polarny - film anim. USA/Australia 2004
14:55 Listy do Julii - komedia romantyczna USA 2010
17:20 Harry Potter i Zakon Feniksa - film przygodowy Wielka Brytania/USA 2007
20:00 Harry Potter i Książę Półkrwi - film fantasy Wlk. Brytania 2009, reż. David Yates, wyk. Daniel Radcliffe
23:15 Oszukać przeznaczenie V - horror USA/Kanada 2011

AMC

08:15 Ona to on - kom. USA/Kan. 2006, reż. Andy Fickman
10:25 Jedz, módl się, kochaj - melodramat USA 2010
13:20 Quest - film sensacyjny USA/Kanada 1996
15:20 Star Trek - film s.f. USA/Niemcy 2009, reż. J.J. Abrams
17:50 Kuloodporny - film fantasy USA/Kanada 2003
20:05 Wielki Biały Ninja - film sens. USA 1997, reż. Dennis Dugan, wyk. Chris Farley
22:00 Liberator II - film sens. USA 1995, reż. Geoff Murphy
23:55 Alienoid - film s.f. Korea Południowa 2022

AXN

08:00 Walker: Strażnik Teksasu (9,10/20) - serial krym.
10:00 MacGyver V (13,14,15/15) - serial akcji USA 2021
13:00 Rekrut IV (1,2/22)
15:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIII - serial krym.
20:00 Pan i pani Smith - komedia sensacyjna USA 2005, reż. Doug Liman, wyk. Brad Pitt, Angelina Jolie
22:30 Uprowadzona II - film sensacyjny Francja 2012
00:15 Hostel - horror USA/Czechy 2005, reż. Eli Roth

EPIC DRAMA

08:20 Lekarze na start - serial obyczajowy Polska 2017
10:40 Poirot IV (1,2/3)
15:00 Dalgliesh II (5/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2022
17:10 Inspektor George Gently VIII (2/2) - serial krym.
19:05 Projekt Błękitna Księga II (2/10) - serial s.f.
20:00 Wszystkie stworzenia duże i małe VI (2/6) - serial obycz. Wlk. Brytania 2025
21:00 Morderstwo w małym mieście (6/8) - serial krym.
22:00 Marlow: klub zbrodni II
23:05 Wszystkie stworzenia duże i małe VI - serial obycz.

TVN STYLE

11:35 Ostre cięcie (3)
12:35 Babski biznes II (3/8)
13:35 Jestem z Polski VII (8,14,5/15) - serial dok.
16:35 Bitwa o gości (3)
17:35 Do zobaczenia II (4/11)
18:10 Ugotowani (3)
19:10 Kuchenne rewolucje (1, 6) - reality show
21:05 Ostre cięcie (3) - reality show Polska 2026
22:10 Śmierć Diany: dwa śledztwa (3/4) - serial dok.
23:15 EuroPOLKI studentki (8)
00:20 Kobieta na krańcu świata XV (1, 2/8)

TVN TURBO

08:25 Duda kontra Szafrański
09:05 Raport końcowy (831)
09:30 Jeździć, obserwować VII
10:15 Z drugiej ręki (12, 7)
11:45 Naprawy nie do naprawy
12:30 Wojny samochodowe
14:30 Zawodowi handlarze
15:15 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia (7,8/12)
16:15 Moto Fachury (9) - mag. motoryzacyjny Polska 2026
17:00 Moto kombat (7)
17:45 Raport końcowy (831)
18:10 Zawodowi handlarze
19:40 Naprawy nie do naprawy
21:55 Wojny samochodowe
22:55 Z drugiej ręki (12)

BBC FIRST

08:40 Śmierć z dala od palm II
09:50 Sanditon II (3,4/6)
12:00 Duchy III (6,7,1/6)
13:35 Morderstwa w Midsomer II (1,1,2,2/4) - serial krym.
17:50 Z pamiętnika położnej X (6/7) - serial obyczajowy
18:55 Detektyw z Chelsea II
19:55 Śmierć pod palmami VI
21:00 W cieniu podejrzeń (2/8)
22:00 Line of Duty – Wydział wewnętrzny - serial sens.
00:25 Annika II (2/6)
01:25 W cieniu podejrzeń (2/8) - serial krym. USA 2022

FX

08:40 Agenci NCIS: Sydney III
09:35 CSI: Kryminalne zagadki Miami III (14,15/24) - serial krym.
11:25 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (17,18/23)
13:15 Z Archiwum X III
15:05 The Hunting Party II
16:00 Spider–Man II II - film sens. USA 2004, reż. Sam Raimi, wyk. Tobey Maguire
18:35 xXx - film sens. USA 2002, reż. Rob Cohen
21:05 Karmazynowy przypływ - film sens. USA 95, reż. Tony Scott, wyk. Gene Hackman
23:35 Szklana pułapka II - film akcji USA 90, reż. Renny Harlin

HGTV

08:05 Uratuj swój ogród (20)
09:00 Nowa Maja w ogrodzie (35, 1, 25, 26) - magazyn
11:05 Polowanie na ogród IX
12:40 Letnia chata na lata 12R
14:40 Będzie pięknie (6/8)
15:40 Zgłoś remont (10)
16:40 Weekendowa metamorfoza (5, 1) - reality show
18:35 Postaw na kolor (3, 4) - reality show Polska 2017
19:40 House Hunters (3, 4, 5) - reality show Polska 2021
21:25 Pogromcy chaosu (3)
22:20 Dorota inspiruje (2)
23:20 Zamek w spadku (5, 6)

BBC LIFESTYLE

08:00 Bake off: zawodowcy
10:00 Wymarzone domy
13:05 Jane Austen: narodziny geniuszu (1,2/3) - serial dok.
15:30 Tajemnice królewskich ogrodów - serial dok.
16:35 Urodzony, by zostać królem - film dok.
17:50 Wielkie brytyjskie wypieki: gwiazdy (3)
18:55 W świecie luksusu
19:55 Wielkie nowozelandzkie wypieki (5, 6) - show
22:45 Miłosne przekręty (2/4) - serial dok. Wlk. Bryt. 2024
23:45 Tajlandia: mroczne oblicze raju - serial dok.

COMEDY CENTRAL

08:00 Tata ma plan (21/22)
08:30 Teoria wielkiego podrywu - serial kom.
12:45 Teoria wielkiego podrywu II (4,5/23) - serial kom.
13:30 Przyjaciele III (25,1/25)
14:30 Duchy (13,14/18)
15:25 Agent XXL II - komedia sensacyjna USA 2006
17:30 Baywatch: Słoneczny patrol - komedia sensacyjna USA/Wlk. Brytania/Chiny 2017
20:00 Rodzina od zaraz - komedia USA 2018
22:30 The Office PL III (5/12)

TVP SERIALE

08:05 Czarne chmury (2)
09:10 Ogniem i mieczem
11:15 Czterej pancerni i pies (8,1) - serial woj. Polska 1966
13:30 Ojciec Mateusz 32 (1,2)
15:25 Komisarz Alex XXV (9)
16:25 Ranczo X - serial kom. Polska 2016, wyk. Cezary Żak
17:25 Czterej pancerni i pies (3) - serial wojenny Polska 1969, wyk. Janusz Gajos
19:45 Ojciec Mateusz 32 (3,4,5) - serial krym. Polska 2024, wyk. Artur Żmijewski
22:35 Ranczo (1,2/13)
00:35 Rodzinka.pl XVIII (6,7) - serial kom. Polska 2026

CANAL+ KUCHNIA

13:50 Podróż przez smaki Chin
14:50 Kulisy wielkiej kuchni
15:40 Jamie Oliver (2)
16:35 Ekoporady z Julią Oleś II
16:40 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (6)
16:50 Moje smaki wsi (3/6)
17:15 U sąsiadów w kuchni XV
18:25 Poza utartym szlakiem: Colin i Manu (2) - serial dok.
19:25 Nie bój ryby! (3) - mag.
19:50 Dzień dobry, obiad (7, 8)
20:45 m jak mięso (5)
21:15 Anthony Bourdain IX
23:00 Wszystkie smaki fermentacji II (4) - serial dok.

CANAL+ DOMO

08:35 Patent na zieleń (6,7)
09:45 Przekopiemy Ci ogródek
10:15 Gardeners' World (25)
11:25 Cztery pory roku w ogrodach Kew II - serial dok.
12:25 Ucieczka na wieś XXIV
14:10 Wielkie projekty XII
15:15 Luksusowa ucieczka
16:20 Po pierwsze lokalizacja! Nowa Zelandia - serial dok.
17:15 Bitwa o wnętrza (7)
18:10 Mam zamek III (5)
18:35 Daleko od miasta XVI (1)
19:05 Ucieczka na wieś XXII
21:00 Domy na krańcu świata
22:00 Najbrzydszy dom na naszej ulicy (5) - reality show

PLANETE+

13:20 Wszystkie odcienie czekolady - cykl reportaży
14:30 Burza. Ożywcza siła przyrody - film dok.
15:40 Watykan. W jakim stanie jest Kościół? (6/6)
16:40 Czy warto pościć?
17:55 Dokąd dzisiaj? IV
18:40 Polska z góry. Zamki, dworki, pałace (8,9/12)
19:40 Niezwykłe życie Buffy Saint-Marie - film dok.
21:30 Parada Równości
21:55 Berlusconi. Początki imperium - serial dok.

DISCOVERY CHANNEL

09:00 Złomowisko PL IV
11:00 Poza cywilizacją
12:00 Bracia Collins biorą się do roboty (3) - pr. rozrywkowy
13:00 Ciężarówką przez Route 66 (1/7) - serial dok.
14:00 Gorączka złota V
15:00 Złoto drwali II (4)
16:00 Zawodowcy
17:00 Nic do ukrycia II (4)
18:00 Celnicy na straży Szwecji IV (13/14) - serial dok.
19:00 Awantura o furę (1,2/10)
20:00 Akta ekspedycji II
21:00 Gorączka złota: na kłopoty Freddy Dodge V
22:00 W oku cyklonu III (2)

TVP HISTORIA

12:05 Wszystkie kolory świata
13:10 Wędrówki szlakami granicznymi - serial dok.
14:05 Życie lasu - film dok.
14:45 Angielka i książę - dramat obycz. Niemcy/F 2001
17:00 Tutanchamon (3/3)
17:55 Nad Niemnem (4/4)
19:00 Nieznana wojna na Północy II (1/6) - serial dok.
20:00 II wojna światowa w kolorze (10/10) - serial dok.
21:05 Wałęsa. Człowiek z nadziei - film biograf. PL 2013
23:15 Przybyli ułani - kom. PL 2005, reż. Sylwester Chęciński

HISTORY

09:15 Tajemnice, które miały trwać wiecznie II (15)
10:10 Gwiazdy lombardu XXV
13:00 Niewyjaśnione tajemnice świata IV (4/11)
14:00 Piątka z historii (4)
14:25 David Duchovny: archiwum tajemnic II (10)
15:20 Starożytni kosmici XVII
16:10 Tajemnice zaginionych miast (4) - serial dok.
17:10 Jak Hitler przegrał wojnę
19:05 Starożytni kosmici XVI
21:00 David Duchovny: archiwum tajemnic II (6/17)
22:00 Największe tajemnice świata VII (2) - serial dok.

NATIONAL GEOGRAPHIC

12:00 Premiera: Stacja Amsterdam - serial dok.
13:00 Pompeje: podróż w czasie z Tomem Hiddlestonem
14:00 Pompeje w ogniu
15:00 Inkowie (3) - serial dok.
16:00 Premiera: Grecja: miejsce pełne tajemnic (1/6)
17:00 Złoto Hitlera (1,2/4)
19:00 Sekrety starożytnej medycyny (2) - serial dok.
20:00 CIA: tajemnice i szpiedzy
21:00 Katastrofy pod lupą II
22:00 Katastrofa w przestworzach XVI (6,10,7,9/10)

FOCUS TV

08:00 Rolnicy. Podlasie VII (14)
09:00 Działkowcy (1)
11:00 Z klimatem i z pasją (24)
11:30 Wojny magazynowe VII
14:00 Gwiazdy lombardu XXV
15:00 Przygody poszukiwaczy złota (5,6) - serial dok.
17:00 Rolnicy. Podlasie VIII (30,31,32,33) - serial dok.
21:00 Podróże Gienka i Jastrzębia II (1,2) - serial dok.
22:00 Putin i oligarchowie. Nowi baronowie (1) - film dok.
23:00 Pogromcy mafii (9)
00:00 Największe śledztwa CBŚP - serial dok. Polska 2024
01:00 Rolnicy. Podlasie VI (26)

BBC EARTH

08:50 W okowach mrozu V
09:55 Życie na pustkowiu: powroty - serial dok.
11:00 Sekretne życie ogrodu
12:05 W okowach mrozu III
13:55 Pociągiem przez Nową Zelandię (1, 2/2) - film dok.
15:50 Ben Fogle: wyścig do źródła Nilu (2/2) - serial dok.
16:50 Życie na pustkowiu III
18:45 Potęga ssaków (5,6/6)
20:50 Sekretne życie ogrodu
21:55 W okowach mrozu: Odwilż
22:55 Planeta zmian
00:00 Największe zagadki nauki (5/6) - serial dok.

POLSAT VIASAT HISTORY

09:05 Anna Boleyn i Elżbieta I: królowe-więźniarki - film dok.
10:00 Starożytna apokalipsa II - serial anim. Niemcy 2022
11:05 Starożytna apokalipsa
13:25 Zaginione mumie Inków (1,2/2) - serial dokumentalny
15:30 II wojna światowa: cena imperium (11,12,13/13) - serial dok. Wlk. Brytania 2017
18:45 Punkty zwrotne II wojny światowej (1,2/6) - serial dok.
21:00 Kto napisał Nowy Testament? - film dok.
22:10 Tajemnice rodziny Jezusa - film dok. Francja 2024
23:15 Zakazana historia VII

Od A do Z

BEZ TWARZY ★★★
film sens., USA 1997, reż. John Woo, wyk. John Travolta, Nicolas Cage, Joan Allen
22:35 | **tv puls**
Opera przemocy Johna Woo: gangster ściga agenta, który ściga gangstera. Niby nic nowego, ale obaj noszą maski – skórę zdjętą z twarzy swego przeciwnika. Fascynujące, choć nie na każde nerwy.

CZŁOWIEK W OGNIU ★★★
thriller, Szwajcaria/Wlk. Brytania /USA/Meksyk 2004, reż. Tony Scott, wyk. Denzel Washington, Dakota Fanning, Radha Mitchell
23:25 | **hbo**
Denzel Washington jako płatny zabójca na usługach CIA, obecnie ochroniarz córeczki przemysłowca, który poprzysięga krwawą zemstę wszystkim zamieszanym w porwanie dziewczynki. Łubu-du, ale krzepiące.

DIAMENTY ★★★
komedia, Włochy 2024, reż. Ferzan Özpetek, wyk. Luisa Ranieri, Jasmine Trinca, Stefano Accorsi
20:50 | **canal+ premium**
Za kulisami kina lat 70. XX wieku: ceniony reżyser zaprasza gwiazdy do atelier, gdzie powstają zachwycające, nagradzane i wyróżniane kreacje, Jednak pod błyskotliwą powierzchnią kryją się też dramaty.

DZIEŃ KOBIET ★★★
dramat obycz., Polska 2012, reż. Maria Sadowska, wyk. Katarzyna Kwiatkowska, Eryk Lubos, Grażyna Barszczewska
22:15 | **kino polska**
Mnóstwo nagród dla Marii Sadowskiej za opowieść o kierowniczce sieciowego supermarketu, która odrzuca obowiązujące w firmie reguły gry, by stanąć po stronie swoich podwładnych. Na faktach.

FOXCATCHER ★★★★
dramat obycz., USA 2014, reż. Bennett Miller, wyk. Steve Carell, Channing Tatum, Mark Ruffalo
20:00 | **tvp kultura**
Na faktach: Steve Carrell na poważnie jako John du Pont – amerykański milioner, który próbując przekuć swoje nadmierne ambicje w rzeczywistość założył ośrodek treningowy dla zapaśniczej kadry USA.

Dawno temu w Gazie

20:00 | **cinemax**
★★★

· FOT. LES FILMS DU TAMBOUR/RED BALLOON FILM/UKBAR FILMES/MADE IN PALESTINE PROJECT

W stylu Tarantino: strefa Gazy, rok 2007, ale odniesienia jak najbardziej współczesne. Sprzedawca falafeli zostaje zatrudniony do filmu, kręconego przez Hamas, będącym przykrywką politycznego zamachu.

KOMEDIA, PALESTYNA/FRANCJA/NIEMCY/JORDANIA 2025,
REŻ. ARAB NASSER, TARZAN NASSER, WYK. NADER ABD ALHAY, MAJD EID, RAMZI MAQDISI

GLINIARZ Z BEVERLY HILLS ★★★
komedia sensacyjna, USA 1984, reż. Martin Brest, wyk. Eddie Murphy, Judge Reinhold, John Ashton
23:10 | **tvn 7**
Pierwszy i najlepszy z cyklu: złotousty Eddie Murphy jako niekonwencjonalny policjant z Detroit, który na gościnnych występach w Kalifornii szuka morderców swego przyjaciela.

GŁUPI I GŁUPSZY BARDZIEJ ★★
komedia, USA/Japonia 2014, reż. Peter Farrelly, Bobby Farrelly, wyk. Jim Carrey, Jeff Daniels, Rob Riggle
20:50 | **tvn**
Po 20 latach bracia Farelly wracają do kultowego filmu z Jimem Carreyem i Jeffem Danielsem: przyjaciele wyruszają na poszukiwanie córki jednego z nich, oddanej do adopcji. Daleko od pierwowzoru.

JESTEM MORDERCĄ ★★★★
thriller psychologiczny, Polska 2016, reż. Maciej Pieprzyca, wyk. Agata Kulesza, Arkadiusz Jakubik, Mirosław Haniszewski
20:00 | **kino polska**
Gorzkie spojrzenie na Polskę czasów Gierka przez pryzmat głośnej sprawy „wampira z Zagłębia", podające w wątpliwość wyniki śledztwa i słuszność wydanego wówczas wyroku. Świetna filmowa robota.

OCEAN'S ELEVEN: RYZYKOWNA GRA ★★★
film sens., USA 2001, reż. Steven Soderbergh, wyk. George Clooney, Brad Pitt, Matt Damon
22:00 | **warner tv**
George Clooney na czele grupy dokonującej zuchwałego skoku na skarbiec trzech kasyn w Las Vegas, których właściciel uwiódł mu żonę. Plus Julia Roberts i kwiat hollywoodzkiego gwiazdorstwa.

ONI CIĘ ZABIJĄ ★★★
horror, USA 2026, reż. Kirill Sokolov, wyk. Zazie Beetz, Myha'la, Paterson Joseph
21:50 | **hbo**
Młoda kobieta podejmują pracę w ekskluzywnym nowojorskim apartamentowcu, który okazuje się świątynią szatana, zamieszkaną przez grono bogaczy, zyskującym nieśmiertelność dzięki składaniu ofiar z ludzi.

SYMFONIA U UMIERANIU ★★★★
dramat obycz., Niemcy 2024, reż. Matthias Glasner, wyk. Lars Eidinger, Corinna Harfouch, Lilith Stangenberg
23:40 | **cinemax**
Zaprawiona czarnym humorem opowieść o dyrygencie przygotowującym premierę tytułowego utworu. Liczne obowiązki wobec rodziców i innych bliskich uświadamiają mu obecność śmierci w życiu codziennym.

VICE: KORPORACJA ZBRODNI ★★
film sens., USA 2015, reż. Brian A. Miller, wyk. Thomas Jane, Bruce Willis, Ambyr Childers
20:00 | **stopklatka**
Korporacja przyszłości, pozwalająca spełnić każdą najbardziej brutalna zachciankę przy wykorzystaniu androidów, kontra ostatni sprawiedliwy – policjant walczący z narastającą wokół przemocą. Rutyna.

WIELKI MUR ★★★
film fantasy, USA/Chiny 2016, reż. Yimou Zhang, wyk. Matt Damon, Pedro Pascal, Willem Dafoe
22:10 | **polsat**
Grupa europejskich rycerzy w poszukiwaniu prochu dociera do Chin. Być może uda się im go pozyskać, jeśli pomogą obronić cesarstwo przed inwazją krwiożerczych bestii.

WŚCIEKŁE PSY ★★★★
dramat kryminalny, USA 1992, reż. Quentin Tarantino, wyk. Harvey Keitel, Tim Roth, Michael Madsen
23:00 | **canal+ premium**
Quentin Tarantino debiutuje brawurowo: psychodrama między sześciu gangsterami po nieudanym skoku na bank. Kamień milowy w rozwoju kina sensacyjnego: szok, przemoc i dojrzałe aktorstwo.

KONRAD J. ZARĘBSKI

PONIEDZIAŁEK 17.08

TVP1

07:00 Msza święta
07:30 Studio Raban (445)
08:00 Serwis Info
08:10 Pogoda Info
08:15 Chłopi (10/13)
09:15 Ranczo IX (6)
10:10 Komisarz Alex XXIII (13)
11:05 Ojciec Mateusz XVIII
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 Rok w ogrodzie extra
12:55 Planeta Ziemia III III
14:00 Splątane losy
15:00 Serwis Info
15:10 Pogoda Info
15:25 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5751)
18:05 Reporterzy (592)
18:25 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 **07 zgłoś się** (3/5) - serial krym. Polska 1981
21:50 **Gambit** - komedia ★★ krym. USA/Wlk. Brytania 2012, reż. Michael Hoffman (100 min)
23:30 **Siostry od Aniołów w sercu Afryki** - film dok. Polska 2026
00:30 **Zwerbowana miłość** ★★★ - film sens. Polska 2010 (100 min)
02:10 **Śmietanka towarzyska (Café Society)** ★★★★ - kom. USA 2014, reż. Woody Allen (100 min)

TVP2

05:30 M jak miłość
06:25 Rodzina (nie od) święta (49) - program religijny
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7648) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7648) - mag. Polska 2026
11:30 Okrasa łamie przepisy (296) - mag. kulinarny
12:00 Rodzinka.pl III (22/26)
12:35 Koło fortuny (2073)
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (1041)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (2074)
16:35 Familiada (3107)
17:20 Panna młoda
18:15 Va banque (1042)
18:50 Jeden z dziesięciu
19:25 Barwy szczęścia

20:05 **Barwy szczęścia** - serial obycz. Polska 2026
20:35 **Kulisy serialu „M jak miłość"** (1664)
20:45 **M jak miłość** - serial obycz. Polska 2026
21:45 **Na sygnale** - serial obycz. Polska 2026
22:50 **Matlock** (5,6/19) - serial krym. USA 2024, wyk. Kathy Bates
00:30 **Karol, władca Hiszpanii** - serial kostiumowy Hiszpania 2015
01:25 **W cieniu śmierci**
02:20 **Akacjowa 38**

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień (2214) - mag. informacyjny
09:15 Malanowski i Partnerzy VIII (15,18) - serial fab.-dok., wyk. Bronisław Cieślak
10:20 Trudne sprawy XX (8/40) - serial fab.-dok.
11:20 Dlaczego ja? 33 (37,38) - serial fabularno-dok.
13:20 Gliniarze XVI (42,43) - serial fabularno-dok.
15:30 Wydarzenia
15:55 Milionerzy (11) - teleturniej Polska 2025
16:35 Gliniarze XIX (25,26) - serial fabularno-dok. Polska 2025, wyk. Arkadiusz Krygier, Tomasz Skrzypniak, Ewelina Ruckgaber, Piotr Mróz
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (817)

19:55 **Za szybcy, za wściekli (2 Fast 2 Furious)** ★★★ - film sens. USA/Niemcy 2003, reż. John Singleton, wyk. Paul Walker (135 min)
22:10 **Wielki mur (The Great Wall)** ★★★ - film fantasy USA/Chiny 2016, reż. Yimou Zhang, wyk. Matt Damon, Pedro Pascal (145 min)
00:35 **Łzy słońca (Tears of the Sun)** ★★ - film akcji USA 2003, reż. Antoine Fuqua (155 min)

TVN

05:40 Uwaga! (7733) - mag. reporterów Polska 2025
05:55 Ukryta prawda (44/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Spaghetteria, Białystok XXV (12) - reality show Polska 2022
07:45 Dzień dobry wakacje
11:20 Doradca smaku (4) - mag. kulinarny Polska 2026
11:25 Kuchenne rewolucje 31 (10) - reality show Polska 2025
12:35 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Best Bar", Ostrów Wielkopolski XX (1) - reality show Polska 2019
13:40 Ukryta prawda (6,7,3/60) - serial fab.-dok.
16:50 Szpital św. Anny III (15/53) - serial obycz.
17:55 Detektywi III (44/60) - serial fabularno-dok.
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (8069) - mag.

20:15 **Na Wspólnej** - serial obycz. Polska 2026
20:50 **Głupi i głupszy bardziej (Dumb and Dumber To)** ★★ - komedia USA/Japonia 2014, reż. Peter Farrelly, Bobby Farrelly, wyk. Jim Carrey, Jeff Daniels, Rob Riggle (140 min)
23:10 **Kac Vegas (The Hangover)** ★★★ - komedia USA/Niemcy 2009, reż. Todd Phillips (135 min)
01:25 **Co za tydzień** (1256)
02:20 **Uwaga!** (8069)

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami IV (8,9/22) - serial krym. USA 1987, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XXIV (8,2/18) - serial sens. Niemcy 2018
10:00 Zaklinaczka duchów IV
11:00 Kotka - serial obycz.
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie III - serial obycz. Turcja 2013
14:00 Kurierzy II (19)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XI - serial obycz.
17:00 Kurierzy II (20) - serial obyczajowy Polska 2023
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (46)
20:00 **Przynęta (Bait)** ★★ - komedia kryminalna Kanada/USA 2000, reż. Antoine Fuqua, wyk. Jamie Foxx, David Morse, Robert Pastorelli, Doug Hutchison, Kimberly Elise (155 min)
22:35 **Bez twarzy (Face/Off)** ★★★ - film sensacyjny USA 1997, reż. John Woo (175 min)
01:30 **Ulice zbrodni (The Gateway)** ★★★ - thriller USA/Wlk. Brytania 2021 (105 min)

TVN7

05:20 Ten moment (1/40) - serial fab.-dok. Polska 2021
05:55 Szkoła (17,18,19/72) - serial fab.-dok. Polska 2017
08:45 Ukryta prawda (12,34,35/51) - serial fab.-dok.
11:50 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2014
13:55 Kryminalni III (5) - serial krym. Polska 2005
15:00 Szpital (23,24/68) - serial fab.-dok. Polska 2018
17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
18:00 SOS. Ekipy w akcji (44/60) - telenowela dokumentalna Polska 2018
19:00 Młode gliny (1/50) - serial krym. Polska 2026
20:00 **Karol. Człowiek, który został papieżem (Karol. Un uomo diventato papa)** (2) ★★★ - film biograf. Polska/Wł. 2005, reż. Giacomo Battiato (130 min)
22:10 **Bez kompleksów** (7)
23:10 **Gliniarz z Beverly Hills (Beverly Hills Cop)** ★★★ - komedia sens. USA 1984 (135 min)
01:25 **After. Ocal mnie (After We Fell)** ★★ - dramat miłosny USA/Bułgaria 2021 (115 min)

MEZZO

11:55 Orkiestra Szwajcarii Romańskiej, Jonathan Nott, Emmanuel Pahud: Ibert, Mahler
13:10 Intermezzo
13:30 Jean-Philippe Rameau: Les Fêtes d'Hébé - opera F 2024
16:05 Intermezzo
17:00 Haendel: Triumf czasu i rozczarowania – Giovanni Antonini - muzyka klasyczna
19:35 Mozart: XXXVIII symfonia – Deutsche Kammerphilharmonie, Gerd Albrecht
20:30 Tisseurs de sons: Ludovico Einaudi, Hauschka, Joep Beving, Hania Rani - muzyka. Dokument
21:20 Emerson String Quartet w Pradze: Mendelssohn, Dvořák, Brahms
23:00 „Betroffenheit", balet w choreografii Crystal Pite - balet Wlk. Brytania 2017

PULS 2

09:25 Świnka Peppa
09:45 Bing (63,64/78)
10:00 Jeżyk i przyjaciele (12)
10:35 Spidey i superkumple II
11:35 Gus. Mały (48,49/52) - serial anim. Francja 2019
12:00 Psi patrol (22/26)
12:35 Marta mówi! II (3/15)
13:00 Smerfy (21)
14:00 Baranek Shaun V
14:35 My Little Pony: Przyjaźń to magia (16/26)
15:00 Miraculous III (3,4/26)
16:00 Fineasz i Ferb II
17:00 Smerfy
18:00 Pingwiny z Madagaskaru II (13,14/39)
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (34) - serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu X
23:00 Wstydliwe choroby V
01:00 Dzielnica strachu X (26)

TV4

07:00 Strażnik Teksasu (12/24) - serial sens. USA 1994
07:55 Bogaty dom – biedny dom XII (2) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci XI (3,4/65) - serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII (47,48) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? XVIII
13:55 Trudne sprawy XVII (5,6,7/40) - serial fab.-dok.
16:55 Policjantki i policjanci XXIV (55/65) - serial obycz.
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (63) - reality show
19:00 Policjantki i policjanci XXIV (56/65) - serial obycz.
20:00 Uroczysko V (37,38) - serial krym. Polska 2026
21:05 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (45) - serial krym.
22:05 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (45)

METRO

07:35 Tajemnice miłości - serial fab.-dok. Polska 2021
08:30 Szpital (31,32/68)
10:30 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:30 SOS. Ekipy w akcji (58/60) - telenowela dok.
13:30 Brzydula (87,88)
14:40 Za głosem serca
15:50 Magda M. II (4)
16:55 Idź na całość (14)
18:00 Złomowisko PL II (1)
19:00 Kartoteka V (19,20/30) - serial fab.-dok. Polska 2014
21:05 Kryminalni - serial krym. Polska 2007, wyk. Marek Włodarczyk, Maciej Zakościelny, Magdalena Schejbal
23:15 Hannibal (1/13)
00:20 Zbrodnie z pierwszych stron gazet IV (1/12)
01:20 Szpital (18/68)
02:20 Szkoła (13/68)

PONIEDZIAŁEK 17.08

STOPKLATKA

08:45 **Robert Makłowicz** (208) - mag. kulinarny
09:40 **Zagadki kryminalne panny Fisher III** (8/8) - serial kryminalny
10:55 **Górski lekarz XIV** (10,11/13) - serial obycz. Niemcy/Austria 2009
12:55 **Zajazd. Będzie się działo** (21,22) - serial fabularno-dok.
16:00 **Katastrofy w przestworzach XII** (11,3,4/13) - serial dok. Kanada 2014
19:00 **Aukcja w ciemno III** (9,10/26) - serial dok.
20:00 **Vice: Korporacja zbrodni (Vice)** ** - film sens. USA 2015, reż. Brian A. Miller, wyk. Thomas Jane, Bruce Willis, Ambyr Childers, Bryan Greenberg (120 min)
22:00 **Ekstradycja** (5,6) - serial sens. PL 1995, wyk. Marek Kondrat, Tomasz Kozłowicz
00:10 **Bez litości: Mroczna zemsta** (3) - serial sens. Kanada/USA 2011, wyk. Steven Seagal

ALE KINO+

08:50 **The Office PL II** (9,10/12) - serial kom.
10:00 **Van der Valk III** (3/3)
11:55 **Vera XII** (4/5) - serial krym. Wlk. Brytania 2023
13:50 **Ostatni mistrz (The Last Champion)** *** - dramat obycz. USA 2020, reż. Glenn Withrow, wyk. Cole Hauser, Sean H. Scully, Annika Marks, Hallie Todd (145 min)
16:15 **Angels Fall** - film obycz. *** USA 2007, reż. Ralph Hemecker, wyk. Heather Locklear, Johnathon Schaech (120 min)
18:15 **Vera XIII** (1/3) - serial krym. Wlk. Brytania 2024
20:10 **Zbrodnie na wybrzeżu III** (2/2) - serial krym. Niemcy 2023, wyk. Pia-Micaela Barucki, Hendrik Duryn, Yasemin Cetinkaya, Florian Panzner, Rainer Reiners
22:05 **Prosta sprawa** (1,2/6) - serial sens. Polska 2024, wyk. Mateusz Damięcki, Piotr Adamczyk, Mateusz Kmiecik
00:40 **Love Lies Bleeding** *** - film sens. Wlk. Brytania/USA 2024, reż. Rose Glass (125 min)

TVP KULTURA

08:30 **Król Midas** - film anim. Polska 1963 (10 min)
08:40 **Deszczowy chłopiec (Rainboy)** - film anim. Szwajcaria 2023 (20 min)
09:00 **Dziewczyna i chłopak** (3/6) - serial przyg.
10:00 **Lawrence z Arabii (Lawrence of Arabia)** ***** - film przyg. Wielka Brytania 1962 (225 min)
13:45 **E. 1027 – Eileen Gray i dom nad morzem**
15:25 **Kosmos 1999** (21/24)
16:30 **Draka** - film krótkom. Polska 1970 (40 min)
17:10 **Dziewczyna i chłopak** (4/6) - serial przyg.
18:10 **Dźwięk Nowego Jorku: Greg Osby** (2)
18:55 **Rawhide II** (12/32) - western USA 1960
20:00 **Foxcatcher** - dramat **** obycz. USA 2014, reż. Bennett Miller, wyk. Steve Carell, Channing Tatum (145 min)
22:25 **Niczego nie żałuję – Edith Piaf (La Vie en Rose)** **** - film biograf. Francja/Wlk. Brytania/Czechy 2007, reż. Olivier Dahan (150 min)
00:55 **Muzyka w zabytkach**
01:50 **Kulturalni** (31) - mag.

HBO

09:05 **Więzień labiryntu: Lek na śmierć** ** - thriller USA 2018, reż. Wes Ball, wyk. Katherine McNamara, Dylan O'Brien (140 min)
11:25 **Saga »Zmierzch« – Zaćmienie** ** - film fantasy USA 2010, reż. David Slade (120 min)
13:25 **W stronę słońca** *** - film s.f. USA/Wlk. Brytania 2007, reż. Danny Boyle (105 min)
15:10 **Le Mans '66** **** - film biograficzny USA 2019, reż. James Mangold (150 min)
17:40 **Bez wyjścia** - thriller **** Korea Płd 2025, reż. Park Chan-wook (140 min)
20:00 **Latarnie** (1) - serial sensacyjny USA 2026
21:05 **Miniaturowa żona** (9/10) - serial kom.
21:50 **Oni cię zabiją** - horror *** USA 2026, reż. Kirill Sokolov, wyk. Zazie Beetz, Myha'la (95 min)
23:25 **Człowiek w ogniu** *** - thriller Szwajcaria/Wlk. Brytania/USA/Meksyk 2004, reż. Tony Scott (145 min)
01:50 **W ogniu pasji** - film *** biograf. USA 2025, reż. Sean McNamara (110 min)

CANAL+ PREMIUM

08:45 **Łapu-Capu** (195)
09:00 **Fuks** - komedia sens. *** Polska 1999 (85 min)
10:25 **Imagine Dragons: Live at the Hollywood Bowl** - koncert USA 2025
12:35 **Zgred** - dramat obycz. ** Polska 2025 (85 min)
14:00 **Riefenstahl** - film dok. Niemcy 2024
15:55 **Dalej jazda! 2** - komedia *** Polska 2026, reż. Mariusz Kuczewski, wyk. Marian Opania (100 min)
17:35 **Czarna woda** - film krótkom. PL 2023 (20 min)
17:55 **Łapu-Capu** (196)
18:00 **Jason Bourne** - film *** sens. USA/Chiny/Hiszp./Jap./Islandia/Niemcy/Włochy 16 (120 min)
20:00 **Niewypowiedziana wojna II** (1/6) - serial s.f. Wlk. Brytania 2026
20:50 **Diamenty** - komedia *** Wł. 2024, reż. Ferzan Özpetek, wyk. Luisa Ranieri (130 min)
23:00 **Wściekłe psy** - dramat **** krym. USA 1992, reż. Quentin Tarantino (95 min)
00:35 **Powrót do Silent Hill** ** - horror Wlk. Brytania/Niemcy/Francja/USA/Serbia 2026 (105 min)

KINO POLSKA

07:30 Przygody Myszki
07:40 Reksio - serial anim.
08:00 Miś Kudłatek (1,2)
08:20 Bolek i Lolek (8/13)
08:45 Do przerwy 0:1 (1,2)
09:55 Komedia małżeńska - komedia Polska 1993, reż. Roman Załuski, wyk. Ewa Kasprzyk, Jan Englert
12:00 W zawieszeniu - dramat obyczajowy Polska 1987, reż. Waldemar Krzystek, wyk. Krystyna Janda, Jerzy Radziwiłowicz, Andrzej Łapicki
14:00 Złoty pociąg, cz. 1 - film sens. Polska/Rumunia 1986, reż. Bohdan Poręba
15:55 Złoty pociąg, cz. 2 - film sens. Polska/Rumunia 1986, reż. Bohdan Poręba
17:35 Stawka większa niż życie (9,14) - serial wojenny
20:00 Jestem mordercą - thriller psychologiczny Polska 2016, reż. Maciej Pieprzyca, wyk. Agata Kulesza, Arkadiusz Jakubik, Mirosław Haniszewski, Piotr Adamczyk
22:15 Dzień kobiet - dramat obycz. Polska 2012, reż. Maria Sadowska, wyk. Katarzyna Kwiatkowska, Eryk Lubos
00:10 Ciało - komedia Polska 2003, reż. Andrzej Saramonowicz, Tomasz Konecki, wyk. Rafał Królikowski

POLSAT FILM

08:30 Przyjaciółki XVI (5,6)
10:25 Świat według Kiepskich (6,9,5/16) - serial kom.
13:00 Sam w domu – po raz trzeci - komedia sens. USA 1997
15:15 Szybcy i wściekli VII - film przyg. USA/Chiny/Jap./Kanada/Arabia Saudyjska 2015, reż. James Wan
17:55 Służące - dramat obyczajowy USA/Indie 2011
21:00 Zaułek koszmarów - thriller USA/Meksyk/Kanada 2021, reż. Guillermo del Toro
00:05 Ucieczka z piekła - film sens. USA/Tajlandia 2015

WARNER TV

07:50 Teraz albo nigdy! III (9)
08:50 Bajer z Bel-Air
09:55 Prawo Agaty V (2)
10:55 Pełniejsza chata III
12:00 Teraz albo nigdy! III
13:55 Bajer z Bel-Air
16:00 Pełniejsza chata III
18:10 Wiecznie młody - film s.f. USA 1992, reż. Steve Miner
20:15 Rewolwer i melonik - film sensacyjny USA 1998
22:00 Ocean's Eleven: Ryzykowna gra - film sens. USA 2001, reż. Steven Soderbergh
00:20 Poltergeist (Duch) - horror USA 1982

CINEMAX

14:30 Amerykanin - dramat obyczajowy Armenia 2022
16:30 Zanim zapomnimy - dramat obyczajowy USA/Argentyna/Włochy 2024
18:20 Aniołki Charliego - film sens. USA/Niemcy 2000
20:00 Dawno temu w Gazie - kom. Palestyna/F/Niemcy/Portugalia/Arabia Saudyjska/Wlk. Bryt./Jordania/Katar 2025
21:30 Foxcatcher - dramat obyczajowy USA 2014
23:40 Symfonia u umieraniu - dramat obycz. Niemcy 2024, reż. Matthias Glasner

TVN FABUŁA

07:45 Detektywi (17,18,19,20)
09:50 Prawo Agaty VI (1)
10:55 Lekarze II (8)
11:55 Zapukaj do moich drzwi
13:55 Prawo Agaty V (13)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:05 Na Wspólnej (41,42)
17:10 Seriaale: Rozmowy (1)
17:55 OSS 117 – Rio nie odpowiada - kom. szpiegowska F 2009, reż. Michel Hazanavicius
20:00 Bohemian Rhapsody - film biograf. USA/Wlk. Brytania 2018, reż. Bryan Singer
22:55 Kobiety pragną bardziej - komedia romant. USA 2009

FILMBOX+ ONE

08:05 Zagadki kryminalne panny Fisher III (3/8)
09:15 Panna Scarlet i komisarz (5/6) - serial krym.
10:20 Panna Marple II (4/4)
12:20 Hudson i Rex V (5,6/20)
14:35 Poirot X (4/4)
16:40 Strażnik Teksasu III (13,15/25) - serial sens.
18:55 Poirot V (7/8) - serial krym. Wlk. Brytania 1993
20:00 Haker - film sens. USA 2015, reż. Michael Mann
22:45 Fenomen - film obycz. USA 1996, reż. Jon Turteltaub
01:15 Amerykański Ninja II - film sens. USA/RPA 1987

PARAMOUNT

09:20 Policyjna grupa pościgowa XVIII (13) - serial dok.
10:20 Lojalność ponad wszystko - komedia kryminalna Niemcy/USA 2006
13:00 Czarodziejki II (1,3/22)
14:55 Bogowie Egiptu - film fantasy USA/Australia/Chiny/Hongkong 2016
17:30 Lara Croft Tomb Raider: Kolebka życia - film przyg. USA/Niemcy/Japonia/Wlk. Brytania/Hongkong 2003
20:00 xXx: Reaktywacja - film sensacyjny USA 2017
22:20 Uprowadzona III - film sens. USA/Hiszp./Francja 2014

ROMANCE TV

08:30 Górski lekarz (2/8) - serial obycz. Niemcy/A 2021
10:25 Diagnoza Betty (7,8/29) - serial obycz. Niemcy 2022
12:20 Statek marzeń
14:15 Lato na Langeoog - dramat obyczajowy Niemcy 2022
16:10 Statek marzeń - serial obyczajowy Niemcy 2022
18:05 Górski lekarz
20:00 Omamamia - komedia Niemcy 2012, reż. Tomy Wigand, wyk. Marianne Sägebrecht
22:05 Dora Heldt: Gratulacje! Wygrał pan! - kom. Niemcy 2014
00:00 Górski lekarz - serial obycz. Niemcy/Austria 2021

AMC

09:15 Wielki podryw - komedia USA 2001, reż. David Mirkin
11:50 Wymarzony facet - komedia romant. USA 2002
13:55 Pokerzyści - film sens. USA 2003, reż. Damian Nieman
15:55 To nie jest kolejna komedia dla kretynów - komedia USA 2001, reż. Joel Gallen
17:40 Tylko ty - komedia romant. USA/Włochy 1994
20:05 Dom na końcu ulicy - thriller USA/Kanada 2012
22:00 Za ciosem - film akcji USA/Hongkong/Aruba 1998
23:55 Wielki szef - film sensacyjny Hongkong 1971

AXN

08:05 Ostry dyżur III (10/22)
09:10 Castle V (10,11/24)
11:10 Rekrut IV (3,4/22)
13:10 Dowody zbrodni III (13,14/23) - serial sens.
15:10 Agenci NCIS: Hawaje III
16:10 FBI III (1/15)
17:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas VI (6,7/24)
19:10 Castle V (12,13/24)
21:05 FBI: International IV (18/22) - serial akcji USA 2025
22:05 FBI: Most Wanted IV
23:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas VI (6,7/24)

EPIC DRAMA

08:40 Detektyw Murdoch XVIII (9/22)
09:35 Wszystkie stworzenia duże i małe V (3/6)
10:30 Lekarze na start
12:05 Zatraceni w miłości
13:05 Panna Scarlet VI
14:10 Agenci NCIS XVII (20/20)
15:05 Panna Marple V (4/4)
17:00 Dalgliesh III (1/6)
18:55 Agenci NCIS XVI (1/24)
19:50 Poirot III (6/11)
21:00 Robin Hood - serial przygodowy USA/Serbia 2025
22:15 Sherlock i córka (2/8)
23:15 Poirot III (6/11)
00:25 Agenci NCIS XVI (1/24)

TVN STYLE

11:20 Ugotowani (6, 7) - reality show Polska 2014
13:25 Kuchenne rewolucje (1, 8) - reality show
15:35 I nie opuszczę Cię aż do ślubu (4, 5) - reality show
17:05 Magda gotuje Internet
17:40 Kuchenne rewolucje (8, 9, 7) - reality show
20:50 Jestem z Polski III (2,3/6) - serial dok. Polska 2019
22:50 Ślub od pierwszego wejrzenia: Australia IX
00:15 Mroczne sekrety małżeńskie VII - serial dok.
01:20 Dorota was urządzi

TVN TURBO

09:20 Samochód marzeń
10:15 Ciężarówką przez Stany IV (4/9) - serial dok.
11:15 101 napraw (8, 9)
12:15 Jeździć, obserwować IV
13:00 Mobilni mechanicy
14:30 Zawodowi handlarze
16:00 Wojny samochodowe
18:00 Raport Turbo (5046)
18:15 Jeździć, obserwować VII
19:00 Prawko na świecie. Jazda bez zasad (8) - mag.
19:45 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia (7/12)
20:15 Naprawy nie do naprawy
21:00 Wojny samochodowe
22:00 Raport Turbo (5046)

BBC FIRST

08:45 Lewis IX (1/6)
09:45 My Life is Murder V
10:40 Śmierć pod palmami VI
11:45 Z pamiętnika położnej XI (2/8) - serial obyczajowy
12:55 Ulica nadziei IV (2,3/8)
14:55 Ojciec Brown X (5/10)
16:00 Lewis IX (1/6)
17:00 My Life is Murder II
18:00 Morderstwa w Midsomer XV (2/6) - serial krym.
19:55 Śmierć pod palmami VI
21:00 My Life is Murder V
22:00 Happy Valley III (1,2/6)
00:15 Zbrodnie Saint-Pierre

FX

08:00 Kości X (9/22)
09:00 SkyMed II (6/9)
10:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami III (20,21/24)
11:55 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (22,23/23)
13:45 Agenci NCIS IX (1,2/24)
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Miami III (22,23/24)
17:25 Z Archiwum X III
19:15 Agenci NCIS: Sydney III
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VII (1,2/22)
22:00 The Hunting Party II
22:55 Z Archiwum X III (24/24)
23:50 Olimp w ogniu - film sensacyjny USA 2013

HGTV

08:05 Moje miasto, mój dom
10:00 Widok, na który cię stać
11:00 Usterka XI (27,28/31)
12:30 Podwórkowa reaktywacja (8, 9, 10, 11) - magazyn
14:25 Mieszkanie na miarę
16:25 Polowanie na ogród V - serial dok. Polska 2020
17:30 Polowanie na ogród – tarasy (1/5) - serial dok.
18:05 Będzie pięknie (6/8)
19:00 Weekendowa metamorfoza (6) - reality show
20:00 Zgłoś remont (10)
20:55 Dorota was urządzi III
22:25 House Hunters

BBC LIFESTYLE

08:05 Mistrzowie szycia (6)
09:10 Życie w Monako (1, 2/3)
11:20 Rezydencje na Mauritiusie (6) - serial dok.
12:25 Najdroższe brytyjskie domy II (6) - serial dok.
13:25 Mistrzowie szycia (5)
14:30 Wielkie brytyjskie wypieki (10) - pr. rozrywkowy
15:40 Zapraszam do stołu
17:40 Rezydencje na Mauritiusie (6) - serial dok.
18:45 Mistrzowie szycia (6)
19:50 Wielkie brytyjskie wypieki (1) - pr. rozrywkowy
21:05 Hilton przy Park Lane (1)
22:00 W świecie luksusu

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół X (17/23)
08:55 Przyjaciele IV - serial komediowy USA 1998
11:55 Teoria wielkiego podrywu II (6,7,8,9,10,11/23)
14:30 Dwóch i pół X (18,19,20,21/23) - serial kom.
16:30 Przyjaciele IV (18,19,20,21,22,23/24) - serial komediowy USA 1998
19:30 Duchy (15,16/18)
20:30 Teoria wielkiego podrywu II (12,13,14/23)
22:00 The Office PL III (6,7/12)
23:05 Comedy Club (2, 3)

TVP SERIALE

08:25 Komisarz Alex IV (12/13)
09:20 Rodzinka.pl VI (1/26)
09:55 Klan - telenowela
10:50 Ranczo X - serial kom.
12:30 Komisarz Alex IV (13)
13:30 Ojciec Mateusz 32 (7)
15:25 Komisarz Alex V (1/13)
16:15 Na sygnale - serial obyczajowy Polska 2023
17:25 Ranczo (1,2/13)
19:35 Ojciec Mateusz 32 (8,7) - serial krym. Polska 2025
21:30 Ranczo (3,4/13) - serial komediowy Polska 2006
23:30 Ojciec Mateusz 32 (9)
00:30 Glina. Nowy rozdział - serial krym. Polska 2025

CANAL+ KUCHNIA

12:50 Michel Roux – sielskie smaki francuskiej kuchni II
13:50 Sekrety świata przypraw II (3) - serial dok.
14:50 U sąsiadów w kuchni XI
15:55 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (5)
16:10 Jakubiak rozgryza Polskę
16:40 Jamie Oliver (1, 1) - mag.
18:30 Sachie w Nowej Zelandii
19:25 m jak mięso (6)
19:50 Jamie gotuje w Gruzji
20:45 Jamie Oliver (24)
21:15 Anthony Bourdain XI
23:55 Jakubiak rozgryza Chorwację (5, 6) - magazyn

CANAL+ DOMO

09:00 Twój kawałek ogrodu
10:00 Gardeners' World (32)
11:10 Ucieczka na wieś XXII
12:05 Wielkie projekty
13:05 Cuda z drewna (12/12)
14:05 Wakacyjne domy na wynajem (19) - lifestyle
14:55 Liczy się miejsce (6)
15:50 Meblokreacje (9, 10)
16:50 Gardeners' World (3)
18:00 Ucieczka na wieś XXII
18:55 Wielkie projekty X
20:00 Daleko od miasta X (7,8)
21:00 Wakacyjne domy na wynajem (20) - lifestyle
21:55 Wielkie projekty
23:05 Po pierwsze lokalizacja!

PLANETE+

14:45 Monachium 1972 (1)
15:50 Niezwykłe podróże koleją XIII (1/7) - serial dok.
16:55 Świat z góry (10,11/14)
17:55 Dokąd dzisiaj? IV (143) - serial dok. Francja 2020
18:15 Polska z góry X (7)
18:40 Premiera: Polska z góry X (8) - serial dok.
19:10 Mam zamek II (9)
19:45 Życia i śmierci Christophera Lee - film dok.
21:45 Parada Równości
22:00 Premiera: Legendarne bitwy II (2/6) - serial dok.

DISCOVERY CHANNEL

10:00 Wyprawa w nieznane VI
11:00 Dżungla złota (4/7)
12:00 Psy policyjne (3/10)
13:00 Fantastyczne zwierzęta z Forrestem Galante (5/6)
14:00 Nagi instynkt przetrwania: Ameryka Łacińska
15:00 Złomowisko PL VIII (2)
16:00 Awantura o furę (1,2/10)
17:00 Celnicy na straży Szwecji IV (13/14) - serial dok.
18:00 Polscy truckersi II
19:00 Nagi instynkt przetrwania VII (10/17) - serial dok.
21:00 Nic do zgłoszenia (1/8)
22:00 Celnicy na straży Szwecji IV (14/14) - serial dok.

TVP HISTORIA

09:45 Nasze Hollywood, czyli początki kina w Polsce
10:50 Jacek Cygan. Życie jest sztuką - film dok. Polska 2025
11:55 Magiczny Adriatyk (1/6)
13:00 Zabójcza nauka II (4/6)
14:05 Janosik (3/13)
15:05 Na bitewnym szlaku (1)
15:30 Sensacje XX wieku
18:05 1920. Wojna i miłość (4)
19:00 Odtajnione powstanie
20:00 Trzeci oficer (4)
20:55 Tajemnice szpiegów
21:55 II wojna światowa w kolorze: Droga do zwycięstwa
23:00 Sensacje XX wieku

HISTORY

11:15 David Duchovny: archiwum tajemnic II (6/17)
12:10 Gwiazdy lombardu XXV
13:05 Starożytni kosmici XVII
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata III (5/22)
14:50 Największe tajemnice świata VI (10/20) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
16:15 Wykute w ogniu (16)
17:10 Skarby Hitlera: ostatnia wyprawa (6) - serial dok.
18:10 Największe tajemnice świata VII (13) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XVI
22:00 Największe tajemnice świata VII (18) - serial dok.

NATIONAL GEOGRAPHIC

10:00 Porzucone konstrukcje
11:00 Plemienna szkoła przetrwania: ekstremalne safari
12:00 Megamaszyny II
15:00 Katastrofa w przestworzach XX (5/10) - serial dok.
16:00 Starożytne konstrukcje
17:00 Tajemnicze wyspy (1/10)
18:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy VI (3,4/6) - serial dok.
20:00 Katastrofa w przestworzach XXIII (5/10) - serial dok.
21:00 Katastrofa w przestworzach: raport specjalny II (7/10)
22:00 Osatni lot - serial dok.

FOCUS TV

08:00 Byli sobie podróżnicy
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici VII
10:00 Gwiazdy lombardu XXIII
12:00 Tajemnice II wojny światowej - serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii
14:00 Zaginione królestwo piratów (6) - historia
15:00 Truckersi przez Australię VIII (11/13)
16:00 Dorwać tuńczyka VII
18:00 Rolnicy. Podlasie V
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Najkrwawsze bitwy drugiej wojny światowej
22:00 Ostatni bastion Hitlera

BBC EARTH

10:25 Życie na pustkowiu VIII
11:25 Zabójcza pogoda V (1/13)
12:25 Gordon Buchanan: przez Gobi na wielbłądzie - film dok.
13:35 Wyspy. Laboratoria natury: Sri Lanka (6/6)
14:35 W okowach mrozu VI
16:40 Wietnamskie przygody Billa Baileya (4/6) - serial dok.
17:45 Wyspy. Laboratoria natury: Sri Lanka (6/6)
18:45 Dziki połów - serial dok.
19:45 Największe zagadki nauki
20:55 W okowach mrozu VI
22:55 Wietnamskie przygody Billa Baileya (4/6) - serial dok.

POLSAT VIASAT HISTORY

09:25 Punkty zwrotne II wojny światowej (2/6) - serial dok.
10:25 Dyktatorzy (5/6)
11:35 Tajne bazy nazistów III
12:30 Królowie-zabójcy
14:30 Faraonowie: nie tylko piramidy - serial dok. F 2024
16:35 Punkty zwrotne II wojny światowej (3/6) - serial dok.
17:45 Dyktatorzy: droga do władzy (6/6) - serial dok.
18:50 Konkwistadorzy: powstanie i upadek (1/6)
19:55 Wikingowie: narodziny imperium (6/6) - serial dok.
21:00 Wojna Adolfa Hitlera
22:05 Królowie-zabójcy (6/6)

WTOREK 18.08

Od A do Z

BEZ PRZEBACZENIA ★★★
thriller, Irlandia/Wlk. Brytania/Belgia 2024, reż. Chris Andrews, wyk. Christopher Abbott, Barry Keoghan
22:30 | cinemax
Konflikt miedzy dwoma pasterskimi rodzinami, żyjącymi wśród gór z dala od innych ludzi, pod wpływem surowych okoliczności zewnętrznych eskaluje, doprowadzając do krwawych rozstrzygnięć.

CHIEF OF STATION ★★
thriller, USA/Wlk. Brytania/Węgry 2024, reż. Jesse V. Johnson, wyk. Aaron Eckhart, Olga Kurylenko, Alex Pettyfer
22:25 | ale kino+ hd
Szef placówki CIA w Budapeszcie traci żonę w zamachu. Jednak po powrocie do kraju dowiaduje się, że nie był to zamach, a kobieta była podwójnym agentem działającym na rzecz wroga. Trzeba to sprawdzić.

CZEGO PRAGNĄ KOBIETY ★★★
komedia romantyczna, USA 2000, reż. Nancy Meyers, wyk. Mel Gibson, Helen Hunt
22:05 | tvp 1
Mel Gibson jako męski szowinista i spec od reklamy, który nieoczekiwanie zaczął słyszeć kobiece myśli i – cud! – nauczył się na nie prawidłowo reagować. Pouczające, ale przede wszystkim zabawne.

DUNKIERKA ★★★★
dramat wojenny, Wlk. Brytania/USA/Francja/Holandia 2017, reż. Christopher Nolan, wyk. Fionn Whitehead, Mark Rylance, Tom Glynn-Carney
20:00 | tvn 7
Christopher Nolan mistrzowsko eksperymentuje z czasem ekranowym, ukazując z lądu, morza i powietrza ostatnie dni operacji "Dynamo" – ewakuacji brytyjskiego korpusu z Francji w czerwcu 1940 roku.

DZIEŃ BASTYLII ★★★
film sens., USA/Francja/Luksemburg 2016, reż. James Watkins, wyk. Idris Elba, Richard Madden, Charlotte Le Bon
23:10 | hbo
Paryski złodziej, któremu wybuchła skradziona torba z bombą, zostaje oskarżony o atak terrorystyczny, lecz agent CIA domyśla się intrygi kryjącej się za zamachem i namawia złodzieja do współpracy.

Brat

20:00 | canal+ premium
★★★

· FOT. ŁUKASZ BĄK / MONOLITH FILMS

Kiedy mąż trafia do więzienia, żona zachłystuje się wolnością, a opieka nad młodszym bratem (i trwałością rodziny) spada na czternastolatka, który przedwcześnie staje przed dorosłymi wyborami.

DRAMAT OBYCZ.
POLSKA 2025, REŻ. MACIEJ SOBIESZCZAŃSKI, WYK. FILIP WILKOMIRSKI, TYTUS SZYMCZUK, AGNIESZKA GROCHOWSKA

DŻENTELMENI ★★★★
komedia sensacyjna, Wlk. Brytania/USA 2019, reż. Guy Ritchie, wyk. Matthew McConaughey, Charlie Hunnam, Henry Golding
20:00 | polsat
Guy Ritche w formie: Wścibski dziennikarz informuje amerykańskiego potentata na rynku marihuany, że rozpracował jego chytry plan zbycia zasobów, o które toczy się w Londynie bezpardonowa walka.

KRÓL ZABÓJCÓW ★★
film sens., USA/Kanada 2023, reż. Kevin Grevioux, wyk. Frank Grillo, Stephen Dorff, Marie Avgeropoulos
20:00 | tv puls
Zgrana płyta: konsorcjum płatnych zabójców musi stanąć na głowie, skoro przyjęło zlecenie usunięcia mistrza w ich fachu. Ale to właśnie mistrz poluje na konsorcjum. Niekoniecznie.

ŁAKNIENIE ★★★
thriller, USA/Francja 2019, reż. Carlo Mirabella-Davis, wyk. Haley Bennett, Austin Stowell, Denis O'Hare
21:30 | tvp kultura
Młoda kobieta ze skłonnością do połykania drobnych przedmiotów zachodzi w ciążę, co skłania jej rodzinę do zatrudnienia pielęgniarza-stróża, co z kolei ujawnia mroczne sekrety z przeszłości ciężarnej.

MISTRZ ★★★
film biograficzny, Polska 2020, reż. Maciej Barczewski, wyk. Piotr Głowacki, Jan Szydłowski, Marcin Bosak
23:40 | kino polska
Piotr Głowacki jako przedwojenny mistrz bokserski Tadeusz „Teddy" Pietrzykowski, który trafia do Auschwitz z pierwszym transportem więźniów, a w obozie stacza kilkadziesiąt walk, stając się żywą legendą.

NIEMOŻLIWE ★★★★
film katas., USA/Hiszpania/Tajlandia 2012, reż. J.A. Bayona, wyk. Naomi Watts, Ewan McGregor, Tom Holland
20:10 | ale kino+ hd
Mistrz horroru J.A. Bayona z rozmachem i międzynarodową obsadą o słynnym tsunami, które w Boże Narodzenie 2004 r. uderzyło w plaże Tajlandii. Niezwykle sugestywne plus poruszająca kreacja Naomi Watts.

OSTATNI WIKING ★★★
komedia kryminalna, Dania/Szwecja 2025, reż. Anders Thomas Jensen, wyk. Mads Mikkelsen, Nikolaj Lie Kaas, Lars Ranthe
21:15 | hbo
Włamywacz po wyroku pędzi po łup, który ukrył brat. Ale brat cierpi na zaburzenia osobowości i teraz jest Johnem Lennonem. Tymczasem zjawia się dawny wspólnik, który swoją część łupu już roztrwonił.

SŁABY PUNKT ★★★
thriller, USA/Niemcy 2007, reż. Gregory Hoblit, wyk. Anthony Hopkins, Ryan Gosling, David Strathairn
22:20 | warner tv
Anthony Hopkins (oklaski!) jako przebiegły gracz, który zaplanował morderstwo niewiernej żony. Przed sądem, mając za przeciwnika aroganckiego prokuratora, wprawdzie broni się sam, ale wcale nie jest bez szans.

WIELKA MAJÓWKA ★★
film muzyczny, Polska 1981, reż. Krzysztof Rogulski, wyk. Jan Piechociński, Zbigniew Zamachowski, Anna Moczkowska
21:50 | kino polska
Polska schyłku lat 70. XX wieku w metaforycznej, choć osnutej na faktach, opowieści o przyjaźni. Gra Maanam, śpiewa Kora, debiutuje (rewelacyjnie) Zbigniew Zamachowski. Do posłuchania.

ZDERZENIE ★★
thriller, Francja 2013, reż. David Marconi, wyk. Roschdy Zem, Marie-Josée Croze, Frank Grillo
21:55 | tv puls
Świat według Luca Bessona: rozczarowana nowym mężem pani postanawia z kochankiem pozbyć się go na wycieczce przez pustynię, ale sprawy się komplikują, gdy ich samochód uczestniczy w potężnej kraksie.

KONRAD J. ZARĘBSKI

TVP1

07:00 Msza święta
07:30 Kościół z bliska (731)
08:00 Serwis Info
08:10 Pogoda Info
08:15 Chłopi (11)
09:15 Ranczo IX (7/13)
10:05 Komisarz Alex XXIV (1)
11:05 Ojciec Mateusz XVIII
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 Magazyn rolniczy (765)
12:55 Dzika Argentyna (1/3)
14:00 Splątane losy
15:00 Serwis Info, pogoda
15:10 Pogoda Info
15:25 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5752)
18:05 Reporterzy (593)
18:25 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 **07 zgłoś się** (4/5) - serial krym. Polska 1981, wyk. Bronisław Cieślak, Zdzisław Kozień
22:05 **Czego pragną kobiety (What Women Want)** ★★★ - komedia romantyczna USA 2000, reż. Nancy Meyers (135 min)
00:20 **Książę William. Życie w fotografiach**
01:20 **Gambit** - komedia kryminalna USA/Wlk. Brytania 2012, reż. Michael Hoffman, wyk. Colin Firth (100 min) ★★

TVP2

05:35 M jak miłość
06:25 Teolog ludzkich spraw - reportaż Polska 2026
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7649) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7649) - mag. Polska 2026
11:35 Rodzinka.pl III (23,24/26) - serial kom.
12:35 Koło fortuny (2074)
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (1042)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (2075)
16:35 Familiada (3108)
17:20 Panna młoda
18:15 Va banque (1043)
18:50 Jeden z dziesięciu
19:25 Barwy szczęścia - serial obycz. Polska 2026

20:05 **Barwy szczęścia** - serial obycz. Polska 2026
20:35 **Kulisy serialu „M jak miłość"** (1665)
20:45 **M jak miłość**
21:45 **Na sygnale** - serial obycz. Polska 2026
22:45 **Ku'damm 63 III** (1/6)
23:40 **Pitbull** (6) - serial sens. Polska 2008
00:40 **Karol, władca Hiszpanii** - serial kostium.
01:35 **W cieniu śmierci**
02:30 **Niezłomna: Królowa piękności Anastazja Lin** - film dok.

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień
09:15 Malanowski i Partnerzy VIII - serial fab.-dok.
10:20 Trudne sprawy XX (9/40) - serial fab.-dok.
11:20 Dlaczego ja? 33 (39,40) - serial fab.-dok. Polska 2026
13:20 Gliniarze XVI (44,45) - serial fabularno-dok. Polska 2024, wyk. Arkadiusz Krygier, Tomasz Skrzypniak
15:30 Wydarzenia
15:55 Milionerzy (12) - teleturniej Polska 2025
16:35 Gliniarze XIX (27,28) - serial fabularno-dok. Polska 2025, wyk. Arkadiusz Krygier, Tomasz Skrzypniak, Ewelina Ruckgaber, Piotr Mróz
18:50 Wydarzenia, sport
19:15 Gość „Wydarzeń" (818) - program publicystyczny

20:00 **Dżentelmeni (The Gentlemen)** ★★★★ - komedia sensacyjna Wlk. Brytania/USA 2019, reż. Guy Ritchie, wyk. Matthew McConaughey, Charlie Hunnam (155 min)
22:35 **Creed: Narodziny legendy (Creed)** ★★★ - dramat obycz. USA 2015, reż. Ryan Coogler (170 min)
01:25 **Spis drani (The Hit List)** ★★ - thriller USA 2011, reż. William Kaufman (115 min)

TVN

05:40 Uwaga! (8069) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (45/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Bielsko-Biała – „43 300" XXV (13) - reality show Polska 2022
07:45 Dzień dobry wakacje
11:20 Doradca smaku (7)
11:25 Kuchenne rewolucje: Krzeszyce – Pizzeria DaviOli/Bar Wurst XXIV - reality show
12:35 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Ludwinka", Ludwina XX (2) - reality show
13:40 Ukryta prawda (8,9,4/60) - serial fab.-dok.
16:50 Szpital św. Anny III (16/53) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Detektywi III (45/60) - serial fab.-dok. Polska 2024
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (8070) - mag.

20:15 **Na Wspólnej** - serial obycz. Polska 2026
20:50 **Nieuchwytny (The Glimmer Man)** ★ - film sens. USA 1996, reż. John Gray, wyk. Steven Seagal, Keenen Ivory Wayans, Bob Gunton, Brian Cox (125 min)
22:55 **Kuba Wojewódzki** (9)
00:10 **Furiosa: Saga Mad Max (Furiosa: A Mad Max Saga)** ★★★★ - film s.f. Aus./USA 2024, reż. George Miller, wyk. Anya Taylor-Joy (180 min)

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami IV (9,10/22) - serial krym. USA 1987, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XXIV (2,9/18)
10:00 Zaklinaczka duchów IV (9/23) - serial fantasy
11:00 Kotka - serial obycz.
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie III - serial obycz. Turcja 2013
14:00 Kurierzy II (20)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XI - serial obycz.
17:00 Kurierzy II (21)
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII - serial obyczajowy Polska 2025
20:00 **Król zabójców (King of Killers)** ★★ - film sens. USA/Kanada 2023, reż. Kevin Grevioux, wyk. Frank Grillo, Stephen Dorff (115 min)
21:55 **Zderzenie (Intersections)** ★★ - thriller Francja 2013, reż. David Marconi, wyk. Roschdy Zem, Marie-Josée Croze (125 min)
00:00 **Immortals. Bogowie i herosi (Immortals)** ★★ - film przygodowy USA 2011 (125 min)

TVN7

05:20 Ten moment (2/40) - serial fab.-dok. Polska 2021
05:55 Szkoła (20,21,22/72) - serial fab.-dok. Polska 2017
08:45 Ukryta prawda (13,36,37/51) - serial fab.-dok.
11:50 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2014
13:55 Kryminalni III (6) - serial krym. Polska 2005
15:00 Szpital (25,26/68) - serial fab.-dok. Polska 2018
17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
18:00 SOS. Ekipy w akcji (45/60) - telenowela dok.
19:00 Młode gliny (2/50) - serial krym. Polska 2026, wyk. Zofia Zborowska
20:00 **Dunkierka (Dunkirk)** ★★★★ - dramat wojenny Wlk. Bryt./USA/F/Hol. 2017, reż. Christopher Nolan, wyk. Fionn Whitehead (145 min)
22:25 **Reminiscencja (Reminiscence)** ★★ - thriller USA 2021, reż. Lisa Joy (140 min)
00:45 **Obecność 3: Na rozkaz diabła (The Conjuring: The Devil Made Me Do It)** ★★★ - horror USA 2021, reż. Michael Chaves (145 min)

MEZZO

13:30 Filharmonicy Berlińscy, Riccardo Chailly: Szostakowicz, Rota, Respighi
15:15 Nielsen: Symfonia nr 6 – Duńska Narodowa Orkiestra Symfoniczna, Fabio Luisi
16:30 Bruckner: IX Symfonia
17:25 Filharmonia Monachijska, Sergiu Celibidache
17:55 Filharmonia Monachijska, Sergiu Celibidache
18:20 Filharmonia Monachijska, Sergiu Celibidache
19:10 Przełomy w muzyce
20:30 „Exhibition" w choreografii Sidi Larbi Cherkaoui , „Ma mère l'Oye" w choreografii Jeroena Verbruggena
21:50 Renaud Capuçon i Orkiestra kameralna z Lozanny: Pärt, Bach, Mendelssohn
23:15 Giuseppe Verdi: Bal maskowy - opera Hiszp. 2024

PULS 2

08:30 Wielkie przygody małego rekina II (13) - serial anim.
08:50 Masza i niedźwiedź VII
09:25 Świnka Peppa
09:45 Bing (65,66/78)
10:00 Jeżyk i przyjaciele
10:35 Spidey i superkumple II
11:35 Gus. Mały (51,52/52) - serial anim. Francja 2019
12:00 Psi patrol (23/26)
12:35 Marta mówi! II
13:00 Smerfy - serial anim.
14:00 Baranek Shaun V
14:35 My Little Pony (17/26)
15:00 Miraculous III (4,5/26)
16:00 Fineasz i Ferb II
17:00 Smerfy (26)
18:00 Pingwiny z Madagaskaru
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (35) - serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu X
23:00 Wstydliwe choroby

TV4

07:00 Strażnik Teksasu - serial sens. USA 1993
07:55 Bogaty dom – biedny dom XII (3) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci XI (5,6/65) - serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII (49,50) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? XVIII
13:55 Trudne sprawy XVII (8,9,10/40) - serial fab.-dok.
16:55 Policjantki i policjanci XXIV (56/65) - serial obycz.
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (544) - reality show
19:00 Policjantki i policjanci XXIV (57/65) - serial obycz.
20:00 Uroczysko V (39,40) - serial krym. Polska 2026
21:05 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (46) - serial krym.
22:05 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (46)

METRO

07:35 Tajemnice miłości - serial fab.-dok. Polska 2021
08:30 Szpital (33,34/68)
10:30 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:30 SOS. Ekipy w akcji (59/60) - telenowela dok.
13:30 Brzydula (89,90)
14:40 Za głosem serca
15:50 Magda M. II (5)
16:55 Idź na całość (15)
18:00 Złomowisko PL II (2) - serial dok. Polska 2016
19:00 Kartoteka V (21,22/30) - serial fabularno-dokumentalny Polska 2014
21:05 Kryminalni - serial krym. Polska 2007
23:15 Hannibal (2/13)
00:20 Zbrodnie z pierwszych stron gazet IV (3/12)
01:20 Szpital (19/68)
02:20 Szkoła (15/68)

WTOREK 18.08

STOPKLATKA

08:55 Robert Makłowicz (195) - mag. kulinarny
09:40 Zagadki kryminalne panny Fisher (1/13) - serial krym. Aus. 2012
10:55 Górski lekarz XIV (11,12/13) - serial obycz. Niemcy/Austria 2009
12:55 Zagadki kryminalne panny Fisher (2/13)
14:00 Zajazd. Będzie się działo (22,23)
16:00 Katastrofy w przestworzach XII (12,1,5/13) - serial dok. Kanada 2014
19:00 Aukcja w ciemno III (10,11/26) - serial dok. USA 2013
20:00 Marley i ja (Marley & Me) ★★★ - komedia USA 2008, reż. David Frankel, wyk. Owen Wilson, Jennifer Aniston, Eric Dane (150 min)
22:30 Alex Cross - thriller ★★ USA/Francja 2012, reż. Rob Cohen, wyk. Tyler Perry, Matthew Fox, Edward Burns, Rachel Nichols (125 min)
00:35 Kosmiczny grzech (Cosmic Sin) ★ - film przyg. USA 2021, reż. Edward Drake (100 min)

KINO POLSKA

07:30 Przygody Myszki
07:40 Reksio - serial anim.
08:05 Miś Kudłatek (3,4) - serial anim. Polska 1971
08:25 Bolek i Lolek (13/13)
08:45 Do przerwy 0:1 (2,3) - serial młodzieżowy Polska 68
09:55 Podróże Pana Kleksa: Wysłannicy Bajdocji (1) - film dla dzieci ZSRR/Polska 1985
11:45 Podróże Pana Kleksa: Wyspa Wynalazców (2) - film dla dzieci ZSRR/Polska 1985
13:35 Krzyżacy - film przyg. Polska 1960, reż. Aleksander Ford, wyk. Urszula Modrzyńska
17:30 Stawka większa niż życie (14,15) - serial wojenny
20:00 Na układy nie ma rady - komedia Polska 2017, reż. Christoph Rurka, wyk. Grzegorz Małecki, Katarzyna Glinka, Jan Wieczorkowski
21:50 Wielka majówka - film muzyczny Polska 1981, reż. Krzysztof Rogulski, wyk. Jan Piechociński, Zbigniew Zamachowski
23:40 Mistrz - film biograficzny Polska 2020, reż. Maciej Barczewski, wyk. Piotr Głowacki, Jan Szydłowski, Marcin Bosak, Marcin Czarnik
01:40 Ostatni prom - dramat obyczajowy Polska 1989, reż. Waldemar Krzystek

ALE KINO+

08:45 The Office PL II (11,12) - serial kom. Polska 2022, wyk. Piotr Polak
10:00 Bestia (1,2/6)
12:05 Vera XIII (1/3) - serial krym. Wlk. Brytania 2024
14:00 Terapia dla par (Bajo terapia) ★★★ - komediodramat Hiszp. 2023, reż. Gerardo Herrero, wyk. Malena Alterio, Alexandra Jiménez (120 min)
16:00 Marzyłam o Afryce (I Dreamed of Africa) ★★ - dramat obyczajowy USA 2000, reż. Hugh Hudson (135 min)
18:15 Vera XIII (2/3) - serial krym. Wlk. Brytania 2024
20:10 Niemożliwe (The Impossible) ★★★★ - film katas. USA/Hiszpania/Tajlandia 2012, reż. J.A. Bayona, wyk. Naomi Watts (135 min)
22:25 Chief of Station - thriller ★★ USA/Wlk. Brytania/Węgry 2024, reż. Jesse V. Johnson, wyk. Aaron Eckhart, Olga Kurylenko, Alex Pettyfer (125 min)
00:30 Będzie lepiej (Une année difficile) ★★★ - komediodramat Francja 2023 (140 min)

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin VIII (8/8)
08:30 Przyjaciółki XVI (7,8/12)
10:25 Świat według Kiepskich (2,13,27,28/23) - serial kom.
13:35 Turbo - film anim. USA 2013, reż. David Soren
15:40 Hobbit: Bitwa Pięciu Armii - film przyg. USA/Nowa Zel. 2014, reż. Peter Jackson
18:55 New York Taxi - komedia sensacyjna USA/Francja 2004
21:00 Ciacho - komedia Polska 2010, reż. Patryk Vega
23:20 Wystrzałowe wesele - komedia USA 2022
01:30 Fala zbrodni VII

FILMBOX+ ONE

08:05 Zagadki kryminalne panny Fisher III (4/8)
09:10 Panna Scarlet i komisarz (6/6) - serial krym.
10:15 Panna Marple III (1/4)
12:15 Hudson i Rex V (6,7/20)
14:30 Poirot XI (1/4)
16:40 Strażnik Teksasu III
18:55 Poirot V (8/8) - serial krym. Wlk. Brytania 1993
20:00 Burza - film akcji USA 2015, reż. David Hackl, wyk. John Travolta, Kate Bosworth
22:05 Zaginiona dziewczyna - thriller USA 2014
01:10 Piła: Dziedzictwo - horror USA/Kanada 2017

TVP KULTURA

08:30 Wydarzenie aktualne
09:00 Dziewczyna i chłopak (4/6) - serial przyg.
10:05 Pan Tadeusz - film ★★★ obycz. Polska 1928, reż. Ryszard Ordynski (140 min)
12:25 By coś zostało z tych dni. Irena Jarocka - film dok. Polska 2025
13:35 TYM bardziej - film dok.
14:25 Kosmos 1999 (22/24)
15:30 Alicja (Alice) - musical ★★★ Wlk. Brytania/Belgia/USA/Polska 1982, reż. Jacek Bromski, Jerzy Gruza (105 min)
17:15 Dziewczyna i chłopak (5/6) - serial przyg.
18:15 Poszukiwacze zaginionych dzieł sztuki
18:55 Rawhide II (14/32)
20:00 Elegia na śmierć nieszczęśliwej damy - spektakl teatralny Polska 1974
21:30 Łaknienie (Swallow) ★★★ - thriller USA/F 2019, reż. Carlo Mirabella-Davis (105 min)
23:15 Michel Gondry: zrób to sam - film dok.
00:50 Foxcatcher - dramat ★★★★ obycz. USA 2014, reż. Bennett Miller, wyk. Steve Carell (145 min)

WARNER TV

08:20 Teraz albo nigdy! III (10)
09:15 Bajer z Bel-Air (13,14/25) - serial kom.
10:20 Prawo Agaty V (3)
11:20 Pełniejsza chata III (15,16/18) - serial kom.
12:20 Teraz albo nigdy! III (11,1)
14:10 Bajer z Bel-Air (13,14,15,16/25) - serial kom.
16:15 Pełniejsza chata III (15,16,17,18/18) - serial kom.
20:00 Zabójcza broń III - komedia sensacyjna USA 1992, reż. Richard Donner
22:20 Słaby punkt - thriller USA/Niemcy 2007

PARAMOUNT

07:30 Czarodziejki II (1,3/22)
09:20 Policyjna grupa pościgowa XVIII - serial dok.
10:20 Buntownik z wyboru
13:00 Czarodziejki II (4,2/22) - serial fantasy USA 1999
15:00 xXx: Reaktywacja - film sens. USA 2017, reż. D.J. Caruso
17:30 Daredevil - film sens. USA/Szwajcaria 2003
20:00 Mission: Impossible III - film sens. USA 2006, reż. J.J. Abrams, wyk. Tom Cruise
22:35 Barbarzyńcy - horror USA 2022, reż. Zach Cregger
00:30 Uprowadzona III - film sens. USA/Hiszpania/F 2014

HBO

08:30 Kosmiczny Jet: Obóz Kosmiczny ★★★ - film anim. USA 2023, reż. David Mucci Fassett (85 min)
09:55 Hobbit: Bitwa Pięciu Armii ★★★★ - film przyg. USA/Nowa Zelandia 2014, reż. Peter Jackson (140 min)
12:15 Przegląd tygodnia: Wieczór z Johnem Oliverem (20)
13:00 Na arenie - thriller F ★★ 2024, reż. Camille Perton, wyk. Iliès Kadri, Sofian Khammes (95 min)
14:35 Across the Universe ★★★ - musical USA/Wlk. Brytania 2007 (130 min)
16:45 Ostatnie zanurzenie ★★★ - dramat obycz. Wlk. Brytania 2024 (95 min)
18:20 Anakonda - horror ★★ USA 2025, reż. Tom Gormican (100 min)
20:00 The Pitt II (5/15)
20:45 Ta inna siostra Bennet
21:15 Ostatni wiking - komedia kryminalna ★★★ Dania/Szwecja 2025 (115 min)
23:10 Dzień Bastylii - film ★★★ sens. USA/F/Luksemburg 2016 (90 min)
00:40 Mrugnij dwa razy ★★★ - thriller USA/Meksyk 2024 (100 min)

CINEMAX

10:00 Aniołki Charliego - film sens. USA/Niemcy 2000
11:40 Wszystko wyjaśnione - dramat obycz. Węgry/Słowacja 23, reż. Gábor Reisz
14:15 Piksele - kom. USA/Chiny 2015, reż. Chris Columbus
16:00 Niewidzialna walka - komedia Estonia/Grecja/Finlandia/Łotwa 2023
17:55 U.S. Palmese - komedia Włochy 2025
20:00 Le Mans '66 - film biograficzny USA 2019
22:30 Bez przebaczenia - thriller Irl./Wlk. Bryt./B. 2024

ROMANCE TV

10:30 Käthe i ja (4/10)
12:25 Pokój ze stajnią: Co za cyrk! - komedia Niemcy 2022
14:20 Dora Heldt: Ani słowa tacie! - komedia Niemcy 2012
16:15 Karla, Rosalie i dziura w ścianie - kom. Niemcy 2021
18:05 Górski lekarz (3/8)
20:00 Rosamunde Pilcher: Rocznica - film obycz. Niemcy 2024, reż. Karola Meeder
21:55 Käthe i ja (7/10) - serial obyczajowy Niemcy 2022
23:50 Górski lekarz (3/8)
01:45 Rosamunde Pilcher: Rocznica - film obycz. Niemcy 2024, reż. Karola Meeder

CANAL+ PREMIUM

08:15 Kiler - komedia Polska ★★★★ 1997, reż. Juliusz Machulski (105 min)
10:00 Kiedy nadchodzi jesień ★★★ - dramat obycz. Francja 2024 (100 min)
11:40 Łapu-Capu (196)
11:45 Pan Tadeusz - film ★★★★ obycz. Polska/F 1999, reż. Andrzej Wajda, wyk. Bogusław Linda (150 min)
14:15 Larger Than Life: Złota era boysbandów - film dok. USA 2024
15:50 Premierowa jazda
16:05 Saga »Zmierzch« – Księżyc w nowiu ★★ - melodramat USA 2009 (130 min)
18:15 Łapu-Capu (197)
18:20 Kopnięci w czasie ★★ - komedia Francja/Belgia 2025, reż. Vinciane Millereau (100 min)
20:00 Brat - dramat obycz. ★★★ Polska 2025, reż. Maciej Sobieszczański, wyk. Filip Wilkomirski (95 min)
21:35 Spirala kłamstw (1,2/4) - serial krym. Francja 25
23:25 Sekrety skrajnej prawicy - film dok.
01:05 Paraliż - horror USA ★★ 2024, reż. Brian Netto, Adam Schindler (90 min)

TVN FABUŁA

09:50 Prawo Agaty VI (2)
10:55 Lekarze II (9)
11:55 Zapukaj do moich drzwi
13:55 Prawo Agaty VI (1)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:05 Na Wspólnej (43,44)
17:10 Magia kina (5)
17:35 Sylwester w Nowym Jorku - komedia romantyczna USA 2011, reż. Garry Marshall
20:00 W nieskończoność - film s.f. USA 2021
22:25 Johnny - film biograficzny Polska 2022
00:45 Oszukać przeznaczenie III - horror USA/Niemcy 2006

AMC

08:05 Tutanchamon (2,3/3)
11:45 Nie moje życie - thriller Kanada/USA 2006
13:40 Policyjna opowieść II - film sens. Hongkong 1986
15:45 Serce nie sługa - komedia romantyczna USA 2005
17:55 Quest - film sensacyjny USA/Kanada 1996
20:00 Lara Croft: Tomb Raider - film przyg. USA/Wlk. Brytania/Japonia/Niemcy 2001, reż. Simon West
22:00 Sin City II: Damulka warta grzechu - thriller USA 2014
00:00 Lake Placid: Dziedzictwo - horror RPA/USA 2018

AXN

08:05 Ostry dyżur III (12/22) - serial obycz. USA 1997
09:10 Castle V (12,13/24)
11:10 Rekrut IV (5,6/22)
13:10 Dowody zbrodni III (15,16/23) - serial sens.
15:10 FBI III (2,3/15) - serial sensacyjny USA 2020
17:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas VI (8,9/24)
19:10 Castle V (14,15/24)
21:05 Rekrut V (4/22)
22:05 Rekrut: Feds (4/22)
23:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas VI - serial krym.

EPIC DRAMA

08:35 Detektyw Murdoch XVIII
09:35 Wszystkie stworzenia duże i małe V - serial obycz.
10:30 Lekarze na start
12:05 Zatraceni w miłości
13:05 Panna Scarlet VI (6/6)
14:15 Agenci NCIS XVI (1/24)
15:10 Panna Marple VI (1/3)
17:00 Dalgliesh III (3/6)
19:00 Agenci NCIS XVI (2/24) - serial krym. USA 2018
19:55 Poirot III (7/11)
21:00 Hiszpańska księżniczka
22:15 Domina (7/8) - serial obycz. Wlk. Bryt./Włochy 2021
23:20 Poirot III (7/11)
00:25 Agenci NCIS XVI (2/24)

TVN STYLE

11:20 Ugotowani (8, 9) - reality show Polska 2014
13:25 Kuchenne rewolucje (2, 1) - reality show Polska 25
15:35 I nie opuszczę Cię aż do ślubu (6, 7) - reality show
17:05 W czym do ślubu? (7) - program rozrywkowy
17:40 Kuchenne rewolucje (10, 11, 8) - reality show
20:50 Jestem z Polski VIII (2,3/17) - serial dok.
22:50 Ślub od pierwszego wejrzenia: Australia IX
00:20 Mroczne sekrety małżeńskie VII - serial dok.

TVN TURBO

09:20 Samochód marzeń: Kup i zrób (7) - magazyn
10:15 Ciężarówką przez Stany
11:15 101 napraw (10, 1)
12:15 Jeździć, obserwować IV
13:00 Mobilni mechanicy (2, 3)
14:30 Zawodowi handlarze
16:00 Wojny samochodowe
18:00 Raport Turbo (5047)
18:15 Zawodowi handlarze
19:00 Moto kombat (7)
19:45 Duda kontra Szafrański IX (7) - serial dok.
20:30 Prawko na świecie. Jazda bez zasad (9) - mag.
21:15 Z drugiej ręki (12)
22:00 Raport Turbo (5047)

BBC FIRST

08:40 Lewis IX (2/6)
09:40 Ojciec Brown III (5/15)
10:40 Śmierć pod palmami VI
11:45 Z pamiętnika położnej XI
12:55 Ulica nadziei IV (4,5/8)
15:00 Ojciec Brown X (6/10)
16:00 Lewis IX (2/6)
17:00 My Life is Murder II (2/10)
18:00 Morderstwa w Midsomer
19:55 Śmierć pod palmami VI (5/8) - serial kryminalny
21:00 Zbrodnie Saint-Pierre (3/10) - serial kryminalny
22:00 Happy Valley III (3,4/6)
00:05 McDonald i Dodds

FX

08:00 Kości X (11/22)
09:00 SkyMed II (7/9)
10:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami III (22,23/24)
11:55 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VII (1,2/22)
13:45 Agenci NCIS IX (3,4/24)
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Miami III (24,1/24)
17:25 Z Archiwum X III
19:15 Agenci NCIS: Sydney III
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VII (3,4/22)
22:00 9-1-1: Nashville
22:55 Z Archiwum X IV (1/24)
23:50 Szklana pułapka III - film sensacyjny USA 1995

HGTV

09:00 Remontujemy dom na plaży XI - serial dok.
10:00 Poszukiwacze domów
11:05 Usterka XI (29,30)
12:35 Podwórkowa reaktywacja (12, 13, 1, 2) - magazyn
14:30 Mieszkanie na miarę
15:30 Pogromcy chaosu (3)
16:30 Polowanie na ogród – tarasy (2/5) - serial dok.
18:10 Weekendowa metamorfoza (7) - reality show
19:05 Zgłoś remont (10)
20:05 Dorota inspiruje (3)
21:00 Dorota was urządzi III
22:30 House Hunters

BBC LIFESTYLE

11:15 Rezydencje na Mauritiusie (7) - serial dok.
12:20 Najdroższe brytyjskie domy II (7/8) - serial dok.
13:20 Mistrzowie szycia (6)
14:25 Wielkie brytyjskie wypieki (1) - program rozrywkowy
15:45 Zapraszam do stołu
17:45 Rezydencje na Mauritiusie (7) - serial dok.
18:50 Mistrzowie szycia (7)
19:50 Wielkie brytyjskie wypieki (2) - pr. rozrywkowy
21:05 Majorka: śródziemnomorskie smaki (7, 8) - mag.
22:00 Tajlandia: mroczne oblicze raju - serial dokumentalny

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół X (21/23)
08:55 Przyjaciele IV
11:55 Teoria wielkiego podrywu II (12,13,14,15,16,17/23)
14:30 Dwóch i pół X (22,23, 1,2/23) - serial kom. USA 2013
16:30 Przyjaciele IV (24,1,2, 3,4,5/24) - serial kom.
19:30 Teoria wielkiego podrywu II (18,19,20,21,22,23/23)
22:00 The Office PL III (8,9/12) - serial kom. Polska 2023
23:05 Comedy Club (4, 5)
00:05 Miasteczko South Park VI (6,7/17) - serial anim.

TVP SERIALE

08:35 Komisarz Alex IV (13)
09:30 Rodzinka.pl VI (2/26)
10:05 Klan - telenowela
10:40 Ranczo X (1)
12:30 Komisarz Alex V (1/13)
13:25 Ojciec Mateusz 32 (7,8) - serial krym. Polska 2025
15:25 Komisarz Alex V (2/13)
16:15 Na sygnale - serial obycz.
17:25 Ranczo (2,3/13)
19:35 Ojciec Mateusz 32 (9,8) - serial krym. Polska 2025
21:30 Ranczo (4,5/13) - serial komediowy Polska 2006
23:30 Ojciec Mateusz 32 (10)
00:30 Glina. Nowy rozdział (2) - serial krym. Polska 2025

CANAL+ KUCHNIA

13:50 Sekrety świata przypraw II (4) - serial dok.
14:50 U sąsiadów w kuchni XI
15:50 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (6) - mag.
16:10 Jakubiak rozgryza Polskę (9) - mag. kulinarny
16:40 Jamie Oliver (2, 2)
18:30 Sachie w Nowej Zelandii
19:25 m jak mięso (8)
19:50 Zgrillowani (1)
20:15 Mistrzowie przekąsek w akcji – Nowa Zelandia (5)
21:15 Anthony Bourdain IX
23:55 Bitwa na smaki: David vs Matteo (1, 2) - real tv

CANAL+ DOMO

12:05 Wielkie projekty: Australia X - serial dok.
13:05 Pogromcy bałaganu (1)
14:05 Wakacyjne domy na wynajem (20) - lifestyle
15:00 Liczy się miejsce (7)
15:55 Kupione i co dalej? (1, 2)
16:50 Gardeners' World (4)
18:00 Ucieczka na wieś XXII
18:55 Wielkie projekty: Australia X - serial dok.
20:00 Daleko od miasta X
21:00 Cudotwórcy – pod presją (1) - serial dok. USA 2026
21:55 Wielkie projekty: transformacje (2) - reality show
23:05 W mieście czy na wsi

PLANETE+

14:45 Monachium 1972 (2)
15:50 Niezwykłe podróże koleją XIII (2/7) - serial dok.
16:55 Świat z góry (11,12/14)
18:00 Dokąd dzisiaj? IV
18:40 Głos. Narzędzie zaniedbane - film dok. Kanada 2023
19:45 Czy warto pościć?
20:55 Ludwik XIV, król tajnych agentów - serial dok.
22:00 Ukraina. Laboratorium Holokaustu - film dok.
23:10 Cykl miesięczny. Moc natury - film dokumentalny
00:15 Niezwykłe podróże

DISCOVERY CHANNEL

10:00 Wyprawa w nieznane VI
11:00 Dżungla złota (5/7)
12:00 Psy policyjne (4/10)
13:00 Fantastyczne zwierzęta z Forrestem Galante: Krokodyle czary - film dok.
14:00 Nagi instynkt przetrwania: Ameryka Łacińska
15:00 Złomowisko PL VIII (3)
16:00 Łowcy opali VIII (7/20)
17:00 Celnicy na straży Niemiec - real tv Niemcy 2025
18:00 Polscy truckersi II
19:00 Nagi instynkt przetrwania VII (13/17) - serial dok.
21:00 Rolnicy w akcji
22:00 W oku cyklonu II

TVP HISTORIA

09:15 Rachunek szczęścia
10:35 Była sobie piosenka
11:40 Pamięć - film dok.
12:25 Wędrówki szlakami granicznymi - serial dok.
13:15 Tajemnice szpiegów: nuklearna rozgrywka
14:15 Janosik (4/13)
15:25 Sensacje XX wieku
18:05 1920. Wojna i miłość (5)
19:00 Wszystkie kolory świata
20:00 Trzeci oficer (5)
20:55 Starożytny Egipt – kroniki imperium (7/8)
22:00 Nieznana wojna na Północy II (1/6) - serial dok.

HISTORY

11:15 Starożytni kosmici XVI
12:10 Gwiazdy lombardu XXV
13:05 Starożytni kosmici XVII
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata III (6/22)
14:50 Największe tajemnice świata VI (11/20) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
17:10 Zabić dyktatora (1/6)
18:10 Największe tajemnice świata VII (14) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XVI
21:00 Tom Hanks: II wojna światowa (7,8/20) - serial dok.
23:00 II wojna światowa w kolorze (9/10) - serial dok.
23:55 Jak to wyjaśnić V

NATIONAL GEOGRAPHIC

08:00 Car S.O.S. X (1/10)
09:00 Uwaga, katastrofa! II
10:00 Porzucone konstrukcje
11:00 Plemienna szkoła przetrwania: ekstremalne safari
12:00 Katastrofa w przestworzach XIII - serial dok.
16:00 Ukryte pod miastami
17:00 Tajemnicze wyspy
18:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy VI (5,6/6) - serial dok.
20:00 Katastrofa w przestworzach XXIII (8/10) - serial dok.
21:00 Starożytne konstrukcje
22:00 Ukryte pod miastami

FOCUS TV

08:00 Byli sobie podróżnicy
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici VII
10:00 Gwiazdy lombardu XXIII
12:00 Tajemnice II wojny światowej - serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii XXI (13,1) - serial dok.
14:00 Kroniki Hitlera (1/13)
15:00 Truckersi przez Australię VIII (12/13)
16:00 Dorwać tuńczyka VII
18:00 Rolnicy. Podlasie V
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Najkrwawsze bitwy drugiej wojny światowej
22:00 Ostatni bastion Hitlera

BBC EARTH

10:25 Życie na pustkowiu VIII
11:25 Zabójcza pogoda V (2/13) - serial dok.
12:25 Dziki połów
13:25 Parki narodowe z lotu ptaka: Irlandia - serial dok.
14:30 W okowach mrozu VI
16:35 Pociągiem przez Imperium Rzymskie (3/6)
17:40 Parki narodowe z lotu ptaka: Irlandia (1/3) - serial dok.
18:40 Dziki połów (2/8)
19:45 Sekretne życie ogrodu
20:55 W okowach mrozu VI
22:55 Sekrety długowieczności (5/6) - serial dokumentalny

POLSAT VIASAT HISTORY

10:30 Dyktatorzy: droga do władzy (6/6) - serial dok.
11:35 Tajne bazy nazistów III
12:30 Królowie-zabójcy
14:25 Faraonowie: nie tylko piramidy - serial dok.
16:30 Punkty zwrotne II wojny światowej (4/6) - serial dok.
17:35 Z popiołów II wojny światowej (1) - serial dok.
18:50 Konkwistadorzy (2/6)
19:45 Wielkie konflikty: powstania i upadki cywilizacji
20:50 Adolf Hitler: zrozumieć dyktatora (1/6) - serial dok.
22:05 Królowe, które zmieniły świat (1/6) - serial dok.

ŚRODA 19.08

Od A do Z

28 LAT PÓŹNIEJ: ŚWIĄTYNIA KOŚCI ★★★
horror, Wlk. Brytania/USA 2026, reż. Nia DaCosta, wyk. Ralph Fiennes, Jack O'Connell, Alfie Williams
20:00 | hbo
Druga część sequela „28 dni później" Danny'ego Boyle'a: w dystopijnym świecie pod pręgierzem inwazji zombie ludzie coraz bardziej zatracają swoje człowieczeństwo. Szczęśliwie, nie wszyscy. Dla koneserów.

BEZ URAZY ★★★
komedia, USA 2023, reż. Gene Stupnitsky, wyk. Jennifer Lawrence, Andrew Barth Feldman, Matthew Broderick
20:00 | polsat
Jennifer Lawrence jako dziewczyna bez określonego w życiu celu, która przyjmuje zlecenie „wyprowadzenia na ludzi" zamkniętego w sobie nastolatka, mającego wkrótce opuścić rodzinny dom i rozpocząć studia.

CICHE MIEJSCE 2 ★★★
horror, USA 2020, reż. John Krasinski, wyk. Emily Blunt, John Krasinski, Cillian Murphy
22:50 | hbo
Ocalona przed atakiem monstrów, które prowokuje każdy dźwięk, rodzina wychodzi na zewnątrz, by szybko przekonać się, że owe potwory stanowią niejedyne zagrożenie, a zachowanie ciszy nie zawsze pomaga.

FATHER MOTHER SISTER BROTHER ★★★
komediodramat, USA/Francja/Niemcy/Włochy/Irlandia 2025, reż. Jim Jarmusch, wyk. Tom Waits, Adam Driver, Mayim Bialik
23:00 | canal+ premium
Złoty Lew w Wenecji dla analizy relacji w dysfunkcjonalnej rodzinie, gdzie zdystansowani rodzice zostawili swoje dzieci samym sobie, a przy okazji wnikliwa wiwisekcja współczesnych więzi międzyludzkich.

GALIMATIAS, CZYLI KOGEL–MOGEL II ★★
komedia, Polska 1988, reż. Roman Załuski, wyk. Grażyna Błęcka-Kolska, Dariusz Siatkowski, Katarzyna Łaniewska
20:50 | tvn
W „Koglu-moglu" wieś przyszła do miasta, teraz pora na rewizytę. Takie sobie.

Ostatni przystanek w hrabstwie Yuma

20:00 | cinemax ★★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Podróżujący przez Arizonę sprzedawca noży zatrzymuje się w przydrożnej jadłodajni. Wkrótce pojawia się dwóch bankowych rabusiów, gotowych za wszelką cenę bronić swego okupionego krwią łupu.

THRILLER
USA 2023, REŻ. FRANCIS GALLUPPI, WYK. JIM CUMMINGS, JOCELIN DONAHUE, SIERRA MCCORMICK

GRINDHOUSE VOL. 1 DEATH PROOF ★★★
thriller, USA 2007, reż. Quentin Tarantino, wyk. Kurt Russell, Zoë Bell, Rosario Dawson
23:15 | cinemax
Quentin Tarantino i Robert Rodriguez składają hołd tanim kinom z przedmieść lat 70. XX wieku. Pastisz horroru klasy B: starcie z seryjnym mordercą, kaskaderem zabijającym swe ofiary samochodem.

JAK UGRYŹĆ 10 MILIONÓW? ★★★
komedia kryminalna, USA 2000, reż. Jonathan Lynn, wyk. Bruce Willis, Matthew Perry, Rosanna Arquette
20:00 | stopklatka
Wredna żona ciapowatego dentysty rozpoznaje w nowym sąsiedzie mordercę poszukiwanego przez byłych kolegów z mafii. Zmusza męża, by wydał go gangsterom, a potem szczuje sąsiada na kapusia.

KAMERDYNER ★★★
dramat historyczny, Polska 2018, reż. Filip Bajon, wyk. Janusz Gajos, Anna Radwan, Sebastian Fabijański
22:15 | kino polska
Zrealizowana z epickim rozmachem i gwiazdorską obsadą opowieść o relacjach prusko-kaszubsko-polskich na Pomorzu Gdańskim w okresie 1900-45 na tle burzliwej historii przetaczającej się przez te ziemie.

LEO: OGRODNIK ZAWODOWIEC ★★
komedia sensacyjna, Francja 2025, reż. David Charhon, wyk. Jean-Claude Van Damme, Michaël Youn, Nawell Madani
23:50 | tv puls
Urzędnik rządowy denerwuje premiera do tego stopnia, że każe go unicestwić. Nie byłoby to trudne, gdyby nie jedno ale – urzędnik zatrudnia ogrodnika, byłego komandosa, samego Jeana-Claude'a Van Damme'a.

MŁODE WILKI ★★
film sens., Polska 1995, reż. Jarosław Żamojda, wyk. Michelle Cleo Godsey, Jarosław Jakimowicz, Piotr Szwedes
22:05 | stopklatka
Maturzyści wobec przemian zachodzących w Polsce: spryt, charakter w nogach i łatwy szmal nie muszą być jedyną receptą na sukces. Gładka narracja, ale i zaproszenie do refleksji.

NIEUSTRASZENI BRACIA GRIMM ★★
film fantasy, USA/Czechy/Wlk. Brytania 2005, reż. Terry Gilliam, wyk. Matt Damon, Heath Ledger, Monica Bellucci
20:00 | tvn 7
Świat baśni Terry'ego Gilliama: dwaj oszuści trudniący się fałszywymi egzorcyzmami zostają zmuszeni przez okoliczności do stawienia czoła autentycznemu – nie zaś wymyślonemu przez nich samych – złu.

PORA ODKUPIENIA ★★
film sens., USA 2022, reż. Richard Hughes, wyk. Antonio Banderas, Kate Bosworth, Mojean Ania
22:05 | tv puls
Nieskomplikowana opowieść o skomplikowanej sytuacji pewnego gangstera (Antonio Banderas), który występuje przeciwko szefowej gangu, kiedy dowiaduje się, że zmusza małoletnią uciekinierkę do cyberseksu.

SKAZANI NA SHAWSHANK ★★★★
dramat psychologiczny, USA 1994, reż. Frank Darabont, wyk. Tim Robbins, Morgan Freeman, Bob Gunton
22:00 | warner tv
Stephen King inny niż zwykle: jak przetrwać ciężkie więzienie i ocalić siebie? Plus popisowe partie Tima Robbinsa i Morgana Freemana oraz siedem zasłużonych nominacji do Oscara.

SZYFRY WOJNY ★★★
dramat wojenny, USA 2002, reż. John Woo, wyk. Nicolas Cage, Adam Beach, Peter Stormare
22:10 | tvp 1
John Woo o wojnie na Pacyfiku: Indianie Navajo jako żywe amerykańskie maszyny szyfrujące, co oznacza, że jeśli wpadną w ręce wroga, muszą zginąć. I Nicolas Cage jako ich ochroniarz.

KONRAD J. ZARĘBSKI

ŚRODA 19.08

TVP1

07:00 Msza święta
07:30 Rodzina (nie od) święta
08:00 Serwis Info, pogoda
08:05 Pogoda Info
08:15 Chłopi (12)
09:05 Ranczo IX (8)
09:55 Liturgia prawosławna na Grabarce - transmisja
11:25 Okrasa łamie przepisy
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 Magazyn rolniczy (762)
12:55 Dzika Argentyna (2/3)
14:00 Splątane losy
15:00 Serwis Info, pogoda
15:25 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5753)
18:05 Reporterzy (594)
18:25 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 **07 zgłoś się** (5/5) - serial krym. Polska 1981, wyk. Bronisław Cieślak
22:10 ★★★ **Szyfry wojny (Windtalkers)** - dramat wojenny USA 2002, reż. John Woo, wyk. Nicolas Cage, Adam Beach, Peter Stormare, Noah Emmerich (145 min)
00:35 ★★★★★ **Człowiek z marmuru** - dramat obycz. Polska 1976, reż. Andrzej Wajda, wyk. Jerzy Radziwiłowicz, Krystyna Janda (165 min)

TVP2

05:35 M jak miłość
06:25 Mozaika żydowska (24)
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7650) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie
11:30 Rodzinka.pl III
12:35 Koło fortuny (2075)
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (1043)
14:35 Na sygnale - serial obyczajowy Polska 2026
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (2076) - teleturniej Polska 2025
16:35 Familiada (3109)
17:20 Panna młoda - serial obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque (1044)
18:50 Jeden z dziesięciu
19:25 Barwy szczęścia
20:30 Przepis dnia

20:45 **Na dobre i na złe** - serial obycz. Polska 2026
21:45 **Na sygnale** - serial obycz. Polska 2026, wyk. Dariusz Wieteska
22:45 **Ku'damm 63 III** - miniserial Niemcy 2016
23:45 **Pitbull** (7) - serial sens. Polska 2008, wyk. Marcin Dorociński
00:45 **Karol, władca Hiszpanii** - serial kostiumowy Hiszpania 2015
01:40 **W cieniu śmierci** (6/12) - serial krym. Finlandia/Niemcy 2018

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień
09:15 Malanowski i Partnerzy VIII (21,22)
10:20 Trudne sprawy XX (10/40) - serial fab.-dok. PL 2020, wyk. Piotr Dobosz
11:20 Dlaczego ja? 33 (41,42) - serial fab.-dok. Polska 2026
13:20 Gliniarze XVI (46,47) - serial fabularno-dok. Polska 2024, wyk. Arkadiusz Krygier
15:30 Wydarzenia
15:55 Milionerzy (13)
16:35 Gliniarze XIX (29,30) - serial fabularno-dok. Polska 2025, wyk. Arkadiusz Krygier, Tomasz Skrzypniak, Ewelina Ruckgaber, Piotr Mróz
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (819) - program publicystyczny

20:00 ★★★ **Bez urazy (No Hard Feelings)** - komedia USA 2023, reż. Gene Stupnitsky, wyk. Jennifer Lawrence, Laura Benanti (130 min)
22:10 ★★★ **21 Jump Street** - komedia sensacyjna USA 2012, reż. Phil Lord, Christopher Miller, wyk. Jonah Hill, Dave Franco (150 min)
00:40 ★★ **Jutro będzie futro II (Hot Tub Time Machine 2)** - komedia USA 2014 (120 min)

TVN

05:40 Uwaga! (8070) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (46)
06:50 Kuchenne rewolucje: Kępno – „Kulinarna Warszawka" XXV (14)
07:45 Dzień dobry wakacje (54) - mag. Polska 2026
11:20 Doradca smaku (10)
11:25 Kuchenne rewolucje: Białystok – Zielony Nosorożec XXIV (9) - reality show
12:35 Kuchenne rewolucje: Zajazd „Florencja" XX (3) - reality show Polska 2019
13:40 Ukryta prawda (10,11,5/60) - serial fab.-dok.
16:50 Szpital św. Anny III (17/53) - serial obycz.
17:55 Detektywi III (46/60) - serial fab.-dok. Polska 2024
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (8071) - mag.

20:15 **Na Wspólnej** - serial obycz. Polska 2026
20:50 ★★ **Galimatias, czyli kogel–mogel II** - komedia Polska 1988, reż. Roman Załuski, wyk. Grażyna Błęcka-Kolska, Dariusz Siatkowski (130 min)
23:00 ★★★ **Tylko mnie kochaj** - komedia romant. Polska 2006, reż. Ryszard Zatorski, wyk. Maciej Zakościelny (120 min)
01:00 **Kuchenne rewolucje** - reality show

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami IV (10,11/22) - serial krym. USA 1988, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XXIV (9,4/18)
10:00 Zaklinaczka duchów IV (10/23) - serial fantasy
11:00 Kotka - serial obycz.
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie III - serial obycz. Turcja 2013
14:00 Kurierzy II (21)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XI - serial obycz.
17:00 Kurierzy II (22) - serial obycz. Polska 2023
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII - serial obycz.
20:00 ★★★ **Na tropie zabójcy (Cult Killer)** - film sensacyjny USA/Wlk. Brytania 2024, reż. Jon Keeyes, wyk. Alice Eve (125 min)
22:05 ★★ **Pora odkupienia (The Enforcer)** - film sens. USA 2022 (105 min)
23:50 ★★ **Leo: ogrodnik zawodowiec (Le Jardinier)** - komedia sensacyjna Francja 2025, reż. David Charhon (130 min)
02:00 **Dzielnica strachu X** (19) - serial krym.

TVN7

05:20 Ten moment (3/40) - serial fab.-dok. Polska 2021
05:55 Szkoła (23,24,25/72) - serial fab.-dok. Polska 2017
08:45 Ukryta prawda (14,38,39/51) - serial fab.-dok.
11:50 W-11 Wydział Śledczy - serial fabularno-dok.
13:55 Kryminalni III (7/13) - serial krym. Polska 2005, wyk. Marek Włodarczyk
15:00 Szpital (27,28/68) - serial fab.-dok. Polska 2018
17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
18:00 SOS. Ekipy w akcji (46/60) - telenowela dokumentalna Polska 2018
19:00 Młode gliny (3/50)
20:00 ★★ **Nieustraszeni bracia Grimm (The Brothers Grimm)** - film fantasy USA/Czechy/Wlk. Brytania 2005, reż. Terry Gilliam, wyk. Matt Damon, Heath Ledger (160 min)
22:40 ★★★ **Mission: Impossible** - film sensacyjny USA 1996 (130 min)
00:50 ★★ **Duchy moich byłych (Ghosts of Girlfriends Past)** - komedia romant. USA 2009, reż. Mark Waters (130 min)

MEZZO

10:55 Filharmonicy Berlińscy, Pierre Boulez : Ravel, Mozart, Bartók, Debussy - muzyka klas.
12:35 Nielsen: Symfonia nr 5 - muzyka klasyczna
14:00 Intermezzo
14:20 London Symphony Orchestra, Harry Christophers: Haydn, Stworzenie świata
16:05 Dietrich Fischer-Dieskau: Ostatnie słowa
17:00 Intermezzo
17:30 Vincenzo Lamagna: Creature - balet C-275-ENGL 2021, reż. Asif Kapadia
18:55 Brahms : Niemieckie requiem - muzyka klasyczna
20:30 Giuseppe Verdi: Lombardczycy na pierwszej krucjacie - opera Belgia 2023
22:50 Pink Martini w Peraladzie
00:25 Gregory Porter na festiwalu Jazzaldia

PULS 2

09:25 Świnka Peppa
09:45 Bing (67,68/78)
10:00 Jeżyk i przyjaciele
10:35 Spidey i superkumple II
11:35 Gus. Mały II (17,18/52)
12:00 Psi patrol (24/26)
12:35 Marta mówi! II
13:00 Smerfy (26)
14:00 Baranek Shaun VI
14:35 My Little Pony: Przyjaźń to magia (18/26)
15:00 Miraculous III (5,1/26)
16:00 Fineasz i Ferb II
17:00 Smerfy (1) - serial anim.
18:00 Pingwiny z Madagaskaru II (17,18/39)
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (36) - serial obycz.
21:00 Jak to się robi w Chicago - film sens. USA/Hol. 1986
23:15 Uliczny wojownik - film sens. Japonia/USA 1994

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny dom XII (4) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci XI (7,8/65) - serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII (51,52) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? XVIII
13:55 Trudne sprawy XVII (11,12,13/40) - serial fab.-dok.
16:55 Policjantki i policjanci XXIV (57/65) - serial obycz.
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (545) - reality show
19:00 Policjantki i policjanci XXIV (58/65) - serial obycz.
20:00 Uroczysko V (41,42) - serial krym. Polska 2026
21:05 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (47) - serial krym.
22:05 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (47)
23:05 Zabójcy - thriller Indonezja/Japonia 2014

METRO

07:35 Tajemnice miłości - serial fabularno-dok.
08:30 Szpital (35,36/68)
10:30 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:30 SOS. Ekipy w akcji (60) - telenowela dokumentalna
13:30 Brzydula (91,92)
14:40 Za głosem serca (5) - telenowela Brazylia 2023
15:50 Magda M. II (6)
16:55 Idź na całość (16)
18:00 Złomowisko PL II (3) - serial dok. Polska 2016
19:00 Kartoteka V (23,24/30) - serial fabularno-dok.
21:05 Kryminalni (6) - serial kryminalny Polska 2007
23:15 Hannibal (3/13)
00:20 Zbrodnie z pierwszych stron gazet IV (5/12)
01:20 Szpital (20/68)
02:20 Szkoła (17/68)

ŚRODA 19.08

STOPKLATKA

08:45 Robert Makłowicz (221) - mag. kulinarny
09:40 Zagadki kryminalne panny Fisher (2/13) - serial krym. Aus. 2012
10:55 Górski lekarz XIV (12,13/13) - serial obycz.
12:55 Zagadki kryminalne panny Fisher (3/13)
14:00 Zajazd. Będzie się działo (23,24)
16:00 Katastrofy w przestworzach XII (13,2,6/13) - serial dok.
19:00 Aukcja w ciemno III (11,12/26) - serial dok.
20:00 Jak ugryźć 10 milionów? (The Whole Nine Yards) ★★★ - komedia kryminalna USA 2000, reż. Jonathan Lynn, wyk. Bruce Willis, Matthew Perry (125 min)
22:05 Młode wilki ★★ - film sens. Polska 1995, reż. Jarosław Żamojda, wyk. Michelle Cleo Godsey, Jarosław Jakimowicz, Piotr Szwedes (140 min)
00:25 Fałszerz (The Forger) ★★ - thriller USA 2014, reż. Philip Martin, wyk. John Travolta, Christopher Plummer, Tye Sheridan, Abigail Spencer (120 min)

ALE KINO+

08:45 The Office PL III (1,2/12) - serial kom.
10:00 Bestia (3,4/6) - serial obycz. Kanada 2021
12:05 Vera XIII (2/3) - serial krym. Wlk. Brytania 2024
14:00 Morderstwo na zlecenie (Murder by Decree) ★★★ - film krym. Wlk. Brytania/Kanada 1979, reż. Bob Clark, Donald Sutherland, Christopher Plummer, wyk. Christopher Plummer (140 min)
16:20 Arktyka (Arctic) ★★★ - film przyg. Islandia/USA 2018, reż. Joe Penna, wyk. Mads Mikkelsen, Maria Thelma Smáradóttir (115 min)
18:15 Vera XIII (3/3) - serial krym. Wlk. Brytania 2024, wyk. Brenda Blethyn, David Leon
20:10 Prosta sprawa (3,4/6) - serial sens. Polska 2024, wyk. Mateusz Damięcki, Piotr Adamczyk, Mateusz Kmiecik
22:30 Szepty mroku (3,4/6) - serial krym. USA 2022, wyk. Zahn McClarnon, Kiowa Gordon
00:35 Pokonani (5,6/8)

TVP KULTURA

08:35 Rzecz Polska (7)
09:00 Dziewczyna i chłopak (5/6) - serial przygodowy Polska 1977
10:00 Alicja (Alice) ★★★ - musical Wlk. Bryt./Belgia/USA/Polska 1982 (105 min)
11:45 Cyrograf dojrzałości ★★★ - dramat obyczajowy Polska 1970, reż. Jan Łomnicki (70 min)
12:55 Giganci sztuki (2/3)
14:20 Barbara i Jan (3,4)
15:35 W drogę! (Jaddeh Khaki) ★★★★ - dramat obycz. Iran 2022 (105 min)
17:20 Dziewczyna i chłopak (6/6) - serial przyg.
18:15 Muzeum polskiej piosenki (10)
18:30 Informacje kulturalne
18:55 Rawhide II (16) - western USA 1960
20:00 Pies Baskerville'ów (The Hound of the Baskervilles) ★★★ - film krym. Wlk. Bryt. 1988, reż. Brian Mills (115 min)
21:55 Tonia - dramat obycz. ★★★ Polska 2023, reż. Marcin Bortkiewicz (90 min)
23:25 Informacje kulturalne
00:00 Łaknienie (Swallow) ★★★ - thriller USA/Francja 2019 (110 min)

HBO

08:10 Anakonda - horror ★★ USA 2025 (95 min)
09:45 Opowieść wigilijna Carole ★★★ - film obycz. Wlk. Brytania 2022 (70 min)
10:55 Przypadek Harolda Cricka ★★★★ - komedia USA/Wlk. Brytania 2006, reż. Marc Forster, wyk. Will Ferrell (110 min)
12:45 Piotruś Pan ★★ - film przyg. Wlk. Brytania/USA/Australia/Nowa Zelandia 2003 (110 min)
14:35 Na rauszu ★★★★ - komedio-dramat Dania 2020, reż. Thomas Vinterberg, wyk. Mads Mikkelsen (115 min)
16:30 Spider-Man Uniwersum ★★★★ - film anim. USA 2018 (115 min)
18:25 Lista ★★ - komedia USA 2023, reż. Melissa Miller Costanzo (95 min)
20:00 28 lat później: Świątynia kości ★★★ - horror Wlk. Brytania/USA 2026 (110 min)
21:50 Latarnie (1) - serial sens. USA 2026
22:50 Ciche miejsce 2 ★★★ - horror USA 2020 (95 min)
00:25 Sojusznicy ★★★ - film sens. USA 2023, reż. Ilya Naishuller (110 min)

CANAL+ PREMIUM

08:40 Benek ★★ - komediodramat PL/A 2007 (100 min)
10:20 Listy do Julii ★★★ - komedia romantyczna USA 2010, reż. Gary Winick (105 min)
12:05 Łapu-Capu (197)
12:10 LARP. Miłość, trolle i inne questy ★★★ - komedia Polska 2025 (95 min)
13:45 Hannah Arendt: Myślenie jest niebezpieczne - film dok.
15:05 Być kochaną ★★★ - dramat obycz. Norwegia/Szwecja 2024 (105 min)
16:50 Morderstwo w ambasadzie ★★ - film sens. Wlk. Brytania 2025 (85 min)
18:15 Łapu-Capu (198)
18:20 Niania w Nowym Jorku ★★★ - komedia romantyczna USA 2007 (100 min)
20:00 Baw się dobrze i przeżyj ★★★ - film s.f. USA/Niemcy 2025 (130 min)
22:10 The Walking Dead: Dead City III (3)
23:00 Father Mother Sister Brother ★★★ - komedio-dramat USA/Francja/Niemcy/Włochy/Irlandia 2025 (115 min)
00:55 Królestwo ★★★ - thriller USA/Niemcy/Emiraty Arabskie 2007 (110 min)

KINO POLSKA

07:30 Przygody Myszki
07:40 Reksio - serial anim.
08:00 Miś Kudłatek (5,6) - serial anim. Polska 1971
08:35 Do przerwy 0:1 (3,4)
09:45 Pan Kleks w kosmosie, cz. 1: Porwanie Agnieszki - film przygodowy Polska/Czechosłowacja 1988
11:20 Pan Kleks w kosmosie, cz. 2: Misja Voltana - film przyg. Polska/Czechosłowacja 88, reż. Krzysztof Gradowski, wyk. Piotr Fronczewski
12:55 Ranking Naj Polskiego Kina - serial dok. Polska 2024
13:45 Quo vadis - film hist. Polska/USA 2001, reż. Jerzy Kawalerowicz, wyk. Paweł Deląg, Magdalena Mielcarz
17:40 Stawka większa niż życie (15,11) - serial woj. Polska 1969, wyk. Stanisław Mikulski
20:00 Kamienie na szaniec - dramat wojenny Polska 2014, reż. Robert Gliński, wyk. Tomasz Ziętek, Marcel Sabat, Kamil Szeptycki
22:15 Kamerdyner - dramat historyczny Polska 2018, reż. Filip Bajon, wyk. Janusz Gajos, Anna Radwan
01:35 Tam i z powrotem - film sens. Polska 01, reż. Wojciech Wójcik, wyk. Janusz Gajos, Jan Frycz, Olaf Lubaszenko

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin IX (1/8)
08:30 Przyjaciółki XVI
10:25 Świat według Kiepskich
12:45 Szybcy i wściekli VII - film przyg. USA/Chiny/Jap./Kanada/Arabia Saudyjska 2015
15:35 Służące - dramat obycz. USA/Indie 11, reż. Tate Taylor
18:40 Inwazja: Bitwa o Los Angeles - film s.f. USA 2011, reż. Jonathan Liebesman
21:00 Ucieczka z piekła - film sens. USA/Tajlandia 2015, reż. John Erick Dowdle
23:05 Krucjata Bourne'a - thriller USA/Niemcy 2004

WARNER TV

08:05 Teraz albo nigdy! III (11)
09:05 Bajer z Bel-Air
10:05 Prawo Agaty V (4)
11:05 Pełniejsza chata III
12:15 Teraz albo nigdy! IV (1,2)
14:10 Bajer z Bel-Air
16:15 Pełniejsza chata III (17,18,1,2/18) - serial kom.
18:20 Sophia Grace i Rosie: Królewska przygoda - komedia USA 2014, reż. Brian Levant
19:55 Stosunki międzymiastowe - komedia romant. USA 2010, reż. Nanette Burstein
22:00 Skazani na Shawshank - dramat psych. USA 1994

CINEMAX

14:25 Uciekające kurczaki - film anim. USA/Francja/Wlk. Brytania/Irlandia 2000
15:50 Ziemia kobiet - dramat obyczajowy Włochy 2023
17:40 Hulk - film sens. USA 2003, reż. Ang Lee, wyk. Eric Bana, Jennifer Connelly
20:00 Ostatni przystanek w hrabstwie Yuma - thriller USA 2023, reż. Francis Galluppi
21:30 Grindhouse vol. 2 Planet Terror - horror USA/Meksyk 2007, reż. Robert Rodriguez
23:15 Grindhouse vol. 1 Death Proof - thriller USA 2007

TVN FABUŁA

07:45 Detektywi (25,26,27,28)
09:50 Prawo Agaty VI (3)
10:55 Lekarze II (10)
11:55 Zapukaj do moich drzwi
13:55 Prawo Agaty VI (2)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:05 Na Wspólnej (45,46)
17:10 Seriaale: Rozmowy (2)
17:55 Ekspres polarny - film anim. USA/Australia 2004
20:00 Szefowie wrogowie - komedia USA 2011
22:05 Szefowie wrogowie II - komedia USA 2014
00:35 Oszukać przeznaczenie V - horror USA/Kanada 2011

FILMBOX+ ONE

08:05 Zagadki kryminalne panny Fisher III (5/8)
09:15 Panna Scarlet i komisarz II (1/6) - serial krym.
10:20 Panna Marple III (2/4)
12:20 Hudson i Rex V (7,8/20)
14:30 Poirot XI (2/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2008
16:40 Strażnik Teksasu III
18:55 Poirot (1/10) - serial krym. Wlk. Brytania 1989
20:00 Ninja - film sens. USA 2009, reż. Isaac Florentine
21:50 Bez odwrotu - film sens. USA 1995, reż. Phillip Rhee
23:45 Wyspa tajemnic - film sensacyjny USA 2010

PARAMOUNT

07:30 Czarodziejki II (4,2/22) - serial fantasy USA 1999
09:25 Policyjna grupa pościgowa XVIII (15) - serial dok.
10:30 Iluzja - thriller
13:00 Czarodziejki II (5,6/22) - serial fantasy USA 1999
15:00 Buntownik z wyboru - dramat obycz. USA 1992
17:55 Elektra - film sens. USA/Kanada/Szwajcaria 2006
20:00 Austin Powers i Złoty Członek - komedia USA 2002
22:00 Bodyguard zawodowiec - film akcji USA/Holandia/Bułgaria/Hongkong/Kanada/Wlk. Brytania/Francja 2017

ROMANCE TV

08:40 Górski lekarz (3/8)
10:30 Inga Lindström: Zapomniany ślub - film obyczajowy Niemcy 2024
12:25 Dr Nice (4/4)
14:20 Rosamunde Pilcher: Pióra na wietrze - romans Niemcy/Austria 2003
16:15 Lena Lorenz (4/4)
18:05 Górski lekarz (4/8)
20:00 Malibu – Siostrzyczki - film obycz. Niemcy 2023
21:55 Następny zjazd „Szczęście": Prawdziwy ojciec - komedia Niemcy 2022
23:50 Górski lekarz (4/8) - serial obycz. Niemcy/A 2021

AMC

09:45 Przypadkowy bohater - komediodramat USA 1992
11:45 Wymarzony facet - komedia romant. USA 2002
13:50 Wielki Biały Ninja - film sensacyjny USA 1997
15:40 Ona to on - komedia USA/Kanada 2006
17:50 Policyjna opowieść III: Superglina - film sensacyjny Hongkong 1992
19:50 Nic nie widziałem, nic nie słyszałem - komedia kryminalna USA 1989, reż. Arthur Hiller, wyk. Gene Wilder
22:00 Sasori - film przyg. Japonia/Hongkong 2008

AXN

08:05 Ostry dyżur III (14/22)
09:10 Castle V (14,15/24)
11:10 Rekrut IV (7,8/22)
13:10 Dowody zbrodni III (17,18/23) - serial sens.
15:10 FBI III (4,5/15) - serial sensacyjny USA 2021
17:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas VI (10,11/24)
19:10 Castle V (16,17/24)
21:05 Walker: Strażnik Teksasu II (11,12/20) - serial krym.
23:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas VI (10,11/24)
00:45 Castle V (16/24)

EPIC DRAMA

08:35 Detektyw Murdoch XVIII (11/22) - serial kryminalny
09:35 Wszystkie stworzenia duże i małe V - serial obycz.
10:30 Lekarze na start
12:05 Zatraceni w miłości
13:10 Morderstwo w małym mieście II - serial krym.
14:05 Agenci NCIS XVI (2/24)
15:00 Panna Marple VI (2/3)
17:00 Dalgliesh III (6/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2024
19:00 Agenci NCIS XVI (3/24)
19:55 Poirot III (8/11)
21:00 Sherlock i córka (3/8)
22:00 Robin Hood
23:15 Poirot III (8/11)

TVN STYLE

11:20 Ugotowani (10, 11) - reality show Polska 2014
13:25 Kuchenne rewolucje (3, 3) - reality show
15:35 I nie opuszczę Cię aż do ślubu (8, 1) - reality show
17:05 W czym do ślubu? (8) - program rozrywkowy
17:40 Kuchenne rewolucje (12, 13, 9) - reality show
20:50 Jestem z Polski VIII (5,6/17) - serial dok.
22:50 Ślub od pierwszego wejrzenia: Australia IX
00:20 Mroczne sekrety małżeńskie VII - serial dok.

TVN TURBO

08:25 Nic do ukrycia II (4)
09:20 Samochód marzeń: Kup i zrób (8) - magazyn
10:15 Ciężarówką przez Stany IV (6/9) - serial dok.
11:15 101 napraw (2, 3)
12:15 Jeździć, obserwować II
13:00 Mobilni mechanicy (4, 5)
14:30 Zawodowi handlarze
16:00 Wojny samochodowe
18:00 Raport Turbo (5048)
18:15 Z drugiej ręki (12, 7)
19:45 Moto Fachury (9)
20:30 Zawodowi handlarze
21:15 Naprawy nie do naprawy
22:00 Raport Turbo (5048)
22:15 Jeździć, obserwować II

BBC FIRST

08:40 Lewis IX (3/6)
09:40 Ojciec Brown III (6/15)
10:40 Śmierć pod palmami VI
11:45 Z pamiętnika położnej XI
12:55 Ulica nadziei IV (6,7/8)
15:00 Ojciec Brown X (7/10)
16:00 Lewis IX (3/6)
17:00 My Life is Murder II (3/10)
18:00 Morderstwa w Midsomer XV (3/6) - serial krym.
19:55 Śmierć pod palmami VI
21:00 McDonald i Dodds IV (3/3) - serial kryminalny
22:50 Line of Duty – Wydział wewnętrzny (3,4/5)

FX

08:00 Kości X (13/22)
09:00 SkyMed II (8/9)
10:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami III (24,1/24)
11:55 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VII (3,4/22)
13:45 Agenci NCIS IX (5,6/24)
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Miami IV (2,3/25)
17:25 Z Archiwum X IV (1,2/24)
19:15 Agenci NCIS: Sydney III
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VII (5,6/22)
22:00 Matlock II (1/16)
22:55 Z Archiwum X IV (2/24)
23:50 Uprowadzona III - film sens. USA/Hiszpania/F 2014

HGTV

10:00 Poszukiwacze domów: Australia - serial dok.
11:05 Usterka XI (31,1)
12:30 Podwórkowa reaktywacja (3, 4, 5, 6) - magazyn
14:25 Mieszkanie na miarę II
15:25 Będzie pięknie (6/8)
16:30 Polowanie na ogród – tarasy - serial dok.
17:00 Polowanie na ogród VI
18:10 Zgłoś remont (10)
19:05 Weekendowa metamorfoza (8) - reality show
20:05 Dorota inspiruje (4)
21:00 Dorota was urządzi III
22:30 House Hunters

BBC LIFESTYLE

10:00 Ślub stulecia
11:15 Rezydencje na Mauritiusie (8) - serial dok.
12:20 Najdroższe brytyjskie domy II (8) - serial dok.
13:20 Mistrzowie szycia (7)
14:25 Wielkie brytyjskie wypieki (2) - program rozrywkowy
15:45 Zapraszam do stołu
17:45 Rezydencje na Mauritiusie (8) - serial dok.
18:45 Mistrzowie szycia (8)
19:50 Wielkie brytyjskie wypieki (3) - program rozrywkowy
21:05 Wielkie australijskie wypieki VI (4) - serial dok.
22:15 Zapraszam do stołu (12)

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół XI (2/22)
08:55 Przyjaciele IV (24,1,2,3,4,5/24) - serial kom.
11:55 Teoria wielkiego podrywu II - serial kom.
14:30 Dwóch i pół XI (3,4,5,6/22) - serial kom.
16:30 Przyjaciele V
19:30 Teoria wielkiego podrywu III (1,2,3,4,5,6/23) - serial kom. USA 2009
22:00 The Office PL III (10,11/12) - serial kom.
23:05 Comedy Club (6, 7)
00:05 Miasteczko South Park

TVP SERIALE

08:35 Komisarz Alex V (1/13)
09:25 Rodzinka.pl VI (3/26)
10:00 Klan - telenowela
10:40 Ranczo (1,2/13)
12:30 Komisarz Alex V (2/13)
13:30 Ojciec Mateusz 32 (8,9) - serial krym. Polska 2025
15:25 Komisarz Alex V (3/13)
16:15 Na sygnale
17:25 Ranczo (3,4/13)
19:30 Ojciec Mateusz 32 (10) - serial krym. Polska 2024
21:30 Ranczo (5,6/13) - serial komediowy Polska 2006
23:35 Ojciec Mateusz 32 (11)
00:30 Glina. Nowy rozdział
01:25 Erynie - serial krym.

CANAL+ KUCHNIA

13:50 Sekrety świata przypraw III (1) - serial dok.
14:45 U sąsiadów w kuchni XII
15:50 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (7) - mag.
16:10 Jakubiak rozgryza Polskę (10) - mag. kulinarny
16:40 Jamie Oliver (3, 3)
18:30 Sachie w Nowej Zelandii
19:25 m jak mięso (2)
19:50 Zgrillowani (2) - mag.
20:15 Jamie: dania na każdą kieszeń (1) - serial dok.
21:15 Anthony Bourdain IX
23:55 Bitwa na smaki: David vs Matteo (3, 4) - real tv

CANAL+ DOMO

11:10 Ucieczka na wieś XXII
12:05 Wielkie projekty
13:05 Pogromcy bałaganu (2)
14:05 Cudotwórcy – pod presją (1) - serial dok. USA 2026
15:00 Liczy się miejsce (8)
15:55 Mam zamek III (6,7)
16:50 Gardeners' World (5)
18:00 Ucieczka na wieś XXII
18:55 Wielkie projekty X
20:00 Daleko od miasta XI (1,2)
21:00 Cudotwórcy – pod presją (2) - serial dok. USA 2026
21:55 Tomasz Pągowski. Remont u ciebie (5) - mag.
22:25 Przekopiemy Ci ogródek (7) - reality show Polska 2025

PLANETE+

13:45 Najpiękniejsze rzeki świata II (3/10) - serial dok.
14:45 Monachium 1972 (3)
15:50 Niezwykłe podróże koleją XIII (3/7) - serial dok.
16:55 Świat z góry (12,13/14)
18:00 Dokąd dzisiaj? IV
18:40 Polowanie na króla piratów (1/3) - serial dok.
19:45 Wojna indochińska. 14 lat piekła - serial dok.
20:50 Ludwik XIV, król tajnych agentów - serial dok.
22:00 Premiera: Wszystko ma żyć - film dokumentalny

DISCOVERY CHANNEL

09:00 Parker na złotym szlaku III (4/9) - serial dok.
10:00 Wyprawa w nieznane VI
11:00 Dżungla złota (6/7)
12:00 Psy policyjne (5/10)
13:00 Fantastyczne zwierzęta z Forrestem Galante (3/6)
14:00 Nagi instynkt przetrwania: Ameryka Łacińska (3)
15:00 Złomowisko PL VIII
16:00 Łowcy opali VIII (8/20)
17:00 Celnicy na straży Niemiec - real tv Niemcy 2025
18:00 Polscy truckersi II
19:00 Złomowisko PL IV
22:00 Nagi instynkt przetrwania: Mistrzostwa świata

TVP HISTORIA

09:25 Odtajnione powstanie
10:15 Podróże z Agatą Christie i Sir Davidem Suchetem (1)
11:20 Jaszowiec. Zapomniana nowoczesność - film dok.
12:25 Wszystkie kolory świata
13:25 Starożytny Egipt – kroniki imperium (7/8)
14:30 Janosik (5/13)
15:30 Sensacje XX wieku
18:05 1920. Wojna i miłość (6)
18:55 Wszystkie kolory świata
20:00 Trzeci oficer (6)
20:55 Hitler: odliczanie
21:50 Kennedy, Sinatra i mafia
22:50 Sensacje XX wieku

HISTORY

10:20 Niewyjaśnione tajemnice świata III (1/10)
11:15 Wojny magazynowe XVII
12:10 Gwiazdy lombardu XXV
13:05 Starożytni kosmici XVII
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata III (7/22) - serial dok.
14:50 Największe tajemnice świata VII (4) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
17:10 Zabić dyktatora (2/6)
18:10 Największe tajemnice świata VII (15) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XVI
21:00 David Duchovny II (11)
22:00 Seksualne obsesje dyktatorów (5) - serial dok.

NATIONAL GEOGRAPHIC

10:00 Porzucone konstrukcje
11:00 Na granicy wytrzymałości (3/10) - serial dok.
11:35 Żelazna kurtyna: życie pod radziecką okupacją
15:00 Katastrofa w przestworzach XX (6/10) - serial dok.
16:00 Ukryte pod miastami (2)
17:00 Tajemnicze wyspy
17:55 Kluczowe tygodnie wojny
20:00 Katastrofa w przestworzach XXIII (7/10) - serial dok.
21:00 Premiera: Odkopać historię (3) - serial dok.
22:00 Katastrofy pod lupą

FOCUS TV

08:00 Byli sobie podróżnicy
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici VII
10:00 Gwiazdy lombardu XXIII
12:00 Tajemnice II wojny światowej - serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii XXII (2,3) - serial dok.
14:00 Kroniki Hitlera (2/13)
15:00 Truckersi przez Australię VIII (13/13)
16:00 Dorwać tuńczyka VII
18:00 Rolnicy. Podlasie V
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Wojna widziana z powietrza II (1/6)
22:00 Ostatni bastion Hitlera

BBC EARTH

10:30 Życie na pustkowiu VIII
11:30 Zabójcza pogoda V
12:30 Dziki połów (2/8)
13:30 Parki narodowe z lotu ptaka: Irlandia (2/3)
14:35 W okowach mrozu VI (9,10) - serial dokumentalny
16:40 Mumia Tutanchamona
17:40 Parki narodowe z lotu ptaka: Irlandia (2/3) - serial dok.
18:45 Dziki połów (3/8)
19:45 Pociągiem przez Imperium Rzymskie (4/6)
20:55 W okowach mrozu VI
22:55 Koloseum: prawdziwa historia (1/3) - serial dok.

POLSAT VIASAT HISTORY

10:25 Z popiołów II wojny światowej (1) - serial dok.
11:30 Tajne bazy nazistów III
12:30 Królowie-zabójcy
14:25 Faraonowie: nie tylko piramidy - serial dok.
16:30 Punkty zwrotne II wojny światowej (5/6) - serial dok.
17:35 Z popiołów II wojny światowej (2) - serial dok.
18:50 Konkwistadorzy (3/6)
19:45 Wielkie konflikty: powstania i upadki cywilizacji
20:50 Adolf Hitler: zrozumieć dyktatora (2/6) - serial dok.
22:05 Królowe, które zmieniły świat (2/6) - serial dok.

CZWARTEK 20.08

Od A do Z

BÓL I BLASK ★★★★
dramat obycz., Hiszpania/Francja 2019, reż. Pedro Almodóvar, wyk. Antonio Banderas, Asier Etxeandia, Leonardo Sbaraglia
20:10 | **ale kino+ hd**
Pedro Almodóvar o własnych lękach i obawach czy też o zawodzie reżysera? Uznany reżyser u schyłku kariery analizuje swoje wzloty i upadki, próbując zamknąć niedomknięte sprawy i wrócić do dawnej formy.

BRAVEN ★★★
film sens., Kanada/USA 2018, reż. Lin Oeding, wyk. Jason Momoa, Garret Dillahunt, Stephen Lang
20:00 | **tv puls**
Właściciel firmy zajmującej się wyrębem lasu, zabiera rodzinę na krótki urlop do domu na odludziu. Tam znajduje go narkotykowy baron, który chce wykorzystać jego firmę do przemytu kokainy.

CONAN BARBARZYŃCA 3D ★★
film przyg., USA/Bułgaria/Niemcy/Indie 2011, reż. Marcus Nispel, wyk. Jason Momoa, Stephen Lang, Rachel Nichols
21:55 | **tv puls**
Remake filmu, który 30 lat wcześniej wykreował modę na fantasy, a z Arnolda Schwarzeneggera zrobił gwiazdę. Opowiada o młodym wojowniku, który ma stawić czoła potężnemu magowi.

DLACZEGO ON ★★★
komedia, USA/Kambodża 2016, reż. John Hamburg, wyk. James Franco, Bryan Cranston, Zoey Deutch
20:00 | **polsat**
Składający świąteczną wizytę studiującej córce ojciec poznaje jej narzeczonego – wyluzowanego geniusza i zarazem milionera z Doliny Krzemowej. Różnice charakterów prowadzą do nieuchronnej konfrontacji.

DRUHNY ★★★
komedia romantyczna, USA 2011, reż. Paul Feig, wyk. Kristen Wiig, Maya Rudolph, Rose Byrne
22:30 | **polsat**
Wieczór panieński w Las Vegas okazuje się wyśmienitą okazją do sprawdzenia relacji łączących pannę młodą z każdą z jej „najlepszych" przyjaciółek. Kilka kropel ironiczno-gorzkiej prawdy ku przestrodze.

Mission: Impossible II

22:15 | tvn 7
★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Jeszcze raz Tom Cruise jako superagent w opałach, a na dodatek zakochany. Eskapizm w stanie czystym, ale John Woo wie, jak to się robi.

FILM SENS.
USA 2000, REŻ. JOHN WOO, WYK. TOM CRUISE, DOUGRAY SCOTT, THANDIWE NEWTON

HORROR STORY ★★
dramat obycz., Polska 2023, reż. Adrian Apanel, wyk. Jakub Zając, Michalina Olszańska, Marta Stalmierska
22:00 | **kino polska**
Niepozorny prowincjusz marzy o karierze w mieście, gdzie wynajmuje pokój w willi pełnej ekscentrycznych postaci podbudowujących swoje ego jego kosztem. Próba przetrwania będzie drogą do dojrzałości.

KOSZMAR MINIONEGO LATA ★★
horror, USA 1997, reż. Jim Gillespie, Jennifer Kaytin Robinson, wyk. Jennifer Love Hewitt, Sarah Michelle Gellar, Ryan Phillippe
23:40 | **hbo**
Facet z hakiem rybackim w dłoni prześladuje czwórkę maturzystów, którzy próbowali go utopić, by zatrzeć ślady po wypadku drogowym. Nic specjalnego, tym bardziej zastanawiający sukces komercyjny.

MOJA WINA: LONDYN ★★★
komedia, Wlk. Brytania/Hiszpania 2024, reż. Charlotte Fassler, Dani Girdwood, wyk. Asha Banks, Matthew Broome, Eve Macklin
20:00 | **hbo**
Z hiszpańskiego na angielski: po małżeństwie matki z brytyjskim biznesmenem, 18-letnia Amerykanka przenosi się do Londynu, gdzie poznaje syna swego ojczyma. Między młodymi rodzi się uczucie.

MORDERSTWA W ARBOIS ★★★
film krym., Francja 2024, reż. Laurence Katrian, wyk. Sophie De Fürst, Samir Boitard, Lionnel Astier
23:30 | **tvp 1**
W muzeum Pasteura w Arbois zostaje zamordowany emerytowany biolog. Delikatne śledztwo prowadzi żandarm, zaś nadzoruje pani prokurator, na której biurku leży teczka z pełnym dossier śledczego.

ROAD HOUSE ★★★
thriller, USA 2024, reż. Doug Liman, wyk. Jake Gyllenhaal, Daniela Melchior, Conor McGregor
22:25 | **cinemax**
Powtórka z rozrywki: Jake Gyllenhaal zastępuje Patricka Swayze w roli kompetentnego ochroniarza baru, który chce przejąć miejscowy gangster, lecz jego ludzie padają jak muchy od ciosów mistrza MMA.

ROB ROY ★★★
film przyg., Wlk. Brytania/USA 1995, reż. Michael Caton-Jones, wyk. Liam Neeson, Jessica Lange, John Hurt
22:55 | **stopklatka**
Historia z sir Waltera Scotta: Robin Hood w szkockim kilcie mści się za swoje krzywdy. Liam Neeson jako amant bohaterski, Jessica Lange jako tragiczna heroina, Tim Roth – najlepszy – jako czarny charakter.

SZPIEG ★★★★★
thriller, Wlk. Brytania/Francja/Niemcy 2011, reż. Tomas Alfredson, wyk. Gary Oldman, Colin Firth, Mark Strong
22:25 | **ale kino+ hd**
Czytając Johna Le Carré: emerytowany agent brytyjskiego wywiadu wraca do służby, by odszukać wśród kierownictwa sekcji radzieckiego szpiega, który doprowadził do spektakularnej klęski Brytyjczyków.

WIELKA WARSZAWSKA ★★
film sens., Polska 2025, reż. Bartłomiej Ignaciuk, wyk. Tomasz Ziętek, Tomasz Sapryk, Piotr Trojan
23:15 | **canal+ premium**
Zakurzona opowieść Jana Pużyckiego o kulisach toru wyścigów konnych na Służewca i młodym dżokeju marzącym o wygranej. Czy jednak w skorumpowanym świecie wokół czysty – uczciwy – sukces jest możliwy?

WOLF MAN ★★
horror, USA/Irlandia/Nowa Zelandia 2025, reż. Leigh Whannell, wyk. Christopher Abbott, Julia Garner, Matilda Firth
20:00 | **canal+ premium**
Rodzina wyjeżdża do odziedziczonego domu na odludziu, gdzie nocą zostaje zaatakowana przez tajemnicze monstrum. Nieoczekiwanie w zabarykadowanym domu ojciec rodziny ulega przemianie. Jednak rutyna.

KONRAD J. ZARĘBSKI

CZWARTEK 20.08

TVP1

07:00 Msza święta
07:30 Dobre historie (194)
08:00 Serwis Info
08:10 Pogoda Info
08:15 Chłopi (13)
09:15 Ranczo IX (9)
10:10 Komisarz Alex XXIV (2)
11:05 Ojciec Mateusz XVIII
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 Magazyn rolniczy (770)
12:55 Dzika Argentyna (3/3)
14:00 Splątane losy
15:00 Serwis Info, pogoda
15:10 Pogoda Info
15:25 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5754)
18:05 Reporterzy (595)
18:25 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 **Ojciec Mateusz 35** (1) - serial krym. Polska 26
21:25 **Sprawa dla reportera** (1589) - cykl reportaży
22:25 **Stanisław Syrewicz odmieniany przez los**
23:30 **Morderstwa w Arbois** *** **(Meurtres à...)** - film kryminalny Francja 2024, reż. Laurence Katrian, wyk. Sophie De Fürst (100 min)
01:10 **Czego pragną kobiety** *** **(What Women Want)** - komedia romantyczna USA 2000 (130 min)

TVP2

05:30 M jak miłość
06:20 Operacja zdrowie (83)
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7651) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7651) - mag. Polska 2026
11:30 Rodzinka.pl IV (1,2/26) - serial kom. Polska 2013
12:35 Koło fortuny (2076)
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (1044)
14:35 Na sygnale - serial obyczajowy Polska 2026
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (2077)
16:35 Familiada (3110)
17:20 Panna młoda - serial obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque (1045)
18:50 Jeden z dziesięciu
19:25 Barwy szczęścia

20:05 **Barwy szczęścia** - serial obycz. Polska 2026
20:40 **Kocham Cię, Polsko!** (11) - quiz Polska 2026
22:10 **Czas honoru. Powstanie** (7,8) - serial wojenny Polska 2014, wyk. Antoni Pawlicki, Jakub Wesołowski
00:00 **Pitbull** (8) - serial sens.
01:00 **Cesarskie cięcie** ** - komedia romantyczna Polska 1987, reż. Stanisław Moszuk, wyk. Alicja Migulanka, Renata Pękul (90 min)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - magazyn
09:15 Malanowski i Partnerzy VIII (23,24) - serial fabularno-dok., wyk. Bronisław Cieślak
10:20 Trudne sprawy XX (11/40) - serial fabularno-dokumentalny Polska 2020
11:20 Dlaczego ja? 33 (43,44) - serial fab.-dok. Polska 2026
13:20 Gliniarze XVI (48,49) - serial fabularno-dok. Polska 2024, wyk. Arkadiusz Krygier, Tomasz Skrzypniak
15:30 Wydarzenia
15:55 Milionerzy (14) - teleturniej Polska 2025
16:35 Gliniarze XIX (31,32) - serial fab.-dok. Polska 2025
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (820) - program publicystyczny

20:00 **Dlaczego on (Why Him?)** *** - komedia USA/Kambodża 2016, reż. John Hamburg, wyk. James Franco, Bryan Cranston, Zoey Deutch (150 min)
22:30 **Druhny (Bridesmaids)** *** - komedia romantyczna USA 2011, reż. Paul Feig (155 min)
01:05 **Ponad wszystko** *** **(Everything, Everything)** - dramat obycz. USA 2007, reż. Stella Meghie (135 min)

TVN

05:10 Zamieszkać na plaży VII
05:40 Uwaga! (8071) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (47)
06:50 Kuchenne rewolucje XXVI (1) - reality show
07:45 Dzień dobry wakacje (55) - mag. Polska 2026
11:20 Doradca smaku (6) - mag. kulinarny Polska 2026
11:25 Kuchenne rewolucje: Tarnów – Pizzeria Bujani XXIV
12:35 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Gościnna Ukrainka", Wejherowo XX (4)
13:40 Ukryta prawda (12,13,6/60) - serial fab.-dok.
16:50 Szpital św. Anny III (18/53) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Detektywi III (47/60)
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (8072) - mag.

20:15 **Na Wspólnej** - serial obycz. Polska 2026
20:50 **Kuchenne rewolucje: Wisła 31** (11)
22:00 **Seks w wielkim mieście (Sex and the City)** ** - komedia romantyczna USA 2008, reż. Michael Patrick King, wyk. Sarah Jessica Parker, Kim Cattrall (180 min)
01:00 **Plotka (Le placard)** **** - komedia Francja 2001, reż. Francis Veber (105 min)

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami IV (11,12/22) - serial krym. USA 1988, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XXIV (4,10/18)
10:00 Zaklinaczka duchów IV (11/23) - serial fantasy
11:00 Kotka - serial obycz.
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie III - serial obycz. Turcja 2013
14:00 Kurierzy II (22)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XI - serial obycz.
17:00 Kurierzy II (23) - serial obycz. Polska 2023
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (51,52)
20:00 **Braven** - film sens. *** Kanada/USA 2018, reż. Lin Oeding, wyk. Jason Momoa, Garret Dillahunt (115 min)
21:55 **Conan Barbarzyńca** ** **3D (Conan the Barbarian)** - film przyg. USA/Bułgaria/Niemcy/Indie 2011, reż. Marcus Nispel (125 min)
00:00 **Władcy ognia (Reign of Fire)** ** - film fantasy USA/Wlk. Brytania/Irlandia 2002, reż. Rob Bowman (125 min)

TVN7

05:20 Ten moment (4/40) - serial fab.-dok. Polska 2021
05:55 Szkoła (26,27,28/72) - serial fab.-dok. Polska 2017
08:45 Ukryta prawda (15,40,41/51) - serial fab.-dok.
11:50 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2010
13:55 Kryminalni III (8/13)
15:00 Szpital (29,30/68) - serial fab.-dok. Polska 2018
17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
18:00 SOS. Ekipy w akcji (47/60) - telenowela dokumentalna Polska 2018
19:00 Młode gliny (4/50) - serial krym. Polska 2026, wyk. Zofia Zborowska
20:00 **Gliniarz z Beverly Hills II (Beverly Hills Cop II)** ** - komedia sensacyjna USA 1987, reż. Tony Scott, wyk. Eddie Murphy, Judge Reinhold (135 min)
22:15 **Mission: Impossible II** ** - film sens. USA 2000, reż. John Woo, wyk. Tom Cruise (150 min)
00:45 **Ocaleni (Miracle in the Cave)** ** - film sensacyjny Tajlandia/Irlandia 2019, reż. Tom Waller (135 min)

MEZZO

10:00 Yehudi Menuhin, skrzypce stulecia
11:55 Les Violons du Roy pod batutą Jonathana Cohena : Haendel, Pergolesi, Vivaldi
13:30 La grande danza – Aterballetto w Mediolanie - balet Włochy 2017
14:50 Filharmonicy Berlińscy, Kirill Pietrienko, Jonas Kaufmann: Waldbühne 2026
16:20 Intermezzo
17:00 Antonio Sartorio: Orfeusz - opera Francja 2023
20:30 James Francies na Międzynarodowym Festiwalu Jazzowym w Montrealu
21:30 Hiromi: The Piano Quintet – Międzynarodowy Festiwal Jazzowy w Montrealu
23:10 Filharmonicy Berlińscy, Kirill Pietrienko: Europakonzert 2026

PULS 2

09:25 Świnka Peppa
09:45 Bing (69,70/78)
10:00 Jeżyk i przyjaciele (4)
10:35 Spidey i superkumple II (21,20/29) - serial anim.
11:35 Gus. Mały II (19,20/52)
12:00 Psi patrol (25/26)
12:35 Marta mówi! II
13:00 Smerfy (1)
14:00 Baranek Shaun VI
14:35 My Little Pony: Przyjaźń to magia (19/26)
15:00 Miraculous III (1,9/26)
16:00 Fineasz i Ferb II
17:00 Smerfy
18:00 Pingwiny z Madagaskaru
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (39) - serial obycz.
21:00 Nicky Larson i perfumy miłości - komedia F 2018
23:00 Osada - thriller USA 2004, reż. M. Night Shyamalan

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny dom XII (5) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci XI (9,10/65) - serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII (53,54) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? XVIII
13:55 Trudne sprawy XVII (14,15,16/40) - serial fab.-dok.
16:55 Policjantki i policjanci XXIV (58/65) - serial obycz.
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (546) - reality show
19:00 Policjantki i policjanci XXIV (59/65) - serial obycz.
20:00 Uroczysko V (43,44)
21:00 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (48) - serial krym.
22:00 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (48)
23:05 Człowiek z Rzymu - thriller Hiszpania/Kolumbia/USA/Włochy 2022

METRO

07:35 Tajemnice miłości - serial fab:-dok. Polska 2021
08:30 Szpital (37,38/68)
10:30 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:30 SOS. Ekipy w akcji (1/60) - telenowela dok.
13:30 Brzydula (93,94)
14:40 Za głosem serca - telenowela Brazylia 2023
15:50 Magda M. II (7)
16:55 Idź na całość (1)
18:00 Złomowisko PL II (4) - serial dok. Polska 2016
19:00 Kartoteka V (25,26/30) - serial fabularno-dok.
21:05 Kryminalni VII (1,2/13) - serial krym. Polska 2007
23:15 Kuba Wojewódzki (4)
00:25 Zbrodnie z pierwszych stron gazet IV (11/12) - serial dok. USA 2020
01:20 Szpital (21/68)

CZWARTEK 20.08

STOPKLATKA

08:45 Robert Makłowicz (222) - mag. kulinarny
09:40 Zagadki kryminalne panny Fisher (3/13) - serial krym. Aus. 2012
10:55 Górski lekarz XIV (6,6/8) - serial obycz.
12:55 Zagadki kryminalne panny Fisher (4/13) - serial krym. Aus. 2012
14:05 Zajazd. Będzie się działo (24,25) - serial fabularno-dok.
16:00 Katastrofy w przestworzach XII (10,3,7/13) - serial dok.
19:00 Aukcja w ciemno III (12,13/26) - serial dok.
20:00 Stan zagrożenia (Clear and Present Danger) ** - film sens. USA/Meksyk 1994, reż. Phillip Noyce, wyk. Harrison Ford, Willem Dafoe, Anne Archer, James Earl Jones, Henry Czerny (175 min)
22:55 Rob Roy - film przyg. *** Wlk. Brytania/USA 1995, reż. Michael Caton-Jones (175 min)
01:50 Jedna dusza - dramat ** obycz. Polska 2023, reż. Łukasz Karwowski, wyk. Tomasz Schuchardt, Dawid Ogrodnik (130 min)

KINO POLSKA

07:30 Przygody Myszki (8) - serial dla dzieci Polska 1978
07:40 Reksio - serial anim.
08:00 Miś Kudłatek (7,8) - serial anim. Polska 1973
08:25 Bolek i Lolek (10/13)
08:45 Do przerwy 0:1 (4,5)
09:55 Chłopi: Boryna (1) - film obyczajowy Polska 1973, reż. Jan Rybkowski
11:50 Chłopi: Jagna (2) - film obyczajowy Polska 1973, reż. Jan Rybkowski
13:45 Żegnaj, Ameryko! - komediodramat Niemcy/Polska 1993, reż. Jan Schütte, wyk. Ya'ackov Bodo
15:40 Motylem jestem, czyli romans czterdziestolatka - komedia Polska 1976, reż. Jerzy Gruza
17:40 Stawka większa niż życie (11,17/18) - serial woj.
20:00 Rozmowy nocą - komedia romantyczna Polska 2008, reż. Maciej Żak, wyk. Magdalena Różczka, Marcin Dorociński
22:00 Horror Story - dramat obycz. Polska 2023, reż. Adrian Apanel, wyk. Jakub Zając, Michalina Olszańska
00:00 Wymyk - film sens. Polska 2011, reż. Greg Zgliński, wyk. Robert Więckiewicz, Łukasz Simlat, Paweł Ferens

ALE KINO+

08:50 The Office PL III (3,4) - serial komediowy
10:00 Bestia (5,6/6)
12:05 Vera XIII (3/3) - serial krym. Wlk. Brytania 2024
14:00 Konie Valdeza *** **(Valdez, il mezzosangue)** - western USA/Włochy/Hiszp./F 1973, reż. John Sturges, Duilio Coletti, wyk. Charles Bronson (120 min)
16:00 Shalako - western ** Wlk. Brytania/Niemcy/Hiszpania/USA 1968, reż. Edward Dmytryk, wyk. Sean Connery (135 min)
18:15 Vera XIV (1) - serial krym. Wlk. Brytania 2025
20:10 Ból i blask (Dolor ***** **y gloria)** - dramat obyczajowy Hiszpania/Francja 2019, reż. Pedro Almodóvar, wyk. Antonio Banderas, Asier Etxeandia (135 min)
22:25 Szpieg (Tinker Tailor ***** **Soldier Spy)** - thriller Wlk. Brytania/Francja/Niemcy 2011, reż. Tomas Alfredson (150 min)
00:55 Superposition - thriller *** Dania 2023, reż. Karoline Lyngbye, wyk. Marie Bach Hansen (125 min)

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin IX (2/8)
08:30 Przyjaciółki XVI
10:25 Świat według Kiepskich (5,16,18,6) - serial kom.
14:05 Gru, Dru i Minionki - film animowany USA 2017
15:55 New York Taxi - komedia sensacyjna USA/Francja 2004
18:00 Whitney Houston: I Wanna Dance with Somebody - film biograficzny USA 2022
21:00 Wystrzałowe wesele - komedia USA 2022
23:15 Predator - film s.f. USA 2018, reż. Shane Black
01:20 Ślad (32/48) - serial krym.

FILMBOX+ ONE

08:05 Zagadki kryminalne panny Fisher III (6/8)
09:15 Panna Scarlet i komisarz II (2/6) - serial krym.
10:20 Panna Marple III (3/4)
12:20 Hudson i Rex V (8,9/20)
14:30 Poirot XI (3/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2008
16:40 Strażnik Teksasu III (25,21/25) - serial sens.
18:55 Poirot (2/10) - serial krym. Wlk. Brytania 1989
20:00 RoboCop - film s.f. USA 2014, reż. José Padilha, wyk. Joel Kinnaman, Gary Oldman
22:15 Uprowadzona II - film sensacyjny Francja 2012

TVP KULTURA

08:30 Informacje kulturalne
09:00 Dziewczyna i chłopak
09:55 W drogę! (Jaddeh **** **Khaki)** - dramat obycz. Iran 2022 (105 min)
11:40 Wniebowzięci - film krótkom. PL 73 (55 min)
12:35 Reżyserzy VII
13:35 Zielone kasztany - film ** obycz. Polska 1986, reż. Wojciech Fiwek (90 min)
15:05 Barbara i Jan (5,6)
16:15 Cyrk (The Circus) *** - komedia USA 1928, reż. Charles Chaplin (80 min)
17:35 Gruby (1) - serial młodzieżowy Polska 1973
18:15 Dzień, w którym umarła gwiazda rocka
18:55 Rawhide II (18)
20:00 Ella i John (The Leisure *** **Seeker)** - film przyg. Włochy/Francja 2017, reż. Paolo Virzì (120 min)
22:00 Oasis – There We Were, Now Here We Are... The Making of Oasis - film dok. USA/Wlk. Brytania 2004
23:10 Dopiąć celu (Le *** **battant)** - film sens. Francja 1983 (130 min)
01:20 Tonia - dramat obycz. *** Polska 2023, reż. Marcin Bortkiewicz (95 min)

WARNER TV

08:00 Teraz albo nigdy! IV (1)
09:00 Bajer z Bel-Air
10:00 Prawo Agaty V (5)
11:00 Pełniejsza chata IV
12:05 Teraz albo nigdy! IV (2,3)
14:00 Bajer z Bel-Air (17,18,19,20/25) - serial kom.
16:05 Pełniejsza chata IV
18:10 Sok z żuka - komedia USA 1988, reż. Tim Burton
20:00 Uznany za niewinnego - film sensacyjny USA 1990
22:30 Ostatni sprawiedliwy - film sens. USA 1996
00:30 Zabójcza broń III - komedia sens. USA 1992

PARAMOUNT

10:20 Iluzja II - thriller USA/Hongkong 2016
13:00 Czarodziejki II (7,8/22)
15:00 Pingwiny z Madagaskaru III (4) - serial anim.
15:30 Lara Croft Tomb Raider: Kolebka życia - film przyg. USA/Niemcy/Japonia/Wlk. Brytania/Hongkong 2003
17:55 Zwycięskie losy Jerry'ego i Marge - film biograficzny USA 2022
20:00 Listy do Julii - komedia romant. USA 2010, reż. Gary Winick, wyk. Amanda Seyfried
22:05 Prawo zemsty - thriller USA 2009, reż. F. Gary Gray

HBO

09:50 A potem się zobaczy *** - komedia Włochy 2025, reż. Giovanni Calvaruso, wyk. Fabrizio Sansone, Ester Pantano (100 min)
11:30 Wyzwolenie - dramat **** obycz. USA 2023, reż. Finn Taylor (100 min)
13:10 W skrócie - komediodramat Niemcy 2024, reż. David Dietl (110 min)
15:00 Wielka mała koza *** - film animowany USA 2026 (100 min)
16:40 Eleanor Wspaniała *** - dramat obyczajowy USA 2025 (100 min)
18:20 Obóz Niedźwiedzi *** **Pazur** - komedia Hiszpania/Portugalia 2025 (100 min)
20:00 Moja wina: Londyn *** - komedia Wlk. Brytania/Hiszp. 2024, reż. Charlotte Fassler (120 min)
22:00 Pieniądz elektroniczny: Tajemnica bitcoina - film dok.
23:40 Koszmar minionego lata ** - horror USA 1997 (100 min)
01:20 Człowiek w ogniu *** - thriller Szwajcaria/Wlk. Brytania/USA/Meksyk 2004 (145 min)

CINEMAX

09:25 Na skraju nadziei - film krótkom. Nowa Zelandia 2024
10:00 Hulk - film sens. USA 2003
12:20 Droga Mleczna - dramat obyczajowy Izrael 2023
14:00 Dla niej wszystko - film sens. USA/Francja 2008
16:10 Magia uczuć - film przyg. USA/RPA/Indie/Wlk. Bryt. 2006, reż. Tarsem Singh
18:10 Piękna i bestia - film fantasy F/Niemcy/Hiszpania 2014, reż. Christophe Gans
20:00 Fargo IV (9,10,11/11)
22:25 Road House - thriller USA 2024, reż. Doug Liman

ROMANCE TV

08:40 Górski lekarz (4/8)
10:30 Rosamunde Pilcher: Lato nad morzem - film obycz. Niemcy 1995
12:25 Rejs ku szczęściu - serial obycz. Niemcy 2009
14:20 Malibu – Namiot dla trojga - film obycz. Niemcy 22
16:15 Dr Nice (3/4) - serial kom.
18:05 Górski lekarz (5/8)
20:00 Inga Lindström: Róże na piasku - melodramat Niemcy/S 2021, reż. Marco Serafini
21:55 Wiele krów i czarna owca - komedia Niemcy 2019, reż. Matthias Steurer
23:45 Górski lekarz (5/8)

CANAL+ PREMIUM

08:30 Ida - dramat obycz. ***** Polska/Dania/Francja/Wlk. Bryt. 2013 (80 min)
09:50 Jutro będzie nasze *** - komediodramat Włochy 2023 (115 min)
11:45 Łapu-Capu (198)
11:50 Dalej jazda! 2 - komedia *** Polska 2026 (100 min)
13:30 Girl Climber. Wspinaczka - film dok.
14:55 Balony - film krótkom. Polska 2024 (30 min)
15:25 Tożsamość Bourne'a *** - thriller USA/Niemcy/Czechy 2002 (115 min)
17:20 Hollywood Buzz (12)
17:45 Łapu-Capu (199)
17:50 Battleship: Bitwa ** **o Ziemię** - film przyg. USA/Jap. 2012 (130 min)
20:00 Wolf Man - horror ** USA/Irlandia/Nowa Zelandia 2025, reż. Leigh Whannell (100 min)
21:40 Skincare - thriller USA/** Włochy 2024, reż. Austin Peters (95 min)
23:15 Wielka Warszawska ** - film sensacyjny Polska 2025 (110 min)
01:05 Wcielenie zła - horror ** Meksyk 2024, reż. Yossy Zagha, Jack Zagha Kababie (85 min)

TVN FABUŁA

09:50 Prawo Agaty VI (4)
10:55 Lekarze II (11)
11:55 Zapukaj do moich drzwi
13:55 Prawo Agaty VI (3)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:05 Na Wspólnej (47,48)
17:10 Seriaale: Rozmowy (1)
17:50 Znów mam 17 lat - komedia USA 2009
20:00 Testosteron - komedia Polska 2007
22:40 Każdy twój oddech - thriller USA 2021
00:45 Bohemian Rhapsody - film biograficzny USA/Wlk. Bryt. 2018, reż. Bryan Singer

AMC

07:45 W obiektywie (18)
07:55 To nie jest kolejna komedia dla kretynów - komedia USA 2001, reż. Joel Gallen
09:45 Tylko ty - komedia romant. USA/Włochy 1994
12:05 Nasza niania jest agentem - komedia USA 2010
13:50 Lara Croft: Tomb Raider
15:45 Jumper - film s.f. USA/Kanada 2008, reż. Doug Liman
17:35 Star Trek - film s.f. USA/Niemcy 2009, reż. J.J. Abrams
20:10 Droga do Palomy - thriller USA 2014
22:00 Podziemny krąg - dramat psych. USA/Niemcy 1999

AXN

08:05 Ostry dyżur III (16/22)
09:10 Castle V (16,17/24)
11:10 Rekrut IV (9,10/22)
13:10 Dowody zbrodni III (19,20/23) - serial sens. USA 06
15:10 FBI III (6,7/15)
17:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas VI (12,13/24)
19:10 Castle V (18,19/24) - serial krym. USA 2013
21:05 Agenci NCIS: Hawaje II (20,21/22) - serial krym. USA 23
23:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas VI (12,13/24)
00:55 Castle V (18/24)

EPIC DRAMA

08:55 Detektyw Murdoch XVIII
09:50 Wszystkie stworzenia duże i małe V (6/6)
10:50 Lekarze na start
12:25 Zatraceni w miłości
13:30 Morderstwo w małym mieście II - serial krym.
14:20 Agenci NCIS XVI (3/24)
15:15 Panna Marple VI (3/3)
17:10 Komisarz Maigret (1/2)
19:00 Agenci NCIS XVI (4/24) - serial krym. USA 2018
20:00 Poirot III (9/11)
21:00 Detektyw Murdoch XIX
21:55 Agenci NCIS XVII (8/20)
22:55 Poirot III (9/11)
23:55 Agenci NCIS XVI

TVN STYLE

11:20 Ugotowani (1, 2) - reality show Polska 2015
13:25 Kuchenne rewolucje (4, 5) - reality show Polska 25
15:35 Pary młode ponad miarę II (1,2) - serial dok.
17:40 Kuchenne rewolucje (14, 1, 10) - reality show
20:50 Projekt City (4,5/6) - serial dok. Polska 2026
21:50 Jestem z Polski VIII (7/17) - serial dok. Polska 2021
22:50 Ślub od pierwszego wejrzenia: Australia IX - serial dok.
00:15 Mroczne sekrety małżeńskie VII - serial dok.

TVN TURBO

08:20 Nic do zgłoszenia III
09:20 Samochód marzeń: Kup i zrób (3) - magazyn
10:15 Ciężarówką przez Stany IV (7/9) - serial dok.
11:15 101 napraw (4, 5)
12:15 Jeździć, obserwować II
13:00 Mobilni mechanicy (6, 7)
14:30 Zawodowi handlarze
16:00 Wojny samochodowe
18:00 Raport Turbo (5049)
18:15 Wojny samochodowe (13, 10) - program rozrywkowy
20:15 Moto kombat (7)
21:00 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia (7,8/12)
22:00 Raport Turbo (5049)

BBC FIRST

08:45 Lewis IX (4/6)
09:40 Ojciec Brown III (7/15)
10:40 Śmierć pod palmami VI
11:45 Z pamiętnika położnej
12:55 Ulica nadziei IV (8,1/8)
15:00 Ojciec Brown X (8/10)
16:00 Lewis IX (4/6)
17:00 My Life is Murder II
18:00 Morderstwa w Midsomer XV (5/6) - serial krym.
19:55 Śmierć pod palmami VI
21:00 Line of Duty – Wydział wewnętrzny - serial sens.
23:25 Zaproszona - miniserial Wielka Brytania 2025

FX

08:00 Kości X (15/22)
09:00 SkyMed II (9/9) - serial obyczajowy Kanada 2023
10:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami IV (2,3/25)
11:55 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VII (5,6/22)
13:45 Agenci NCIS IX (7,8/24)
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Miami IV (4,5/25)
17:25 Z Archiwum X IV (2,3/24)
19:15 Agenci NCIS: Sydney III (18/20) - serial krym.
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VII (7,8/22)
22:00 Zakłamanie
23:00 Z Archiwum X IV (3/24)

HGTV

08:05 Poszukiwacze domów
09:05 Remontujemy dom na plaży VIII - serial dok.
10:00 Najdziwniejsze domy na wynajem (5, 6) - reality show
11:05 Usterka XI (2,3)
12:35 Podwórkowa reaktywacja (7, 8, 9, 10) - magazyn
14:30 Mieszkanie na miarę II
16:25 Polowanie na ogród VI
18:15 Weekendowa metamorfoza (1) - reality show
19:05 Pogromcy chaosu (3)
20:05 Dorota was urządzi IV
21:35 Będzie pięknie (6/8)
22:35 House Hunters

BBC LIFESTYLE

08:55 Karol III: rok koronacji
11:00 Rezydencje na Mauritiusie (9) - serial dok.
12:05 Najdroższe brytyjskie domy III - serial dok.
13:05 Mistrzowie szycia (8) - program rozrywkowy
14:15 Wielkie brytyjskie wypieki (3) - pr. rozrywkowy
15:35 Zapraszam do stołu
17:40 Rezydencje na Mauritiusie (9) - serial dok.
18:45 Mistrzowie szycia (9)
19:50 Wielkie brytyjskie wypieki (4) - pr. rozrywkowy
21:00 10 lat mniej w 10 dni II
22:00 Superchirurdzy II (3)

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół XI (6/22)
08:55 Przyjaciele V
11:55 Teoria wielkiego podrywu III (1,2,3,4,5,6/23)
14:30 Dwóch i pół XI (7,8,9,10/22) - serial kom.
16:30 Przyjaciele V - serial komediowy USA 1999
19:30 Teoria wielkiego podrywu III (7,8,9,10,11,12/23) - serial kom. USA 2009
22:00 The Office PL III (12,1/12) - serial kom.
23:05 Comedy Club (8, 9)
00:05 Miasteczko South Park

TVP SERIALE

08:35 Komisarz Alex V (2/13)
09:30 Rodzinka.pl VI (4/26)
10:05 Klan - telenowela
10:40 Ranczo (2,3/13)
12:30 Komisarz Alex V (3/13)
13:30 Ojciec Mateusz 32 (9,10)
15:25 Komisarz Alex V (4/13) - serial krym. Polska 2014
16:15 Na sygnale
17:25 Ranczo (4,5/13)
19:30 Ojciec Mateusz 32 (11)
20:25 Komisarz Alex XXV (9) - serial krym. Polska 2025
21:30 Ranczo (6,7/13) - serial komediowy Polska 2006
23:35 Ojciec Mateusz 32 (12)
00:30 Glina. Nowy rozdział

CANAL+ KUCHNIA

12:50 Michel Roux – sielskie smaki francuskiej kuchni III
13:50 Sekrety świata przypraw III (2) - serial dok.
14:45 U sąsiadów w kuchni XII
15:50 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (8)
16:10 Jakubiak rozgryza Polskę (1) - mag. kulinarny
16:40 Jamie Oliver (4, 4)
18:30 Sachie w Nowej Zelandii
19:25 m jak mięso (4)
19:50 Zgrillowani (3)
20:15 m jak mięso (2, 3)
21:15 Anthony Bourdain IX
23:55 Bitwa na smaki (4, 5)

CANAL+ DOMO

11:10 Ucieczka na wieś XXII
12:05 Wielkie projekty: Australia X - serial dok.
13:05 Pogromcy bałaganu (3)
14:05 Cudotwórcy – pod presją (2) - serial dok. USA 2026
15:00 Liczy się miejsce (9)
15:55 Daleko od miasta XV (10)
16:25 Małe-wielkie zmiany (1)
16:50 Gardeners' World (6)
18:00 Ucieczka na wieś XXII
18:55 Wielkie projekty.
20:00 Daleko od miasta XI
21:00 Cudotwórcy – pod presją (3) - serial dok. USA 2026
22:00 Cztery pory roku w ogrodach Kew II - serial dok.

PLANETE+

13:45 Najpiękniejsze rzeki świata II (4/10) - serial dok.
14:45 Superskały. Historia wykuta w kamieniu (1/5)
15:50 Niezwykłe podróże koleją XIII (4/7) - serial dok.
16:55 Świat z góry (13,14/14)
18:00 Dokąd dzisiaj? IV
18:40 Polowanie na króla piratów (2/3) - serial dok.
19:45 Wojna indochińska. 14 lat piekła (2) - serial dok.
20:50 Japonia czasu wojny
22:00 Premiera: 1936-1953. Hiszpańska zbrodnia domowa

DISCOVERY CHANNEL

09:00 Parker na złotym szlaku
10:00 Wyprawa w nieznane VI
11:00 Dżungla złota (7/7)
12:00 Psy policyjne (6/10)
13:00 Fantastyczne zwierzęta z Forrestem Galante (2/6)
14:00 Nagi instynkt przetrwania: Ameryka Łacińska (4)
15:00 Złomowisko PL VIII
16:00 Łowcy opali VIII (9/20)
17:00 Celnicy na straży Niemiec
18:00 Polscy truckersi III
19:00 Nagi instynkt przetrwania VII (14/17) - serial dok.
21:00 Gorączka złota: na kłopoty Freddy Dodge V (9/11)
22:00 Złoto drwali II (5/8)

TVP HISTORIA

11:25 Wszystkie kolory świata
12:30 Podziemne Włochy II
13:30 Hitler: odliczanie
14:30 Janosik (6/13)
15:30 Sensacje XX wieku
17:55 1920. Wojna i miłość (7)
18:40 Warszawa 1920. Portret zagrożonego miasta - film dok.
19:15 Zamojski Festiwal Filmowy „Spotkania z Historią": Studio festiwalowe (59)
19:45 Flesz historii (775)
20:15 Trzeci oficer (7/13)
21:05 Zapomniane dyktatury w Europie (2/2) - serial dok.
22:00 Kennedy, Sinatra i mafia

HISTORY

11:15 David Duchovny: archiwum tajemnic II (11)
12:10 Gwiazdy lombardu XXV
13:05 Starożytni kosmici XVII
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata III (9/22)
14:50 Największe tajemnice świata VI (9/20) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
17:10 Zabić dyktatora (3/6)
18:10 Największe tajemnice świata VII (16) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XVI
21:00 Łowca historycznych skarbów (3) - serial dok.
22:00 Wojny magazynowe XVII (12) - serial dok. USA 2026

NATIONAL GEOGRAPHIC

11:00 Plemienna szkoła przetrwania: ekstremalne safari
12:00 Inżynieria po katastrofie (4,5,6/6) - serial dok.
15:00 Katastrofa w przestworzach XX (1/10)
16:00 Ukryte pod miastami (3)
17:00 Tajemnicze wyspy
18:00 Kluczowe tygodnie wojny - serial dok. Aus. 2020
20:00 Katastrofa w przestworzach XXIII (7/10) - serial dok.
21:00 Premiera: Ekstremalne katastrofy III (6) - serial dok.
23:00 Maszyny wagi ciężkiej

FOCUS TV

08:00 Byli sobie podróżnicy
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici VIII
10:00 Gwiazdy lombardu XXIII
12:00 Tajemnice II wojny światowej - serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii XXII (4,5) - serial dok.
14:00 Kroniki Hitlera (3/13)
15:00 Truckersi przez Aus. IX (1/13) - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka VII
18:00 Rolnicy. Podlasie V
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Poszukiwacze historii VI
23:00 Obóz zagłady w Treblince. Relacje ocalałych

BBC EARTH

10:25 Życie na pustkowiu VIII
11:25 Zabójcza pogoda V
12:30 Dziki połów (3/8)
13:30 Parki narodowe z lotu ptaka: Irlandia (3/3)
14:30 W okowach mrozu VI
16:35 Największe zagadki nauki (6/6) - serial dok.
17:40 Parki narodowe z lotu ptaka: Irlandia (3/3) - serial dok.
18:45 Dziki połów (4/8)
19:45 Planeta zmian (2/2) - serial dok. USA/Wlk. Bryt. 2022
20:55 W okowach mrozu VI
22:55 Cała prawda o antybiotykach - film dokumentalny

POLSAT VIASAT HISTORY

10:15 Z popiołów II wojny światowej (2) - serial dok.
11:20 Tajne bazy nazistów IV
12:25 Wikingowie: narodziny imperium (1,2,3/6) - serial dok.
15:20 Kobiety wikingów: nieznana historia - film dok.
16:30 Punkty zwrotne II wojny światowej (6/6) - serial dok.
17:35 Z popiołów II wojny światowej - serial dok.
18:50 Konkwistadorzy (4/6)
19:45 Wielkie konflikty
20:50 Adolf Hitler: zrozumieć dyktatora (3/6) - serial dok.
22:05 Królowe, które zmieniły świat (3/6) - serial dok.

szyfropanorama

baśniowy – to Sezam	nawlekany na sznurek	odmiana chalcedonu	cięta i szybka odpowiedź	nowy żak		zwój liści podwieszony po bokach	przyczyna miażdżycy	zapewnianie		drwina zawarta w wypowiedzi	ser pleśniowy		kozacki sznur do chwytania koni	model Opla (anagram: Galia)		werwa		pasy przy wędzidle
								góry przenosi						Gs dla fizyka				
samiec konia						chorwacka wyspa					… Stone, pisarz							Clark Gable
kąpielisko na Riwierze Włoskiej	2	18	7	16	5		6	14	19	5	płaczek	7	5	14	7	10	18	
matka Apollina	5	19	9	19	8	8	2	Wesoły … – w „Misiu”	5	2	15	16	11	kolor jasnofioletowy … Lerska	8	7	8	
		17	2	10	19		8	7	19	10	19		19	4	19	15		
odbicie tenisowe z rotacją		poziomy pas zdobiący elewację	12	zbudował arkę	10	2	16		10	7	1	7	10	19	„… Jones i ostatnia krucjata”		otoczona górami	
				np. „Przyjaciółki”	4		12	1	17	19	18			10				
piękno lic					19		17		2	bronił się jeszcze z Wież Alpuhary	19	8	15					
na głowie kakadu			… Romantowska		długowieczne drzewo iglaste	12	16	11	3	2	13	19	atrakcja gdyńskiego Orłowa			górzysta kraina w Grecji		wiśniowy w tytule dramatu Czechowa
					„… dla atlety”		5	7	19		dopasowana pokrywa							
parkowy krzew		„… Isaura”, telenowela						8	10	7			kamień piekielny					
					ryżowa papka				7		nadaje smak tonikowi							
stan dewastacji		Jessica, aktorka					miasto nad Regą						F dla fizyka					

Tu wpisz litery z pól oznaczonych cyframi

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	

Rozwiązanie krzyżówki

4	5	16	3	10	7	19	10	19	
19	8	17	19	10	19				

Rozrywka w „Wyborczej”

Codzienna porcja łamigłówek od poniedziałku do soboty na ostatniej stronie „Gazety Wyborczej”

JAK ROZWIĄZAĆ SZYFROPANORAMĘ?

Część „panoramiczną” należy rozwiązać jak zwykłą krzyżówkę panoramiczną. Przy okazji część liter z wpisywanych haseł wypełni niektóre pola zaznaczone kolorem, czyli te należące do szyfrokrzyżówki. W niej każdej liczbie odpowiada inna litera. „Rozkodowane” litery można wpisywać do pustych pól pod diagramem (pola 1-19).

Aby odczytać hasło trzeba przepisać je do właściwych kratek w polu „rozwiązanie krzyżówki”.

Rozwiązanie z wydania 7 sierpnia: GITARA ELEKTROAKUSTYCZNA

APLIKACJA WYBORCZEJ

Jeszcze więcej rozrywki w aplikacji i na ostatniej stronie „Gazety Wyborczej”

wyborcza

PROSTO Z POLSKI
TYGODNIK

Piątek – niedziela, 14-16 sierpnia 2026 | Redaktor prowadzący **Leszek Frelich** Wyborcza.pl

Ktoś chce zniszczyć popularnego starostę z Polic, Kurda z pochodzenia

Atakował go poseł Matecki

Rodzina Shivana Fate, w wyniku arabizacji Kurdów przez władze Syrii, musiała zmienić nazwisko na Mohammad. Po latach wrócił do nazwiska rodowego. To wystarczyło, by dziś szczuć na niego ponownie.

Adam Zadworny

„Wiecie, że starostą powiatu polickiego został Syryjczyk Shivan Fate? Oczywiście z Koalicji Obywatelskiej, oczywiście wszystkie lewackie media piały z zachwytu, że Kurd został starostą. Oj, jak tolerancyjnie!" – pisał po zwycięstwie kandydata KO szczeciński poseł PiS Dariusz Matecki, znany głównie z inicjowania hejtu w internecie (obecnie jest sądzony za defraudacje pieniędzy Funduszu Sprawiedliwości i Lasów Państwowych). Matecki nie ceni kurdyjskiego starosty, sugerował nawet, że ten chce usunąć Matkę Boską z Dziesiątkiem Jezus z herbu Polic, choć chodziło o promocyjne logo, a nie herb.

Teraz Shivan Fate znów jest atakowany.

Polityczna kariera Shivana Fate

Police to 32-tysięczne miasto koło Szczecina, znane głównie z wielkich zakładów chemicznych. Starosta i radny powiatu polickiego urodził się w Syrii w 1980 roku. Ma kurdyjskie pochodzenie, ale czuje się Polakiem.

Przyjechał do Polski w 1999 roku, od 2000 roku płaci w Polsce podatki, bo zaczął pracować już po pierwszym roku studiów. W 2011 roku, po 12 latach pobytu w Polsce i trzech latach czekania na rozstrzygnięcie wniosku o przyznanie polskiego obywatelstwa, został obywatelem RP. Wcześniej pracował m.in. w Straży Granicznej, gdzie był tłumaczem – zna język polski, angielski, arabski i kurdyjski.

Fate stał się rozpoznawalny w 2018 roku, gdy jako jedynka na liście Koalicji Obywatelskiej uzyskał w wyborach samorządowych najlepszy wynik w swoim okręgu.

Poparcie dla niego było wtedy uznawane za zwycięstwo Polski tolerancyjnej i przejaw rozsądku wyborców mieszkających przy polsko-niemieckiej granicy. W radzie powiatu pełnił funkcję przewodniczącego komisji zdrowia, bezpieczeństwa, pomocy społecznej i polityki rodzinnej, zasiadał też w komisji budżetu, finansów i mienia powiatu. Był ceniony za swoją pracę i zaangażowanie w lokalne sprawy. Kiedy w 2024 r. utrzymał mandat radnego powiatu, został wybrany starostą powiatu polickiego

„Wracaj do Kurdystanu!"

Na swoim terenie jest rozpoznawalny i lubiany, ale mierzy się też z hejtem. Na przykład jeden z lokalnych polityków, po tym, jak Fate został starostą, oświadczył, że tylko osoby polskiej narodowości powinny zasiadać we władzach ustawodawczych czy wykonawczych.

• **Starosta policki Shivan Fate** FOT. CEZARY ASZKIEŁOWICZ / AGENCJA WYBORCZA.PL

Shivan Fate zareagował wtedy na to na swoim profilu w internecie: „Wolność słowa kończy się tam, gdzie zaczyna się naruszanie godności drugiego człowieka. Moja godność, moje dobra osobiste zostały naruszone. Chcę dziś powiedzieć jasno i stanowczo: Stop nienawiści, stop hejtowi, stop dzieleniu ludzi na lepszych i gorszych. Polska to mój dom. Kocham ten kraj i wierzę, że jego siłą jest różnorodność, wspólnota i szacunek – nie krew, nazwisko czy pochodzenie".

– Wracaj do Kurdystanu! – krzyknął do niego w tamtym czasie jeden z radnych.

W rozmowie z „Wyborczą" Fate mówił wtedy: „Ta nienawiść, która teraz wzbiera wśród nas, Polaków, jest chora. Nie mamy szacunku do siebie nawzajem. 26 lat temu, gdy przyjechałem do Polski, było inaczej. Ludzie byli życzliwsi. (...) Zaczynamy sami siebie niszczyć od środka. Jak choroba. To niedobry znak. Musimy sobie z tym poradzić".

W Syrii też była komuna

Teraz Fate mierzy się z kolejnym atakiem. Lokalny portal „Głos Miasta Police" opublikował sensacyjny materiał pod tytułem: „Shivan Fate czy Mohammad?".

Jak twierdzi lokalna redakcja, „do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie wpłynęły oficjalne wnioski weryfikacyjne i nadzorcze dotyczące oświadczenia majątkowego starosty polickiego Shivana Fate". Chodzi o to, że w swoim oświadczeniu majątkowym starosta podał nazwisko rodowe Fate, a w kwitach Instytutu Pamięci Narodowej jego rodowe nazwisko to Mohammad.

IPN zajmuje się weryfikacją oświadczeń lustracyjnych – sprawdza, czy kandydat na radnego nie współpracował z komunistycznymi służbami, a nie majątkowych. – Wszystkie osoby, które pełnią funkcje publiczne trafiają do naszego zbioru, ale niektóre z adnotacją, że nie muszą składać oświadczenia lustracyjnego, jak obecny starosta policki – tłumaczy Sebastian Kaniewski, pełniący funkcję rzecznika prasowego szczecińskiego IPN.

Fate z SB współpracować nie mógł, bo w czasach PRL mieszkał w Syrii, a kiedy w Polsce upadał komunizm miał 9 lat. – Można powiedzieć, że w tamtych czasach w Syrii też był rodzaj komuny – śmieje się starosta. – Nie było demokracji, władze dostawały instrukcje z Moskwy, z którą współpracowały.

Nie wie jednak, dlaczego jego nazwisko rodowe w materiałach IPN to wciąż Mohammad, skoro je zmienił w 2011 r. na prawidłowe, czyli Fate.

Wnioski o ściganie Kurda

Z portalu „Głos Miasta Police": „Podanie nieprawidłowych danych identyfikacyjnych poprzez zmianę lub zatajenie nazwiska rodowego stanowi podanie nieprawdy w dokumencie składanym pod rygorem odpowiedzialności karnej, wynikającej z art. 233 § 1 Kodeksu karnego" – zaznaczono w treści uzasadnienia skierowanego do wojewody". Według lokalnego portalu, do urzędu wojewódzkiego trafił też wniosek „o wszczęcie postępowania w przedmiocie wygaszenia mandatu radnego Fate", odwołania go z funkcji starosty polickiego, a także powiadomienie prokuratury o przestępstwie i uruchomienie CBA, które miałoby ścigać starostę Kurda.

W rzeczywistości żadne „oficjalne wnioski weryfikacyjne i nadzorcze", o których pisze lokalny portal, nie dotarły do urzędu wojewódzkiego, weryfikującego rutynowo oświadczenia majątkowe starostów.

– Dostaliśmy jedynie anonimowe wnioski w tej sprawie – powiedział nam w czwartek Piotr Pieleszek z biura prasowego Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie. – Dział prawny zastanowi się, czy i jaki bieg im nadać.

Przymusowa zmiana nazwisk

W przeszłości Fate był atakowany przez działaczy PiS, telewizję Republika i ludzi, którzy się bali, że skoro w Policach są trzy katolickie kościoły, to Kurd jako starosta wybuduje trzy meczety. Teraz hejt wraca.

Starosta jest na urlopie, ale odniósł się do sprawy w oświadczeniu: „Urodziłem się w Syrii jako Kurd. Moje korzenie, moje nazwisko rodowe i historia mojej rodziny sięgają wielu pokoleń. To dziedzictwo, które zostało mi przekazane przez moich przodków i które zawsze było częścią tego, kim jestem".

W oświadczeniu tłumaczy też trudną historię swojego narodu. Po dojściu do władzy w Syrii partii Baas w 1963 roku, państwo prowadziło politykę arabizacji, której skutki dotknęły wiele pokoleń Kurdów. „Ograniczano możliwość publicznego używania języka kurdyjskiego, utrudniano pielęgnowanie kurdyjskiej kultury i tradycji, zmieniano nazwy miejscowości z kurdyjskich na arabskie, a administracja państwowa często wymagała dostosowania imion i nazw do arabskiego systemu" – pisze Fate, dodając w rozmowie z „Wyborczą", że zmieniano nie tylko nazwiska, ale nawet nazwy gór i rzek.

Podobna historia Polaków i Kurdów

Represje dotknęły również kurdyjską rodzinę Fate, której przymusowo zmieniono nazwisko na arabskie Mohammad.

– Kiedy w 2011 r. dostałem polskie obywatelstwo, mogłem w końcu zmienić nazwisko Mohammad, które tak naprawdę było mi obce, na prawdziwe, rodowe, rodzinne – Fate, dobrze znane od pokoleń w naszym kurdyjskim regionie – mówi „Wyborczej".

Więcej napisał w oświadczeniu: „Moja decyzja o powrocie do prawdziwego nazwiska rodowego, już jako obywatela Polski, była świadomym i osobistym wyborem. Nie była próbą ukrycia czegokolwiek, nie była działaniem przeciwko komukolwiek i nie miała na celu wprowadzenia nikogo w błąd".

Jest przekonany, że Polska jest krajem, który rozumie znaczenie pamięci i tożsamości. „Przez 123 lata zaborów Polacy żyli pod obcą administracją, która w wielu miejscach próbowała ograniczać polski język, kulturę i narodową świadomość. Mimo tych trudnych czasów Polacy zachowali swoją historię, tradycję, nazwiska i przywiązanie do własnych korzeni. Dzięki temu kolejne pokolenia mogły odbudować swoją wspólnotę i swoje państwo" – pisze Kurd, który w Syrii ostatni raz był 21 lat temu.

I po raz kolejny powtarza, że czuje się Polakiem, rozumie polską historię i podkreśla szacunek do Polski. Ale nie rozumie, dlaczego wciąż musi się z czegoś tłumaczyć. Teraz także z nazwiska, które musiał przyjąć pod przymusem. ●

eprasa.pl af6903b910

Szkolą urzędników, jak odmawiać transkrypcji ślubów par jednopłciowych

Oferują gotowe druki

Specjalne szkolenie dla kierowników USC, gotowe wzory decyzji odmownych i instrukcje kontaktu z organizacjami LGBTQIA+. **Tym zajmują się prawnicy z czasopisma „Metryka”.**

Kamil Kulig

W opisie szkolenia dla urzędników stanu cywilnego, organizowanego przez czasopismo „Metryka” z Lublina, uczestnicy mogą przeczytać, że „otrzymają na szkoleniu drogą elektroniczną przewodnik postępowania dla kierowników USC: w razie wniesienia wniosku o transkrypcję zagranicznego dokumentu potwierdzającego zawarcie małżeństwa przez osoby tej samej płci wraz z uaktualnioną ponownie wersją decyzji odmownej kierownika USC, a także postępowania z ewentualnymi pytaniami od organizacji działających na rzecz osób LGBTQIA+ i dziennikarzy”.

I dalej: „Zostanie dokonana ponownie analiza orzecznictwa krajowego i zagranicznego oraz studium przypadku. Dyskusja i odpowiedzi na pytania. Uczestnicy dostaną także certyfikat ukończenia tej formy szkolenia oraz fakturę VAT”.

URZĘDNICY SZKOLĄ SIĘ, JAK ODMAWIAĆ PAROM LGBT

Czasopismo jest wydawane przez Fundację Instytut Naukowy im. Prof. Józefa Litwina zarejestrowaną przy ul. Jacka Woronieckiego 7/32 w Lublinie. Pod tym samym adresem mieści się też redakcja „Metryki”.

Szkolenie, na którym można otrzymać gotową decyzję odmowy transkrypcji małżeństwa, kosztuje 330 zł netto od jednego uczestnika, a dla prenumeratorów „Metryki” – 299 zł netto.

Z Centralnego Rejestru Umów, który ruszył 1 lipca, wynika, że tylko od tego czasu z odmowy dokonania transkrypcji szkolili się urzędnicy ze Starych Babic, Sierpca, Kraśnika, Konstantynowa Łódzkiego, Ostrowa Wielkopolskiego, Oławy, gmin Gubin, Czerwonak, Lubawka, Czechowice-Dziedzice, Łubniany, Brzeziny.

Co ważne – w zespole redakcyjnym czasopisma „Metryka” jest Bartosz Głowacki, kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Lublinie, który nie zgodził się na zmianę stanu cywilnego Alicji i Jolanty Sienkiewicz-Prochowicz. W piątek 31 lipca odebrały transkrypcję małżeństwa zawartego na portugalskiej Maderze. Ale USC w Lublinie nie wprowadził zmian w rejestrze PESEL.

– Obecnie mamy sytuację, gdzie Jolanta i Alicja w Warszawie byłyby potraktowane zupełnie inaczej. Miałyby transkrypcję wydaną bez tylu spotkań, bez tylu rozmów i bez tylu problemów i byłaby ona z miejsca połączona ze zmianą stanu cywilnego – podsumowała na wczorajszej (5 sierpnia) konferencji prasowej przed budynkiem USC w Lublinie, Maja Heban ze stowarzyszenia „Miłość nie wyklucza”.

– Czasopismo „Metryka” organizuje od wielu miesięcy szkolenia z tego, jak odmawiać transkrypcji, twierdząc, że jest to działanie bezprawne, że to łamanie prawa, które obowiązuje w Polsce, że urzędnicy nie mogą tego robić, są urzędnikom nawet przekazywane gotowe wzorce decyzji odmownych, żeby im to ułatwić – podkreślała.

Przypomnijmy, że w marcu Naczelny Sąd Administracyjny nakazał dokonanie transkrypcji aktu małżeństwa dwóch mężczyzn, którzy pobrali się w Berlinie. Wcześniej, w listopadzie zeszłego roku Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w Luksemburgu stwierdził, że Polska, nie uznając takich małżeństw, łamie unijne prawo. W ślad za tym minister cyfryzacji wydał rozporządzenie zezwalające na transkrypcję aktów małżeństw jednopłciowych zawartych za granicą. A w lipcu Trybunał Konstytucyjny pod przewodnictwem Bogdana Święczkowskiego uznał, że to rozporządzenie jest niezgodne z konstytucją.

Dr Piotr Kasprzyk, redaktor naczelny „Metryki” przyznaje, że szkoli urzędników, jak skutecznie odmówić transkrypcji małżeństw jednopłciowych.

– Od 26 lat zajmuję się rejestracją stanu cywilnego i stoję na straży prawa. Nie kieruję się światopoglądem i nie jestem przeciwny żadnej grupie społecznej. Naszym celem jest to, aby rejestr stanu cywilnego był rejestrem referencyjnym, a dokumenty stanu cywilnego wywoływały jasne i jednoznaczne skutki prawne – mówi „Wyborczej” dr Kasprzyk.

– Dziś mamy do czynienia z sytuacją prowadzącą do chaosu prawnego. Jeżeli zmienią się ustawy lub umowy międzynarodowe, dostosujemy się do nich i będziemy szkolić, jak transkrybować akty małżeństw. Ale obecnie art. 29 ust. 2 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego zawiera zamknięty katalog stanów cywilnych obowiązujących w Polsce. Nie można oczekiwać od kierowników Urzędów Stanu Cywilnego, by działali bez podstawy prawnej. Wystawianie dokumentów, które nie wywołują przewidzianych prawem skutków, podważa zaufanie obywateli do państwa – dodaje.

• **Alicja i Jolanta Sienkiewicz-Prochowicz wciąż czekają na pełne uznanie ich małżeństwa zawartego w Portugalii**
FOT. JAKUB ORZECHOWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Dodał, że dotychczas nie zapadło orzeczenie, które wprost nakazywałoby sporządzenie aktu z jednoczesną zmianą stanu cywilnego w rejestrze PESEL.

W podobny sposób odmowę wpisania do rejestru tłumaczą lubelscy urzędnicy. „Zgodnie z art. 29 ust. 2 Prawa o aktach stanu cywilnego w akcie stanu cywilnego określa się następujące stany cywilne: panna, kawaler, zamężna, żonaty, rozwiedziona, rozwiedziony, wdowa, wdowiec. Ustawodawca nie wprowadził zmian statusu „żonata”, „zamężny” i na chwilę obecną kwestia ta nie została uregulowana przez ustawodawcę” – poinformowała” Beata Pietryczuk z biura prasowego Urzędu Miasta Lublin, pytana przez nas, dlaczego urzędnicy nie zmienili stanu cywilnego Jolanty i Alicji.

Ostatecznie pytanie w tej sprawie UM Lublin przesłał wojewodzie, a ten przekazał je Ministerstwu Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Tymczasem Alicja i Jolanta z Lublina nadal czekają na pełne uznanie ich małżeństwa zawartego przed trzema laty na Maderze.

Kiedy wróciły do kraju, poszły do Urzędu Stanu Cywilnego w Lublinie, z wnioskiem o transkrypcję aktu ślubu zawartego za granicą. Urzędnicy zgody nie dali. Lublinianki odwołały się do wojewody, jednak decyzję USC podtrzymał zarówno poprzedni wojewoda Lech Sprawka z Prawa i Sprawiedliwości, jak i obecny – Krzysztof Komorski z Koalicji Obywatelskiej. Obaj powołali się na porządek prawny obowiązujący w Polsce. Alicja i Jolanta poszły więc do sądu. Wyrok zapadł 20 marca bieżącego roku: sąd nakazał dokonać transkrypcji.

– Wymaga w tym miejscu podkreślenia, to, że przepisy Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej przyznają każdemu obywatelowi Unii prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego, zakazują wszelkiej dyskryminacji, między innymi ze względu na płeć i orientację seksualną – uzasadniała wyrok lubelskiego sądu sędzia Iwona Tchórzewska.

ODEBRAŁY TRANSKRYPCJĘ, ALE... NADAL SĄ PANNAMI

Transkrypcję swojego małżeństwa odebrały w piątek 31 lipca, ale... zamiast radości było rozczarowanie.

Wyrok się uprawomocnił, ale okazało się, że kobiety znowu muszą odłożyć „trzeci ślub”, bo Urząd Stanu Cywilnego w Lublinie nie wprowadził zmian w rejestrze PESEL. Kobiety uważają, że wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego nie został w pełni i skutecznie wykonany. Mówiły o tym na wczorajszej (5 sierpnia) konferencji prasowej pod USC w Lublinie.

Jolanta: – To oznacza, że zgodnie z rejestrem PESEL jesteśmy pannami i w praktyce być może uniemożliwi nam to korzystanie z jakichkolwiek świadczeń, z których mogą korzystać małżonkowie.

Alicja: – Jak się okazuje, wciąż jesteśmy pannami. Czyli co? Znowu mogę zawrzeć ślub z mężczyzną i będę miała już dwa akty ślubu z polskim małżonkiem. Który będzie ważniejszy? – pytała retorycznie.

– Ja bym bardzo chciała, żeby Lublin w końcu zdecydował się, czy chce być Europejską Stolicą Kultury, czy być bastionem i wzorem dla innych miast, jak łamać podstawowe prawa mniejszości – podsumowała Jolanta.

W lubelskim USC usłyszeliśmy, że jego kierownik Bartosz Głowacki jest na urlopie. Jego zastępczyni odesłała nas do biura prasowego UM Lublin. Tam wysłaliśmy pytania. Czekamy na odpowiedź.

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY
Kraj/34440564

1 RP

eprasa.pl af6903b910

EDEKA center Schwedt
ODER-CENTER
ZAKUPY W SCHWEDT

Oferta obowiązuje od 17 do 22.08.2026 lub do wyczerpania zapasów.

Yogurette
różne rodzaje
1 kg = 12,48 €
opak. 4 x 100 g = 400 g
-20%
4.99

Toffifee
różne rodzaje
1 kg = 8,88 €
opak. 15 sztuk = 125 g
-25%
1.11

Soczki Capri-Sun
różne rodzaje
1 l = 1,75 €
opak. 10 x 200 ml
-18%
3.49

Czekoladki Duplo lub Kinder
różne rodzaje
1 kg = 13,45/11,75 €
opak. 328/378 g
-19%
4.44

Nutella
1 kg = 7,31 €
opak. 450 g
-17%
3.29

Prażynki serowe Wasa Cheddar
1 kg = 12,90 €
opak. 100 g
-41%
1.29

Haribo Stixx
różne rodzaje
1 kg = 6,34/5,55 €
opak. 175/200 g
-34%
1.11

Ciasteczka Prinzen Cremys
różne rodzaje
1 kg = 9,24 €
opak. 172 g
-20%
1.59

Wszystkie ceny w euro.

EDEKA center • Landgrabenpark 1 • 16303 Schwedt/Oder • godziny otwarcia: pon. – sob. 8:00 – 20:00

Wydawca: Dritte EDEKA-Markt Minden-Hannover GmbH, Wittelsbacherallee 61, 32427 Minden

Szczecin/34445913

WYCIAG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU
Burmistrz Polic

ogłasza pierwszy przetarg ustny nieograniczony na **sprzedaż** następującej części nieruchomości gruntowej położonej w rejonie ulicy Polnej w Trzebieży, w obrębie ewidencyjnym Trzebież 2, gmina Police:

NUMER DZIAŁKI	POWIERZCHNIA	CENA WYWOŁAWCZA NETTO*	WADIUM	MINIMALNE POSTĄPIENIE
1104/30	990 m²	120 000,00 zł	6 000,00 zł	2 000,00 zł

*Do ceny ww. nieruchomości netto zostanie doliczony podatek VAT w stawce 23 % - zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o podatku od towarów i usług. Stawka podatku VAT może ulec zmianie w przypadku zmiany wyżej wymienionej ustawy.

Dla ww. działki prowadzona jest księga wieczysta numer **SZ2S/00021427/1.** W dziale III przedmiotowej księgi wieczystej wpisana jest służebność gruntowa przejścia i przejazdu, która nie dotyczy ww. nieruchomości.

Opis nieruchomości:
Działka usytuowana jest po zachodniej stronie ulicy Polnej. Działka posiada dość regularny kształt, teren równy, trawiasty, porośnięty samosiejkami drzew i krzewów oraz pojedynczymi drzewami. Bezpośrednie otoczenie stanowią tereny niezabudowane, przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i pojedyncze budynki mieszkalne jednorodzinne. W ulicy Polnej znajdują się sieci uzbrojenia terenu. Dojazd do parceli zapewniony drogą utwardzoną tłuczniem.

Przeznaczenie nieruchomości i sposób zagospodarowania:
Zgodnie z Uchwałą Nr XLV/345/01 Rady Miejskiej w Policach z dnia 20 grudnia 2001 roku w sprawie zmian w planie miejscowym zagospodarowania przestrzennego gminy Police, w części dotyczącej miejscowości Trzebież (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z dnia 05.04.2002 r. Nr 14, poz. 256), działka nr 1104/30 z obrębu Trzebież 2, znajduje się w granicach terenu elementarnego oznaczonego na planie symbolem **7/6 MJ**, tj. zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna.
Teren działki nr 1104/30 z obrębu Trzebież 2, znajduje się w granicach obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 – Zalew Szczeciński (PLB320009).

Przetarg odbędzie się w dniu 16 września 2026 r. o godzinie 9^{00} w siedzibie Urzędu Miejskiego w Policach, ul. Stefana Batorego 3 (I piętro, sala konferencyjna – pok. nr 32).

Ogłoszenie wywieszono na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miejskim w Policach przy ul. Stefana Batorego 3 i ul. Bankowej 18.
Pełna treść ogłoszenia dostępna jest również na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Policach (www.police.pl) i Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Police.
Informacje na temat zbywanej nieruchomości można uzyskać w Wydziale Gospodarki Gruntami Urzędu Miejskiego w Policach przy ul. Bankowej 18, pok. 217, 211 lub telefonicznie pod numerami 91-43-118-97, 91-43-118-91.

Szczecin/34447590

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

Działając na podstawie art. 38 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2026 r. poz. 399 ze zm.)

Wójt Gminy Rudka ogłasza pierwszy przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż zabudowanej nieruchomości gruntowej.

Oznaczenie nieruchomości: numer ewidencyjny 1325/4, obręb 0009 Rudka, miejscowość Rudka, gm. Rudka.
Powierzchnia nieruchomości: 771 m²
Nieruchomość została przeznaczona do sprzedaży na mocy zarządzenia Nr 14/2026 z dnia 24.04.2026 r.
Cena wywoławcza nieruchomości wynosi 200 000 zł.
Wysokość wadium: 10000 zł.

Przetarg odbędzie się w dniu 15.09.2026 r. o godz. 10.00 w budynku Urzędu Gminy Rudka, ul. Brańska 13, 17-123 Rudka, pok. nr 3. Ogłoszenie o przetargu zostało wywieszone na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Gminy Rudka, a także opublikowane na stronach internetowych: https://samorzad.gov.pl/web/gmina-rudka oraz https://bip-ugrudka.podlaskie.eu/ogoszenia/. Szczegółowe informacje o przetargu można uzyskać w Urzędzie Gminy Rudka, ul. Brańska 13, 17-123 Rudka pok. nr 3 oraz pod numerem telefonu 85 730 58 53.

Białystok/34447850

OBWIESZCZENIE
STAROSTY ALEKSANDROWSKIEGO
z dnia 5 sierpnia 2026r.

Na podstawie art. 11f ust. 3 i 4 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2024r. poz. 311)

zawiadamiam

na wniosek Wójta Gminy Waganiec, ul. Dworcowa 11, 87-731 Waganiec działającego za pośrednictwem Pana Mariana Ziemeckiego (adres w aktach sprawy) z dnia 18.05.2026r. z ostatnim z dnia 27.07.2026r. Starosta Aleksandrowski wydał w dniu 05.08.2025r. decyzję o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej Nr 3/2026, znak sprawy: AB.6744.5.2026 dla inwestycji p.n

„Przebudowa drogi gminnej nr 160525C w miejscowości Wiktoryn"

w miejscowości: **Wiktoryn**
gmina : **Waganiec**
nr ewidencji gruntów: **25/2, 59/3, 59/6, 59/7, 59/8, 60/1, 60/2, 61/1, 68/2, 68/5, 70/2, 71/1, 72/1, 73/1, 74/1, 75/2, 75/3, 75/4, 76/3, 76/4, 78/1, 96/4, 96/6, 97/2, 97/3, 97/4, 99/1**

Wniosek obejmuje projekt podziału nieruchomości o numerze ewidencyjnym:

25/2 – obręb Wiktoryn (działki powstałe po podziale 25/3 i 25/4)
59/3 – obręb Wiktoryn (działki powstałe po podziale 59/15 i 59/16)
59/6 – obręb Wiktoryn (działki powstałe po podziale 59/13 i 59/14)
59/7 – obręb Wiktoryn (działki powstałe po podziale 59/19 i 59/20)
59/8 – obręb Wiktoryn (działki powstałe po podziale 59/17 i 59/18)
61/1 – obręb Wiktoryn (działki powstałe po podziale 61/3 i 61/4)
68/2 – obręb Wiktoryn (działki powstałe po podziale 68/7 i 68/8)
75/2 – obręb Wiktoryn (działki powstałe po podziale 75/5 i 75/6)
76/4 – obręb Wiktoryn (działki powstałe po podziale 76/6 i 76/7)
78/1 – obręb Wiktoryn (działki powstałe po podziale 78/3 i 78/4)

które w części będą przejęte na rzecz **Gminy Waganiec,** zgodnie z art. 12 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych.

Wniosek obejmuje działki o numerach ewidencyjnych:

60/1, 68/5, 71/1, 72/1, 75/3, 96/4, 97/3, 99/1 – w miejscowości Wiktoryn, gmina Waganiec,

które w całości będą przejęte na rzecz Gminy Waganiec na zasadach jw.

Informuję, że z aktami sprawy strony mogą zapoznać się w Starostwie Powiatowym w Aleksandrowie Kujawskim, ul. Słowackiego 8, Wydział Architektury i Budownictwa, pokój Nr 225 w godzinach 7^{00} do 16^{00} w dniach pracy Urzędu po wcześniejszym telefonicznym umówieniu. W tym samym miejscu, w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia istnieje możliwość składania uwag i wniosków (znak sprawy: AB.6744.5.2026).

Niniejsze obwieszczenie zostaje podane do publicznej wiadomości w prasie lokalnej, na stronie internetowej i tablicach ogłoszeń: Starostwa Powiatowego w Aleksandrowie Kuj., Urzędu Gminy Waganiec oraz w miejscowości Wiktoryn.

STAROSTA ALEKSANDROWSKI
LIDIA TOKARSKA

Bydgoszcz-Toruń/34447801

eprasa.pl af6903b910

Kontrowersyjna inwestycja w Zabłudowie

Farmy fotowoltaiczne na blisko tysiącu hektarów

• **Anna Jaroszewicz, kierownik schroniska w Białymstoku, która kupiła siedlisko na wsi, będzie miała farmy z trzech stron wokół swego domu**
FOT. AGNIESZKA SADOWSKA / AGENCJA WYBORCZA.PL

– Skala planowanych inwestycji to bezprecedensowy atak na podlaski region – alarmują mieszkańcy gminy Zabłudów niedaleko Białegostoku.

Maciej Chołodowski

Ziemie w niespełna 10-tysięcznej gminie Zabłudów są liche – czwartej i piątej klasy. Krajobraz stanowią tu głównie łąki i pola kukurydzy, rzepaku czy słonecznika. Na horyzoncie rozciągają się kopuły cerkwi, rzadziej katolickich wież kościelnych. Niemal na każdym słupie przy głównych drogach bociany opiekują się młodymi w swoich gniazdach. Wiele domów ma charakterystyczne dla tej części Podlaskiego wielobarwne okiennice. Ten sielski krajobraz wkrótce ma zniknąć.

FARMY TRWALE ZMIENIAJĄ KRAJOBRAZ

– To, że żadnych form ochrony przyrody tu nie ma, nie oznacza, że farmy fotowoltaiczne nie będą miały negatywnego wpływu na sąsiadujące z tymi terenami obszary chronione. Z całą pewnością przyrody nie ochronią płoty, jakie mają te farmy otaczać – zwraca uwagę Anna Jaroszewicz, mieszkanka wsi Folwarki Wielkie.

To ona stanęła na czele społecznego komitetu protestacyjnego, jaki zawiązał się w sprzeciwie wobec planów postawienia w kilku tutejszych wioskach paneli fotowoltaicznych i magazynów energii – w sumie aż na około tysiącu hektarach.

Jaroszewicz na co dzień jest szefową białostockiego schroniska dla zwierząt. W Folwarkach Wielkich zamieszkała dziesięć lat temu. Wokół, na polach należących do sąsiadów, a otaczających jej siedlisko nieraz pojawiają się stada żubrów z pobliskiej Puszczy Knyszyńskiej, jelenie, łosie, wilki, przysiadają na odpoczynek dzikie gęsi. Zgodnie z planami panele fotowoltaiczne miałyby otaczać jej dom ze wszystkich stron.

Jak wynika z wyliczeń komitetu protestacyjnego, w sumie w zabłudowskiej gminie panele fotowoltaiczne mają stanąć na:

291 ha w Folwarkach Tylwickich i Wielkich oraz Małynce (decyzja na budowę nie została jeszcze wydana),

212 ha w Dobrzyniówce i Folwarkach Małych (decyzja na budowę nie została jeszcze wydana),

aż 490–500 ha w Rybołach i Pawłach (część pozwoleń na budowę jest już wydana i dotyczy 260 ha działek).

Do tego w okolicy tej mają zostać wybudowane dwa lub trzy magazyny energii.

W związku z tymi planami komitet protestacyjny zbiera podpisy pod petycją do burmistrza Zabłudowa i rady miejskiej, do wojewody podlaskiego, Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska oraz Ministerstwa Klimatu i Środowiska. W petycji protestujący i protestujące zwracają uwagę: „Rozległe kompleksy fotowoltaiczne w sposób trwały zmieniają krajobraz, zajmują duże obszary gruntów i mogą wpływać na sposób korzystania z terenów, które dziś służą lokalnej społeczności, rolnictwu i wypoczynkowi".

Anna Jaroszewicz i sygnatariusze i sygnatariuszki petycji przy tym zaznaczają: – Nie sprzeciwiamy się rozwojowi energetyki odnawialnej jako takiej. Sprzeciwiamy się sytuacji, w której wielkoskalowe inwestycje są planowane i procedowane w sposób, który może ignorować lokalny interes publiczny, ograniczać realny udział mieszkańców w decyzjach oraz prowadzić do nieodwracalnych zmian w krajobrazie i sposobie zagospodarowania gminy.

Domagają się wstrzymania planów dotyczących budowy tych farm oraz magazynów energii „do czasu pełnego, transparentnego i publicznego przedstawienia ich rzeczywistych skutków", a także zapewnienia mieszkańcom rzeczywistego udziału w procesie decyzyjnym, „w tym jasnej informacji o lokalizacji, skali, oddziaływaniu i warunkach funkcjonowania planowanych inwestycji".

NIECH TAKIE FARMY POWSTAJĄ, ALE GDZIE INDZIEJ

Anna Jaroszewicz niemal ze łzami w oczach tłumaczy:

– Zamieniłam Białystok na Folwarki Wielkie, przeniosłam się na wieś, żeby być blisko przyrody. Po powstaniu tych farm fotowoltaicznych stracę swoje wymarzone miejsce do życia.

Wśród protestujących jest Cezary Werpachowski, mieszkający nieopodal Ryboł doktor nauk przyrodniczych, były pracownik Biebrzańskiego Parku Narodowego oraz Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej.

Zauważa: – W okolicy Ryboł powstanie największa taka inwestycja fotowoltaiczna w Polsce, a i w tej części Europy. Teren przeznaczony pod te inwestycje położony jest m.in. na obszarze zlewni Narwi, jej dopływów.

Inna mieszkanka Ryboł dodaje: – Niech takie farmy powstają gdzie indziej, np. na terenie nieczynnej żwirowni, jaka jest w okolicy, a nie w pobliżu domów i ścieżek rowerowych. Przecież tu, w Rybołach, nawet nie zgodzono się na otwarcie paczkomatu przy sklepie, bo to miało zepsuć walory krajobrazowe i etnograficzne tej wsi.

Z ogłoszeń, jakie pojawiały się na BIP Urzędu Gminy w Zabłudowie i przed domami sołtysów, większość mieszkańców nie mogła wywnioskować, jaka w sumie jest skala fotowoltaicznych inwestycji. Jedno z ogłoszeń wywiesiła Ewa Fiedoruk, od dwóch lat sołtys Ryboł. I ona sama również nie miała pojęcia o skali tych przedsięwzięć. Jej 19-lenia córka zdradza:

– Ci, co mają działki, na których staną te panele, innym się tym nie chwalili.

Ci, do których dotarła informacja o skali dotyczącej planów powstania farm fotowoltaicznych, zaniepokojeni wyliczają:

- 9,6 metra to odległość aparatury aktywnej i falowników od domu mieszkalnego w Folwarkach Wielkich, 6 metrów – odległość przemysłowej instalacji od okien sypialni w Dobrzyniówce;
- budowa tak ogromnego kompleksu bezpowrotnie rozbije i poszatkuje misterną podziemną sieć melioracyjną, która budowana była przez pokolenia, by chronić nasze pola przed zalaniem i suszą;
- transformatory chłodzone olejem, setki tysięcy litrów łatwopalnego oleju technicznego rozlokowane będą na polach w bezpośrednim sąsiedztwie lasów;
- magazyny energii na ponad 5,6 hektara powierzchni pod ciężkie kontenery wypełnione tysiącami ton baterii litowo-jonowych to przemysłowe bomby chemiczne;
- przez sołectwa przebiega kluczowy korytarz migracyjny łączący Puszczę Białowieską z Puszczą Knyszyńska, rocznie przemieszczają się tędy całe stada liczące łącznie od 120 do 150 żubrów, dla których te pola są jedynym bezpiecznym szlakiem wędrówki;
- budowa ogrodzeń na przestrzeni blisko 1 tys. zablokuje trasy ruchu wielkich ssaków leśnych, przerwany zostanie niezbędny dla przetrwania gatunków przepływ genów, zagrożone są m.in. żubr nizinny, łoś euroazjatycki, jeleń szlachetny, sarna europejska, dziki, a także skrajnie rzadki w skali kraju ryś euroazjatycki;
- odcięcie pól zmusi stada żubrów i łosi do poruszania się wyłącznie wąskimi, szutrowymi drogami kolonijnymi (m.in. w Folwarkach Wielkich), co uwięzi zwierzęta w korytarzach płotów i doprowadzi do stratowania pojazdów mieszkańców;
- zablokowanie naturalnych rewirów łowieckich wypchnie wilki szare bezpośrednio na podwórka naszych gospodarstw i w rejon siedzib ludzkich;
- ptaki pomylą błyszczące, jednolite i ciemne płaszczyzny paneli fotowoltaicznych z otwartym lustrem wody, a widząc ogromną „taflę" ptaki masowo podejmą próby gwałtownego lądowania na instalacjach OZE;
- woda opadowa, zamiast naturalnie wsiąkać w grunt, będzie gwałtownie spływać strugami pod konstrukcje wspierające, doprowadzi to do podtopień pod samymi panelami przy jednoczesnym całkowitym przesuszeniu i wyjałowieniu gleby pomiędzy rzędami konstrukcji.

Mąż sołtys Ryboł komentuje:

– Niech takie panele sobie masowo budują w miastach, choćby na dachach parkingów lub centrów handlowych, a nie u nas na wsiach, gdzie ludzie od zawsze żyli z rolnictwa.

74-letni Włodzimierz, mieszkaniec Ryboł, emerytowany pracownik Pronaru w pobliskiej Narwi: – Jestem absolutnie przeciw tym panelom. A w ogóle to mało wiem, bo nikt się z nami w tej sprawie nie spotkał, nic nam nie mówił.

„BO TRUDNIEJ TUTAJ O PLONY"

Co mówią rolnicy z gminy Zabłudów, którzy mają dzierżawić działki pod panele fotowoltaiczne? Jeden z nich zapewnia, że zdecydował się na to, ponieważ „coraz trudniej osiągać zadowalające plony z nieurodzajnej ziemi". Zaznacza, że pomiędzy panelami będą łąki kwietne z pasiekami. Jego zdaniem, przyroda na tym

eprasa.pl af6903b910

zyska, bo „na działkach przy panelach życie biologiczne kwitnie".

Wtóruje mu inny z właścicieli gruntów, na których powstanie farma fotowoltaiczna wskazuje: – Fotowoltaika będzie budowana na najsłabszych gruntach, na których produkcja rolnicza jest mało opłacalna lub nie opłacalna. Bardziej opłaca się na tych terenach mieć taką fotowoltaikę niż zajmować się jakąkolwiek działalnością rolniczą.

Rynkowa stawka dzierżawy jednego hektara pola pod farmę fotowoltaiczną wynosi obecnie średnio **od 14 tys. zł do 22 tys. zł rocznie**. Ostateczna kwota zależy od lokalizacji działki, jej klasy, bliskości linii energetycznej oraz warunków konkretnego kontraktu podpisywanego zazwyczaj na 29 lat. Inwestorzy zobowiązują się też do utylizacji paneli po zakończeniu przez nie produkcji energii. Tymczasem Cezary Werpachowski zauważa: – Nigdzie nie ma takiej farmy, która działałaby już 29 lat i nie wiadomo jak w praktyce to potem wygląda. Są już takie firmy, które zaprzestają płacenia za dzierżawę i pozostawiają panele na polach. Rolnicy pozostają z problemem utylizacji niebezpiecznych odpadów, a jak nie tego nie robią, obowiązek przechodzi na gminę i obarcza ich tymi kosztami wszystkich mieszkańców gminy.

RDOŚ: SZCZEGÓŁOWY RAPORT NIEPOTRZEBNY

Burmistrz Zabłudowa odstąpił od sporządzenia szczegółowego raportu oddziaływania na środowisko inwestycji fotowoltaicznych. Stało się tak m.in. ze względu na pozytywną opinię Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku. Dyrektor białostockiej RDOŚ Adam Juchnik twierdzi, że taki szczegółowy raport nie był potrzebny, bo „tereny te nie leżą na obszarach wymagających specjalnej ochrony ze względu na występowanie gatunków roślin i zwierząt lub ich siedlisk, lub na siedliskach przyrodniczych objętych ochroną, w tym na obszarach Natura 2000 oraz na pozostałych formach ochrony przyrody". Wspomina, że:

- wszystkie istniejące zadrzewienia zostaną wyłączone z zabudowy, a więc nie będzie konieczna wycinka drzew oraz krzewów, a gdyby zaszła taka konieczność, zostaną pozyskane wszelkie niezbędne zezwolenia;
- rozwijające się owady na murawach z panelami (także pod ziemią) będą mogły stanowić pożywienie polujących zwierząt;
- dla mniejszych i średniej wielkości zwierząt zachowany zostanie ok. 15 cm prześwit między ogrodzeniem a powierzchnią gruntu;
- oświetlenie nie będzie ciągłe, ma być włączane za pomocą czujników ruchu, np. w przypadku wtargnięcia na teren instalacji ludzi;
- zastosowane zostaną czujniki, które nie będą reagować na ruch małych zwierząt,
- nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na korytarze ekologiczne o randze ponadregionalnej i lokalnej;
- panele będą pokryte powłoką antyrefleksyjną, która sprawi, że nie będą one stanowić elementu przykuwającego wzrok oraz wyeliminuje efekt olśnienia;
- ze względu na wysokość modułów fotowoltaicznych (do ok. 5 m) oraz zadrzewienia stanowiące naturalne bariery wizualne panele „nie będą znacząco negatywnie oddziaływać na krajobraz".

Juchnik zastrzega: – RDOŚ w sprawach przedsięwzięć polegających na realizacji farm fotowoltaicznych jest jedynie organem, który wydaje opinię dotyczącą konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Organem właściwym w sprawach wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest burmistrz Zabłudowa, który ostatecznie przesądza o konieczności sporządzenia raportu a tym samym przeprowadzenia postępowania z udziałem społeczeństwa.

Burmistrz Zabłudowa Adam Tomanek na rozmowę z nami nie znalazł czasu. Przesłał natomiast oświadczenie. Przyznaje w nim, że w odniesieniu do powstania w tej gminie farm fotowoltaicznych od 2021 roku wydano 20 decyzji środowiskowych oraz 23 decyzje o warunkach zabudowy, dotyczących łącznie ok. 500 ha. Część inwestycji ma już wydane pozwolenia na budowę. Obecnie procedowanych jest 12 postępowań w sprawie ustalenia warunków zabudowy.

Burmistrz punktuje: „Planowane farmy fotowoltaiczne są inwestycjami realizowanymi przez podmioty prywatne na gruntach niebędących własnością gminy. W konsekwencji gmina nie posiada informacji dotyczących harmonogramu realizacji tych inwestycji, w tym planowanych terminów rozpoczęcia i zakończenia prac". Zaznacza, że oddziaływanie planowanych inwestycji na środowisko zostało szczegółowo przeanalizowane na etapie postępowań dotyczących wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. To na podstawie przedłożonych przez inwestorów kart informacyjnych przedsięwzięć zawierających opis inwestycji oraz analizę ich potencjalnego wpływu na środowisko.

Właśnie ta dokumentacja została przekazana do RDOŚ oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego i zarządu Zlewni Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w Białymstoku, które też uznały, że nie ma konieczności przeprowadzenia szczegółowej oceny oddziaływania paneli na środowisko w gminie Zabłudów.

Burmistrz Tomanek dodaje: „Na etapie prowadzonych postępowań nie analizowano potencjalnych korzyści dla gminy wynikających z realizacji inwestycji przez prywatnych inwestorów. Należy jednak zauważyć, że inwestycje tego rodzaju mogą przyczyniać się m.in. do zwiększenia wpływów do budżetu gminy i oraz rozwoju infrastruktury". O jakie kwoty miałoby chodzić, burmistrz nie wspomina.

SIEĆ FARM MA BYĆ UJĘTA W PLANIE

Do utworzenia farm fotowoltaicznych w gminie Zabłudów szykuje się trzech inwestorów. To polskie oddziały spółek z kapitałem niemieckim, brytyjskim i holenderskim. Jedną z nich jest GreenFuture Energy. Przedstawicielka tej spółki Marta Gąsiorek wylicza, że szacowane roczne wpływy do gminy z podatku od nieruchomości w związku z budową tu paneli, mogą wynieść około 3,7 mln zł (jej roczne dochody mają wynieść blisko 92 mln zł, wydatki – ponad 89 mln zł).

Jak mówią protestujący, sieć farm fotowoltaicznych ma być ujęta w planie ogólnym zagospodarowania gminy Zabłudów, który ma zostać uchwalony przez gminnych radnych do końca sierpnia (taki jest termin uchwalania takich planów ogólnych we wszystkich polskich samorządach).

Wskazują: – Zgodnie z tym planem tereny otwarte zajmują w naszej gminie blisko 93 proc. powierzchni. Urzędnicy gminni na 90 proc. takich terenów dopuścili tylko OZE, farmy fotowoltaiczne. Na około 1,2 tys. uwag do tego planu w ramach konsultacji społecznych uwzględniono tylko 20, w tym połowę od firm fotowoltaicznych.

I zastanawiają się: – Plan ten przygotowano pod zapotrzebowanie firm energetycznych?

Anna Jaroszewicz i Cezary Werpachowski podkreślają:

– Trzeba brać pod uwagę całościowe oddziaływanie tych paneli fotowoltaicznych na gminę. A nikt tego nie zrobił.

Dotąd farma fotowoltaiczna o największej mocy umiejscowiona jest w miejscowości Zwartowo w województwie pomorskim: na 300 ha. Jej inwestorzy to polska spółka energetyczna Respect Energy oraz niemiecka grupa Goldbeck Solar. Otwarto ją we wrześniu 2022 r. Z dala od domów mieszkalnych i terenów chronionych. ●

REKLAMA Olsztyn/34447660

OGŁOSZENIE PŁATNE Kielce/34446943

Syndyk masy upadłości Piotra Sobieniaka prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą Piotr Sobieniak „LORD" Hotel-Restauracje-Sklepy z siedzibą w Staszowie (sygn. akt: V GUp 342/21),

niniejszym ogłasza przetarg na sprzedaż:

– zorganizowanej części przedsiębiorstwa Piotra Sobieniaka prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą Piotr Sobieniak „LORD" Hotel-Restauracje-Sklepy z siedzibą w Staszowie, stanowiąca kompleks hotelowo-gastronomiczno-usługowy, w skład którego wchodzą nieruchomości i ruchomości za łączną cenę **2 570 790,60 zł.**

Przetarg został wyznaczony na dzień 23 września 2026 r. godz. 13:20 s. XXV w Sądzie Rejonowym w Kielcach. Termin składania ofert upływa w dniu **22 września 2026. godz.14:00**. Opis i oszacowanie, wraz z regulaminem przetargu nieruchomości, a także dodatkowe informacje na temat przetargu udostępnione są w biurze syndyka masy upadłości Piotra Sobieniaka prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą Piotr Sobieniak „LORD" Hotel-Restauracje-Sklepy z siedzibą w Staszowie, ul. Warszawska 30 lok. 20, 25-312 Kielce, w dni powszednie, w godz. 10:00 – 14:00, **telefon kontaktowy syndyka: 668-199-917**, oraz w aktach sprawy o sygn. V GUp 342/21, w czytelni akt Sądu Rejonowego w Kielcach, ul. Warszawska 44.

www.dawro.pl

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34447771

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34447769

eprasa.pl af6903b910

Samowola rolnika i spychologia urzędów

Chronione torfowisko zanika, a ludziom wysychają studnie

Mieszkańcy wsi Buszyce odkryli, że tuż przy chronionym torfowisku ktoś wbił do ziemi instalację do nawadniania okolicznych pól z cebulą. „Wyborcza" ustaliła, że pobieranie wody jest nielegalne, a urzędy od miesięcy na to nie reagują.

Piotr Zapotoczny

• **Żadna ze służb nie zweryfikowała składu brudnej cieczy, która z podłączonego węża nieustannie wylewa się wprost na ziemię obok torfowiska** FOT. PIOTR ZAPOTOCZNY

Buszyce to typowo rolnicza wieś położona wzdłuż drogi krajowej nr 94, zaledwie 3 km od Lewina Brzeskiego. Od innych wsi, różni się jednak tym, że ma głębokie korzenie historyczne – na jej terenie odkryto aż 17 stanowisk archeologicznych, w tym ślady obozowisk z okresu paleolitu, neolitu czy wpływów rzymskich, a tutejszy kościół wzmiankowany był już w 1310 roku.

STARA STUDNIA NAGLE WYSCHŁA

W połowie lat 90. do jednego z gospodarstw po zachodniej stronie wsi sprowadził się pan Andrzej z rodziną (imiona wszystkich bohaterów tekstu na ich prośbę zmienione). Przejął wówczas stary dom wraz z ceglaną studnią na podwórku.

– Studnia jest solidna, poniemiecka. Ma ponad sto lat. Nawet zjeżdżałem na linie na dno, by sprawdzić, czy Niemcy nie powrzucali czegoś do środka, uciekając przed Armią Radziecką, ale niczego nie znalazłem. Zawsze, nawet w największy upał w studni było wody przynajmniej do połowy. Teraz, od wiosny jest zaledwie troszkę na dnie. Bardzo nas to zdziwiło – mówi nam emeryt.

Jak się okazało, w okolicznych gospodarstwach stało się podobnie. W studniach zabrakło wody, które ich właściciele wykorzystywali do podlewania ogrodu czy pojenia zwierząt.

Okoliczni mieszkańcy głowili się nad tym problemem, aż ktoś podczas spaceru, pół kilometra dalej odkrył dziwną instalację na pograniczu pola i torfowiska.

KONTENER, POMPY I WIELKA RURA PRZY „ZIELONEJ WYSPIE"

Tuż za granicą wsi, przy ogromnym polu, na którym uprawiana jest cebula zauważono kontener z systemem filtracji, wielką rurę wbitą w ziemię, zawory oraz worki. Obok stał ogromny agregator zasilający całą instalację.

„Istnieje uzasadnione podejrzenie, że woda do nawadniania pola cebuli pobierana jest bezpośrednio z terenu lub bezpośredniego sąsiedztwa chronionego torfowiska, co przy jego wrażliwości na zmiany stosunków wodnych może prowadzić do degradacji tego siedliska" – napisali w mailu do „Wyborczej" zaniepokojeni mieszkańcy.

Wspomniane torfowisko w Buszycach to unikalny, podmokły teren pełen specyficznej roślinności, a przede wszystkim wilgoci. Działa jak naturalna gąbka gromadząca wodę. To największy tego typu obszar w całej gminie Lewin Brzeski, który ze względu na swoje wyjątkowe walory przyrodnicze został objęty ochroną jako tzw. użytek ekologiczny, czyli cenny fragment dzikiej natury, którego nie wolno niszczyć ani przekształcać.

– To taka dzika „wyspa przyrodnicza" pośród pól uprawnych, która tworzy naturalny azyl dla ptaków, płazów i owadów. Szkoda, by została zniszczona – słyszymy od okolicznych mieszkańców.

TAJEMNICZA BRUDNA CIECZ

– Nie mam wiedzy, czy rolnik, który czerpie wodę z tego terenu, posiada na to prawne zezwolenie, ale szczerze podaję to w wątpliwość. Nie wydaje mi się, że ktokolwiek mógłby zdobyć takie pozwolenie – mówi nam pani Krystyna, jedna z mieszkanek wsi.

– Woda czerpana jest prawdopodobnie wczesnym rankiem i późnym wieczorem. Obok kontenera stoi kilkanaście pojemników typu mauzer, ale wydaje się to zasłoną dymną, bo podczas wizji lokalnej zaobserwowałam, że pojemniki były puste, a mimo to woda ciągiem spływała na uprawy. Poza tym, na miejscu widać podpiętą rurę – dodaje mieszkanka.

Byliśmy na miejscu obejrzeć wspomnianą instalację. Potwierdziliśmy obecność kontenera, pojemników, instalacji i wielkiej rury wbitej w ziemię. Zauważyliśmy jednak coś jeszcze. Z kontenera wyprowadzony był wąż, z którego na ziemię przy torfowisku cały czas wylewała się jakaś ciecz.

Do zamka kontenera włożyliśmy zafoliowaną kartę z prośbą o kontakt z dziennikarzem „Wyborczej".

– Co jakiś czas wieczorem przyjeżdżają tu ludzie od tego gospodarza doglądać interesu – słyszymy od mieszkańców Buszyc.

Nikt jednak nie odpowiedział na naszą prośbę o kontakt w sprawie instalacji od czasu naszej wizyty 17 lipca.

Nikt nie odpowiedział na naszą prośbę o kontakt w sprawie instalacji od czasu naszej wizyty 17 lipca

WIOŚ WIEDZIAŁ O PROBLEMIE JUŻ W KWIETNIU

Jak ustaliliśmy, opolski WIOŚ wiedział o nielegalnej instalacji oraz zagrożeniu dla cennej przyrody na długo przed naszą interwencją. Dotarliśmy do dokumentacji z kwietnia tego roku. Jeden z mieszkańców wsi złożył wówczas oficjalny wniosek o kontrolę, dołączając zdjęcia pompującej infrastruktury oraz szczegółową opinię przyrodniczą. Wynika z niej jednoznacznie, że w sąsiedztwie torfowiska bytuje aż 12 gatunków ptaków objętych ochroną prawną (w tym rzadkie czaple, bąki i błotniaki stawowe).

W piśmie połączono jednak dwa wątki: czerpanie wody z torfowiska oraz obawy przed planowaną w sąsiedztwie biometanownią.

WIOŚ skwapliwie to wykorzystał; zamiast wysłać inspektorów w teren, by sprawdzić pompującą bez pozwoleń instalację, chwycił się drugiego tematu i 12 maja odesłał całą sprawę do burmistrza Lewina Brzeskiego. Od tamtej pory przy torfowisku nie zmieniło się nic, poza spadkiem poziomu wody.

BRAK POZWOLEŃ NA POBÓR WODY

Po naszej wizycie w Buszycach z pytaniami o legalność instalacji oraz zagrożenie dla chronionego zwróciliśmy się do kluczowych instytucji. Odpowiedzi ujawniają pełną samowolę właściciela cebulowego pola. Nikt nie wydał zgody na czerpanie wody w tym miejscu.

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie przyznaje, że w rejestrach „nie odnaleziono decyzji ani prowadzonych postępowań dotyczących wydania pozwolenia wodnoprawnego".

Z kolei Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu po weryfikacji baz danych ustalił, że w spisach „nie widnieje żadne gospodarstwo rolne prowadzące uprawę cebuli w m. Buszyce". Mimo braku dokumentów, WIOŚ nie przeprowadził kontroli w terenie, tłumacząc to brakiem wcześniejszych doniesień i po prostu przekazał sprawę do Wód Polskich.

KTO ZBADA SKAŻENIE?

Żadna ze służb nie zweryfikowała również składu brudnej cieczy, która z podłączonego węża nieustannie wylewa się wprost na ziemię obok torfowiska.

Wody Polskie kategorycznie zaznaczają, że „nie prowadzą badań jakości substancji odprowadzanych do środowiska" i odsyłają do Inspekcji Ochrony Środowiska.

Z kolei WIOŚ oraz Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Opolu odpowiedzialnością za Użytek Ekologiczny obarczają samorząd. RDOŚ przyznał wprost, że „nie był informowany o drastycznym spadku poziomu wody", po czym sprawę, bez własnej interwencji w terenie, przekazał urzędnikom z Lewina Brzeskiego.

BURMISTRZ LEWINA BRZESKIEGO MILCZY

Choć to właśnie władze gminy – zgodnie z przepisami ustawy o ochronie przyrody – sprawują bezpośredni nadzór nad powołanym przez siebie użytkiem ekologicznym, w miejscowym ratuszu sprawa nie doczekała się szybkiej reakcji.

Pytania dotyczące legalności instalacji, planowanych kontroli interwencyjnych oraz ochrony zasobów wodnych Buszyc wysłaliśmy do Urzędu Miejskiego w Lewinie Brzeskim już 17 lipca. Mimo upływu blisko dwóch tygodni i postępującej degradacji chronionego torfowiska, władze gminy nie odpowiedziały na nasze pytania.

Reakcja nadeszła ze strony Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Opolu. W piśmie z 21 lipca opolska Wojewódzka Inspektor dr inż. Agnieszka Krawczyk poinformowała nas, że w odpowiedzi na dziennikarskie zgłoszenie „Wyborczej" przeprowadzone zostaną czynności kontrolne dotyczące prawidłowości stosowania środków ochrony roślin na opisywanej plantacji.

Jednocześnie inspektorat zwrócił uwagę, że infrastruktura zamontowana przy torfowisku to najprawdopodobniej instalacja do fertygacji (nawadniania połączonego z nawożeniem). Inspektorat zaznaczył jednak, że nadzór nad stosowaniem nawozów nie leży w jego kompetencjach i z powrotem przekazał ten wątek Opolskiemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska – temu samemu, który wcześniej odesłał mieszkańców do burmistrza.

Dwa tygodnie po naszej wizycie (30.07) mieszkańcy poinformowali nas, że instalacja działa na miejscu cały czas, bez przeszkód.

eprasa.pl af6903b910

Jura Krakowsko-Częstochowska

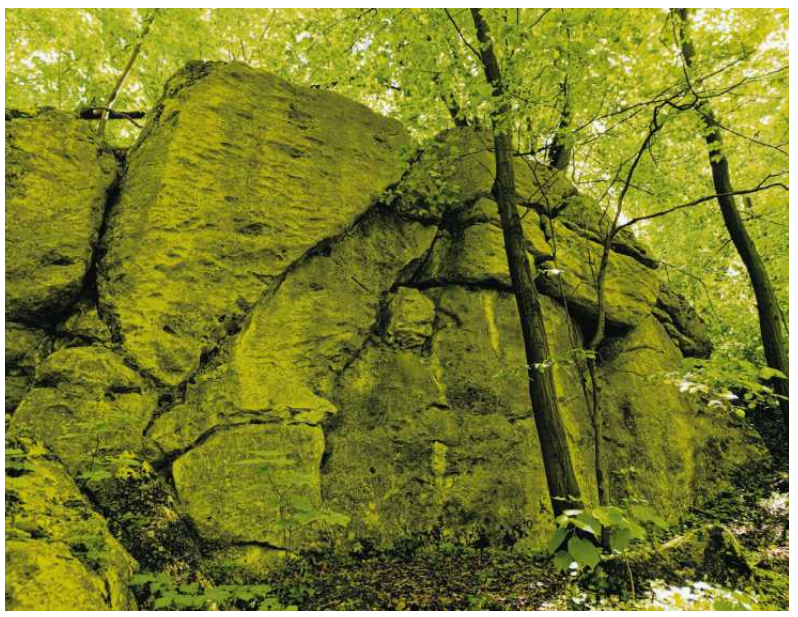
Dwa nowe rezerwaty przyrody

Bogdaniec i Psi Nos to niemal 220 hektarów lasów, wapiennych wzgórz i ostańców skalnych.

Marek Mamoń

Jura Krakowsko-Częstochowska od lat należy do najcenniejszych przyrodniczo obszarów w Polsce. Jednocześnie jest coraz intensywniej wykorzystywana przez turystykę, rekreację i rozwój infrastruktury. Tworzenie rezerwatów na tym terenie pozwoli zachować najcenniejsze fragmenty dla następnych pokoleń.

Decyzja Regionalnej Dyrekcji Ochrony Przyrody w Katowicach o utworzeniu dwóch nowych rezerwatów wykracza poza administracyjne granice obszarów chronionych. Wpisuje się w ogólnopolską inicjatywę „Rezerwaty przyrody – czas na come back", której celem jest odbudowa systemu ochrony najcenniejszych miejsc w Polsce.

• **Rezerwat Psi Nos** FOT. RDOŚ KATOWICE

SKOMPLIKOWANA SIEĆ ZALEŻNOŚCI

Rezerwat Bogdaniec jest położony w gminie Janów na terenie Nadleśnictwa Złoty Potok w powiecie częstochowskim. Obejmuje ponad 126 hektarów lasów o cechach naturalnych. Rosną tu żyzne buczyny, a wapienne wzgórza kryją liczne ostańce i schroniska skalne – jedne z najbardziej charakterystycznych elementów krajobrazu Jury Krakowsko-Częstochowskiej.

Obszar rezerwatu obejmuje wzgórza Bogdaniec i Koziarską Górę wraz z licznymi wychodniami skalnymi oraz mozaiką cennych siedlisk obszaru Natura 2000 Ostoja Złotopotocka PLH240020. Takie lasy są znacznie cenniejsze niż mogłoby się wydawać podczas zwykłego spaceru. Ich wartość nie polega wyłącznie na wieku drzew. Tworzą skomplikowaną sieć zależności między roślinami, grzybami, owadami, ptakami i ssakami. W runie zachowały się gatunki roślin będące wskaźnikami dobrze zachowanych lasów liściastych, takie jak buławnik wielkokwiatowy, żywiec dziewięciolistny czy przytulia wonna. To właśnie takie miejsca najskuteczniej magazynują wodę, wiążą dwutlenek węgla i łagodzą skutki zmian klimatycznych.

Wokół rezerwatu wyznaczono otulinę o powierzchni 159,12 ha, która będzie wspierać ochronę tego cennego obszaru przed oddziaływaniami zewnętrznymi.

RÓŻNORODNOŚĆ, KTÓREJ NIE DA SIĘ ODTWORZYĆ

Drugi rezerwat – Psi Nos – obejmuje ponad 93 hektary lasów w gminach Mstów i Olsztyn. Występują tu grądy, buczyny oraz kwaśne dąbrowy, a krajobraz tworzą wapienne wzgórza z licznymi wychodniami skalnymi.

Rezerwat Psi Nos obejmuje 93,07 ha lasów Nadleśnictwa Złoty Potok. Na terenie rezerwatu występują cenne siedliska chronione w ramach obszaru Natura 2000 Ostoja Olsztyńsko-Mirowska PLH240015, a także wiele rzadkich gatunków roślin. Spotkać tu można m.in. lilię złotogłów, miodownika melisowatego, gnieźnika leśnego, wawrzynka wilczełyko oraz naturalne stanowisko kłokoczki południowej. Ich obecność świadczy o wysokiej jakości siedlisk, których nie da się szybko odtworzyć po wycince czy przekształceniu terenu.

Charakterystycznym elementem krajobrazu są wzgórza Psi Nos, Dębowa Góra i Wzgórza Srockie z licznymi wapiennymi wychodniami skalnymi. Dla rezerwatu ustanowiono również otulinę o powierzchni 185,80 ha, obejmującą przyległe tereny leśne i nieleśne.

– Ochrona rezerwatowa daje lasom perspektywę niezmiennego trwania przez kolejne dekady. Cenne jurajskie buczyny tak charakterystyczne dla tego rejonu będą mogły rozwijać się zgodnie z naturalnymi procesami, zachowując ciągłość siedlisk oraz warunki życia związanych z nimi rzadkich gatunków – wskazuje Przemysław Skrzypiec, zastępca regionalnego dyrektora ochrony środowiska w Katowicach, regionalny konserwator przyrody. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34447694

W SPRZEDAŻY, RÓWNIEŻ Z DOSTAWĄ DO PACZKOMATU

DAVID SZALAY:
Czym jest dom dla laureata Bookera? Co łączy go z Węgrami? A co z głównym bohaterem jego monumentalnej powieści?

ROZMOWY Z MISTRZYNIAMI I MISTRZAMI LITERATURY:
Jeanette Winterson, Rachel Kushner, Robertem Macfarlanem i Robertem M. Wegnerem.

KSIĄŻKI NA LATO:
„Odyseję" opowiadamy wciąż na nowo.

Zamów magazyn z darmową dostawą na: **Prenumerata24.pl**

Więcej na: **Wyborcza.pl/ksiazki**

1 RP

eprasa.pl af6903b910

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

POLSKA NA DWÓCH KÓŁKACH

PRZEWODNIK
po *najpiękniejszych* trasach rowerowych

- Idealne zarówno na weekendowe wycieczki, jak i dłuższe wyprawy
- Czytelne mapy, doskonałe uzupełnienie opisów, pomocne przy planowaniu wypraw
- Do każdej trasy w tym przewodniku możecie pobrać plik GPX

ZAMÓW NA KulturalnySklep.pl

wyborcza.pl

eprasa.pl af6903b910